

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

147700

2039/225 NO'LU TRABZON ŞER'İYYE SİCİLİNE (Vr. 1-70) GÖRE
ŞEHRİN İDARİ EKONOMİK SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPISI
(H. 1301-1305 / M. 1883-1888)

(YÜKSEK LİSANS)

Hazırlayan
Mustafa GANGAL

Danışman
Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ

Samsun- 2004

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma, jürimiz tarafından İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı'nda
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Mustafa Zeli TERZİ
Üye Prof. Dr. Osman ZÜMRÜT
Üye Y. D. Dr. Rıza Karaför

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

26/08/2024
Prof. Dr. Mehmet DAĞ
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ.....	XII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	1
A) TANIMI, ORTAYA ÇIKIŞI VE ÖNEMİ.....	1
B) ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ.....	2
1) Kadılar Tarafından Kaleme Alınan veya Aldırılan Belgeler.....	2
a) Hücetler.....	3
b) İ'lâmlar.....	4
c) Ma'rûzlar.....	4
d) Mürâseleler.....	4
2) Başka Makamlardan Sadır Olan Belgeler.....	5
a) Padişah'tan Gelen Emir, Ferman ve Beratlar.....	5
b) Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyruhdular.....	5
c) Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar.....	6
i) Tezkereler.....	6
ii) Temessükler.....	6
iii) Diğer Kayıtlar.....	6
3) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyye Sicilindeki Belge Çeşitleri.....	6
a) Vekâlet Hücleti.....	6
b) Terekeden Alacak Da'vâsı.....	7
c) İsbât-ı Verâset Hücleti.....	7
d) İstidâne Hücleti.....	7
e) Vesâyet Hücleti.....	8
f) Muhâlaa Hücleti.....	8
g) Nafaka Hücleti.....	8
h) Hukûk-u Zevciyyete Riâyet ve Akd-i Nikaha İtaat Da'vâsı.....	9
C) TRABZON ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	9
1) Sicillerin Genel Durumu.....	9

2) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri (Vr. 1-70) (H.1301-1305 / M.1883-1888) ve Hüküm Tasnifleri.....	10
3) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterinin (Vr. 1-70) Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod.....	11

BİRİNCİ BÖLÜM

2039/225 NO'LU (H. 1301-1305 / 1883-1888) TRABZON ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN (Vr. 1-70) LATİN HARFLERİNE TRANSKRİPSİYON EDİLMİŞ ŞEKLİ

KAYIT-1: FİTRE VERİLECEK EŞYÂ FİYATLARI.....	14
KAYIT-2: TASDİKNÂME HÜCCETİ.....	14
KAYIT-3: MESCİDİN CAMİYE VAZ'I.....	14
KAYIT-4: ASHÂB-I MESÂLİH DA'VÂLARININ GÜNÜ.....	14
KAYIT-5: MAKBÛL OLUNAN İTİKNÂME HÜCCETİ.....	15
KAYIT-6: MEHRİNE ZÂM HÜCCETİ.....	15
KAYIT-7: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	15
KAYIT-8: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	16
KAYIT-9: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	17
KAYIT-10: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	17
KAYIT-11: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	18
KAYIT-12: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	18
KAYIT-13: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	19
KAYIT-14: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	19
KAYIT-15: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	20
KAYIT-16: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	20
KAYIT-17: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	21
KAYIT-18: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	22
KAYIT-19: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	22
KAYIT-20: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	23
KAYIT-21: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	24
KAYIT-22: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	24
KAYIT-23: İSTİDÂNE HÜCCETİ.....	25
KAYIT-24: NAFKA HÜCCETİ.....	26

KAYIT-25: İBRÂ HÜCCETİ.....	26
KAYIT-26: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	27
KAYIT-27: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	29
KAYIT-28: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	31
KAYIT-29: İZINNÂME HÜCCETİ.....	33
KAYIT-30 : VEKÂLET HÜCCETİ.....	34
KAYIT-31: İNKİYÂD-I REFTEN TAHLÎS HÜCCETİ.....	35
KAYIT-32: İZINNÂME HÜCCETİ.....	35
KAYIT-33: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	37
KAYIT-34: VEKÂLET HÜCCETİ.....	38
KAYIT-35: VEKÂLET HÜCCETİ.....	40
KAYIT-36: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	40
KAYIT-37: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	42
KAYIT-38: VEKÂLET HÜCCETİ.....	43
KAYIT-39: VEKÂLET HÜCCETİ.....	45
KAYIT-40: VEKÂLET HÜCCETİ.....	46
KAYIT-41: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	47
KAYIT-42: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	48
KAYIT-43: VEKÂLET HÜCCETİ.....	49
KAYIT-44: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	50
KAYIT-45: VEKÂLET HÜCCETİ.....	51
KAYIT-46: ZEVCE-İ MUTLAKASI OLDUĞUNU TEMHİR HÜCCETİ.....	52
KAYIT-47: VEKÂLET HÜCCETİ.....	52
KAYIT-48: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	53
KAYIT-49: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	54
KAYIT-50: VEKÂLET HÜCCETİ.....	55
KAYIT-51: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	56
KAYIT-52: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	58
KAYIT-53: VEKÂLET HÜCCETİ.....	59
KAYIT-54: İSBÂT-I VERÂSET VE KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	60
KAYIT-55: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	62
KAYIT-56: VEKÂLET HÜCCETİ.....	63
KAYIT-57: VEKÂLET HÜCCETİ.....	64
KAYIT-58: VEKÂLET HÜCCETİ.....	64

KAYIT-59: VEKÂLET HÜCCETİ.....	65
KAYIT-60: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	67
KAYIT-61: VEKÂLET HÜCCETİ.....	69
KAYIT-62: VEKÂLET HÜCCETİ.....	69
KAYIT-63: İSTİNKÂH MÜDDEÂSI.....	70
KAYIT-64: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	74
KAYIT-65: VEKÂLET HÜCCETİ.....	76
KAYIT-66: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA‘VÂSI.....	77
KAYIT-67: ALACAK DA‘VÂSI.....	78
KAYIT-68: ALACAK DA‘VÂSI.....	78
KAYIT-69: ALACAK DA‘VÂSI.....	79
KAYIT-70: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	80
KAYIT-71: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	81
KAYIT-72: İSBÂT-I VERÂSET VE KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	82
KAYIT-73: VEKÂLET HÜCCETİ.....	83
KAYIT-74: VEKÂLET HÜCCETİ.....	84
KAYIT-75: EDÂ-İ ŞAHÂDETE VUKU‘ BULAN İTİRÂZ.....	85
KAYIT-76: TAHRİRÂT-I ALİYYE TASTÎR BUYURULAN İ‘LÂM.....	86
KAYIT-77: VAKF SUDAN KEFF-İ YED DA‘VÂSI.....	87
KAYIT-78: VEKÂLET HÜCCETİ.....	89
KAYIT-79: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	90
KAYIT-80: VEKÂLET HÜCCETİ.....	91
KAYIT-81: İSTİNKÂH MÜDDEÂSI ŞÂHİDLERİ.....	91
KAYIT-82: VEKÂLET HÜCCETİ.....	95
KAYIT-83: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	96
KAYIT-84: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	97
KAYIT-85: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	98
KAYIT-86: NAFKA HÜCCETİ.....	99
KAYIT-87: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	99
KAYIT-88: VESÂYET HÜCCETİ.....	100
KAYIT-89: NAFKA HÜCCETİ.....	102
KAYIT-90: İSTİNKÂH MÜDDEÂSI.....	103
KAYIT-91: VAKFİYYE HÜCCETİ.....	104

KAYIT-92: VEKÂLET HÜCCETİ.....	106
KAYIT-93: VEKÂLET HÜCCETİ.....	106
KAYIT-94: VESÂYET HÜCCETİ.....	107
KAYIT-95: VEKÂLET HÜCCETİ.....	108
KAYIT-96: VEKÂLET HÜCCETİ.....	109
KAYIT-97: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	109
KAYIT-98: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA‘VÂSI.....	110
KAYIT-99: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	111
KAYIT-100: ZİMMETİNİ İBRÂ VE İSKÂT HÜCCETİ.....	112
KAYIT-101: VEKÂLET HÜCCETİ.....	113
KAYIT-102: VEKÂLET HÜCCETİ.....	113
KAYIT-103: VEKÂLET HÜCCETİ.....	114
KAYIT-104: İDDİÂ-İ NİKÂH DA‘VÂSINDA KIZB HÜCCETİ.....	115
KAYIT-105: DEYN HÜCCETİ.....	116
KAYIT-106: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	117
KAYIT-107: NAFKA HÜCCETİ.....	119
KAYIT-108: EŞYÂ, NAKD VE MEHRİNİ TALEP VE KARŞILKLI DA‘VÂLAŞMA.....	119
KAYIT-109: VEKÂLET HÜCCETİ.....	121
KAYIT-110: VAKFİYYE HÜCCETİ.....	122
KAYIT-111: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	124
KAYIT-112: ZEVCESİNE MUHÂLAAYA RUHSAT VERME VE ZEVCİYYETE FUZÛLİ MÛDÂHALEDEN MEN‘ HÜCCETİ.....	125
KAYIT-113: TELKÎN-İ DİN HÜCCETİ.....	129
KAYIT-114: AKD-İ NİKÂH HÜCCETİ.....	129
KAYIT-115: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	130
KAYIT-116: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	131
KAYIT-117: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	131
KAYIT-118: VEKÂLET HÜCCETİ.....	132
KAYIT-119: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	133
KAYIT-120: VAKFIN TEVELLÎYETİNDEN KEFF-İ YED DA‘VÂSI.....	134
KAYIT-121: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	137
KAYIT-122: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	138
KAYIT-123: İZİNNÂME HÜCCETİ.....	139

KAYIT-124: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	141
KAYIT-125: ZEVCİNİ KATL DA'VÂSI.....	142
KAYIT-126: NAFKA HÜCCETİ.....	143
KAYIT-127: VEKÂLET HÜCCETİ.....	144
KAYIT-128: VEKÂLET HÜCCETİ.....	144
KAYIT-129: VEKÂLET HÜCCETİ.....	145
KAYIT-130: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	146
KAYIT-131: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	149
KAYIT-132: VEKÂLET HÜCCETİ.....	150
KAYIT-133: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	151
KAYIT-134: ZEVCİNİN TEREKESİNDEN MEHRİNİ TALEP DA'VÂSI.....	151
KAYIT-135: VESÂYET HÜCCETİ.....	152
KAYIT-136: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	153
KAYIT-137: İSBÂT-I VEKÂLET HÜCCETİ.....	154
KAYIT-138: VEKÂLET HÜCCETİ.....	155
KAYIT-139: VESÂYET HÜCCETİ.....	156
KAYIT-140: VEKÂLET HÜCCETİ.....	17
KAYIT-141: DEYN HÜCCETİ.....	157
KAYIT-142: VEKÂLET HÜCCETİ.....	158
KAYIT-143: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	159
KAYIT-144: AKD-İ NİKÂHA İTÂAT DA'VÂSI.....	161
KAYIT-145: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	162
KAYIT-146: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	164
KAYIT-147: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	165
KAYIT-148: AKD-İ NİKÂHA İTÂAT VE HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA'VÂSI.....	166
KAYIT-149: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	168
KAYIT-150: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	169
KAYIT-151: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI.....	170
KAYIT-152: VESÂYET HÜCCETİ.....	172
KAYIT-153: VEKÂLET HÜCCETİ.....	173
KAYIT-154: VEKÂLET HÜCCETİ.....	173
KAYIT-155: VEKÂLET HÜCCETİ.....	174
KAYIT-156: İZİNNÂME HÜCCETİ.....	175

KAYIT-157: VEKÂLET HÜCCETİ.....	177
KAYIT-158: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA‘VÂSI.....	177
KAYIT-159: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	178
KAYIT-160: DEYNİNİ İBRÂ VE İSKÂT HÜCCETİ.....	179
KAYIT-161: CUM‘A VE İDEYN İÇÛN MESCİDİN CAMİYE VAZ‘I.....	180
KAYIT-162: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	181
KAYIT-163: VEKÂLET HÜCCETİ.....	182
KAYIT-164: VEKÂLET HÜCCETİ.....	183
KAYIT-165: VESÂYET HÜCCETİ.....	184
KAYIT-166: VESÂYET HÜCCETİ.....	184
KAYIT-167: NAFKA HÜCCETİ.....	185
KAYIT-168: VEKÂLET HÜCCETİ.....	186
KAYIT-169: TENFİZ-İ VESÂYET HÜCCETİ.....	187
KAYIT-170: VEKÂLET HÜCCETİ.....	188
KAYIT-171: VEKÂLET HÜCCETİ.....	189
KAYIT-172: VEKÂLET HÜCCETİ.....	189
KAYIT-173: VEKÂLET HÜCCETİ.....	190
KAYIT-174: VEKÂLET HÜCCETİ.....	190
KAYIT-175: VEKÂLET HÜCCETİ.....	191
KAYIT-176: VEKÂLET HÜCCETİ.....	192
KAYIT-177: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	192
KAYIT-178: VEKÂLET HÜCCETİ.....	193
KAYIT-179: VEKÂLET HÜCCETİ.....	194
KAYIT-180: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA‘VÂSI.....	195
KAYIT-181: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	196
KAYIT-182: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	197
KAYIT-183: VAKF SUDAN KEFF-İ YED DA‘VÂSI.....	199
KAYIT-184: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	202
KAYIT-185: VEKÂLET HÜCCETİ.....	203
KAYIT-186: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	203
KAYIT-187: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	205
KAYIT-188: VEKÂLET HÜCCETİ.....	206
KAYIT-189: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	206
KAYIT-190: VEKÂLET HÜCCETİ.....	208

KAYIT-191: VEKÂLET HÜCCETİ.....	208
KAYIT-192: MUHÂLAA HÜCCETİ.....	209
KAYIT-193: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	210
KAYIT-194: NAFKA HÜCCETİ.....	211
KAYIT-195: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ.....	212
KAYIT-196: İHBARNÂME.....	213
KAYIT-197: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	213
KAYIT-198: VEKÂLET HÜCCETİ.....	214
KAYIT-199: İSBAT-I VESÂYET HÜCCETİ.....	215
KAYIT-200: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA‘VÂSI.....	216
KAYIT-201: TALAK-I SÛLÛS MÛDDE‘ÂSI.....	217
KAYIT-202: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÜCCETİ.....	218
KAYIT-203: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	219
KAYIT-204: NAFKA HÜCCETİ.....	220
KAYIT-205: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	221
KAYIT-206: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	222
KAYIT-207: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI.....	223
KAYIT-208: İSBAT-I VESÂYET HÜCCETİ.....	224

İKİNCİ BÖLÜM

2039/225 NO‘LU TRABZON ŞER‘İYYE SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A) SOSYAL YAPI.....	226
1) Halkın Yapısı.....	226
2) Aile Yapısı.....	230
a) Evlenme (Nikâh)	232
b) Boşanma.....	234
c) Çocuğun Durumu.....	236
d) Kölelik.....	237
3) Dini ve Etnik Yapı.....	238
a) Müslim-Gayr-i Müslim İlişkileri.....	239
b) İhtida Hareketleri.....	244

B) EKONOMİK YAPI.....	245
1) Ticari ve İktisadi Yapı.....	246
2) Rusya İle Olan Ticari İlişkiler.....	249
3) Para.....	250
4) Faiz İşletimi.....	254
C) KÜLTÜREL YAPI.....	256
D) İDARİ YAPI.....	258
1) Trabzon Vilâyetinin Sancakları, Kazâları Ve Nâhiyeleri.....	258
2) Trabzon'un Mahalleleri.....	259
3) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterinde Geçmekte Olan Mahalle Muhtarları, İmamları ve Azaları.....	260
a) Defterde Geçen Mahalle Muhtarları.....	260
i) Trabzon Vilâyeti Mahalle Muhtarları.....	260
ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Köy ve Kazâlardaki Mahalle Muhtarları.....	261
b) Defterde Geçen Mahalle İmamları.....	261
i) Trabzon Vilâyeti Mahalle İmamları.....	261
ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Köy, Nâhiye ve Kazâlardaki Mahalle İmamları.....	262
c) Defterde Geçen Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Azaları.....	262
i) Trabzon Vilâyeti Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Azaları.....	262
ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Köy Muhtarı ve Nâhiye Meclisi Azaları.....	262
4) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nde Geçen İdari, Adli ve Askeri Kurumlar ve Bu Kurumlarda Görevli Olanların İsimleri.....	263
a) Defterde Adı geçen Dava Vekillerinin İsimleri.....	263
b) İdari Kurumlar ve Görevlileri.....	263
c) Adli Kurumlar ve Görevlileri.....	266
d) Askeri Kurumlar ve Görevlileri.....	266
SONUÇ.....	268
BİBLİYOGRAFYA.....	270

ÖNSÖZ

Tarihimize ışık tutan malzemenin birinci elden kaynakları olan şer'iyye sicilleri XV. yüzyılın ikinci yarısı ile XX. yüzyılın ilk çeyreği arasında ki yaklaşık 500 yıllık Türk tarihine, Türk kültürüne, Türk hukukuna ve bilhassa Türk siyasi tarihine ve sosyal hayatına dair başka hiçbir kaynaktan bulamayacağımız bilgiler vermelerinden dolayı son derece önemlidirler.

Son yıllarda tarih araştırmaları çerçevesinde yapılmakta olan şehir tarihçiliği çalışmaları, şer'iyye sicillerine verilen önemin artmasından dolayı gittikçe yaygınlaşmaya başlamıştır. Şer'iyye sicilleri insanlarla ilgili hukuki olayları, kadıların verdikleri kararların suretlerini, delil teşkil eden vesikaları ve yargıyı ilgilendiren çeşitli kayıtları ihtiva etmektedir. Bu bağlamda şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin özellikle sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan objektif bir şekilde değerlendirilmesi için araştırılması gereken belgelerdir.

İncelemeye çalıştığımız 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyye Sicil Defteri (H.1301-1305/M.1883-1888) Osmanlı Devleti'nin büyük bir eyâlet merkezi olan Trabzon'un siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı hakkında en doğru bilgileri bize verdiği ve yaptığımız çalışmanın şehir tarihçiliği açısından bölgemiz için faydalı olacağı kanısındayız.

Çalışmamız 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyye Sicil Defteri (Vr.1-70)'nin latin harflerine transkripsiyonu ve transkripsiyonunu yaptığımız bu kısmın içerik değerlendirmesine dayanan bir çalışmadır. Bu nedenle çalışmamızın büyük bir bölümünü incelediğimiz defterin transkripsiyonu işgal etmekte olduğundan, değerlendirme ve sonuç bölümünün bu alanda yapılmış olan diğer çalışmalarla birlikte ele alındığında daha doğru ve faydalı bilgiler vereceğini düşünmekteyiz.

Çalışmamızın bu aşamaya gelmesinde değerli zamanlarından feragat ederek, daha doğru ve isabetli değerlendirmeler yapılmasında bana yardımcı olan, başta bu çalışmaya beni sevk eden danışman hocam Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ Bey'e ve çalışmamın her anında yardımlarını esirgemeyen İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı'ndaki hocalarıma teşekkürlerimi ve en samimi hürmetlerimi sunarım.

Mustafa GANGAL

Samsun-2004

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
b.	: Bin
c.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
H.	: Hicrî
K.	: Kayıt
M.	: Mîladî
M.E.B.İ.A.	: Millî Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi
M.E.B.Y.	: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları
M.Ö.	: Mîlattan Önce
M.S.	: Mîlattan Sonra
md.	: Madde
No:	: Numara
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa Sayısı
O.M.Ü.	: Ondokuz Mayıs Üniversitesi
T.B.K.Y.	: Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları
T.D.V.	: Türkiye Diyanet Vakfı
T.D.A.V.	: Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı
T.T.K.	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: ve benzerleri
vd.	: ve diğerleri
vs.	: vesaire
Vr.	: Varak
y.y.	: Yüzyıl
Yay.	: Yayınları

GİRİŞ

ŞER'İYYE SİCİLLERİ

A) TANIMI, ORTAYA ÇIKIŞI VE ÖNEMİ

“Şer’î” veya “Şer’iyye” kelimesi “şerea” kökünden bir nispet ismi olup; sözlük anlamı itibarıyla kanun, yol, Allah’ın hükmü anlamlarına gelir.¹ Terim olarak ise; şeriate ait, şeriatle ilgili, şeriate uygun anlamlarına gelmektedir. Şer’iyye sicillerinin tutulduğu Şer’î Mahkeme veya Mahkeme-i Şer’iyye ise, şeriat hükümlerine göre davalara bakan mahkeme; bu mahkemelerde ortaya konan Şer’î Hüküm veya Hüküm-ü Şer’î ise şeriate uygun hüküm anlamlarını ifade etmektedir.² İncelemeye çalıştığımız defterlere, şer’î veya şer’iyye kelimesi ile birleşerek özel bir isim oluşturan sicil kelimesi ise resmi vesikaların kaydedildiği kütük anlamını ifade etmektedir.³ Şer’î veya şer’iyye kelimesinin sicil kelimesiyle birleşerek oluşturdukları özel anlama gelince; insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterler anlamını ifade etmektedir. Ayrıca bu defterlere şer’iyye sicilleri (sicillât-ı şer’iyye) isminin yanı sıra kadı defterleri, zabt-ı vakâyî sicilleri veya sicillât defterleri de denilmektedir.⁴

Şer’iyye sicilleri hukuki davaların kaydedildiği defterler olmanın yanı sıra Padişah’tan gelen ferman, berat, tezkire, emir ve buyruğuların, tereke ile ilgili taksimatların, hüccetlerin, borç senedlerinin, mukavelelerin ve günümüzdeki noterlerde görülen işlerin kayıt altına alındığı defterlerdir. Şer’iyye sicilleri bu bakımdan kayda alındıkları bölge ve dönem için eş bulunmaz birer vesika hükmündedirler.

Şer’î mahkemelerde, belli bir eğitim alındıktan sonra merkezden tayin edilerek görev başına gelen kadılar bulunmaktadır. Kadılar görev yaptıkları mahkemelerde verdikleri hükümlerin, i’lâmların ve hüccetlerin tahriften korunması için bir sicil defteri bulundurup bunları sicil defterlerine kaydetmekle yükümlüydüler.⁵ Şer’iyye sicillerinde genellikle ta’lik kırması denilen yazı türü kullanılmıştır ve bu yazılar ilk dönemlerde tutulan defterlerde

¹ D. Mehmed Doğan, *Büyük Türkçe Sözlük*, Rehber Yayınları, Ankara, 1990, s. 1036

² Doğan, a.g.e., s. 1187

³ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara, 1970, s. 1140

⁴ Ahmet Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, T.D.A.V. Yayınları, İstanbul, 1988, c. I, s. 17

⁵ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 17

Farsça, Arapça ve Türkçe iken, XVII. Yüzyılın sonlarından itibaren dil bütünüyle Türkçeleşmiştir.⁶

Osmanlı İmparatorluğunda tespit edilen ilk şer'îyye sicili kaydı 1455 tarihli Bursa şer'îyye sicil defteridir. Bu tarihten itibaren Cumhuriyetin kurulduğu XX. yüzyılın ilk çeyreğine değin yaklaşık 472 yıl boyunca⁷ bir devletin tarihini, sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi ve hukuki yönlerden ortaya koyan dünyada eşsiz bir kültür ve tarih hazinesi olarak bu defterler tutula gelmiştir.

Şer'îyye sicilleri Osmanlı tarihinin birinci elden kaynaklarıdır. Son zamanlarda ortaya çıkan şehir tarihleri ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların temel kaynağını şer'îyye sicilleri oluşturmaktadır. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün değildir.⁸

B) ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'îyye sicillerinde mevcut olan belge çeşitlerini iki ana grupta inceleyebiliriz. Birincisi kadılar tarafından kaleme alınan veya aldırılan belgeler ki bunlar; hüccetler, i'lâmlar, ma'rûzlar, mürâseleler ve bu saydıklarımızın dışında kalan belge çeşitleridir. İkincisi başka makamlardan sadır olan, yani kadılar tarafından kaleme alınmayan, fakat buldukları bölgeyle alakalı oldukları için defterlere kaydedilen; fermanlar, beratlar, buyrulduklar, arzlar, tahrirler, tezkireler ve diğer hüküm şekilleridir. Şimdi biz bu iki ana gruba giren ve hususen bizim incelediğimiz defterde geçen belge çeşitlerini müstakil birer başlık altında tanıtmaya çalışacağız.

1) Kadılar Tarafından Kaleme Alınan veya Aldırılan Belgeler

Şer'îyye sicillerindeki kayıtların yüzde doksanı bu gruba giren belgeler teşkil etmektedir.⁹ Şer'îyye sicillerinin yüzde doksanı oluşturan bu belgeleri sırasıyla tanıtmaya çalışacağız.

⁶ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 18

⁷ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 11

⁸ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 12

⁹ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 20

a) Hücçetler:

Arapça asıllı bir kelime olan “hücçet”: delil, vesika ve sened manalarına gelir. Osmanlı diplomatiğinde ise şer’i mahkemeler tarafından verilen, fakat i’lâmdan farklı olarak, hüküm ihtiva etmeyen; sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadının tasdikini ihtiva eden bir belgedir. Hücçetler çok çeşitli hususların tespiti için tertip edilmiş olup kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir.¹⁰

Hücçetler, kadı huzurunda tespiti yaptıran şahsın eline verildikten başka şer’iyye sicillerine de işlenirdi. Yapılan tespitlere göre hücçet çeşitleri şöyledir: Bey’, nafaka, vasiyet, vekâlet, ikrâr, istidâne, sulh, vasî ve kayyım tayini, ferâğ-ı kat’i, ferâğ bi’l-vefâ, fekk-i vefâ, ikâle, icâre, kefâlet, havâle-i deyn, hibe ve teslim, tahmîl-i şahâdet, isbât-ı rüşd, ibrâ, akd-i müzâraa, akd-i müsâkât ve müdârebe.¹¹ Bu hücçetlerin ortak özellikleri şunlardır:¹²

1- İlgililere verilen hücçet metninin üst tarafında kadının tasdikine yer verilir. Ancak sicildeki suretlerde bu tasdik mührü bulunmaz. Kadının imza ve mührü genellikle sicilin baş tarafında veya göreve başladığı tarihin baş kısmında yer alır.

2- Tarafların adı ve adresleri her çeşit şüphely ortadan kaldıracak şekilde açıklanır.

3- Hücçetin hazırlanma sebebi olan durum bütün tafsilatıyla açıklanır.

4- Hukuki muamelenin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işlemleri beyan edilir.

5- İkrarda bulunan tarafın karşı tarafı ibra ettiği veya karşı tarafın iddiasını inkar ettiği belirtilir. Eğer ibra ederse durumun dava konusu yapılmayacağı te’yiden belirtilir; inkar ederse iddia makamının iddiasını şahitlerle ispat ettiği ve durumun talep üzerine sicile kaydedildiği belirtilir.

6- Hücçetlerin tarihleri Arapça olarak yazılabileceği gibi yazıyla gün, ay ve yıl şeklinde de yazılabilirdi.

7- Kaydın altına “şuhûdü’l-hâl” başlığı altında hücçete konu olan meselenin görüşülmesi sırasında hazır bulunan kimselerin isimleri yazılırdı.

Osmanlıda uygulanan hukuk sistemine göre maddi müeyyide yanında bir de manevi müeyyide vardır. Şer’i mahkemelerde verilen hücçetler, hücçet konusu olan hukuki meselede, karşı taraf aleyhine verilmiş bir karar gibidir.¹³ Bu sebeple hücçetler kesin delil olarak kabul edildiğinden bunlara vuku bulan itirazlar da pek azdır. Ancak mahkemelere intikal eden

¹⁰ Abdülaziz Bayındır, **İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)**, İstanbul, 1986, s. 12

¹¹ Bayındır; a.g.e.,s. 12

¹² S. Mübahat Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1994, s. 350 vd. ; Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 21 vd.

¹³ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 21

davalar nadir olmakla beraber böyle durumlarda kadılar, hücceti elinde bulunduranın lehinde karar verirlerdi.

b) İ'lâmlar:

Arapça "ilm" kökünden gelen "i'lâm"ın kelime manası, bildirmek, anlatmak anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise; bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder.¹⁴ İ'lâm belgelerini diğer şer'iyeye sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, kadının verdiği kararı ihtiva etmesidir. Şer'i mahkemelerde kadı, yargılamayı tamamladıktan sonra mevcut dava dosyasını esas alarak şer'i hükümlere göre kararını verir. İcap ederse hem davacıya hem de davalıya birer suretini takdim eder. İ'lâmların bir sureti muhakkak sicile kaydedilirdi. İlâmların ortak özellikleri şunlardır:¹⁵

1- Formüle edilmiş bir girişle davacı ve davalının hüviyetleri açıkça tanıtılır.

2- Davacının davalı muvacehesinde iddialarına yer verilir.

3- Davalının davacıya karşı cevabına yer verilir. Bu kısımda ikrar veya inkar varsa aynen olduğu gibi i'lâma yazılır.

4- Davacının davasını ispatına yer verilir. Davacı davasını ispat edemezse davalının yemin etmesi istenir ve bunlar aynen i'lâma kaydedilir.

5- Şâhidlerin dinlenmesinden bahsedildikten sonra i'lâmın sonunda kadının kararına yer verilir.

6- İ'lâmlarda hükümden sonra Arapça ve yazı ile yazılmış tarih bulunur.

7- İ'lâmın altında kadının mührü ve ismi yer alır.

c) Ma'rûzlar:

Arapça "araza" kökünden gelen "ma'rûz"un kelime anlamı arz edilen şey demektir. Terim olarak ise kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını havi yazılı belge demektir.¹⁶ Ma'rûzlar kadının hükmünü ihtiva etmez. Kısaca astın üste yazdığı ve bir istek veya bir durumun arzını havi belgelerdir.

d) Mürâseleler:

Şer'iyeye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele veya çoğulu olan

¹⁴ Kütükoğlu, a.g.e., s. 345

¹⁵ Kütükoğlu, a.g.e., s. 345 vd.

¹⁶ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 37

mürâselât denmektedir. Mürâseleler sanığın mahkemeye celbini havi olabileceği gibi buna benzer konularda da olabilmekteydi.¹⁷

2) Başka Makamlardan Sadır Olan Belgeler

Kadılar şer'î işlere memur oldukları gibi buldukları yerde yürütme gücünü de üzerlerine almışlardır. Kadılarda kendilerine Padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları ve benzeri emirleri, sadrazam, beyler beyi ve kazaskerlerden gelen buyrulduklar ve ilgili devlet teşkilatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri şer'îyye sicillerine kaydederlerdi. Şimdi bunların bazılarını kısa ve öz olarak vermeye çalışacağız.

a) Padişah'tan Gelen Emir, Ferman ve Beratlar:

Bunları ikiye ayırabiliriz; ilki: Padişahın kendisine İslam Hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'îyye sicillerinde "evâmîr ve ferâmin" diye zikredilen hükümlerdir.¹⁸ İkincisi: yine Padişah'tan sadır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumi değil özel şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır.¹⁹

Bunların en mühim özelliği ise Padişahlık alameti olan tuğrayı ihtiva etmeleridir. Kadılara ulaşan bu belgelerin doğruluğu tespit edildikten sonra şer'îyye sicillerine aynen ya da özet olarak kaydedilirlerdi.

b) Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyrulduklar:

Türkçe "buyurmak" mastarından yapılmış bir isim olan buyruldu, şer'îyye sicillerinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan paşa ve beylerbeyi gibi yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir.²⁰

Şer'îyye sicillerindeki buyruldukların büyük bir kısmını; sadrazamların bazı hususlarda Padişahın mutlak vekili olmaları hasebiyle kadılara gönderdikleri yazılı emirler ve kazaskerlerin yapmış oldukları kadı tayinine ait yazılı emirler oluşturmaktadır. Bunların dışında şer'îyye sicillerinde beylerbeyi ve sancak beylerine ait buyrulduklar da mevcuttur.²¹ Buyruldukların sonunda mutlaka tarih vardır ve ayın tarihi ve yılı rakamla yazılmaktadır.

¹⁷ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 38

¹⁸ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 39

¹⁹ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 42

²⁰ Kütükoğlu, a.g.e., s. 197

²¹ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 45

c) Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar:

i) Tezkereler:

Arapça “zıkr” kökünden gelen “tezkere” kelime manası olarak “tezekküre vesile olan şey” demektir. Terim olarak ise üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgeler demektir.²² Tezkereler, maksadı tam ve açık olarak anlatacak şekilde, fakat lüzumsuz teferruata girmeden sade bir dille kaleme alınırlardı.

ii) Temessükler:

Arapça “mesek” kökünden gelen kelimenin lügat manası tutunma, yapışma ve sarılmadır. Terim olarak ise birden çok mana ifade eden temessükün şer’iyye sicillerinde geçen manası şudur: miri arazilerde ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Temessük kısa ve öz olarak tasarruf vesikası demektir.²³

iii) Diğer Kayıtlar:

Şer’iyye sicillerinde yukarda tanıtmaya çalıştığımız belge çeşitlerinin dışında da belge çeşitleri mevcuttur.

Ancak biz burada 2039/225 no’lu şer’iyye sicil defterinin ilk kısmını (1-70) esas tuttuğumuzdan bu kadarıyla iktifa ederek incelemiş olduğumuz defterdeki 34 adet farklı konu başlığından, defterin büyük bir kısmını oluşturan; vekâlet hücceti (68), terekeden alacak da’vâsı (29), isbât-ı verâset hücceti (22), istidâne hücceti (17), vesâyet hücceti (9), muhâlaa hücceti (8), nafaka hücceti (8), Hukuk-u zevciyyete riâyet ve akd-i nikaha itaat da’vâsı (7) gibi belge çeşitlerini incelemiş olduğumuz defterdeki 208 kayıt içerisinde gözlemlediğimiz özelliklerinden yola çıkarak kısa ve öz olarak tanıtmaya çalışacağız.

3) 2039/225 No’lu Tarbzon Şer’iyye Sicilindeki Belge Çeşitleri

a) Vekâlet Hücceti:

Vekâlet hüccetlerinin girişinde vekâlet verecek olanın kimliği şüpheleri ortadan kaldıracak şekilde belirtildikten sonra vekil tayin edilecek olan şahsın kimliği de aynı şekilde açıklanır. Vekil tayini işleminin “meclis-i şer’i şerif-i enver’de” vekil tayin edilecek olan şahsın muvâcehesinde yapıldığı kayıta belirtilir. Eğer vekil tayin edilecek olan şahsın muvâcehesinde vekil tayini işlemi yapılmamışsa bu durum vekâlet hüccetinin sonunda “kabalüne mevkûfe” falanı vekil tayin ettim diye belirtilir. Vekâlet hüccetlerinde vekâlete

²² M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarihi Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*, M.E.B.Y., İstanbul, 1993, c. III, s. 491

²³ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 48

sebeup teşkil eden konu açıkça belirtilir ve ardından vekilin neye, nasıl vekil tayin edileceği kalıplaşmış şu ifadeyle; “husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i sahiha-i şer’iyye ile falanı vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta’yin eyledim” şeklinde belirtilir. Bazı vekâlet hüccetlerinde vekil tayin edilen şahsa başkasını da vekil tayin edebilme yetkisinin verildiğini görmekteyiz. Vekâlet hüccetlerinin sonuna gün, ay ve yıl olarak tarihi yazılır ve hüccetin alt kısmında vekâlet verenin ve vekil tayin edilenin ismi ve mührü yer alır.

b) Terekeden Alacak Da’vâsı:

Bu davalarda önce terekeyi bırakan şahsın kimliği açık olarak belirtildikten sonra vârisleri varsa onların ismi de açıklanır. Ardından alacaklı şahsın kimliği açık olarak belirtilir ve alacaklı olan şahıs alacağını tüm vasıflarıyla tanıtip davaya esas teşkil eden iddiasını söyler. Eğer alacak olduğu şey, şahidler huzurunda tespit edilmişse veya alacağının kaydedilmiş olduğu bir yer, bir belge varsa bu durum kayıta belirtilir. Alacaklı olan şahsın alacağını kalıplaşmış şu ifadeyi kullanarak; “suâl olunup bana edâ ve teslime falana tenbîh olunmak murâdımdır deyû da’vâ” diye talep ettiğini görmekteyiz. Terekeyi bırakan şahsın, vârisleri veya vekil tayin etmişlerse onların vekili, iddiayı ya ikrar eder veya inkar eder. Kaydın altına davanın tarihi yazıldıktan sonra davacı ve davalının ismi ve davacının şahidlerinin ismi de yazılarak kayıt son bulur.

c) İsbât-ı Verâset Hücceti:

Defterimizde yer alan isbât-ı verâset hüccetlerinde mûris (terekeyi bırakan şahıs)’in ve isbât-ı verâset iddiasında bulunan şahısların açık kimliğine yer verildikten sonra eğer terekeye birisi “vaz’u’l-yed” etmişse bu belirtilerek davacının “meclis-i şer’i şerif-i enver’de” bu kişinin muvâcehesinde mûrisle olan nesep bağı, babalarının, dedelerinin, anneannelerinin ismini ve doğdukları yeri söyleyerek ortaya koyduğunu görüyoruz. Ardından şu kalıplaşmış ifadeyi kullanarak; “ol vecihle falanın verâseti bana münhasıra olup bizden gayrı varis ve terekesine müstahak ahar kimesnesi olmamakla meblâğ-ı mezkûru bana edâ ve teslime falana kibel-i şer’den tenbîh olunsun deyû da’vâ” diye talebini belirtir ve terekeden hissesine düşen payın kendisine teslim edilmesini ister. Kaydın altına davanın tarihi yazıldıktan sonra davacı ve davalının ismi ve davacının şahidlerinin ismi de yazılarak kayıt son bulur.

d) İstidâne Hücceti:

Defterimizde yer alan istidâne hüccetlerinde borcun alındığı şahsın kimliği şüpheleri ortadan kaldırılacak şekilde belirtildikten sonra borç alınan meblâğın eğer borçlanmada fâiz işletimi varsa bu fâiz işletimiyle beraber borcun ne kadar olduğu kayıta açık olarak yazılarak “falana zimmetimde edâsı vacib sahihan borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle

şerh ve temhîr kılındı” şeklindeki kalıplaşmış bir ifadeyle durum deftere kaydedilir. Kayıt sonunda tarih, davanın medyunu, alınan borç için rehin gösterilmişse bu rehinin vasıfları ve borçlunun borcuna kefil olduklarını belirten iki tane kefilin ismi tüm şüpheleri ortadan kaldıracak şekilde yazılarak kayda son verilir.

e) Vesâyet Hücçeti:

Vesâyet hüccetlerinde kendileri için vasî tayin edilen çocukların vefat eden babalarının kimliği ve ardından kendileri için vasî tayininde bulunulan çocukların ismi açıkça yazılır. Vefat eden şahsın tüm terekesi zikredildikten sonra yaşları küçük olan çocuklara mirastan düşen pay belirtilir. Yaşları küçük olan çocuklar kendi hisselerine düşen malları ve paraları gerektiği gibi koruyup gözetemeyeceklerinden kayıtlarda geçen kalıplaşmış şu ifade kullanılarak; “sıġâr-ı mezbûrûnun vakti rüşd ve sedâtlarına deġin ber vech-i meşrûh mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yin olunması tensîb olduğunu mübîn” denilerek çocukların mal ve paralarını koruyup gözetecek olan şahsın kimliği de açık olarak belirtilir ve bu şahsın çocuklar için vasî tayin edildiği onaylanır. Hücçetin altına tarih ve çocuklara vasî olarak tayin edilen şahsın ismi yazılır. Vesâyet hüccetlerinde vasî olarak tayin edilenler genellikle vasî tayininde bulunulacak olan çocukların annesi veya yakın akrabaları olmaktadır.

f) Muhâlaa Hücçeti:

İncelemiş olduğumuz defterdeki kayıtlarda muhâlaa hüccetlerinde önce muhâlaa isteğinde bulunan zevcenin ve ardından zevcinin ismi açıkça belirtildikten sonra nikahta belirlenen mehr-i müeccel miktarı da söylenerek muhâlaaya sebep olan durum açıklanır. Ardından kadın kalıplaşmış şu ifadeyi kullanarak; “beynimizde adem-i hüsnî muâşeretten nâşî ben hal'a tâlip ve râġıp olmamla” diyerek boşanma isteğini belirtir. Bunun üzerine beyi boşanma isteğini kabul ederse karşılıklı anlaşarak boşanırlar. Eğer kadın “mehir, nafaka ve meûnet-i süknasını” almaktan vazgeçmişse kayıta bu durum belirtilir. Kadın boşanmak istediği için beyine “bedel-i hal” ismiyle bir miktar para verdiyse bu paranın miktarı kayda yazılarak birbirlerinin zimmetlerini ibrâ ve ıskat ettikleri ve yine birbirlerinin ibrâlarını kabul ettikleri de kayda yazılarak belirtilir. Kaydın altında tarihi, davacı ve davalının ismi de yazılarak “mu'arrif” başlığı altında hüccete konu olan durumu bildiren şahısların ismi unvanlarıyla beraber yazılarak kayıt son bulur.

g) Nafaka Hücçeti:

Nafaka hüccetlerinde ilk önce nafaka talebinde bulunan şahsın ve ardından nafaka talebinde bulunulan şahsın ismi açıkça belirtilir. Nafaka hücceti kayıtlarında nafaka talebinin “meclis-i şer'î şerif-i enver'de” nafaka talebinde bulunulan şahsın muvâcehesinde yapıldığı ve

nafakanın kimin için talep edildiği de kalıplaşmış şu ifade kullanılarak; “falanın nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyesi içün kıbel-i şer’den kadar-ı ma’rûf nafaka farz ve takdîr olunmak matlubumdur” diye durum açıklanır ve “meclis-i şer’î şerif-i enver’de” günlük ve aylık toplam ne kadar nafaka takdir edildiği kayıta yazılarak durumun tasdik edildiği belirtilir. Kaydın altına tarihi, nafaka talebinde bulunan şahsın ismi ve şâhidleri yazılarak kayıt son bulur.

h) Hukuk-u Zevciyyete Riâyet ve Akd-i Nikaha İtaat Da’vâsı:

Bu davalarda önce davacının ve ardından davalının ismi şüpheleri ortadan kaldıracak şekilde açıklanır. Nikah akdi esnasında belirtilen mehir miktarı belirtilerek davaya sebep teşkil eden durum da açıkça ortaya konulduktan sonra genellikle kalıplaşmış şu ifade kullanılarak; “bana itaat ve hukuk-u zevciyyete riâyet etmek üzere falana tenbîh olunmak matlubumdur” diye mağdur durumda olan taraf talebini belirtir ve karşı taraf hakkında davada bulunurdu. Davalı ya bu durumu ikrar eder ya da itaat etmem diyerek davacıdan bazı şartları yerine getirmesini isteyerek bunların yerine getirilmesi durumunda itaat edeceğini belirtir veyahut da tamamen davacının iddiasını inkar eder. Kaydın sonunda tarihi, davacı ve davalının ismi, mu’arrif başlığı altında durumu bilenlerin ve durumun şâhidlerinin isimleri bütün açıklıklarıyla yazılarak kayıt son bulur.

C) TRABZON ŞER’İYYE SİCİLLERİ

1) Sicillerin Genel Durumu:

Osmanlı yönetimine 26 Ekim 1461’de giren Trabzon yöresinde ilk şer’iyye sicil defteri Hicri 963, Miladi 1556 tarihinde; son sicil defteri ise Hicri 1334, Miladi 1916 tarihinde tutulduğu Trabzon yöresi şer’iyye sicil defterlerinin incelenmesi sonucu ortaya çıkmıştır.²⁴ Buradan anlaşılacağı üzere Trabzon yöresinde Hicri olarak 371, Miladi olarak 360 yıl şer’iyye sicil defterlerinin düzenli olarak tutulduğunu söyleyebiliriz.

Trabzon yöresinde 371 yıl boyunca tutulan şer’iyye sicil defterlerinden 296 adetinin günümüze ulaştığı ve bu defterlerin Ankara’da Milli Kütüphane İbn-i Sina Okuma Bölümü Arşivinde bulunduğu ve incelenmek için araştırmacıları beklediklerini bilmekteyiz.

²⁴ Akgündüz, a.g.e., c. I, s. 8

2) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicili Defteri (Vr. 1-70) (H.1301-1305 / M.1883-1888) ve Hüküm Tasnifleri:

Yüksek Lisans tez konumuz olan 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri 123 varak olup, 266 sayfadan ibarettir. Takdir edileceği gibi 123 varaklık bir defterin Yüksek Lisans Tezi olarak incelenmesi bazı güçlükler içermektedir. Bu bakımdan 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin ilk bölümü olan varak 1-70 arasının transkripsiyon ve incelenmesini tezimize konu olarak belirledik. 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin asıl nüshası yukarıda da belirttiğimiz gibi Ankara'da, Milli kütüphane İbn-i Sina Okuma Bölümü Arşivinde bulunmaktadır.

2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterindeki kayıtlar arasında boşluklar bulunmaktadır. Bazı varaklarda iki üç kayıt görüldüğü gibi, bazı varaklarda da bir kaydın bulunduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında bir iki varak uzunluğundaki kayıtlar mevcut olduğu gibi, sayfanın yarısına gelmeden biten ve sayfanın geri kalan kısmının boş olduğu kayıtlar da mevcuttur. Defterde kullanılan yazı anlaşılır ve okunaklıdır. Satır araları normal olup birkaç kayıt dışında sıkışık değildir. İncelediğimiz bölümde nadir de olsa, kayıtlarda yazıldığı halde üzeri çizilip iptal edilen satır ve kısımların olduğunu, bazı kayıtlarda ise satır aralarına ilavelerin yapıldığını gözlemledik.

Tezimize temel teşkil eden defterdeki kayıtların tarihleri, kayıtların bitiminde, davalı ve davacının ismi zikredilmeden önce yer alır. Kayıtların altında yer alan tarihler tutuldukları günün rakamla, ayın yazıyla ve yılında rakamla yazılması şeklindedir. Yılların binler basamağı terk edilip son üç basamağı yazılmıştır.

Çalışmamıza temel teşkil eden 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin ilk bölümündeki hüküm tasniflerine gelince; kayıtlara orijinal bir kayıt numarası verilmemiş olduğundan defterdeki kayıtları konularına göre biz numaralandırmaya çalışarak incelediğimiz kısımda toplam 208 kayıt ve 34 ayrı konu başlığı tespit etmiş bulunmaktayız. Bu konu başlıklarından 208 kayıt içerisinde büyük bir kısmı oluşturan konu başlıklarından birkaç tanesinin ismini şer'iyeye sicil defterinde kaç defa geçtiğini de parantez içinde belirterek veriyoruz:

- Vekâlet Hücçeti (68)
- Terekeden Alacak Da'vâsı (29)
- İsbât-ı Verâset Hücçeti (22)
- İstidâne Hücçeti (17)
- Vesâyet Hücçeti (9)

- Muhâlaa Hücçeti (8)
- Nafaka Hücçeti (8)
- Hukuk-u Zevciyyete Riâyet ve Akd-i Nikâha İtâat Da'vâsı (7)
- İzinnâme Hücçeti (4)
- Alacak Da'vâsı (3)

3) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicili Defterinin (Vr. 1-70) Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod:

2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri birinci varağının ilk bölümü 1, ikinci bölümü 2 diye numaralandırılmış olup bundan sonraki kısımda böyle bir aksaklık bulunmadığından; karışıklığa sebep olmaması için varakların orijinal numaralarına dokunmadan incelemiş olduğumuz 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin ilk bölümünü 1'den başlayarak tekrar numaralandırmış bulunmaktayız. Bu numaralandırma sonrası inceleyecek olduğumuz bölüm yaptığımız numaralandırmaya göre 69 varaktan oluşmaktadır.

2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin ilk bölümündeki varakların her biri incelemede bir kolaylık olması için kendi içinde A ve B olmak üzere de iki bölüme ayrılmıştır. Çalışmamızın daha iyi anlaşılabilmesi ve çalışmamızdan yararlanmak isteyenlere bir kolaylık olması için her varaktaki A ve B bölümlerinin satırlarına birer satır numarası vermiş bulunmaktayız.

Yüksek Lisans tez konumuz olan 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nin ilk bölümünün birinci varağı iki nüsha olup bu iki nüshanın ilk bölümünün son kaydının bir bölümü nüshanın birinde diğer bölümü ise nüshanın ikincisinde bulunmaktadır. Bu yüzden ilk varağın iki nüsha olabileceğini düşünmekteyiz. Bu kayıttaki bütünlüğün bozulmaması için varağın birinde eksik olan kısmı diğerinden tamamlayarak bir bütün halinde verdik.

İncelemiş olduğumuz bölümdeki kayıtların geneline baktığımızda kronolojik sıralamaya uyulmuş olmakla beraber ilk varaklarda olduğu gibi ara ara bu kronolojik sıralama terkedilmiş bulunmaktadır. Bazı kayıtlarda ise kaydın ilk kısmındaki tarihle son kısmındaki tarihin farklı olduğunu görmekteyiz. Bunun sebebini ise kaydın davanın mahkemeye yansıdığı gün bitirilememesine veya kayda daha sonraki tarihlerde ilaveler yapılmış olabileceğine bağlamaktayız.

İncelediğimiz 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'ndeki kayıtların yılları binler basamağı terk edilerek son üç basamağı yazılarak verilmiştir. Ancak biz bunları metnin

transkripsiyonu kısmında kayıt başlıkları altında hem binler basamağını yazarak hem de Hicri tarihlerin Miladi karşılıklarını yazarak vermiş bulunmaktayız.

2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyye Sicil Defteri'nin tezimize konu olan ilk kısmının transkripsiyonunda okuyamadığımız kelime bulunmamaktadır. Ancak bunun bütün kelimeleri tam ve doğru olarak okuduğumuz anlamına gelmediğini, yanlış okuduğumuz kelimelerin de olabileceğini şimdiden belirtmek isteriz. Metin içerisindeki üstü çizilmiş olan yerleri, yanlış yazılıp karalandığını düşündüğümüz için hiç okumadan geçtik. Bizi böyle düşünmeye sevk eden şeyse üstü çizili olan yerleri okuduğumuzda anlam bütünlüğünün olmamasıdır. Metin içindeki tekrar eden kelime nadir olmakla beraber bunlarda aynen yazılarak parantez içine alınmıştır.

Transkripsiyon esnasında metindeki “ayn” harfini (‘) ile; “hemze” harfini (’) ile; “kef” harfini bazen (k), bazen (y), bazen de (g) harfi ile; uzatma ve inceltmeleri ise (^) işareti ile göstermeye çalıştık.

BİRİNCİ BÖLÜM
2039/225 NO'LU (H. 1301-1305 / 1883-1888) TRABZON ŞER'İYYE SİCİL
DEFTERİNİN (Vr. 1-70) LATİN HARFLERİNE TRANSKRİPSİYON
EDİLMİŞ ŞEKLİ

VARAK 1-A

KAYIT-1: FİTRE VERİLECEK EŞYÂ FİYATLARI

- (1) Fitre verilecek eşyâ
- (2) Buğday: 520 dirhem: 2 para
- (3) Un: 1040 dirhem: 215 para
- (4) Üzüm: 520 dirhem: 310 para
- (5) Hurma: 1040 dirhem: 1020 para

KAYIT-2: TASDİKNÂME HÜCCETİ

(16 Rabîu'l-Evvel 1303; 23 Aralık 1885)

(6) Şarlı nâhiyesine tâbi' Seyyid Ahmed Maa-Likona karyesine mahsûs Sis yaylası demekle ma'rûf (7) yaylakda Velîzâde el-Hâc Mehmed Ağa ibn Hasan Ağa'nın müceddiden binâ ve inşâ eylediği (8) mescidi-i şerîfe minber vaz'ıyla câmi-i şerîf olduğuna ve ahâlîsi kesîr mâl hükmünde (9) bulunduğunu tasdîk ederim. Fî 16 Rebîu'l Evvel 303 (10) Şarlı nâhiyesine tâbi' Oğuz karyesinden Emîn oğlu el-Hâc Ali b. Mahmûd

KAYIT-3: MESCİDİN CAMİYE VAZ'I

(22 Zi'l-ka'de 1303; 2 Eylül 1885)

(11) Benimle er karındaşım Ali'nin İmâret mahallesi ahâlîsinden Mumcu Şa'bân Ağa zimmetinde alacağımız olan (12) mebâliğ-i ma'lûmeyi hâvî bir kıt'a edâta haceze-i mahkeme-i şer'îyyeden kendime asâleten (13) ve biraderim Ali'ye vekâleten ahz u kabz eylediğimi mübeyyin işbu şerh ve temhîr eyledim. (14) Fî 22 Zi'l-ka'de 303 (15) Barutçu Zade Mahmûd

KAYIT-4: ASHÂB-I MESÂLİH DA'VÂLARININ GÜNÜ

(16) Ashâb-ı mesâlih davalarına haftada iki gün tahsis olunmak üzere çarşamba ve perşembe günleri (17) hâzır olmak. Hakim Beyin emri bu yoldadır.

VARAK 1-B

KAYIT-5: MAKBÛL OLUNAN İTKNÂME HÛCCETİ**(23 Şa'bân 1302; 6 Haziran 1885)**

(1) Boztepe-i Zîr mahallesinden müteveffâ Çarıkçı Ömer Efendi'nin itknâmesi ile zevcesi Zehra Hâtûnun itknâmesi ki (2) cem'an iki aded itknâme-i mezkûrları müteveffâ-i mezbûrûn evlâd-ı sıgâr-ı vasîleri vekîli bulunduğum cihetle (3) itknâmeleri mahkeme-i şer'iyeden makbûzum olmuştur. Fî 23 Şa'bân 302

(4) Vekîl-i Vasî Esat Basrizâde

KAYIT-6: MEHRİNE ZÂM HÛCCETİ**(Muharrem 1303; Ekim 1885)**

(5) Ayafilbo mahallesinden Hacı Abdullah oğlu Ahmed b. Tûfân b. el-Hâc Abdullah meclis-i şer' de ben bundan (6) akdem İmâret mahallesinden bikr-i bâliğa Mevlûde Hâtûn ibnet-i Ahmed Ağa'yı üç yüz guruş üzerine (7) kendime nefsinin akd eylemiş ve ben dahi olur mehr-i müeccel üzerine kabûl etmiş isem de meblâğ-ı mezbûr (8) cüz'î olduğunu mezbûre Mevlûde Hâtûn söylemiş olmakla tarafeynden bi'r-rızâ bin guruş dahi zammıyla bin (9) üç yüz guruş mehr-i müeccel iblağ olup ol vecihle ben dahi zevci olup ol vecihle yedinde bulunan (10) izinnâmenin tashîh olunmasını talep ederim. Fî Muharrem 303

(11) Mahalle-i mezkûre müezzini Mehmed Mirâc Efendi ibn Mustafa Ağa

(12) Zevce-i mezbûrenin vekîli Molla Mehmed oğlu Mehmed b. Numân

KAYIT-7: İSTİDÂNE HÛCCETİ**(20 Rabîu'l-Âhır 1302; 5 Şubat 1885)**

(13) 4000 Re'sü'l-mâl

(14) 1800 Üç senelik ribhi

(15) 5800

(16) Zağnos mahallesinden müteveffâ Seyyid İsmâilzâde Ali Rıza Efendinin evlâd-ı sığâr-ı mâlından vasîleri vâlideleri Sadberk (17) Hânım yedinden istidâne ahz u kabz eylediğim aslen ve ribhan ber vech-i bâlâ beş bin sekiz yüz guruş lirâ gurusunun (18) sığâr-ı mezbûrûna zimmetimde edâsı vâcib sahihan borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.(19) Fî 20 Rabîu'l-Âhır 302

(20) Medyûn Şirin Hâtun mahallesinden Miralâyzâde Sâlim Bey

(21) Medyûn-u mezbûr Sâlim Beyin medyûnu bulunduğu (22) meblâğ-ı mecmu'-u mezkûr elli sekiz aded yüzlük (23) mecîdi altınının edâsına kefil olduğumu (24) işbu mahalle şerh ve temhîr eyledik. Fî 20 Rabîu'l-Âhır 302

(25) Yahyazâde der-mahalle-i Kavak Meydanı

(26) Hacı Zaîmzâde der-mahalle-i Şirin Hâtun

KAYIT-8: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(12 Rabîu'l-Âhır 1302; 28 Ocak 1885)

(27) Lirâsı yüz guruştan

(28) 2000 Re'sü'l-mâl

(29) 1500 Beş senelik fâizi

(30) 3500

(31) Bayram Bey mahallesinden müteveffâ Cukkacı Hacı İmam Mehmed Efendi ibn Mustafa ve sığâr-ının mâllarından vasîleri vâlideleri Emine Hâtûn (32) yedinden istidâne ahz eylediğim ber vech-i bâlâ aslen ve ribhan üç bin beş yüz guruş lirâ gurusu sağîrân-ı mezbûrâna zimmetimden (33) edâsı vâcib sahihan borcum olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr ettim. Fî 12 Rabîu'l-Âhır 302

(34) El-Medyûn İskender Paşa mahallesinden Ardenzâde Yelkenci Ömer Efendi ibn İbrâhim

(35) Sâhib-i imzâ Ömer Efendi'nin sağîrân-ı mezbûrâna (36) deyni olan ber vech-i bâlâ üç bin beş yüz gurusun (37) edâsına tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl kefil olduğumuzu (38) mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledik. (39) Fî 12 Rabîu'l-Âhır 302

(40) Hasan Beşe oğlu Hasan Efendi

(41) Hacı Velîzâde Hasan Efendi ibn Molla Velî

(42) İskender Paşa mahallesinden Ballızâde Hacı Mustafa Efendi

VARAK 2-A

KAYIT-9: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(8 Şa'bân 1301; 2 Haziran 1884)

- (1) Lirâ gurusu
- (2) 1667 Re'sü'l-mâl
- (3) 753 Ribh-i mülzîmi 3 sene
- (4) 2420

(5) Tekye mahallesinden müteveffâ Yelkenci Hacı Mustafa Ağa'nın sulbî sağır oğlu Mustafa Gâlib ve sulbiye sağire kızı Semûre ve Hatice ve Ferûha'nın (6) mâllarından vasîleri vâlideleri Havva Hâtûn ibnet-i Emîn Efendi'nin yedinden istidâne edilsin.(7) Fî 8 Şa'bân 301

(8) El-Medyûn Mesariye karyesinden Bankoz oğlu Baniko veled-i Yani

(9) Rehin (10) Divranoz karyesinde vâki' tarafları Ali Bey (11) ve ırmak ve Ziyâ Bey'in tarlalarıyla mahdûd on dönüm (12) yirmi yedi sıra numarasıyla murakkam bir kıt'a tarla müstakillen.

(13) Kefîl (14) Hasan Ağa Mescidi mahallesinden (15) Şebenlikoğlu Tefîk Efendi (16) ibn Mustafa Ağa.

(17) Kefîl (18) Zeytinlik mahallesinden devlet-i aliyye tebaasından (19) Sufyânoğlu Kostantin veled-i Mor.

KAYIT-10: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(16 Receb 1301; 11 Mayıs 1884)

- (20) Lirâ gurusu
- (21) 4800 Re'sü'l-mâl
- (22) 2160 Üç senelik fâizi
- (23) 6960

(24) Kavak Meydanı mahallesinde sâkin iken vefat eden Zorbâkîoğlu Mehmed'in sulbî sağır oğlu Hasan'ın mâlından vasîsi Zorbâkî (25) oğlu Temel Çavuş yedinden istidâne edin. Fî 16 Receb 301

(26) El-Medyûn Akçaabad nâhiyesinin Cavana karyesinden Sandıkçioğlu Hacı Ahmed Çavuş b. İsmâil.

(27) Rehin Mezkûr Cavana karyesinde bir bâb hâne ve mağaza müstakillen.

(28) Kefil Sandıkçıoğlu Hacı Mehmed Ağa ibn İsmâil.

(29) Kefil Akçaabad nâhiyesinde Dürbinar mahallesinden Beşlizâde Hasan Efendi ibn Mehmed.

KAYIT-11: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(20 Şa'bân 1301; 14 Haziran 1884)

(30) Lirâ gurusu

(31) 4500 Re'sü'l-mâl

(32) 1350 Üç senelik fâizi

(33) 5850

(34) Saçlı Hoca mahallesinden müteveffâ Memişzâde Ahmed Dervîş Efendi ibn Mehmed'in sulbî sağır oğulları Şevki ve Fehmi (35) ve Hakkı ve sağıre kızları Nâzire'nin mâlından vasîleri vâlideleri Hediye Hâtûn ibnet-i Yüzbaşı Abdurrahman Ağa yedinden istidâne (36) edin. Fî 20 Şa'bân 301

(37) El-Medyûn merhûmenin mahallesinden Kâtipzâde kerîmesi Ümmü Külsüm ibn Mehmed Ağa

(38) Rehin Attarlar ve tuzcular caddelerinde ma'lûmu'l-hudûd fevkânî ve tahtânî iki bâb mağazanın beş hissede iki hissesi

(39) Kefil Tekye mahallesinden Bekârzâde Mustafa Efendi b. Ali Efendi

(40) Kefil Boztepe-i Zîr Kenanzâde Mustafa Efendi ibn Mehmed Ağa

KAYIT-12: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(28 Şa'bân 1301; 22 Haziran 1884)

(41) Lirâ gurusu

(42) 1958 Re'sü'l-mâl

(43) 880 Faizi üç sene

(44) 2838

(45) Hoca Halil mahallesinden müteveffâ Sahnâf Osmân Efendi ibn Ahmed Efendi'nin sulbî sağır oğlu Mahmûd (46) Ziyâ'nın mâlından li-ecli'l-edâne vasîsi Bozazâde Mehmed Ali Efendi ibn Mustafa Ağa yedinden istidâne edin. (47) Fî 28 Şa'bân 301

(48) El-Medyûn sağırın vâlidesi Zekiye Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa

(49) Kefil Tonyalı Hoca Osmân Efendi ibn Mehmed Efendi

(50) Kefil Saçlı Hoca mahallesinden Keresteci Osmân Ağa ibn İsmâil

(51) Kefil sağırın biraderi Hâfız Abdullah Efendi

VARAK 2-B

KAYIT-13: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(9 Şa'bân 1301; 3 Haziran 1884)

- (1) Lirâ guruşu
- (2) 10000 Re'sü'l-mâlı
- (3) 4500 Ribh-i mülzîmi 3 sene
- (4) 14500

(5) Zağnos mahallesinden müteveffâ Mısırlı Seyyid İsmâilzâde Ali Rıza Efendi ibn İsmâil Efendinin sulbî sağır oğlu (6) İsmâil Hakkı Bâkî ve sulbiye sağire kızları Azîze ve Azîme'nin mâllarından vasîleri vâlideleri Sadberk Hânım ibnet-i Süleyman (7) yedinden istidâne edin. Fî 9 Şa'bân 301

(8) El-Medyûn Yomra nâhiyesinin Süflâ karyesinden Köseoğlu İbrâhim b. Mehmed

(9) Rehin Mezkûr Süflâ karyesinde ma'lûmu'l-hudûd

Fındıklık bahçesi   Tarla bir kıt'a   Hâne   Serander

2

1

1

1

(9) Kefil Hatîpzâde Murteza Efendi ibn İbrâhim Nuri Efendi

(10) Kefil İskenderzâde Abdülhalim Ağa ibn Hasan Ağa

(11) Kefil Dihkânzâde Zihni Efendi ibn Eyüp Efendi

KAYIT-14: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(1 Receb 1301; 26 Nisan 1884)

- (13) Lirâ guruşu
- (14) 2500 Re'sü'l-mâl lirâ
- (15) 750 Fâizi 2 sene
- (16) 3250

(17) Sened nizâmesi bizde ise de tabusunu Sofi Efendi'den henüz almamıştır.

(18) Molla Siyah mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Baba Yoğurt oğlu Mehmed Efendi ibn Abdullah'ın evlâd-ı sığâr-ı (19) Abdurrahman ve Fatimatü'z-Zehra ve Aişe'nin babalarından mevrûs mâllarından vasîleri vâlideleri (20) Zübeyde Hâtûn yedinden istidâne edin.Fî Gurre-i Receb 301

(21) El-Medyûn Muhiddin mahallesinden Hisar oğlu Serker veled-i Esteban

(22) Rehin Boztepe-i Bâlâ mahallesinde ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bahçe

(23) Kefil Medyûnun karındaşı Ohannis veled-i Esteban

(24) Kefil Tekye mahallesinden ve zâbıta mülâzımlarından İsmâil Ağazâde Ali Ağa ibn İsmâil

KAYIT-15: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(17 Cemaziye'l-Âhir 1301;12 Nisan 1884)

(25) Lirâ gurusu

(26) 2183

(27) 518 Ribh-i mülzîmi 19 mah

(28) 2701

(29) Zağnos mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mısırlı Ali Rıza Efendi ibn İsmâil'in evlâd-ı sığâr-ı (30) mâlından vasîleri Sadberk Hâtûn yedinden istidâne eylediği (31) Fî 17 Cemaziye'l-Âhir 301

(32) El-Medyûn Yomra nâhiyesinde Ersin karyesinden Gühân İbrâhim oğlu Molla İbrâhim b. Kâmil

(33) Rehîn Karye-i mezkûrede kâin ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a fındık bahçesi

(34) Kefil Nâhiye-i mezkûrun Lodom karyesinden Komon oğlu Mola Mehmed b. Mustafa

(35) Kefil Ve Ersin karyesinden Gühân İbrâhim oğlu Ahmed Efendi ibn Osmân

KAYIT-16: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(4 Zi'l-Hicce 1301; 24 Eylül 1884)

(36) Lirâ gurusu

(37) 340 Re'sü'l-mâlî

(38) 255 Fâizi 5 sene

(39) 595

(40) Ayasofya mahallesinde müteveffâ Pamuk Hâtûn ibnet-i Sâlih'in sadrı sağır oğlu Sâlim'in vâlikesinden (41) mevrûs mâlından vasîleri babası Hüseyin Reis oğlu Hasan yedinden. Fî 4 Zi'l-Hicce 301

(42) El-Medyûn Ayasofya mahallesinden sığâr-ı mezbûrun li-ebin ceddî Hüseyin Reis oğlu Hasan

(43) Kefil Ayasofya mahallesinden Hacı Burak oğlu Tosun b. Osmân

(44) Kefil Ayasofya muhtarı Koroğlu Ömer b. Ali

VARAK 3-A

KAYIT-17: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(1 Zi'l-Hicce 1301; 21 Eylül 1884)

(1) 10000 Re'sü'l-mâl

(2) 3000 Fâizi 2 sene

(3) 13000

(4) Cami-i Kebir mahallesinden müteveffâ müftü-i esbâk Hacı Mahmûd Fâik Efendi'nin sulbî sağır oğlu Mehmed Pîr'in mâlından vasîsi Hacı Hasan Efendi (5) yedinden istidâne ahz u kabz eylediğim ber vech-i bâlâ on bin guruşa mu'âdil yüz aded tâmmü'l-vezn yüzlük (6) mecîdi altûnuyla iki senelik nemâsı olan üç bin guruşun ciheteyni mezkûreteynden cem'an on üç bin guruşa (7) mu'âdil tamü'l-vezn yüz otuz aded yüzlük mecîdi altûnu zimmetimde edâsı vâcib Sahihan sağır-i mezbûra (8) borcum olduğuna mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledim. Fî Gurre-i Zi'l-Hicce 301

(9) Medyûn Mehdâzâde Esat Bey ibn Emin Bey

(10) Bâlâda beyân olunduğu üzere sağır-i mezbûr Mehmed Pîr'in (11) mâlından istidâne eden mûmâ ileyh Esat Beyin deyni olan (12) aslen ve ribhan yüz otuz aded yüzlük mecîdi altûnunun edâsına (13) vürûd eden kendi şahsına ve hepimizin zimmetine lâzım gelen meblâğa (14) tarafından bi'l-emr ve'l-kabûl hepimiz başka başka kefil ve dâminleriz. (15) Fî Gurre-i Zi'l-Hicce 301

(16) Kefil Hacı Arif Ağazâde Bahattin Efendi

(17) Kefil Kethûdazâde Rafet Bey ibn Süleyman

KAYIT-18: İSTİDÂNE HÜCCETİ**(1 Receb 1301; 26 Nisan 1884)**

- (18) Lirâ guruşu
 (19) 13000 Re'sü'l-mâlî
 (20) 9750 Beş senelik fâizi
 (21) 22750

(22) Bayram Bey mahallesinden müteveffâ Mustafa Reşât Efendi ibn Halil Efendi'nin evlâd-ı sığâr-ı Halîl ve Mehmed Niyâzî (23) ve Cemâl'in mâllarından mansûbe-i vasîleri libin ceddeleri Rahîme Hâtûn ibnet-i Emîn Ağa yedinden istidâne (24) ahz u kabz ve umûruma sarfla istihlâk eylediğim ber vech-i bâlâ aslen ve ribhan yirmi iki bin yedi yüz (25) elli guruşa mu'âdil iki yüz yirmi yedi buçuk aded yüzlük mecîdi altûnu sığâr-ı mezbûrdan zimmetimde (26) borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı. Fî Gurre-i Receb 301

- (27) El-Medyûn İçkule mahallesinden Tayyib Ağa ibn Temel
 (28) Kefil Medyûn-u mezbûrûn biraderi Ahmed Efendi b. Temel Ağa
 (29) Kefil İçkule mahallesinden Gâzîzâde Hasan Ağa ibn Ahmed Ağa
 (30) Terhîni İki bâb taş menzil

KAYIT-19: İSTİDÂNE HÜCCETİ**(1 Zi'l-Hicce 1301; 21 Eylül 1884)**

- (31) Lirâ guruşu
 (32) 6175 Re'sü'l-mâlî
 (33) 2779 Üç senelik ribh-i mülzîmi
 (34) 8954

(35) Pazar Kapsu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kitapçızâde kerîmesi Sâbire Hâtûn ibnet-i Sa'deddin (36) Efendinin sadri sağîr oğlu Mustafa'nın mâlından li-ecli'l-edâne vasîsi Bozzâde Mehmed Ali Efendi ibn (37) Mustafa Ağa yedinden istidâne ahz u kabz ve umûruma sarfla istihlâk eylediğim ber vech-i bâlâ aslen ve ribhan (38) sekiz bin dokuz yüz elli dört guruşa mu'âdil seksen dokuz aded yüzlük ve bir elli guruşluk (39) mecîdi altûnuyla dört guruş lirâ guruş sağîri mezbûra zimmetimde borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh (40) ve temhîr eyledim. Fî Gurre-i Zi'l-Hicce 301

- (41) El-Medyûn Pazar Kapsu mahallesinde Falcızâde Hasan Ağa ibn Ömer Ağa

- (42) El-Kefil Mağara mahallesinden Oğuzzâde Ali Ağa ibn Osmân Ağa
 (43) El-Kefil Tekye mahallesinden Kedlik oğlu Ohannis veled-i Kirkor
 (44) Terhîni Mumhâne önünde bir bâb fırının dört hissede bir hissesi

VARAK 3-B

KAYIT-20: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(13 Muharrem 1302; 1 Kasım 1884)

- (1) Re'sû'l-mâlî lirâ guruşu
 (2) 1666
 (3) 500 İki senelik fâizi
 (4) 2166

(5) Kavak Meydanı mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Havva Hâtûn ibnet-i Tarhanacı oğlu Mehmed Emîn Efendi'nin sadrı sağîr oğlu Muhiddin (6) ve sadriye sağîre kızı Mürşide'nin mâllarından vasîleri babaları Genç Ağa ibn Dervîş Ağa yedinden istidâne ahz u kabz eylediğim aslen ve ribhan (7) ber vech-i bâlâ iki bin yüz altmış altı guruşa mu'âdil yirmi bir aded yüzlük ve bir elli guruşluk ve on altı aded lirâ guruş sağîrân-ı (8) mezbûrâna zimmetimde edâsı vâcib sahihan deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledim. Fî 13 Muharrem 302

(9) Tekfur Çayır mahallesinden Tarhanacı oğlu Molla Ahmed b. Ali

(10) Kefil Meblâğ-ı merkûm kefil-i bi'l-mâl ve zâm olduğumuzu işbu mahalle (11) şerh ve temhîr eyledik. Fî 13 Muharrem 302

(12) Tekfur Çayır mahallesinden medyûnun karındaşı Hacı Abdullah b. Ali

(13) İmâret mahallesinden Kölezâde Hasan Efendi

KAYIT-21: İSTİDÂNE HÜCCETİ**(24 Muharrem 1302; 12 Kasım 1884)**

- (14) Lirâ guruşu
 (15) 6700 Re'sü'l-mâlî
 (16) 3015 Üç senelik ribh-i mülzîmi
 (17) 9715

(18) Bayram Bey mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Cukkacı müteveffâ Hacı imam Mehmed Efendi'nin evlâd-ı sığâr-ı (19) Mustafa ve Sa'deddin'in mâllarından olmak üzere vasîleri vâlideleri Emine Hâtûn yedinden istidâne eylediğimiz (20) ve ahz u kabz eylediğimiz aslen ve ribhan ber vech-i bâlâ dokuz bin yedi yüz on beş guruş lirâ guruşunun (21) zimmetimizde sığâr-ı mezbûrâna borcumuz ve deynimiz olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledik. (22) Fî 24 Muharrem 302

- (23) Meblâğ-ı mecmu'-u mezkûre kefilü'l mâl olduğumuzu temhîr eyledik
 (24) Kefil İskender Paşa mahallesinden Ekoksanoğlu Nikola veled-i Baniko
 (25) Kefil Ayafilbo mahallesinden Konkal oğlu İstilyanus veled-i Hacı İlya
 (26) Medyûn Vâlideleri Çoka veled-i Nikola
 (27) Medyûn Karındaşı Ermemoli veled-i Mermoşey
 (28) Medyûn Ayafilbo mahallesinden Memorsi oğlu Bami Monre veled-i Yani

KAYIT-22: İSTİDÂNE HÜCCETİ**(10 Rabîu'l-Âhır 1302; 26 Ocak 1885)**

- (29) Lirâ guruşu
 (30) 2823 Re'sü'l-mâlî
 (31) 2115 Beş senelik fâizi
 (32) 4938

(33) Yalnız dört bin dokuz yüz otuz sekiz guruş

(34) Kemer kaya mahallesinden müteveffiye Zülfiye Hâtûn ibnet-i Cezayirlioğlu Mehmed'in sadriye sağîre kızı Âsiye'nin mâlından li-ecli'l-edâne (35) vasîsi Abazaoğlu Osmân Ağa yedinden istidâne ahz u kabz eylediğim aslen ve ribhan ber vech-i bâlâ dört bin (36) dokuz yüz otuz sekiz guruş lirâ guruşu sağîre mezbûreye zimmetimde borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr ettim. (37) Fî 10 Rabîu'l-Âhır 302

(38) El-Medyûn Kemer kaya mahallesinde sağıre mezbûrenin babası İspirlioğlu Ömer b. Tûfân

(39) Sâhibi-i imzâ İspirlioğlu Ömer Ağa'nın sağıre mezbûre Âsiye'nin (40) mâlından istidâne eylediği aslen ve ribhan dört bin dokuz yüz (41) otuz sekiz guruş lirâ guruşun edâsına kefil-i bi'l-mâl (42) olduğumuz işbu zeyl-i kefâlete temhîr kılındı. Fî 10 Rabîu'l-Âhır 302

(43) Kemer kaya mahallesinden Molla Numan Ağa ibn Osmân

(44) Kemer kaya imâmızâde

KAYIT-23: İSTİDÂNE HÜCCETİ

(12 Rabîu'l-Âhır 1302; 28 Ocak 1885)

(45) Lirâ guruşu

(46) 10000 Re'sü'l-mâlî

(47) 4500 Üç senelik fâizi

(48) 14500

(49) Saçlı Hoca mahallesinden müteveffâ belediye reisi Ali Rıza Efendi'nin sulbi sağır oğulları Mehmed Fuad ve İbrâhim ve sulbiye sağıre (50) kızı Nazîre'nin babaları müteveffâ-i mûmâ ileyhden mevrûs mâllarından vasîleri vâlideleri Hatice Hayriye Hânım yedinden (51) istidâne ahz u kabz eylediğim aslen ve ribhan yüz kırk beş aded yüzlük mecîdi altûnu zimmetimde sığâr-ı mezbûrûna sahihan (52) borcum ve deynim olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledik. Fî 12 Rabîu'l-Âhır 302

(53) İmâret mahallesinden Hakemzâde Abdülatîf Efendi

(54) Sâhib-i imzâ Abdülatîf Efendi'nin sığâr-ı mezbûrûna deyni olan (55) meblâğ-ı mezkûr yüz kırk beş aded lirânın edâsına kefil-i bi'l-mâl (56) olduğumuzu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledik (57) Fî 15 Rabîu'l-Âhır 302

(58) Hakem Süleyman Efendi

(59) İmâret mahallesinden Bozacı Rüşen Ağa ibn Ömer Ağa

VARAK 4-A

KAYIT-24: NAFKA HÜCCETİ

(29 Receb 1301; 24 Mayıs 1884)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Mağara mahallesinde sâkin ve zâtı zabıtta muharreru'l-esâmî (2) müslimîn ta'rîfleriyle ma'rûfe Fatime Hâtûn ibnet-i Oğuz oğlu Ali Ağa ibn Abdullah (3) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüp medîne-i Erzurum (4) mahallâtından Mumcular mahallesi sâkinlerinden Habib Mahmûd oğlu Süleyman b. Mahmûd bundan akdem (5) mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup zevcim mezbûrun firâşından hâsıllar (6) ve benden mütevellîdler sulbi sağır oğlu tahminen iki yaşında işbu hâzırân-ı bi'l-meclis Arif ve iki yaşında (7) sulbiye sağıre kızı Binnâz'ın babaları zevcim mezbûr Süleyman bundan akdem benimle sağırân-ı mezbûrânı (8) bilâ nâfaka ve lâ münfik-i şer'i bırakıp diyâr-ı âhara gitmekle sağırân-ı mezbûrânın infâk ve iksâ (9) sı içün kibel-i şer'den zevcim gâib-i mezbûr üzerine kadar-ı ma'rûf nâfaka farz ve takdîr (10) olunmak matlûbumdur dedikte fi'l-hakika mezbûre Fatıma Hâtûnun takrîr-i meşrûsu vakı'a mutâbık (11) ve nefsu'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî meblâğ dahi kadar-ı ma'rûf idüğü zeylde muharreru'l-esâmî (12) müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olmağın mücibince mezbûre Fatıma Hâtûn ba'de't-tahlîf (13) 71 şehriye beherine altmışar guruştan cem'an yüz seksen guruş nâfaka (14) farz ve takdîr olunduğu. Fî 29 Receb 301 (15) Müdde'iyeye-i mezbûre Fatıma Hâtûn (16) Mu'arrif (17) Pazar Kapusu mahallesinden (18) Dihkanzâde Osmân Efendi ibn Hüseyin Efendi (19) Mu'arrif (20) Cami-i Kebîr mahallesinden Kürt Ali oğlu (21) Yakûb Ağa ibn Ali (22) Mezbûrenin mührü olmadığından (23) zâtı ma'lûmum olduğundan emri üzere (24) temhîr eyledim Dihkânzâde

KAYIT-25: İBRÂ HÜCCETİ

(1 Şa'bân 1301; 26 Mayıs 1884)

(25) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotha mahallesinde sâkin ve zâtı (26) ceride-i şer'îde mazbûtü'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle ma'rûf olan Kadriye Hâtûn ibnet-i Çalıkoğlu (27) Ahmed Efendi ibn Abdullah'ın zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i sahiha-i şer'i ile vekîl-i müseccel-i (28) şer'îsi mahalle-i mezkûre

sâkinlerinden mezbûrenin dayısı Kara Ali oğlu Hacı Osmân Efendi ibn Halil (29) Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mezkûr Eksotha mahallesi sâkinlerinden Tenekeci Mehmed Ağa ibn Mustafa Ağa (30) mahzârında müvekkilem mezbûre Kadriye Hâtûn mezbûr Mehmed'in yedi yüz elli guruş mehr-i müeccel (31) tesmiyesiyle zevc-i dâhili olup beynlerinde adem-i hüsn-i mu'âşeretten nâşî müvekkilem mezbûreyi (32) işbu meclis-i şer'de talâk-ı bâin ile tatfîk etmekle zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun aleyh olan (33) mehr-i müeccel-i mezkûr yedi yüz elli guruş ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûme ve meûnet-i sükânası (34) içün bi'r-râzî takdîr olunan yüz elli guruşla cem'an dokuz yüz guruşu meclis-i şer'den (35) kable'l müfâraka müvekkilem mezbûreye izâfetle bana te'diye ve teslîm eylediğinizde ben dahi yedinden tamamen ve kâmilin (36) ahz u kabz etmemle ibtida-i zevciyetten işbu tarih-i vesîkaya gelinceye değin beynlerinde cereyân (37) eden hukûk-u ma'lûme ve meçhûleye müte'allika âmme-i da'vâ ve kaffe-i metâlibâtan ehadehuma âharın (38) zimmetlerini ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile ibrâ eyledik dedikte deyni ehadehuma âharın ibrâsını (39) ber minvâl-i muharrer kabûl eyledikleri. Fî 1 Şa'bân 301

(40) Müddeâ aleyh Mezbûr Mehmed Ağa

(41) Müddeâ vekîl-i Mezbûr el-Hâc Osmân Efendi

(42) Şühud Yunuszâde Mehmed Dervîş Efendi ibn el-Hâc Ahmed Ağa

(43) Üçüncüzâde Mahmûd Bey ibn Hacı Ali Bey

(44) Bâlâdaki imzâ oğlum Mehmed'in olduğunu tasdîk ederim. Tekyeci izâfetinden

VARAK 4-B

KAYIT-26: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(6 Şa'bân 1301; 31 Mayıs 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Sarây-ı Atîk mahallesinde sâkin iken (2) bin üç yüz bir senesi Receb-i Şerîfinin on sekizinci günü vefât eden vilâyet-i merkûme orman (3) ser-müfettişi Mehmed Kadri Bey ibn Ömer Tahir Bey ibn Dervîş Ağa'nın verâseti mahalle-i mezkûrede sâkineler zevce-i (4) menkûha-i metrûkesi Hatice Kâmile Hânım ibnet-i Mehmed Ağa ve vâlidisi Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah Ağa ile gaîb (5) ani'l-beled li-ebeveyn kız karındaşı Fatıma Feride Hânım ibnet-i el-mûmâ ileyh Ömer Tahir Bey b. el-mûmâ ileyh Dervîş Ağa'ya münhasıra (6) olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve

mütehakkık olduktan sonra verese-i mûmâ ileyhimden zevc-i mûmâ ileyhâ Hatice Kâmile Hânım (7) tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi medîne-i mezkûrenin (8) Pazar Kapusu mahallesi sâkinlerinden vilâyet-i merkûme orman ser-müfettişi sânisî İbrâhim Efendi ibn Ali Efendi (9) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde verese-i gâib hisse-i irsiyesini bi'l-emâne vaz'-ı yed eden medîne-i merkûme merkez muhâsebecisi (10) Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa tarafından vekîl-i mürsel-i şer'îsi muhâsebe kalemi ketebesinden Hasan Tahsin Efendi ibn Hüseyin Efendi (11) muvâcehesinde müteveffâ-i mûmâ ileyh Kadri Bey ile'l-vefât müvekkilem mûmâ ileyhânın bin iki yüz elli bir guruş (12) mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olup zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr (13) ile müteveffâ-i mûmâ ileyhâya hayatında 1289 sene-i şemsiyesi Mart'ının onuncu günü müvekkilem mûmâ ileyhâ (14) Hatice Kâmile Hânım'ın mâlından ve yedinden kırk aded yüzlük mecîdi altını ikrâz ve ahz (15) ve umûruna sarfla istihlâk eylediği meblâğ-ı mezkûr zimmetinde sahihan müvekkilem mûmâ ileyhâya deyni (16) olduğunu mahz-ı şuhûdda tâyi'an ve kat'îyyen ikrâr ve itirâf ve kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât (17) idûp tereke-i vâfiyesi esmânından muhâsebeci ve emin mûmâ ileyh ber vech-i muharrer vaz'-ı yed (18) olmakla suâl olunup mehr-i müeccel-i mezkûr 1251 guruş ile meblâğ-ı mezkûr kırk aded yüzlük (19) mecîdi altınının emsâli müteveffâ-i mûmâ ileyh'in tereke-i vâfiyesinden muhâsebeci ve emin mûmâ ileyhe izâfetle (20) vekîl-i mezbûr Hasan Tahsin Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ettikte vekîl-i mezbûr (21) Hasan Tahsin Efendi dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâ ileyh'in tereke-i vâfiyesi esmânına müvekkil muhâsebeci ve emin (22) mûmâ ileyhe izâfetle vaz'-ı yedini ikrâr müddei vekîli mûmâ ileyh İbrâhim Efendi'nin ber minvâl-i meşrûh (23) mâ-adâ müddeâsını inkâr edilmeğın. Fî 6 Şa'bân 301

(24) Müddeâ aleyh (25) Müddei vekîl-i mûmâ ileyh İbrâhim Efendi

(26) Şuhûd

(27) Zağnos mahallesinden orman idâre memurlarından (28) Emin Ağa ibn Osmân Ağa

(29) Ormanhâne memuru (30) mahalle-i mezkûreden İbrâhim Ağa b. Süleyman Ağa

(31) Tapu memuru Hacı Mustafa Efendi ibn (32) ve orman idâresinde katip Tahsin Efendi

(33) ibn Süleyman Efendi

(34) Müteveffâ Kadri Bey'in vâlidesi Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah

(35) Ve Kadri Bey merhûmun hemşîrezâdesi (36) Ömer Cemâl Bey ibn

(37) Bunlardan başka şahidim yoktur. (38) Fî 6 Şa'bân 301 Müddei vekîl-i mûmâ ileyh

VARAK 5-A

KAYIT-27: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(8 Şa'bân 1301; 2 Haziran 1884)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Molla Siyah mahallesinde sâkin ve zâtı ma'rûfe Aişe Hâtûn ibnet-i Molla Yakûb (2) tarafından husûsi işte vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îye ile vekîli müsecceli şer'îsi medîne-i merkûmenin (5) Yeni Cuma mahallesinden Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vilâyet-i (4) merkûme nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tabî Kalenüma karyesinde sâkinelerinden olup zikr-i âti müteveffâdan (5) mevrûs emlaktan hissesine vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan (6) Kardaş oğlu kerîmesi Gülşah Hâtûn ibnet-i Mustafa tarafından husûsi işte vekâlet-i mutlakâ-i (7) âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîli müsecceli şer'îsi de'âvî vekîllerinden Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Memiş Efendi (8) muvâcehesinde mezkûr Kalenüma karyesinde sâkin iken 1298 sene-i şemsiyesi ağustosunun onuncu günü vefât (9) eden Çelikoğlu Mustafa b. Ali b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi müvekkilem mezbûre (10) Aişe Hâtûn ibnet-i Molla Yakûb ve li ebeveyn er karındaşı Çelikoğlu Osmân b. el-mezbûr Ali'ye (11) münhâsıra olup müvekkilem mezbûre Aişe Hâtûn müteveffâ-i mezbûrun hayatından ile'l-vefât zevce-i (12) menkûhası müvekkilem mezbûre Gülşah Hâtûn dahi müteveffâ-i mezbûrun hayatında vefâtından bir sene mukaddem zevce-i mutlakası olmakla (13) el-hâletü hâzihi müvekkilem mezbûrenin zevc-i müteveffâ-i mezbûrdan hissesine isâbet edeni müvekkilem mezbûre (14) Gülşah Hâtûn ile karındaşı mezbûr Osmân'a muvâfakatla birlikte tereke-i müteveffâ-i mezbûreden bana isâbet eden (15) mâl-ı mevrûsuma füzûli vaz'-ı yed etmeleriyle suâl olunup mesele-i mîrâsiye üzere hisse-i irsiyesini tefrîk (16) ve taksîmi birle mahallinde bana teslîmi vasî müvekkilem mezbûre Aişe Hâtûn bundan akdem yani iki yüz (17) seksen sekiz senesinde âlîlü'l-vücûd mücrim olduğu vakitte zevc-i müteveffâ-i mezbûr (18) Mustafa ol vakit müvekkilem mezbûreyi tedâvi olunmak üzere senevî yüz elli (19) guruş tahsîsi ile Vakfikebir kazâsında Makranamoz karyesinde müvekkilem mezbûrenin eniştesi (20) Çetin Ömer oğlu Ali b. Osmân'ın yanına iskân eyledi ve tahsîs olunan yüz elli (21) guruşu sene be sene edâ edüp bir seneliği yani doksan sekiz senesi ücreti olan (22) yüz elli guruş ve bir seneden doksan sekiz sene-i şemsiyesi ağustosunun altıncı günü yani vefâtına (23) dört gün kalarak kemâl-i akıl ve sıhhâtinde cümle komşular ve karındaşı mezbûr Osmân hâzır olduğu sırada zevcem Aişe'nin (24) yüz elli guruş

ücretini bu sene veremedim üzerimde borç kaldı. Önce vefât eder isem (25) meblâğ-ı mezkûrû ver deyû karındaşı mezbûr Osmân'a hitap idûp komşular müteveffâ-i mezbûre cevap (26) ettilerki sen mezbûre mücrim Aişe'yi terk etmedin mi cevâbında hayır terk etmedim ve'l-an taht-ı (27) nikâhımda zevcimdir deyû can hulkuma gelinceye dek böylece musırzan zevcimdir deyû ikrâr (28) ederek vefât etmekle ve böyle olduğunu tevâtûran ispat ederim. Fî 11 Receb 301

(29) Müddeî vekîli mezbûr Mehmed Efendi

(30) Vekîl-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi cevâbında müvekkile-i mezbûre müvekkilem mezbûre Gülşah Hâtûn'un (31) zevci Mustafa'nın taht-ı nikâhında iken bundan on beş sene mukaddem yani Çerkezler hicret ettiği (32) senesi müvekkile-i mezbûreyi tatlık eylediğinden ve müvekkilem zevc-i merkûm Mustafa'nın hayatından ile'l-vefât (33) taht-ı nikâhında zevcesi olduğundan verâseti müvekkilem mezbûreye münhasıradır ve müvekkile-i (34) mezbûre-i mutlakası olduğunu ve kendisini hayatında on beş sene mukaddem tatlık eylediğini tevâtûran (35) ispat ederim. Fî 8 Şa'bân 301

(36) Müddeâ aleyh vekîl-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi

(37) Nefsi Kalenüma karyesinden Hacı Sâlihzâde Ömer Ağa b. Ali Ağa

(38)	”	”	”	Hacı Bekir Ağa ibn Hacı Ali Ağa
(39)	”	”	”	Birincioğlu Ağa ibn Abdullah
(40)	”	”	”	Çelikoğlu Osmân Ağa b. Ali Ağa
(41)	”	”	”	Bekiroğlu Molla Emin b. Hacı Bekir Ağa
(42)	”	”	”	Hayiroğlu Ahmed Ağa ibn Mehmed
(43)	”	”	”	Katırcıoğlu Durmuş b. Temel Ağa
(44)	”	”	”	Birincioğlu Aziz Ağa ibn İzzet
(45)	”	”	”	Sarmaşıkioğlu Ali Ağa ibn Hüseyin
(46)	”	”	”	Mescioğlu Kamil b. Derviş
(47)	”	”	”	Hayiroğlu Emin b. Mehmed
(48)	”	”	”	Kakuşumoğlu Hasan b. Ali
(49)	”	”	”	Yoloğlu Ömer Ağa ibn İbrâhim

(50) Makranamos karyesinden Zencioğlu Molla Mehmed b. Yusuf

(51)	”	”	”	Kasımoğlu Ali Ağa ibn İsmâil
(52)	”	”	”	Çetin Ömeroğlu Ahmed b. Hasan
(53)	”	”	”	Kuloğlu Ali Ağa ibn Ya'kup
(54)	”	”	”	Mahmûdoğlu Timur b. Mustafa

(55) Metinkaniya karyesi Güllaçoğlu Mehmed b. Ömer

- (56) Tepeköz karyesi Karaşoğlu Kamil b. Mehmed
 (57) Balaban karyesi Tozhoğlu Ahmed b. İbrâhim
 (58) Makranamos Çetin Ammî oğlu Ali b. İbrâhim
 (59) Orla karyesi Durmuşoğlu Ali Efendi b. Hüseyin
 (60) Bunlardan başka şahidim yoktur. Vekîl-i mezbûr

VARAK 5-B

(1) Yemin sayfada ismi muharrere zevce-i mezbûre Aişe Hâtûn ibnet-i Molla Yakûb'un zevc-i metrûkesi (2) Çelikoğlu Mustafa b. Ali'nin hayatında ile'l-vefât mezbûre Aişe Hâtûn zevc-i menkûhası (3) olduğuna şahâdet edenler Hacı Bekir Ağa ibn Hacı Ali Ağa ve Çelikoğlu Osmân b. Ali Ağa (4) ve Kakuşumoğlu Hüseyin b. Ali hakkında alenen müzekkilerin ismi ber vech-i âtî beyân olunur:

- (5) Faros mahallesinden Alâyzâde Hacı Osmân Efendi ibn Hasan Ağa
 (6) Kalyera karyesinden Tiryakioğlu Hasan Ağa ibn Salih Ağa
 (7) Vakfikebir kazâsından Sazlıoğlu Mehmed b. Emin
 (8) Kalenüma karyesinden Katırcıoğlu Mehmed Ali b. Mahmûd
 (9) Makaracı Ali usta ibn İsmâil
 (10) Ali Çavuş oğlu Mehmed b. Ali
 (11) Tosunoğlu Mahmûd b. Hasan
 (12) Keresteci Osmân onbaşı b. İsmâil
 (13) Ali Paşazâde Ali Fâik Efendi b. Mehmed

KAYIT-28: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(13 Şa'bân 1301; 7 Haziran 1884)

(14) Medîne-i Trabzon mahâllatından Hoca Halil mahallesinde sâkin iken 1301 senesi Receb-i şerîfinin 22'nci (15) günü vefât eden Sahhâf Hüsüzâde Osmân Efendi ibn Ahmed Efendi ibn Abdullah Efendi'nin verâseti zevce-i menkûha-i (16) metrûkesi Zekiye Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa ve sulbi kebir oğulları Hâfız Ahmed ve Mehmed Hakkı ve sulbiye kebir kızı (17) Nezîre ve sulbi sağır oğlu Mahmûd Ziya'ya münhâsıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık olduktan sonra (18) medîne-i merkûmenin Saçlı Hoca mahallesi ahâlîsinden

Sahhâf Hacı Hasan Efendi ibn Hacı Mustafa (19) Efendi meclis-i şer' de müteveffâ-i mûmâ ileyh tereke-i vâfiyesine bi'l-isâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık (20) olan zâtı ma'rûf zevce-i mezbûre Zekiye Hâtûn tarafından husûsi işte vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i (21) şer'iyye ile vekîli müsecceli şer'îsi Sarây-ı Atık mahallesi ahâlîsinden Hoca Osmân Efendi ibn Mehmed Efendi (22) muvâcehesinde müteveffâ-i mûmâ ileyh Osmân Efendi ibn Ahmed Efendi hayatında 1300 senesi Şa'bân-ı şerîfinin (23) 12'nci günü tarihiyle müverrih medîne-i merkûm esbâk müftüsü müteveffâ Hacı Mahmûd Faik Efendi'nin sulbi sağîr (24) oğlu Mehmed Pîr'in bâ-hüccet-i şer'iyye mansûbe-i vasîsi olduğum cihetle sağîr-i mezbûr Mehmed Pîr'in mâlından ve yedinden (25) ahz u kabz ve umûruma sarfla istihlâk eylediği iki bin üç yüz guruşa mu'âdil yirmi üç (26) aded tam altûn yüzlük mecîdi zimmetinde sağîr-i mezbûra sahihan deyni olduğunu ve müteveffâ-i mûmâ ileyh (27) Osmân Efendi'nin imzâ ve mührünü hâvî varak-ı sahiha üzerine muharrer masnûn ve mersûm işbu bir kıt'a (28) deyni tahvîl-i natık olduğu üzere meblâğ-ı mezkûr zimmetinde deyni olduğunu müteveffâ-i mûmâ ileyh hayatında ve mahz-ı (29) şühudda kat'iyen işhâd ve meblâğ-ı mezkûr kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûrün ifâsını (30) vaz'-ul-yed olduğu tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhinden bana edâ ve teslîme müvekkile-i mezbûre Zekiye Hâtûna izâfetle (31) vekîl-i mezbûr Osmân Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vesâye da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (32) tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr mâ-adâ müddeâsı inkâr edilmeğın. (33) Fî 13 Şa'bân 301 (34) Müddeî mûmâ ileyh Hacı Hasan Efendi (35) Müddeâ aleyh vekîl-i mûmâ ileyh Osmân Efendi (36) Şuhûd (37) İmâret mahallesinden Attar Hacı Hasan Efendi ibn el-Hâc Ali (38) Ve Molla Siyah mahallesinden Temavlızâde Sâlih Efendi ibn el-Hâc Şâkir Efendi (39) Ortahisar mahallesinden Tütüncü Muntazır Efendi (40) Fenârci Mehmed Efendi (41) Bunlarda şâhidlerimdir.

VARAK 6-A

KAYIT-29: İZİNNÂME HÜCCETİ

(13 Şa'bân 1301; 7 Haziran 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesinde sâkin (2) iken bundan akdem vefât eden Na'lînd oğlu Mıkır veled-i Etam veled-i Petros'un (3) verâset-i zevce-i metrûkesi Meryem binti Menas ve sulbiye kebire kızı Yeğapir ve sulbi (4) kebir oğulları Pedros ve Yağus ve Ohancan'a munhasıra ba'de kable'l kısmet (5) bint-i merkûm Yeğapir dahi vefât idûp verâseti zevc-i metrûkî Dedeoğlu (6) Karabet veled-i diğêr Mıkır ve vâlidesi merkûm Meryem ve sadriye sağıre kızı (7) Hifanuş ve li-ebeveyn er karındaşları merkûmun Pedros ve Yağus ve Ohancan'a (8) münhasıra ve mesele-i mirâsları bi-hükümü'l-menâsiha's-şer'iyye 288 sihâmdan olup (9) sihâm-ı mezkûreden kırk iki sihâmı ümmü merkûm Meryem ve 73'er sihâmdan (10) cem'an 219 sihâmı merkûmun Pedros ve Yağus ve Ohancan'a ve 9 (11) sihâmı zevc-i merkûm Karabet'e ve 18 sihâmı bint-i sağıre merkûm Hifanuş'a (12) isâbeti mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmundan zevc-i merkûm Karabet meclis-i (13) şer'-i hattîyede bi'l-isâle ve bi'l-velâye takdîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (14) mahalle-i mezkûrede Na'lîndler sokağında vâki' bir taraftan Na'lîndoğlu Karabet (15) menzili ve bir taraftan Nemlizâde Hacı Ahmed Efendi menzili ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd (16) fevkânî iki oda tahtânî bir bâb işhâne ve ma'lûmu'z-zira' bahçeyi hâvî (17) bir bâb mülk menzil mûrisimiz müteveffâ-i evvel merkûm Mıkır'ın sağılığında menkûd (18) yedinde mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât menzil-i mahdûd-u mezkûr menâsihâ-i mezkûre (19) üzere velî-i mücbiri olduğum sağıre-i merkûm kızım Hifanuş verese-i (20) sâire-i merkûmûna mevrûs olmakla menzil-i mezkûr mururu eyyâm ve süruru (21) a'vâm ile müşrîf-i harâb ve mâil-i serâb olup gillesi meûnetine kifâyet (22) etmeyûp 'ala hale terk olunur ise bi'l-küllîye mehdûm olacağından başka (23) benim ile verese-i sâirden merkûmûnun bir mücib mesele-i merkûm cem'an (24) 170 sihâm hisse-i şâyi'amızı âhara bey' etmek murâd etmemizle (25) vasîsi olduğum sağıre-i merkûmenin 18 sihâm hisse-i şâyi'a-i mezkûresi (26) kabil-i kısmet olmadığından mâ-adâ başkaca bey'inde dahi kıymetine noksan (27) terettüb ederek hakkında hasar-ı küllî olacağı mukarrer olmakla binâenaleyh (28) sağıre-i merkûmenin 18 sihâm hisse-i şâyi'ası benim ile verese-i sâirden (29) merkûmun 270 sihâm hisse-i şâyi'amızla maan semen-i misliyle tâlibine bey' (30) sağıre-i merkûm hakkında min külli'l-vucûhu enfa' murâdı olmakla sağıre-i (31) merkûmenin on sekiz sihâm hisse-i

şâyi'a-i mezkûresini semen-i misliyle (32) bey'a kibel-i şer'den bana izin verilmek matlûbumdur dedikte fi'l-hakika (33) asıl ve veli merkûmun takrîr-i meşrusu vakı'a mutâbık ve nefsü'l-emre (34) muvâfık ve'l-yevm menzil-i mahdûd-u mezkûr müşrîf-i harab olduğu ve ber vech-i (35) muharrer bey'i sağıre-i merkûm hakkında enfa' olduğu Muhiddin mahallesi (36) mütemekkinlerinden Kasapoğlu Serkez Efendi veled-i Estefan ve Ayafilbo (37) mahallesinde İmamecizâde Ali Ağa ibn Osmân ve Topaloğlu Karabet (38) Efendi veled-i Agob nâm kimesneler meclis-i şer'de ala tarîku'ş-şahâde (39) ihbârlarıyla tahakkuk ve mezkûr İskender Paşa mahallesi papazı ve muhtarla (40) ve ahâl-i sâire mühürleriyle mühür bir kıt'a şahâdetnâmeden dahi (41) müstebân olmakla mesele-i mezkûre üzere sağıre-i merkûm Hifanuş'un

VARAK 6-B

(1) on sekiz sihâm hisse-i şâyi'asını veli-i merkûm Karabet ile verese-i sâirûnu (2) merkûmunun hisse-i irsiye-i şâyi'alarıyla maan âhara bey'a velî merkûm Karabet'e (3) izin verildiği. Fî 13 Şa'bân 301

(4) Veli-i merkûm Karabet veled-i Mikır veled-i Etam

(5) Muhiddin mahallesi mütemekkinlerinden Kaspoğlu (6) Serkez Efendi veled-i Estefan

(7) Ayafilbo mahallesinden İmamecizâde Ali Ağa ibn Osmân

(8) Ve Topaloğlu Karabet Efendi veled-i Agob

KAYIT-30 : VEKÂLET HÜCCETİ

(15 Şa'bân 1301; 9 Haziran 1884)

(9) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesi (10) ahâlisinden Falcızâde Mehmed Bey ibn Ömer Ağa ibn Mehmed Ağa meclis-i şer'-i şerif-i (11) enverde medîne-i merkûmenin Boztepe-i Zîr mahallesi sâkinlerinden işbu ba'setü'l-ketb (12) Hacı İbrâhimzâde Attar Ahmed Efendi ibn el-Hâc İbrâhim mahzârında takrîr-i kelâm (13) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp medîne-i merkûmeye tabî Zülmera karyesinde kâin (14) on altı sıra numarasıyla murakkam bir taraftan dere ve bir taraftan tarîk-i âmm (15) ve bir taraftan çeşme yolu ve tarafı rabi' biraderim Hacı Sâni Bey'in tarlası ile (16) mahdûd yirmi beş dönümü hâvî arâzi-i mevkûfeden bir kıt'a tarla (17) ve derûnunda yeni bir

bâb mülk menzil müstakillen bâ-sened yedimde ve dâhil-i havzâ-i (18) tasarrufumda mâlım olmakla ben arâzi-i mahdûd-u mezkûr ile menzil-i mahdûd-u mezkûr (19) tâlibi zuhûrunda semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey'î bât-ı sahih-i şer'î ile kat'iyen (20) bey' ve ferâğa ve i'tâsında ve bedelini bana irsâl ve isâl ve teslîm ve husûs-u (21) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i sahiha-i (22) şer'iyeye ile mezbûr Ahmed Efendi'yi vekîl ve âharı dahi tevkîle me'zûn (23) eyledim dedikte tescîl kılındı. Fî 15 Şa'bân 301

(24) Müvekkil-i mûmâ ileyh Falcızâde Mehmed Bey ibn Ömer Ağa

(25) Vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi ibn Hacı İbrâhim Efendi

VARAK 7-A

KAYIT-31: İNKİYÂD-I REFTEN TAHLÎS HÜCCETİ

(23 Şa'bân 1301; 17 Haziran 1884)

(1) (üstü çizili) (2) Halep vilâyetinin makarrı olan medîne-i Halep mahallâtından Soykıt Hânım mahallesi ahâlîsinden (3) olup Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesinde müsâfiraten (4) sâkin Cemâlzâde Mehmed Selim Efendi ibn Emîn Efendi ibn Ahmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kısa (5) boylu beyaz sarıya meyyal çehrelî elâ gözlü Çerkesite'l-asl müslimete'l-hal tahminen otuz (6) yaşında Feride bint-i Abdullah benim cariye-i memlûkem olmakla ben mevsûfe mezbûreyi inkıyâd-ı (7) reften tahlîs ve azâd etmemle mezbûre-i sâir ahrar-ı müslimîn zümresine idhâl ve idrâc (8) idûp mevsûfe-i mezkûreden hakkı velât mâ-adâ bir alaka ve müdhilim kalmadı dediği. (9) Fî 23 Şa'bân 301

(10) Cemâlzâde Mehmed Selim

KAYIT-32: İZİNNÂME HÜCCETİ

(23 Şa'bân 1301; 17 Haziran 1884)

(11) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Zağnos mahallesi sâkinlerinden iken (12) birbirini müteâkiben bundan akdem vefât eden Sipahioğlu birinci Mustafa ibn İsmâil b. Abdullah (13) ile zevcesi Ümmü Gülsüm Hâtûn ibnet-i diğeri

Mustafa b. Abdullah'ın verâseti sulbi ve sadri oğulları (14) Mehmed ve kızı Zekiye'ye münhasıra ba'de kable'l-kısmet ibn mezbûr Mehmed dahi vefât idûp verâseti li-ebeveyn (15) kız karındaşı mezbûre Zekiye ve li-ebeveyn ammileri Ahmed ve Süleyman Ağalara münhasıra ba'de kable'l-kısmet (16) mezbûr Süleyman Ağa dahi vefât idûp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Refika Hâtûn ibnet-i (17) Abdullah ve sulbi sağîr oğlu Mehmed'e münhasıra ba'de kable'l-kısmet ühtu mezbûre Zekiye Hâtûn dahi (18) vefât idûp zevci metrûki Hacı Ali Efendi ibn Ahmed Ağa ile sadri sağîr oğlu Temel b. Müteveffâ (19) Hüseyin Ağa'ya münhasıra olduktan sonra sağîr-i mezbûr Temel'in bâ-hüccet-i şer'iyeye mansûbe-i vasîsi (20) ammetesi zâtı zeyli zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle Saçlı Hoca mahallesinde müsâfiraten (21) sâkin Gülşah Hâtûn ibnet-i Hüseyin meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (22) idûp mezkûr Zağnos mahallesinde vâki' emlâk idâresinde resmi defterin 350 aded umumunda 14'üncü numara ile murakkam bir tarlanın Çelenk Mahmûd usta ibn Mehmed ve bir taraftan (23) Hacı Abdulhalil Efendi ibn Sâlim menzilleri ve bir taraftan Cidar Kal'a ve taraf-ı rabi' tarîk-i âm ile (24) mahdûd bir bâb müteharrîk mülk menzil arsası bi-tarîku'l-münâsehate's-şer'iyeye (boş) (25) sihâmdan olup (26) mevrûs olmakla arâzi-i mahdûdu mezkûre 'ala hale terk ve ta'til ve mu'attal kalarak el-hâlete hâzihi (27) verese-i sâirûn-u mezbûrûn hisse-i şâyi'a-i mezkûrelerini semen-i misliyle âhara bey' murâd etmeleriyle sağîr-i mezbûrun (28) hisse-i şâyi'a-i mezkûre maan semen-i misliyle âhara bey' olunmadığı sırada semenine noksan kârı olacağı (29) ve vasîsi olduğum sağîri mezbûr hakkında gadr-ı mûcib olacağına binâen sağîr-i mezbûrun hisse-i şâyi'asına (30) maan âhara bey' olunmak sağîr-i mezbûr hakkında min külli'l-vucûh enfa' ve evlâ olmakla hisse-i şâyi'a-i mezkûre (31) verese-i sâirûn ile maan âhara bey'a kıbel-i şer'den bana izin ve ruhsat verilmek bi'l-vesâye (32) matlûbumdur deyû da'vâ. Fî 23 Şa'bân 301

(33) Vasî-i mezbûre Gülşah Hâtûn

(34) Mezbûre Gülşah Hâtûn'un mührü olmadığından emri üzere mühür ve parmağını tasdik ederim. Veli Hasanzâde

(35) Enfa' olduğunu ihbâr edenler

(36) Mu'arrif ve şuhûd

(37) Mahalle-i Hoca Halil Sipâhizâde Ahmed Ağa ibn Hasan Ağa

(38) Mu'arrif ve şuhûd

(39) Tekye mahallesinden Melikzâde Hacı Abdulhalim Efendi ibn Mustafa Ağa

(40) Mu'arrif

(41) Veli Hüseyin oğlu Hacı Ali Efendi ibn Ahmed

VARAK 7-B

(1) Yemin sahifede muharrer arsanın verese-i kibâr hisseleriyle maan vasî ma'rifetiyle âhara bey'inde yetim hakkında enfa' (2) ve evlâ olduğunu hür ve yetimlerin isimleriyle ber vech-i zîr beyân olunur.

(3) Şuhûd

(4) Zağnos mahallesinden (5) Küçük İbrâhim oğlu Mehmed Ağa (6) ibn Hasan Efendi

(7) Ve mahalle-i mezkûreden (8) Sarı Mehmed oğlu Sâlih Efendi (9) ibn Mahmûd Ağa

KAYIT-33: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(24 Ramazan 1301; 17 Temmuz 1884)

(10) An asl Tuna vilâyeti dâhilinde Zıştovi Kazasına tabî Novograd karyesi muhâcirlerinden olup Trabzon (11) vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Şarlı nâhiyesinde li-ecli'l-müsâleha sâkin (12) iken güzerân eden doksan beş sene-i şemsiyesi Kânûn-i Evvel'inin onuncu günü vefât eden Hacı Debbağ (13) oğlu Osmân ibn İbrâhim ibn Ahmed'in ber vech-i âtî vârisi ve ammisi olduğunu iddia eden Trabzon Redif-i (14) tâlî taburunun ikinci bölüğü mülâzım-ı evveli Hacı Debbağzâde Mehmed Efendi ibn el-mezbûr Ahmed meclis-i (15) şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrûn zikr-i âtî medyûnu Mataracızâde Hasan Ağa ibn Mahmûd (16) muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr Hacı Debbağ oğlu Osmân b. (17) İbrâhim b. Ahmed'in benim li-ebeveyn er karındaşım İbrâhim b. Ahmed'in oğlu olup vefât ettikte (18) verâseti li-ebeveyn ammisi benimle kezâlik karındaşım olup el-yevm medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesinde sâkin (19) İsmâil b. el-mezbûr Ahmed b. Mustafa'ya münhasıradır. Bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimsesi (20) olmamakla ol vecihle müteveffâ-i mezbûr Osmân'ın medyûn-u mezbûr Hasan Ağa'da hayatında cihet-i karzdan (21) yirmi dört guruş alacağı olup alacağı olan meblâğ-ı mezbûru kable'l-ahz ve'l-istifâ (22) vefât etmekle verâseti li-ebeveyn ammisi benimle gaîb ani'l-meclis karındaşım mezbûr İsmâil'e münhasıra olmakla (23) mesele-i mîrâsiye üzere meblâğ-ı mezbûru bize edâ ve teslîme mezbûr Hasan Ağa'ya kibel-i şer'den (24) tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-verâse da'vâ ettikte onlar dahi cevâbında cihet-i merkûmdan (25) zimmetinde meblâğ-ı mezkûr müteveffâ-i mezbûr

Osmân'a sahihan deyni olduğunu ikrâr mâ-adâ verâset müddeâsını (26) inkâr. Fî 23 Ramazan 301

(27) Müddeâ aleyh mezbûr (28) Müddeî mûmâ ileyh

(29) Trabzon Redif-i tâlî taburunun birinci bölümü (30) mülâzım-ı evveli Mecidiyeli (31)

Mehmed Efendi ibn Veli

(32) Şuhûd

(33) Trabzon Redif-i tâlî taburunun (34) birinci bölümü yüzbaşısı Filibeli (35) Hâfız İsmâil Efendi ibn Ferhad

(36) Tuna vilâyeti Maçın muhacirlerinden (37) olup Hoca Halil Mahallesinde sâkin (38) Hacı Hasanzâde Abdurrahman Efendi ibn İsmâil Ağa

(39) Müddeî-i mezbûr Mehmed Efendi'nin meclis-i ma'kûd-u mezkûrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (40) mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûr Osmân b. İbrâhim b. Ahmed'in mezkûr Novograd karyesinde kâin bi'l-cümle (41) terekesini vazû'l-yed olanlardan taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve makbûzundan deyn-i misliye (42) zuhûr eder ise makbûzundan ba'de'l-edâ fazlasını bana irsâl ve isâl ve teslim ve husûs-u (43) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i sahiha-i (44) şer'iyeye ile hala Zîştovi kazasının nefsi karyesinde sâkin Novogradoglu (45) İsmâil Efendi ibn Mustafâ'yı kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i nasb ve ta'yin eyledim (46) hatm-i kelim eylediği. Fî 24 Ramazan 301

(47) Müddeî mûmâ ileyh

(48) Şuhûd

VARAK 8-A

KAYIT-34: VEKÂLET HÜCCETİ

(11 Şevval 1301; 3 Ağustos 1884)

(1) Fi'l-asl Harput vilâyet-i celilesi dâhilinde Arapkiri kazâsının nefsi karyesi mahallâtından (2) Hocalıoğlu mahallesi mütemekkinlerinden ve tebea-i devlet-i aliyyenin Ermeni milletinden olup el-yevm Trabzon (3) vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Frenkhisar mahallesinde mütemekkin ve şahsı zeyl-i (4) rakmiyyede

merkûmu'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle ma'rûf olan Hristotor veled-i Arakel veled-i (5) Etam medîne-i Trabzon hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd (6) meclis-i şer'-i hattiyye lazımu't-tevkîrde sâlifü'z-zikr Hocalıoğlu mahallesi mütemekkinlerinden ve tebea-i (7) müşârün-ileyhânın millet-i merkûmesinden olup el-yevm mezkûr Frenkhisar mahallesinde müsâfiraten (8) mütemekkin li-ebeveyn er karındaşı işbu ba'sü'l-rakmiyye Kikork veled-i el-merkûm Arakel (9) veled-i Etam muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp ânifü'z-zikr Hocalı (10) oğlu mahallesinde vâki' bir taraftan Hocalıoğlu Ahmed Efendi ve bir taraftan Agopcan (11) oğlu Mamasi veled-i Agop ve bir taraftan İbrâhîm Ağa arsası ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm (12) ile mahdûd bir bâb hâne bâ-koçan karındaşım merkûm Kikork ile (13) irsen ve müştereken yedlerimizde ve dâhil havzâ-i tasarrufumuzda mâlımız olmakla ben hâne-i (14) mahdûd-u mezkûrde olan hisse-i şâyi'a-i ma'lûmeme mahallinde tâlibi zuhûrunda (15) semen-i misliyle âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile kat'iyen bey'a ve kabz-ı semen ve makbûzunu (16) bana irsâl ve isâl ve teslîme ve mahalli mecliste lâzımu'l-huzûr muvâcehelerinde takrîre ve i'tâ (17) sında ve husûs-u mezkûr mütevakki' olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i (18) mutlakâ-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile işbu hâzır-ı merkûm karındaşım Kikork'u (19) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim demekle gıbbe't-tasdîku's- (20) şer'-î tescîl kılındı. Fî 11 Şevval 301

(21) Müvekkil-i merkûm Hristotor veled-i Arakel

(22) (Ermenice isim)

(23) Vekîl-i merkûm Kikork veled-i Arakel

(24) (Ermenice isim)

(25) Şahısları ma'lûmum olan Horstöşör veled-i Arakel işbu vekâlet takrîrini bana (26) vermiş olduğunu tasdîk ederim. Fî 11 Şevval 301

(27) Mu'arrif Frenkhisar mahallesi muhtarı Ohannis veled-i Sarkis

(28) Mu'arrif (29) Arapkirli olup Frenkhisar mahallesinde mütemekkin ve li-ebeveyn Serkeş ve Horstöşör

(30) (Ermenice isim)

(31) Arapkirli olup Frenkhisarı mahallesinde mütemekkin Mamasyan Erin

(32) (Ermenice isim)

VARAK 8-B

KAYIT-35: VEKÂLET HÜCCETİ**(20 Şevval 1301; 12 Ağustos 1884)**

- (1) Trabzon vilâyeti celîlesine
 (2) Van vilâyeti celîlesi sâbık istînâf mahkemesi cezâ reisi olup el-yevm medîne-i Trabzon'da
 (3) muvakkaten ve müsâfiraten sâkin Mehmed Rauf Efendi ibn Ali Necip Efendi b. Mehmed Abdullah medîne-i
 (4) merkûm mahkemesinde meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden Beşirzâde Midhat (5) Efendi ibn Ahmed Hamdi Efendi muvâcehesinde medîne-i Trabzon müddeî-i umûmisi olduğu halde (6) bundan akdem vefât eden Ayik Efendi zimmetinde bâ-sened ve havale alacağı olan (7) meblâğ-ı ma'lûmenin tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden usûlü vecihle taleb-i da'vâya ve ahz (8) ve kabza ve husûmet ve red cevâba ve makbûzunu bana irsâl ve isâl ve teslîm ve sulh ve ibrâya (9) ve husûs-u mezkûr mütevakkîf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlakâ-i âmme-i (10) sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Midhat Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (11) eylediğimde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl eylediği müseccel kılındı. (12) Fî 20 Şevval 301
 (13) Vekîl-i mûmâ ileyh (14) Müvekkil-i mûmâ ileyh

KAYIT-36: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI**(24 Şevval 1301; 16 Ağustos 1884)**

- (15) Trabzon vilâyeti mahkeme-i istînâfı cezâ reisi esbakı Mehmed Rauf Bey ibn Ali Necip Bey ibn Mehmedzâde (16) Efendi tarafından zikr-i âtî husûsta da'vâya vekîl-i müsecceli şer'isi de'âvî vekîllerinden Midhat Efendi ibn Ahmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vilâyet-i merkûme müddeî-i umûmisi iken bundan akdem vefât (17) eden Ayik Efendi veled-i Etam nâm kimesneler zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp bi'l-cümle terekeye (18) vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi zuhûr edinceye değin bi'l-emâne vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan medîne-i merkûm (19) merkez muhâsebecisi ve beytü'l-mâli'l-emin Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa tarafından zikr-i âtî husûsta husûmet (20) ve red cevâba tarafından vekîli mürsel-i şer'isi ve kıbel-i şer'den husûmeti rey olunan muhâsebe kalemi hulefâsından Mehmed Râsim Efendi ibn Tufan Efendi (21) muvâcehesinde müvekkilim mûmâ ileyh Trabzon istînâf mahkemesi cezâ riyâsetinden Van vilâyeti mahkeme-i istînâfıyesi (22) cezâ

dâiresi riyâsetine tahvîl-i memûriyet eylediği sırada Trabzon mâl sandığında doksan altı senesi (23) ağustos ve eylül ve teşrî-i evveli maâşî olan şehri üçer bin beşer yüz guruştan cem'an on bin (24) beş yüz guruş maâşını ol vakit memûreyni adliye maâşâtı müddeî-i umûmileri tarafından mâl sandığından alınıp (25) i'tâ olunmak irâde-i âliyye iktizasından bulunduğu mebnî şehri-i mezkûr olan ağustos (26) maâşının senedi müvekkilim mûmâ ileyh Mehmed Rauf Bey burada iken müteveffâ-i mûmâ ileyh Ayik Efendi'ye i'tâ (27) ve eylül ile teşrî-i evvel maâşî senedlerini dahi merkûm Van vilâyetine gurbundan sonra yine mûmâ ileyh (28) Ayik Efendi'ye isrâ ve isâl idûp maâşâtı mebâliğ-i mecmu'-u mezkûr on bin (29) beş yüz guruş ile Trabzon'dan Van vilâyetine kadar yüz yirmi altı saat itibarında olan (30) beher saati on yedişer buçuk guruştan cem'an iki bin iki yüz beş guruşla min haysü'l-mecmu' (31) on iki bin yedi yüz beş guruş müteveffâ-i mûmâ ileyh Ayik Efendi Trabzon mâl sandığından ahz (32) ve kabz ile müvekkilim mûmâ ileyh akçasından Trabzon ma'lûmu'l-esâmî kesâna (33) duyûnâtı olan sekiz bin yüz otuz guruşu mûmâ ileyh Ayik Efendi tesviye ve îfâ ile müvekkilim mûmâ ileyh (34) matlûbâtından mütebâkî dört bin beş yüz yetmiş beş guruş nakden müvekkilim mûmâ ileyh Mehmed Rauf Bey'e (35) irsâl ve isâl etmek üzere müvekkilim mûmâ ileyh müteveffâ-i mûmâ ileyh emir olunduğu

VARAK 9-A

(1) Ber vech-i muharrer kabûl ve taahhüd idûp duyûnât-ı mezkûrumdan ancak bin yedi yüz altmış guruşunu (2) tesviye ve îfâ idûp bâkî müteveffâ-i mûmâ ileyh zimmetinde emânet kalan on bin dokuz yüz kırk beş guruşu (3) müvekkilim mûmâ ileyh Mehmed Rauf Bey'e kable'l-isâl ve'l-edâ vefât etmekle meblâğ-ı bâkî-i mezkûr on bin dokuz yüz (4) kırk beş guruşu vaz'-ul yed olduğu tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhimden bana edâ ve teslîme muhâsebeci ve emin mûmâ ileyhe (5) izâfetle vekîl-i mürsel mûmâ ileyh Mehmed Râsim Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte (6) ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-emâne vaz'-ı yedini ikrâr mâ-adâ müddeâsını inkâr. (7) Fî 24 Şevval 301

(8) Müddeâ aleyh vekîl-i mürseli mûmâ ileyh Mehmed Râsim Efendi

(9) Müddeî vekîl-i mûmâ ileyh Midhat efendi

(10) Şuhûd (11) Abonozzâde Rekoklu Ali Ağa ibn Ömer Ağa

(12) Mahkeme-i istînâf baş kâtibi Arif Efendi (13) ibn Ahmed Ağa

- (14) Eyüpzâde İzzetlü Ali Efendi ibn İzzet Ağa
 (15) Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Memiş Efendi
 (16) Sâlihzâde Osmân Efendi ibn Ali Ağa
 (17) Hacı Sâlihzâde Hasan Efendi ibn Tûfân Ağa
 (18) Müddeî-i umûmi muâvini Karabet Efendi veled
 (19) Bundan başka şâhidim olmadığını (20) imzâ ederim

KAYIT-37: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(26 Şevval 1301; 18 Ağustos 1884)

(21) Medîne-i Trabzon mahallâtından Bâb-ı Pazar mahallesi sâkinlerinden iken 1301 Şevvali Şerîf'inin dördüncü (22) Pazar günü vefât eden Kitabcızâde kerîmesi Hâcer Hâtûn ibnet-i Mehmed Sa'deddin b. Hüseyin Efendi'nin (23) verâseti zevc-i metrûkî Falcızâde Hasan Ağa ibn Ömer ibn Hasan ve vâlidesi Züleyha Hâtûn ibnet-i (24) Sâkioglu Abdi Ağa ile sadri sağır oğlu Mustafa'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ledeyyi's-şer'-il (25) enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i metrûkî sâlifü'z-zikr Pazar Kapsu (26) mahallesi ahâlîsinden mezbûr Hasan Ağa ibn Ömer tarafından husûsî işte da'vâya ve husûmet ve red cevâba vekâlet-i (27) mutlakâ-i âmme-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müsecceli şer'îsi de'âvî vekîllerinden Sâlih Safvet Efendi ibn Mehmed Pîr Efendi (28) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mezkûr Pazar Kapsu mahallesinden (29) olup zikr-i âtî vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan müteveffât-ı mezbûrenin li-ebeveyn er karındaşı (30) Hasan Efendi ibn el-mezbûr Mehmed Sa'deddin Efendi mahzârında müteveffât-ı mezbûrenin hayatında müstakileten yedinde mülk (31) ve hakkı olan beheri yirmişer guruşa seksen iki aded yirmilik gâzî altûnu ve beş yüzer guruşa mu'âdil (32) beşi bir mahalde beşlik ta'bîr olunur lirâ-i Osmânî mezkûr 1301 senesi Recebû'l-Ferd'in (33) ikinci ve 1300 sene-i şemsiyesi Nisan'ının on birinci pazar günü müvekkilim mezbûrûn zevcesi (34) müteveffât hayatında medîne-i merkûmeye tabî Hospalavrak karyesine giderken sârikten izâfe ile (35) altûnu muharrere-i mezkûreleri li-ecli'l-emâne murâbaası mezkûr Palavrak karyesinden (36) ve tebaa-i devlet-i aliyyenin Rum milletinden Naniko veled-i Kostî nâm kimesne ile müteveffât-ı mezbûrenin (37) karındaşı hâzır-ı mezbûr Hasan Efendi'ye teslim olduğu ber vech-i muharrer teslim ve ahz u kabz idûp (38) müteveffât-ı mezbûre altûnu muharrere-i mezkûreleri kable'l-ahz ve'l-istifa vefât etmekle (39) altûnu muharrere-i mezkûreler müstakileten müteveffât-ı mezbûrenin kendi mâlî olduğunu ispat ederim (40) ol vecihle altûnu muharrere-i mezkûreleri verese-i mezbûrdan beynlerinde taksîm olunmak üzere mahkeme-i

şer'iyeye (41) teslîmini mezbûr Hasan Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte (42) ol dahi cevâbında altûnu muharrere-i mezkûreler ber vech-i nisfiyyet benimle gâib 'ani'l-beled karındaşım Hâfız (43) Hüseyin Efendi'nin müştereken mülk ve hakkımız iken tarihinden iki sene mukaddem yani 1298 (44) senesi Eylül ayının on dördüncü günü li-ecli'l-âriye kız karındaşımız müteveffiyeye mezbûre Hâcer Hâtûn'a (45) ibdâ' ve teslîm eylediğimizde ol dahi ber vech-i muharrer ahz u kabz idûp ol vecihle yedinde (46) âriyet üzere iken sâlifü'z-zikr Nisan'ın on beşinci pazar günü merkûm Nonika ile (47) gönderûp biz dahi ahz u kabz eyledik deyû da'vâ. (48) Fî 26 Şevval 301

(49) Müddeâ aleyh mûmâ ileyh Hasan Efendi

(50) Müddeî vekîl-i mûmâ ileyh Sâlih Safvet

(51) Mezbûr Hüseyin Efendi'nin mührü olmadığından emri (52) üzere imzâ eyledim. (53)

Erizâde Mehmed Ali Efendi

(54) İkrârı bin üçyüz (55) iki senesi Rabîu'l-Evvelinin (56) üçüncü günü

(57) Şuhûd (58) Abonozzâde Rekoklu Ali Ağa ibn Ömer Ağa

(59) Mahkeme-i istînâf baş kâtibi Arif Efendi

(60) Bezâz izâfetten Sâlihzâde Osmân Efendi ibn Ali Ağa

(61) Müddeî umûmi mu'âvini Karabet Efendi veled

(62) Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Efendi

(63) Hacı Sâlihzâde Hasan Efendi ibn Tûfân Ağa

(64) Eyüpzâde İzzetlü Ali Efendi ibn İzzet Ağa

(65) İşbu mahalle yazılan şâhidler sehven bu zabt-ı (66) da'vânın zeyline yazılmış olduğundan (67) şerh verildi.

Not: Şâhidleri 38 numaralı kaydın altına şerh edilmiştir.

VARAK 9-B

KAYIT-38: VEKÂLET HÜCCETİ

(25-26 Şevval 1301; 17-18 Ağustos 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallatından Cami-i Kebîr mahallesi sâkinelerinden (2) olup zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle ma'rûfe olan Alime Hâtûn ibnet-i (3) Falcızzâde Hüseyin Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde

sâlifü'z-zikr Cami-i Kebîr mahallesi (4) ahâlîsinden Küçük İsmâilzâde el-Hâc Mahmûd Efendi ibn el-merhûm Kâmil Baba mahzârında (5) takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm idûp medîne-i merkûm nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tabî Kadaruksa (6) karyesinde vâki' bir taraftan zimlâ sinörü ve bir taraftan Hacıoğlu tarlası ve bir taraftan tepe ve bir taraftan fındıklık (7) ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd arâzi-i emriyeden tahminen on (8) iki dönümü istiâb eder bir kıt'a tarla ve yine hudûdu mezkûr dâhilinde bir bâb (9) serander ve bir bâb mülk menzil üç hisse i'tibarıyla iki sehim hisse-i şâyi'aları (10) li-ebeveyn kız karındaşlarım Havva ve Emine Hânımların ve bir sehim hisse-i şâyi'ası (11) benim yedimizde ırsen mâlımız olmakla ben emlâk ve orman ve arâzi-i muharrere-i mezkûrelerde (12) olan bir sehim hisse-i şâyi'a-i ma'lûmeme bin guruş semen ve bedel mukâbilinde (13) işbu hâzır-ı bi'l-mecâlis Osmân Paşazâde Ali Rıza Bey ibn Osmân Paşaya bey'-i (14) bât-ı sahihi şer'i ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'i ile bey' ve ferâğ idûp semen ve bedeli (15) olan meblâğ-ı merkûm bin guruş Mîr mûmâ ileyh Ali Rızâ Bey yedinden tamâmen (16) ve kâmilen ahz u kabz eylediğimden bey' ve ferâğ-ı mezkûrûmu mahzâr-ı lâzımu'l-huzûr (17) muvâcehesinde takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf (18) olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile (19) mûmâ ileyh el-Hâc Mahmûd Efendi ibn Kâmil Baba'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb (20) ve ta'yin eyledim dedikte tescîl kılındı. Fî 25-26 Şevval 301

(21) Vekîl-i mûmâ ileyh Hacı Mahmûd Efendi ibn Kâmil Baba

(22) Müvekkil-i mûmâ ileyh Alime Hânım ibn Falcızâde Hasan Ağa

(23) Mu'arrif Cami-i Kebîr mahallesinde Karakullukçuzâde Ömer Efendi ibn Mehmed Ağa

(24) Mu'arrif Abazaoglu Osmân Ağa ibn İsmâil Ağa

(25) Şuhûd

(26) Hospalavrak karyesinden Rum milletinden Kostuoğlu Baniko veled-i Kostu

(27) Faros mahallesinden Samancıoğlu Osmân Efendi ibn Hacı Temel Ağa

(28) Pazar Kapsu mahallesinden Hacı Polatzâde Şâkir Efendi ibn

(29) Mağara mahallesinden Oğuzzâde Ali Ağa ibn

(30) Pazar Kapsu mahallesinden Hânım Hâtûn ibnet-i

(31) Mağara mahallesinden Fatıma Hâtûn ibnet-i

(32) Hospalavrak karyesinden Rum milletinden Lolo veled

(33) Faros mahallesinden Samancıoğlu Mehmed Efendi ibn Hacı Temel Ağa

(34) Kavak Meydanı Küçükoğlu Ömer Çavuş ibn

(35) Bâlâda muharrer şuhûddan başka şahidim yoktur.

(36) Fî 9 Zi-l-Ka'de 301 (37) Vekîl-i mûmâ ileyh

(38) Hoca Halil mahallesinden Yunus Hâfiz Efendi ibn Osmân Ağa

(39) Bâlâda muharrer on nefer şâhidden başka şâhidim (40) olmadığını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr eyledim. (41) Vekîl-i mezbûr (42) Müvekkil-i mezbûr Hasan Ağa

(43) Yemin sahifede muharrer da'vâda müddeâ aleyh bulunduğum cihetle da'vâ-i mezkûre için (44) fî 10 Zi-l ka'de 301 yani Pazartesi günü mahkeme-i şer'iyeye ya kendim veya (45) vekîl-i şer'im gelmez ise mahkeme-i âlî taraf-ı şer'den olunması (46) bi'r-rızâ işbu mahalle şerh ve temhîr eyledim. Fî 9 Zi-l-ka'de 301 . Kitabcızâde Hasan Efendi

(48) Mezbûr Hasan Efendi'nin mührü olmadığından (49) ikrârı üzere temhîr eyledim.

(50) Derviş b. Süleymanzâde

VARAK 10-A

KAYIT-39: VEKÂLET HÜCCETİ

(17 Zi'l-ka'de 1301; 7 Eylül 1884)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Yeni Cuma mahallesi ahâlîsinden Kalpazanoğlu Halil b. Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i (2) enverde mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Muhtar Sâlih Ağa ibn Hacıoğlu Osmân mahzârında ber tav'a takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mahalle-i mezkûre kâin Kethûda oğlu Bayri Bey sokağında emlak idâresinde (boş) (4) defterin (boş) aded umûmisinde (boş) numara ile murakkam bir taraftan Hacıoğlu Hüseyin b. Hacı (5) Ahmed'in mülk menzili ve bir taraftan Hacıoğlu Ahmed Ağa ibn Ahmed tarlası ve bir taraftan Kürtoğlu Ali b. İbrâhim (6) mülk menzili ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî iki tahtânî iki bâb oda ve ma'lûmu'z-zira' (7) bahçe ve müştemilât-ı sâire-i ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil bâ-tapu şirâen ve müstakillen yedimde mülk ve hakkım olmakla (8) ben mevkûf olduğum menzil-i mahdûd-u mezkûru tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle âhara kat'iyen bey'a ve kabz-ı semen ve makbûzunu (9) bana teslîm ve bey'-i mezkûrûmu meclis-i idâre-i vilâyette takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakîf olduğu (10) umûrun küllisine küllema uzletin kânit vekîl-i mazmûnu üzere azl-u inizâlden mersûne tarafımdan vekâlet-i devriye-i (11) sahiha-i şer'iyeye ile mezbûr Sâlih Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i (12) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüt ve iltizâm eyledi dedikte mâ-vaka' bi't-talep ketb olundu. (13) Fî 17 Zi'l-ka'de 301

(14) Vekîl-i mezbûr Hacıoğlu Sâlih Ağa

(15) Müvekkil Kalpazanoğlu Halil

(16) Şuhûd ve Mu'arrif İskender Paşa mahallesinden Büberoğlu Ömer b.

(17) Şuhûd ve Mu'arrif Faros mahallesinden Kara Ali oğlu Hâfız Ali Efendi ibn Mehmed Şâkir Efendi

KAYIT-40: VEKÂLET HÜCCETİ

(20 Zi'l-ka'de 1301; 10 Eylül 1884)

(18) Medîne-i Trabzon mahallâtından Frenkhisar mahallesi mütemekkinlerinden ve tebea-i devlet-i aliyyenin Ermeni milletinden olup (19) şahsı zeyli zabıtta muharreru'l-esâmî kesân ta'riflariyle ma'rûf olan İbkaroğlu Karabet veled-i Bâbek (20) Ohannis meclis-i şer'-i hattiyede mahalle-i mezkûrede mütemekkin tebea-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden (21) merkûm Karabet'in li-ebeveyn er karındaşı Esteban veled-i el-merkûm Ohannis mahzârında ber tav'a takrîr-i kelâm (22) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezkûr Frenkhisar mahallesinde Kıranişne sokağında kâin emlâk (23) idâresinde ikinci defterin 1608 aded umûmisinde 14'üncü numara ile murakkam bir taraftan karındaşım (24) merkûm Esteban'ın müstakillen mülk menzili ve bir taraftan Ohannis Kaptan mülk menzili ve bir taraftan (25) Mihail veled-i Etam mülk menzili ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzil (26) ve yine medîne-i merkûm çarşusunda Kilemciler sokağında kezâlik emlâk idâresinde ikinci (27) defterin 339 aded umûmisinde altıncı numara ile murakkam bir taraftan Mazlumoğlu (28) Ersin Ağa dükkânı ve bir taraftan Deli Menasoğlu Esteban dükkânı ve bir taraftan Hacızâde (29) Hacı Mustafa Efendi vereseleri dükkânı ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb (30) kuyumcu dükkânıyla cem'an bir bâb menzil ve bir bâb dükkân müteveffâ babam İbkaroğlu (31) Bâbek Ohannis veled-i İbkar'ın hayatında şirâ'en müstakillen yedinde mülk ve hakkı olup ba'de (32) vefât verâseti benimle vâlidem Berak bint-i Beğdsar ve li-ebeveyn er karındaşlarım merkûm (33) Esteban ve Fezanh ve Pedros ve kız karındaşım Harubsima veleden el-merkûm Bâbek Ohannis'e (34) münhasıra ba'de kable'l-kısmet vâlidem merkûm Berak dahi vefât idûp verâseti benimle (35) verese-i merkûmûna mevrûs olmakla ben menzil ve dükkânı mahdûd-u mezkûrlerde olan (36) hisse-i şâyi'alarımı mu'amele-i intikâliyesi ba'de'l-icrâ tapusunu ahza ve lede'l-iktizâ (37) âhara icâra ve lede'l-hâce semen-i misliyle âhara bey'a ve kabz-ı semen ve makbûzunu bana irsâl (38) ve isâl ve teslîme husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan (39) vekâlet-i

mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile karındaşım merkûm Esteban'ı vekîl ve nâib-i menâb

(40) nasb ve ta'yin eyledim dedikte gibbe't-tasdîki'ş-şer'î. Fî 20 Zi'l-ka'de 301

(41) Vekîl-i merkûm Esteban (42) Ermenice isim

(43) Müvekkil-i merkûm Karabet (44) Ermenice isim

(45) Mu'arrife (46) İskender Paşa mahallesinden Kahyaoğlu Nersis

(47) Yeni Cuma mahallesinden Çanakçızâde Mehmet Efendi ibn Mustafa

VARAK 10-B

KAYIT-41: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(23 Zi'l-ka'de 1301; 13 Eylül 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallatından Kemerkaya mahallesi mütemekkinlerinden (2) ve tebaa-i devlet-i aliyyenin Rum milletinden ve tüccârdan terzi Batuoğlu Vaslaki veled-i terzi (3) Batuoğlu Nikola veled-i Etam medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa (4) mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i hattiyeye lazımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l merâm (5) idûp medîne-i merkûm dâhilinde Trebolu kazâsının nefsi kasabasında vâki' ma'lûmu'l-hudûd (6) bir kıt'a mülk arsa bâ-koçan şirâ'en ve müstakillen yedimde mâlım olmakla ben malik (7) olduğum arsa-i mahdûde-i mezkûre-i mahallinde tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle âhara bey'-i (8) bât-ı sahih-i şer'î ile kat'ıyyen bey'a ve kabzı semen ve makbûzunu bana irsâl ve isâle (9) ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr (10) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile (11) halen sâlifü'z-zikr Trebolu kazasında Trabzoni Keseyazıoğlu Kostantin veled-i (12) Nikola'yı kabûlüne mevkûfe vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim deyû hatm-i kelâm (13) etmekle tescîl kılındı. Fî 23 Zi'l ka'de 301

(14) Müvekkil-i merkûm terzi Batuoğlu Vaslaki veled-i Nikola

KAYIT-42: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(25 Zi'l-ka'de 1301; 15 Eylül 1884)

(15) Fi'l-asl Batum sancağına muzâfe Livane kazâsı sâkinlerinden olup medîne-i Trabzon mahallatından Tekfur (16) Çayır mahallesinde Çıldır Hacı Bey Efendi'nin konağında müsâfiraten sâkin iken bundan akdem vefât eden Sabâvet (17) Hâtûn ibnet-i Abdulkerim b. Abdullah ber vech-i âtî vârisesi olup mezkûr Livane kazâsına tâbi Vazarya (18) karyesinde sâkin Dildâde Hâtûn ibnet-i Abdulkerim ibn Abdullah'ın zevci ve tarafından zikr-i âtî husûsta (19) vekâlet iddia eden Arif Ağa ibn Memiş Ağa meclis-i şer' de müteveffât-ı mezbûrenin zikr-i âtî terekesine (20) bi'l-emâne vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan merkez muhâsebecisi ve beytü'l-mâl emini olup kıbel-i şer'den (21) dahi husûs-u mezkûre kayyûm nasb ve ta'yin olunan Hüseyin Efendi ibn Mehmed Efendi tarafından mürsel Mehmed Efendi (22) ibn el-Hâc Ömer Efendi muvâcehesinde müvekkilem mezbûre Dildâde Hâtûn müteveffât-ı mezbûre Sabâvet Hâtûn (23) müvekkilem zevcem Dildâde Hâtûn ile li-ebeveyn kız karındaşlar olup babaları ismi Abdulkerim dedeleri (24) ismi Abdullah ve vâlideleri Fatıma bint-i Ahmed Ağa ve maskat-i re'sleri mezkûr Vazarya karyesi olup (25) ol vecihle müteveffât-ı mezbûrenin verâseti ancak müvekkilem mezbûre Dildâde Hâtûn'a münhasıra olup (26) bundan gayri vâris ve terekesine müstahak âhar kimesne olmamakla mezbûre Dildâde Hâtûn'a mûrisesi müteveffât-ı (27) mezbûrenin hıyne vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesini ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ahz (28) ve kabza ve makbûzu kendine irsâl ve isâl ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine (29) işbu yedimde olup bin üç yüz bir senesi zi'l-ka'dei's-şerife on üçüncü günü kazâyı mezkûr (30) kadısı Mustafa Hami Efendinin imzâ ve mührünü hâvî bir kıt'a vekâlet hücceti nutukunca tarafından beni kabûlûme (31) mevkûfe vekîl eyledikte haber-i vekâlet bana vasıl olmakla ben dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl etmemle (32) müteveffât-ı mezbûrenin ber mücîb-i defter-i kassam müvekkil muhâsebecisi mûmâ ileyhın vaz'ı yed olduğu tereke-i (33) müteveffât-ı mezbûreyi bana edâ ve teslîme müvekkil-i mûmâ ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmet Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur (34) deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında müvekkil muhâsebecisi mûmâ ileyhe izâfetle tereke-i müteveffât-ı mezbûreye (35) vaz'-ı yedini ikrâr müddei-i mezbûr Arif Ağa'nın ber vech-i meşrûh müddeâsını inkâr. (36) Fî 25 Zi'l-ka'de 301

(37) Vekîl-i mûmâ ileyh Mehmed Efendi (38) Müddei-i mezbûr Arif Ağa

(39) Şuhûdu'l-hâl-i sâbit

(40) Livane kazâsının Beşav karyesinden olup el-yevm medîne-i merkûmede (41) Pazar Kapusu mahallesinde müsâfiraten sâkin Zahmaroğlu Arif b. Hüseyin

(42) Kazâ-i mezkûrun Varoşhâne karyesinden olup el-yevm Kasım Ağa (43) mahallesinde müsâfiraten sâkin Zahmaroğlu Keskin Çavuş b. Mehmed

(44) Sâbit (45) Livane kazâsının Arakel karyesinden olup İskender Paşa mahallesinde (46) sâkin Afyoncuoğlu Hacı Süleyman b. Hasan

VARAK 11-A

KAYIT-43: VEKÂLET HÜCCETİ

(4 Zi'l-Hicce 1301; 24 Eylül 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kasım Ağa mahallesi mütemekkinlerinden (2) ve tebea-i devlet-i aliyyenin Rum milletinden Poloroğlu Yorgaki veled-i Poloroğlu Baniko (3) veled-i Yoriko medîne-i merkûme mahkemesinde meclis-i şer'-i hattiyeye-i lâzımu't-tevkîrde medîne-i merkûmede (4) Tuzlu Çeşme mahallesi mütemekkinlerinden ve tebea-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden ve de'âvî vekîllerinden (5) işbu baisü'r-rakîm Efremoğlu Pemandi veled-i Kostantin muhzırında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (6) idûp sâlifü'z-zikr Kasım Ağa mahallesinde vâki' bir taraftan çıkmaz sokak ve bir taraftan (7) Poloroğlu Efnedul hânesi ve bir taraftan Rum kilisesi ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm (8) ile mahdûd müştemilât-ı sâire-i ma'lûmeyi hâvî bir bâb mülk menzil ve tahtında (9) iki bâb mağaza ve Medîne-i merkûmede bedestân derûnunda vâki' ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf (10) on dokuz bâb dükkânın ve sâlifü'z-zikr bedestân taşrasında vâki' bir taraftan (11) bedestân duvarı ve bir taraftan Yani dükkânı ve bir taraftan Gazaz Kostantin mağazası (12) ve taraf-ı rabi' tarîk-i âm ile mahdûd bir bâb gazaz dükkânı ve yine Medîne-i merkûme (13) dâhilinde Soğuksu karyesinde vâki' ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf elli dönümü (14) hâvî arâzi-i emriyeden bir kıt'a tarla maa-çalılık ve durûnunda yine dört (15) bâb mülk menzil olup bundan akdem vefât eden Baniko'nun sağlığında (16) ile'l-vefât yedinde ve dâhil havzâ-i tasarrûfunda şîrâ'en ve müstakillen mâlî olup (17) ba'de vefât zikr olunan mülkler benimle li-ebeveyn er karındaşım gaîb-i 'ani'l-meclis (18) Petro ile li-ebeveyn kız karındaşlarım Revzame ve Ellenko ve Aleksandra ile (19) Esam Lisafe'ye irsen intikâl etmiş ve arâzi-i merkûm ancak birader ve hemşirelerimle (20) bana intikâl etmiş olmakla arâzi ve emlâk-ı muharrere-i mezkûrelerin intikâl (21) mu'âmelesi usûlî vechle üzerlerimize ba'de'l-icrâ zikr olunan arâzi ve emlâklarda (22) olan hisse-i şâyî'â-i ma'lûmelerimi tefrîk ve

taksim ve mu'âmele-i intikâliyesinin (23) usûlü dâiresinde icrâsına tapularının ahz u istihsâline ve lede'l-iktizâ (24) semen-i misliyle âhara bey'-i bât-i sahih-i şer'-î ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile kat'ıyyen bey' (25) ve ferâğa ve kabz-ı semen ve makbûzunu bana irsâl ve isâle ve meclis-i (26) idâre-i vilâyette lâzım gelen takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûre (27) mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (28) şer'ıyye ile merkûm Pemandi'yi vekîl ve âharı tevkîle dahi me'zûn idûp (29) ol vecihle nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte ol dahi vekâlet-i (30) merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbâği edâya ta'ahhüt ve iltizâm etmekle (31) tescîl kılındı. Fî 4 Zi'l-hicce 301

(32) Vekîl-i merkûm Efremoğlu Pemandi veled-i Kostantin (33) Rumca isim

(34) Müvekkil-i merkûm Poloroğlu Yorgaki veled-i Baniko (35) Rumca isim

VARAK 11-B

KAYIT-44: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(5 Zi-l-Hicce 1301; 25 Eylül 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon'a tâbî' Mesariya karyesi mütemekkinlerinden ve tebea-i devlet-i aliyyenin (2) Rum milletinden olup li-ecli't-ticâre Rusya memâlikinin Zimiski kasabasında mütemekkin iken bundan akdem vefât eden (3) Şeto oğlu Dimitri veled-i Yoriko veled-i Horşostume'nin li-ebeveyn er karındaşı ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddia (4) eden karye-i mezkûr mütemekkinlerinden ve tebea-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Şeto oğlu Baniko veled-i el-merkûm (5) Yoriko meclis-i şer'de müteveffât-ı merkûmun zikr-i âtî medyûnu medîne-i merkûmenin Kemer kaya mahallesi mütemekkinlerinden kezâlik devlet-i (6) müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Apostol veled-i İspir muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp benimle (7) müteveffâ-i merkûm li-ebeveyn er karındaşlar olup babamız ismi Yoriko ve dedemiz ismi Horşostume ve anamız ismi Safıyye (8) bint-i diğer Dimitri ve Maskat-i re'simiz karye-i mezkûre olup ol vecihle müteveffâ-i merkûmenin hasren verâseti bana münhasıra (9) olup benden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsim müteveffâ-i merkûm Dimitri'nin (10) hayatında ile'l-vefât merkûm Apostol zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den elli guruş alacak hakkı olup meblâğ-ı mezkûru (11) kable'l-ahz ve'l-istifâ fevt

etmekle meblâğ-ı mezkûru bana edâ ve teslîme merkûm Apostol'a kıbel-i şer' den tenbîh olunsun (12) deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istintak merkûm Apostol dahi cevâbında cihet-i mezkûreden ol mikdâr gurus müteveffâ-i (13) merkûme zimmetinde sahihan deynî olduğunu kat'iyen ikrâr idûp lâkin müddeî-i merkûm Baniko'nun ber vech-i muharrer verâset (14) müddeâsını inkâr edilmeğın. Fî 5 Zi'l-Hicce 301

(15) Müddeî aleyh Apostol veled-i İspir

(16) Müddeî Baniko veled-i Yoriko

(17) Ermenice isim

(18) Ermenice isim

(19) Ermenice isim

(20) Mesariya karyesinden Kastioğlu Yordan veled-i Anton

(21) Mahalle-i mezkûrden Şeto oğlu Nebayot veled-i Testatyoz

KAYIT-45: VEKÂLET HÜCCETİ

(17 Zi'l-Hicce 1301; 7 Ekim 1884)

(22) Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesi ahâlisinden olup bundan akdem (23) vefât eden Civâlikoğlu Tûfân b. Ali b. Abdullahın sulbiye kebîre kızları ve zâtları Mu'arrefeler Emine ve Fatıma (24) Hâtûnlar meclis-i şer' de Hallaçoğlu Hüseyin Çavuş ibn İsmâil mahzârında her biri takrîr-i kelâm idûp (25) Yelkenci Ömer Efendi sülûs da'vâ ve Civâllikoğulları sağîrleri Mehmed ve Süleyman biz dahi müteveffâ-i mezbûrun vârisesi (26) yiz deyû da'vâ etmekleri mezbûrdan husûmet ve red cevâba tarafımızdan mezbûr Hüseyin Çavuş'u vekîl ve nâib-i (27) menâb nasb ve ta'yin eyledikleri işbu zeyle temhîr kılındı. Fî 17 Zi'l-Hicce 301

(28) Vekîl-i mezbûr Hüseyin Çavuş b. İsmâil

(29) Müddeîye-i mezbûre Fatıma binti Civalikoğlu Ali

(30) Ve müddeîye-i mezbûre Emine ibnet-i Civalikoğlu Ali

(31) İşbu parmak mezbûrenin olduğunu tasdîk ederim Feyzioğlu Arif b. Feyzi

(32) İşbu parmak mezbûrenin olduğunu tasdîk ederim Feyzioğlu Arif b. Feyzi

KAYIT-46: ZEVCE-İ MUTLAKASI OLDUĞUNU TEMHİR HÜCCETİ**(17 Zi'l-Hicce 1301; 7 Ekim 1884)**

(33) Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından Bayram Bey mahallesi ahâlisinden Hacı İmâm (34) zâde Mahmûd Efendi ibn el-Hâc Cukkacıoğlu Mehmed İmâm Efendi meclis-i şer' de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (35) Medîne-i mezkûre mahallâtından Faros mahallesi sâkinelerinden gâib 'ani'l-meclis Aişe nâm bikr-i bâliğa bint-i Şâhin (36) Mustafa bin gurus mehri müeccel tesmiyesiyle zevce-i gayri medhûlün bihâm iken beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeretten nâşî (37) bundan mukaddem zevce-i gâibe-i mezbûreyi terk-i tatlık etmiş olmamla bu vecihle mezbûre zevce-i mutlakamdır (38) deyû takrîr ve temhîr eylediği. Fî 17 Zi'l-Hicce 301

(39) Müddeî Mahmûd b. İmâm

(40) Şuhûd (41) Faros Hacı Mehmed b. Osmân Baba

(42) Musa Paşa mahallesinden (43) Mehmed Sıdkı Efendi b. Mustafa Eşrâf Efendi

VARAK 12-A**KAYIT-47: VEKÂLET HÜCCETİ****(22 Zi'l-Hicce 1301; 12 Ekim 1884)**

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından Faros mahallesi sâkinelerinden olup (2) zâtı zeyli zabıtta muharreru'l-esâmî kesân ta'rifleriyle Mu'arrife olan Latife Hâtûn ibnet-i Hacı Ömer oğlu (3) Salih b. el-Hâc Ömer meclis-i şer' de li-ebeveyn er karındaşı Ahmed mahzârında ben bin gurus mehri müeccel tesmiyesiyle (4) Cami-i Kebir mahallesi sâkinlerinden Attar Hasan Efendi ibn (boş) zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olup lâkin beynimizde (5) adem-i hüsn-i mu'âşeretten nâşî zevcim mezbûr Hasan Efendi ile hal'a ve tatlık ve mehr-i müeccel-i mezkûrûmu almağa bağışlamağa (6) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer' iyye ile karındaşım (7) mezbûr Ahmed'i vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i (8) lâzimesini kemâ yenbâği edâya taahhüd ve iltizâm eyledi dedikte gibb-et-tasdîkû'ş şer'-î mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu. (9) Fî 22 Zi'l-Hicce 301

KAYIT-48: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI**(22 Zi‘l-Hicce 1301; 12 Ekim 1884)**

(10) Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesi sâkinlerinden iken (11) bin üç yüz bir senesi Şa‘bânu‘l-Mu‘azzâm’ı on beşinci günü vefât eden Civelekoğlu Mehmed Tûfân b. Ali b. (12) Abdullah’ın verâseti sulbiye kebîre kızları Emine ve Fatıma ve Ümmü Külsüm ve ‘ammisi oğlunun oğlu Mehmed ve Süleyman’a (13) münhasıra olduğu mütehakkık olduktan sonra mezkûr İskender Paşa mahallesi ahâlisinden ve müteveffâ-i mezbûrun zikr-i (14) âtî vasî-i muhtarı olduğunu iddia eden Müezzinzâde Yelkenci Ömer Efendi ibn İbrâhim Efendi meclis-i şer‘-i şerîf-i (15) enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî terekesine vaz‘-ı yedleri ber nehc-i şer‘-î sâbit ve mütehakkık olan benât-ı (16) mezbûrât taraflarından zikr-i âtî da‘vâda husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer‘iyye ile (17) vekîl-i müsecel-i şer‘îleri mezkûr İskender Paşa mahallesinden Hallaçoğlu Hüseyin Çavuş ibn İsmâil mahzârında (18) üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr hayatında şehr-i mezkûrun on birinci perşembe günü (19) merzâ müteveccih ve kemâl-i aklı sıhhâtinde mahalle-i mezkûrde sâkin olduğu menzilde ben bâ-merâbık-ı teâlâ vefât eylediğimde duyûn-u müsebbitem zuhûr eder (20) ise ba‘de‘l edâ bâkî terekem kalır ise cemisinden sülüs ikrâz olunup sülüs-ü mezkûrden (21) beş yüz gurus senet-i seniyye üzere kefâret ve yemin ve savm ve tezevvürât-ı sâirem içûn (22) fukâraya tasâddûk oluna ve sülüs-ü mezkûrden her ne bâkî kalır ise vücûh-u birre harç ve sarf (23) oluna deyû vasîyet ve vesâya-i mezkûresini tenfîze muhzır şuhûdda beni vasî nasb ve ta‘yin (24) eylediğinde ben dahi muvâcehesinde vasîyet-i mezkûreyi kabûl idûp musırnan ‘ala isâlen vefât (25) etmekle vaz‘-ul-yed olduğu tereke-i müteveffâ-i mezbûrdan sülüs-ü mezkûru halen talep ederim (26) müvekkilât-ı mezbûrâta izâfetle vekîl-i mezbûr Hüseyin Çavuş’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da‘vâ (27) ettikte vekîl-i mezbûr Hüseyin Çavuş dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mezbûra bi‘l-vekâle vaz‘-ı yedini (28) ikrâr müddeî-i mezbûr Ömer Efendi’nin ber vech-i muharrer mâ-adâ müddeâsını inkâr. Fî 22 Zi‘l-Hicce 301

(29) Müddeâ aleyh vekîl-i mezbûr Hüseyin Çavuş

(30) Müddeî-i mezbûr Ömer Efendi

(31) İskender Paşa Mahallesinden Köse Hâtûn oğlu Mehmed Reis b. Hacı Hasan

(32) ” ” Aksahovizâde Zühdü Efendi ibn Yusuf M

(33) ” ” Seyisoğlu Receb b. Osmân

(34) ” ” Mehmed oğlu Hüseyin b. Mehmed

(35) Bundan başka şahidim yoktur.

VARAK 12-B

KAYIT-49: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(23 Zî'l-Hicce 1301; 13 Ekim 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe-i Zîr mahallesi ahâlisinden (2) ve tüccâr-ı mu'teberândan Nemlizâde el-Hâc Ahmed Efendi ve el-Hâc Mahmûd Efendiler ibn el-Hâc (3) Sâlih Ağa'dan her biri medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa (4) mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (5) idûp mehmiyye-i İstanbul'da Hoca Paşa mahallesinde Elvânzâde sokağında sâbi' ve 'âşır (6) cibâyetleri her biri başka başka Emînzâde el-Hâc Ahmed Ağa ve el-Hâc Mehmed Ağa ve Elvân (7) zâde Hoca Sinan Efendi ve Hoca Hüsnî Hâtûn vakıflarıyla birbirine mahlût (8) olup Haremeyn-i muhteremeyn vakfına merbût birinci dâire-i seniyye defterinde Serdarzâde (9) sokağında Timur Kapu caddesinde vâki' bir taraftan Fedulacı İbrâhim Efendi hânesi (10) ve bir taraftan Çavuşzâde Sâlih Efendi hânesi ve diğerk taraftan Na'lind Hacı Osmân (11) Ali Gavvasî ve Karaköy İmâmı Ali Efendi hâneleri ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile (12) mahdûd ikinci numara ile murakkam bir bâb dükkân arsası ve mezkûr Timur Kapu caddesinde (13) otuz yedinci numara ile murakkam bir bâb bekâr odası ve mükerrer otuz yedi numaralı (14) mülk maa-gedik bir bâb berber dükkânı ve otuz dokuzuncu numara ile murakkam menzilden (15) her biri icâre-i müeccele-i ma'lûme-i hâvî senedât-ı resmiyye-i ma'lûme derûnunda (16) muharrer olduğu vech üzere akârât-ı mezkûrât ber vech-i nısfıyyet-i tefriga (17) ve müştereken yedlerinde ve dâhil-i havzâ-i tasarrûfumuzda mâlımız olmakla biz akârât-ı (18) muharrerât-ı mezkûreleri cemi' müştemilâtıyla bir mücîb senedât-ı mezkûrât (19) mahallinde tâlibi zuhûrunda semen ve bedel-i misilleriyle âhara kat'ıyyen bey' ve ferâğa (20) ve kabz-ı semen ve bedel ve makbûzunu bize irsâl ve isâle ve lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde (21) takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine (22) tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'ıyye ile halen mahalle-i mezkûrde (23) Cil Attar hanında Trabzonî Nemlizâde Hamdi Efendi'yi kabûlune

mevkûfe vekîl (24) ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin deyû hatm-i kelâm etmeğin işbu zabıt (25) cerîdesine tescîl kılındı. Fî 23 Zi'l-Hicce 301

(26) Tüccâr-ı mu'teberândan Nemlizâde Hacı Mahmûd Efendi ibn el-Hâc Sâlih Ağa

(27) Tüccâr-ı mu'teberândan Nemlizâde Hacı Ahmed Efendi ibn el-Hâc Salih Ağa

KAYIT-50: VEKÂLET HÜCCETİ

(2 Muharrem 1302; 21 Ekim 1884)

(28) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesi ahâlisinden iken bundan (29) akdem vefât eden Hasan Beşeoğlu Ahmed Ağa b. Muhammed b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i (30) menkûha-i metrûkesi Zâhide Hâtûn ibnet-i diğeri Mehmed ibn sulbi kebîr oğlu Mehmed Şükrü (31) Efendi ve sulbiye kebîre kızı Hediye Hâtûn'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ledeyyi's-şer'i'l-enver (32) mütehakkık ve mesele-i mîrâsları yirmi dört sehinden olup sihâm-ı mezkûreden üç (33) sehmi zevce-i mezbûreye ve on dört sehmi ibn mezbûr Mehmed Şükrü Efendi'ye (34) ve yedi sehmi bint-i kebîre-i mezbûreye isâbeti tahakkûkundan sonra verese-i mezbûrûndan (35) ibn mezbûr Mehmed Şükrü ibn el-müteveffâ Ahmed Ağa ibn Mehmed Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (36) mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Uzun İsmâil oğlu Asım Efendi ibn Hasan mahzârında

VARAK 13-A

(1) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm medîne-i merkûm nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' Samaruksa-i (2) Kebîr karyesinin Çoşera mahallesinde kâin bir taraftan Hasan Paşa oğlu Mikdâd (3) ve bir taraftan Bekâroğlu Bilal ve bir taraftan Hasan Paşa oğlu Hüseyin Ağa'nın (4) findık bahçeleri ve taraf-ı rabi' mezkûr Çoşera mahallesi câmi-i şerîfi vakfına (5) meşrût findık bahçesiyle ma'hdûd ma'lûme'l-rûkûm bir kıt'a findık bahçesi (6) ve yine mahalli mezkûrde kâin bir taraftan Hasan Paşa oğlu mezbûr Hasan Ağa ve bir taraftan (7) Hasan Paşa oğlu Sandıkçı Molla Hüseyin'in findık bahçeleri ve bir taraftan bizim çalılık (8) ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile ma'hdûd bir kıt'a findık bahçesi ve yine mahalli mezkûrede kâin (9) bir taraftan Hasan Paşa oğlu mezbûr Hüseyin Ağa ve bir taraftan Hasan Paşa oğlu (10) mezbûr Mikdâd ve bir taraftan mezbûr Hüseyin Ağa'nın çalılığı ve taraf-ı rabi' (11) nehr-i câri ile ma'hdûd bir kıt'a findık bahçesi ve yine mahalli mezkûrde kâin bir taraftan (12)

Hasan Paşa oğlu mezbûr Hüseyin Ağa'nın findık bahçesi ve bir taraftan Hüseyin Paşa (13) oğlu Molla Hüseyin'in findık bahçesi ve bir taraftan Hasan Paşa oğlu Ömer (14) tarlası ve taraf-ı rabi' Hasan Paşa oğlu mezbûr Ömer findıklığıyla mahdûd (15) bir kıt'a findık bahçesi cem'an dört kıt'a findık bahçesi ile yine mahalli mezkûrde (16) kâin bir taraftan (bir taraftan) Hasan Paşa oğlu mezbûr Hüseyin Ağa'nın tarlası (17) ve bir taraftan Hasan Paşa oğlu mezbûr Mikdâd tarlası ve bir taraftan bizim mülk (18) menzil ile taraf-ı rabi' Hasan Paşa Ahmed Çavuş mülk menziliyle mahdûd arâzî-i (19) emriyyeden bir kıt'a tarla ve yine mahalli mezkûrde kâin bir taraftan Hasan Paşa (20) oğlu Mahmûd ve bir taraftan Hasan Paşa oğlu Hüseyin ve bir taraftan Bekâroğlu (21) merkûm Bilal ve taraf-ı rabi' çalılık ile mahdûd kezâlik arâzî-i emriyyeden (22) bir kıt'a tarla ki cem'an dört kıt'a findık bahçesi ve iki kıt'a tarla babamız (23) ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûrun hayatından ile'l-vefât yedinde mâlı olup ba'de'l-vefât (24) emlâk-ı muharrere-i mezkûrları irsen ve tarla-i mahdûde-i mezkûreleri intikâlen benimle (25) verese-i sâire-i mezbûrâna mevrûs olmakla bana irsen ve intikâlen isâbet (26) eden hisse-i irsiyemin mu'âmele-i intikâliyesi ba'de'l-icrâ bahçe ve tarla-i mahdûde-i (27) mezkûrede olan hisse-i şâyi'a-i ma'lûmemin mahallinde tâlibi zuhûrunda semen (28) ve bedel-i misilleriyle âhara bey' ve ferâğa ve kabz-ı semen ve bedel ve makbûzunu bana irsâl (29) ve isâl ve mahalli meclisde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takrîre ve i'tâsında (30) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i (31) âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Asım Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (32) eyledim dedikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ (33) yenbâği edâya taahhüd eylediği tescil kılındı. Fî 2 Muharrem 302

(34) Vekîl-i mezbûr Asım Efendi

(35) Müvekkil-i mezbûr Mehmed Şükrü Efendi

VARAK 13-B

KAYIT-51: MUHÂLAA HÜCCETİ

(2 Muharrem 1302; 21 Ekim 1884)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotha mahallesi sâkinlerinden ve zâtı zeyli zabıtta isimleri muharreru'l-esâmî (2) müslimîn ta'rifleriyle ma'rûf olan Latife bint-i Hacı Ömer oğlu Sâlih ibn el-Hâc Ömer nâm Hâtûn meclis-i şer'de zevc-i (3) muhâla'-ı medîne-i

merkûmenin Sarây-ı Atfık mahallesi ahâlisinden Attar Hasan Efendi ibn Osmân b. Abdullah (4) tarafından zikr-i âtî husûs-u mezkûru tasdîk ve ibrâya vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (5) sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi medîne-i merkûmenin Yeni Cuma mahallesi sâkinlerinden Çanakçızâde (6) Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa mahzârında takdîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp müvekkil-i mezbûr Hasan (7) Efendi bundan akdem bin gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup beynimizde adem-i (8) hüsn-i mu'âşeretten nâşî ben hal'a tâlip ve râgıp olmamla zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan (9) mehr-i müeccel-i mezkûrumdan meccânen fâriğa ve nafakâ-i 'iddet-i ma'lûmem ve meûnet-i süknâm kendû üzerime (10) olmak üzere zevcim mezbûr Hasan Efendi ile muhâlaa-i sahiha-i şer'îyye ile hal' olduğumda (11) müvekkil-i mezbûr Hasan Efendi izâfetiyle vekîl-i mezbûr Mehmet Efendi dahi hal'-ı mezkûru ber vech-i muharrer ba'de'l-kabûl (12) hukûk-u zevciyet ve ibtidâ-i zevciyetten tarih-i zabta gelinceye değın hukûk-u ma'lûme ve mechûleye müte'allika müvekkil-i mezbûr Hasan Efendinin zimmetini (13) ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile ibrâ ve ıskât eyledikte vekîl-i mezbûr dahi ibrâ-i mezkûru bi'l-vekâle (14) ba'de'l-kabûl kezâlik mezbûrenin ibtidâ-i zevciyetten tarih-i zabta değın zimmetini ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'-î bi'l-vekâle ibrâ (15) ve ıskât ol dahi ibrâ-i mezkûru kabûl eylediği. Fî 2 Muharrem 302

(16) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(17) Mezbûre Latife Hâtûn

(18) Bâlâdaki parmak mezbûre (19) Latife Hâtûn'un parmağı olup (20) mührü olmadığından emri üzerine (21) temhîr eyledim. Fî 2 Muharrem 302 Hacı Ömerzâde el-Hâc Ali b. el-Hâc Ömer

(22) Mu'arrif Eksotha mahallesinden mezbûrenin 'ammisi Hacı Ali Ağa ibn Hacı Ömer

(23) Mu'arrif Hasan Ağa Mescîdi mahallesinde Kuruoğlu Hacı Mustafa Ağa ibn el-Hâc diğır Ali

(24) Mezbûr Hacı Mustafa'nın mührü olmadığından emri üzere imzâ ettim Celal Efendizâde

(25) Ayafilbo mahallesi İmâmı Hâfiz Mustafa ibn el-Hâc Ali

(26) Kazazzâde Halid Efendi ibn Hüseyin Efendi

VARAK 14-A

KAYIT-52: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(28 Zi'l-Hicce 1301; 18 Ekim 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesi ahâlisinden (2) iken işbu bin üç yüz bir senesi Ramazân-ı Şerîf'inin on beşinci günü vefât eden Civelekoğlu (3) Tûfân b. Ali b. Abdullah ber vech-i âtî vârisleri olduğunu iddia eden medîne-i merkûmeye tâbî Zanbur (4) karyesi ahâlisinden Civelekoğlu kebîr Mehmed b. Mustafa b. Mehmed b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (5) mütveffâ-i mezbûrun terekesine vaz'-ı yedî sâbit ve mütehakkık olan sulbiye kebîre kızları Emine ve Fatıma (6) ve Ümmü külsüm Hâtûnlar benâtü'l-müteveffâ el-mezbûr Tûfân tarafından husûsi işte husûmet ve red cevâba vekîl-i (7) müsecell-i şer'ileri Hallaçoğlu Hüseyin b. İsmâil mahzârında mezkûr Zanbur karyesiden Civelek (8) oğlu sağîr Süleyman b. el-mezbûr Mustafa'nın li-ecli'd-da'vâ vasî-i mansûbu medîne-i merkûmenin Boztepe-i Bâlâ (9) mahallesinden Mazlumoğlu Ali Efendi ibn Mazlum hâzır olduğu sırada üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp (10) benim babamın babası Mehmed ile müteveffâ-i mezbûrun babası mezbûr Ali li-ebeveyn er karındaşlar olup babaları (11) ismi Abdullah ve dedeleri ismi Abdullah ve vâlideleri ismi Havva bint-i Abdullah ve mezbûr Ali'nin maskat-i (12) re'si sâlifü'z-zikr mezkûr İskender Paşa mahallesi ve mezkûr Mehmed'in maskat-i re'si mezkûr Zanbur karyesi olup (13) ol vecihle müteveffâ-i mezbûr Tûfân vefât ettikte verâseti sulbiye kebîre kızları mezbûrât ile asabe-i (14) nesebiyye cihetinden li-ebeveyn er karındaş Mehmed'in oğlu Mustafa'nın oğulları benimle karındaşım sağîr-i mezbûr Süleyman'a (15) münhasıra olup bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi yok iken müvekkilât-ı mezbûrât bi'l-cümle (16) tereke-i müteveffâ-i mezbûra vaz'-ı yed etmeleriyle suâl olunup tereke-i mezkûrden üç sehim i'tibarıyla bir sehim hisse-i (17) şâyi'amızı benim ile karındaşım sağîr-i mezbûr Süleyman'a edâ ve teslîme kıbel-i şer'den vekîl-i mezbûr Hüseyin'e tenbîh olunmak (18) matlûbumdur deyû hâzır vasî-i mezbûr Ali Efendinin tasdîkiyle maan da'vâ ettiklerinde vekîl-i mezbûr Hüseyin dahi (19) cevâbında tereke-i müteveffâ-i mezbûra bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müteveffâ-i mezbûr Tûfân'ın sulbi kebîr oğlu Sâlih (20) müteveffâ-i mezbûrun hayatında yani bin iki yüz doksan iki senesi mesele-i zâilede tesmiye edilen Trabzon (21) redîf taburuyla Erzurum cihetine sevk olunarak halen gelmediği cihetle merkûm Sâlih'in hayâtı ve memâtı (22) ma'lûm olmadığından müdde-i mezbûrun verâset müddeâlarını inkâr eylediği üzerine

müddeî-i mezbûr (23) Mehmed hâzır vasî-i mezbûr Ali Efendi dahi cevâbında merkûm Sâlih asâkir-i redîfe gidûp bin iki yüz (24) doksan dört sene-i Şevvali'l-Mükerrem'inin on beşinci günü ibtidâ-i muhârebede zurûm üzerinde (25) şehîden vefât eylediğinden ol vecihle asâbe cihetinden müteveffâ-i mezbûrun vârisleri (26) olduğumuzu da'vâ ederiz. Fî 28 Zi'l-Hicce 301

(27) Müddeî-i hâzır vasî-i mezbûr Ali Efendi

(28) Müddeâ aleyh vekîl-i mezbûr Hüseyin

(29) Müddeî-i mezbûr Mehmed

(30) Şuhûd

(31) K İmaret mahallesinden Kara Ahmed oğlu Ali b. Hasan

(32) Ş Zanbur karyesinde Lanse mahallesinden Coluoğlu Hasan b. Mehmed

(33) Ş " " Elmalık mahallesinden Feyzioğlu Arif b. Feyzi

(34) Ş " " Molla'nın oğlu Ahmed b. Mehmed

(35) Ş İmaret mahallesinden Arif Ağa'nın oğlu Kamil b. Arif

(36) Ş Lanse karyesinden Çavuşoğlu Hüseyin b.

(37) Ş Zanbur karyesinden Çatalbaşı Osmân b.

(38) Bâlâda muharrer şâhidlerden başka şâhidim yoktur.

VARAK 14-B

KAYIT-53: VEKÂLET HÜCCETİ

(6 Muharrem 1302; 25 Ekim 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kasım Ağa mahallesi ahâlisinden (2) ve Asker-i Şâhâne Kolağalarından Mistarzâde Rif'atlı Ethem Bey ibn Mehmed Tâlib Bey (3) b. Mehmed Mikdâd Bey meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i merkûmede Şirin Hâtûn (4) mahallesi ahâlisinden ve de'âvî vekîllerinden Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Memiş (5) Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp yedimde bulunan fî 27 Şevval 1301 (6) tarihli bir kıt'a vekâlet hüccet-i nâtıka olduğu üzere zevcem Latîfe Hâmım (7) tarafından vekîl ve âharı tevkîle dahi me'zûn olup Kemer kaya mahallesi ahâlisinden (8) iken bundan akdem vefât eden Kethûdazâde Abdülhalim Ağa ibn Mehmed Emîn (9) Ağa'dan kerîmesi yani zevcem mûmâ ileyhâ Latîfe

Hânım'a tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden (10) isâbet eden nukûd ve urûz ve menkûl ve gayr-ı menkûl mâl itlâk olunur (11) kâffe-i metrûkâtı tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhâdan vaz'ul-yed olanlardan usûlû (12) dâiresinde taleb-i da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve zevcem mûmâ ileyhânın (13) hisse-i irsiyesini ahz u kabza ve makbûzunu mûmâ ileyhâya irsâl ve isâl etmek (14) üzere vekâletim hasebiyle bana teslîm ve lede'l-hâce istînâfen temyîzen iâde-i mehâkimeye (15) ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i (16) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'yye ile mûmâ ileyh Ahmed Hamdi Efendi'yi âharı (17) tevkîle me'zûn olduğum cihetle vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde (18) ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl etmekle işbu ceride-i şer'yyeye tescîl (19) ve tastîr kılındı. Fî 6 Muharrem 302

(20) Vekîl-i mûmâ ileyh Beşîrzâde Ahmed Hamdi Efendi

(21) Müvekkil-i mûmâ ileyh Mîstarzâde Ethem Bey

(22) Tereke-i müteveffâdan zuhûr eden emlâk ve akârdan mûmâ ileyhâya isâbet eden (23) kâffe-i akârın taksimine ve lede'l-iktizâ semen ve bedel ve misilleriyle bey' ve ferâğa ve meclis-i (24) idâre-i vilâyette lâzım gelen takrîre ve'l-hâsıl zikr olunan fî 27 Şevval 301 tarihli (25) Erzurum mahkeme-i şer'yyesinden i'tâ kılınan vekâlet hüccetinin hâiz ve nâfiz (26) olduğu ahkâmın küllisine kezâlik tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (27) sahiha-i şer'yye ile mûmâ ileyh Ahmed Hamdi Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb (28) nasb ve ta'yin eylediğimi mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı. (29) Fî 6 Muharrem 302

(30) Vekîl-i mûmâ ileyh Ahmed Hamdi Efendi

(31) Müvekkil-i mûmâ ileyh Mîstarzâde Ethem Bey ibn Mehmed Kâmil Bey

VARAK 15-A

KAYIT-54: İSBÂT-I VERÂSET VE KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(8 Muharrem 1302; 27 Ekim 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' (2) Ağursa karyesi mütemekkinlerinden ve tebea-i devlet-i aliyyenin Rum milletinden iken bundan üç sene mukaddem (3) Kastamonu vilâyeti celîlesi dâhilinde Erikli kazâsına tâbi' Alaylı nâhiyesine 'azîmetle orada (4) kalaycılık sânatıyla meşğûl iken bundan

altı mâh mukaddem vefât eden Aleksandri (5) oğlu Yani veled-i Kostantin veled-i Etam'ın ber vech-i âtî sulbiye kebîre kızı ve vârisesi olduğunu (6) iddia eden sâlifü'z-zikr Ağursa karyesi mütemekkinlerinden ve şahsı zeyl-i zabıtta murakkamu'l-esâmî (7) kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Kraki veledi'l-merkûm Yani veled-i Kostantin veled-i Etam (8) medîne-i merkûme mahkemesinde hükümet konâğında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd (9) meclis-i şer'-i hattiyeye-i lâzımu't-tevkîrde yine sâlifü'z-zikr Ağursa karyesi mütemekkinlerinden (10) olup müteveffâ-i merkûmun li-ebeveyn er karındaşı olduğunu iddia eden Nikola veled-i Kostantin veled-i Etam (11) hâzır olduğu halde müteveffâ-i merkûmun zikr-i âtî medyûnu ânifü'z-zikr Ağursa (12) karyesi mütemekkinlerinden ve kezâlik devlet-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Niyayotroğlu (13) Yani veled-i diğerk Kostantin muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i (14) merkûmun Aleksandrî oğlu Yani veled-i Kostantin veled-i Etam benim babam olup vefât (15) ettikte verâseti min ciheti'l-furûz benimle ve min ciheti'l-asâbetü'n-nisbiyye li-ebeveyn er karındaşı (16) Nikola veledi'l-merkûm Kostantin veled-i Etam'a münhasıra ve bizden gayrı vâris ve terekesine (17) müstahak âhar kimsesi olmamakla mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun hayatından ile'l-vefât (18) merkûm Yani zimmetinde cihet-i karzdan on beş gurusu alacak hakkı olup (19) kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât idûp meblâğ-ı mezbûr bize mevrûs olmakla suâl (20) olunup mablağ-ı mezbûr on beş gurusu bize edâ ve teslîme medyûn-u merkûm Yani'ye (21) kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû hâzır-ı merkûm Nikola'nın tasdîkiyle (22) maan da'vâ ettikte gibbe's-suâl ve'l-istintak ol dahi cevâbında cihet-i (23) merkûmeden müteveffâ-i merkûm hayatında ile'l-vefât zimmetinde ol mikdâr gurusu (24) deyni olduğunu tâyı'an ve kat'iyyen ikrâr idûp mâ-adâ verâset müddeâsını (25) inkâr etmekle tescîl kılındı. Fî 8 Muharrem 302

(26) Müddeîye-i merkûm Keraki (27) veled-i Yani veled-i Kostantin

(28) Medlül-ü merkûm (29) Niyayotroğlu Yani veled-i Kostantin

(30) Müddeî-i merkûm Nikola veled-i Kostantin

(31) Mu'arrif-Şuhûd

(32) Ağursa karyesinden Dimitri (33) oğlu Yani veled-i Dimitri

(34) Mu'arrif (35) Ağursa karyesinden Sâdeoğlu (36) Kostantin veled-i İliya

(37) Müddeîye-i merkûm Kraki yine meclis-i ma'kûd-u mezkûrde müteveffâ-i merkûmun li-ebeveyn er karındaşı (38) merkûm Nikola hâzır olduğu halde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mûrîsimiz (39) müteveffâ-i merkûmun zikr olunan Alaylı nâhiyesinde vefâtında başında ve mahalli sâirede bulunan (40) bi'l-cümle terekesini ve zimem-i nâsda olan hukûkunu vaz'-ul-yed olanlardan talep ve da'vâ (41) ve ahz u kabza ve

duyûn-u müsebbitem zuhûr eder ise ba'de'l-edâ bâkîsini bize irsâl ve isâl (42) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (43) sahiha-i şer'îyye ile halen sâlifü'z-zikr Alaylı nâhiyesinde sâkin kalaycı esnâfindan (44) Katmacıoğlu Estanpos veled-i Hac Dimitri'yi kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i (45) menâb nasb ve ta'yin eyledik dedikte mukarrere-i merkûmeyi bi'l-cümle sâdire olan (46) kelimât-ı meşrûhasını merkûm Nîkola tahkîk ve tasdîk etmekle tescîl kılındı. (47) Fî 8 Muharrem 302 (48) Müddeî-i merkûm Nîkola veled-i Kostantin (49) Müddeîye-i merkûm Kraki veled-i Yani

VARAK 15-B

KAYIT-55: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(13 Muharrem 1302; 1 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Şarlı nâhiyesine tâbi' (2) Dorukkeriş karyesi ahâlisinden olup doksan dört senesi fer'a neferâtından (3) olduğu halde doksan yedi senesi Silk-i Celîl-i Askerîye dehâletle Hopa'da (4) mensûp olduğu taburu nezdinde müstahdem iken bundan akdem vefât eden (5) Resûloğlu İbrâhim b. Resûloğlu Mehmed b. Ali b. Abdullah'ın babası ve ber vech-i (6) âtî vârisi olduğunu iddia eden sâlifü'z-zikr Dorukkeriş karyesi sâkinlerinden (7) Resûloğlu mezbûr Mehmed b. el-mezbûr Ali b. Abdullah medîne-i merkûme mahkemesinde meclis-i şer'-i (8) şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî medyûnu medîne-i merkûmede Saçlı (9) Hoca mahallesi ahâlisinden Tonyalı Sahnâf el-Hâc Hasan Efendi ibn Hacı Mustafa (10) mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr İbrâhim benim sulbi (11) sahih oğlum olup vefât ettikte verâseti babası benimle gaîb 'ani'l-meclis (12) karye-i mezkûrde sâkinler vâlidesi Aişe Hâtûn ibnet-i Mehmed ve zevc-i menkûha-i (13) metrûkesi Fatıma Hâtûn ibnet-i Dekmanoğlu Hüseyin ve sulbi sağır oğlu Hasan (14) ve sulbiye sağire kızı Havva'ya münhasıra ve bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak âharı (15) olmamakla ol vecihle mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûr İbrâhim'in hayatından ile'l-vefât (16) cihet-i karzdan mezbûr Hacı Hasan Efendi zimmetinde yirmi altı guruş alacak hakkı (17) olup kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle meblâğ-ı mezbûr benimle verese-i sâire-i (18) merkûmûna mevrûs olmakla meblâğ-ı mezbûrdan benimle velîleri olduğum sağîrân-ı (19) mezbûrânın hisse-i irsiyelerine isâbet eden yedi

guruşu bana edâ ve teslîme (20) mezbûr Hacı Hasan Efendi'ye kıbel-i şer' den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte (21) gıbbe's-suâl ve'l-istintak ol dahi cevâbında cihet-i merkûmeden müteveffâ-i mezbûr (22) İbrâhim'e hayatından ile'l-vefât zimmetinde ol mikdâr guruş deyni olduğunu (23) tâyı'an ve kat'ıyyen ikrâr idûp lâkin müddeî-i mezbûrun mâ-adâ verâset (24) müddeâsı ma'lûmum değıldir deyû inkâr etmekle tescîl kılındı. (25) Fî 13 Muharrem 302

(26) Merkûm-u mezbûr Hacı Hasan Efendi ibn Hacı Mustafa

(27) Müddeî-i mezbûr Resûloğlu Mehmed ibn Ali

VARAK 16-A

KAYIT-56: VEKÂLET HÜCCETİ

(15 Muharrem 1302; 3 Kasım 1884)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Civelekoğlu (2) Tûfân b. Ali b. Abdullah'ın verâseti sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Emine ve Ümmü Külsüm Hâtûnlar ile medîne-i merkûmeye (3) tâbî' Zanbur karyesinde Elmalık mahallesinde sâkinler li-ebeveyn ammi oğlunun oğulları kebîr Mehmed ve sağır Süleyman Benan (4) Mustafa'ya münhasıra olduktan sonra verese-i mezbûrûndan sağır-i mezbûr Süleyman'ın vasî-i mansûbu medîne-i merkûmenin (5) Boztepe-i Bâlâ mahallesinden Mazlûmoğlu Ali Efendi ibn Mazlûm meclis-i şer'de medîne-i merkûmenin İmâret mahallesinden (6) Ali Beşeoğlu Ali Ağa ibn Mehmed mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp müteveffâ-i mezbûrun terekesinden (7) vasîsi olduğum sağır-i mezbûr Süleyman'ın hisse-i irsiyesini vaz'-ul-yed olanlardan talep ve da'vâ ve müteveffâ-i mezbûrun (8) sağır-i mezbûr Süleyman veresesini olduğunu iddia ve tebyin ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine (9) tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer' iyye ile mezbûr Ali Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (10) eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte tescîl kılındı. Fî 15 Muharrem 302

(11) Vekîl-i mezbûr Ali Beşeoğlu Ali Ağa

(12) Müvekkil vasî-i mezbûr Mazlûmzâde Ali Efendi

KAYIT-57: VEKÂLET HÜCCETİ**(16 Muharrem 1302; 4 Kasım 1884)**

(13) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kasım Ağa mahallesi sâkinlerinden (14) Kazâzzâde Mustafa Efendi ibn Hacı Hüseyin Efendi b. Abdullah medîne-i merkûme mahkemesinde (15) meclis-i şer'î şerîf-i münîrde medîne-i merkûmede Molla Siyah mahallesi ahâlisinden ve tüccârdan (16) işbu ba'sü'l-ketb Hacı Hüseyinzâde Hacı Hâfız Efendi ibn diğer Hacı Hüseyin mahzârında (17) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp medîne-i merkûmede atîk kasâphâne fırını (18) demekle ma'rûf ve ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf bir bâb mülk fırında olan (19) kırk para itibârıyla iki buçuk para hisse-i şâyi'amı semen-i misilleriyle tâliblerine (20) bey' ve temlîk ve teslim ve takrîre ve semeni ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl (21) ve isâl ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i (22) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile medîne-i merkûmede Kazancılar caddesinde (23) sâkin İmâm Ağa Hafidi Ali Efendi ibn İsmâil'i bundan akdem Ahî Çelebi (24) mahkemesinde huzûr-u kadıda vekîl eylemiş isem de mûmâ ileyh Ali Efendi hisse-i şâyi'a-i (25) mezkûreyi bey' etmediğinden kendisini bu kere vekâletten azl idûp (26) zikr olunan fırında ki kırk para itibârıyla iki buçuk para hisse-i şâyi'am (27) ile mezkûr fırın ittisâlinde bulunan bir bâb dükkânda olan iki para (28) hisse-i şâyi'amı kezâlik tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle âhara bey'-i bât-ı (29) sahih-i şer'-î ile kat'iyyen bey'a ve kabzı semen ve makbûzunu bana irsâl ve isâle (30) ve meclis-i idâre-i vilâyette lâzımı'l-huzûr muvâcehesinde takdîre ve i'tâsında (31) ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Hacı Hâfız Efendi'yi vekîl ve nâib-i (33) menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte gibbe't-tasdîku's-şer'-î mâ-vâka' bi't-talep (34) ketb olundu. Fî 16 Muharrem 302

(35) Vekîl-i mûmâ ileyh Hacı Hâfız Efendi

(36) Müvekkil-i mûmâ ileyh Kazâzzâde Mustafa Efendi ibn Hacı Hüseyin Efendi

VARAK 16-B**KAYIT-58: VEKÂLET HÜCCETİ****(16 Muharrem 1302; 4 Kasım 1884)**

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kasım Ağa mahallesi ahâlisinden Kazâz (2) zâde Mehmed ve Mustafa Efendiler ibn el-Hâc Hüseyin Efendi medîne-i merkûm mahkemesinde meclis-i şer'î (3) şerîf-i enverde sâlifü'z-zikr Kasım Ağa mahallesi

ahâlisinden li-ebeveyn er karındaşı (4) işbu ba'sü'l-kebt Kazâzzâde Halid Efendi ibn el-mûmâ ileyh Hacı Hüseyin Efendi mahzârında (5) her biri ber tav'a takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüp medîne-i merkûm nevâhîsinden (6) Yomra nâhiyesine tâbi' Ersin karyesinde Orta mahallede kâin bir taraftan Mehmed'in tarlası (7) ve bir taraftan Küçük Ali tarlası ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a findık (8) bahçesi ve yine mezkûr Ersin karyesinde aşağı mahallede kâin bir taraftan Beşir (9) oğlu Mehmed tarlası ve iki taraftan Tüysüzoğlu diğer Mehmed tarlası ve taraf-ı rabi' tarîk-i (10) âmm ile mahdûd bir kıt'a findık bahçesi ve yine mahalle-i mezkûrde kâin bir taraftan (11) Çemakoğlu Osmân tarlası ve bir taraftan Küçük İbrâhim oğulları tarlası (12) ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a çalılık ki cem'an iki kıt'a findık bahçesiyle (13) bir kıt'a çalılık irsen ve müştereken bâ-tapu yedimizde ve dâhil havzâ-i tasarrufumuzda (14) mâlımız olmakla biz mutasarrıf olduğumuz iki kıt'a findık bahçesiyle bir kıt'a çalılığı (15) mahallinde tâlibi zuhûrunda semen ve bedel-i misliyle âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î (16) ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile kat'iiyen bey' ve ferâğa ve kabz-ı semen ve bedele ve makbûzunu (17) bize irsâl ve isâl ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takdîre (18) ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine (19) tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iiye ile mûmâ ileyh Halid Efendi'yi (20) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik dedikte gibbe't-tasdîku's-şer'-î (21) tescil kılındı. Fî 16 Muharrem 302

(22) Vekîl-i mûmâ ileyh Kazâzzâde Halid Efendi

(23) Kazâzzâde Mustafa Efendi

(24) Kazâzzâde Mehmed Efendi

VARAK 17-A

KAYIT-59: VEKÂLET HÜCCETİ

(17 Muharrem 1302; 5 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden (2) iken bundan akdem vefât eden Kavaklızâde Osmân Efendi ibn Mehmed b. Abdullah'ın (3) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Gülfem Hâtûn ibnet-i Ahmed Ağa ibn el-Hâc Bekir Efendi (4) ve sulbiye kızları Mürüvvet ve Rukiye Hâtûnlar ile li- ebeveyn er karındaşı Süleyman Çavuş (5) ve li-ebeveyn kız karındaşı Mahbûbe Hâtûn'a

münhasıra ba'de kable'l-kısmet mezbûr Süleyman Çavuş (6) dahi vefât idûp verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hediye Hâtûn ibnet-i Ömer ve sulbiye (7) kızı Serhat Hâtûn ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Mahbûbe Hâtûn'a münhasıra ba'de (8) bint-i mezbûre Rukiye Hâtûn dahi vefât idûp verâseti vâlidesi zevce-i mezbûre (9) Gülfem Hâtûn ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Mürüvvet Hâtûn'a münhasıra ba'dehâ (10) kable'l-kısmet bint-i mezbûre Serhat Hâtûn dahi vefât idûp verâseti vâlidesi (11) mezbûre Hediye Hâtûn'a münhasıra ve mesele-i mîrâsları bi-tarîku'l-menâsihate's-şer'îyye bin (12) dört yüz kırk sehinden olup sihâm-ı mezkûreden üç yüz yetmiş iki sehmi (13) zevce-i mezbûre Gülfem Hâtûn'a ve yedi yüz altmış sekiz sehmi bint-i mezbûre Mürüvvet (14) Hâtûn'a ve yüz yetmiş beş sehmi uhtü mezbûre Mahbûbe Hâtûn'a ve yüz yirmi beş (15) sehmi zevce-i mezbûre Hediye Hâtûn'a isâbeti ledeyyi's-şer'-il-enver zâhir (16) ve mütehakkık olduktan sonra sâlifü'z-zikr Yeni Cuma mahallesi sâkinelerinden olup (17) zâtı zeyli vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan bint-i mezbûre mürüvvet Hâtûn (18) medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd (19) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kezâlik zâtları müsellemin-u mezbûrûn ta'rifleriyle (20) ma'rûfeler zevce-i mezbûre Gülfem ve Hediye Hâtûnlar (21) hâzire oldukları halde medîne-i merkûm nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' Kalenüma (22) karyesi ahâlisinden işbu ba'sü'l-ketb Hacı Koç Alizâde Hacı Bekir Ağa ibn (23) el-Hâc Ali Ağa mahzârında her biri bi-tav'ihim takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (24) medîne-i merkûm dâhilinde Canik sancağının nefsi Kavak nâhiyesine tâbi' Kazancılar (25) mahallesinde kâin ma'lûmu'l-sak mülk eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli mülk eşcâr ile (26) arâzi-i emriyyeden beş kıt'a tapu mücîb-i ma'lûmu'l-hudûd ve'l-avsâf beş (27) kıt'a tarlalar dört sehmi itibarıyla iki sehmi müteveffâ-i evvel mezbûr Osmân Efendi'nin (28) ve iki sehmi hissesi dahi müteveffâ-i sâni mezbûr Süleyman Çavuş'un ber vech-i nısfıyyet (29) bâ tapu yedlerinde ve dâhil havzâ-i tasarruflarında mâlî ve emlâk-ı mezkûre dahi (30) müteveffâ-i mezbûr Osmân Efendi'nin müstakillen yedinde mülkü ve hakkı olmakla ba'de'l-vefât (31) ber tashîh-i mesele-i merkûme benimle hâzırât-ı mezbûrât Gülfem ve Hediye Hâtûnlar'a mevrûs (32) ve tarla-i mezkûrlerden müteveffâ-i mezbûr Osmân Efendi'nin iki sehmi hisse-i (33) şâyi'ası kızları benimle müteveffât-ı sâlis mezbûre Rukiye Hâtûn'a intikâl etmekle mezbûre (34) Rukiye Hâtûn vefât eylediğinde bir sehmi hisse-i şâyi'ası vâlidesi hâzire-i mezbûre (35) Gülfem Hâtûn'a ba'de'l-intikâl ve müteveffâ-i sâni mezbûr Süleyman Çavuş'un kezâlik (36) bir itibar mezkûr iki sehmi hisse-i şâyi'ası müteveffât kızı mezbûre Serhat Hâtûn'a (37) hayatında intikâl idûp ol dahi vefât eylediğinde iki sehmi hisse-i şâyi'ası (38) vâlidesi hâzire-i mezbûre Hediye Hâtûn'a intikâl-i adî ile intikâl

VARAK 17-B

(1) intikâl etmekle benimle hâzırât-ı mezbûrât Gülfem ve Mahbûbe ve Hediye Hâtûnlar'ın emlak-ı (2) muharrere-i mezkûrelerde ber tashîh mesele-i merkûme hisse-i irsiyemizi semen-i misliyle ve arâzi-i (3) merkûmelerde bir itibarı mezkûr kezâlik hisse-i irsiyemizi bedel-i misliyle mahallinde (4) tâlibi zuhûrunda âhara bey'-i bât-ı sahîh-i şer'-î ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile kat'iiyyen bey' (5) ve ferâğa ve emlak ve tarla-i mezkûrleri vaz'u'l yed olanlardan şimdiye (6) kadar terâküm etmiş olan icârelerini talep ve da'vâ ahz u kabza ve makhbûzunu bize (7) irsâl ve isâl ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takdîre (8) ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan (9) vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iiye ile mûmâ ileyh Hacı Bekir Ağa'yı vekîl ve âharı (10) tevkîle dahi me'zûn nasb ve ta'yin idûp ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl (11) ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbâği edâya tâahhüt ve iltizâm eyledi dedikte hâzire-i (12) mezbûre Mürüvvet Hâtûn'u bi'l-cümle sâdire olan kelimât-ı meşrûhasında (13) hâzırât-ı mezbûrât Gülfem ve Hediye Hâtûnlardan her biri şifâhen tahkîk (14) ve vicâhen tasdîk etmeğin tescîl kılındı. (15) Fî 17 Muharrem 302
 (16) Müvekkile uhtü mezbûre Mahbûbe Hâtûn
 (17) Müvekkile zevce-i mezbûre Hediye Hâtûn
 (18) Müvekkile-i mezbûre zevce Gülfem Hâtûn ibnet-i Ahmed Ağa
 (19) Müvekkile-i mezbûre Mürüvvet bint-i Osmân Efendi
 (20) Mu'arrif (21) Mu'arrif (22) Yeni Cuma mahallesi muhtarı Salih Ağa ibn
 (23) Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa
 (24) ve Hüseyin Ağa ibn
 (25) Vekîl mûmâ ileyh Hacı Bekir Ağa ibn Hacı Ali Ağa

VARAK 18-A

KAYIT-60: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(20 Muharrem 1302; 8 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kemer kaya mahallesi sâkinlerinden (2) iken bundan akdem vefât eden Kethûdazâde Abdülhalim Ağa ibn

Mehmed Emin Ağa b. Abdullah'ın (3) verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Zekiye Hânım ibnet-i Mahmûd Bey b. Abdullah ve sulbi sağır oğulları (4) Gâlip ve Nizâmeddin ve Seyffeddin ve sulbiye sağire kızları Sâniye ve Sâkine (5) ve sulbi kebîre kızı Latife Hânım'a münhasıra olduğu ledeyyi'ş-şer'-il-enver zâhir ve mütehakkık (6) olduktan sonra zâtı ta'rif-i şer'-î ile ma'rûfe olan zevce-i mûmâ ileyhâ Zekiye Hânım'ın (7) husûs-u âtîde vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa meclis-i şer'-i (8) münîrde sığâr-ı mezbûrûn Gâlip ve Nizâmeddin ve Seyffeddin ve Sâniye (9) ve Sâkine'nin tesviye-i umûrlarına li-ecli'd-da'vâ kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin (10) olunmakla müteveffâ-i mûmâ ileyhî terekesine bi'l vesâye vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık (11) olan Bazîzâde Mehmed Ali Efendi ibn Mustafa Ağa ile bint-i kebîre kızları Latife'nin vekîl-i müseccel-i şer'îsi Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Efendi mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i (12) kelâm idûp müvekkilem mûmâ ileyhâ Zekiye Hânım'ın zevci müteveffâ-i mûmâ ileyh Abdulhalim Ağa (13) ibn Mehmed Emin Ağa b. Abdullah Ağa'nın hayatından ile'l-vefât zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan (14) yirmi beş bin guruş mehri müeccel alacak hakkı olup hatta zevc-i müteveffâ-i (15) mûmâ ileyh Abdulhalim Ağa hâli hayatında ve kemâl-i aklı sıhhâtinde mehr-i müeccel-i mezkûr yirmi (16) beş bin guruş zimmetinde müvekkilem mûmâ ileyhâya zimmetinde deyni olduğunu (17) mahzû şuhûdda ikrâr dahi idûp kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle meblâğ (18) mehr-i müeccel-i merkûm yirmi beş bin guruşu vasî-i mezbûr Mehmed Ali Efendi'nin (19) vaz'-ul yed olduğu müvekkilem mûmâ ileyhânın zevc-i müteveffâ-i mûmâ ileyhî (20) tereke-i vâfiyesinden talep ederim suâl olunsun dedikte gıbbe's-suâl (21) vasî-i mezbûr Mehmed Ali Efendi dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâ ileyhî tereke-i vâfiyesine (22) ber vech-i muharrer bi'l-vesâye vaz'-ı yedi ve müvekkil-i mûmâ ileyhâ Zekiye Hânım müteveffâ-i (23) mûmâ ileyhî zevce-i menkûha-i metrûkesi olduğunu ikrâr ve itiraf idûp (24) lâkin mâ-adâ müddeâsını inkâr eylediği tescîl kılındı. (25) 20 Muharremu'l-Haram 302

(26) Müddeî vekîli mûmâ ileyh Çanakçızâde Mehmed Efendi

(27) Vekil-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi

(28) Vasî-i mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi

(29) Vekîl mûmâ ileyh Mehmed Efendi'nin ikâme eylediği şahidler

(30) Şirin Hâtûn mahallesinden Dellâl Hacı (31) Ferhad Ağa ibn Abdullah M

(32) Eksotha mahallesi ahâlisinden Veydebânoğlu Ahmed b. Mehmed

(33) El-yevm Saçlı Hoca mahallesinde sâkin Buseli İbrâhim Çavuş b. Hasan

(34) Kemerkaya mahallesinde Kethûdazâde ibnet-i Emine Hânım

(35) Boztepe-i Zîr mahallesinden Mataracıoğlu Hasan Ağa ibn Mehmed Ağa

VARAK 18-B

KAYIT-61: VEKÂLET HÜCCETİ

(19 Muharrem 1302; 7 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesi sâkinelerinden (2) olup zâtı zeyl-i zabıttâ muharreru'l esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Ruhsar Hânım ibnet-i (3) Süleyman Bey ibn Ali Bey medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs (4) odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medine-i merkûmede Ortahisar mahallesi (5) ahâlisinden Necip Efendi ibn Ali Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (6) Erzurum vilâyeti celflesi dâhilinde İspir kazâsına tâbî Keskim nâhiyesi kurâsından (7) nefsi Keskim karyesinde sâkin Abdullah Beyzâde Mehmed Bey ibn Abdullah Bey on bir bin (8) guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken bundan mukaddem Mîr mûmâ ileyh beni tatlık (9) etmekle zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr ile bâ-defter-i müfredât (10) eşyâmı ve ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf bir kıt'a üzüm bahçemi mahallinde talep (11) ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûr mütevakkıf (12) olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i 'âmme-i sahiha-i şer'yye ile mûmâ ileyh (13) Necip Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i (14) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbâği edâya taahhüt eylediği tescîl kılındı. (15) Fî 19 Muharremu'l-Haram 302

(16) Vekîl-i mûmâ ileyh Necip Efendi

(17) Müvekkile-i mûmâ ileyhâ

(18) Mu'arrif Ashavi Şa'bân Efendi ibn İdris Efendi

(19) Mu'arrif Ashavi Yusuf Efendi ibn Receb Ağa

KAYIT-62: VEKÂLET HÜCCETİ

(3 Rabîu'l-Âhır 1302; 19 Ocak 1885)

(20) Medîne-i Trabzona merbût Kisarna karyesi sâkinelerinden ve zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûf olan (21) Fatıma Hâtûn ibnet-i Abdullahoğlu Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden Mîdhad Efendi (22) ibn Beşirzâde Ahmed Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp karye-i mezkûreden

Mollaoğlu (23) Hasan b. İbrâhim nâm kimesne bundan akdem karye-i mezkûrede bana hitaben seni kendime tenkîh edeceğim diyerek (24) ben bakîr olduğum sırada cebren ırzıma tasallût idûp el-halete hazâ akdu nikâh da'vâsında bulunduğundan (25) mezbûr Hasan'dan husûs-u mezkûru talep ve da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve mahkeme-i şer'iyeye ve nizâmiyyede (26) bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen kezâlik da'vâ ve red cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve 'inde'l-hace hal' ve tatlîka ve husûs-u (27) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Midhad (28) Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi (29) dedikte tescîl kılındı. Fî 3 Rabîu'l-Âhır 302

(30) Vekîl-i mûmâ ileyh

(31) Müvekkile-i mezbûre Fatıma Hâtûn

(32) Mu'arrif medîne-i mezkûrden Abdullahoğlu Mustafa b. Hasan

(33) Mu'arrif Temel Yüzbaşızâde Hasan Ağa ibn Temel Ağa

(34) Mezbûrenin mührü olmadığından emri üzere imzâ eyledim Abdullahoğlu

VARAK 19-A

KAYIT-63: İSTİNKÂH MÜDDEÂSİ

(15 Muharrem 1302; 3 Kasım 1884)

(1) İşbu Giresun nikâh da'vâsının i'lâmı li-ecli't-temyîz fetvâhâne ve meclis-i tetkîkât-ı şer'iyenin zahr-ı i'lâma yazdıkları tahşiye-i 'aliyye mâ-ba'dde beşinci varakda muharrerdir. (2) Trabzon vilâyeti dâhilinde Giresun kazâsının nefsi kasabası mahallâtından (3) Kale mahallesi ahâlisinden Yusuf Ağazâde Ahmed Raif Efendi ibn Latif Emin Bey (4) ibn Ali Bey'in 'aleyhine kazâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyeden fî 21 Cemaziye'l-Evvel 301 (5) tarihlü i'tâ olunan i'lâmın hükmünü adem-i kabûl ile temyîzen Trabzon mahkeme-i (6) şer'iyeden rü'yet olunmak üzere mûmâ ileyh Raif Efendi'nin bâ-hüccet-i şer'iyeye vekâlet-i (7) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile vekîl-i şer'isi de'âvî vekîllerinden Lazar Efendi (8) ibn Yovanni meclis-i şer'de kasabâ-i mezkûrenin Hacı Siyamî mahallesi sâkinelerinden (9) ma'rifetü'z-zât Sıdika Hâtûn ibnet-i Ali Bey b. Arif Efendi tarafından kezâlik (10) bâ-hüccet-i şer'iyeye vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile vekîl-i şer'isi kasabâ-i (11) mezkûrun Hacı Hüseyin mahallesinden Sarı Alemdarzâde Hasan Efendi ibn Abdullah (12) b. Mahmûd

muvâcehesinde mezkûr Hacı Hüseyin mahallesi ahâlisinden Sarı Alemdarzâde (13) Ahmed Fâik b. Hacı İsmâil b. el-mezbûr Mehmed tarafından kezâlik vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (14) sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i şer'isi Bâzizâde Mehmed Ali Efendi ibn Mustafa Ağa (15) hâzır olduğu halde müvekkilim mûmâ ileyh Ahmed Raif Efendi sağır ve mezbûre Sıdika (16) Hâtûn sağire oldukları zamanda bin iki yüz seksen sekiz sene-i (17) rumiyyesinin Mayıs ayında Giresun kazâsının Kale cami-i şerîfi derûnunda (18) ber gûnâ mehr tesmiye edilmeyerek şuhûd-u mu'tebere mahzârında mezbûrenin pederi Laçık (19) zâde Ali Bey kerîmesi mezbûreyi müvekkilim Ahmed Raif Efendi'ye nikâhla verdüm deyû (20) müvekkilim Ahmed Raif Efendi'nin pederi Lütî Emin Bey dahi bi'l-velâye aldım kabûl (21) ettim demesiyle akd-u nikâh olmuş olup şu vecihle mezbûre Sıdika (22) müvekkilim Ahmed Raif Efendi'nin menkûha-i gayr-ı medhûlün bihâsı olmakla tarafeyn bâliğ (23) ve bâliğa olduktan sonra mukarrer olan zifâfları icrâ olunmak üzere tarafeyn vekîlleri (24) ma'rifetiyle bin iki yüz doksan dokuz senesi Kanûn-i Sâni altıncı günü şâhid-i (25) müte'addide huzûrlarında ve Giresun kazâsında Bayezidoğlu hamında bi'l-muvâcehe (26) ta'yin-i mehreyn olunarak işte ibrâz eylemiş olduğum izinnâmede cinsi ve adedi (27) beyân olunan ma'lûme'l-cins ve'l-mikdâr eşyâ üzerine mehr-i muâccel ve müeccel ta'yin ve tahsîs (28) olunmuş olduğunu mezbûre Sıdika müvekkilim Ahmed Raif Efendi'nin menkûhası bulunduğu (29) halde bundan sonra yani sene-i merkûm Kanûnu Sâni'nin on sekizinci günü (30) Giresun ahâlisinden Sarı Alemdarzâde Ahmed Fâik Efendi'ye nefsinin tezvîc (31) etmiş olması şer'-i şerîfe muhâlif bulunduğundan mezbûrenin nefsinin müvekkilime teslîm (32) etmesi ve Ahmed Fâik Efendi'nin ol bâbdaki müdâhalesinin men'î husûsları (33) mezbûre ve merkûma tenbîh olunmasını talep ve da'vâ yolunda Giresun mahkeme-i (34) şer'îyyesine müvekkilimin vekîli mürâcâat etmiş olmakla mahkeme-i mezkûrede vuku' (35) bulan mehâkimede müvekkilimin vekîli tarafından vuku' bulan da'vânın zabıt (36) varakası usûlen tekmîl ve zîrî kendüsüne temhîr ettirilmeksizin vekîl-i mûmâ ileyh (37) da'vâsında tenâkus olduğundan bahisle müvekkilimin gıyabında fî 21 Cemaziye'l-Evvel 301 (38) tarihiyle hükmü i'lâm olunmuş ise de i'lâm-ı mezkûrun hükmü me'abir-i şer'-i şerîf

VARAK 19-B

(1) olduğundan temyîz hükmü zımnında müvekkilim tarafından bâb ve alay-ı meşihâtpenâhîye takdim (2) olunan istid'â üzerine huzûr-u alî-i fetvâpenâhîde mündericât

istid'â ve i'lâm (3) mu'terizun bih birleştirilip nazâr-ı tetkîkten geçirildikten sonra i'lâm mu'teriz bih'in (4) sebki bi'l-vucûh usûlüne gayr-ı muvâfık ve tefâsil halât-ı teklife muhtaç (5) olduğu zahr-ı i'lâma der-kenâr edilerek tarafeyn ittifak eyledikleri halde (6) kazâ mahkemesinde olmadığı sûrette kazâ-i mezkûrun mensûb olduğu livâ mahkemesinde (7) husûs-u mezkûrun yeni baştan fasl ve rü'yet olunması beyân olunmuş binâenaleyh (8) mahalli mahkemesinde meslûb olan emniyet hasebiyle ber muktezâ-i ta'limât-ı (9) seniyye kazâ-i mezbûrun mensûb olduğu merkez-i vilâyet mahkeme-i şer'îyyesine (10) mürâcaat olunmuş olmakla mehâkim-i ibtidâiyyede müvekkilimin vekîli tarafından sebk (11) eden ifâde de ber gûnâ tenâkuz ve tenâfi olmamakla ifâde-i mebsûta-i (12) muharrerem mücûbince müvekkilim mezbûr Ahmed Raif Efendi'nin şer'an menkûhası (13) olup el-yevm bilâ izn-i şer'-i alî-i mezbûr Ahmed Fâik Efendi'nin yesinde (14) bulunan mezbûre Sıdika'nın merkûmdan bi't-tefrîk bir mahalli me'mene alınmasıyla (15) bir mücûb ifâde-i evveli müvekkilemin nikâhı huzûr-u şer'de isbât edildikte (16) mezbûrenin kendisine yani müvekkilime teslîmini vekâletim hasebiyle müvekkilim için (17) halen da'vâ ve talep ederim. Fî 15 Muharrem 302 (18) Vekîl-i mûmâ ileyh Gedikoğlu Lazarî Efendi

(19) Vekîl mûmâ ileyh Alemdarzâde Hasan Efendi dahi cevâbında vekîl mûmâ ileyh Lazar (20) Efendi'nin ifâdesine tamamıyla muttali' oldum ifâde-i mebsûtanın fezlekesi güya (21) müvekkilem mezbûre Sıdika Hânım seksen sekiz senesi Mayıs ayında müvekkil-i merkûm (22) Ahmed Raif'in pederi Lütfî Bey ile müvekkilemin pederi müteveffâ Ali Bey bi'l-velâye (23) mehr tesmiye edilmeyerek şuhûd mahzârında alıp verdikleri gibi doksan dokuz (24) senesi Kanûn-i Sâni'si altıncı günü dahi ta'vin-i mehreyn eylediği iddiâ-i (25) vahiyesinden ibârettir. Halbuki vekîl mûmâ ileyh'in müvekkile ve gerek (26) müvekkilenin Giresun kazâsı mahkeme-i şer'îyyesinde me'zûniyet sâbıkasını tecdîd (27) ettiği pederi Lütfî Bey'in müvekkilemi almak üzere belkide fikirlerinde tasavvur (28) ederler imiş. Maa-hazâ daha şu kusurlarını müvekkileme tekliften mukaddem (29) müvekkilemin nefsinin vekîl-i hâzır-ı mezbûr Mehmed Ali Efendi'nin müvekkili Ahmed Fâik (30) Efendi'ye tezvîc ettireceği haberi intişâr etmesine mebnî peder-i merkûm (31) Lütfî müvekkil-i merkûm için yalvarûp müvekkilemin nikâhına tâlib olduğu (32) gibi kezâlik müvekkil-i merkûm dahi şehri-i mezkûrun yirmi birinci cumartesi günü bizzât (33) müvekkilemin istinkâhına tâlib olmuş ve müvekkilem tarafından vuku' bulan (34) imtinâ'ı hakkım ise de bâ-mesnedden dolayı da'vâ-i kâzibe-i mezkûrde bulunmuş olduğundan (35) işbu iddiâ dahi batıldır. Maa-mâfih vekîl-i mûmâ ileyhâ te'lîfe

VARAK 20-A

(1) çalıştığı mahkeme-i ibtidâiyyenin tenâkusu zabıtnâme-i evvelde sebt idü kendin (2) bu gayreti fuzûli ve beyhûde olduğu zabıtnâme-i evvel mündericâtıyla tahakkuk edeceğini (3) bi'l-ısrar işbu tenâkuz-u da'vâ te'fik-i kelâmla ref-i evvel saymaya kâbil olsa bile (4) müvekkilemin istinkâha tâlib olması ikinci sûrette butlan iddiâsına (5) delil-i kâfi olduktan başka iddiâ-i mezkûrun esâsen sarf-ı tasnîât (6) olduğundan dâirede müvekkilemin nasılsa eline geçirmiş olduğu yedimde mevcûd (7) müvekkile-i merkûmun pederi Lütfî Bey imzâ ve mührüyle evrâk olup ibrâzına hâzırım (8) ve hükmü evvelin nakzını mübeyyin cânib-i meşhâte takdîm etmiş oldukları lâyhada muharrer (9) olan iddiâları kazıyyesine gelince lâyiha-i mezkûrun bir sûreti tarafıma tebliğ (10) olunmakla cevâbı lâzimesi i'tâ olduğundan ol bâbda tatvîl-i makale hacet (11) göremem binâenaleyh müvekkilemin Ahmed Fâik Efendi'den de olduğu bahse gelince (12) mûmâ ileyhın menkûha-i meşrûası olmaktan nâşî bi-hükmi şer'-î ânın nezdinde bulunması (13) tabiidir. Bu halde da'vâ-i mezkûrenin reddiyle beraber zevce-i şer'-î (14) mu'ârazadan merkûm Ahmed Raif Efendi'nin men'ini talep ederim deyû hâzır vekîl-i (15) mezbûr Mehmed Ali Efendi'nin tasdîkiyle maan da'vâ ettiklerinde.

(16) Fî 18 Muharrem 302

(17) Hâzır vekîl-i mezbûr Mehmed Ali Efendi

(18) Vekîl mûmâ ileyh Hasan Efendi Sarı Alemdarzâde

(19) Bâlâ-i zabıtta nâtik olduğu üzere tarafeyn (20) bi'l-mehâkime her biri âharın ber vech-i meşrûh müddeâlarını inkâr (21) etmekle husûs-u mezkûr hakkında istinkâh müddeâsı evlâ (22) görülmüş olmakla evvelen istinkâh müddeâsı beyyineye (23) havale olunduğu. Fî 23 Muharrem 302

(24) Vekîl-i mûmâ ileyh Hasan Efendi'nin ikâme eyleyeceği şâhidlerin isimleridir ki ber vech-i âtî beyân olunur.

(25) Şâhidân

(26) Nefsi Giresun kasabasından Kalesi mahallesi ahâlisinden Tac Alizâde Hüseyin Efendi ibn

(27) Mezkûr Kale mahallesi ahâlisinden Caniklioğlu Tâlib Ağa ibn Mehmed

(28) Kumyalı mahallesinden Komidoğlu Temel Ağa ibn Hacı Ali

(29) Mezkûr Kumyalı mahallesinden Gütmekeoğlu Müezzîn Efendi

(30) Mezkûr Kumyalı mahallesinden Kara Ahmed oğlu Halil Ağa ibn

(31) Hacı Hüseyin mahallesinden Koyuncuzâde Osmân Efendi ibn Mustafa

- (32) Mezkûr Hacı Hüseyin mahallesinden Ali Dayı oğlu Hacı Ali Ağa ibn Halil
 (33) Mezkûr Kumyalı mahallesinden Molla Musa oğlu Hüseyin b.
 (34) Mezkûr Kumyalı mahallesinden Sarı Ali oğlu Osmân Ağa ibn
 (35) Mezkûr Kumyalı mahallesinden Abdullah Efendi oğlu Ahmed Efendi ibn
 (36) Mezkûr Hacı Hüseyin mahallesinden Müsellimoğlu Mehmed Ağa ibn Hüseyin
 (37) Ol vakit Giresunda bulunan Şiran'lı Dizdarzâde Mahmûd Ağa oğlu Timur Ağa
 (38) Giresun kazâsına tâbi' Çandır karyesinde Hamzaoğlu Mustafa b. Mürteza
 (39) Karye-i mezkûreden Hamid Ali oğlu Hasan Ağa Hacı Temel
 (40) Karye-i mezkûreden Ciridoğlu Hasan b.
 (41) Karye-i mezkûreden Yaylakoğlu Hüseyin Çavuş ibn
 (42) Karye-i mezkûreden Alibozoğlu İbrâhim b.
 (43) Giresun kazâsına tâbi' Kayadibi karyesinden Aşmîdoğlu Molla Hüseyin b.
 (44) Mezkûr Kayadibi karyesinden Ayvazoğlu Salih Ağa ibn
 (45) Kazâ-i mezbûre tâbi' Lapa karyesinden Molla Hüseyin oğlu Timur Efendi
 (46) Kazâ-i mezkûre tâbi' Keşap nâhiyesi kuralarından Düz karyesi ahâlisinden Hacı İbrâhimzâde Hüseyin Efendi ibn Hacı Ömer
 (47) Kazâ-i mezkûre tâbi' Çalış karyesinden Atbaşoğlu Mehmed Ağa ibn
 (48) Mezkûr Kayadibi karyesinden Hamza Paşa oğlu Mehmed b. Hasan
 (49) Bâlâda yazdırmış olduğum şâhidlerden başka şâhidlerim yoktur. Ancak şâhidlerim bunlar olduğunu (50) imzâ ederim. Fî 29 Muharrem 1302
 (51) Vekîl-i mûmâ ileyh Hasan Efendi
 (52) Tarafeyden her biri bi'l-muvâcehe mezbûr Hasan (53) Efendi istinkâh müddeâsını isbât
 (54) eylediği şuhûd ile ba'de't-tasdîk (55) ve't-tezkiye. Fî 4 Safer 302

VARAK 20-B

KAYIT-64: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(27 Muharrem 1302; 15 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Ayvasıl mahallesi mütemekkinlerinden (2) ve tebaa-i devlet-i 'aliyyenin Rum milletinden iken bundan üç sene mukaddem memâlik-i Rusya'da (3) Tiflis vilâyetinin Meyhabiloski kazâsına li-ecli't-

ticâre azîmetle bundan akdem orada (4) vefât eden Ekşioğlu Yor ve Nikola veled-i Vasîlik ber vech-i âtî zevcesi (5) ve vârisesi olduğunu iddia eden sâlifü'z-zikr Ayvasıl mahallesi mütemekkinlerinden ve şahsı (6) zeyl-i rakmiyyede merkûmu'l-esâmî kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Yani veled-i Petro medîne-i (7) merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd meclis-i (8) şer'-i hattiyeye-i lâzımu't-tevkîrde müteveffâ-i merkûmun sulbi kebîr oğulları (9) ve kezâlik vârisi olduklarını iddia eden Yani ve Nikola ve Eksenfon hâzır (10) oldukları halde müteveffâ-i merkûmun zikr-i âtî medyûnu Esnanyos veled-i (11) İsbir muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i merkûm (12) Ekşioğlu Yor benim zevcim olup verâseti zevcesi benimle benden mütevellîd (13) sulbi kebîr oğlu hâzır-ı merkûm Eksenfon ve kendisinden mukaddem vefât eden (14) zevcesi Vazvara'dan mütevellîdler sulbi kebîr oğulları işbu hâzırân-ı merkûmân (15) Yani ve Nikola'ya münhasıra ve bizden başka vâris ve terekesine müstahak âhar kimesne (16) olmamakla mûrisimiz müteveffâ-i merkûmun hayatında ile'l-vefât cihet-i karzdan (17) merkûm Esnanyos zimmetinde alacağı olan 24 gurusu kable'l-edâ ve'l-ifâ (18) vefât idûp meblâğ-ı mezkûr bize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezbûru bize edâ (19) ve teslîme cânîb-i şer'den merkûm Esnanyos'â tenbîh olunmak murâdıdır deyû hâzırân-ı (20) merkûmûnun tasdîkleriyle maan da'vâ ettikte gibbe't-tasdîk ve'l-istintâk ol dahi (21) cevâbında cihet-i merkûmeden müteveffâ-i merkûm zimmetinde ol mikdâr gurusu deyni olduğunu (22) tayîân ve kat'iyen ikrâr ve itiraf idûp lâkîn müddeîye-i merkûm ile hâzır-ı merkûmûnun (23) mâ-adâ verâset müddeâları ma'lûmum değildir deyû inkâr eylediği tescil kılındı. (24) Fî 27 Muharrem 302

(25) Medyûn-u merkûm (26) Rumca isim

(27) Emn-i merkûm Eksenfon (28) Rumca isim

(29) Emn-i merkûm Nikola / Rumca isim

(30) Emn-i merkûm Yani (31) Rumca isim

(32) Müddeîye-i merkûm Yuna veled-i Yeru

(33) Merkûmenin parmağını tasdîk eyledim Ayvasıl mahallesi muhtarı

(34) Şuhûdu'l-Hâl

(35) Çarşı fırınında fırıncı esnâfindan Bulharden (36) veled-i Yani / Rumca isim

(37) Çarşı fırınında fırıncı Estefan veled-i Nikola (38) Estefan'ın parmağı tasdîk olundu (39)

Ayvasıl muhtarı Baniko

(40) Müddeîye-i merkûm ile hâzırân-u merkûmûnun verâsetlerine medyûn-u merkûm Esnanyos muvâcehesinde ba'de'l-hükm (41) ve'l-tenbîh müddeîye-i merkûm Yuna ile meclis-i müte'addid-i mezkûrda hâzırân-u merkûmûn Nikola ve Eksenfon'dan her biri hâzır oldukları

halde (42) merkûm Yani mahzârında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idûp mûrîsimiz müteveffâ-i merkûmun hıyne vefâtında yanında (43) ve mahalli sâirede mevcûd bilcümle terekesini ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ahz u kabza ve duyûnu (44) müsebbitesi zuhûr eder ise ba‘de’l-edâ bâkîsini bize irsâl ve isâl ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (45) küllisine tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer‘iyye merkûm Yani’yi vekîl ve âharı tevkîle dahi me’zûn (46) eyledim dedikte hâzırûn-u mezbûrûn ile vekîl-i merkûmun her biri müteveffâ-i merkûmeyi mezbûrda olan deynini (47) tahkîk eylediği tescil kılındı. Fî 27 Muharrem 302

(48) Eksenfon (50) Nikola (52) Vekîl-i merkûm Yani (54) Müddeiye-i merkûm
(49) Rumca isim (51) Rumca isim (53) Rumca isim (55) Rumca isim

VARAK 21-A

KAYIT-65: VEKÂLET HÜCCETİ

(1 Safer 1302; 19 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesinde müste‘cirân sâkin Gazâz (2) zâde Hâlid Efendi ibn Hüseyin b. Osmân Efendi meclis-i şer‘de mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Kutûbzâde (3) Emrullah Efendi ibn Şeyh el-Hâc Abdulhamid Efendi mahzârında ben bundan akdem Ayafilbo mahallesinde kâin ma‘lûme’l-hudûd (4) vâkıf arâzi üzerinde mebnî bir bâb menzilin mezkûr Ayafilbo mahallesi imâmı Hâfız Mustafa’dan ve sâirden (5) vaz‘-ul-yed olanlardan taleb-i da‘vâ ve ahz u kabz ve lede’l-iktizâ husûmet ve red cevâba ve husûs-u mezkûr (6) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer‘iyye ile Çanakçıoğlu Mehmed Efendi’yi (7) vekîl nasb ve ta‘yin etmiş idim el-halete hazihi mezbûr Mehmed Efendi’yi vekâlet-i mezkûreden azl (8) etmiş olmakla husûs-u mezkûr hakkında teleb-i da‘vâ ve ahz u kabz ve lede’l-iktizâ husûmet ve red cevâba (9) ve ‘inde’l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (10) sahiha-i şer‘iyye ile mûmâ ileyh Emrullah Efendi’yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i (11) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbâğı edâya taahhût ve iltizâm eyledi dedikte gibbe’t-tasdikü’s-şer‘-î mâ-vaka‘ (12) bi’t-talep ketb olundu. Fî 1 Safer 302

(13) Vekil-i mezbûr Emrullah Efendi

(14) Müvekkil-i mezbûr Halid Efendi

KAYIT-66: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA'VÂSI

(4 Safer 1302; 22 Kasım 1884)

(15) Gümüşhane Sâncâğına tâbi Bekin karyesi ahâlisinden Şahinoğlu Ömer b. Halil b. Mehmed medîne-i Trabzon (16) mahkemesinde meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olup zâtı (17) zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Asiye Hâtûn ibnet-i Abdullah (18) b. Ali muvâcehesinde mezbûre Asiye Hâtûn dört yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i (19) medhûlün bihâm olup mezbûreyi karye-i mezkûrede nikâh idûp mesken-i şer'isi olan menzilime getirmek (20) murâd eyledim ise de bana itâat ve hukûk-u zevciyyete riâyet etmemekle mezbûre (21) bana itâat ve hukûk-u zevciyyete riâyet etmek üzere mezbûre Asiye Hâtûn'a (22) tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte mezbûre Asiye Hâtûn dahi cevâbında (23) ben sağîre iken karye-i mezkûrede dayım Süleyman b. Hüseyin Efendi beni mezbûr (24) Ömer'e nikâh idûp ve askere gittikten sonra bâliğa olduğum halde nikâh-ı (25) mezkûru kabûl etmeyip red eyledim ol vecihle ben mezbûrenin nikâhlısı (26) değilim mezbûr Ömer dahi cevâbında mezbûreyi nikâh eylediğimde on sekiz yaşında (27) kebîre idi bundan bir hafta mukaddem Trabzona duhûlümde Şükrü Efendi'nin hânesine (28) iki gece müddeti zevcemle birlikte yatûb kakûb böyle kelâmlar yoktur deyû da'vâ (29) mezbûre dahi cevâbında zevc-i mezbûr ile birlikte yatûb kalktığımı ikrâr ben zevc-i mezbûre iâat eylemem deyû da'vâ. Fî 4 Safer 302

(30) Müddeîye-i mezbûre Asiye Hâtûn

(31) Müddeî-i mezbûr Ömer b. Halil

(32) Mu'arrif

(33) Mu'arrif

(34) Mezbûrenin mührü olmadığından imzâsını ve parmağını tasdîk ederim. Debbaghâne mahallesi muhtarı

VARAK 21-B

KAYIT-67: ALACAK DA'VÂSI

(8 Safer 1302; 26 Kasım 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Debbaghâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât (2) eden Tokmakçızâde Mahmûd Ağa ibn Arif Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i (3) Mehmed Ağa ve sulbiye kebîre kızı Saâdet ve sulbiye sağîre kızı Zehra ve Nazîre ve li-ebeveyn kız karındaşı Hanımcık Hâtûn'a (4) münhasıra olduktan sonra nefsinden ecell sağîretân-ı mezbûretân bâ-hüccet-i şer'iyeye mansûbe-i vasîleri zâtı ma'rûfe (5) Ümmü Külsüm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Yomra nâhiyesine tâbi' Hocmeşalos karyesinden Bıyıklıoğlu Hüseyin (6) b. Osmân muvâcehesinde mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun hayatında mezbûr Hüseyin zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyeden (7) gayr-i teslimât iki yüz elli altı buçuk lirâ gurusu müteveffâ-i mezbûr kable'l-ahz ve'l-ifâ vefât (8) etmekle meblâğ-ı mezbûru halen talep ederim deyû da'vâ ol dahi cevâbında meblâğ-ı mezkûr iki yüz elli altı buçuk gurusu (9) lirâ gurusu zimmetinde sahihan müteveffâ-i mezbûra halen deynî olduğunu ikrâr. Fî 8 Safer 302

(10) Müddeî vasî-i mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn

(11) Müddeâ aleyh mezbûr Hüseyin b. Osmân

KAYIT-68: ALACAK DA'VÂSI

(7 Safer 1302; 25 Kasım 1884)

(12) Medîne-i Trabzon mahallâtından Debbaghâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Tokmakçızâde Mahmûd Ağa ibn Arif (13) Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa ve sulbiye kebîre kızı Saâdet ve sulbiye sağîre (14) kızları Zehra ve Nazîre ve li-ebeveyn kız karındaşı Hanımcık Hâtûn'a münhasıra olduğu mütehakkık olduktan sonra nefsinden (15) ecell sağîretân-ı mezbûretânın bâ-hüccet-i şer'iyeye mansûbe-i vasîleri zâtı ma'rûfe Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i el-mezbûr Mehmed meclis-i (16) şer'-i şerîf-i enverde medîne-i merkûme nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' Komera karyesinden Kırkbiroğlu Ali (17) b. Mehmed muvâcehesinde mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa hayatında bin iki yüz doksan

sene-i rumiyyesi (18) Eylöl'ünün guresi tarihli mezbür Ali'nin imzâ ve mührünü hâvî bir kıt'a sened-i nâtik olduğu üç buçuk (19) aded yüzlük mecîdi altûnu ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk idûp ol vecihle meblâğ-ı (20) mezkûru müteveffâ-i mezbür Mahmûd Ağa kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûr üç buçuk (21) aded mecîdi altûnunu mezbür Ali'den talep ederim deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (22) meblâğ-ı mezkûrun tarih-i mezkûrde deynî olduğunu ikrâr lâkin tarih-i mezkûrden bir sene sonra yani bin (23) iki yüz doksan bir senesi kuram isâbetle askere sevk olundum ol tarihte müteveffâ-i mezbür karındaşım kırk (24) biroğlu Hüseyin'den benim borcumu mukâbil dört yüz otuz dört gurus lirâ gurusu tahvîl (25) olarak karındaşım mezbür Hüseyin ve Karutoğlu Hüseyin ve benim mührüm dahi karındaşım mezbür Hüseyin'in (26) yanında kaldığından üç imzâ ile temhîr ederek dört yüz otuz dört gurus lirâ gurus benim borcum yoktur deyû da'vâ. (28) Fî 7 Safer 302

(29) Müddeâ aleyh mezbür Ali

(30) Müddeî vasî mezbûre

(31) Şuhûd

(32) Komera Zıvrıkoğlu İbrâhim

(33) " " Ali

(34) " " Mehmed

(35) Komera Kalkafalinin Ali

(36) Komera Tiryakioğlu Hüseyin

(37) Komera Koroğlu Mustafa

(38) Bunlardan başka şahidim yoktur.

KAYIT-69: ALACAK DA'VÂSI

(7 Safer 1302; 25 Kasım 1884)

(39) Medîne-i Trabzon mahallâtından Debbağhâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Tokmakçızâde Mahmûd Ağa'nın (40) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa ve sulbiye kebîre kızı Saâdet ve sulbiye sağire kızı (41) Zehra ve Nazîre ve li-ebeveyn kız karındaşı Hanımcık Hâtûn'a münhasıra olduktan sonra nefsinden ecell sağiretân-ı (42) mezbûretânın bâ-hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbeleri vâlideleri zâtı ma'rûfe mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn meclis-i (43) şer'de Yomra nâhiyesinin Komera karyesinden Kırkbıroğlu Hüseyin b. Mehmed muvâcehesinde mûrisimiz müteveffâ-i mezbür (44) Mahmûd Ağa hayatında bin iki yüz doksan bir senesi Eylöl guresinden mezbür

Hüseyin'in (45) imzâ ve mührünü hâvî bir kıt'a deyn tahvîli mûcibince dört yüz otuz dört guruş lirâ guruşu (46) zimmetinde müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa'ya sahihan deynî iken meblâğ-ı mezkûru kable'l-ahz vefât etmekle meblâğ-ı mezkûru (47) mezbûr Hüseyin'den halen talep ederim deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında meblâğ-ı mezkûrden üç buçuk (48) lirâ bin iki yüz doksan senesi Eylül guresinde karındaşım olup tarih-i mezkûrde askere sevk olunan (49) Kırkbiroğlu Ali'nin borcu olup mezbûr Ali askere sevk olunca meblâğ-ı mezkûrun fâizini zâm ederek (50) Karutoğlu Hüseyin ve mezbûr Ali ve benim imzâlarımız ile dört yüz otuz dört guruşa o senesi (51) tahvîl oldu ol vecihle tarih-i mezkûrde borcumuz olup muahharan müteveffâ-i mezbûrun (52) Debbaghâne mahallesinde kâin menzilinde hesap görüp doksan dört kıyye findık ile bâkî kalan meblâğı tamamen (53) verûp senedini sonra veririm diyerek sened yanında kaldı ol vecihle meblâğ-ı mezkûr dört yüz otuz (54) dört guruşu vermişim borcum yoktur deyû da'vâ. Fî 7 Safer 302

(55) Müddeâ aleyh mezbûr Hüseyin

(56) Müddeî-i mezbûre Ümmü Külsüm

(57) Şuhûd

(58) Komera karyesinden Zıvrıkoğlu İbrâhim b. Emin

(59) ” ” Yaylıoğlu Halil b. Ali

(60) ” ” Memişoğlu Mustafa b. Kamil

(61) Bunlardan başka şâhidim yoktur.

VARAK 22-A

KAYIT-70: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(14 Safer 1302; 2 Aralık 1884)

(1) Medîne-i Trabzon'da Debbaghâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Tokmakçızâde Mahmûd Ağa ibn Arif (2) Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa ve sulbiye kebîre kızı Saâdet (3) ve sulbiye sağîre kızları Zehra ve Nazîre ve li-ebeveyn kız karındaşı Hanımcık Hâtûn'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zahîr (4) ve mütehakkık olduktan sonra nefsinden ecell sağîretân-ı mezbûretânın bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbeleri vâlideleri (5) ma'rûfetü'z-zât Ümmü Külsüm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Yomra nâhiyesinin Komera karyesinde Hacı (6) Ali oğlu

İbrâhim b. Mehmed muvâcehesinde mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun hayatında bin iki yüz doksan yedi (7) sene-i rumiyyesi Haziran'ının guresi tarihlü müverrih mezbûr İbrâhim'in imzâ ve mührünü hâvî müteveffâ-i (8) mûmâ ileyhın mâlından ve yedinden 'an-ciheti'l-karz ahz u kabz eylediği dört aded yüzlük mecîdi (9) altûnuyla altmış beş guruş lirâ guruş ile yine bin iki yüz doksan yedi sene-i rumiyyesi Eylül'ünün guresi (10) tarihli müteveffâ-i mezbûrun defteri mûcibince on beş aded yüzlük mecîdi altûnu zimmetinde müteveffâ-i mezbûra (11) deyni olmakla bir mûcib tahvîl ve bir mûcib defter-i mezkûru mübelliğ-in-i merkûmeyni mezbûr İbrâhim Ağa'dan bi'l-isâle (12) ve bi'l-vesâye talep ederim deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında bin iki yüz doksan (13) sekiz sene-i rumiyyesi Kanûn-u Evvelinin ibtidâsından dokuz sene-i Martı nihâyetine benimle karındaşım Ahmed yüz ellişer (14) guruş ücretle müteveffâ-i mezbûr için fındık iştirâ eder idik ol vecihle meblâğ-ı mezkûr dört (15) lirâ altmış guruş ücretimize mahsûb olarak yedi yüz guruş bâkî ücretimiz zimmetinde kalûb (16) ücret-i bâkî-i mezkûru talep ederim deyû bir mûcib defteri on beş lirâyı külliye inkâr vasî-i mezbûre (17) cevâbında ücret-i mezkûr ile istihdâmlarımı inkâr. Fî 14 Safer 302 (18) Müddeâ aleyh mezbûr (19) Müddeî vasî-i mezbûr

KAYIT-71: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(14 Safer 1302; 2 Aralık 1884)

(20) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Debbağhâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Tokmakçı (21) zâde Mahmûd Ağa ibn Arif Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i Mehmed Ağa ve sulbiye (22) kebîre kızı Saâdet ve sulbiye sağîre kızları Zehra ve Nazîre ve li-ebeveyn kız karındaşı Hanımcık Hâtûn'a münhasıra (23) olduktan sonra nefsinden ecell sağîretân-ı mezbûretânın bâ-hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbeleri vâlideleri zâtı (24) ma'rûfe mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn meclis-i şer'de Yomra nâhiyesine tâbî Komera karyesinden Zıvrık (25) oğlu İbrâhim ibn Emin muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa hayatında bin iki yüz doksan altı (26) sene-i maliyyesi Eylül'ünün guresinden mezbûr İbrâhim'in imzâ ve mührünü hâvî bir kıt'a deyn tahvîli (27) mûcibince on bir aded yüzlük mecîdi altûnu ve altmış iki guruş lirâ guruşla bir mûcib defter (28) üç lirâ öküz pahâsı ve diğere dört guruş nakden zimmetinde sahihan deyni olup (29) kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mecmu'-u mezkûr 1486 guruş (30) lirâ guruşunu mezbûr İbrâhim'den halen talep ederim deyû bi'l-vesâye da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (31) meblâğ-ı merkûm zimmetinde borcu olduğunu

ikrâr lâkin doksan altı sene-i maliyyesi Teşrî-i Evvelin (32) gurrelerinden i'tibâren mâh'a bir lirâ ücret tesmiye olunarak doksan sekiz sene-i maliyyesi mâh-ı merkûmesi (33) nihâyetine kadar iki sene müddet yanında istihdâm olunmakla ücretimi duyûnuma mahsûb idûp fazla (34) ücretimi dahi müteveffâ-i mezbûrdan ahz idûp yedime dahi battalnâme verüp (35) muahharan battalnâme-i merkûmeyi gâib idûp ol vecihle borcum yoktur deyû cevâp (36) eylediği. Fî 14 Safer 302

(37) Müddeâ aleyh merkûm Zıvrıkoğlu İbrâhim

(38) Müddeîye-i mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn

VARAK 22-B

KAYIT-72: İSBÂT-I VERÂSET VE KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(19 Safer 1302; 7 Aralık 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' Kapı (2) köy karyesi sâkinlerinden olduğu halde bundan akdem der-sâadette Boğaz içinde Büyükdere (3) nâm mahalle li-ecli't-ticâre azîmet idûp orada fırıncılık hizmet-iyle meşgûl iken (4) bundan akdem vefât eden Murâdoğlu Necib b. Süleyman b. Abdullah'ın sulbiye kızı (5) ve ber vech-i âtî vârisesi olduğunu iddia eden sâlifü'z-zikr Kapıköy karyesi sâkinelerinden (6) olup zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Gülfere (7) Hâtûn ibnet-i el-mezbûr Necib b. Süleyman medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i (8) istînâfa mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (9) karye-i mezkûre mütemekkinlerinden olup müteveffâ-i mezbûrun medyûnu Hudır veled-i Yani (10) muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr Murâdoğlu Necib b. Süleyman (11) b. Abdullah benim babam olmakla verâseti hasren bana münhasıra olup benden gayrı vâris ve terekesine (12) müstahak âhar kimesnesi olmayıp mûrîsim müteveffâ-i mezbûrun hayatından ile'l-vefât merkûm (13) Hudır cihet-i karz-ı şer'iyeden zimmetinde alacak ve ba'de vefâtûhu hasren bana mevrûs olan beş (14) guruşu talep ederim suâl olunsun bana edâ ve teslîme merkûm Hudır'a kibel-i şer'den (15) tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte gibbe's-suâl ve'l-istintâk ol dahi (16) cevâbında müteveffâ-i mezbûra cihet-i mezkûrden hayatında ile'l-vefât (17) zimmetinde ol mikdâr guruş deynî

olduğunu tayân ikrâr ve itirâf idûp (18) lâkin müddeiye-i mezbûre Gülfere Hâtûn'un ber vech-i meşrûh mâ-adâ verâset müddeâsı (19) ma'lûmum değildir deyû inkâr eylediği. Fî 19 Safer 302

(20) Müddeiye-i vârise merkûme Gülfere Hâtûn ibnet-i Necip

(21) Mührü olmadığından mezbûrenin imzâ ve parmağını tasdîk ederim.

(22) Medlûlü merkûm Hudır veled-i Yani / Rumca isim

(23) Mu'arrif ve şuhûd Kapıköy karyesinden Cinoğlu Mehmed b. Ali

(24) Mu'arrif ve şuhûd karye-i mezkûreden Küçük Hasan oğlu İsmâil b. Mehmed

(25) Mu'arrif Deklanoğlu Hacı Yani veled-i Menciail

(26) Müddeiye-i vârise-i mezbûre Gülfere Hâtûn ben meclis-i ma'kûd-u mezkûrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i (27) 'ani'l-merâm idûp babam ve mûrîsim müteveffâ-i mezbûr Murâdoğlu Necib'in harameyni muhtermeyn nezâretine (28) Sultan Bayezid Hân Veli Tâbe Serâh Hazretlerinin divân odasında umûr ve husûsâtı (29) rû'yet olunan neferden merhûm ve mağfûr Sadrazâm-ı esbâk Bayram Paşa Hazretlerinin (30) evkâf-ı şer'îyeleri müsakkafâtından Büyükdere'de vâki' beher şehr yetmiş beş akçâ icâre-i (31) müeccelelü bir bâb bakırcı dükkânının nısfî mûrîsim müteveffâ-i mezbûrun diğeri (32) nısfî Apostol veled-i Kostantin'in mâlî olup ba'de vefâtûhu zikr olunan nısfî dükkân (33) hasren bana intikâl eylemiş olduğundan mu'amele-i intikâliyesi bi'l-icrâ zikr olunan nısfî bakırcı (34) dükkânının mahallinde tâlibî zuhûrunda semen-i misliyle mütevellîsi huzûrunda âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î ile (35) kat'îyyen bey'a ve kabzı semen ve makbûzunu bana irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu (36) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îye medfîne-i İstanbul'da Sultan Bayezid'de bakırcı (37) esnâfindan Haliloğlu Ali ibn İsmâil'in kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb (38) ve ta'yin eylediği tescîl kılındı. Fî 19 Safer 302 (39) Müvekkil-i mezbûre Gülfere

VARAK 23-A

KAYIT-73: VEKÂLET HÜCCETİ

(24 Safer 1302; 12 Aralık 1884)

(1) Medfîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesinde sâkin Bahadır Beyzâde Hüsnü Bey ibn Mehmed b. Bahadır (2) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezkûre

sâkinelerinden vâlidresi Ulviye Hâtûn ibnet-i Hacı Mehmed (3) Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm idûpmahalle-i mezkûrede kâin Ömer Bey sokağında (4) emlak idâresinde birinci defterin 163 aded umûmisinde 11'inci numara ile murakkam bir taraftan (5) Eşref Efendi ibn Abdullah ve bir taraftan Nuhoglu Tevfik ibn Nuh ve bir taraftan Mütevellîzâde Ahmed Efendi ve taraf-ı rabi' (6) tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzilin üç hisse itibarıyla iki sehim hisse-i şâyi'ası (7) ve yine medîne-i merkûme çarşusunda Soğan pazarında kezâlik emlak idâresinde 2'nci defterin (8) 453 aded umûmisinde 5'inci numara ile murakkam bir taraftan Samanîzâdeler Hacı Temel Ağa oğulları ve bir taraftan (9) Karagözoğlu ve bir taraftan Oğuzoğulları ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb (10) dükkânın yüz hisse itibarıyla seksen üç hisse-i şâyi'ası benim ve on yedi sehim hisse-i şâyi'ası Alâyzâde (11) Hacı Osmân Efendi'nin olmakla bâ-tapu mutasarrıf olduğum iki hisse menzil-i mahdûd-u mezkûr ile ber vech-i meşrûh (12) dükkân-ı mezkûrde olan seksen üç hisse-i şâyi'alarımı semen-i misilleriyle tâlibi zuhûrunda âhara bey'a ve kabzı (13) semen ve duyûnu müsebbitem zuhûr eder ise ba'de'l-edâ fazla kalır ise fazlâ-i mezkûru bana irsâl ve isâle (14) ve hisse-i mezkûrelere müdahale eden olur ise mahkeme-i şer'iyeye ve nizâmiyyede da'vâ ve husûmete ve red cevâba (15) ve ledeyyi'l-iktizâ istinâf ve temyîze ve ledeyyi'l-icâb sulh ve îbrâya ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu (16) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile vâlidem mezbûre Ulviye Hânım'ı (17) vekîl ve âharı tevkîle dahi me'zûn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i (18) lâzimesini kemâ yenbâği edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbbe't-tasdîk tescil kılındı. Fî 24 Safer 302

(19) Vekîl-i mezbûre Ulviye Hâtûn

(20) Müvekkil-i mûmâ ileyh Hüsnü Bey

(21) Mu'arrif Subaşızâde İzzetlû Pertev Efendi ibn Abdulazîz Ağa

(22) Mu'arrif Hatipzâde İsmâil Efendi ibn Abdullah Efendi Hacı İbrâhim

KAYIT-74: VEKÂLET HÜCCETİ

(26 Safer 1302; 14 Aralık 1884)

(23) Bâlâ-i zabıtta sâhibe-i imzâ ma'rifetu'z-zât Ulviye Hânım (24) ibnet-i el-Hâc Mehmed Efendi meclis-i şer'de de'âvî vekîllerinden Sâlih Safvet (25) Efendi ibn Mehmed Pîr Efendi mahzârında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm idûp dükkân-ı mahdûd-u (27) mezkûrde olan seksen üç sehim hisse-i şâyi'asını semen-i misliyle tâlibi zuhûrunda âhara bey'a beni vekîl ve âharı (28) tevkîle me'zûn eylediği cihetle ben me'zûniyetim hasebiyle

dükkân-ı mezkûrde olan mezkûr seksen üç hisse-i şâyi'ayı (29) semen-i misliyle âhara bey'a ve kabzı semen ve makbûzunu bana irsâl ve isâl ve takrîr ve i'tâsında ve husûs-u (30) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Sâlih (31) Safvet Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi (32) kabûl eyledi dedikte gıbbe't-tasdîk tescîl kılındı. Fî 26 Safer 302

(33) Vekîl-i mûmâ ileyh Sâlih Safvet Efendi

(34) Müvekkile-i mezbûre Ulviye Hânım

(35) İşbu vekâlet takrîrini mezbûre Ulviye Hânım (36) huzûrunda takrîr eylediği tasdîk kılındı.

VARAK 23-B

KAYIT-75: EDÂ-İ ŞAHÂDETE VUKU' BULAN İTİRAZ

(25 Safer 1302; 13 Aralık 1884)

(1) Durûn-u zabıtta muharrer Giresun da'vâsında edâ-i şahâdet eden şahidlere vekîl-i merkûm Lazaz Efendi'nin (2) vuku' bulan itirazâtı ber vech-i zîr beyân olunur:

(3) Caniklizâde Aşık Tâlib b. Mehmed: (4) Bu adam çalgıcı ve masharalık (5) eder. Kahvede ve hamânda (6) halkı eğlendirir. Erâzîl (7) gürûhundandır.

(8) Kalyoncuoğlu Osmân b. Mustafa: (9) Bu adam Sarı Bayraktaroğlu (10) Ahmed Efendi'nin ecr-i hası ve cemi' (11) zamanda zimmetinde bulunur. Hatta (12) mezbûr Ahmed Efendi'nin emri üzere Çandır (13) karyesine gidûp bir fahişe getirmek (14) emelinde iken karye-i mezkûrede kendisine kurşun (15) atılarak mecrûh olduğu ve kendisi erâzîl (16) takımındandır.

(17) Hamzaoğlu Mustafa b. Mürteza; (18) ve Hamidoğlu Hasan b. Hacı Ali: (19) Merkûmân-ı mezbûre sadiykanın (20) çiftlik kahyâsı olduğu yani (21) ecr-i hası bulduklarını hüsn-i şahâdetlerinde (22) söylediler ve kendileri mahremiyyeti islâmiyyeye (23) ri'ayet etmeyen kimesnelere yani Şeri'at-i (24) Ahmediyeye muhâlif olarak (25) arzûlarıyla beraber düğünde ve bayramda (26) ve mecîlerde 'işu 'işret ederler (27) ve davul zurna ile oynamaktadırlar (28) ve Sarı Bayraktar Ahmed Efendi'nin dahi harabecileridir.

(29) Ve Komidoğlu Temel b. Hacı Ali: (30) Bu işe evvel ve âhır fesâd veren Kitapçioğlu (31) Hamdi Efendi'ye olan yüz yirmi lirâ (32) borcu mukabilinde mükafât ve deyninden (33) ibrâ eyleyerek gelmiştir. Maa-mafih.

(34) İsimleri bâlâda muharrer kesân-ı merkûmûnun ismi bâlâlarında şerh verildiği gibi erbâb-ı şahâdetten (35) olmadıkları yani hâsenâtlarına isâetleri gâlip oldukları ve cümlesi ber vech-i meşrûh (36) sıfâtları câiz olduklarından başka her birerleri ücret alarak şahâdete gelmiş (37) olduklarını tevâturan isbât ederim. Fî 25 Safer 302

(38) Müvekkil Lütü Efendi

(39) Şahâdet ettikleri gün Ahmed Raif Efendi (40) akşam saat on birde geldi gündüz (41) Giresun da değildi.

(42) Lütü Efendi

(43) Lazazi

NOT: Bu kısımda derc edilmesi gereken şahidler Varak 25-B ve 26-A'da derc edilmiştir.

KAYIT-76: TAHRİRÂT-I ALİYYE TASTİR BUYURULAN İ'LÂM

(9 Muharrem 1303; 18 Ekim 1885 / 11 Rabû'l-Âhır 1303; 16 Ocak 1886)

(44) Trabzon vilâyeti merkez mahkeme-i (45) şer'yyesinden 'aleyhine i'tâ olunan işbu (46) i'lâmın hükmüne adem-i kanâatle temyîzi istid'asına (47) dâir Ahmed Raif mührüyle mahtûm melfûf lâyiha-i itirâziyye zikr olunan (48) i'lâm ile birleştirilerek kırâat olundu i'lâm-ı mezkûrun meâli men'-i mezkûr hakkında usûlüne (49) muvâfik olup lâyihâ-i merkûmenin mündericâtına nazaran tetkikât-ı mukteziye ifâ olunmak üzere (50) işbu evrâkın meclis-i tetkikât-ı şer'yyeye havâle buyurulması bâbında emir ve fermân hazretiminle el-emrindir.(51) Fî 9 Muharrem 303

(52) Şer'yye mührü i'lâm

(53) Emîre'l-kuvvâ

(54) Numara 291

(55) Trabzon vilâyeti merkez mahkeme-i şer'yyesinden fî 15 Rabû'l-Âhır 302 tarihiyle müverrihân i'tâ olunan i'lâm-ı şer'-î ile lâyiha-i itirâziyye kırâat olundu i'lâm-ı (56) mezkûrun hülâsa-i meâli Sıdika Hâım'ın vekîl-i müsecceli Hasan Efendi müvekkilesine iddiâ-i zevciyet eden Ahmed Raif Efendi'nin nikâh da'vâsını inkâr ve istinkâhını (57) da'vâ ve da'vâ-i mezkûresini şuhûd-u mu'dilûn şahâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'-î isbât ettikten sonra kable'l-hükm mezbûr Ahmed Raif Efendi'nin vekîl-i müsecceli (58) şuhûd-u mezbûrûndan her birinin derûnunda muharrer olduğu vecihle ta'n etmiş ise de tasaddî eylediği

kelâmını müddet-i vefire murûruyla isbâta kadir (59) olmayıp kavli mücerrediyile senedi sâbit olmamağın mûcibince vekîl-i merkûm müvekkil-i mezbûr Ahmed Raif Efendi'ye izâfetle zevciyyet iddiâsıyla (60) mezbûre Sıdika Hânımla mezbûre Sıdika Hânım'ın zevc-i dâhili Ahmed Fâik Efendi'ye mûcibince şer'-î mu'ârazadan men' olunduğunu (61) mübeyyin ve meâl-i mezkûr men'-i mezkûr hakkında usûlüne muvâfık idüğü fetvâhâne-i celîleden bâlâda muharrer bulunmuş ve lâyhâ-i (62) merkûme mündericâtından hükmü i'lâm-ı mezkûre vârid olur bir def'i şer'-î görülmemiş olmakla işbu i'lâmı (63) şer'-î ile lâyhâ-i merkûmenin ve evrâk-ı müteferrikâsının likâen vilâyet-i mezkûreye tahrirât-ı (64) 'aliyye tastîr buyurulması tezkere edildi ol bâbda fermân hazretlerimle el-emrindir. (65) Fî 11 Rabîu'l-Âhır 303 (66) Şer'iyye meclis-i tetkikât

VARAK 24-A

KAYIT-77: VAKF SUDAN KEFF-İ YED DA'VÂSI

(26 Safer 1302; Aralık 1884)

(1) Trabzonda vâki' bi'l-cümle evkâfın mütevellîsi olup âharı dahi tevkîle me'zûn olan (2) halen medîne-i Trabzon evkâf muhâsebecisi Nimetullah Efendi ibn Abdullah Efendi tarafından (3) zikr-i âtî husûsta vekîl-i musecceli şer'isi olup kibel-i şer'den dahi husûmeti re'y olunan evkâf-ı mezbûre kâtibi el-Hâc Abdulhamid Efendi (4) ibn el-Hâc Mehmed Tayyib Efendi meclis-i şer'de zikr-i âtî iki mâh süre vakıf suyun (5) fazlasına vaz'-ı yedleri sâbit ve mütehakkık olan Tekfurçayır mahallesi imamı Hâfiz (6) Mehmed Efendi ibn Ali Efendi ile ihtiyar meclisi azâsından Sandıkçı el-Hâc Abdullah (7) Usta ibn Ali tarafından kezâlik vekîl-i museccel-i şer'ileri Çanakçıoğlu Molla Mehmed Efendi (8) ibn Mustafa muvâcehesinde mütevellî kaymakamı bulunduğum Gülbahar Sultan tâbe serâh (9) hazretlerinin Trabzon'da İmâret mahallesinde inşâ gerdesi olan cami-i şerîf şadırvânına (10) Polida nâm mahalden mine'l-kadîm cereyân idûp esnâ-i tarîkinde Tekfurçayır mahallesinde (11) vâki' Erdoğdu cami-i şerîfi ittisâlinde kâin kadîm çeşmeye iki mâh süre (12) su cereyân eyleyerek mezkûr çeşmenin haznesi dolduktan sonra fazlası geri (13) iâde ile yine kadîm-i vech üzere şadırvân-ı mezkûr kunvânına câri olmakta (14) iken {Fukahâ-i azâm rahimehullahu teâla hazerâtının} {şartu'l-vakıf (15) yecibu ittibaahu} li-kavlihim {şartu'l-vakıf kenefsi's-şari'} {el-kadîm (16) yetruku 'ala kûdem} el-mâu yecrî 'ala mecrâhu'l-kadîm deyû yani aslen ibâre-i (17) latîfeleri

mefhûmu menfî üzere mâ-i mezkûrun esnâ-i tarîkinde kûdem-i (18) asliyesine aslen te'addi ve ta'rîz olunmamak lâzım iken şartı vâkıfeye (19) mugayir ve kadîme muhâlif ve eşref-i şer'-i şerîfe gayr-ı muvâfık olarak (20) mezkûr kadîm çeşmeyi yan taraftan tahrîb ile geri 'avdet edecek suyu (21) cami-i mezkûr imamı Hamid Efendi ve refiki el-Hâc Abdullah mahalleleri (22) hâtûnları rahat su alsınlar içûne hılâf-ı şer'-i şerîf tahminen on beş arşın (23) bu'dunda müceddiden inşâ eyledikleri beş aded musluklu çeşmeye almış olduklarına (24) binâen şadırvân-ı mezkûrun suyuna halel nâkıza geldiği zâhir ve aşikâr (25) olduğu cihetle fazla-i mezkûrun cidden çeşmeye cereyânından kat'ıyla ke'l-evvel (26) kadîm-i vech üzere mezkûr şadırvân kunvanına cereyân ettirilmesi bi't-tevliye (27) matlûbumdur deyû da'vâ ettikte vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevâbında (28) zikr olunan Tekfurçayır mahallesinde beş aded musluklu çeşmeye cereyân eden (29) mâ-i lezîz cami-i şerîf-i mezkûrun bânîsi bulunan Erdoğdu nâm zât (30) mâ-i mezkûru mine'l-kadîm Polida nâm mahalden müstakillen cami-i şerîf-i mezkûr (31) yanına binâ ve ihyâ gerdesi olan çeşmeye cereyân ettürüp çeşme-i mezkûre (32) dolduktan sonra çeşme-i mezkûr menfezinden kadîm vech üzere dışarı (33) cereyân ederdi ve musluğundan ve fazladan ahâli-i mahalle abdest ve intifâ' (34) ederdi ve İmâret cami-i şerîfi şadırvânına cereyân eden mâ-i lezîz ise (35) Zülmera suyu olup zikr olunan Tekfurçayır suyuna mahalle-i mezkûreye karîb (36) mahalde mâeyni mezkûreteyn birleşerek Erdoğdu cami-i şerîfi çeşmesi önünde (37) mezkûr Zülmera suyu tefrîk olunup İmâret şadırvânına cereyân ederdi (38) ve hatta bundan mukaddem Polida nâm mahallin su yolları hedm olduğu sırada kaffe-i (39) sular kesilip bunun üzerine mezkûr Tekfurçayır mahallesi ahâlisi suyun (40) cereyânı içûn makam-ı 'alî-i vilâyete takdîm eyledikleri arzuhâl-i evkâf

VARAK 24-B

(1) muhâsebeciliğine husûs bildirilmiş isede muhâsebecilik-i mezkûrden asla ve kat'a sem' (2) ve itibar olunmamıştır binâenaleyh mahalle-i mezkûre ahâlisinin hamiyet-mendânı (3) taraflarından suyun cereyânı içûn yedi bin guruş harç ve sarf ve kemâ fi's-sâbık (4) Polida suyunun gerisi müceddiden yapılip ve yolları dahi gereği gibi ta'mir (5) ve termîm edilüp evkâf tarafından hiç bir para verilmeyerek ikmâl olunup (6) mâ-i lezîz cereyân ettirilmiştir. Şu halde mahalle-i mezkûrede Erdoğdu (7) cami-i şerîf-i (yanında bulunan çeşmeye) çeşmesine cereyân eden kadîm-i (8) vech üzere ânife'z-zikr Tekfurçayır mahallesinin cami-i şerîfi

yanında (9) bulunan çeşmeye mahsûs su olup ahâlinin sarf eylediği yedi bin (10) guruş ile mukaddimen bir mûcib şart-ı vâkîf husûle gelmiştir. Mahalle-i mezkûre (11) ahâlisi hüsn-i rızâlarıyla İmâret şadırvânına da bir mikdâr su (12) cereyân ettirip halbuki bura hılâf-ı şer'-i şerîf ve vâkîf-ı (13) müşârun ileyhın şartının mugayîri bulunduğundan ve İmâret şadırvânı (14) yolları halen mu'attal olduğu aşikârdır. Evkâf muhâsebeciliği (15) vekîli Hacı Abdulhamid Efendi'nin mezkûr suya vâkî' olan müdahalesinin (16) men'i ve İmâret cami-i şerîfi şadırvânına cereyân eden ber vech-i muharrer (17) bir mikdâr suyun kat'ıyla kadîm-i vecihle mezkûr suyun Erdoğdu (18) çeşmesine cereyânını bi'l-vekâle talep ve da'vâ ederim ve böylece olduğunu meşhûr (19) ve mütevâtir olarak isbât etmekle müheyyâyım. (20) Fî 26 Safer 302

(21) Vekîl-i mezbûr Çanakcızâde Mehmed Efendi

(22) Vekîl muhâsebeci evkâf Hacı Abdulhamid Efendi ibn el-Hâc Mehmed Tayyib Efendi

VARAK 25-A

KAYIT-78: VEKÂLET HÜCCETİ

(27 Safer 1302; 15 Aralık 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin ve zâtı zeyli (2) ceride-i zabıttâ muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe Nâzime binti mirâs yedi Mehmed b. Halil'e meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (3) İmâret mahallesi ahâlisinden Ali Beşeoğlu Ali Fâik Efendi ibn Mehmed mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l (4) merâm idûp Eksotha mahallesi ahâlisinden Aşçı Ahmedoğlu Şükrü ibn Ahmed nâm kimesne bundan akdem (5) bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup beni infâk ve iksâ etmediğinden merkûm (6) Şükrü ile husûs-u mezkûrde nikâh ve nafakamı talep ve da'vâ ve lede'l-iktizâ terk ve hal'a ve 'inde'l-icâb (7) sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (8) sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Ali Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi (9) kabûl eyledi dedikte tescîl kılındı. Fî 27 Safer 302

(10) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(11) Müvekkil-i mezbûre Nâzime

(12) Mu'arrif Boztepe mahallesinden Kamiloğlu Hakkı ibn İbrâhim Reis

(13) Mu'arrif Tekye mahallesinden Mataracıoğlu Hasan Ağa ibn Mahmûd

KAYIT-79: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(28 Safer 1302; 16 Aralık 1884)

(14) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesi ahâlisinden iken bundan (15) akdem vefât eden Hacı Ahmedzâde Hacı Yusuf Efendi ibn el-Hâc Ahmed Efendi b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i (16) menkûha-i metrûkeleri Kadın Hâtûn ibnet-i Abdullah ve zevce-i mezbûre (17) Kadın Hâtûn'dan mütevellîdler sulbiye kebîre kızları Aîşe ve Züleyha ve Sulbiye sağîre kızları (18) Hatice ve Halîme ve Rahîme ile mezbûre Hatice Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi sağîr oğulları Ahmed (19) Mümin Ve Abdullah'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ledeyyi's-şer'-il-enver zâhir ve mütehakkık (20) olduktan sonra müteveffâ-i mûmâ ileyhın vasîlerinden ve İskender Paşa mahallesi ahâlisinden (21) Tokmakçızâde Mustafâ Ağa ibn Tûfân Ağa meclis-i şer' de müteveffâ-i mûmâ ileyhın terekesine (22) bi'l-vesâye vaz-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan Boztepe-i Zîr mahallesi ahâlisinden Direban (23) zâde Akif Efendi ibn Süleyman Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (24) idûp müteveffâ-i mûmâ ileyh Hacı Yusuf Efendi hayatında malımdan ve yedimden iktirâzan (25) ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği altı buçuk aded yüzlük mecîdi (26) altûnunu kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât idûp hatta meblâğ-ı mezbûr zimmetinde sahihan bana deynî (27) olduğunu dahi mahz-ı şuhûdda kat'iyen ikrâr ve itirâf ve işbu meclis-i şer' de (28) ibrâz ve irâe eylediğim masnûn ve mersûm bir kıt'a damgalı deyn senedini de bana i'tâ (29) idûp ol vecihle meblâğ-ı mezbûr altı buçuk aded yüzlük mecîdi altûnunun tereke-i müteveffâ-i (30) mûmâ ileyhden bana edâ ve teslîme kîbel-i şer' den vasî mûmâ ileyh Akif Efendi'ye tenbîh olunmak (31) murâdımdır deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-vesâye (32) vaz-ı yedini ikrâr lâkin müddeî-i mezbûr Musa Ağa'nın mâ-adâ alacak müddeâsı (33) ma'lûmum değildir deyû inkâr etmekle tescîl kılındı. (34) Fî 28 Safer 302

(35) Vasî-i mûmâ ileyh Akif Efendi

(36) Müddeî-i mezbûr Musa Ağa

(37) Şuhûdu'l-Hâl

(38) İskender Paşa mahallesinden Sâniâde Osmân Efendi ibn Hacı Ali

(39) Hosmeşalos karyesinden Hamzaoğlu Kamil Ağa

VARAK 25-B

KAYIT-80: VEKÂLET HÜCCETİ

(30 Safer 1302; 17 Aralık 1884)

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' İpsori karyesi ahâlisinden Bekâoğlu işbu hâzır-ı bi'l-meclis (2) Mürâhik Hamdi b. Hasan'ın babası ve velîsi Bekâoğlu Hasan b. İsmâil meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî (3) vekîllerinden Beşîrzâde Ahmed Hamdi Efendi İbn Mehmed Memiş Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l merâm idûp (4) nâhiye-i mezkûreye tâbi' Zanoş karyesi sâkinelerinden Gülenvar binti Molla Hasan oğlu Mehmed bundan (5) İki sene mukaddem yüz elli guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle velîsi bulunduğum hâzır mürâhik-i mezbûr Hamdi'nin (6) zevce-i menkûha-i gayri medhûlün bihâsı olmakla nefsinİ mezbûre Gülenvar Hâtûn velîsi olduğum hâzır mürâhik-i mezbûr Hamdi'ye (7) teslîmden İmtina' eder olmakla husûs-u mezkûru taleb-i da'vâ ve husûmete ve red cevâba (8) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğum umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye İle bi'l-velâye (9) mûmâ İleyh Ahmed Hamdi Efendi'yi vekîl ve âharı tevkîle dahi me'zûn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi (10) kabûl eyledi dediği tescîl kılındı. Fî 30 Safer 302

(11) Vekîl-i mûmâ İleyh Ahmed Hamdi Efendi

(12) Müvekkil-i mezbûr Hasan

KAYIT-81: İSTINKÂH MÜDDEÂSİ ŞÂHİDLERİ

(10 Rabîu'l-Evvel 1302; 27 Aralık 1884)

(13) Nefsi Giresun kasabasının Kapu mahallesi ahâlisinden Kürdoğlu Aka Mustafa Reis b. Hüseyin

(14) Mezkûr Kapu mahallesinden Akahoğlu Veysel Kalfa b. Ömer

(15) Mezkûr Kapu mahallesinden ve kahveci izâfetinden Şa'bân Ağa b. Abdullah

(16) Mezkûr Kapu mahallesinden Emîr Hasanzâde Hasan Efendi b. Hacı Mustafa

(17) Mahalle-i mezkûreden Kara Hüseyinoğlu İbrâhim Ağa b.

(18) Mahalle-i mezkûreden Salihoğlu Halil Çavuş b. Ömer

(19) Mezkûr Kapu mahallesinden Dizdarzâde mahdûmu Abdullah Ağa b. Hüseyin

- (20) Kasaba-i mezkûrenin Çınarlar mahallesinden Abdi Ağazâde Ali Bey b. Abdi Ağa
- (21) Biraderi Emîn Ağa b. Abdi Ağa
- (22) Mahalle-i mezkûreden Mentешеođlu Mehmed Ali Ağa b. Hasan
- (23) Kasaba-i mezkûrenin Hacı Hüseyin mahallesinden Keldircioğlu Mehmed Reis b.
- (24) Mezkûr Hacı Hüseyin mahallesinden Bayezidzâde Mustafa Behçet Efendi ibn Emrullah Ağa
- (25) Mahalle-i mezkûreden Hasan Yazıcızâde Ömer Kaptan b. Mustafa
- (26) Mahalle-i mezkûreden Kürdoğlu Ali Ağa ibn
- (27) Mahalle-i mezkûreden Bekiroğlu Şâkir b.
- (28) Diğer Bekiroğlu Hacı Sâlih Efendi b.
- (29) Mahalle-i mezkûreden İşmanoğlu Sâlih Reis b.
- (30) Mahalle-i mezkûreden Canbazoğlu Temel Efendi ibn
- (31) Kasaba-i mezkûrenin Hacı Siyami mahallesinden Yusuf Ağazâde Süleyman Ağa ibn
- (32) Kasaba-i mezkûrenin Çaykara karyesinden Ali Usta oğlu Alican b. Sâlih
- (33) Kasaba-i mezkûrenin Sel Değirmeni karyesinden İmam Mustafa Efendi ibn Mustafa
- (34) Karye-i mezbûrdan Bozalioğlu İbrâhim b.
- (35) Kasaba-i mezkûrenin Alık Boma karyesinden Timuroğlu İbrâhim
- (36) Karındaşı İzzet b.
- (37) Karye-i mezkûreden Haşerâtoğlu Hüseyin b.
- (38) Kasaba-i mezkûrenin Kuşluhân karyesinden Resûloğlu Ali b. İbrâhim
- (39) Karye-i mezbûrdan Güllüoğlu Veli b. İbrâhim
- (40) Karye-i mezbûrdan Habiboğlu Mehmed b. Habib
- (41) Karye-i mezbûrdan Koğuk Hasanoğlu Ali b. Hüseyin
- (42) Kasaba-i mezkûrenin Kayadibi karyesinden Aşikoğlu İbrâhim Çavuş b.
- (43) Karye-i mezbûrdan Aşikoğlu Mehmed Ağa b.
- (44) Kasaba-i mezkûrenin Tarı karyesinden Besicoğlu İbrâhim b.
- (45) Kasaba-i mezkûrenin Çandır karyesinden Abdurrezzakoğlu Mustafa b.
- (46) Karındaşı Ali Çavuş b.
- (47) Karye-i mezkûreden Çinkaoğlu Mahmûd b.
- (48) Karye-i mezbûrdan Sucuoğlu İbrâhim b.
- (49) Karye-i mezkûrden Yaylaoğlu Hasan Ağa ibn Halil
- (50) Karındaşı Hüseyin Çavuş ibn Halil
- (51) Karye-i mezkûrden Ramazanoğlu Molla Süleyman b.
- (52) Karye-i mezkûrden Katırcioğlu Ali b. İbrâhim

- (53) Karye-i mezkûrden Karacaoğlu Durmuş b.
 (54) Mahdûmu Hurşit b. Durmuş
 (55) Karye-i mezkûrden İnce Mehmedoğlu Dursun b.
 (56) Karye-i mezkûrden Keleşoğlu Musa b.
 (57) Karye-i mezbûrdan İnce Mehmedoğlu Tomak b.
 (58) Kasaba-i mezkûrun Çandır Kıran karyesi İmamı Tutkaloğlu Veli Efendi
 (59) Kasaba-i mezkûrenin Keşap nâhiyesinin Sorvan karyesinden Harşutluoğlu Mustafa b. Hüseyin
 (60) Karye-i mezkûrden Harşutluoğlu Sâlih b. İbrâhim
 (61) Karındaşı Mustafa b. İbrâhim
 (62) Nâhiye-i mezkûrenin Asarça karyesinden Adalıoğlu Mustafa b. Ali

VARAK 26-A

- (1) Karye-i mezbûrdan Soyтарыoğlu Feyzi b.
 (2) Karye-i mezbûrdan Çobanoğlu Abdullah b.
 (3) Mezkûr Keşap nâhiyesinin Endal karyesinden Kaba Paşaoğlu Ali b.
 (4) Karye-i mezkûrden Dizman Alioğlu Mehmed b.
 (5) Akköy nâhiyesinin Talibli karyesinden Pederoğlu Emin b.
 (6) Karye-i mezbûrdan Alioğlu Rafet b.
 (7) Kasaba-i mezkûrenin Kümbet karyesinden Kufacıoğlu Ahmed b. Hasan
 (8) Karye-i mezkûreden Yusuf Ustaoglu Hüseyin b. Hasan
 (9) Karye-i mezkûre İmamı Molla Kadir b. Ali
 (10) Kasaba-i mezkûrenin Özden Dere karyesinden Şa'banoğlu Ömer b. Mehmed
 (11) Karye-i mezbûrdan Hamzaoğlu Ali Osmân b. Mustafa
 (12) Karındaşı Hüseyin b. Mustafa
 (13) Karye-i mezbûrdan Dervişoğlu Hüseyin b.
 (14) Karye-i mezbûrdan Dervişoğlu İbrâhim b. Hasan
 (15) Kasaba-i mezkûrenin Kale mahallesinden Zabtiye Mehmed Çavuş ibn
 (16) Hacı Hüseyin mahallesinden Davudoğlu Yusuf usta ibn Ahmed
 (17) Hamullu karyesinden Kirlıoğlu Mehmed Ağa ibn Mustafa
 (18) Mezkûr Kale mahallesinden Hamzaoğlu Ali Usta b. Emin

- (19) Karındaşı Hâfiz Osmân Efendi ibn Emin
- (20) Giresun kasabasının Hacı Mikdad mahallesinden Hacı Çalık Kaptanzâde Sâlih Kaptan
- (21) Kasaba-i mezkûrenin kale mahallesinin İmamı Vekîli Şâhin Efendi ibn
- (22) Kasaba-i mezkûrenin kale mahallesi muhtarı Eberoğlu Hüseyin Ağa b. Ali
- (23) Kasaba-i mezkûrenin kapu mahallesinden Kürdoğlu Hasan Usta ibn Osmân Ağa
- (24) Mezkûr Kapu mahallesinden Kürdoğlu Mehmed Usta b. Hüseyin
- (25) Kasaba-i mezkûrenin Hacı Hüseyin mahallesinden ve tüccârdan Kara Mustafazâde İbrâhim Efendi ibn Mustafa Ağa
- (26) Kasaba-i merkûmenin Çarşu mahallesinden ve mahkeme-i ticâret azâsından Bayezidzâde Mahmûd Efendi ibn Hacı Ömer Ağa
- (27) Keşap nâhiyesinin Keprez karyesinden Aksafoğlu Veli Efendi ibn Halil
- (28) Mezkûr Keprez karyesinden Aksafoğlu Molla Hüseyin b.
- (29) Kasaba-i mezkûrenin Kayadibi karyesinden Aşıkoğlu Hüseyin b. İbrâhim
- (30) Kasaba-i mezkûrenin Alık Boma kareysinden Deli İsmâiloğlu Lütfü b.
- (31) Kasaba-i mezkûrenin Özkor karyesinden Sıcakoğlu Hüseyin b.
- (32) Akköy nâhiyesi Hânedanından Kara İbrâhimzâde ‘izzetlü Mustafa Ağa b Hasan Ağa
- (33) Biraderi Ahmed Ağa b. Hasan Ağa
- (34) Nâhiye-i merkûmeden Belvinoğlu Mustafa Ağa b.
- (35) Kümbet karyesinde sâkin Karahisarlı Çil Hacı Süleyman Ağa ibn
- (36) Kuşlûhân karyesinden Kirlioğlu Osmân b.
- (37) Çandır karyesinden Küçük Hüseyinoğlu Hüseyin b. Mehmed
- (38) Kasaba-i merkûmenin Hacı Mikdad mahallesinden Hacı Ahmedzâde Hacı Ahmed Ağa b. Emîn Ağa

(39) Bâlâda Yazdırmış olduğum seksen sekiz nefer şâhidûnun cümlesi müvekkilim mûmâ ileyh Ahmed Raif (40) Efendi ‘aleyhinde şahâdet eden kesânın hem ücret alarak gelip yalan (41) söylediklerini ve hemde mashara mekûlesinden ecr-i hâsı olduğunu ve ve beyân eyledikleri (42) saatte müvekkilim Ahmed Raif Efendi orada olmadığını cümlesini (43) bildiklerinden bâlâda muharrer seksen sekiz nefer şâhidûn-u merkûmundan başka şâhidim (44) olmadığını tasdîkan işbu zeyl taraflarımızdan temhîr kılındı. Fî 10 Rabîu’l-Evvel 302

(45) Vekîl-i mûmâ ileyh

(46) Müvekkil-i mûmâ ileyh Lütfü Bey

(47) Vekîl-i merkûm Lazaz Efendi’nin şuhûd-u merkûme hakkında (48) tasaddî eylediği kelâmını müddet-i vefire murûruyla isbâta (49) kadîr olmadığı cihetle tarafeyn bi’l-

muvâcehe vekîl-i (50) mezbûr Hasan Efendi'nin istinkâh müddeâsı (51) mahkeme olunduğu. Fî 10 Rabîu'l-Evvel 302

VARAK 26-B

KAYIT-82: VEKÂLET HÜCCETİ

(13 Rabîu'l-Evvel 1302; 30 Aralık 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekfurçayır mahallesinde (2) sâkin iken bundan akdem vefât eden Tarhanacızâde Emîn Efendi ibn Hacı Mustafa (3) Efendi ibn İsmâil Efendi'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Aişe Hâtûn (4) ibnet-i Mehmed ile sulbi sağır oğulları Şerîf ve Temel ve sulbiye sağire kızı (5) Şüküffe ve sulbiye kebîre kızları Mahbûbe ve Ferîde ve Sâkine ve Binnaz ve Şâkire'ye (6) münhasıra olduğu mahz-ı hasm-ı câhidde sâbit ve subût-u (7) verâsetlerine hükmü şer'î lâhik olduktan sonra verese-i mezbûrûndan sığâr-ı (8) mezbûrûnun bâ-hüccet-i şer'îyye mansûbe-i vasîleri zâtı zeyl-i vesîkada (9) muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan zevce-i mezbûre Aişe (10) Hâtûn meclis-i şer'de müteveffâ-i mezbûrun sulbiye kebîre kızları (11) mezbûrât Mahbûbe ve Ferîde ve Sâkine ve Binnaz ve Şâkire Hâtûnlardan (12) her biri hâzire oldukları halde medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad (13) nâhiyesinin nefsi kasaba mahallâtından Dürbinar mahallesi sâkinlerinden Bayram (14) oğlu Ali Efendi ibn Hasan mahzârında bi'l-isâle ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i (15) 'ani'l-merâm idûp zevcim ve mûrîsim müteveffâ-i mûmâ ileyh Emîn Efendi'nin (16) hayatında ile'l-vefât Vakfikebir kazâsı mahkeme-i bidâyet baş katibi müterâkim (17) maâşâtının mahallinde vaz'-ul yed olanlardan talep ve da'vâ ve ahz u kabza (18) ve makhûzunu bizlere irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûr mütevakkıf (19) olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (20) şer'îyye ile mezbûr Ali Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledik (21) dediklerinde ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbâği (22) edâya taahhüt ve iltizâm eyledikte mukırrâ-i vasî-i mezbûreyi bi'l-cümle sâdire (23) olan kelimât-ı meşrûhâsında hâzîrât-ı mezbûrât ile vekîl-i mezbûr Ali (24) Efendiden her biri şifâhen tahkîk ve tasdîk etmeğin tescîl kılındı. (25) Fî 13 Rabîu'l-Evvel 302

(26) Vasî müvekkile-i mezbûre Aişe Hâtûn

(27) Mülk   (28) Mülk   (29) Mülk   (30) Mülk   (31) Mülk   (32) Mülk
Hediye   Sâkine   Şâkire   Ferîde   Binnaz   Mahbûbe

(33) Mezbûrâtın mühürleri olmadığından imzâlarını tasdîk ederim. (34) Derviş Yüzbaşızâde

- (35) Mührü olmadığından parmağını tasdik ederim. (36) Muhtar-ı Kavak
 (37) Vekil-i mûmâ ileyh

VARAK 27-A

KAYIT-83: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(13 Rabîu'l-Evvel 1302; 30 Aralık 1884)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Tonya nâhiyesine (2) tâbi' Komitak karyesi ahâlisinden olduğu halde bundan akdem silk-i celil-i askeriye (3) dehâletle yirmi dokuzuncu alay ikinci tâbûrunun dördüncü bölüğünde müstahdem iken (4) Trabzon'da askeri şahâneye mahsûs hastanede tedâvi olmakta (5) iken bundan akdem vefât eden Cebrioğlu Mustafa b. Osmân b. Abdullah'ın li-ebeveyn (6) er karındaşı ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddia eden sâlifü'z-zikr Komitak karyesi ahâlisinden (7) Cebrioğlu Ali b. el-mezbûr Osmân b. el-mezbûr Abdullah meclis-i şer'-i (şer'-i) şerif-i (8) enverde müteveffâ-i mezbûrun medyûnu Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil Ağa muvâcehesinde (9) üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr Cebrioğlu Mustafa benim (10) li-ebeveyn er karındaşım olup vefât ettikte verâseti 'asabe-i nesebiyye cihetinden (11) hasran bana mevrûs ve münhasıra ve benden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla (12) ol vecihle mûrîsim müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât merkûm Osmân Ağa (13) zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den alacak hakkı ve ba'de vefâtûhu bana mevrûs olan (14) beş guruşu kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle suâl olunup meblâğ-ı mezbûru bana (15) edâ ve teslîme mezbûr Osmân Ağa'ya tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (16) cihet-i merkûmeden müteveffâ-i merkûma hayatında ile'l-vefât ol mikdâr guruş deynî (17) olduğunu tayîân ve kat'iyen ikrâr lâkin müddeî-i mezbûrun mâ-adâ müddeâsım (18) inkâr etmekle tescil kılındı. Fî 13 Rabîu'l-Evvel 302

(19) Medyûn-u mezbûr Osmân Ağa

(20) Müddeî-i mezbûr Ali Ağa

(21) Şuhûdu'l-Hâl

(22) Saçlı Hoca mahallesinden Tonyalı Sahnâf (23) Hacı Hasan Efendi ibn Hacı Mustafa Ağa

(24) Tonya nâhiyesine tâbi' Muratlı karyesinden (25) Latifoğlu Mustafa b. Hüseyin

VARAK 27-B

KAYIT-84: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(14 Rabîu'l-Evvel 1302; 31 Aralık 1884)

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhisinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' (2) Üstürkiye karyesi ahâlisinden olup müddet-i vefireden beri Sivas vilâyeti dâhilinde Amasya sancâğının (3) nefsi kasabasında sâkin asâkir-i şahâne binbaşlılarından iken bundan akdem vefât eden Çanakçıoğlu (4) Hacı Mehmed Ağa ibn Ali b. Hasan'ın ber vech-i âtî ve li-ebeveyn 'ammi oğlu ve vârisi olduğunu iddia (5) eden medîne-i merkûmenin Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden Çanakçıoğlu Molla Mehmed b. Mustafa b. Ali (6) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mûmâ ileyhın zıkr-i âtî medyûnu medîne-i merkûmenin Muhiddin mahallesi sâkinlerinden (7) Mehmed Alizâde Cemâl Efendi ibn Mehmed Ali mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i (8) mûmâ ileyh Hacı Mehmed Ağa ibn Ali b. Hasan benim babam Çanakçıoğlu Mustafa ile li-ebeveyn er karındaşlar (9) olup babaları ismi Ali ve dedeleri ismi Hasan ve vâlideleri ismi Hanife bint-i Osmân ve maskat-i (10) re'sleri mezkûr Ahanda karyesi olup ol vecihle müteveffâ-i mûmâ ileyhın verâseti min ciheti'l-asabetu'n (11) nesebiyye li-ebeveyn 'ammi oğlu benimle ve min ciheti'l-furûz halen Amasya kasabasında sâkin sulbiye sağıre (12) kızı Fatıma'ya münhasıra olup bizden gayri vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla müteveffâ-i (13) mûmâ ileyhın hayatında mezbûr Cemâl Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den on iki gurus alacak hakkı (14) olup alacağı olan meblâğ-ı mezkûru kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûrden (15) mesele-i mirâsımız üzere bana isabet eden altı gurusu bana edâ ve teslîme mezbûr Cemâl Efendi'ye kibel-i şer'den (16) tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâ ileyhe cihet-i mezkûreden (17) ol mikdâr gurus zimmetinde deynî olduğunu ikrâr müddei-i mezbûrun ber vech-i muharrer mâ-adâ müddeâsını inkâr eylediği. (18) Fî 14 Rabîu'l-Evvel 302

(19) Mezbûr Cemâl Efendi

(20) Müddei-i mezbûr Mehmed Efendi

(21) Karye-i mezkûrden Merkeloğlu Hüseyin b. Ahmed

(22) Mezkûr Ahanda karyesinden Zülhasıoğlu Sâlih b. Hasan

KAYIT-85: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ**(17 Rabîu'l-Evvel 1302; 3 Ocak 1885)**

(23) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' (24) Vazüldimena karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Kutur (25) oğlu Musa ibn Emîn b. Ebubekir'in zevcesi ve ber vech-i âtî vârisesi olduğunu iddia eden nefsinden (26) ecell ve sadrî sağır oğlu Mehmed Murâd'ın bâ-hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbesi ve zâtî ta'rif-i (27) şer'-î ile ma'rûfe olan Aîşe Hâtûn ibnet-i Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i (28) âtî müteveffâ-i mezbûrun medyûnu medîne-i merkûme mahallâtından İmâret mahallesi ahâlisinden Ali (29) Paşaoğlu Ali Fâik Efendi ibn diğer Mehmed muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp (30) ben müteveffâ-i mezbûr Musa'nın bundan dört sene mukaddem hayatında ile'l-vefât yüz elli guruş mehr-i müeccel (31) tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olup hâli zevciyet beynimizde kâim iken (32) müteveffâ-i mezbûr Musa'nın firâşından hâsıl ve benden mütevellid sulbi oğlu Murâd ile (33) karye-i mezkûrede sâkinler diğer zevcesi Yatık Hâtûn ibnet-i Mehmed ve sulbi kebîr (34) oğulları Kasım ve Kâtib ve sulbiye kebîre kızları Hânım ve Nebiye'ye münhâsıra olup (35) bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla müteveffâ-i mezbûr Musa'nın (36) cihet-i karz-ı şer'den 176 guruş mezbûr Ali Fâik Efendi zimmetinde alacak hakkı (37) olup alacağı olan meblâğ-ı mezkûr yüz yetmiş altı guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ (38) vefât etmekle meblâğ-ı mezkûr yüz yetmiş altı guruştan benimle vasîsi olduğum sağır-i mezbûr (39) Mehmed Murâd'ın mesele-i mirâsımız üzere hissemize isâbet eden otuz dokuz guruşu (40) cihet-i mezkûreden mezbûr Ali Fâik Efendiden halen talep ederim deyû da'vâ (41) ettikte mezbûr Ali Fâik Efendi dahi cevâbında cihet-i mezkûreden müteveffâ-i (42) mezbûre zimmetinde ol mikdâr guruş zimmetinde sahihan deynî olduğunu tayîân ve kat'iiyen (43) ikrâr müddeiye-i mezbûre Aîşe Hâtûn'un ber vech-i meşrûh müddeâsını inkâr.(44) Fî 17 Rabîu'l-Evvel 302

(45) Li-ebeveyn Mezbûr Ali Fâik Efendi

(46) Müddeiye-i mezbûre Aîşe

(47) İmâret mahallesinden Arzuhalci Temel Hâfız ibn Ahmed Usta

(48) İmâret mahallesinde sâkin Mehmedoğlu Ali b. Hasan

VARAK 28-A

KAYIT-86: NAFKA HÜCCETİ**(1 Rabîu'l-Evvel 1302; 18 Aralık 1884)**

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe-i Zîr mahallesi sâkinlerinden Direbanzâde tüccârûndan Akif Efendî (2) ibn Süleyman Efendî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Tekye mahallesinde sâkin iken (3) bundan mukaddem vefât eden Hacı Ahmedzâde Hacı Yusuf Efendi ibn Hacı Ahmed'in evlâd-ı sığâr-ı Hatice (4) ve Rahîme ve Halîme ve Ahmed ve Abdullah'ın bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i muhtâreleri bulunduğum cihetle sığâr-ı mezbûrûnun (5) nafaka ve kisve bahâya eşeddü ihtiyâç ile muhtaç olmalarına binâen babaları müteveffâ-i mezbûrdan mevrûs akarlarından (6) kadar-ı kifâye meblâğ farz ve takdîr olunmak murâdıdır dedikte fi'l-hakika vasî-i mûmâ ileyhî takdîr-i meşrûsu vakı'a (7) mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî meblâğ dahi kadar-ı ma'rûf idüğü zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn (8) ihbarlarıyla tahakkuk idûp sığâr-ı mezbûrûnun beherine yevmiye altmışar para farz ve takdîr olunduğu (9) tescîl kılındı. Fî 1 Rabîu'l-Evvel 302

(10) vasî-i muhtâr mûmâ ileyh

(11) Şuhûd İmam-ı Tekye Molla Reiszâde Sâlih Efendi ibn Mustafa

(12) Ramazanzâde Hacı Mehmed Efendi ibn Hacı Beşir

(13) Sâni-zâde Hacı Adem Efendi ibn Hacı Süleyman

(14) Serdarzâde Sâlih Efendi ibn Hamdi

KAYIT-87: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI**(25 Rabîu'l-Evvel 1302; 11 Ocak 1885)**

(15) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kemer kaya mahallesi ahâlisinden (16) olduğu halde güzerân eden bin üç yüz bir sene-i kameriyyesi Şevvali'l-Mükerremînin on (17) birinci günü vefât eden Kethûdazâde Abdülhalim Ağa ibn Emîn Ağa b. Abdullah'ın (18) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zekiye Hânım ibnet-i Mehmet Bey b. Abdullah ve sulbi (19) sağîr oğulları Gâlip ve Nizâmeddin ve Seyfeddin ve sulbiye sağîre kızları (20) Sâmiye ve Sâkine ve sulbiye kebîre kızı Lütfiye Hânıma münhasıra olduğu bi'l-ihbâr (21) ledeyyi's-şer'-il enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra medîne-i

merkûmede Pazar (22) Kapusu mahallesi ahâlisinden ve müteveffâ-i mûmâ ileyhın vârislerinden işbu ba'su'l-i'lâm (23) Hacı Razî Efendizâde Mehmed Hasîb Efendi ibn el-mûmâ ileyh Hacı Razî Efendi (24) b. Osmân Efendi meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-isâle (25) ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan sıgâr-ı mezbûrûnun bâ-hüccet-i şer'îyye (26) mansûbe-i vasîleri zâtı ta'rif-i şer'î ile ma'rûfe olan zevce-i mûmâ ileyhâ (27) Zekiye Hânım'ın vekîl-i müseccel-i şer'îsi medîne-i mezkûrenin Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden (28) Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa muvâcehesinde müteveffâ-i mûmâ ileyh (29) Abdulhalim Ağa hayatında bundan bir buçuk sene mukaddem meskûn olduğum mağazamda (30) mevcûd bi'l-cümle mâlımdan ve yedimden ahz eylediği mütenevvi' boya ve çimento eşyâsından (31) Osmânlı lirâsı yüz sekiz guruş hesâbıyla bin yedi yüz doksan sekiz guruş (32) hayatında ile'l-vefât zimmetinde bâ-defter alacak hakkım olup hatta alacağım (33) olan meblâğ-ı mezbûr zimmetinde bana sahihan deynî olduğunu hayatında şuhûd (34) muvâcehesinde def'atle kat'ıyyen ikrâr ve itiraf idûp kable'l-edâ ve'l-îfâ (35) vefât etmekle suâl meblâğ-ı mezbûrun müteveffâ-i mûmâ ileyhın tereke-i vâfiyesinden (36) bana edâ ve teslîme müvekkile-i vasî-i mûmâ ileyhâya izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'ye (37) tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i (38) müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müddeî-i mûmâ ileyh (39) Mehmed Hasib Efendi'nin ber vech-i meşrûh alacak müddeâsını inkâr eylediği. (40) Fî 25 Rabîu'l-Evvel 302

(41) Vekîl-i mezbûr

(42) Müddeî-i mûmâ ileyh

(43) Şuhûd Şirin Hâtûn mahallesinden Subaşızâde İzzetlû Pertev Efendi ibn Abdulazîz Ağa

(44) Yeni Cuma mahallesinden idâre-i mahsûsa acentesi Mahmûd Ağa ibn Mustafa Ağa

(45) Debbaghâne mahallesinden Şahbazoğlu Mehmed Efendi

VARAK 28-B

KAYIT-88: VESÂYET HÜCCETİ

(26 Rabîu'l-Evvel 1302; 12 Ocak 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekfurçayır mahallesi (2) ahâlisinden olduğu halde işbu bin üç yüz iki sene-i kameriyyesi Rabîu'l-

Evvel'inin (3) dokuzuncu günü vefât eden Durmuşoğlu Ahmed Usta b. Durmuş b. (4) Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Kadın Hâtûn ibnet-i Hasan ile (5) sulbi sağır oğulları İsmâil ve İbrâhim ve sulbiye sağire kızı Havva'ya (6) münhasıra olduğu beyyine-i 'adile ile mahz-ı hasm-ı câhid-i şer'de sâbit (7) ve sübut-u verâsetlerine hükmü şer'-î lâhık olduktan sonra müteveffâ-i mezbûrun (8) zikr-i âtî vasî-i muhtarı olduğunu iddia eden sâlifü'z-zikr Tekfurçayır (9) mahallesi ahâlisinden merkez vilâyet zâbita yüzbaşısı Hüseyin Bey (10) ibn Hüseyin Efendi ibn Memiş Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i (11) mezbûrun tereke-i vâfiyesine li-ecli'd-da'vâ kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin (12) olunan medîne-i merkûmede Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden Çanakçızâde Mehmed Efendi (13) ibn Mustafa Ağa mahzârında takrîr-i kelâm idûp (14) müteveffâ-i mezbûr Durmuşoğlu Ahmed Usta hayatında vefâtından üç gün (15) mukaddem yani şehr-i mezkûrun onuncu cumartesi hayatında ve kemâl-i aklı sıhhatinde (16) ânifü'z-zikr Tekfurçayır mahallesinde kendü sâkin olduğu menziline bi-emrillahi (17) teâla vefât eylediğimde bi'l-cümle terekem ve zimem-i nâsda olan hukûkum (18) ahz u kabz olunup evvelen vech-i şuu üzere techîz ve tekffim (19) ve levâzım-ı sâirem için beş aded Osmânî lirâsı ve yetmez ise noksânı (20) olan meblâğı ikrâz ve bu meblâğ ile sâlifü'z-zikr tekffim ve techîzim (21) giderilip duyûn-u müsebbitem zuhûr eder ise ba'del edâ bâki kalan terekenin (22) kâffesi usûlü dâiresinde meûnet-i şer'î ile tahrîr ve inzibâta alınarak fâzla (23) kalan terekem vereseme tevzî ve taksîm olunup ve Akçaabad (24) nâhiyesinin Kalenüma karyesine tâbi ' Simli Karaman karyesinde vâki' bâ-tapu (25) mutasarrıf olduğum arâzimin tütün hâsılâtından kendüme husûsen isâbet (26) eden hissem ile mezkûr Tekfurçayır mahallesinde vâki' bâ-tapu mutasarrıf (27) olduğum bahçenin tütün hâsılâtından kezâlik hisseme isâbet eden hâsılâtı (28) zevcem mezbûre Kadın Hâtûn'a terk ola deyû vasîyet ve tenfiziyle (29) sıgâr-ı mezbûrünün vakt-i rüşd ve sedâtlarına ve tesviye-i umûrlarına müslimîn (30) huzûrlarında beni vasî-i muhtâr nasb ve ta'yin eylediğinde ben-dahi ber vech-i (31) muharrer vesâyet-i mezkûreyi muvâcehesinde ba'de'l-kabûl musırnan 'ala isâl (32) vefât etmekle vasî-i mezbûr Mehmed Efendi'ye suâl olunup müteveffâ-i (33) mezbûrun terekesinden techîz ve tekfine sarf eylediğim beş yüz on iki

VARAK 29-A

(1) guruşla bâki tereke-i müteveffâ-i mezbûru sıgâr-ı mezbûrûn için (2) erbâh ve ıstırbâh olmak için bana teslîme vasî-i mezbûr Mehmed Efendi'ye (3) kibel-i şer'den tenbîh

olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte ol dahi (4) cevâbında müteveffâ-i mezbûrun tereke-i vâfiyesine bi'l-vesâye vaz'-ı yedini (5) ikrâr lâkin müddeî-i mûmâ ileyh Hüseyin Bey'in ber vech-i meşrûh mâ-adâ (6) vasî-i muhtâr müddeâsını inkâr eylediği. Fî 26 Rabû'l-Evvel 302

(7) Vasî-i mûmâ ileyh Mehmed Efendi

(8) Müddeî vasî-i muhtâr mûmâ ileyh Hüseyin Bey

KAYIT-89: NAFKA HÜCCETİ

(27 Rabû'l-Evvel 1302; 13 Ocak 1885)

(9) Medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı Ahmedzâde (10) Hacı Yusuf Efendi ibn el-Hâc Ahmed'in hayatında vasî-i muhtârı Boztepe-i Zîr mahallesi ahâlisinden (11) ve tüccârından Dırebanzâde Akif Efendi ibn Süleyman Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i (12) kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezkûr Tekye mahallesinde sâkinelerden müteveffâ-i mezbûrun (13) vâlidesi tahminen doksan yaşında ma'tûhe Fatıma Hâtûn ibnet-i Abdullah nâm hâtûn (14) nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriye muhtaç olup mahrem ve muîn ve münfik-i (15) şer'isi olmadığından oğlu müteveffâ-i mezbûrdan kendisine mevrûs mâl (16) ve akarattan ma'lûme'l-mikdâr nafaka farz ve takdîr olunmak murâdıdır dedikte (17) vasî-i mezbûrun takrîr-i meşrûsu vakı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve yevmiye beş guruş (18) dahi kadar-ı ma'rûf idüğü zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ihbarlarıyla zâhir olduğu (19) tescil kılındı. Fî 27 Rabû'l-Evvel 302

(20) Vasî-i muhtârı mûmâ ileyh Akif Efendi

(21) Şuhûd

(23) İmam-ı mahalle-i Tekye Hacı Hamzazâde Sâlih Efendi ibn Osmân

(22) Şuhûd

(24) Muhtârı Reiszâde Sâlih Ağa ibn Molla Reis

(25) Azâ Melikzâde Hacı Abdulhalim Efendi

(26) Sâni-zâde el-Hâc Mustafa ibn el-Hâc Süleyman

(27) Ramanzâde el-Hâc Mehmed Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi

VARAK 29-B

KAYIT-90: İSTİNKÂH MÜDDEÂSİ

(28 Rabîu'l-Evvel 1302; 14 Ocak 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotâ mahallesinde (2) sâkin Çapkınoğlu Cinci Kâmil Efendi ibn Emîn b. Abdullah'ın sulbi sağır (3) oğlu İsmâil'in babası ve velîsi mezbûr Kâmil Efendi (4) tarafından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi de'âvî vekîllerinden (5) Sâlih Safvet Efendi ibn Mehmed Pîr Efendi medîne-i merkûme mahkemesinde meclis-i şer'-i (6) şerif-i enverde medîne-i mezkûrenin Zağnos mahallesi ahâlisinden Seyyid İsmâil (7) zâde müteveffâ Ali Rızâ Efendi ibn İsmâil Efendi ibn Emir Mustafa'nın (8) sulbiye sağîre kızı bi'l-meclis zâtı ma'rûfe Azîze'ye husûs-u âtî'l-beyânda (9) li-eclî'l-husûme kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunan vâlidesi Sadberk Hânım (10) ibnet-i Süleyman Ağa tarafından vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i (11) şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa muvâcehesinde sağîre mezbûre (12) Azîze'ye babası müteveffâ-i mûmâ ileyh Ali Rızâ Efendi ibn İsmâil Efendi b. Emir (13) Mustafa hayatında geçen bin iki yüz doksan dokuz senesi Şevvali'l-Mükerrrem'inin birinci günü (14) medîne-i mezkûre nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbî Zangariya karyesinde müste'ciran (15) sâkin olduğu menziline şuhûd mahzârlarında bin gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle (16) müvekkilim mezbûr Kâmil Efendi'nin velîsi olduğu sağır-i mezbûr İsmâil'e bi'l-velâye tezvîc (17) ve tenkîh eylediğinde sağır-i mezbûr İsmâil'in babası müvekkilim mezbûr Kâmil Efendi dahi oğlu (18) sağır-i mezbûr İsmâil içün bi'l-velâye mehr-i müeccel-i mezkûr bin gurus üzerine (19) tezvîc ve tenkîh ve kabûl idüp ol vecihle sağîre-i mezbûre sağır-i mezbûr İsmâil'in (20) zevce-i menkûha-i gayr-ı medhûlün bihâsı olmak üzere sağır-i mezbûr İsmâil'in babası (21) ve velîsi müvekkilim mezbûr Kâmil Efendi'ye teslîme vasî-i mezbûre Sadberk Hânım'a izâfetle (22) vekîl-i mûmâ ileyh Mehmed Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyû (23) da'vâ ettikte vekîl-i mûmâ ileyh Mehmed Efendi dahi cevâbında vekîl-i mûmâ ileyh Sâlih (24) Safvet Efendi'nin müvekkili Kâmil Efendi'nin babası ve velîsi olduğu sağır-i mezbûr (25) İsmâil sağîre-i mezbûre Azîze'nin vâlidesi müvekkilem mezbûre Sadberk Hânım (26) ve sağîre-i mezbûre Azîze'yi sağır-i mezbûr İsmâil'in vâlidesi Zelâl Hâtûn (27) ibnet-i Osmân müddet-i rızâ'da ırzâ' etmeleriyle ol vecihle sağîre-i mezbûre (28) Azîze sağır-i mezbûr İsmâil ile rızâ' karındaşlar olup ol vecihle vekîl-i (29) mûmâ ileyh Sâlih Safvet Efendi'nin nikâh da'vası

bâtıldır deyû ol dahi (30) bi'l-vekâle da'vâ ve tarafeynden her biri âharın ber vech-i meşrûh müddeâlarını inkâr. (31) Fî 28 Rabîu'l-Evvel 302

(32) Müddeâ aleyh vekîl-i mûmâ ileyh

(33) Müddeî vekîli mûmâ ileyh Sâlih Efendi

(34) Şuhûd

(35) Boztepe-i Zîr mahallesinde Topkaraoğlu Kâmil b. Hasan m

(36) İmâret mahallesinden Kara Mehmedoğlu Ali b. Hasan m

(37) İbtela karyesinden Kara Velioğlu Mustafa b. Osmân

(38) ” ” Kara Velioğlu Mehmed b. Osmân

(39) ” ” Mollaoğlu Mustafa b. Hasan

VARAK 30-A

KAYIT-91: VAKFIYYE HÜCCETİ

(16 Rabîu'l-Âhır 1302; 1 Şubat 1885)

(1) Elhamdulillahi'l-vâkıfu 'ala külli hâli'l-münezzeh 'ani't-tagayyur ve'l-intikâl ve's-sâlatü ve's-selâmu 'ala Muhâmmed'in el-mevsûfu bi-mekârimi'l-ahlak (2) ve mehâsini'l-hisâl ve 'ala âlihi ve eshâbihi'l-'arızıyne ilâ me'arici'l-kemâl emmâ ba'de işbu vakfiye sahihatü'l-fehâvî ve vesikâ-i (3) şer'iyetü'l-metâvînin tahrîr ve inşâsına ba'su bâdî ve tasdîr ve imlâsına sebeb-i 'adi oldurki (4) Trabzon vilâyet'inin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Şarlı nâhiyesine tâbi' Seyyid Ahmed Maa-Likona (5) karyesi ahâlisinden sâhibu'l-hayrât ve râğıbu'l-hasenât Veli Hasanzâde Hacı Mehmed Ağa ibn Hasan b. Mustafa (6) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî vakfın li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yin eylediği nâhiye-i mezkûrenin (7) Çamkiriş karyesi sâkinlerinden Hoca Osmân Efendi ibn Kara Alizâde Ali Efendi mahzârında ikrâr-ı sahih-i şer'-î (8) ve itirâf-ı sahih-i şer'-î idûp vakfi âtî'l-beyânın sudûruna değın şirâen ve müstakillen yedimde mülk ve hakkım (9) olan sâlifü'z-zikr Seyyid Ahmed Maa-Likona karyesinde Bavra mevki'inde Kedâoğlu Pîrî demekle (10) ma'rûfe yüz altmış beş numarasında murakkam iki taraftan tarîk-i âmm ve tarafeyni Gülşenoğlu Hacı Osmân b. Mehmed'in tarlası (11) hudûduyla mahdûd bin beş yüz guruş kıymetlü arâzi-i mevkûfe üzerinde magrûs tahminen on dört dönüm bir kıt'a findık bahçesi vakf-ı (12) sahih-i müebbed ve haps-i sarih-i muhalled ile vakf ve haps idûp şöyle şart ve ta'yin eylediğimde

bahçe-i mezkûrenin (13) bâ-yed mütevellî icâre-i misliyle senevî tâlibine icâr olunup hâsil olan gıllesinden cânib-i mîri mâla âid (14) olan vergisiyle ta'miri ba'de'l-icrâ icâre-i mezkûreden her ne fazla kalır ise (15) fazla-i mezkûre mezkûr Seyyid Ahmed Maa-Likona yaylağında müceddiden binâ ve inşâ etmiş olduğum (16) cami-i şerîf hatibi Veli Hasanoğlu Hâfiz Yunus Efendi ibn Mehmed'e ücret-i hitâbet olarak (17) verile ve vakf-ı mezkûrun tebdîl ve tagyîr ve teksîri (18) ben mütevellîde ola vakf-ı mezkûrun tevellîsi mezkûr (19) Seyyid Ahmed Maa-Likona karyesi ahâlisinden Kellecioğlu Molla Ali b. Mahmûd'a vefâtından sonra evlâdı (20) evlâdı ve evlâdı evlâdı evlâdının zükûrünün erşedi batnen ba'de batnin ve karnen ba'de karnin (21) meşrûta ola el-iyâzu billahi teâla mütevellî-i mezbûrun evlâdı bi'l-küllîye mütekarriz olur ise (22) karye-i mezkûr ahâlisinden dindar ve umûr-u vakfî rü'yete muktedir olan bir kimesne re'yi hâkimu's-şer'le (23) ber vech-i muharrer mütevellî ola ve ilâ ahire bu vecihle icrâ oluna deyû ta'yin-i şurût ve tebyîn-i kabûl-u (24) birle bahçe-i mezkûru fârîga 'ani's-şevâgil mütevellî mûmâ ileyh Osmân Efendi'ye teslîm ol dahi vakfiyyet (25) üzere ahz u teslîm ve sâir mütevellîlerin evkafta tasarrûfları gibi ber heste mine'z-zaman tasarûf eyledi (26) dedikte gıbbe't-tasdîku's-şer'-î ve eşerr kabûlü'l-mer'î vakıf mûmâ ileyh Hacı Mehmed Ağa kelâmını semt-i (27) âhara sarf olup vakf-ı 'akar İmam-ı Azâm ve Hemmâm-ı Efhâm Ebu Hanife el-Kufî Hazretleri (28) katında vakf-ı menâfi' vakfî nefisine şartla vakfî batıl olduğuna binâen vakfî mezbûrdan (29) rucu' ve bahçe-i mezkûru kel-evvel mülkûme istirdâd ederim demek mütevellî-i mezbûr cevâba tasaddî (30) idûp egerçe hâl-i vasat olunan minvâl üzere olduğu câyı eşkâl değıldir ve İmam Mehmed (31) b. Hasan eş-Şeybânî Hazretleri katında teslîm ile'l-mütevellî olmakla vakf-ı mezbûr sahih ve lâzım oldu (32) deyû red ve teslîmden imtina' ile hâkim sadr-ı kitap Topal ve hüsn-i meâb hazretleri huzûrunda (33) müterafiân ve her biri mübteğâsınca fasl ve hasm-ı tâlibât olduklarında hâkim mûmâ ileyh (34) Nu'me Hazretleri dahi tarafeyn olmasına nazar ve mubtil-ı hayr olmaktan zarar idûp (35) âlimen bi'l-hılâfu'l-câri beyne'l-etemmetü'l-islâf vakf-ı mezkûrun sıhhat ve lüzûmuna kelime etmeğın (36) min ba'de vakf-ı mezkûr sahih ve lâzım olup vakfin tecrîd tebdîl ve tagyîr mûmteni'ul-ihimâl (37) oldu fe-min bedele âh. Fî 16 Rabîu'l-Âhır 302

(38) Li-ecli't-tescîl mütevellî mûmâ ileyh Hoca Osmân Efendi

(39) Vakıf mûmâ ileyh Hacı Mehmed Ağa

(40) Şuhûd (41) Abdallı karyesinden Tıfıloğlu Molla Ahmed b. Mehmed Ali

(42) Alagavur karyesinden Efendioğlu Ahmed Efendi ibn Hüseyin

(43) Ve Yobol karyesinden Bekiroğlu Hasan Ağa ibn Ahmed

(44) Ve Çanakçızâde Mehmed Efendi

(45) Ve Abazaoğlu Osmân Ağa

VARAK 30-B

KAYIT-92: VEKÂLET HÜCCETİ

(21 Rabîu'l-Âhır 1302; 6 Şubat 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Kisarna karyesi sâkinelerinden (2) olup zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Binnaz Hâtûn (3) ibnet-i Tarhanacızâde müteveffâ Mehmed Emîn Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi meclis-i şer'de medîne-i (4) merkûmede Kavak Meydanı mahallesi ahâlisinden Derviş Yüzbaşızâde Emrullah Efendi ibn (5) eniştesi Derviş Yüzbaşı mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Akçaabad nâhiyesinin (6) nefsi Pulathane kasabasının Âbad mahallesi sâkinlerinden Bayram Ali oğlu Ahmed nâm kimesne hakkında (7) teb'îdi hakkı nikâh da'vâsına kıyâm etmiş olduğundan da'vâ-i mezkûresinin reddine ve her türlü (8) muhâsama ve murâfa'aya ve hakkımda sâdire olacak olan evrâk ve sâirenin ahz (9) ve kabz ve husûmet ve red cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve hal'a ve tatlika ve husûs-u (10) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (11) şer'iyeye ile mûmâ ileyh Emrullah Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nash ve ta'yin eylediğimde (12) ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbâği edâya taahhüt ve iltizâm (13) eylediği tescil kılındı. Fî 21 Rabîu'l-Âhır 302

(14) Vekîl-i mûmâ ileyh Emrullah Efendi

(15) Müvekkil-i mezbûre Binnaz Hâtûn ibnet-i Müteveffâ Emîn Efendi

(16) Mezbûrenin mührü zâtisi olmadığından bâlâda imzâ ve parmağımı tasdik eyledim

(17) Mu'arrif Tarhanacızâde Mustafa Efendi b. Nuri Efendi

(18) Mu'arrif Kudretzâde Râsim Efendi ibn Mustafa Efendi

(19) Mahmûdoğlu Emîn Ağa ibn İsmâil

KAYIT-93: VEKÂLET HÜCCETİ

(23 Rabîu'l-Âhır 1302; 8 Şubat 1885)

(20) Medîne-i Trabzon mahallâtından İmâret mahallesinde sâkin Bilazeroğlu Ruşen ibn Osmân meclis-i şer'-i enverde (21) mahalle-i mezkûre ahâlisinden Ali Beşezâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed mahzârında mahalle-i mezkûre galk-ı murâfıkı (22) başkaca menzilde halen zevce-i menkûham olan Hediye Hâtûn ibnet-i Cankaloğlu Hüseyin (23) sâkine iderek

bundan mukaddem li-ecli't-ticâre Rusya Ülkesinde Kefe kazâsında sâkin iken bu tarafta (24) medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' Kalenüma karyesi ahâlisinden Çelikoğlu Osmân (25) b. Ali fuzûli ve bi-gayri hak benim zevcemdir deyû menziline iskân etmekle mezbûre Hediye Hâtûn'u mezbûr (26) Osmân'dan mezbûr Hediye Hâtûn'u taleb-i da'vâ ahz u kabza ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu (27) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'yye ile Ali Ağa'yı vekîl ve nâib-i (28) menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl etmeğın mâ-vaka' tescîl kılındı. (29) Fî 23 Rabû'l-Âhır 302

(30) Vekîl-i mezbûr Ali Efendi

(31) Bilazeroğlu Ruşen Ağa ibn Osmân

VARAK 31-A

KAYIT-94: VESÂYET HÜCCETİ

(23 Rabû'l-Âhır 1302; 8 Şubat 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'a merbût Kisarna karyesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i 'aliyye Rum milletinden iken bundan (2) akdem vefât eden Babasi Apostol veled-i Kostantin veled-i Yoriko'nun verâset-i zevce-i metrûkesi (3) Limone ibnet-i Babasi Yorgi ve sulbi kebîr oğulları Gorgor ve Baniko ve sulbiye kebîre kızı Parsen (4) ve Cofula'ya münhasıra ba'de bint-i kebîre merkûme Cofula dahi vefât idûp zevc-i metrûki (5) Apostol veled-i Kumenoğlu Kostantin ve vâlidesi merkûme Limone ve sulbi sağîr oğlu Kostantin (6) ve sadriye sağîre kızları Entî ve Pelâs benât Kumenoğlu Apostol ve Lisâfe (7) ibnet-i Delaveroğlu Yoriko'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ledeyyi's-şer'il-enver zâhir ve mütehakkık olduktan (8) sonra sığâr-ı merkûmûnun bir mûcib münâseha ced ve anaları müteveffeyât-ı mezbûrâtın mevrûs mâllarını (9) hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak ehem ve elzem olduğundan (10) sığâr-ı mezbûrûnun babaları olup beyne'l-milel mu'teber olan Kumenoğlu Apostol veled-i Kostantin (11) nâm kimesneyi sığâr-ı mezbûrûnun vakti rüşd ve sedâtlarına değın ber vech-i meşrûh mâl-ı mevrûslarını (12) hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yin olunması tensîb (13) olduğunu mübeyyin karye-i mezkûrden ve millet-i merkûmeden Kumenoğlu Gorgor veled-i Kostantin (14) ve Tonbuloğlu Nikola veled-i Ferlembe ve Kumenoğlu Yoriko veled-i Kostantin ve Kumenoğlu (15) Nikola veled-i Yoriko

ve Çacıkaoğlu Barşekuh veled-i Kostantin nâm kesânın (16) mühürleriyle memhûr şahâdetnâme üzerine tescil kılındı. Fî 23 Rabîu'l-Âhır 302

(17) Vasî-i merkûm Kumenoğlu Kostantin

KAYIT-95: VEKÂLET HÜCCETİ

(23 Rabîu'l-Âhır 1302; 8 Şubat 1885)

(18) Medîne-i Trabzon'a merbût Kisarna karyesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i 'aliyyenin Rum milletinden iken bundan (19) akdem vefât eden Babasi Apostol veled-i Kostantin veled-i Yoriko'nun verâset-i zevce-i metrûkesi Limone (20) ibnet-i Babasi Yorgi ve sulbi kebîr oğulları Gorgor ve Baniko ve sulbiye kebîre kızı Parsen ve Cofula'ya (21) münhasıra ba'de bint-i merkûme Cofula dahi vefât idûp verâset-i zevc-i metrûki Apostol (22) veled-i Kumenoğlu Kostantin ve vâlidesi merkûme Limone ve sulbi sağır oğlu Kostantin ve sadriye (23) sağıre kızı Entî ve Pelâs ve Lisâfe'ye münhasıra olduktan sonra sığâr-ı mezbûrûnun (24) baba ve velîleri ve tesviye-i umûrlarına mansûbe-i vasîleri Kumenoğlu Apostol veled-i Kumenoğlu Kostantin (25) meclis-i şer'-i hattide de'âvî vekîllerinden Agop Efendi veled-i Evâkim mahzârında takrîr-i kelâm (26) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp vasîleri olduğum sığâr-ı merkûmûnun ced ve analarından mevrûs (27) mâllarını vaz'ul-yed olanlardan talep ve da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve husûs-u mezkûr (28) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine ve 'inde'l-hâce mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyede (29) ve bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen taleb-i da'vâ ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (30) küllisine tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye mezbûr Agop Efendi'yi vekîl ve nâib-i (31) menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbâği (32) edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte tescil kılındı. Fî 23 Rabîu'l-Âhır 302

(33) Vekîl-i mezbûr Agop Efendi Agop'un parmağı

(34) Müvekkil vasî-i merkûm Apostol

(35) İşbu parmak ma'lûmum olan Apostol'un parmağı olduğunu tasdik ederim Topal Mustafazâde

VARAK 31-B

KAYIT-96: VEKÂLET HÜCCETİ

(24 Rabîu'l-Âhır 1302; 9 Şubat 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesinde sâkin Sipâhizâde (2) Mehmed Ağa ibn Süleyman ibn Abdullah meclis-i şer'-i şerf-i enverde de'âvî vekillerinden Beşirzâde Midhat (3) efendi ibn Ahmed Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Hoca Halil mahallesinde sâkin iken bundan (4) mukaddem vefât eden Sipâhizâde Ahmed Ağa ibn (boş) b. (boş) verâset-i zevce-i menkûha-i (5) metrûkesi (boş) ibnet-i (boş) ile biraderzâdesi bana mevrûs olmakla 'amcam müteveffâ-i (6) mezbûr Ahmed Ağa'dan bana mevrûs hisse-i irsiyyemi terekesine vaz'ul-yed olanlardan talep ve da'vâ (7) ve ahz u kabza ve duyûnu müsebbitesi zuhûr eder ise ba'de'l-edâ ve makbûzunu bana isâl ve lede'l-iktizâ (8) husûmet ve red cevâba ve 'inde'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakıf olduğu (9) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb (10) ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gibbe't-tasdîk tescîl kılındı.(11) Fî 24 Rabîu'l-Âhır 302

(12) Vekîl-i mûmâ ileyh Midhat Efendi

(13) Müvekkil-i mezbûr Sipâhizâde Mehmed Ağa

KAYIT-97: MUHÂLAA HÜCCETİ

(28 Rabîu'l-Âhır 1302; 13 Şubat 1885)

(14) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İmâret mahallesi sâkinelerinden olup (15) zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Zehra Hâtûn bint-i Abdal Hasan (16) zevc-i muhâla-ı Urbacı Rüstem Ağa ibn Mahmûd muvâcehesinde beş yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle (17) mezbûr Rüstem Ağa zevc-i dâhilim olup lâkin meyânımızda (18) vuku'a gelen adem-i hüsn-i mu'aşeretten nâşî ben hal'a tâlib ve müfârekata râğib olmamla (19) zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müsemma-i mezkûrum olan beş yüz guruştan meccânen (20) fârîga olup nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûme ve meûnet-i süknâm dahi kendü üzerime (21) ve mezbûr Rüstem'in firâşından hâsıl ve benden mütevellîd sulbi sağır oğlu Mehmed Hacı

- Kasım (22) hakkı hıfânesi teknil oluncaya değin kendü mâlımdan infâk ve iksâ etmek üzere (23) kable'l-'iddet vefât eder ise nafaka-i bâkiyesinden zimmetim yeri olmak üzere mezbûr (24) ile muhâlaa-i sahiha-i şer'-î ile hal' olduğumu ol dahi hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl (25) hukûk-u zevciyyeye ve sâireye müte'allika da'vâdan her birimiz ibrâ-i âmme-i sahiha-i (26) meşru ile ibrâ ve ıskad ve yine her birimiz âharın bir minvâli muharrer ibrâsını kabûl ettik (27) dediklerinde tescil kılındı. Fî 28 Rabîu'l-Âhır 302
- (28) Müddeâ aleyh zevc-i merkûm Rüstem Ağa
- (29) Müddeîye zevce-i mezbûre Zehra Hâtûn ibnet-i Hasan Ağa
- (30) Mezbûrenin mührü olmadığından imzâsını ve parmağımı tasdik eyledim
- (31) Mu'arrif mahalle-i merkûmdan Ali Beşezâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed Ağa
- (32) Mataracıoğlu Hasan Ağa ibn Mahmûd Ağa
- (33) Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil Ağa

VARAK 32-A

KAYIT-98: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA'VÂSI

(3 Cemaziye'l-Evvel 1302; 17 Şubat 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe-i Bâlâ mahallesinde sâkine ve zâtı (2) zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Çerkez muhâcirlerinden Elmâs (3) Hâtûn ibnet-i Vedîoğlu Selim b. Mehmed medîne-i merkûme mahkemesinde meclis-i şer'de medîne-i merkûme (4) nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' Kân karyesi sâkinlerinden zevc-i dâhili Gümrükçüoğlu Ömer Ağa ibn Osmân (5) muvâcehesinde ben mezbûr Ömer Ağa'nın on aded Osmânlı lirâsı mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i (6) menkûha-i medhûlün bihâsı iken merkûm Ömer Ağa beni bundan iki sene mukaddem bir talak-ı (7) bâin tatlık idûp ol vecihle zevce-i mutlakası olduğum cihetle zimmetinde mütekarrir (8) ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr on aded Osmânlı lirâsı hakkımı bana edâya (9) merkûm Ömer Ağa'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (10) mezbûre Elmâs Hâtûn ancak üç yüz gurus mehri müeccel tesmiyesiyle halen (11) zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olup mâ-adâ yedi yüz gurus (12) mehr-i müecceli ve mezbûreyi tatlık eylediğini külliyyen inkâr etmekle mezbûrenin

- (13) kendisine itâat ve hukûk-u zevciyyete riâyet ve inkıyâd eylemesini ol dahi (14) da'vâ eylediği tescil kılındı. Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 302
- (15) Müddeâ aleyh mezbûr Ömer Ağa
- (16) Müddeîye-i mezbûre Elmâs Hâtûn ibnet-i Selim
- (17) Mezbûrenin mührü olmadığından bâlâdaki imzâ ve parmağını tasdîk eyledim
- (18) Mu'arrif Vedîoğlu Süleyman b. Selim Ağa
- (19) Caniklioğlu Kibar Ağa ibn Ahmed Ağa
- (20) Mu'arrif muhâcir Vedîoğlu Murâd Ağa ibn Süleyman Ağa b. Selim
- (21) Şuhûdu'l-Hâl
- (22) Kân karyesinden Gümrükçüoğlu Hamid Ağa ibn İsmâil Ağa
- (23) Eriş karyesinden Sağıroğlu Hacı Temel ibn
- (24) Yomra'da Coşera mahallesinde ve Batum muhâcirlerinden Mahmûdoğlu Rızvan b. Mahmûd
- (25) Mezkûr Coşera karyesinden mezbûrenin karındaşı Murâd Ağa ibn Selim Ağa
- (26) Caniklioğlu Kibar Ağa ibn Ahmed Ağa
- (27) Boztepe-i Bâlâ mahallesinden Dervişoğlu Mehmed Ağa ibn
- (28) Boztepe-i Bâlâ mahallesinden Uzun Ali b.
- (29) Bâlâda muharrer yedi nefer şâhidden başka şâhidim olmadığını tasdîkan işbu mahalle şerh ve temhîr eyledim. (30) Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 302
- (31) Müddeîye-i mezbûre Elmâs Hâtûn ibnet-i Süleyman

VARAK 32-B

KAYIT-99: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(3 Cemaziye'l-Evvel 1302; 17 Şubat 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kemer kaya mahallesinde sâkine (2) iken işbu bin üç yüz iki senesi Rabîu'l-Âhır'ının yirmi dördüncü günü vefât (3) eden sağîre Asiye'nin babası ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddia eden (4) mahalle-i mezkûre sâkinlerinden Hacı Ömer Ağa ibn Mehmed Tûfân meclis-i şer' de (5) sağîre-i mezbûrenin zikr-i âtî medyûnu Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil (6) muvâcehesinde mahalle-i mezkûre sâkinelerinden olup zât-ı ta'rîf-i şer'-î (7) ile ma'rûfe olan Hayriye Hâtûn

ibnet-i Osmân hâzır olduğu halde (8) sağıre-i müteveffât mezbûre Asiye benim firâşımdan hâsıl ve bundan mukaddem (9) vefât eden zevcem Zülfiye Hâtûn ibnet-i Cezayirli Mehmed Reisten mütevellid (10) sulbiye sağıre kızım olup ol vecihle müteveffât-ı sağıre mezbûrenin verâseti (11) benimle vâlidesinin vâlidesi hâzıre-i mezbûre Hayriye Hâtûn'a münhasıra ve bizden (12) başka vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsim müteveffât-ı sağıre (13) mezbûrenin hayatında ile'l-vefât cihet-i karzdan mezbûr Osmân Ağa zimmetinde (14) on iki gurus alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istifâ (15) vefât etmekle meblâğ-ı mezbûrdan bana isâbet eden on gurusu talep (16) ederim suâl olunup bana edâya kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur (17) dedikte ol dahi cevâbında cihet-i merkûmeden sağıre mezbûreye zimmetinde (18) ol mikdâr gurus deynî olduğunu ikrâr lâkin müddei-i mezbûrun mâ-adâ (19) verâset müddeâsını inkâr etmekle tescil kılındı. Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 302

(20) Medyûn-u mezbûr Osmân Ağa

(21) Müddei-i mezbûr Ömer Ağa ibn Tûfân Ağa

(22) Şuhûdu'l-Hâl

(23) Kemer kaya mahallesi İmamı Vehbi Efendi ibn Mahmûd Efendi

(24) Eksotha mahallesinden Baspanbaşı Abdullah Ağa ibn Ahmed Ağa

VARAK 33-A

KAYIT-100: ZİMMETİNİ İBRÂ VE İSKÂT HÜCCETİ

(4 Cemaziye'l-Evvel 1302; 18 Şubat 1885)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Hoca Halil mahallesinde sâkine iken bundan akdem yani yirmi beş gün mukaddem vefât (2) eden Sipâhizâde Terzi Ahmed Ağa ibn Hasan b. Abdurrahman'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi (3) Tevhîde Hâtûn ibnet-i Tonyalı el-Hâc İsmâil Efendi ve li-ebeveyn er karındaşı oğlu Mehmed Efendi'ye münhasıra (4) olduktan sonra mezbûr Mehmed Efendi meclis-i şer'-i enverde tereke-i müteveffâ-i mezbûra vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan (5) ma'rûfetü'z-zât zevce-i mezbûre Tevhîde Hâtûn tarafından vekil-i müseccel-i şer'îsi li-ebeveyn er karındaşı Ahmed Efendi (6) mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mûrîsimiz 'ammim müteveffâ-i mezbûrun emlâk ve nukûd ve urûz-u (7) terekesine müvekkil-i mezbûr Ahmed Efendi vaz'-ı yed etmekle

bundan mukaddem beynimizde ba'de vuku'-ul-münâzaa bâ-şavt-ı muslihîn (8) 'ala tarîku't-ticâretü'ş-şer'-î yüz kırk beş aded yüzlük mecîdi altınına sulh olduğumda ol dahi bana (9) ref' ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden tamamen ve kâmilten ahz u kabz idûp mûrîsimiz 'ammim müteveffâ-i mezbûrun (10) terekesine nukûd ve menkûl ve akar ve gurusu cilî ve hakkı bi'l-cümle mâl itlâk olunur nesneye müteallika (11) âmme-i da'vâdan zevce-i müvekkile-i mezbûrenin zimmetini ibrâ-i sulh-i şer'-î ile ibrâ ve ıskât eylediğimde (12) ol dahi ibrâ-i mezkûru ba'de'l-kabûl ol dahi medfû' olan meblâğ-ı mezkûrun istirdâdına müteallik (13) âmme-i de'âvî ve metâlibâtan zimmetini ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile ibrâ ve ıskât ol dahi ibrâ-i mezkûru (14) kabûl eylediği. Fî 4 Cemaziye'l-Evvel 302

(15) Vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi (16) Mezbûr Mehmed Efendi

(17) Muhtar Hüseyin Ağa ibn İsmâil (18) Ve Bursimzâde Mehmed Efendi ibn Mehmed Efendi

(19) Ve Hâfız Abdullah Efendi ibn Ali ve İbrâhim

KAYIT-101: VEKÂLET HÜCCETİ

(7 Cemaziye'l-Evvel 1302; 21 Şubat 1885)

(20) Medîne-i Trabzon'un Hoca Halil mahallesi sâkinlerinden Kulakoğlu Ruşen b. İsmâil b. Osmân (21) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i merkûmenin Yeni Cuma mahallesi sâkinlerinden Çanakçızâde Mehmed Efendi b. Mustafa (22) mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm medîne-i merkûme nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbî' Sera karyesinden (23) olup bundan akdem vefât eden İmamoğlu Mehmed b. Ali b. Abdullah'ın sulbi sağır oğlu Sabri (24) ve kızı Sâkine'nin bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbu olduğum cihetle sağırân-ı mezbûrânın nazarları karye-i mezkûreden (25) Mustafaoğlu Hasan ile sağırân-ı merkûmânın hesaplarını rü'yet ve red cevâb ve husûmete ve husûs-u mezkûr (26) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile mezbûr Mehmed Efendi'yi (27) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte tescîl kılındı. (28) Fî 7 Cemaziye'l-Evvel 302

(29) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi (30) Müvekkil-i mezbûr Ruşen

KAYIT-102: VEKÂLET HÜCCETİ

(7 Cemaziye'l-Evvel 1302; 21 Şubat 1885)

(31) Medîne-i Trabzon'un Mağara mahallesinden Mustafaoğlu Hasan b. Ahmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i merkûmenin (32) İmâret mahallesinden Ali Fâik

Efendi ibn Mehmed mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm idûp Akçaabad nâhiyesinin Sera (33) karyesinden olup bundan akdem vefât eden İmamoğlu Mehmed b. Ali b. Abdullah'ın sulbi sağır oğlu Sabri ve sulbiye (34) sağîre kızı Sâkine'nin bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbu Saçlı Hoca mahallesinden Kulakoğlu (35) Ruşen b. İsmâil vasî olup ben dahi mezbûr üzerine nazır olduğum sağîrân-ı mezbûrânın babalarından (36) mevrûs mâllarının hesaplarını tamamıyla vasî-i mezbûrdan rü'yet ve talep ve da'vâ ve husûmete ve husûs-u (37) mezkûr mütevakkıf olduğum umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Ali Fâik (38) Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte (39) gıbbe't-tasdîk tescîl kılındı. Fî 7 Cemaziye'l-Evvel 302

(40) Vekîl-i mezbûr Ali Efendi

(30) Müvekkil-i mezbûr Ruşen

VARAK 33-B

KAYIT-103: VEKÂLET HÜCCETİ

(7 Cemaziye'l-Evvel 1302; 21 Şubat 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'un Faros mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mahbûbe Hâtûn ibnet-i (2) Ahırzamanoğlu Osmân Reis b. Abdullah'ın verâset-i zevc-i metrûki Kâmil ibn Topkaroğlu (3) Hasan ve sulbiye sağîre kızı Sa'diye ve li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin (4) ve li-ebeveyn kız karındaşı Hâtûncuk Hâtûn'a münhasıra ba'de kable'l-kısme uhtü mezbûre Hâtûncuk dahi (5) vefât idûp verâseti zevc-i metrûki Mehmed Ağa ibn Haliloğlu Yakûb ve sadrı kebîr (6) oğulları Şevki ve Mecnun ve Hâfız Mustafa ve Ali Osmân ve sadriye kebîre kızı Hânımcık Hâtûn'a münhasıra (7) olduktan sonra verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Kâmil Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (8) mezkûr Faros mahallesinden Emînoğlu Şükrü Reis ibn Ahmed mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i (9) 'ani'l-merâm idûp mahalle-i mezkûrede vâki' Civelekoğlu çıkmaz sokağında vâki' emlak idâresinde (10) (boş) defterin (boş) aded umûmisinde ikinci numara ile murakkam iki taraftan (taraftan) (11) tarîk-i âmm ve bir taraftan tarîk-i hâs ve taraf-ı rabi' Haliloğlu Şevki Efendi ibn Mehmed Ağa (12) hânesi hudûduyla mahdûd bir bâb mülk menzilde bir mûcib mesele-i mezkûre (boş) (13) sehîm hisse-i şâyi'amı semen-i misliyle tâlibi zuhûrunda âhara bey'a ve kabz-ı semen ve

makbûzunu bana (14) irsâl ve isâle (15) bey'-i mezkûrumu idâre meclisinde takrîre ve i'tâ (16) sında ve husûs-u mezkûr mütevakvîf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (17) sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Şükrü Reis'i vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i (18) mezkûreyi kabûl eyledi dedikte tescîl kılındı. Fî 7 Cemaziye'l-Evvel 302

(19) Vekîl-i mezbûr Şükrü Reis

(20) Müvekkil-i mezbûr Kâmil Ağa

(21) Şuhûd ve Mu'arrif

(22) Haliloğlu Şevki Efendi ibn Mehmed Ağa

(23) Ali Paşazâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed

KAYIT-104: İDDİÂ-İ NİKÂH DA'VÂSINDA KIZB HÜCCETİ

(8 Cemaziye'l-Evvel 1302; 22 Şubat 1885)

(24) Maçka nâhiyesine tâbi' Mahura karyesinden Elifoğlu Musa b. el-Hâc Hasan b. Mehmed meclis-i şer'de karye-i mezkûre (25) ahâlisinden Kayaoğlu İzzet b. diğeri el-Hâc Hasan muvâcehesinde karye-i mezkûre sâkinlerinden olup zâtı ta'rif-i şer'-î (26) ile ma'rûfe olan Hânım ibnet-i İslamoğlu İsmâil b. Osmân tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (27) sahiha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'isi Ahmed Hamdi Efendi ibn Memiş Efendi hâzır olduğu sırada müvekkile-i mezbûre Hânım (28) Hâtûn yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlün bihâm iken bundan dört mâh mukaddem (29) mezbûreyi talak-ı sülûs ile tatlîk eyledim ba'de iktizâ-ul-'iddet nefsinin mezbûr İzzet'e tezvîc ve tenkîh idûp (30) ben-dahi tatlîkime nâdim olup bundan mukaddem benim zevcimdir deyû da'vâya kıyâm etmiş isem de da'vâ-i (31) mezkûremde kizb idûp ol vecihle benim müvekkile-i mezbûre Hânım ile mezbûr İzzet hakkında nikâh da'vâm (32) yoktur mukırr mezbûr Hasan'ın mezbûr İzzet ile hâzır vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi cemi' kelimât-ı meşrûhasınıda (33) tahkîk ve tasdîk eyledikleri tescîl kılındı. Fî 8 Cemaziye'l-Evvel 302

(34) Müddeî Elifoğlu Musa

(35) Müddeâ aleyh Kayaoğlu İzzet

(36) Müvekkile-i mezbûre Hânım / Ahmed Hamdi Efendi

(37) Şuhûd (38) Civre karyesinden Sâlihzâde Hacı İsmâil Ağa ibn Osmân

(39) Mahura karyesinden Küçük Ahmedoğlu Osmân b. Ahmed

(40) Haçavera karyesinden Gâzioğlu Edhem ibn İbrâhim

(41) Mahura karyesinden Topçuoğlu Temel b. Osmân

VARAK 34-A

KAYIT-105: DEYN HÜCCETİ

(10 Cemaziye'l-Evvel 1302; 24 Şubat 1885)

(1) Zevcesi Cevâhir ibn Mustafa

(2) An asl Kars muhâcirlerinden olup medfne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesinin nefsi Pulathâne mahallesinde (3) sâkin iken bundan akdem vefât eden Kars'lı Hasan b. Abdullah (4) b. Abdurrahman'ın evlâdı sığâr-ı Temel ve Şerîf ve Mustafa ve Zenit'in li-ecli'd-da'vâ (5) kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunan Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil medfne-i merkûme (6) mahkemesinde meclis-i şer'-i münürde nâhiye-i mezkûrenin Fiz karyesi ahâlisinden Ma'rûfoğulları (7) Osmân ve Mehmed ve Ahmed b. İsmâil muvâcehelerinde vasîleri olduğum sığâr-ı mezbûrünün mûrisleri babaları müteveffâ-i (8) mezbûr Hasan'ın hayatında cihet-i karz-ı şer'den mâlından ve yedinden ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk (9) eylediğimiz otuz dört aded yüzlük mecîdi altınıyla seksen üç sehim alacağını müteveffâ-i mezbûr (10) kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle el-hâlete hazihi meblâğ-ı mezkûr vasîleri olduğum sığâr-ı mezbûrûna (11) mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûru medyûn-u mezbûrûn Osmân ve Mehmed ve Ahmed'den halen talep ederim deyû (12) da'vâ ettikte mezbûrûn Osmân ve Mehmed ve Ahmed dahi cevâblarında meblâğ-ı mezkûr otuz üç (13) aded yüzlük mecîdi altınıyla otuz dört santim zimmetimizde müştereken cihet-i merkûmeden (14) müteveffâ-i mezbûra duyûnumuz olup ba'de'l-vefât meblâğ-ı mezkûr otuz üç lirâ otuz dört (15) santim halen zimmetimde vârisleri eytâm-ı merkûmûna edâsı vâcib sahihan deynimiz olduğunu ve sığâr-ı mezbûrûna (16) mevrûs olduğunu her biri tayân ve kat'iyen ikrâr ve itiraf eylediklerini mübeyyin temhîr kılındı. (17) Fî 10 Cemaziye'l-Evvel 302

(18) Müddeâ aleyh medyûn-u mezbûr Ahmed

(19) Müddeâ 'aleyh medyûn-u mezbûr Mehmed

(20) Müddeâ 'aleyh medyûn-u mezbûr Osmân

(21) Müddeî vasî-i mezbûr Osmân Ağa

(22) Bâlâda muharrer sâhib-i imzâ Marufogulları Osmân ve Mehmed ve Ahmed'in kendi parmakları (23) olup ve kendileri ma'lûmum ve emirleri üzere imzâ ettim. Faros mahallesinden Zâbunoğlu Memiş b. Hasan

KAYIT-106: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI**(11 Cemaziye'l-Evvel 1302; 25 Şubat 1885)**

(24) Medîne-i Trabzon mahallâtından Pazar Kapusu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Veli Beyzâde Şekerci (25) Mustafa ibn Veli b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Lütfiye Hâtûn ibnet-i Züfrizâde Hüseyin Efendi ibn (26) Pîr ve sulbiye kebîre kızı Güllü ve sulbiye sağîre oğulları Hüseyin ve Ahmed ve sulbiye sağîre kızları Fevziye ve Sâniye ve haml-i mevkûfe (27) münhasıra olduktan sonra verese-i mezbûrundan zevce-i mezbûre Lütfiye Hâtûn tarafından zikr-i âti husûsta vekâlet-i (28) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi li-ebeveyn er karındaşı Gâlip Efendi ibn el-mezbûr Hüseyin Efendi meclis-i (29) şer'-i münîrde sığâr-ı mezbûrünün li-ecli'l-husûmet kibel-i şer'den mansûbe-i vasîleri ve tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûre (30) vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'-î sâbit ve mütehakkık Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr (31) Mustafa Efendi ibn Veli b. Abdullah'ın hayatında bin iki yüz doksan bir senesi Ramazan-ı Şerîf'in onuncu günü (32) müvekkilem mezbûrenin mâlından ve yedinden an ciheti'l-karz ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği (33) üç bin iki yüz altmış guruşa mu'âdil yirmi sekiz aded yüzlük mecîdi altını ve yirmi üç aded (34) gâzi altınından yedi yüz guruşa mu'âdil yedi aded yüzlük mecîdi altını hayatında müvekkilem mezbûreye (35) bi't-teslîm bâkî iki bin beş yüz altmış guruşa mu'âdil yirmi bir aded yüzlük mecîdi altınıyla yirmi üç (36) gâzi altını müvekkilem mezbûreye deynî olup ve hatta meblâğ-ı mezkûr müteveffâ-i mezbûrun cihet-i mezkûrden (37) zimmetinde müvekkilem mezbûreye deynî olduğu bin üç yüz iki senesi Ramazan-ı Şerîf'inin içerisinde (38) mahz-ı şuhûdda dahi kat'iyen ikrâr ve itirâf idûp ol vecihle meblâğ-ı mezkûru (39) tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûrdan müvekkilem mezbûreye izâfetle bana edâ ve teslîme vasî-i mezbûr Osmân Ağa'ya (40) kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûre (41) bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddei-i vekîl-i mezbûrun mâ-adâ alacak müddeâsını

(42) Şuhûd ancak iki bin guruşuna şahâdet eylediklerini mübeyyin 302

VARAK 34-B

(1) İnkâr eylediği. Fî 11 Cemaziye'l-Evvel 302

(2) Müddeâ aleyh vasî-i mezbûr Osmân Ağa

(3) Müddeî vekîl-i mezbûr Gâlip Efendi

(4) Yine vekîl-i mezbûr Gâlip Efendi meclis-i şer'-i münîrde müteveffâ-i mezbûrun tereke-i vâfiyesine vaz'-ı yed eden sığâr-ı (5) mezbûrünün li-ecli'l-husûmet vasîleri mezbûr Osmân Ağa ibn İsmâil muvâcehesinde müvekkilem mezbûre (6) Lütfiye Hâtûn ibnet-i Hüseyin b. Pîr bundan yirmi beş sene mukaddem müteveffâ-i mezbûr Mustafa Efendi'nin (7) hayatında ile'l-vefât yedi yüz elli bir guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı (8) olup müteveffâ-i mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr yedi yüz (9) elli guruşu kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûr yedi yüz elli guruş (10) vaz'-ul yed olduğu tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûrdan müvekkilem mezbûreye izâfetle bana edâ ve teslîme (11) vasî-i mezbûr Osmân Ağa'ya kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (12) tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûra bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müddeî-i vekîl-i mezbûrun ber vech-i muharrer mâ-adâ (13) müddeâsını inkâr eylediği. Fî 11 Cemaziye'l-Evvel 302

(14) Vasî-i mezbûr Osmân Ağa

(15) Müddeî vekîl-i mezbûr Gâlip Efendi

(16) Yemin sahifede muharrer alacak içün şâhidleri

(17) Pazar Kapusu mahallesinden Şekerci Yunus Efendi ibn Ömer

(18) " " " Hüsnü Efendi ibn Hacı Hâfizzâde Osmân Efendi

(19) Kasım Ağa mahallesinden Lârçinzâde Mehmed Efendi

(20) Tekye mahallesinden Kahveci Mustafa damâdı Şekerci Mustafa ibn

(21) Debbaghâne mahallesinden Gümüshaneli Şekerci Küçük Mustafa ibn

(22) Nikâh içün şâhidler

(23) Pazar Kapusu mahallesinden Hacı Hâfizzâde Hüsnü Efendi ibn Osmân

(24) " " " Şekerci Yunus Efendi ibn

(25) Mahalle-i mezkûre Muhtarî İbrâhim Ağa ibn

(26) Mahalle-i mezkûreden Beşikçi Hâfiz Mehmed Ali Efendi ibn Osmân

(27) Bunlardan başka şâhidim yoktur. Vekîl-i mezbûr

KAYIT-107: NAFKA HÜCCETİ**(14 Cemaziye'l-Evvel 1302; 28 Şubat 1885)**

(28) Medîne-i Trabzon mahallâtından Ayafilbo mahallesinde sâkin Mescizâde Ahmed Efendi ibn Hâfız İbrâhim Efendi (29) ibn Hüseyin Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp bâ-hüccet-i şer'iyye vasîsi (30) olduğum li-eb sağır kız karındaşı Asiye'nin nafaka ve kisveye eşeddü ihtiyâcıyla muhtaç olmakla babası (31) müteveffâ-i mezbûr Hüseyin Efendi'den mevrûs mâlından kadar-ı kifâye nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye (32) matlûbumdur dedikte fi'l-hakika vasî mûmâ ileyh Ahmed Efendi'nin takrîr-i vakı'a mutâbık ve nefsü'l-emre (33) muvâfık ve zikr-i âtî kadar-ı ma'rûf idüğü zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve (34) mütehakkık olmağın işbu tarih-i küttabdan şehriye kırk beş guruş nafaka farz ve takdîr buyurup meblâğ-ı (35) mefrûz kırk beş guruş sağîre-i mezbûre nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzımı zaruriyyesine harç ve sarfa (36) ve lede'l-iktizâ istidâneye ve 'inde'l-zuhûr sağîre-i mezbûrenin mâlı nem'asından rucu'a mezbûr Ahmed Efendi'ye izin (37) verilmeğın. Fî 14 Cemaziye'l-Evvel 302

(38) Vasî Ahmed Efendi ibn Hâfız İbrâhim Efendi

(39) İmam Hâfız mustafa Efendi ibn Emin el-Hâc Ali

(40) Maltınlı Mehmed b. Ömer

(41) Ve Haliloğlu Hüseyin b. Ahmed

VARAK 35-A**KAYIT-108: EŞYÂ, NAKD VE MEHRİNİ TALEP VE KARŞILKLI DA'VÂLAŞMA****(13 Cemaziye'l-Evvel 1302; 27 Şubat 1885)**

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbî' Mesona karyesi sâkinelerinden olup zâtı ta'rif-i (2) şer'-î ile ma'rûfe olan Abdioğlu Kerîmesi Ümmü Külsüm Hâtûn ibnet-i Mustafa b. Abdullah tarafından (3) husûsi işte vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (4) karye-i mezkûre

sâkinlerinden Hacıoğlu Osmân b. Hüseyin tarafından husûsi işte vekîl-i müeccel-i şer'îsi Ali Fâik Ağa ibn Mehmed muvâcehesinde mezbûr Osmân Ağa bundan akdem (5) bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilim mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn'un zevce-i dâhili iken işbu (6) bin üç yüz iki senesi Saferu'l-Hayrın beşinci günü sâkin oldukları karye-i mezkûrede menziline müvekkilem (7) mezbûreyi bâin tatlık idûp hânesinden dışarı atûp ol vecihle mezbûrun zevce-i mutlakası (8) olduğu cihetle zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr ile işbu irâe eylediğim bir kıt'a (9) defter-i müfredât mûcibince dört yüz guruş kıymetli üç re's inek ve yirmi guruş kıymetli bir (10) sandık ve yetmiş beş guruş kıymetli üç esâmme ketân ve yüz guruş kıymetli on aded çora ve beş (11) aded yüzlük mecîdi altûnu ve hanesinde bir odaki cem'an bin doksan beş guruşluk eşyâ ve nakd ile (12) mehr-i mezkûr ve oda-i mezkûreleri bi'l-vekâle halen talep ederim deyû da'vâ ettikte. (13) Fî 13 Cemaziye'l-Evvel 302

(14) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(15) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi dahi cevâbında mehr-i mezkûr bin guruş ile müvekkile-i mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn (16) müvekkilim mezbûr Osmân Ağa'nın zevce-i menkûha-i metrûkesi olduğunu ikrâr lâkin müvekkilim mezbûr Osmân Ağa tarih-i mezkûrde (17) Rize kasabasında olduğunu tevâtûran isbât ederim deyû tatlık müddeâsını inkâr. (18) Fî 13 Cemaziye'l-Evvel 302

(19) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(20) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevâbında müvekkilem mezbûre bin üç yüz iki senesi Rabîu'l-Evvel'inin on dokuzuncu (21) günü mahkeme-i şer'iyeye gelerek beni da'vâsına tevkîl idûp müvekkil-i mezbûr Osmân Ağa tescîl-i vekâletten (22) çend gün sonra mahkeme-i şer'iyeye gelerek müvekkilem mezbûrenin hükümete müracaatı ile beni tevkîl eylediğini (23) sûret-i inkârda bulunarak mezkûr Rabîu'l-Evvel'in yirmi altıncı günü mezkûr Mesona karyesine (24) giderek karye-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda dahi müvekkilem mezbûre içûn ben zaten mezbûre Ümmü (25) Külsüm Hâtûn'u talak-ı sülûs ile tatlık etmişim lâkin nikâh ve nafakasından vazgeçsin (26) da'vâlara düşmeyelim deyû tatlığını ikrâr ve itirâf etmiş olduğundan ol vecihle müvekkile-i mezbûre (27) mezbûr Osmân'ın zevce-i mutlakası bulunduğunu tevâtûran isbât ederim deyû da'vâ. (28) Fî 13 Cemaziye'l-Evvel 302

(29) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(30) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi dahi cevâbında müvekkilim mezbûr Osmân Ağa mezkûr Rabîu'l-Evvelinin yirmi (31) dördüncü günü Trabzon'dan Rize'ye gittiğini tevâtûran isbât ederim deyû da'vâ eylediği. (32) Fî 15 Cemaziye'l-Evvel 302

(33) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(34) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevâbında tevârih-i mezkûrede müvekkil-i merkûm Osmân Ağa (35) Yomra'da olduğunu tevâtüran isbât ederim deyû da'vâ. Fî 15 Cemaziye'l-Evvel 302

(36) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(37) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre Ümmü Külsüm Hâtûn müvekkilim mezbûr Osmân Ağa'dan (38) bu güne kadar hal'a tâlib olduğunu ve bedel-i hal' nâmıyla elli lirâ vereyim beni hal' etsin (39) deyû hal'a tâlib olduğunu isbât ederim deyû da'vâ. (40) Fî 15 Cemaziye'l-Evvel 302

(41) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

VARAK 35-B

KAYIT-109: VEKÂLET HÜCCETİ

(22 Cemaziye'l-Evvel 1302; 8 Mart 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesinin nefsi kasabası (2) mahallâtından olup el-yevm medîne-i merkûmede Şirin Hâtûn mahallesinde müsâfiraten sâkineler ve zâtı zeyl-i (3) zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Mâhi ve Mihri ve Zekiye ibnet-i (4) Abonoszâde müteveffâ Mehmed Pîr Ağa ibn Ahmed Amîş Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (5) medîne-i merkûme nevâhîsinden Kisarna karyesi ahâlisinden li-ebeveyn 'ammileri işbu ba'sû'l-küttab (6) Abonoszâde Tosun Ağa ibn el-mezbûr Ahmed Amîş Ağa muvâcehesinde her biri (7) bi-tav'ihim takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp medîne-i merkûmeye tâbî' Holomena karyesinde (8) vâki' haremeyn-i muhteremeyn hazinesinden mebsût Hâtûniye vakfından ma'lûme'l-hudûd (9) ve'l-evsâf tahminen bir dönüm bir kıt'a tarla ve yine mezkûr Holomena (10) karyesinde kâin kezâlik haremeyn-i muhteremeyn hazinesinden mebsût Hâtûniye vakfından (11) ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf tahminen üç dönümlük bir kıt'a tarla ve yine mezkûr (12) Holomena karyesinde kâin kezâlik ma'lûme'l-hudûd ve'l-evsâf sekiz (13) parça mülk menzil ile iki kıt'a tarla ve sekiz parça mülk menzil irsen (14) ve müştereken yedimizde ve dâhil havza-i tasarrufumuzda mülk ve hakkımız olmakla neyyir-i emlâk (15) ve tarla-i mahdûde-i mezkûrlerde olan hisse-i şâyî'a-i ma'lûmelerimizi (16) mahallinde tâlibi zuhûrunda semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î ve ferâğ-ı (17)

mu'teber-i kat'i ile kat'iyyen bey' ve ferâğ ve kabz-ı semen ve bedel ve makbûzunu bize (18) irsâl ve isâle ve meclis-i idâre-i vilâyette takrîre ve i'tâsında ve husûs-u (19) mezkûr mutevâkkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (20) sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Tosun Ağa'yı vekîl ve naib-i menâb nasb ve ta'yin (21) eylediğimizde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl eylediği. (22) Fî 22 Cemaziye'l-Evvel 302

(23) Vekîl mûmâ ileyh Tosun Ağa

(24) Müvekkil-i mezbûre Zekiye Hânım

(25) Müvekkil-i mezbûre Mihri Hânım

(26) Müvekkil-i mezbûre Mahî Hânım

(27) Zâtları ma'lûmum olan mezbûretân Zekiye ve Mihri Hânımların imzâlarını tasdîk ederim.

(28) Abonoszâde Ali Efendi ibn Ömer Ağa

(29) Mu'arrif

(30) Akçaabad Nâhiyesinden Hacı İzzet Efendi

(31) Derviş Yüzbaşızâde Emir Emîn Efendi

(32) Oksu karyesinden Sıdkıoğlu Alican Ağa ibn Ahmed Ağa

(33) Fenercioğlu Mehmed Ağa ibn Hasan Pîr Ağa

(34) Mahmûdzâde Emîn Ağa ibn İsmâil Ağa

(35) Celal Efendizâde Bahattin Efendi ibn Celal Efendi

VARAK 36-A

KAYIT-110: VAKFİYYE HÜCCETİ

(15 Cemaziye'l-Evvel 1302; 1 Mart 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Tonya nâhiyesine tâbi' Manganbo karyesi (2) ahâlisinden sahibu'l-hayrât ve'l-hasenât İlyasoğlu Ali b. Mehmed b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vakfi âti'l-beyân (3) li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yin eylediği medîne-i merkûmenin Saçlı Hoca mahallesinden Mehâf Hacı Hasan Efendi ibn (4) el-Hâc Mustafa mahzârında ikrâr-ı sahih-i şer'-î ve itirâf-ı sarîh-i mer'î idûp ben atyeb mâlûmdan ifrâz eylediğim rayiç (5) fi'l-vakit bin dokuz yüz guruş hasbeten lillahu's-samed vakfi sahih-i müebbed ve haps-i sarîh-i muhalled ile vakf ve haps (6)

idûp şöyle şart ve ta'yin eyledimki meblâğ-ı mezkûr bin dokuz yüz guruş 'ala vechi'l-helal (7) bâ-yed mütevellî rehin kavî ve kefil-i celî ile senevi onu on bir buçuk hesâbı üzere erbâh ve istirbâh olunup (8) senevi hâsıl olan iki yüz seksen beş guruş gillesinden doksan yedi guruş salif-üz (9) zikr Manganbo karyesinde vâki' cami-i şerifte hatib olan efendiye ve yüz kırk sekiz (10) guruş dahi cami-i şerif-i mezkûrde muallim-i ciyâdet olan efendiye ve bâkî kırk guruş dahi cami-i şerif-i (11) mezkûrun ta'mîr ve termîmine harç ve sarf oluna ve ben lâbis-i libâs hayat oldukça vakf-ı mezkûrun (12) tevellîsi bana meşrûta ola vefâtımdan sonra batnen ba'de batn ve karnen ba'de karn evlâdı evlâdı evlâdımın (13) zükûrünün ekber-i erşedi mütevellî ola maâzallahu teâla evlâdımın zükûru bi'l-küllîye munkariz olur ise sâlifü'z-zikr (14) Manganbo karyesi ahâlisinin intihâblarıyla karye-i merkûmeden müstakîm ve dindar ve umûr-u vakfi rü'yete zâhiru'l- (15) iktidâr olan bir kimesne re'yi hâkimle mütevellî ola ve murûr-u eyyâm ve kurûr-u a'vam ile icrâ-i şerâit-i mezkûre (16) mütearrıze olur ise gille-i mezkûre sâlifü'z-zikr Manganbo karyesi fukarâsına meşrûta ola ve vakf-ı mezkûrun (17) tebdîl ve tagyîr ve teksîr ve tevkîri her kerede yedimde ola deyû ta'yin-i şurût ve tebyîn-i kuyûd-u birle meblâğ-ı mezkûr (18) bin dokuz yüz guruşu fâriga 'ani's-şevâgil bundan akdem mütevellî-i mezbûr Hacı Hasan Efendi'ye teslîm ol dahi vakfiyyet (19) üzere kabz u teslîm ve sâir mütevellîlerin nukûd-u mevkûfede tasarrufları gibi tasarruf eyledikten sonra (20) vakf-ı mezbûr 'ala butlan vakf-ı nukûd ve zimmetinde olan şurût ve kuyûda ve ba'dehu kavli adem-i lüzûma nisbet (21) idûp mütevellî-i mezbûr dahi sıhhat ve lüzûma zâhib olan eimme-i din kavilleriyle temessük makamlarıyla hükm talep edilmek (22) fi zamânen beyne'l-ulemâi'l-izâm cârî olan vech-i muhtâr üzere hakim mevku'sadr-ı kitab Topal ve hüsn-i meâb (23) efendi hazretleri huzûrunda terâfi' ettiklerinde mûmâ ileyh dahi âlimen bi'l-hılâfu'l-cârî beyne'l-eimme-i eşrâf (24) vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna kazâ-i mer'î etmekle vakf-ı mezbûr sahih ve lâzım (25) olup min ba'de vakfin gayride nakz ve ibtâlî mümteni'ul-ihtimâl olup tescîl kılındı. (26) Fî 15 Cemaziye'l-Evvel 302

(27) Hacı Hasan Efendi

(28) Vakf-ı mezbûr İlyasoğlu Ali

(29) Gâzizâde Mehmed Efendi ibn Mustafa

(30) Ve Arapoğlu Ali Ağa ibn Mustafa

(31) Ve Gâzioğlu Mehmed Ağa ibn Sâlih

(32) Ve Mollaoğlu Mustafa Ağa ibn Abdullah

(33) Ve Eyüpoğlu Ahmed ibn Eyüp

(34) Ve Havazifoğlu Mustafa Ağa ibn Ömer Ağa

VARAK 36-B

KAYIT-111: MUHÂLAA HÜCCETİ

(17 Cemaziye'l-Evvel 1302; 3 Mart 1885)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Molla Siyah mahallesinde ma'rifetü'z-zât Zülfiye Hânım ibnet-i müteveffâ Hâfız Zühdü Efendi ibn el-Hâc İsmâil (2) Efendi tarafından husûsi işte vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi li-ebeveyn (3) er karındaşı Hakkı Efendi ibn el-mezbûr Hâfız Zühdü Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müvekkil-i mezbûrenin (4) zevc-i dâhili medîne-i merkûmenin Şirin Hâtûn mahallesi ahâlisinden Hacı Zâimzâde Mehmed Şevki Efendi (5) ibn el-Hâc Mustafa Efendi mahzârında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezbûr Mehmed Şevki Efendi (6) müvekkilem mezbûre Zülfiye Hânım'ın bundan akdem iki bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili (7) olup beynlerinde adem-i hüsn-i mu'âşeretten nâşi müvekkilem mezbûre hal'a tâlib ve râğb olmakla (8) mezbûr Mehmed Şevki Efendi zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûr iki bin (9) guruş ile bâ-i'lâm-ı şer'-î mezbûr Mehmed Şevki Efendi'nin müvekkilem mezbûreye mahkûmun bih (10) olduğu dört bin altı yüz seksen altı guruş kıymetli ma'lûme'l-mikdâr eşyâdan bedel-i hal' nâmıyla meccânen fârîga nafaka-i 'iddet-i (11) mu'ayyene-i ma'lûm ve meûnet-i süknâsı kendi üzerine olmak üzere müvekkilem mezbûre Zülfiye Hânım'a (12) izâfetle mezbûr Mehmed Şevki Efendi ile muhâlaa-i sahiha-i şer'iyeye ile hal' olduğumda ol dahi ber vech-i muharrer (13) hal'-i mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-u zevciyyet ve ibtidâ-i zevciyyetten bu ana kadar âmme-i da'vâdan mezbûr Mehmed Şevki (14) Efendi'nin zimmetini ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'-î ile bi'l-vekâle ibrâ ve ıskât ve yine ehadehuma âharın (15) ibrâsını kabûl eyledi dediklerinde tescîl kılındı. Fî 17 Cemaziye'l-Evvel 302

(16) Mûmâ ileyh Mehmed Şevki Efendi

(17) Vekîl-i mûmâ ileyh Hakkı Efendi

(18) Şuhûd

(19) Subaşızâde İzzetlü Pertev Efendi ibn Abdülaziz Ağa

(20) Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Memiş Efendi

(21) Mîralâyzâde Sâlim Bey ibn Mehmed Bey

(22) Mütevellîzâde Ahmed Efendi ibn Mehmed Emîn Efendi

(23) Ve Ali Beşezâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed

VARAK 37-A

KAYIT-112: ZEVCESİNE MUHÂLAAYA RUHSAT VERME VE ZEVCIYYETE FUZÛLİ MÛDÂHALEDEN MEN' HÛCCETİ

(18 Cemaziye'l-Evvel 1302; 4 Mart 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İmâret mahallesinde sâkin Fettahoğlu ve nâmı (2) diğeri Bilazeroğlu Ruşen b. Osmân b. İsmâil tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (3) sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi mezkûr İmâret mahallesinden Ali Fâik Ağa ibn Mehmed Ağa meclis-i şer'de (4) medîne-i merkûme nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' Kalenüma karyesi sâkinlerinden olup zâtı ta'rif-i şer'-î ile ma'rûfe olan (5) Hediye Hâtûn ibnet-i Çankaloğlu Hüseyin ibn Abdullah tarafından kezâlik husûsi işte husûmet ve red cevâba (6) vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Kara Bekirzâde Ebubekir Ağa ibn Hüseyin Ağa muvâcehesinde (7) mezkûr Kalenüma karyesi ahâlisinden olup müvekkile-i mezbûre Hediye Hâtûn'un halen zevce-i dâhili Çelikoğlu (8) Osmân b. Ali hâzır olduğu sırada müvekkile-i mezbûre Hediye Hâtûn'a beş yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle (9) müvekkilim mezbûr Ruşen'in zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı iken mezkûr İmâret mahallesinde iskân ettirip (10) levâzım-ı beytiyyesini mezbûreye edâ ettikten sonra bin iki yüz doksan iki sene-i şemsiyesi Şubat'ının on (11) üçüncü günü li-eclî't-ticâre memâlik-i Rusya'ya 'azîmet idûp müvekkilim mezbûr Ruşen memâlik-i mezkûrede (12) iken müvekkile-i mezbûre Hediye Hâtûn'u hâzır-ı mezbûr Osmân kaldırûb hânesine götürmekle müvekkilimin (13) akrabasından Kakışimoğlu Ali hâzır-ı mezbûr Osmân'ı bidâyet mahkemesi cezâ dâiresine vuku' bulan istid'ası üzerine (14) kendisine irâd olunan suâli müvekkile-i mezbûre Hediye Hâtûn rıdâ'an karındaşımdır deyû defatle meclis-i (15) mezkûrde ikrâr ve itirâf idûp binâenaleyh hâzır-ı mezbûr Osmân dahi mezbûre Hediye Hâtûn'un rıdâ'an (16) karındaşı olduğunu tebyîn ederim ve bunu masadak mezkûr Kalenüma karyesi imam ve muhtârı ve ihtiyar (17) meclisi azâları tarafından hâzır-ı mezbûr Osmân bir kıt'a şahâdetnâme yaptırıp ve nâhiye-i mezkûre hükümetinede (18) tasdik ettirerek dâire-i mezkûreye götürûb takdîm eylesmesi üzerine müvekkilim mezbûr Ruşen'in (19) zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olan müvekkile-i mezbûreyi dâire-i mezkûre azâsından Kuzinzâde Hacı (20) Hâfız Efendi hâzır-ı mezbûr Osmân'a teslîm idûp müvekkilim mezbûr Ruşen Ağa'nın halen zevcesi (21) müvekkile-i mezbûreyi hâzır-ı mezbûr Osmân yedinde

bulup talep eyledi ise de hâzır-ı mezbûr Osmân (22) müvekkile-i mezbûre zevcemdir diyerek fuzûlî vuku' bulan müdâhalesi muvâfık-ı adâlet olmayûb (23) müvekkilimin zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olan müvekkile-i mezbûreyi yanında saklaması tecvîz görûlmeyûb (24) hâzır-ı mezbûr Osmân'dan bi't-tefrîk müvekkilim mezbûr Ruşen tarafına teslîmini (25) bundan akdem talep eylediğinde hâzır-ı mezbûr Osmân müvekkilim mezbûr Ruşen'e haber gönderdiği ben her nasılsa (26) mezbûreyi zevciyyet da'vâsına kıyam eyledim bedel-i hal' nâmıyla yüz lirâ vereyim de tatlîk eylesin deyû bu kevne (27) söylediğini tevâtüran isbât edeceğim gibi cezâ dâiresinde bu madde hakkında mevcûd bi'l-cümle evrâk (28) ve şahâdetnâmenin alınmasıyla hakîkat-i halin zâhire çıkacağını cehtle mezbûrenin (29) hâzır-ı mezbûr Osmân ile rıdâ'an karındaşlar olduğunu tevâtüran isbât etmeğe hâzır (30) olmamla ol vecihle müvekkile-i mezbûrenin hâzır-ı mezbûr Osmân'dan bi't-tefrîk (31) müvekkilim mezbûre teslîmini tâleb ederim deyû da'vâ ettikte. Fî 18 Cemaziye'l-Evvel 302

(32) Müddeî-i vekîl-i mezbûr Ali Fâik Ağa

(33) Vekîl-i mezbûr Ebubekir Ağa dahi cevâbında müvekkilem mezbûr Hediye Hâtûn bin iki yüz doksan dört (34) sene-i şemsiyesi Şubat'ının onuncu gününe değin ol mikdâr gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkil-i mezbûr (35) Ruşen'in zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olduğunu müvekkilesine izâfetle tayân ikrâr idûp (36) lâkin müvekkilem müvekkil-i mezbûr Ruşen bin iki yüz doksan iki senesi Şubat'ının on üçüncü (37) günü müvekkil-i mezbûr Ruşen Rusya memâlikine 'azîmeti esnâsında müvekkilem mezbûre Hediye Hâtûn'a zikr (38) olunan Kalenüma karyesinde vâki' arâzi ve emlâkını âhara furûhat idûp İmâret mahallesinde Narlı Bahçe (39) mevki'inde bir nısf hâne inşâ idûp bir kaç mâh hâne-i mezkûrde birlikte dururken hâne-i (40) mezkûreyi Sürmene'li Haşim'e yirmi aded Fransız lirâsına vekâlet-i devriye ile terhîn

VARAK 37-B

(1) İdûp diğerk kesâna olan duyûnlarından firâren ve müvekkilemden hafıyyen Rusya memâlikine gitmek efkârında (2) bulunûb müvekkilem dahi gideceğini haber alıp kâil olamadığı içün o sırada müvekkilem (3) karye-i mezkûrede pederi Çankaloğlu Hüseyin'in hânesine vardı ve müvekkil-i mezbûr Ruşen dahi (4) peşine gidûp müvekkilem mezbûreyi Trabzon'a getirmek efkârında oldu isede müvekkilem dahi (5) kâil olmayûp beni boş eyleden nereye gidecek isen öyle git deyû müvekkil-i merkûm (6) cevâb eylediğinde ol dahi bu

cevâb üzerine hâne-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda iki seneye (7) kadar bana ruhsat ver gidip geleyim eğer iki sene hitâmında gelmediğim anda irâdeyi senin (8) rü'yetine bıraktım seni tatlık eyledim sende beni tatlık ile arâ vâr böylece sana ruhsat verdim (9) ol vakit irâde kendi elindedir deyû ol vecihle bir kıt'a sened dahi vermiştir müvekkilem mezbûre (10) dahi bu mukâvele üzerine kendisine ruhsat verdi mukâvele-i mezkûre hitâm bulûp gelmediğinden (11) mezkûr doksan dört senesi Şubat'ının onuncu günü müvekkil-i mezbûr Ruşen'i müvekkilem mezbûre kendinden (12) ve kendisini müvekkil-i mezbûr Ruşen'den irâdesi yedinde olduğu cihetle tatlık eyledi böylece iki çocuğu ile (13) bir müddet dururken hâne-i mezkûrden merkûm tarafından âhara bey' olunarak müvekkilem mezbûrenin (14) çocuklarını dışarı bırakıldığında müvekkilem dahi sübyanlarını sâlifü'z-zikr Kalenüma (15) karyesinde pederi mezbûr Hüseyin'in hânesine vardı orada aç ve tok dururken müvekkil-i merkûm (16) Ruşen'in Rusya tarafından refikleri ve kudemeleri bulunan Çerkes Hasan b. Abdullah (17) eniştesi Kakışımoglu Kara Mehmed b. Ali doksan beş tarihinde bu tarafa gelip müvekkil-i merkûm (18) Ruşen'in mührü tahtında müvekkilem mezbûreye bir kıt'a tatlıkname getürdiler ve söyledilerki (19) müvekkil-i mezbûr Ruşen mukaddemki mukâvele üzerine seni tatlık eylemiş isede şimdi bu tatlıknameyi (20) gönderdiği arî ve irhân ve seni kimse almazda ileride benden nafaka talep eder deyû tatlıkname-i (21) mezkûreyi merkûmân ol tarihinde Akçaabad nâhiyesi nâibi bulunan Bayram Efendi huzûruna götürüp (22) tatlıkname mûcibince şahâdet eylediklerinde nâib mûmâ ileyh dahi ber vech-i hüccet vermeyûp evvel (23) evrâk-ı zeylle temhîr ve tasdik eyledi müvekkilem mezbûre dahi gerek mukaddemki mukâvele üzerine (24) ve gerek işbu tatlıkname mûcibince 'iddet-i münkaziyye olduktan sonra haylice zaman murûr ile yine idâre (25) edemeyip zarûrette kaldığından ve müvekkil-i mezbûrun ol vecihle zevce-i mutlakası bulunduğu cihetle (26) zevc-i hâzır-ı mezbûr Çelikoğlu Osmân bin iki yüz doksan altı senesi Recebi Şerîf'inin birinci (27) günü iki yüz bir guruş mehr-i müeccel üzerine nefsinı tezvîc eyledi müvekkil-i hâzır-ı mezbûr Osmân dahi (28) tezvîc ve tenkîh ve kabûl ve müvekkilem mezbûre dâhil olup ol vecihle müvekkilem mezbûre hâzır-ı (29) mezbûr Osmân'ın halen zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsıdır deyû hâzır-ı mezbûr Osmân'ın tasdikiyle (30) ba'de'l-def' ve'l-inkâr. Fî 18 Cemaziye'l-Evvel 302

(31) Müddeâ aleyh vekîl-i mezbûr Ebubekir Ağa

(32) Yine Ebubekir Ağa dahi tekrar cevâbında müvekkil-i mezbûr Ruşen bu kere Rusya'dan bu tarafa gelmesinde buraca (33) bir buçuk mâhdan mütecâviz sukut idûp ve çok mu'teber kimesneler dahi müvekkilemin aza vardığını (34) geldiği andan beri kendisine haber verdi iselerde müvekkilem mezbûre Hediye Hâtûn'u mukaddemen mukâvele mûcibince (35) tatlık eyledim ve irâdeyi kendi eline vermiş idim şimdi benim ânınla nikâhım ve nikâhlım

değildir (36) dediğini ve mukâvele-i mezkûreyi tevâtüran isbât ederim ve müvekkil-i mezbûr Ruşen ise fuzûli (37) müvekkilem mezbûreyi da'vâ ede ettire ve müvekkilem mezbûreyi kandırmak (38) için hemşiresi Fatıma'yı gönderüp sana tebellük yaparım hâzır-ı mezbûr Osmân Ağa'dan tatlık ol (39) bana nikâh ol deyû bu güne kadar haber göndermekte olduğunu tevâtüran isbât ederim deyû (40) hâzır-ı mezbûr Osmân'ın tasdîkiyle maân da'vâ (41) müvekkil-i mezbûrun ancak rıdâ' müddeâsını inkâr müvekkil-i mezbûr Ruşen ile sût karındaşlarıdır (42) ba'dehu o cihetle bakılır. Fî 18 Cemaziye'l-Evvel 302

(43) Hâzır-ı mezbûr Osmân

(44) Müddeâ aleyha vekîli Ebubekir Ağa

VARAK 38-A

(1) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Ağa dahi cevâbında hâzır-ı mezbûr Osmân müvekkilimin Rusya'ya 'azîmetinden on bir mâh sonra (2) mezbûreyi müvekkilimin hânesinden kaldırıp zevce sırasında isti'mal eylediği (3) ve iki mâh sonra hâzır-ı mezbûr Osmân'ın hemşiresi oğlu Ali mezbûr Hediye'nin sût karındaşı (4) olmak cihetiyle bidâyete arzuhâl virüp hâzır-ı mezbûr Osmân'ı celb ettirip doksan dört tarihinden (5) doksan sekiz tarihine kadar da'vâlarında mezbûr Hediye Hâtûn'un iddiâsı zevcim Ruşen (6) ber hayattır beni tatlık etmemiştir da'vâsında iken ve yedimde bu cihetle evrâk ile bidâyet dâiresinde (7) mahfûz olan evrâkların zâhire ihrâcıyla müvekkilim mezbûrun hukûkunu iddiâ eyledim (8) ve bu vecihle tevâtüran isbât ederim. Fî 18 Cemaziye'l-Evvel 302

(9) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Ağa

(10) Müvekkile-i mezbûre Hediye Hâtûn mezbûr Osmân Ağa'nın tahtı himâyesinde olduğundan (11) şimdiye kadar mezbûr Osmân'ın vermiş olduğu ifâdesini kat'an kabûl etmem müvekkile-i mezbûre şimdiye kadar mezbûr (12) Osmân'dan tefrîk edilmediği cihetle müvekkile-i mezbûrenin vermiş olduğu ifâdeler mezbûr Osmân'ın iğfâliyle (13) olduğu aşikârdır binâenaleyh müvekkile-i mezbûre mezbûr Osmân'dan tefrîk olunup tahtı (14) muhâfazaya alınmasıyla ba'dehu hasm-ı şer'iyem bulunan mezbûr Osmân ile da'vâ-i mezkûrun rû'yetini talep ederim deyû (15) da'vâ. Fî 21 Cemaziye'l-Evvel 302

(16) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Ağa

KAYIT-113: TELKÎN-İ DİN HÜCCETİ**(5 Safer 1305; 22 Ekim 1887)**

(17) Trabzon'a tâbi' Meseriya karyesinden ve Rum milletinden Kehâoğlu Lisafe bint-i Niyâyot olup (18) bu kere din-i islâmı kabûl idûp Hânımcık bint-i Abdullah olup telkîn-i din olduğunu. (19) Fî 5 Saferu'l-hayr 305

(20) Mu'arrif Hürşid b. Abdullah b. Eyüpzâde Çerkes

(21) Mu'arrif Hasan Ağa ibn Mahmûd Ağa

(22) Meçhûlen iddiâ eylediği Akçaabad da'vâsından bir şey lâzım gelmediğinden (23) ancak gören hakkında tahkîk olunduğu.

VARAK 38-B**KAYIT-114: AKD-İ NİKÂH HÜCCETİ****(6 Şa'bân 1305; 17 Nisan 1888)**

(1) Trabzon vilayetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' Boğuş karyesi (2) sâkinelerinden olup zâtı medîne-i merkûmenin Bayram Bey mahallesi ahâlisinden Hacıoğlu Mustafa (3) Usta ibn İsmâil ve Akçaabad kazâsının Kokana karyesi ahâlisinden İbişoğlu Mustafa (4) ibn Tâhir ta'rifleriyle ma'rûfe olan Havva Hâtûn ibnet-i Köleoğlu Ali b. Hüseyin meclis-i şer' de (5) sâlifü'z-zikr Boğuş karyesi ahâlisinden Tosunoğlu Hasan b. Mehmed hâzır olduğu halde takrîr-i (6) kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp benim zevc-i dâhilim iken bundan dokuz sene mukaddem asâkir-i nizâmiyyeye (7) dehâlet eden Köleoğlu Hüseyin b. İsmâil muahhâran vefât eylediği şuyû' bulmuş olmakla ben (8) yüz gurus nikâh ile hâzır-ı mezbûr Hasan'a akd-i nikâh olundum dedikte mezbûr Hasan dahi (9) mukarrere-i mezbûre Havva Hâtûn'u bi'l-cümle sâdire olan kelimât-ı meşrûhasında tasdîk eyledi. (10) Fî 6 Şa'bân 305

(11) Bâlâdaki parmak mezbûre Havva Hâtûn'un olup mührü olmadığından emri üzere tasdîk eyledim. Hacıoğlu Mustafa

(12) Mu'arrif Bayram Bey mahallesinden Hacıoğlu Mustafa Usta ibn İsmâil

(13) Mu'arrif Kokana karyesinden İbişoğlu Mustafa b. Tâhir

(14) Mu'arrif Maçka nâhiyesine tâbi' İlaksa karyesinden Serdaroğlu Sefer b. Hasan

VARAK 39-A

KAYIT-115: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(13 Cemaziye'l-Âhir 1302; 29 Mart 1885)

(1) İnan devleti fehimesi tebaasından olup Trabzon vilâyetinin makarrı olan meddîne-i Trabzon'da Meydân-ı şarkîde Marimoğlu (2) Begasi veled-i Etam'ın dükkânında müste'ciren sâkin Tütüncü Kâsım b. Hasan b. Kâsım medîne-i merkûme mahkemesinde meclis-i şer'-i (3) şerîf-i enverde 'an asl Erzincan sancâğı dâhilinde iken Kazân ahâlisinden bir müddetten beri medîne-i Trabzonda Ortahisar (4) cami-i şerîfi civarında kahvehâne odasında arzuhâlcilik sanatıyla meşgûl olup hastalanarak medîne-i merkûme (5) gurebâ hastahânesinde tedâvi olunmakta iken bundan akdem vefât eden Abdi Efendi ibn Abdurrahman (6) b. Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıp bu mekûle medîne-i merkûmede vefât edenlerin terekeleri (7) cânib-i beytü'l-mâla âid ve râci' olmak zu'muyla tereke-i müteveffâ-i merkûme vaz'-ı yed eden medîne-i merkûme (8) merkez muhâsebecisi Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi Eşref Efendi ibn Ahmed Ağa muvâcehesinde (9) bin iki yüz doksan dokuz sene-i şemsiyesi Şubat'ının yirmi üçüncü günü tarihlü müteveffâ-i mezbûrun imzâsını (10) hâvî kendü hattı destiyle muharrer bir kıt'a ilmuhaber mûcibince mâlımdan ve yedimden ahz u kabz ve umûruna sarfla (11) istihlâk eylediği yüz otuz beş guruş râic akça zimmetinde bana edâsı vacîb sahihan deynî iken meblâğ-ı (12) mezkûru kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle vaz'-ul-yed olduğu tereke-i müteveffâ-i mezbûrdan meblâğ-ı mezkûru (13) bana edâ ve teslîme müvekkil emin mûmâ ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Eşref Efendi'ye kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur (14) deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i merkûma müvekkiline izâfetle bi'l-emâne vaz'-ı yedini ikrâr mâ-adâ (15) müddeâsını inkâr eylediği. Fî 13 Cemaziye'l-Âhir 302

(16) Müddeâ aleyh mezbûr Eşref

(17) Müddeî-i merkûm Kâsım

(18) Rahman Ali Bey ibn Mehmed Bey

(19) Şuhûd

(20) Cami-i Kebîr mahallesinden Kolağası Tâhir Efendi ibn İzzet Efendi

(21) İskender Paşa mahallesi mütemekkînlerinden Eczâcı Filip veled-i Markovic

(22) Debbâğhâne mahallesinden Tavacızâde İbrâhim Zâtî Efendi ibn Mehmed Efendi

KAYIT-116: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ**(19 Cemaziye'l-Âhir 1302; 4 Nisan 1885)**

(23) Fi'l-asl Trabzon vilâyeti dâhilinde Lâzistan sancâğı mülhak Atina kazâsı (24) nevâhisinden Hemşin nâhiyesine tâbi' Çeniçeve karyesi ahâlisinden olup geçen mâhdan berû (25) medîne-i Trabzon'da zâbta nezâretinde mevkûf bulunan Ali Efendizâde Emîn Efendi ibn Kara Mehmed Ağa nâm kimesne (26) medîne-i merkûme hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm (27) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Erzurum vilâyeti dâhilinde Hınsı kazâsına tâbi' Kelli karyesi hudûdu (28) dâhilinde Osmân suyu ta'bîr olunur beyne'l-ahâli ma'lûme'l-hudûd yaylak dört hisse (29) i'tibarıyla birer sehinden üç sehim hisse-i şâyî'ası müderrisinden Erzurum'lu İbrâhim Hakkı Efendi ibn el-Hâc Osmân Efendi (30) ve Erzurum'lu Yusuf Efendi ibn Abdullah ile Erzurum'lu Hacı Süleyman Ağa ibn Abdurrahman'ın ve bir sehim hisse-i şâyî'ası (31) şirâen ve müştereken bâ-tapu yedimde mâlum olmakla ben ber vech-i muharrer yaylak-ı mezkûrde olan dört hisse itibarıyla (32) bir sehim hisse-i şâyî'amı (33) bin sekiz yüz yirmi beş guruş lirâ guruş bedel mukâbilinde sâlifü'z-zikr Kelli karyesi (34) ahâlisinden Abdülfettah b. Mehmed ve Hüseyin b. Ali'ye bey'-ı bât-ı sahih-i şer'-î ile kat'iyen bey' ve ferâğa ve kabz-ı bedel (35) ve makbûzunu medîne-i Erzurum'da Narmata mahallesinde sâkin müderrisinden kirâmdan İbrâhim Hakkı Efendi ibn el-Hâc (36) Osmân Efendi'ye teslîme ve ferâğ-ı mezkûrumu mahalli meclisinde lâzımı'l-huzûr muvâcehesinde takrîr ve i'tâ (37) sında ve husûs-u mezkûrun mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (38) şer'iyye ile salif-ül-beyân Hınsı kazâsına tâbi' Madran karyesinden Mustafa Ağa (39) ibn Abdullah'ı kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim deyû hatm-i kelâm etmeğin tescil kıldım. (40) Fî 19 Cemaziye'l-Âhir 302

(41) Müvekkil-i mûmâ ileyh Ali Efendizâde

(42) Mu'arrif Beşirzâde Şemsi Efendi İbn Ahmed Efendi

(43) Mu'arrif Beşirzâde Midhat Efendi İbn Ahmed Efendi

VARAK 39-B**KAYIT-117: MUHÂLAA HÛCCETİ****(21 Cemaziye'l-Âhir 1302; 6 Nisan 1885)**

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Zağnos mahallesinde sâkine ve zâtı Veliyyuddin Ağa ibn Yusuf ve Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil (2) ta'rifleriyle ma'rûfe olan Havva Hâtûn ibnet-i

Beşeoğlu Mustafa b. Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Faros mahallesinden (3) zevc-i dâhili Hamzaoğlu Sâlih b. İbrâhim mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezbûr Sâlih bundan akdem beş yüz guruş (4) mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeretten nâşî hal'a tâlibe ve râgibe olmamla merkûmun (5) zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûrum üzerine ve nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem ve meûnet-i (6) süknâm kendü üzerime olmak üzere mezbûr Sâlih ile muhâlaa-i sahiha-i şer'iyye ile hal' olduğumda ol dahi ber vech-i muharrer (7) hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-u zevciyyet ve ibtidâ-i zevciyetten bu ana kadar beynlerimizde cereyân eden hukûk-u ma'lûme (8) ve mechûleye müteallika âmme-i de'âvîden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmme-i sahih-i şer'-î ile ibrâ ve ıskât eyledim dedikte (9) gibbe't-tasdîku'ş-şer'i tescil kılındı. Fî 21 Cemaziye'l-Âhir 302

(10) Mezbûr Sâlih

(11) Mezbûre Havva

(12) Zâtları ma'lûmum olan mezbûr Sâlih ve mezbûre Havva Hâtûn mühürleri olmadığından emirleri üzere imzâ ettim. Emvâl ibn Ali / Abazaoğlu

(13) Mu'arrif

(14) Ali Beşezâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed

(15) Veliyyuddin Ağa ibn Yusuf

(16) Ve Osmân Ağa ibn İsmâil

KAYIT-118: VEKÂLET HÜCCETİ

(25 Cemaziye'l-Âhir 1302; 10 Nisan 1885)

(17) Medîne-i Trabzon mahallâtından Hoca Halil mahallesi ahâlisinden Yencikzâde Ahmed Efendi ibn İbrâhim Efendi (18) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Kasım Ağa mahallesinden Abdullah Efendizâde Mustafa Efendi ibn Hâfız (19) Ali Efendi mahzârında Takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp medîne-i Trabzonda İşçiler sokağında emlâk (20) idâresinde (boş) defterin (boş) aded umûmisinde on beşinci numara ile murakkam (21) iki tarafından Hacı Zade Hacı Temel Ağa vereseleri mağzası ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb (22) mülk köşe mağza ve yine medîne-i merkûmede Yeni Cami-i şerîf caddesinde idâre-i mezkûrenin (23) (boş) defterin (boş) aded umûmisinde yedinci numarasıyla murakkam (24) bir taraftan Hamâsîzâde Hacı Hâfız Efendi ile Pîr Selimzâdelerin mağzaları öteki taraftan (25) iki kapılı han ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd fevkâni bir oda ve tahtâni bir bâb (26) mağaza üç hisse itibârıyla bir sehim hisse-i

şâyi'ası li-ebeveyn er karındaşım Hâfız Mehmed Efendi'nin (27) ve bir sehim hisse-i şâyi'ası li-ebeveyn er karındaşım müteveffâ Kâmil Efendi vereselerinin ve bir sehim hisse-i şâyi'ası (28) bâ-tapu irsen ve müştereken yedimde mülk ve hakkım olmakla ber vech-i muharrer iki bâb (29) mağza maa odada sülüs hisse-i şâyi'amı tâlibi zuhûrunda semen-i misliyle âhara bey'a ve kabz-ı semen (30) ve makbûzunu bana irsâl ve isâl ve lede'l-iktizâ şürekâ-i sâire-i mezbûrûnun hisselerini (31) semen-i misliyle benim için iştirâya ve bey'i mezkûrumu meclis-i idâre-i vilâyette lâzımı'l-huzûr (32) muvâcehesinde takrîre ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (33) küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Mustafa Efendi'yi (34) vekîl ve âharı tevkîle dahi me'zûn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i (35) lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledim dedikte tescîl kılındı.(36) Fî 25 Cemaziye'l-Âhir 302

(37) Vekîl-i mûmâ ileyh Abdullah Efendizâde

(38) Müvekkil-i mûmâ ileyh Yencikzâde Ahmed Efendi

(39) Şuhûd

(40) Yencikzâde Hâfız Mehmed Efendi ibn İbrâhim Ağa

(41) Ve Hacı Hasanzâde Hacı İbrâhim Efendi ibn

VARAK 40-A

KAYIT-119: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(30 Cemaziye'l-Âhir 1302; 14 Nisan 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekfurçayır mahallesi nüfûs ceridesinde (2) mukayyed olup tersâne-i âmireye mensûb ner güverte kılâ-ı hümayûnu berîk ketebesinden iken (3) mübtelâ olduğu hastalığı bir ay tebdîl-i âbu hava medîne-i merkûmeye gelip güzerân eden (4) bin üçyüz senesi şemsiyesi Ağustos'unun yirmi yedinci günü medîne-i merkûmede mezkûr Tekfur (5) çayır mahallesinde sâkin olduğu menzilinde vefât eden Yomralızâde Mustafa Efendi (6) b. Hacı Süleyman b. Abdullah'ın babası ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddia eden (7) sâlifü'z-zikr Tekfurçayır mahallesi sâkinlerinden Yomralızâde Hacı Süleyman Efendi ibn (8) ile Osmân Ağa meclis-i şer'de müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî medyûnu mahalle-i mezkûre (9) sâkinlerinden Yoraoğlu Hacı Mehmed Efendi ibn Arif Ağa muvâcehesinde üzerine da'vâ (10) ve takrîr-i kelâm idûp

müteveffâ-i mezbûr Mustafa Efendi benim firâşımdan hâsıl (11) ve kendisinden mukaddem vefât eden zevcem Fatıma Hâtûn ibnet-i Hüseyin'den (12) mütevellîd sulbi sahih oğlum olup vefât ettikte verâseti hasren bana münhasıra (13) olup benden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsim müteveffâ-i (14) mezbûrun hayatında ile'l-vefât mezbûr Hacı Mehmed Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı (15) şer'den on gurusu alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istifâ (16) vefât etmekle meblâğ-ı mezbûru halen talep ederim suâl olunup bana (17) edâ ve teslim mezbûr Hacı Mehmed Efendi'ye kibel-i şer'den tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ (18) ettikte ol dahi cevâbında cihet-i merkûmeden müteveffâ-i mezbûra (19) hayatında ile'l-vefât zimmetinde ol mikdâr gurusu deynî olduğunu ikrâr (20) lâkin müddei-i mezbûr Hacı Süleyman Efendi'nin mâ-adâ müddeâsını inkâr. (21) Fî 30 Cemaziye'l-Âhir 302

(22) Mu'arrif Mezbûr Hacı Mehmed Efendi ibn Arif Ağa

(23) Müddei-i vâris-i mezbûr Hacı Süleyman Efendi ibn Osmân Ağa

(24) Şuhûd

(25) Tekfurçayır mahallesi İmamı Ahması (26) oğlu Hâfız Mehmed Efendi b. Ali Efendi

(27) Mahalle-i mezkûreden Dâvinoğlu Yusuf Efendi ibn Osmân Ağa

VARAK 40-B

KAYIT-120: VAKFIN TEVELLİYETİNDEN KEFF-İ YED DA'VÂSİ

(1 Receb 1302; 15 Nisan 1885)

(1) Yunus Ağa

(2) Pîr Efendi bilâ veled / fevt

(3) El-Hâc Ahmed Ağa / fevt

(4) b. Pîr Efendi / hayat

(5) Ve b. Hacı Mustafa Efendi / hayat

(6) Ve b. İbrâhim / hayat

(7) Ve b. Derviş / hayat

(8) Ve bint Emine / hayat

(9) Ve b. Yunus Ağa / fevt

(10) Zevce

(11) Yunus Efendi

(12) b.

(13) b.

(14) bint

(15) Trabzon mahallâtından Pazar Kapsu mahallesinde sâkin Yunus Ağazâde el-Hâc Ahmed Ağa ibn Yunus Ağa'nın (16) verâseti sulbi kebîr oğulları el-Hâc Mahmûd Pîr ve Mustafa ve İbrâhim ve Dervîş ve sulbiye kızları Emine ile (17) zikr-i âtî sulbi oğlu müteveffâ Yunus Ağa'ya inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrundan mezbûr (18) Mahmûd Pîr Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Debbağhâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât (19) eden Yunus Ağazâde mezbûr Yunus Ağa ibn el-mezbûr el-Hâc Ahmed Ağa'nın sulbi kebîr oğulları Mehmed Pertev Efendi (20) ve Osmân Nuri ve sulbi sağîr oğlu Mehmed Kâzım ve sulbiye kebîre kerîmesi Fâika'ya (21) münhasıra olduktan sonra zikr-i âtî vakfa vaz'-ul-yed olduğu Debbağhâne mahallesi muhtarı Sâlih Yazıcı (22) zâde Mehmed Ağa ibn Sâlih ve Pulathânelizâde Mustafa ibn Ahmed Ağa şahâdetleriyle ber nehc-i şer'-î (23) sâbit olan verese-i mezbûrundan mezbûr Mehmed Pertev Efendi muvâcehesinde medîne-i merkûme evkâf muhâsebecisi (24) izzetlü Nimetullah Efendi ile Abdullah Efendi tarafından vekîl-i mürseli olup kıbel-i şer'den dahi husûmeti (25) re'y olunan evkâf kâtibi el-Hâc Abdulhamid Efendi ibn el-Hâc Mehmed Tayyib Efendi hâzır olduğu halde (26) meddîne-i mezkûrenin Debbağhâne mahallesinde kâin bir taraftan Barutçuoğlu Hüseyin menzili ve bir taraftan (27) Hamal Mehmed'in menzili ve bir taraftan Hacı Yane'nin menzili ve taraf-ı rabî' tarîk-i âmm ile mahdûd (28) mukaddimen fırın el-halete hazihi bir bâb vakıf menzil fi'l-asl sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât (29) mezkûr Debbağhâne mahallesi sâkinelerinden Dûdu Hâtûn hayatında yedinde mülk ve hakkı (30) iken mezbûre Dûdu Hâtûn fırın-ı mahdûd-u mezkûru işbu yedinde olup fi gurre-i (31) Zi'l-Hicce 1221 tarihli bir kıt'a vakfiye-i ma'mûrun bihâsında derc ve beyân olunduğu derc-i üzere (32) vakfi sahih-i şer'-î ile vakf idûp şöyle şart ve ta'yin eylediği tevellîsi hayatta oldukça (33) kendisine ve ba'de'l-vefât Yunus Ağazâdeler Ahmed ve Pîr Ağalara batnen ba'de batn ve neslen (34) ba'de nesl mütevellî efendiler deyû şart ve ta'yin etmiş binâenaleyh bir mûcib şartı vakf (35) tevellîyet-i mezkûre baban müteveffâ el-Hâc Ahmed ile 'ammim Pîr Efendi'ye intikâl idûp 'ammimiz Pîr (36) Efendi bilâ veled vefât idûp müstakillen babamız mütevellî iken babamız dahi ba'de'l-vefât (37) evladı er ve kız karındaşlarımız mezbûrûn Hacı Mustafa ve İbrâhim ve Dervîş ve Emine ile bundan (38) mukaddem vefât eden mezbûr Pertev Efendi'nin babası Yunus Ağa'ya hayatında intikâl (39) idûp bu vecihle tevellîyet-i mezkûre-i 'ale's-seviyye yedlerimizde iken mezbûr Yunus Ağa (40) hayatında tevellîyet-i mezkûre-i fuzûli ve bi-gayri hak zabt eylediğine binâen

kezâlik yedimizde (41) olup bin iki yüz yetmiş senesi Rabîu'l-Âhır'ının yirmi yedinci günü tarihiyle müverrih (42) ve ol tarihte Trabzon kadısı bulunan Ali Şemseddin Efendi'nin mührüyle mühür bir kıt'a i'lâm (43) mûcibince 'ale's-seviyye tevellîyet-i mezkûreye mutasarrıf iken mezbûr Mehmed Pertev Efendi'nin pederi (44) muteveffâ Yunus Ağa vefât idûp mezbûr Yunus Ağa'nın tevellîyet-i mezkûrede olan (45) hissesi benimle mezbûrdan er ve kız karındaşlarım batnı evvelde bulunduğu cihetle intikâl (46) etmişken vakf-ı mezkûrun tevellîyetini mezbûr Mehmed Pertev Efendi fuzûlî zabt (47) ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup keff-i yed etmek murâdımdır dedikte mezbûr Mehmed Pertev (48) Efendi dahi cevâbında fî 29 Rabîu'l-Evvel 262 tarihli işbu yedimde bulunan bir kıt'a

VARAK 41-A

(1) Mûcibince tevellîyet-i mezkûre babaları müteveffâ-i evvel mezbûr Hacı Ahmed Ağa mutasarrıf iken (2) hüccet-i mezkûrede görüldüğü vech üzere hayatını zuhûr etmekle taraf-ı şer'-den azl olunup (3) babamız müteveffâ-i sâni-i mezbûr Yunus Ağa hayatında kırk sene mütevellî olup ol dahi vefât (4) ettikten sonra evlâdı benimle er ve kız karındaşlarımız mütevellî olup ol vecihle tevellîyet-i mezkûreye (5) vaz'-ı yed ederiz deyû da'vâ mezbûr Mahmûd Pîr Efendi tekrar cevâbında müteveffâ-i sâni-i mezbûr (6) Yunus Ağa babamız müteveffâ-i evvel mezbûr Hacı Ahmed Ağa'nın azlinden sonra müstakillen (7) mütevellî olmuş isede hulâf-ı şer'-i şerîf olduğundan babamızın vefâtında tevellîyet-i (8) mezkûre evlâdı müteveffâ-i sâni-i mezbûr Yunus Ağa ve bana ve mezbûrdan Hacı Mustafa ve İbrâhim (9) ve Derviş ve Emine Hâtûna 'ale's-sivâ intikâl etmiş olmakla bin iki yüz yetmiş (10) ikisenesi Rabîu'l-Âhırinin ba'de'l-murâfea bu vecihle iştirâken mütevellî olup yedimizde (11) iken babaları karındaşım müteveffâ-i sâni-i mezbûr Yunus Ağa (12) vefât ettiğinde tevellîyet-i mezkûreye batnı evvelde bulunduğumuz cihetle benimle er ve kız (13) karındaşlarım mezbûrûna intikâl idûp mezbûr Pertev Efendi batnı sâni'de bulunduğu (14) cihetle tevellîyet-i mezkûreye müdâhale etmekle müdâhalesinin men'î matlûbumdur deyû hâzır-ı (15) vekîl-i mürsel mûmâ ileyhın tasdîkiyle maan da'vâ ettikte mezbûr Mehmed Pertev Efendi (16) dahi cevâbında pederimiz müteveffâ-i sâni-i mezbûr Yunus Ağa tevellî olduğu cihetle fırın-ı (17) mezkûr harâp olduğundan sonra arsası üzerinde bir bâb menzil binâ ve inşâ (18) idûp ne vecihle vakfiyet üzerine mi veya mülkiyet üzerine mi inşâ etmiştir (19) yedimizde bir evrâkımız yoktur ve tevellîyet-i mezkûre-i şartı vakıf üzere (20) icrâ etmekteyiz 'ammimiz

mezbûr Mahmûd Pîr Efendi'nin şimdiki iddiası ise (21) ma'mûr olan vakıftan fakirliği cihetiyle istifâde etmektir deyû da'vâ mezbûr (22) Mahmûd Pîr Efendi dahi cevâbında fırın-ı mezkûru hey'et-i aslıyesinden çıkararak (23) vakfiyet üzere binâ ve inşâ eylediği ve keşfine razıyım. Fî 1 Receb 302

(24) Kâtib-i evrâk

(25) Müddeâ aleyh Mezbûr Mehmed Pertev Efendi ibn Yunus Ağa

(26) Müddeî-i mezbûr Mahmûd Pîr Efendi ibn el-Hâc Ahmed Ağa

VARAK 41-B

KAYIT-121: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(6 Receb 1302; 20 Nisan 1885)

(1) Sivas vilâyetinin makarrı olan medîne-i Sivas mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesi sâkinlerinden (2) el-yevm Trabzon'da sâkin Arabkîrîzâde Sâlih Ağa ibn İbrâhim b. Hamza medîne-i Trabzon'da hükümet (3) konağında meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i âtî'l-eşhâsın zâhirden vâris-i ma'rûf (4) ve ma'rûfesi olmayıp kaffe-i terekesi cânib-i beytül-mâla âid ve râcî' olmak zu'muyla tereke-i müteveffâ-i (5) mezbûru bi'l-emâne kabz idûp vaz'-ul-yed olmakla kıbel-i şer'den dahi ber vech-i âtî husûmet ve red (6) cevâba me'zûn olan halen merkez muhâsebecisi ve beytül-mâl emini Rif'atlü Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa muvâcehesinde (7) fi'l-asl medîne-i Sivas'ta mezkûr Cami-i Kebîr mahallesinden olup medîne-i Trabzon'da Askerî Zabt-ı Süvârî (8) mülâzımlarından iken bundan akdem vefât eden Arabkîrî İbrâhim Ağa ibn Hamza'nın verâseti benimle mezkûr (9) Cami-i Kebîr mahallesinde sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Hâtûn ibnet-i Mustafa ve sağır oğlu Behçet'e (10) münhasıra olup bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmadığı cihetle işbu yedimde (11) olup bin üç yüz iki senesi Cemaziye'l-Evvelinin yirmi dokuzuncu günü tarihiyle müverrih (12) ve tarih-i mezkûrde ve halen medîne-i Sivas nâibi's-şer'i bulunan faziletli Abdurrahman (13) Hulûsi Efendi'nin imzâ ve hatmesini hâvî bir kıt'a vekâlet hücceti şer'iyye-i nâtika (14) olduğu üzere vâlidem mezbûre Ümmü Hâtûn karındaşım sağır-i mezbûr Behçet'in vasîsi olduğu cihetle (15) mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûr İbrâhim Ağa vilâyet-i Trabzon'da hıyne vefâtında yanında mevcûde bi'l-cümle (16) terekesiyle güzeşte maâşından ben hisse-i irsiyemi bundan akdem ahz u kabz idûp ancak vasîsi (17)

olduğum sağır-i mezbûr Behçet ile Sâlih'in hisse-i irsiyeleri kalmış olmakla vasîsi olduğum sağır-i mezbûr (18) Behçet'in hisse-i irsiyesini vaz'-ul-yed olanlardan taleb-i da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana (19) irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan bi'l-vesâye tarafından (20) beni tevkîl eylediği cihetle bi'l-isâle ve bi'l-vesâye babam müteveffâ-i mezbûrun terekesinden ve güzeşte maâşından (21) hisse-i irsiyelerimizi bi'l-isâle ve bi'l-vekâle talep ederim dedikte usûlüne muvâfık ve masnûn-u şer'-i (22) şerîfe mutâbık ve tevezîr ve tazyî'den sâlim ve zahır dahi vilâyet-i merkûme istînâf (23) mahkemesinden masadak hüccet-i merkûme-i ibrâz ve irâe idûp ol vecihle hisse-i irsiye-i (24) şer'iyelerimizi bi'l-isâle ve bi'l-vekâle bana edâ ve teslîm ile mûmâ ileyh Hüseyin Efendi'den talep ederim deyû da'vâ. (25) Fî 6 Receb 302
(26) Müddeî-i mezbûr Sâlih b. İbrâhim

VARAK 42-A

KAYIT-122: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(13 Receb 1302; 27 Nisan 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesi mütemekkinlerinden ve devlet-i aliyye tebaasının Ermeni milletinden ve tüccârdan Hıdıroğlu Ersin Ağa veled-i Begasi medîne-i merkûmede mahkeme-i istînâfa (3) mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i hattiyelâzımu't-tevkîrde takrîri-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (4) der-aliyyede haremeyni muhteremeyn hazinesinden mazbût evkâfda medîne-i İstanbul'da vâki' cami-i şerîf-i (5) Ayasofya-i kebîr evkâfından cibâyet Balıkcıyan kenarı deryâ har 'an bâb bilâ âhır (6) ila bâb fenâr cânib-i deryâda ma'lûme'l-hudûd iki yüz dokuz numaralı şehriyye (7) altı buçuk sūdüs-ü pul icâreli bahâ min temessük mütevellî mutasarrıf olduğum dükkân (8) arsasından hisse-i şâyi'am ve yine haremeyn-i muhteremeyn hazinesinden mazbût evkâfta İstanbul'da (9) vâki' cami-i şerîf evkâfından cibâyet Balıkcıyan kenarı deryâ 'an bâb bilâ âhır (10) ila bâb fenâr cânib-i deryâda kezâlik ma'lûme'l-hudûd şehriyye altı buçuk ve sūdüsü pul (11) icâreli bahâ min temessük mütevellî mutasarrıf olduğum bir bâb dükkân arsasından (12) hisse-i şâyi'am ve yine İstanbul'da vâki' cami-i şerîf evkâfından Cibâyet Balıkcıyan (13) kenarı deryâdan hariç bir bâb fenârda kezâlik ma'lûme'l-hudûd şehriyye beş (14) pul icâreli kezâlik bahâ min temessük mütevellî mutasarrıf olduğum dükkân (15) arsasından kezâlik

hisse-i şâyi'am ve yine nezâret-i evkâf-ı haremeyne mülhak (16) cami-i şerîf-i Ayasofya-i Kebîr evkâfından evkâf-ı müskafâtından Cibâyet (17) Balıkcıyan fenâr kapûsu haricinde Abdi Subaşı mahallesinde Fenâr Kaptanı (18) nâm mahalde vâki' ma'lûme'l-hudûd on yedi atık numaralı bir bâb taşçı (19) gediği yüz yirmi sehm itibârıyla yüz on beş sehm hisse-i şâyi'ası âharın (20) ve beş sehm hisse-i şâyi'ası bahâ min temessük mütevellî benim ve yine İstanbul'da (21) vâki'cami-i şerîf-i Ayasofya-i Kebîr evkâfından Cibâyet Balıkcıyan kenarı deryâ (22) 'an bâb bilâ âhır ila bâb fenâr cânib-i deryâda vâki'bahâ min temessük (23) mütevellî iki yüz dokuz numaralı şehriyye nîm puldan nısf pul icâreli (24) bir bâb taşçı dükkânında hisse-i şâyi'ama cem'an beş aded cihât-ı (25) mezkûrelerde olan hisse-i şâyi'a-i ma'lûmlarımı ta'mîr ve termîmine (26) ve lede'l-iktizâ müceddiden inşâsına ve 'inde'l-hâce tefrîk ve taksime ve bedel-i (27) misliyle âhara icâreye ve icâre-i merkûmeyi ahz u kabza ve tâlibi (28) zuhûrunda bedel-i misilleriyle bâ-izin mütevellî ve müştereken âhara ferâğ-ı mu'teber-i kat'î (29) ile kat'iyen ferâğa ve kabzı bedel ve makbûzunu bana irsâl ve isâle (30) ve lâzımı'l-huzûr muvâcehesinde takrîr ve i'tâsında ve husûs-u mezkûre (31) müdâhale ve mümâneat zuhûr eder ise mehâkim ve muhâsamaya tahlîf ve tehâllüfe (32) bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen istid'â i'tâsıyla mehâkime ve müdâfaya ve husûs-u (33) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (34) sahiha-i şer'iyeye ile halen medîne-i merkûmede Vâlide Hâtûn'da on üç numaralı (35) odada mukîm devlet-i 'aliyye tebaasından ve tüccârdan Hıdıryan Agop Efendi (36) veled-i Manuk Ağa'yı kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin ve âharı (37) tevkîle dahi me'zûn eyledim dedikte tescîl kılındı. Fî 13 Receb 302

(38) Hıdıroğlu Ersin Ağa

VARAK 42-B

KAYIT-123: İZİNNÂME HÜCCETİ

(13 Receb 1302; 27 Nisan 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı (2) Ahmedzâde Hacı Yusuf Efendi ibn el-Hâc Ahmed b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Kadın Hâtûn (3) ibnet-i Mustafâ ve Hatice Hâtûn ibnet-i Ahmed Bey ve vâlidesi Fatıma Hâtûn ibnet-i

Abdullah ve zevce-i mezbûre (4) Kadın Hâtûn'dan mütevellîdler sulbiye kebîre kızları Aîşe ve Züleyha ve sulbiye sağîre kızları Hatice ve Halîme ve Rahîme ile zevce-i (5) mezbûre Hatice Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi sağîr oğulları Ahmed Mümin ve Abdullah'a inhisârı bi'l-ihbâr 'inde's-şer'-il- (6) enver zâhir ve mesele-i mirasları 432 sehmden olup sihâm-ı mezkûreden 27'şer sehmden cem'an (7) 54 sehmi zevcetâni mezbûretân Kadın ve Hatice Hâtûnlara ve 72 sehmi ümmü mezbûre Fatîma Hâtûn'a (8) ve 68'er sehmden cem'an 132 sehmi ibnu'l-mezbûrân Ahmed Mümin ve Abdullah'a ve 34'er sehmden (9) cem'an 170 sehmi benât-ı mezbûrât Aîşe ve Züleyha ve Hatice ve Halîme ve Rahîme'ye isâbeti mütehakkık olduktan sonra (10) sıgâr-ı mezbûrûnun vasî-i mansûbları medîne-i merkûmenin Sarây-ı Atik mahallesinden Mustafa Efendi (11) ibn Abdullah meclis-i şer'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp vasîleri olduğum sıgâr-ı mezbûrûnun mûrisleri (12) babaları müteveffâ-i mezbûr Hacı Yusuf Efendi'nin duyûn-u müsebbîtesi olup menkûl terekesi duyûnuna vefâ etmediğinden (13) akarı dahi şer'an bey' olunup edâ-i deyn olunmak lâzım geldiği ecelden müteveffâ-i mûmâ ileyhî hayatında ile'l-vefât (14) yedinde mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât verese-i mezbûrûna mevrûs sâlifü'z-zikr Tekye mahallesinde Tekye cami-i şerîfi sokağında (15) vâki' emlâk idâresinde her biri ikinci defterin 2040 aded umûmisinde onuncu numara ile murakkam tarafları (16) bir taraftan müteveffâ-i mezbûrun diğerk menzili bir taraftan Saatçi Migvez bahçesi ve Tokmakçızâde Hacı Beşe bahçesi ve bir taraftan Barkendlikoğlu Esteban bahçesi ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile mahdûd zemini Derviş (17) Ali Baba vakfından senevî kırk para icâre mukâtaalı on bin guruş kıymetli bir bâb (18) mülk menzil maa bahçe ve yine sokağı mezkûrde idâre-i mezkûrenin (boş) defterin (boş) aded umûmisinde (19) yirmi birinci numara ile murakkam bir taraftan sâlifü'z-zikr menzil ve bir taraftan müteveffâ-i mezbûrun diğerk menzili ve bir taraftan tarîk-i hâs ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile (20) mahdûd kezâlik zemini vakfi mezkûrden icâre mukâtaalı terbiân 150 zira' arsayı hâvî dört bin guruş kıymetli (21) bir bâb mülk menzilki cem'an iki kıt'a menzil-i mahdûd-u mezkûreleri bi'l-müzâyede âhara bey' ve esmânını ahz u kabza (22) ve makbûzu duyûnu müsebbîtesine i'tâ olunmak üzere kibel-i şer'den bana izin verilmek (23) bi'l-vesâye murâdımdır dedikte mukîr vasî-i mezbûr Mustafa Efendi'nin takrîr-i meşrûsu vakı'a mutâbık (24) ve nefsu'l-emre muvâfık idüğü zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir idüğü tescîl kılındı. (25) Fî 13 Receb 302

(26) Sıgâr-ı mezbûrûnun vasîleri Mustafa Efendi

(27) Şuhûd(28) İskender Paşa mahallesinden Ramazanzâde Hacı Mehmed Efendi ibn Hacı Beşe

(29) Mahalle-i mezkûreden Sâniâde Hacı Mustafa Efendi ibn el-Hâc Süleyman Efendi

(30) Mahalle-i mezkûreden Müezzinzâde Yelkenci Ömer Efendi ibn İbrâhim Efendi

VARAK 43-A

KAYIT-124: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(15 Receb 1302; 29 Nisan 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden medîne-i Trabzon Emtia Gümrük Müdîrû (2) Sâlim Bey ibn Musa Efendi ibn Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Nâfia Hânım ibnet-i Mehmed Sâdık Efendi (3) ve sulbi saġîr oġlu Mehmed Reşâd Bey ve sulbiye kebîre kızı gâibetü 'ani'l-meclis Fâide'ye münhasıra olduġu mütehakkık olduktan (4) olduktan sonra verese-i mezbûrûndan zevce-i mezbûre Nâfia Hâtûn tarafından zikr-i âtf husûslara vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (5) şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi li-ebeveyn er karındaşı Hacı Vehbi Efendi ibn el-mûmâ ileyh Mehmed Sâdık Efendi meclis-i şer'de (6) tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyh'in ve verese-i gâibenin hisse-i irsiyesine vaz'-ı yed eden beytû'l-mâl memuru ve medîne-i merkûme merkez muhâsebecisi (7) Re'fetlû Hüseyin Efendi ibn Mehmed Efendi tarafından vekîl-i mürsel-i şer'îsi muhâsebe kalemi hulefâsından (boş) Efendi ibn (boş) (8) mahzârında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp müvekkilem mezbûre Nâfia Hâtûn müteveffâ-i mûmâ ileyh Sâlim (9) Bey'in hayatında iki bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i menkûha-i medhûlün bihâsı olup hayatında ile'l-vefât (10) mehr-i mezkûr zimmetinde alacak hakkı olup kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle meblâġ-ı mezkûr tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden müvekkilem mezbûre (11) izâfetle bana edâ ve teslîme vekîl-i mûmâ ileyh (boş) Efendi'ye kîbel-i şer'den tenbîh olunmak murâdıdır deyû da'vâ ol dahi (12) cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe vaz'-ı yedini bi'l-emâne ikrâr müddeî vekîli mûmâ ileyh'in mâ-adâ müddeâsını inkâr (13) Fî 15 Receb 302

(14) Vekîli Emîn mûmâ ileyh

(15) Müddeî-i vekîli mûmâ ileyh Hacı Sâdık Efendizâde

(16) Meblâġ-ı mezkûr mehr-i misil eylediġini ihbâr edenler

(17) Şuhûd Musa Paşa Hacı Veli Kaptanzâde İbrâhim Efendi ibn Mehmed Veliyyuddin Efendi

(18) Molla Siyah mahallesinden Murâd Hânzâde Şâbur Bey ibn Osmân Bey

(19) Murâd Hânzâde Şâbur

KAYIT-125: ZEVCİNİ KATL DA'VÂSI**(15 Receb 1302; 29 Nisan 1885)**

(20) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' Kohala karyesi ahâlisinden (21) iken bin üç yüz senesi Ramazanü'l-Mübarek'inin onuncu pazar gecesı mecrûhan (22) vefât eden Dedeoğlu Hüseyin b. Hüseyin b. Abdullah'ın verâset-i sulbi sağır oğulları Mehmed ve İbrâhim (23) ve sulbiye kebîre kızı Kezban ve sulbiye sağire kızları Emîne ve Mevlûde'ye münhasıra olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan (24) sonra sığâr-ı mezbûrünün li-ecli'd-da'vâ kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunan Çanakçioğlu Molla Mehmed (25) b. Mustafa meclis-i şer'de müteveffâ-i mezbûrun zevce-i menkûhası Karslıoğlu kızı zâtı ta'rif-i (26) şer'-î ile ma'rûfe Fatıma Hâtûn ibnet-i Karslıoğlu Ömer b. Hüseyin muvâcehesinde vasîleri olduğum (27) sığâr-ı mezbûrünün mûrîsleri müteveffâ-i mezbûr Hüseyin vefâtından bir gün mukaddem yani tarih-i mezkûrun (28) cumartesi günü Santa karyesinde iken karye-i mezkûreden hânesine gelip sığâr-ı mezbûrünün vâlideleri (29) işbu Fatıma Hâtûn'a hitaben ben senin üzerine evleneceğim diğer zevce-i tezvîc edeceğim mezbûre Fatıma (30) Hâtûn dahi ben dahi bir balta ile başına vurup öldüreceğim binâenaleyh evvel gece yani mezkûr (31) pazar gecesı mezbûre Fatıma Hâtûn ile müteveffâ-i mezbûr hâne-i mezkûrun bir odasında yatarken alet-i (32) cârihadan balta ile uyku arasında vasîleri olduğum sığâr-ı mezbûrünün pederleri müteveffâ-i mezbûr (33) Hüseyin'in başının arka cânibine balta ile amden darb ve cerh ve iki parmak mikdârı nüfuz idüp cerh-i (34) mezkûrden ol gice müteessiran vefât eylediğinde mezbûre Fatıma Hâtûn müteveffâ-i mezbûru ol gice Temel (35) oğlu Anastas'ın fındıklığı içinde çıplak olarak getirüp bıraktığını mezbûre Fatıma (36) Hâtûn fî 6 Temmuz 99 senesi nâhiye-i mezkûre meclisinde bi tav'ihâ ikrâr ve itirâf (37) etmekle mûcib-i şer'isini halen taleb ederim deyû hâzire-i mezbûre Kezban'ın tasdîkiyle maan (38) da'vâ ettikte mezbûre Fatıma Hâtûn dahi cevâbında müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât (39) zevce-i dâhili olduğunu ikrâr lâkin vasî ve hâzire-i mezbûrânın mâ-adâ müddeâlarını inkâr. (40) Fî 15 Receb 302

(41) Müddeiye bint-i kebîre-i mezbûre

(42) Müddei vasî-i mezbûr

(43) Müddeâ aleyha Mezbûre Fatıma

(44) Mezbûrenin terfîkân mübâşiri ve tevkîfhâne muhâfızı Hacı Ahmed b. Süleyman

VARAK 43-B

- (1) Yemin sahifede muharrer katl da'vâsında ikrârın
- (2) Şuhûdu
- (3) Müdîrû Yomra Mahmûd Kâmil Efendi ibn Hacı Ahmed
- (4) Hâl kâtibi Dervîş Efendi Yunus Ağazâde Mehmed Dervi
- (5) Azâdan Ali Efendi Yomra nâhiyesi meclis azâsından İskenderzâde Ali Efendi ibn Osmân Ağa
- (6) Rum Kucaşı Yor Ağa

KAYIT-126: NAFKA HÜCCETİ

(2 Şa'bân 1302; 16 Mayıs 1885)

- (7) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Saçlı Hoca mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem (8) vefât eden Hacı Sâlih Kaptanoğlu İsmâil Efendî ibn el-Hâc Sâlih Kaptan b. Abdullah'ın (9) sulbiye sağîre kızları Mehveş ve Zehra'nın vâlideleri zâtı ta'rif-i şer'-î ile (10) ma'rûfe olan Hasîbe Hâtûn ibnet-i Kara İbrâhim Ağa ibn Abdullah meclis-i şer'de Çarşı (11) mahallesi ahâlisinden sağîretân-i mezbûretânın 'ammileri İbrâhim Ağa ibn el-mezbûr el-Hâc (12) Sâlih Kaptan muvâcehesinde halen bi-hakkı'l-hızâne-i cûd-u terbiyemde bulunan (13) sağîretân-ı mezbûretânın aslen ve kat'an mâlî olmadığından nafaka ve kisveye (14) eşeddü ihtiyaç ile muhtaç olmalarıyla 'ammileri mezbûr İbrâhim Ağa üzerine (15) kibel-i şer'den kadar-ı kifâye nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur (16) deyû da'vâ ettikte mezbûr İbrâhim Ağa dahi cevâbında sağîretân-ı mezbûretânın (17) birisi on iki yaşında ve biriside dokuz yaşını tekâmîl-idûp hakkı (18) hızâneden sâkıt olmakla bana kibel-i şer'den teslîm idûp nafaka (19) ve kisvesin ıyâlimde oldukları halde verdim ve infâk ettim mezbûre (20) Hasîbe Hâtûn dahi cevâbında birisi on bir yaşında ve birisi (21) sekiz yaşında olmakla ol vecihle şer'an amel olunsun. (22) Fî 2 Şa'bân 302
- (23) Müddeâ aleyh İbrâhim Ağa
  - (24) Müddeîye-i mezbûre Hasîbe Hâtûn ibnet-i İbrâhim

KAYIT-127: VEKÂLET HÜCCETİ**(7 Şa'bân 1302; 21 Mayıs 1885)**

(25) Medîne-i Trabzon'da Yeni Cuma mahallesinde sâkine ve zâtı ta'rif-i şer'-î ile ma'rûfe Zekiye Hâtûn ibnet-i Kara Bekir oğlu (26) Hüseyin Ağa meclis-i şer'de zevc-i dâhili Topçuoğlu Osmân Çavuş ibn Mehmed mahzârında takrîr-i kelâm (27) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp İçkule mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden pederim Kara Bekirzâde (28) Hüseyin Ağa ibn Osmân Ağa'nın hayatında medîne-i Trabzon'da ve Mesâriya karyesinde vâki' bi'l-cümle (29) terekesine ve karye-i mezkûrede ma'lûme'l-hudûd emlâk ve arâzilerini tefrîk ve taksîme ve hisse-i irsiyemi (30) tarafımdan kezâlik hisse-i irsiyemi tefrîkân kabûle ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu (31) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile zevcim mezbûr Osmân Çavuş'u vekîl (32) ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte tescil kılındı. (33) Fî 7 Şa'bân 302

(34) Vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş

(35) Müvekkile-i mezbûre Zekiye

(36) Zâtı ma'lûmum olan mezbûre Zekiye Hâtûn'un mührü olmadığını imzâ ettim.

(37) Mu'arrif Kara Bekirzâde Mehmed Çavuş b. Hüseyin

(38) Mu'arrif Eyüpzâde İsmâil Ağa ibn Mustafa

VARAK 44-A**KAYIT-128: VEKÂLET HÜCCETİ****(9 Şa'bân 1302; 23 Mayıs 1885)**

(1) Mukaddimen Trabzon ahâlisinden olup muahhâren medîne-i Samsun'da mütevattın iken bundan akdem (2) vefât eden Yelkencizâde Ömer Efendi'nin evlâd-ı sığâr-ı Şükrü ve Hüseyin'in vasîleri (3) ve vâlideleri olup zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'ifleriyle ma'rûfe olan Nesîme Hânım (4) ibnet-i Hüseyin Ağa ibn Mahmûd Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden Mehmed Midhat Efendi (5) ibn Ahmed Hamdi ve Kantarcı Yorgi Efendi mahzârlarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezkûr (6) Tekye mahallesi sâkinlerinden müteveffâ Yelkenci Hacı Mustafa Ağa'nın evlâd-ı

sıġâr-ı Sahûre ve Hatice ve Ferûha (7) ve Mustafa Gâlip'in vasîleri ve vâlideleri Havva Hânım ibnet-i Mehmed Emîn Efendi ile miyânemizde tekevvün (8) iden tereke ve sâireden dolayı taleb-i da'vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizâ husûmet ve red cevâba (9) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduġu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile (10) mezbûrân Midhat ve Yorgi Efendilerden her birini bi'l-isâle ve bi'l-vesâye vekîl ve nâib-i menâb nasb (11) ve ta'yin eylediğimde onlar dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i mezkûreyi kabûl eyledi. (12) Fî 9 Şa'bân 302

(13) Vekîl-i mezbûr merkûm Yorgi Efendi

(14) Vekîl-i mezbûr Midhat Efendi

(15) Müvekkile-i mezbûre Nesîme Hânım

(16) Şükrü Efendi

(17) Mu'arrif Mehmed Tevfik Efendi ibn Osmân Efendi

(18) Mu'arrif Sefazâde Yunus Hâfız b. Osmân Aġa

KAYIT-129: VEKÂLET HÜCCETİ

(10 Şa'bân 1302; 24 Mayıs 1885)

(19) Trabzon vilâyeti dâhilinde Akçaabad nâhiyesine tâbi' Zaneni karyesi ahâlisinden Bıyıklıoġlu Yusuf (20) b. Hüseyin b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîfde medîne-i merkûmede Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden (21) Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Aġa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (22) medîne-i merkûmenin Eksotha mahallesi sâkinelerinden mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i (23) medhûlün bihâm olan Halîme Hâtûn ibnet-i Molla Alioġlu Hüseyin nâm mezbûre hakkında (24) ikâme eylediği nikâh ve nafaka da'vâsının ve tatlık müddeâsının husûmet ve red (25) cevâbına ve her türlü muhâsama ve müdâfaaya ve hakkımda sâdir olacak bi'l-cümle evrâkı (26) ahz u kabza ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve inde'l-hâce terk ve tatlıka ve husûs-u (27) mezkûr mütevakkıf olduġu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile (28) mûmâ ileyh Mehmed Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim demekle tescil kılındı. (29) Fî 10 Şa'bân 302

(30) Vekîl-i mûmâ ileyh

(31) Müvekkil-i merkûm Yusuf b. Hüseyin

(32) Merkûmun mührü zâtîsi olmadığından imzâ ve parmağımı tasdik ederim.

VARAK 44-B

KAYIT-130: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(13 Şa'bân 1302; 27 Mayıs 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından (2) Tekye mahallesi ahâlisinden olup li-eclî't-ticâre medîne-i Samsun mahallâtından Sa'di Bey mahallesinde (3) mukîm iken bundan akdem vefât eden Yelkencizâde Ömer Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi (4) b. Mehmed'in verâseti medîne-i mezkûre mahallâtından Pazar Kapusu mahallesinde müste'cirân sâkine (5) zevce-i menkûha-i metrûkesi Nesîme Hânım ibnet-i Kavyân müteveffâ Hüseyin Ağa ibn Abdullah (6) ve zevce-i mezbûreden mütevellîdler sulbi sağır oğlu Mehmed Şükrü ve Hüseyin ile babası (7) mezbûr el-Hâc Yelkenci Mustafa Ağa'ya münhasıra ve ba'dehu ebun mezbûr el-Hâc Mustafa (8) Ağa dahi vefât idûp verâseti mezkûr Tekye mahallesinde sâkineler zevce-i menkûha-i (9) metrûkesi Havva Hâtûn ibnet-i Saraç Mehmed Efendi ve sulbiye sağîre kızları Ferûha (10) ve Sahûre ve Fatıma ve sulbi sağır oğlu Mustafa Gâlip'e ve Mehmed'in kendine münhasıra ba'dehu vekîl Mehmed vefât idûp verâseti menkûha-i metrûkesi Hediye Hâtûn ibnet-i Emîn Berkzâde el-Hâc Aliler ibn ve sulbi sağır Fatıma ve sulbi kebîre Nâzire ve sulbi kebîr İbrâhim ve sulbi sağır oğulları Abdülhalim ve Abdulazîze münhasıra olduktan sonra verese-i (11) mezbûrûndan olup nefsiden asıl ve sulbi sağır oğulları Mehmed Şükrü (12) ve Hüseyin'in bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbesi zâtı ta'rif-i şer'î ile ma'rûfe (13) olan zevce-i mezbûre Nesîme Hânım tarafından husûs-u âfîde da'vâya vekâlet-i (14) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îleri de'âvî vekîllerinden (15) Beşirzâde Mîdhat Efendi ibn Ahmed Hamdi Efendi ve Yorgi Kantarcı (16) Efendi veled-i Yani veled-i Apostol meclis-i şer'de müteveffâ-i sâni mezbûr Hacı Mustafa (17) Ağa'nın terekesine vaz'-ı yedi ber nehc-i şer'î sâbit ve mütekakkık olan kezâlik (18) nefsiden asıl ve sıgâr-ı mezbûrûnun vâlideleri mezbûre Havva Hâtûn (19) tarafından kezâlik husûs-u âtî'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îsi de'âvî (20) vekîllerinden Gülşenoğlu Lazari Efendi ibn Yovanni muvâcehesinde müvekkilemiz (21) mezbûre Nesîme Hânım'ın mûrîsi ve zevci müteveffâ-i evvel mezbûr Ömer Efendi'nin hıyne vefâtında (22) müvekkile-i mezbûre Trabzon'da mezkûr Tekye mahallesinde sâkine bulunduğu cihetle mûrîsi zevci (23) müteveffâ-i evvel mezbûrun müstakillen mâlik ve mutasarrıf olduğu medîne-i Samsun'da (24) mezkûr Sa'di Bey mahallesinde Mekteb-i Rüştiye caddesinde ma'lûme'l-hudûd iki göz (25) su değirmeni ile bir bâb kebîr hâne maa-selâmlık (26) ve

müştemilât-ı sâire-i ma'lûmeyi muhtevî üç bin yüz otuz zira' bahçe (27) ve yine medîne-i Samsun'da Hançerli mahallesinde vâki' Buğday meydanında fevkâni (28) altı bâb oda ve tahtâni üç bâb kargı mağza müvekkilemizin mûrîsi zevci (29) müteveffâ-i evvel mezbûr hayatında ile'l-vefât icâre-i misliyle ma'lûmu'l-esâmî (30) kesâna icâr idûp müvekkilemizin mûrîsi müteveffâ-i evvel mezbûr Ömer Efendi'nin güzerân (31) ile doksan tarihinde vefâtı veku' bulup tarih-i mezkûrden doksan beş tarihine kadar (32) zikr olunan emlâkın senevî yetmiş lirâ icârından beş senelik icârı olan (33) yani telgrafhâne dâiresinin icârı bulunan üç yüz elli aded lirâ-i Osmâni'yi (34) müteveffâ-i sâni mezbûr Hacı Mustafa Ağa ahz u kabz eylediği gibi zikr olunan (35) hâne ve selâmlığı dahi Ömer Efendi'nin vefâtından sonra müvekkilemiz mezbûre Nesîme Hânım (36) tarafından asâlete mâhiyesi beş lira olmak üzere iki seneliğini (37) yüz yirmi lirâ icâreye verûp akârât-ı mezkûrâtın kaffe-i icâresi

VARAK 45-A

(1) Olan cem'an dört yüz yetmiş aded Osmânlı lirâsından sağîrân-ı mezbûrân Şükrü (2) ve Hüseyin'in hisse-i irsiyelerine isâbet eden ve müvekkilemiz mezbûre (3) Nesîme Hânım'ın hissesine isâbet eden üç yüz doksan bir lirâ altmış altı santim (4) on üç para iki akçanın ve müteveffâ-i evvel mezbûr Ömer Efendi'nin metrûkâtından (5) olup zimem-i nâsda olan matlûbâtının müvekkilemiz mezbûrenin (6) hisse-i irsiyesine isâbet eden semen-i hissenin mahallinde talep ve da'vâ ve ahz (7) ve kabza ve makbûzunu müvekkilemiz mezbûre Nesîme Hânım'a irsâl ve isâle ve akârât-ı (8) mezkûrâtta olan semen-i hissesini mahallinde tâlibi zuhûrunda semen ve bedel-i (9)) misilleriyle âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î ve ferâğı mu'teber-i kat'i ile kat'iyen bey' (10) ve ferâğa ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takrîre ve husûs-u mezkûr (11) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine (12) müvekkile-i mezbûrenin yedinde olup bin (13) iki yüz doksan iki senesi Cemaziye'l-Âhır'ının selh tarihiyle müverriha (14) ve ol tarihte vilâyet-i merkûme merkez nâibi bulunan mevâli-i izâmdan (15) faziletli Süleyman Vehbi Efendi'nin i'tâ etmiş olduğu bir kıt'a (16) hüccet-i şer'iyenin sûret-i musaddakasında nâtıkım olduğu üzere müvekkilemiz mezbûre Nesîme Hânım (17) kâyinpederi müteveffâ-i sâni mezbûr Hacı Mustafa Ağa ibn Mehmed'i vekil ve nâib-i (18) menâb nasb ve ta'vin eylediğinde ol dahi vekâlet-i mezkûre-i ba'de'l-kabûl müteveffâ-i (19) sâni-i mezbûr Hacı Mustafa Ağa değirmen ve oda ve mağza ve hâne-i (20) mezkûrelerin icârelerini vekâlet-i mülkiyesi hasebiyle müste'cirleri yedinden (21) tamamen

ahz u kabz idûp müvekkilemiz mezbûrenin kendisiyle (22) vasîleri olduğu saġîrân-ı mezbûrânın hisselerine isâbet eden üç yüz doksan bir lirâ (23) altmış altı santim yirmi altı para iki akçanın kable'l-edâ (24) ve'l-îfâ mezbûr Hacı Mustafa Aġa'nın vefâtı vuku' bulduğundan asil (25) ve vasî-i mezbûre Havva Hâtûn vazî'atü'l-yed olduğu zevci mûrîsi (26) müteveffâ-i sâni mezbûr Hacı Mustafa Aġa'nın terekesinden müvekkilemiz mezbûreye (27) izâfetle bize edâ ve teslîme mezbûre Havva Hâtûn'a izâfetle vekîl-i mezbûr (28) Lazar Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettiklerinde. (29) Fî 13 Şa'bân 302

(30) Vekîl-i mûmâ ileyh Yorgi Kantarcı Efendi

(31) Vekîl-i mûmâ ileyh Midhat Efendi

(32) Müddeâ aleyhâ vasî-i mezbûre Havva Hatûn'un vekîl-i müsecel-i şer'îsi Lazar Efendi dahi cevâbında (33) vekîlân-ı mûmâ ileyhimâ Midhat ve Yorgi Efendilerin işbu da'vâlarını istima' eyledim fakat da'vâ-i (34) mezkûr her ne kadar dâhî isede mu'amelâta müte'allik de'âvînin merci'î rü'yet-i mehâkim-i (35) nizâmiyye olduğundan ol bâbdaki da'vâya merci'inde ikâme olunur ise cevâb (36) verileceğinden alacak yahut miras da'vâsının mahkeme-i şer'iyyeden reddini yalnız müvekkile-i vasî-i

VARAK 45-B

(1) Mezbûre ile vekîlân-ı mûmâ ileyhimâ beyninde Trabzon istînâf mahkemesinde hukûk dâiresinde bir hâne da'vâsı (2) olup da'vâ-i mezbûre kesbi istihkak etmek üzere müvekkilem mezbûre Havva Hâtûn'un mûrîsleri müteveffâ-i (3) sâni mezbûr Hacı Mustafa Aġa'ya bir kıt'a vekâlet hücceti vermiş olduklarını söylemiş olmalarına ve hüccet-i mezkûreden (4) ise müvekkilem bi-haber bulunduğuna mebnî hüccet-i mezkûrun mazmûnu mahkeme-i şer'iyyede isbat olunması lüzûmuna karar (5) verilmiş bu cihetle şimdi hüccet-i mezkûrun mündericâtından bahisle müvekkilem mezbûreyi mahkemeye celp (6) ettirmiş ise de müvekkilem cihet-i mezkûru bilmediği müteveffâ-i evvel mezbûr Ömer Efendi müvekkile-i mezbûrenin (7) mûrîsi müteveffâ-i sâni-i mezbûrun ıyâlinde olduğundan ve mûrîs Hacı Mustafa Aġa mahdûmu mezbûr Ömer (8) Efendi'den sonra vefât eylemiş olduğundan müteveffâ-i sâni-i mezbûr Ömer Efendi'nin ismi mâlî itlâk olunur bir nesnesi (9) olmayacağı tâbi'î bulunmakla bu yoldaki da'vânın dahi fuzûlî olduğunu iddiâ ve müvekkilem mezbûreye böylece (10) şer'-î münâzaradan men' olunmasını da'vâ ederim. Fî 13 Şa'bân 302

(11) Vekîl-i mûmâ ileyh Lazari Efendi

- (12) Vekâlet hüccetinin mazmûnuna şâhidler
 (13) Boztepe-i Zîr mahallesinden Nemlizâde Hacı Ahmed Efendi ibn el-Hâc Sâlih Efendi
 (14) ” ” ” Musaoğlu Ali Efendi b. Musa
 (15) ” ” ” Veziroğlu Mustafa b.
 (16) İskender Paşa mahallesinden Yelkencizâde Sâlih Efendi
 (17) Akçaabad nâhiyesi Dürbinar mahallesinden Çolakoğlu Ahmed Efendi ibn Osmân Efendi
 (18) Boztepe-i Zîr mahallesinden Aşık Zade Hüseyin Efendi ibn Mehmed Efendi
 (19) Şirin Hâtûn mahallesinden Hacı Ahmed Efendizâde Ahmed Efendi ibn
 (20) Boztepe mahallesinden Hacı Musaoğlu kerîmesi Asiye Hânım
 (21) Samsun'un Hançerli mahallesinden Mevtyâbzâde Mustafa Efendi ibn Hüseyin Ağa
 (22) Eksotha mahallesinden Karaceme Ömer Ağa ibn Mustafa Ağa
 (23) Mûmâ ileyhın kerîmesi Kadın Hânım ibnet-i el-Hâc Sâlih Ağa
 (24) Ve mûmâ ileyhânın kerîmeleri Asiye ve Şâziye bintân Şemsi Efendi
 (25) Bundan başka şâhidimiz yoktur.

VARAK 46-A

KAYIT-131: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(20 Şa'bân 1302; 3 Haziran 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da İmâret mahallesi ahâlisinden ve Hâtûniye medrese imâreti aşçısı iken bundan akdem vefât (2) eden Sârı Mehmedoğlu Hüseyin Efendi ibn Mehmed b. Abdullah ber vech-i âfî oğlu ve vârisi olduğunu iddiâ (3) eden Mehmed Temel Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âfî medyûnu Abazaoğlu Osmân (4) Ağa ibn İsmâil mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr Hüseyin Efendi (5) ibn Mehmed b. Abdullah benim babam olup vefât ettikte verâset-i benimle li-ebeveyn kız karındaşım Zehra (6) ve zevcesi vâlidem Fatıma bint-i Abdurrahman'a münhasıra olup bizlerden gayrı vâris ve terekesine (7) müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât cihet-i karzdan mezbûr (8) Osmân Ağa zimmetinde yirmi dört guruş alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât (9) etmekle meblâğ-ı mezkûrden hisse-i irsiyemi bana edâ ve teslîme mezbûr Osmân Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur (10) deyû bi'l-verâse da'vâ ettikte mezbûr Osmân Ağa dahi cihet-i

mezkûreden meblâğ-ı mezkûr zimmetinde (11) ile'l-vefât müteveffâ-i mezbûre deynî olduğunu ikrâr müddeî-i mezbûrun mâ-adâ da'vâsını inkâr eylediği. (12) Fî 20 Şa'bân 302

(13) Müddeâ aleyh mezbûr Osmân Ağa

(14) Müddeî-i mezbûr Mehmed Temel

(15) Şuhûd

(16) Zağnos mahallesinden Sârı Mehmedzâde Sâlih Efendi ibn Mahmûd Ağa

(17) Ve biraderi Kâmil Efendi ibn el-mezbûr Mahmûd Ağa

(18) Sârı Mehmedzâde Osmân Efendi ibn Mustafa

KAYIT-132: VEKÂLET HÜCCETİ

(23 Şa'bân 1302; 6 Haziran 1885)

(19) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Suva karyesi ahâlisinden Yılcıoğlu Hüseyin b. Hacı Mehmed b. Mustafa (20) meclis-i şer'î şerîf-i enverde medîne-i mezkûrenin İmâret mahallesi ahâlisinden Kölezâde Hasan Efendi (21) ibn Ali Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezkûr Suva karyesi sâkinelerinden (22) Sofioğlu Temel ibn Ali'nin kerîmesi bîkr-i bâliğa Rahîme Hâtûn bundan akdem beş yüz guruş (23) mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i gayri medhûlün bihâm olup bundan çend gün akdem (24) zevcem mezbûreyi babası mezbûr Temel medîne-i merkûmede Boztepe-i Bâlâ mahallesinde Velioğlu (25) Mehmed nâm kimesneye fuzûlî ve bi-gayri hak akd ve tezvîc eylediği istihbâr olunmakla husûs-u mezkûr-u mezbûru (26) telep ve da'vâ ve lede'l-hâce husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce terk ve tatfika (27) ve sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i (28) âmme-i sahiha-i şer'îyye ile mezbûr Hasan Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (29) eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gibbe't-tasdîk tescîl kılındı. (30) Fî 23 Şa'bân 302

(31) Vekîl-i mezbûr Hasan Efendi

(32) Müvekkil-i mezbûr Hüseyin

(33) Şuhûd

(34) Müvekkil-i mezbûrun babası Yılcıoğlu Hacı Mehmed

VARAK 46-B

KAYIT-133: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(23 Şa'bân 1302; 6 Haziran 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Çapgıcı Ömer Efendi ibn Abdullah'ın (2) verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi (boş) Hâtûn ibnet-i Abdullah ile sulbi sağır oğulları (boş) (3) münhasıra olduktan sonra sağırân-ı mezbûrânın bâ-hüccet-i şer'iyye vasi-i mansûbları Lala Hâtûn ibnet-i Bakioğlu Hâfız (4) Rıfat Efendi tarafından vekîl-i müsecjel-i şer'îsi Aldıkaçdızâde Râif Efendi ibn Hasan Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (5) Muhiddin mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i aliyenin Rum milletinden Totoroğlu Çapgıcı Lazar veled-i Totor (6) muvâcehesinde vasîleri olduğum sağırân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât yed-i hâzırada (7) bulunan iki kıt'a zimmâtı defterinde mukayyed olduğu bin iki yüz doksan dokuz Şa'bânı on altı tarihlü (8) defterinde üç yüz yirmi altı ve bin üç yüz bir senesi Şa'bân-ı Şerîfinin on beşinci tarihlü defterde sekiz yüz yirmi (9) bir guruş on para ki cem'an 1147 guruş on para müteveffâ-i mezbûrun mezbûr Lazar'a vermiş olduğu (10) çarık esmânı hisâbâtından ez-gayri teslîmât zimmetinde kalüb müteveffâ-i mezbûr meblâğ-ı mecmu'-u mezkûru (11) kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûru müvekkilem vasi-i mezbûre izâfetle defter-i kasm müteveffâ-i mezbûre (12) derc olunmak üzere bi'l-vekâle talep ederim deyû da'vâ ettikte merkûm Lazar dahi cevâbında (13) külliyen inkâr eylediği. Fî 23 Şa'bân 302

(14) Müddeâ aleyh merkûm Lazar

(15) Müddeî vekîli mûmâ ileyh Râif Efendi

KAYIT-134: ZEVCİNİN TEREKESİNDEN MEHRİNİ TALEP DA'VÂSI

(27 Şa'bân 1302; 10 Haziran 1885)

(16) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Çapgıcı Ömer Efendi ibn Abdullah'ın (17) verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Zâhide Hâtûn ibnet-i Abdurrahman'a ve sulbi sağır oğulları Ahmed ve sulbiye sağire kızları (18) Nazîre ve Zehra ve Basîre'ye münhasıra olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup zâtı zeylde muharreru'l-esâmî (19) müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe zevce-i mezbûre Zâhide Hâtûn'a

meclis-i şer' de sığâr-ı mezbûrûnun bâ-hüccet-i (20) şer' iyye vasîleri Layka Hâtûn tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi Aldıkaçdızâde Râif (21) Efendi ibn Hasan Efendi muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr ile'l-vefât beş yüz guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle (22) zevc-i dâhilim olup zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan meblâğ mehr-i mezkûru kable'l-edâ vefât etmekle terekesine vaz'-ul-yed (23) vasî-i mezbûrenin vekîl-i mûmâ ileyh Râif Efendi'den talep ederim da'vâ ol dahi cevâbında (24) müteveffâ-i mezbûrun ile'l-vefât zevcesi ve tereke-i mezkûre bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr mâ-adâ müddeâsını (25) inkâr. Fî 27 Şa'bân 302

(26) Müddeâ aleyh vekîl-i mûmâ ileyh Râif Efendi

(27) Müddeîye-i mezbûre Zâhide

(28) Şuhûd

(29) Kellim Süleyman Efendi ibn Kara Mustafa Ağa

(30) Ve Mataracıoğlu Hasan Ağa ibn Mahmûd Ağa

KAYIT-135: VESÂYET HÜCCETİ

(28 Şa'bân 1302; 11 Haziran 1885)

(31) An asl Bayburt sancâğında nefsi karyesi mahallâtından Şenkâh mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i aliyyenin (32) Ermeni milletinden olup medîne-i Trabzon'da Muhiddin mahallesinde müsafirâten sâkin iken bundan akdem vefât (33) eden Serubyan Makrdice Ağa veled-i Hacı Matuk veled-i Esver'in sulbiye sağîre kızı Varyak'ın babası müteveffâ-i merkûmundan (34) mevrûs mezkûr Şenkâh mahallesinde ve mahalle-i sâirede mâlını hıfz ve emrini tesviye ve rû'yete bir vasî nasb (35) ve ta'yin olunmak lâzım gelmekle sağîre mezbûrenin vâidesi olup beyne'l-milel mu'tebere ve vesâyet-i uhdesinde (36) gelmeğe kâdire olan ma'rifetü'ş-şahs Elbis bint-i Mazlûmyanımız Münir Ağa'nın vasîliğine (37) elyak ve münâsib olduğunu mübeyyin işbu zeyl-i zâbit temhîr kılındı. Fî 28 Şa'bân 302

(38) Vasî-i merkûm Elbis

(39) Mahalle-i mezkûre muhtarı Kemisriyan Esdader Ağa veled-i Karabet

(40) Muhyiddin Altınoğlu Serkez veled-i Ersin

(41) Ve Tekfurçayır mahallesinden Serkez veled-i Berber Serkez

VARAK 47-A

KAYIT-136: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(6 Ramazan 1302; 18 Haziran 1885)

- (1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan (2) akdem vefât eden Bâkîzâde Râgıp Efendi ibn Ahmed Rıfât b. Ömer'in li-ebeveyn er karındaşı ve ber vech-i âtî (3) vârisi olduğunu iddiâ eden mahalle-i mezkre sâkinlerinden ve tebaa-i devlet- aliyyeden Asım meclis-i şer'-i şerîf-i (4) enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî medyûnu medîne-i merkûmenin Tekye mahallesi ahâlisinden Bekarzâde Mustafa Efendi (5) ibn Ali Efendi mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mezbûr Mehmed Râgıp benimle (6) li-ebeveyn er karındaşlar olup babamız ismi Ahmed Rıfât ve dedemiz ismi Ömer b. Abdullah ve vâlidemiz ismi (7) Rukiye bint-i İsmâil ve maskat-i re'simiz medîne-i merkûme nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' İpsori karyesi (8) olup vefât ettikte verâseti halen sâlifü'z-zikr Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkinler zevce-i menkûha-i metrûkesi (9) Halîme bint-i Mustafa ile li-ebeveyn er ve kız karındaşları Hüsni ve Lâla ve Saide ile bana münhasıra (10) olup bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun (11) hayatında ile'l-vefât mezbûr Mustafa Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'den alacak hakkı olup kable'l (12) ahz ve'l-istifâ vefât etmekle alacağı olan kırk sekiz guruştan hisse-i irsiyeme (13) isâbet eden on iki guruşu medyûn-u mezbûr Mustafa Efendi'den halen talep ederim deyû (14) ba'de'l-da'vâ ve'l-inkâr. Fî 6 Ramazan 302
- (15) Medyûn-u mezbûr Mustafa Efendi
- (16) Müddeî-i mezbûr Asım
- (17) Boztepe-i Zîr İmâm-ı mahalle Abdulgafurzâde Mehmed Tevfik Efendi ibn el-Hâc Hamdi Efendi
- (18) Muhtarî Hasan Ağa ibn Mustafa Ağa
- (19) Azâdan Serdarzâde Sâlih ibn Hamdi Efendi ibn
- (20) Ve Hacı Emîn Ağa b. Osmân

VARAK 47-B

KAYIT-137: İSBÂT-I VEKÂLET HÜCCETİ

(18 Ramazan 1302; 30 Haziran 1885)

(1) Fi'l-asl Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde Niğde sancağına tâbi' Ürgüp (2) kasabasına muzâf Çavlisdayin karyesinden olup Trabzon vilâyetinin (3) makarrı olan medfîne-i Trabzon'da Mekteb-i Rüşdiyye-i Askerî ser hademesi (4) iken mübtela olduğu illetinden nâşi Hamidî hastanesinde (5) tedâvi olunmakta bulunduğu halde bundan akdem vefât eden İbrâhim b. Yunus (6) b. Ahmed'in verâseti halen Çavlisdaye karyesinde sâkine zevce-i menkûha-i (7) metrûkesi Aişe bint-i Halil ile sulbi kebîr oğlu Musa ve sulbiye kebîre (8) kızı Şerîfe'ye münhasıra ve mesele-i mirasları 24 sehmden olup siham-ı (9) mezkûreden üç sehmi zevce-i mezbûreye ve on dört sehmi ibni merkûm (10) ve yedi sehmi bint-i merkûmeye isabeti bi'l-ihbâr ledeyyi'ş-şer'î'l-enver zâhir (11) ve mütehakkik olduktan sonra varisûn-u merkûmun taraflarından zikr-i âtî husûsta (12) vekâlet iddia eden mezkûr Çavlisdayin karyesi ahâlisinden Haliloğlu (13) Ali Efendi ibn Halil b. Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun (14) terekesine vaz'-ı yedi sabit ve mütehakkik olan halen merkez vilâyet liva muhâsebecisi (15) ve beytü'l-mâlû'l-emin olup kibel-i şer'den husûmeti dahi re'y olunan Hüseyin (16) Efendi ibn falanlar tarafından vekîl-i mürsel-i şer'îsi falan Efendi (17) ibn falan muvâcehesinde yedimde olup işbu bin üç yüz iki senesi (18) Şa'bânü'l-Muazzâmı yirmi birinci günü tarihiyle müverrih halen mezkûr (19) Ürgüp kazâsı nâibi Mükremetli İsmâil Efendi'nin imzâ ve hatm-ini (20) hâvî işbu meclis-i şer'de ibrâz eylediğim bir kıt'a vekâlet (21) hücceti nâtika olduğu üzere vârisûn-u merkûmûn nâib-i mûmâ ileyh (22) huzûrunda ma'kûd meclis-i şer'-i enverde mürîsleri müteveffâ-i mezbûr (23) İbrâhim'in hıyne vefâtında yanında bi'l-cümle terekesini ve zimem-i nâsda (24) olan hukûkunu vaz'-ul-yed olanlardan talep ve da'vâ ve ahz u kabza (25) ve makhûzunu kendilerine irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûr mütevakıf (26) olduğu umûrun küllisine taraflarından beni vekîl ve nâib-i menâb nasb (27) ve ta'yin eylediklerinde vekâlet-i mezkûreyi ben dahi muvâcehelerinde (28) kabûl etmemle suâl olunup vaz'u'l-yed olduğu müteveffâ-i mezbûrun (29) terekesinden keff-i yed-i birle bana edâ ve teslîme emin mûmâ ileyhe izâfetle (30) vekîl-i mezbûre tenbîh olunmak matlûbumdur deyû mazmûnu takrîr-i meşrûha (31) mutâbık hüccet-i mezkûreyi ibrâz ederek bi'l-vekâle da'vâ (32) ettikte ol dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâ ileyhın terekesinden bi'l-emâne (33) vaz'ı yedini ikrâr vekîl-i mezbûrun ber vech-i muharrer vekâlet (34) müddeâsını

inkâr edeceğin vekîl mûmâ ileyhın vekâlet-i mülkiyesini (35) musaddak nâib-i ileyh tarafından i'tâ olunan hüccet-i (36) merkûme usûlüne muvâfık ve mühri mutâbık bulunduğu mahalli bidâyet

VARAK 48-A

(1) mahkemesi mühürü kebîriyle mühür ve meclis azâları mühürüyle musaddak (2) ve şüphe-i tezvîr ve tazyî'den sâlim olduğuna ve mecelle-i ahkâmı adliyenin (3) bin sekiz yüz yirmi birinci maddesinde dahi usûlüne muvâfık ve şüphe-i (4) tezvîr ve tazyî'den sâlim olarak bir mahkeme hâkimi tarafından verilen i'lâm (5) mesnedinin bilâ beyyine mazmûnuyla amel ve hüküm câizdir deyû mestûr (6) masrûh bulunduğu. Fî 18 Ramazan 302

(7) Emîn vekîl-i mürsel mûmâ ileyh

(8) Vekîl-i mezbûr Ali Baba

(9) Sahh el-bâki ber mûcib kısmı mezkûr üç bin kırk dört guruş otuz para lirâ-i (10) Osmânî yüz guruştan mahkeme-i şer'iyeden bi'l-vekâle ahz u kabz (11) olunup keyfiyet ber vech-i muharrer ma'lûm olmak üzere işbu mahalle şerh (12) ve temhîr kılındı. Fî 5 Şevval 302

(13) Vekîl-i mezbûr Ali Baba

KAYIT-138: VEKÂLET HÜCCETİ

(7 Şevval 1302; 19 Temmuz 1885)

(14) Fi'l-asl medîne-i Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Bayram Bey mahallesi (15) ahâlisinden olup canibi hicâze tırâze azîmetle Tâif kazâsında müceddiden sâkin iken bundan (16) akdem vefât eden Hılâfizâde Hacı Hâfız Hasan Efendi ibn Hüseyin b. Abdullah'ın verâsetini zevce-i menkûha-i (17) metrûkesi Hâce Gülfem Hâtûn ibnet-i Kavukçu Mehmed Ağa ve gâib 'ani'l-beled Aişe Hâtûn ibnet-i Abdülhalim (18) ve zevce-i mezbûre Hâce Gülfem Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi kebîr oğlu Hacı Hüseyin ve sulbiye kebîre kızları (19) Hâce Üzeyde ve Ulüvve ve Müzeyyen'e ve zevce-i mezbûre Aişe Hâtûn'dan mütevellîde sulbiye sağîre (20) kızı Rukiye'ye münhasıra olduğđu mahz-ı hasmı hattı şer'iyede şuhûd-u udulle ber nehc-i şer'-î sâbit ve mütehakkik (21) olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn tarifleriyle ma'rûfe

bint-i mezbûr (22) Ulüvve Hâtûn medîne-i merkûmede hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i (23) enverde medîne-i merkûmenin Boztepe-i Zîr mahallesinde Dırabanzâde Abdulvâhid Efendi ibn (boş) mahzârında (24) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mûrîsim pederim müteveffâ-i mezbûrun sâlifü'z-zikr Tâif (25) kazâsında ve mahalle-i sâirde bi'l-cümle terekesine ve zimem-i nâsda olan hukûku vaz'-ul-yed olanlardan (26) mesele-i mirâsımız üzere hisse-i irsiyemi talep ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana (27) irsâl ve isâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûsu mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (28) küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i 'âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Abdulvâhid Efendi'yi (29) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi (30) kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gibbe't-tasdîk (31) tescîl kılındı. Fî 7 Şevval 302

(32) Vekîl-i mûmâ ileyh Abdulvâhid Efendi

(33) Müvekkile-i mezbûre Ulüvve Hâtûn

(34) Mu'arrif Şirin Hâtûn mahallesinden Çenberci Ahmed Ağa ibn Tâhir Ağa

(35) Ve Seyyid Mahmûd Celâleddin Efendi ibn es-Seyyid Ömer Cemâleddin Efendi

VARAK 48-B

KAYIT-139: VESÂYET HÜCCETİ

(11 Şevval 1302; 23 Temmuz 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Amasya mahallesi ahâlisinden olup medîne-i İstanbul'da Kadı (2) Çeşmesi kurbunda Sinan Ağa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden tersâne-i âmire kalemi mektubu müdfrü Mehmed Emîn Hilmi (3) Efendi ibn el-Hâc Arif Efendi ibn Alemdar el-Hâc Hüseyin Ağa'nın sulbiye sağıre kerîmeleri Hayriye ve Vesile Hânımların babaları müteveffâ-i (4) mûmâ ileyhden mevrûs mâllarını hıfz ve emirlerini tesviye ve rû'yete kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak ehem ve elzem olduğu (5) ecelden sağıretân-i mezbûretânın vâlideleri olup emânet ile ma'rûfe ve istikâmet ile mavsûfe ve her vecihle vesâyeti uhdesinden (6) gelmekle kâdire idüğü zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkik olan işbu ba'setü'l-ketb Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah (7) Ağa sağıretân-i mezbûretânın

vakdi rüşd ve sedâdlarına değin babaları mûmâ ileyhe mevrûs olmakla mâllarını hıfz ve emirlerini tesviye (8) ve rû'yete kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'vin olundukta ol dahi vesâyeti mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt (9) ve iltizâm etmeğın ma vak'a bi't-talep ketb olundu. Fî 11 Şevval 302

(10) İçkule mahallesinden Seltenzâde Mükremetlü Hâfiz Süleyman Efendi ibn el-Hâc Pîr Efendi

(11) Ve Hacı Arif Efendizâde İlyas Efendi ibn el-merhûm Emîn Hilmi Efendi

KAYIT-140: VEKÂLET HÜCCETİ

(16 Şevval 1302; 28 Temmuz 1885)

(12) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesinin Karlık Hardimera karyesinden Seferoğlu Temel b. Osmân (13) b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Yeni Cuma mahallesinden Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında (14) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp nâhiye-i mezkûrenin Ağris Karabina mahallesi sâkinelerinden Züleyha bint-i Karabina (15) oğlu Halil Çavuş nâm Hâtûn'a bundan akdem mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevce-i medhûlün bihâm olup (16) bana itâat ve hukûk-u zevciyyete riâyet etmediğinden bana itâat ve riâyet etmek üzere (17) mezbûreyi huzûr-u şer'a bi'l-celb talep ve da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce terk ve tatfika (18) ve sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğı umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i 'âmme-i sahiha-i (19) şer'iyeye ile mezbûr Mehmed Efendi'yi vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'vin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl (20) ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbbe't-tasdîku's-şer'-î tescil kılındı. (21) Fî 16 Şevval 302

(22) Vekil-i mezbûr Mehmed Efendi (23) Müvekkil-i mezbûr Temel

VARAK 49-A

KAYIT-141: DEYN HÜCCETİ

(27 Şevval 1302; 8 Ağustos 1885)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotha mahallesi sâkinlerinden olup el-yevm taht-ı tevkifte bulunan Baruçuzâde (2) Mahmûd Efendi ibn Rüşen Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i

enverde medîne-i merkûmenin İmâret mahallesinden Yusufoglu (3) Debbağ Derviş Mehmed b. Yusuf muvâcehesinde bundan on dört sene mukaddem mezbûr Derviş Mehmed benimle karındaşım (4) gâib ‘ani’l-meclis Ali’nin irsen müşterek mâlımızdan re’sü’l-mâlî olan bin seksen yedi buçuk guruş lirâ guruşa (5) ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk idûp fâizine mahsûben medyûn-u mezbûr Derviş Mehmed altı yüz guruş (6) bir ilmuhaber mûcibi ve def’a kezâlik fâize mahsûben bir lirâ üç aded simi mecîdiyeki cem’an (7) iki kıt’a ilmuhaberle yedi yüz altmış guruş makbûzûmuz olup şimdiye (8) kadar işleyen nemâdan makbûzûmuz olan ba‘de’t-tekaz bâkî nemâsıyla re’sü’l-mâlî olan meblâğ-ı mezkûru (9) medyûn-u mezbûrdan halen talep ederim deyû da’vâ ettikte (10) ol dahi cevâbında meblâğ-ı mezkûr bin seksen yedi buçuk guruş cihâdi (11) beşliği deyni olduğunu ikrâr (12) ve meblâğ-ı mezkûre mahsûben yüz altmış sekiz guruş bir defada ve iki yüz otuz iki guruş dahi (13) bir defada mezbûr Mahmûd Efendi’ye edâ ve teslîm ettiğimden sonra ve devreden nemâlarını tamamen ve kâmilin (14) mezbûr Mahmûd Efendi ile vâlidesi Gülenvar Hâtûn’a edâ ve teslîm ettiğimden sonra ve teslîm etmiş olduğum fâizlerin (15) ilmuhaberlerini bir ilmuhaber yapıp bana vermek üzere alıp ba‘dehu bana ilmuhaber verilmemiştir (16) bâkî altı yüz seksen yedi buçuk guruş deynim kaldığını iddia ve ikrâr eylediğini. (17) Fî 27 Şevval 302

(18) Müddeâ aleyh mezbûr Derviş Mehmed

(19) Müddei-i mezbûr Mahmûd

KAYIT-142: VEKÂLET HÜCCETİ

(29 Şevval 1302; 10 Ağustos 1885)

(20) Fî’l-asi der-saâdette Gedik Paşa mahallesi sâkinelerinden olup el-yevm Trabzon vilâyetinin (21) makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Cami-i Kebîr mahallesinde sâkine ve zâtı zeyl-i vesikada (22) muharreru’l-esâmî müslimîn ta’rifleriyle ma’rûfe olan orman müfettişi İbrâhim Fevzi Efendi’nin (23) halile-i mahtûmeleri Kadriye Hânım ibnet-i Hakkı Efendi b. Abdullah medîne-i merkûmede (24) hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma’kûd meclis-i şer’-i şerîf-i (25) enverde sâlifü’z-zıkr Gedik Paşa mahallesi sâkinelerinden olup zıkr olunan (26) Cami-i Kebîr mahallesinde sâkine ve zâtı ta’rif-i şer’-î ile ma’rûfe olan vâlidesi (27) işbu ba‘setü’l-ketb Hatice Hânım ibnet-i Hüseyin b. Abdüsselam mahzârında takrîr-i kelâm (28) ve ta’bîr-i ‘ani’l-merâm idûp ânifü’z-zıkr Gedik Paşa mahallesinde Taşlı Kuyu ve Esir Kemâl (29) cami-i şerîfi gurbunda vâkî’ iki taraftan tarîk-i âmm ve diğerk tarafeyni tiyatro (30) bahçesi hudûduyla mahdûd birinci dâire dâhilinde dokuz numara ile murakkam (31) bir bâb mülk menzil dört hisse itibarıyla bir hissesi benim ve diğerk

üç hissesi (32) halen mezkûr Gedik Paşa mahallesinde sâkinler gâibûn-u ‘ani’l-beled ‘ammim (33) ve ‘âmmetelerim Mahmûd Efendi ve Hacer ve Aişe Hânımların bâ-tapu yedimizde (34) ve dâhil havza-i tasarrufumuzda olmakla ben menzil-i mezkûrde olan bir sehm hisse-i (35) şâyi’a-i ma’lûmemi tâlibi zuhûrunda bedel-i misliyle âhara bey‘-i bât-ı sahih-i (36) şer‘-î ile kat‘iyyen bey‘a ve kabzı bedele ve makbûzunu bana irsâ ve isâle (37) ve mahallinde memur ve kulis huzûrlarında takrîr ve i‘tâsında ve husûs-u (38) mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (39) sahiha-i şer‘iyye ile vâlidem mûmâ ileyha Hatice Hânım’ı vekîl ve nâib-i menâb (40) nasb ve ta‘yin ve âharı tevkîle dahi me’zûn eylediğimde ol dahi vekâlet-i (41) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eylediği. (42) Fî 29 Şevval 302

(43) Vekîl-i mezbûre Hatice Hânım

(44) Müvekkile-i mezbûre Kadriye Hânım

(45) Mezbûrenin mührü olmadığından imzâsını tasdîk ederim

(46) Mu‘arrif Cami-i Kebîr mahallesinden İbrâhim Ağa ibn Süleyman

(47) Mu‘arrif Zağnos mahallesinden Yunus Ağa ibn Abdullah

VARAK 49-B

KAYIT-143: TEREKEDEN ALACAK DA‘VÂSI

(5 Zi’l-Kade 1302; 16 Ağustos 1885)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Boztepe-i Zîr mahallesi ahâlisinden ve tüccâr-ı mu‘teberândan Nemlizâde el-Hâc Ahmed Efendi ibn el-Hâc Sâlih (2) Ağa meclis-i şer‘-i münirde fi’l-asl medîne-i merkûmenin Amasya mahallesi ahâlisinden olup mehmiyye-i İstanbul’da (3) tersâne-i âmire mektubu kalemi müdîrû iken bundan akdem vefât eden Hacı Arif Ağazâde Mehmed Emîn Hilmi (4) Efendî ibn el-Hâc Arif Ağa’nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve Zekiye (5) Hânım ibnet-i Abdullah ve zevce-i mezbûre Havva Hânım’dan mütevellîdler sulbi kebîr oğulları İlyas ve Mehmed Asım Efendiler (6) ve sulbiye kebîre kızları Sâime ve Hâfız Mihriban Hânımlar ve zevce-i mezbûre Zekiye Hânım’dan mütevellîdler sulbi sağîr oğlu (7) Mehmed Emîn ve sulbiye sağîre kızları Asiye ve Hayriye’ye münhasıra olduktan sonra nefsinden asıl ve verese-i mezbûrûnun (8) taraflarından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i şer‘îleri ibn-i kebîr mûmâ

ileyh İlyas Efendi muvâcehesinde müteveffâ-i (9) mûmâ ileyh Emîn Hilmi Efendi hayatında 1300 senesi Saferu'l-Hayr'ın yirmi birinci günü bir sene vade ile vasîleri olduğum biraderim (10) müteveffâ Hacı Mustafa Efendi'nin ebnâsı Mehmed Sâlih ve Mustafa Paşa ve Asiye'nin mâl-ı mevrûslarından ve vesâyetim (11) hasbıyla yedimden ikrâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği kendi hattı destiyle muharrer (12) ve mûmzâ işbu irâe eylediğim bir kıt'a sened-i muhâvere mûcibince aslen yüz kırk beş aded yüzlük (13) mecîdi altını ve ondokuz aded lirâ guruş ile (14) yüzlük mecîdi altûnuki cem'an yüz yetmiş dört aded yüzlük mecîdi altını ve on dokuz aded (15) lirâ guruş (boş) ve yine 1292 senesi Muharremu'l-Haram'ının yirmi birinci günü mahz-ı şuhûdda kendi mâlımdan alarak kendi (16) oğlu Molla Süleyman'a olan kefâlet-i cihetinden işbu irâe olunan bir kıt'a sened-i muhâvere mûcibince otuz iki (17) aded yüzlük ve bir yirmi beş guruşluk mecîdi altını (boş) ve yine müteveffâ-i mûmâ ileyh hayatında (18) 1300 senesi Rabîu'l-Evvel'inin on dördüncü günü tarihiyle müverrih ticâret mahkemesinden verilüp (19) işbu irâe eylediğim bir kıt'a i'lâm mûcibince Kasapoğlu (20) Ali Ağa'ya kefâletinden dolayı (21) ez-gayrı teslîmât maa-fâiz seksen aded yüzlük ve bir yirmi beş guruşluk mecîdi altını (22) ve üç aded lirâ guruş ki cihât-ı merkûmeden aslen ve rebhan cem'an iki yüz seksen altı (23) aded yüzlük ve bir elli guruşluk mecîdi altınıyla yirmi iki aded lirâ guruşu zimmetinde (24) alacak hakkım olup mebâliğ-i mecmu'a-i merkûmeyi kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle suâl (25) olunup meblâğ-ı mecmu'-u mezbûr müteveffâ-i mûmâ ileyh'in terekesinden bana edâ ve teslîme mûmâ ileyh İlyas (26) Efendi'ye kibel-i şer' den tenbîh olunmak bi'l-isâle ve bi'l-vesâye murâdımdır deyû da'vâ ettikte. (27) Fî 28 Şevval 302

(28) Müddeî-i mûmâ ileyh

(29) Vekîl-i mûmâ ileyh İlyas Efendi dâhî cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-isâle ve bi'l-vekâle vaz'ı yedini ikrâr ile (30) müddeî-i mûmâ ileyh Hacı Ahmed Efendi'nin da'vâ eylediği yüz kırk beş aded lirânın müteveffâ-i mûmâ ileyh'in (31) cihât-ı mezkûrâttan borcu olduğunu bilmem deyû inkâr eyledikten mâ-adâ cihet-i kefâletten dolayı (32) Efendi mûmâ ileyh'in taleb-i da'vâ eylediği mebâliğâ dahi merhûm mûmâ ileyh'in kefâleti sahih (33) olsa bile ruşen-i iddiâyâ nazaran asıl medyûnların el-an hayatta ve meydanda olduğu cihetle (34) onlar dururken o paranın dahi terekeden istenilmesi yetimler hakkında gadr-ı müeddî ve yetimlerin (35) ma'duriyetlerine dahi mesâğ-ı şer'-î olmayacağı bedîhi idüğünü ifâde ederim dediği. (36) Fî 5 Zi'l-Kade 302

(37) Müddeâ aleyh asıl ve vekîl mûmâ ileyh

(38) 14519

(39) 3225 > Hüküm olunan

(40) 17744

(41) 00300

(42) 17444

(43) Fedâi li'l-yemin terk olunan meblâğ-ı mezbûr üç bin iki yüz yirmi beş guruştan

(44) Mu'arrif müteveffâ-i mûmâ ileyhın olduğunu ihbâr edenler

(45) Debbaghâne mahallesinden ve muhâsebe-i vilâyetin mecîdi Tavacızâde Mehmed Efendi
ibn İbrâhim

(46) Ve Çarşu mahallesinden ve muhâsebe-i vilâyetin hulefâsından Hacı Emîn Alemdarzâde
İbrâhim Efendi ibn

(47) 17744

(48) 08028

(49) 25772 bâ-i'lâm-ı ticâret

VARAK 50-A

KAYIT-144: AKD-İ NİKÂHA İTÂAT DA'VÂSI

(11 Zî'l-Kade 1302; 22 Ağustos 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Ayafilbo mahallesinde sâkin (2) ve zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Cezmi Nuriye Hâtûn ibnet-i Hacı Sâlih (3) b. Abdullah tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile vekîli (4) müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa meclis-i şer'de mahalle-i mezkûre ahâlisinden (5) Kocamanoğlu Mustafa ibn İbrâhim Çavuş'un rıdâ'an karındaşı ve tarafından zikri husûsta (6) husûmet ve red cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi Halil b. Hamzaoğlu İzzet muvâcehesinde (7) müvekkilem mezbûre Cezmi Nuriye Hâtûnu bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle mezbûr (8) Mustafa'nın zevc-i menkûha-i medhûlün bihâsı iken akd olunmazdan mukaddem beynlerinde (9) mukâvele olunan baş çarşaf sandık eşyâsı i' mâl olunmak içün üç lirâ (10) ve bir kat mantîn elbise ve bir kat döşek takımı zevc-i mezbûr tarafından iştirâ (11) olunmak üzere kaynana ve kayınpederi bir odada iskân edecek idi (12) ve her ne vakit Erzincan'a gidende müvekkil-i mezbûr dahi

maan gelecek idi bu mukâvele (13) üzerine akd ve tenkih olunup el-halete hazihi müvekkilem nefsinin müvekkil-i mezbûra teslim (14) idûp ve ol dahi vâlidesi ve kız karındaşı yanına götürüp akşam ve sabah (15) kendisi ve vâlidesi ve kız karındaşı müvekkilem mezbûreyi darb etmekle sâir (16) bir menzil istî'câr idûp mukâvele olunan eşyâ-i mezkûreleri teslim (17) idûp ve birde kefil irâe etmek matlûbumdur deyû da'vâ ettikte vekîl-i mezbûr (18) Halil dahi cevâbında müvekkile mezbûre bin gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle (19) zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olduğunu bi'l-vekâle ikrâr idûp üç kat basma (20) elbise yaptırdı ve iki yorgan ve bir şilke ve iki döşek çar-şebi ve ber tasdik (21) hâzır eyledi ve bir sandık ve 'ariyeten bir ipek çar-şeb kız karındaşa emânet (22) verdi başına örterek ve bu vecihle rahat üzere olup kimesne tarafından (23) darb olmadı vekîl-i mezbûrun fuzûlî müddeâsını inkârından mâ-adâ zevce-i mezbûre kefil (24) müvekkilim kefil verir ve her vecihle infâk eder olmakla zevce-i (25) mezbûre müvekkilim mezbûre itâatini taraf-ı şer'den halen talep ederim dedikte mezbûr (26) Molla Mehmed dahi cevâbında müvekkil-i mezbûre akd ve tenkih ve tezvîc olunduktan sonra eşyâ-i (27) muharrere-i mezkûreleri müvekkil-i mezbûrdan talep ettiklerinde eğer ben bu mukâvelede (28) durmasam zevcem benden boş olsun deyû halbuki eşyâ-i mezkûreleri (29) yapsın yohsa kendisinden boşum nafaka ve mehrimi da'vâ idûp. (30) Fî 11 Zi'l-Kade 302

(31) Vekîl-i mezbûr Halil (32) Vekîl-i mezbûr Molla Mehmed

(33) Müvekkil-i mezbûr bir menzil ve zevcesini infâk ve iksâ edeceğine mahkeme-i şer'iyeden kefil (34) talep olundukta cevâbında müvekkile-i mezbûre için (35) kendine münâsip bir oda istî'câr eyledik fakat kapısı ve helası ayrıca (36) olmayıp içerisinde başka kiracı ve bundan ziyâde menzil istî'câr edemez (37) istî'câr eylediğimiz oda-i mezkûre sâkine olsun infâk ve iksâ edeceğine (38) kefil irâe edeceğiz. Fî 11 Zi'l-Kade 302

(39) Vekîl-i mezbûr

VARAK 50-B

KAYIT-145: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(6 Zi'l-Kade 1302; 17 Ağustos 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon'da Sipâhizâde Hacı Hüseyin Efendi'nin bin iki yüz (2) kırk dört senesi Recebu'l-Ferd'in yedinci günü tarihiyle müverrih

Sâbit Efendizâde Râşid Efendi'nin imzâ ve mührünü (3) hâvî bir kıt'a vakfiye ma'mûlun bihâ hüccet-i nâtika olduğu üzere vakf eylediği otuz bin guruşun rebhi (4) cevâmi-i şerîfelere tahsisi farzla vakıf mütevellî evlâdına 'ale's-sivâ meşrût ve mütevellîliği evlâd-ı ekberine şart (5) ve ta'yin ve ol vecihle nukûd-u mevkûfe evlâd-ı ekberden mütevellî bulunan Ortahisar mahallesinden Sipâhizâde (6) Emrah Efendi ibn el-Hâc Şeyh Abdulhamid Efendi ibn Mahmûd Efendi meclis-i şer' de medîne-i merkûme mahallâtından Amasya (7) mahallesi ahâlisinden olup mehmiyye-i İstanbul'da Kadı Çeşmesi karyesinde Mestan Ağa mahallesinde sâkin iken bundan (8) akdem vefât eden tersâne-i âmire kalemi mektubu kalemi müdîrû Mehmed Emîn Hilmi Efendi ibn el-Hâc Mustafa Arif Ağa (9) ibn Alemdar el-Hâc Hüseyin Ağa'nın verâseti halen medîne-i merkûmede Kale mahallesinde sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkeleri (10) Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah ile zevce-i mezbûre Havva Hânım'dan mütevellîdler sulbi kebîr (11) mahdûmu İlyas Sâmi Efendi ve sulbiye kebîre kızları Sâime ve Hâfız Mihriban Hânımlarla halen mehmiyye-i merkûmede sâkin (12) sulbi kebîr mahdûmu Mehmed Asım Efendi ve zevce-i mezbûre Zekiye Hânım'dan mütevellîdler sulbi sağîr mahdûmu Mehmed Emîn ve sulbiye sağîre (13) kerîmeleri Hayriye ve Asiye'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkik olduktan sonra nefisinden asıl ve sıgâr-ı (14) mezbûrünün emirlerini tesviye ve rû'yete bâ hüccet-i şer' iyye vasî-i mansûbları vâlideleri Zekiye Hânım (15) ile verese-i mezbûrun taraflarından vekîl-i müseccel-i şer'îleri ibn kebîr mûmâ ileyh İlyas Sâmi Efendi muvâcehesinde (16) medîne-i mezkûre evkâf memuru tarafından vekîl-i mürsel-i şer'isi evkâf kâtibi Hacı Abdulhamid Râgıp Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi hâzır olduğu sırada (17) bin üç yüz senesi Muharremu'l-Haram'ının guresinde müteveffâ-i mûmâ ileyh Mehmed Emîn Efendi mütevellîsi olduğum (18) nukûd-u mevkûfeden aslen ve rebhan yetmiş yedi aded yüzlük mecîdi altını ol tarihte nukûd-u mevkûfe (19) mütevellîsi bulunan müteveffâ karındaşım Hâfız Mehmed Emîn Efendi hayatında yedinde istikrâz ahz u kabz ve umûruna (20) sarfla istihlâk etmekle meblâğ-ı mezkûrun cihet-i merkûmeden zimmetinde mütevellîsi olduğum vakfi mezbûre hayatında (21) ve tarih-i mezkûrde şuhûd muvâcehesinde tayân ve kat'iyyen ikrâr ve itirâf eylediği gibi meblâğ-ı mezbûr sahihan (22) deynî olduğunu müteveffâ-i mûmâ ileyhin kendi hattı destiyle tezvîrden sâlim olan defterinde dahi muharrer olmakla meblâğ-ı (23) mezbûru vaz'-ul-yed olduğu tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden vakf-ı mezbûr içün bana edâ ve teslîme asıl (24) ve vekîl mûmâ ileyh İlyas Sâmi Efendi'ye kîbel-i şer'den tenbîh olunmak bi't-tevliye murâdımdır deyû da'vâ ettikte hâzır-ı mûmâ ileyhin tasdîkiyle maan (25) mûmâ ileyh İlyas Sâmi Efendi dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe

bi'l-isâle ve bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr (26) mütevellî-i mezbûrun ber vech-i meşrûh alacak müddeâsını inkâr. Fî 6 Zi'l-Kade 302

(27) Müddeâ aleyh mûmâ ileyh

(28) Müddeî-i mûmâ ileyh

(29) Evkâf kâtibi Râgıp

(30) Barosuna şahâdet eden

(31) Defter-i Hâkâni ketebesinden Hacı Sâ'izâde Ömer Efendi ibn Hasan Efendi

(32) Yine defter-i Hâkâni baş kâtibi Hâfız İbrâhim Efendi ibn Ali Efendi

VARAK 51-A

KAYIT-146: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(17 Zi'l-Kade 1302; 28 Ağustos 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Eksotha mahallesi ahâlisinden olup medîne-i merkûme kale topçu taburunun üçüncü (2) bölüğü birinci topu neferâtından iken bundan akdem vefât eden Kara Hasanoğlu Mehmed b. Sâlih b. Ali'nin (3) ber vech-i âtî vârisi ve vâlidesi olduğunu iddiâ eden sâlifü'z-zikr Eksotha mahallesi sâkinelerinden (4) zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Mâhi Hâtûn ibnet-i Debbağ Mahmûd (5) b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî medyûnu medîne-i merkûmenin (6) Kavak Meydanı mahallesinden Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil mahzârında müteveffâ-i mezbûr Mehmed (7) bundan akdem vefât eden zevcim mezbûr Sâlih'in firâşından hâsıl ve benden mütevellid sadrı (8) oğlum olup vefât ettikte verâseti vâlidesi benimle zevce-i menkûha-i metrûkesi Emine (9) bint-i Abdullah ve li-ebeveyn er karındaşı Abdullah ve Zâhide ve Hânım Hâtûnlara münhasıra (10) bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun (11) hayatında ile'l-vefât mezbûr Osmân Ağa zimmetinde cihet-i karzdan yirmi dört gurus alacak hakkı olup (12) kable'l-ahz vefât etmekle meblâğ-ı mezkûru mesele-i mîrâsımız üzere bizlere edâ ve teslîme mezbûr (13) Osmân Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-verase da'vâ ettikte ol dahi cevâbında meblâğ-ı (14) mezkûr cihet-i mezkûrden müteveffâ-i mezbûre ile'l-vefât zimmetinde deyni olduğunu ikrâr mâ-adâ müddeâsını (15) inkâr eylediği. Fî 17 Zi'l-Kade 302

(16) Müddeâ aleyh mezbûr Osmân

(17) Müddeî-i mezbûre Mâhi

(18) Müddeîye-i mezbûrenin mührü zâtisi olmadığından imzâ ve parmağını tasdik ederim

(19) Mu'arrif Subaşızâde Mehmed Emîn Efendi

(20) Mu'arrif mahalle-i mezbûrdan Mustafa Hamdi Efendi ibn Mehmed Tûfân Râsim Efendi
ibn Tûfân Efendi

KAYIT-147: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(18 Zi'l-Kade 1302; 29 Ağustos 1885)

(21) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon'a mülhak Giresun kazâsının nefsi karyesi mahallâtından (22) Kale İçi mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem ismine kur'a isâbet ederek (23) Silk-i Cefîl-i Asâkir-i Şâhâneye dehâletle medîne-i Trabzon'da Meydan-ı Garbi cihetinde (24) müstahdem dördüncü ordu-yu humâyûnun yirmi yedinci alayın üçüncü taburu ikinci bölüğü (25) neferâtından Hacı Kadıoğlu Ali b. Osmân b. Abdullah medîne-i Trabzon'da hükümet (26) konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm (27) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp sâlifü'z-zikr Giresun kazâsının nefsi kasabasından Çarşu (28) başına kâin bir taraftan Menas'ın bakkal dükkânı ve bir taraftan Satlıoğlu (29) Mustafa menzili ve bir taraftan Tanas'ın fırını ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile (30) mahdûd bir bâb attar dükkânı irsen ve müstâkillen bâ-sened yedimde ve dâhil-i havza-i (31) tasarrufumda mülk ve hakkım olmakla dükkân-ı mahdûd-u mezkûru tâlibi zuhûrunda semen-i (32) misliyle bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î ile âhara kat'iiyyen bey'a ve kabz-ı semen ve makbûzunu (33) bana irsâl ve isâl ve teslîme ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takrîr ve i'tâ (34) sında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i (35) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iiye ile halen mâru'l-beyân karye-i mazkûrenin Kumyalı (36) mahallesi ahâlisinden ve mahkeme-i şer'iiye ketebesinden eniştem Süleyman Efendi ibn Ahmed Efendi'yi (37) kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim deyû hatm-i kelâm etmekle (38) tescîl kılındı. Fî 18 Zi'l-Kade 302

(39) Müvekkil-i mezbûre Hacı Kadıoğlu Ali b. Osmân

(40) Mu'arrif merkez-i vilâyet zâbita mülâzımlarından İbrâhim Ağa ibn Halil

(41) Mu'arrif Giresun eşrâfından Laçıkzâde Kerîm Ağa ibn Ömer Ağa

VARAK 51-B

KAYIT-148: AKD-İ NİKÂHA İTÂAT VE HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET
DA'VÂSI

(14 Zi'l-Kade 1302; 25 Ağustos 1885)

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' Suva karyesi sâkinlerinden Yılcıoğlu Hüseyin b. Hacı Mehmed (2) b. Abdullah tarafından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa medîne-i merkûme mahkemesinde (3) meclis-i şer'-i münirde sâlifü'z-zikr Suva karyesi sâkinelerinden olup medîne-i merkûmenin Boztepe-i Bâlâ mahallesinde sâkine ve zâtı (4) ta'rîf-i şer'-î ile ma'rûfe olan Rahîme Hâtûn ibnet-i Sofioğlu Temel b. Ali tarafından ber vech-i âtî da'vâ ve husûmete (5) vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Şirin Hâtûn mahallesinden Hacıoğlu Osmân Çavuş b. Mehmed (6) muvâcehesinde medîne-i merkûmenin sâlifü'z-zikr Boztepe-i Bâlâ mahallesinden Velioğlu Mehmed b. el-Hâc Hüseyin tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi Râşid Ağa ibn hâzır olduğu sırada (7) güzeran eden bin üç yüz bir sene-i şemsiyesi Mart'ının beşinci salı günü müvekkile-i mezbûre müvekkilim mezbûrun (8) karye-i mezkûrede kâin kendi sâkin olduğu menziline şuhûd muhızrlarında beş yüz gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle (9) müvekkilim mezbûre nefsinin bi-nefsihâ akd ve tezvîc ve tenkîh eylediğinde müvekkilim mezbûr Hüseyin dahi nefsi içûn tezvîc ve tenkîh (10) ve kabûl idûp ol vecihle müvekkile-i mezbûre Rahîme Hâtûn müvekkilim mezbûrun hânesinden gitmeyerek yirmi (11) beş gün kadar mezkûr hânedeki ârâm ve ol vecihle müvekkile-i mezbûre müvekkilim mezbûrun zevce-i menkûha-i gayr-ı (12) medhûlün bihâsı iken müvekkile-i mezbûrenin babası mezbûr Temel kızı müvekkile-i mezbûreyi zevci müvekkilim mezbûrun (13) hânesinden bi't-teşvik çıkararak sâlifü'z-zikr Boztepe-i Bâlâ mahallesinde müvekkili hâzır Mehmed'in hânesine getirip (14) müvekkil-i hâzır-ı merkûm Mehmed'e tezvîc kasdıyla müvekkilim mezbûr Hüseyin'e itâatten âyâ ve imtina' eder olmakla suâl (15) olunup müvekkile-i mezbûre Rahîme Hâtûn'a müvekkilim mezbûr Hüseyin'in mesken-i şer'î olan menziline gelip müvekkilim (16) mezbûre inkıyâd ve hukûk-u zevciyyete mürâate müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş'a tenbîh (17) olunmak matlûbundur deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte. Fî 14 Zi'l-Kade 302

(18) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(19) Vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'nin ber minvâl-i meşrûh akdi mezkûr (20) müddeâsını bi'l-külliye ba'de'l-inkâr cevâbında müvekkilem mezbûr Rahîme Hâtûn müvekkil-i mezbûr Hüseyin (21) ile her biri müddet-i rızâ'da yani birer yaşlarında oldukları sırada karye-i mezkûre ahâlisinden (22) Hamzaoğlu Ali'nin zevcesi Emine Hâtûn ibnet-i diğher Ali ırzâ' etmesiyle ol vecihle (23) müvekkilem mezbûre Rahîme Hâtûn müvekkil-i mezbûr Hüseyin ile rızâan karındaşlardır hatta müvekkilem (24) mezbûre Rahîme Hâtûn'un mani'-i şer'isi olmadığına dâir imam ve muhtar ve ahâli-i sâire tarafından (25) verilen bir kıt'a şahâdetnâme üzerine müvekkil-i mezbûr Hüseyin dahi hâzır olduğu sırada işbu irâe (26) olunan izinnâme mûcibince mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle mahz-ı şuhûdda müvekkil-i hâzır-ı mezbûr Veliçoğlu Mehmed'e (27) akd ve tezvîc idûp ol dahi ber vech-i muharrer tezvîc ve duhûl eyledi deyû müvekkil-i hâzır-ı mezbûr vekîli Râşid Ağa'nın (28) tasdîkiyle ol dahi da'vâ. Fî 14 Zi'l-Kade 302

(29) Hâzır-ı mezbûr Mehmed'in vekîli Râşid Ağa

(30) Vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş

(31) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi dahi cevâbında müvekkil-i mezbûr Osmân Çavuş'un ber vech-i muharrer müddeâsını inkâr. (32) Fî 9 Muharrem 303

(33) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(34) Rızâ' hakkında olan müddeâ beyyineye havale olunduğu (35) Fî 20 Rebî'ul-Evvel 303

(36) Şuhûd-u rızâ' (37) Suva karyesinden Hamzaoğlu Ali b. Hamza

(38) Hamzaoğlu Emîn b. Ali

* Hüseyin ve Rahîme on aylık ve bir yaşında oldukları halde vâlidem mezbûre Emine Hâtûn kezâlik menzil içerisinde ve dışarısında on sekiz ve on dokuz sene mukaddem ırzâ' eylediği ve mezbûr Hüseyin'in babası Mehmed ve Mehmed'in Hüseyin olduğuna şahâdet eylediği.

(39) Ve Hamzaoğlu Süleyman b. Ali

(40) Ve Emîn zevcesi Emine Hâtûn ibnet-i Ahmed

(41) Ve Veliçoğlu Osmân b. Ahmed

(42) Mîlelli Hasan Usta b. Ali

(43) Musaoğlu kızı Emine bint-i Ali

(44) Bunlardan ibârettir.

(45) Suva karyesinden Hamzaoğlu (46) Ali her biri bir yaşında iken menzirim içerisinde (47) ve dışarısında zevcim Emine Hâtûn on dokuz (48) ve yirmi sene mukaddem ırzâ' eylediği ve mezbûr Hüseyin'in (49) babası Hacı Mehmed ve Mehmed'in babası Mustafa ve Rahîme'nin (50) babası zabıtta olduğu vech üzere böylece şahâdet eylediği.

VARAK 52-A

KAYIT-149: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(22 Zi'l-Kade 1302; 2 Eylül 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kasım Ağa mahallesi ahâlisinden ve tüccârdan (2) Ernebudzâde Ahmed Efendi ibn Hacı Mehmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde fi'l-asl medîne-i merkûme mahallâtından (3) Amasya mahallesi ahâlisinden olup mehmiyye-i İstanbul'da tersâne-i âmire mektubu kalemi müdürü iken bundan (4) akdem vefât eden Hacı Arif Ağazâde Mehmed Emîn Hilmi Efendi ibn el-Hâc Arif Ağa'nın verâset-i zevce-i menkûha-i (5) metrûkeleri Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah ile zevce-i mezbûre Havva Hânım'dan mütevellîdler (6) sulbi kebîr oğulları İlyas Sâmi ve Mehmed Asım Efendilerle sulbiye kebîre kızları Sâime ve Hâfize ve Mihriban Hânımlar (7) ve zevce-i mezbûr Zekiye Hânım'dan mütevellîd sulbi sağîr oğlu Mehmed Emîn ve sulbiye sağîre kızları Hayriye ve Asiye'ye münhasıra (8) olduğu bi'l-ihbâr ledeyyi'ş-şer'-il-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra nefsinden asıl ve sığâr-ı mezbûrünün (9) tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye mansûbe-i vasîleri olup tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe vaz'-ı yedi sâbit (10) ve mütehakkık olan ma'rifetu'z-zât zevce-i mezbûre Zekiye Hânım tarafından zikr-i âtî husûsta husûmet (11) ve red cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi ibni kebîr mûmâ ileyh İlyas Sâmi Efendi muvâcehesinde müteveffâ-i mûmâ ileyh (12) Mehmed Emîn Hilmi Efendi hayatında 1300 sene-i hicriyyesi Şa'bân-ı Şerîf'inin 15'inci günü (13) mâlımdan ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği on beş bin guruşa (14) muâdil yüz elli aded tammu'l-vezn yüzer guruşluk Osmânlı altını maa fâiz mukâbelesinde işbu yedimde (15) olup 1299 sene-i maliyesi Temmuz'unun onuncu günü tarihiyle müverrih defter-i hâkâni cânibinden (16) verilen bir kıt'a mülk senedi nâtik olduğu üzere medîne-i merkûme sükunda (17) Mumhâne Önü nâm mahalde kâin ma'lûme'l-hudûd bir bâb mülk mağazasını bi-tarîki'l-vefât (18) rehîn ve teslîm eylediğinde ben dahi irtihân ve kabûl idûp ol vecihle müteveffâ-i mûmâ ileyh (19) hayatında meblâğ-ı mezkûru bana kable'l-edâ ve'l-ifâ fekk-i rehn dahi müyesser olmadan (20) vefât etmekle zimmetinde alacağım olan meblâğ-ı mezkûr yüz elli aded yüzer guruşluk mecîdi altını (21) zimmetinde bana sahihan deyni olduğunu sened-i mezkûr ile ve kendi hattı destiyle olan defterinde (22) dahi muharrer olmakla vefât etmekle suâl olunup meblâğ-ı mezkûru vaz'u'l-yed olduğu tereke-i (23) müteveffâ-i mûmâ ileyhimden bana edâ ve teslîme asıl ve vekîl mûmâ ileyh İlyas Sâmi

Efendi'ye (24) kıbel-i şer'den tenbîh olunmak bi'l-isâle matlûbumdur deyû da'vâ ettiğinde gibbe's-suâl (25) ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-isâle ve bi'l-vekâle vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mûmâ ileyhın (26) mâ-adâ alacak müddeâsını inkâr. Fî 22 Zi'l-Kade 302

(27) Müddeâ aleyh mûmâ ileyh

(28) Müddeî-i mûmâ ileyh Ernebudzâde biraderleri Ahmed

(29) Müteveffâ-i mûmâ ileyhın kendi hattı desti eylediğine şahâdet edenler

(30) Pazar Kapusu mahallesinden Hacı Polatzâde Şâkir Efendi ibn Mehmed Efendi

(31) Amasya mahallesinden Hacı Arif Ağazâde Mehmed Bahaddin Efendi ibn el-Hâc Arif Ağa

VARAK 52-B

KAYIT-150: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(29 Zi'l-Kade 1302; 9 Eylül 1885)

(1) Fî'l-asl Gümüşhâne sâncâğının nefsi kasabası mahallâtından Ermeni Kilise mahallesi mütemekkinlerinden (2) ve tebaa-i devlet-i aliyyenin Ermeni milletinden olup el-eyvm Trabzon vilâyetinin makarrı olan (3) medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesinde mütemekkinler tüccârdan Hacı (4) İsrailoğlu Nekugus ve Karabet ve Hacatur veledân Estatur (5) medîne-i Trabzon'da hükümet konağında mahkeme-i istînâfa (6) mahsûs odada meclis-i şer'-i hattiyede sâlifü'z-zikr Gümüşhâne sâncâğı bahçelerinden (7) Kadri Beyli mahallesinde kâin bir taraftan Hâşikoğlu Hasan ve bir taraftan (8) Kadri Bey oğlu Hüseyin Ağa ve bir taraftan nehr-i câri ve taraf-ı rabi' tarîk-i âmm ile (9) mahdûd bâ-koçan şirâen ve müştereken mâlik ve mutasarrıf olduğumuz icâr-ı müstemirre (10) ve gayrı müstemirreyi sarf-ı mülk olan bir kıt'a bahçemizi mahallinde tâlibi zuhûrunda (11) semen-i misliyle âhara bey'-i bât-ı sahih-i şer'-î ile kat'iyyen bey'a ve kabz-ı semen ve makhûzunu (12) bize irsâl ve isâl ve teslime ve mahalli meclisinde lâzımu'l-huzûr muvâcehesinde takrîr ve i'tâ (13) sında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i (14) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mâru'z-zikr Gümüşhânedeki mukîm devlet-i (15) muşârun ileyhâ tebaasının millet-i merkûmesinden ve tüccârdan işbu ba'sü'l-rakim İsrailoğlu (16) Neşet Ağa

veled-i Hacı Ersin Ağa'yı kabûlüne mevkûfe vekil ve âharı (17) tevkîle dahi me'zûn eyledik dedikleri tescil kılındı. (18) Fî 29 Zi'l-Kade 302

(19) İsrailoğlu Karabet veled-i Estatur (Ermenice isim)

(20) İsrailoğlu Hacı Tur veled-i Estatur (Ermenice isim)

(21) İskender Paşa mahallesinden İsrailoğlu Nekugus veled-i Estatur (Ermenice isim)

(22) Merkûmânın bâlâdaki takrîrleri yanımızda alındığı ve kendilerini bilip tanıdığımız (23) tasdîk kılınır. Fî 29 Zi'l-Kade 1302

(24) Ayvasıl mahallesinden Karagözoğlu Munceric (Ermenice isim)

(25) Ayvasıl mahallesinden Makulaoğlu Rüşen veled-i Makula (Ermenice isim)

(26) İskender Paşa mahallesinden Kirkor Kasrıyan (Ermenice isim)

VARAK 53-A

KAYIT-151: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(22 Zi'l-Kade 1302 ; 2 Eylül 1885)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Amasya mahallesi ahâlisinden el-Hâc (2) Arif Ağazâde Mehmed Bahaddin Efendi ibn mütevaffâ el-Hâc Mustafa Arif Ağa ibn el-Hâc Alemdar (3) Hüseyin Ağa meclis-i şer' de mahalle-i mezkûre ahâlisinden olup mehmiyye-i İstanbul tersâne-i âmire (4) mektubu kalemi müdîrü iken bundan akdem vefât eden biraderi Mehmed Emîn Hilmi Efendi ibn el-mezbûr (5) el-Hâc Mustafa Arif Ağa ibn el-mezbûr el-Hâc Alemdar Hüseyin Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i (6) metrûkeleri Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah ile zevce-i mezbûre (7) Havva Hânım'dan mütevellîdler sulbi kebîr oğulları İlyas Sâmi ve Mehmed Asım Efendilerle sulbiye (8) kebîre kızları Sâime ve Hâfize ve Mîhriban ve zevce-i mezbûr Zekiye Hânım'dan mütevellîdler (9) sulbi sağîr oğlu Mehmed Emîn ve sulbiye sağîre kızları Hayriye ve Asiye'ye münhasıra olduğu (10) bi'l-ihbâr ledeyyi'ş-şer'-il-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra nefsinden asıl (11) ve sıgâr-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'îyye mansûbe-i vasîleri zât-ı ma'rûfe (12) zevce-i mezbûre Zekiye Hânım ile verese-i kibâr-ı mezbûrûn taraflarından zikr-i âtî (13) husûsta husûmet ve red cevâba vekil-i müseccel-i şer'îleri olup tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe (14) bi'l-isâle ve bi'l-vekâle vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan ibni kebîr mûmâ ileyh İlyas Sâmi (15) Efendi muvâcehesinde

medîne-i merkûme evkâf muhâsebecisi izzetli Te'temiran Efendi tarafından (16) vekîl-i mürsel-i şer'îsi olup zikr-i âtî husûsta tasdik ve lede'l-iktizâ taleb-i (17) da'vâya ve 'inde'l-hâce husûmet ve red cevâba kibel-i şer'den me'zûn olan (18) evkâf kâtibi el-Hâc Abdulhamid Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi hâzır olduğu halde mûrîsimiz (19) babamız müteveffâ-i evvel mûmâ ileyh el-Hâc Mustafa Arif Ağa b. el-Hâc Hüseyin Alemdar (20) Ağa b. Abdullah'ın hayatında bin iki yüz elli dört senesi Cemaziye'l-Evvel'inin (21) yirmi beşinci günü tarihiyle müverrih bir kıt'a vakfiye-i ma'mûlün bihâ nâtık olduğu (22) üzere medîne-i merkûmede Sandıkçılar arastasında kâin bir taraftan Kalkanoğlu (23) dükkânı ve bir taraftan Kantarcı Molla Mustafa dükkânı ve iki tarafı tarîk-i âmm ile (24) mahdûd birbirine muttasıl yedi kepenkli bezâz dükkânlarını vakfi sahih-i şer'î ile vakf (25) idûp şöyle şart ve ta'yin eyledik ki dekâkin-i mezkûre sene be sene icâre-i misli (26) ile icâr olunup hâsıl olan icâresinden senevî kırk gurusluk şem'-i asel (27) iştirâ olunup mahalle-i mezkûre cami-i şerîfnde ikâd oluna ve senevî 300 (28) gurus cami-i şerîf-i mezkûrun kapısından su çekilip musluklara (29) dökmek içün ücret-i mahiye ile bir senede kenepleri beher yevm süpürüp (30) tathîr ve ta'mîrine ve kuyunun malzemesiyle cami-i şerîf-i mezkûr suffelerini (31) beher hafta gasl ve derûn-u cami-i şerîf-i mezkûru süpürmek içün (32) verile iki yüz gurus dahi akrabamın fukârasına i'tâ oluna ve senede (33) yüz gurus ile kurban zebh olunmak içün yüz gurus i'tâ ve İskefiye (34) karyelerinden Yalı mahallesi karyesinde olan mescîd-i şerîfnde beher sene Ramazan-ı Şerîf'te (35) imamet eden efendiye elli gurus verile ve sâir vakitlerde mescîd-i (36) şerîf-i mezkûrde imamet eden efendiye dahi elli gurus i'tâ oluna (37) ve esâsına muvâfik olduğu çeşme dahi her kangî mahalle inşâ olunur ise (38) ol çeşmenin iktizâ eden ta'mîr-i termîmine senevî yüz gurus i'tâ (39) oluna ve icârat-ı mezkûreden hâsıl olan fazlası bir mütevellîde hıfz

VARAK 53-B

(1) Olunup dekâkin-i mezkûre âfât-ı ahrâktan harâp olur ise inşâ veyâhut (2) ta'mîr-i termîmine sarf bir i'tâ olunmak üzere tahsîsi ve tevelliyeti mâdame'l-hayat (3) kendi üzerine ba'de'l-vefât evlâd-ı zükûrundan ekberine şart ve ta'yin ve tahsîs (4) eyledi binâenaleyh babamız vakıf mûmâ ileyh el-Hâc Mustafa Arif Ağa (5) vefât eylediğinde evlâd-ı zükûru ekberinden karındaşım müteveffâ-i sâni mûmâ ileyh Mehmed Emîn (6) Hilmi Efendi bir mûcib şartı vakf mütevellî olup vakf-ı mezkûrun senevî (7) hâsıl olan icâresinden fazla-i

müterâkimesi olan yirmi bir bin yedi yüz dokuz (8) guruş zimmetinde müteveffâ-i mezbûrun defterinde mukayyed idüğü vakf-ı mezkûre deyni olduğu halde vefât idûp halen evlâdı zükûru (9) ekberden bulunduğu cihetle tevellîyet ciheti bana intikâl etmekle meblâğ-ı mezkûr yirmi bir bin (10) yedi yüz dokuz guruşu vakf-ı mezkûr içün bana edâ ve teslîme müvekkilliği mezbûrûna (11) izâfetle vaz'ı'l-yedi olduğu tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden halen talep ederim (12) deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında mûrîsleri müteveffâ-i mûmâ ileyhın ber vech-i (13) meşrûh terekesine bi'l-isâle ve bi'l-vekâle vaz'-ı yediyle cihet-i merkûme müddeî-i mûmâ ileyhe (14) intikâl eylediğini ikrâr lâkin müddeî-i mûmâ ileyhın mâ-adâ fazla-i icâr müddeâsını (15) inkâr. Fî 31 Ağustos 301

(16) Müddeâ aleyh mûmâ ileyh

(17) Müddeî-i mûmâ ileyh

(18) Evkâf kâtibi Hacı Abdulhamid Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi

(19) Evrâk müdfürü İbrâhim Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi

KAYIT-152: VESÂYET HÜCCETİ

(4 Zi'l-Hicce 1302; 13 Eylül 1885)

(20) Medîne-i Trabzon Boztepe-i Bâlâ mahallesinde sâkin bundan akdem vefât eden Hacı Kâmilzâde Ömer Kâşif Efendi ibn (21) (boş) sulbi sağır oğlu Züheyl'in tesvîye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbesi li-ümmi ceddesi Zübeyde (22) Hâtûn ibnet-i el-Hâc Şâkir Efendi'nin bu kere vuku' vefâtına binâen diğer bir vasî nasb ve ta'yin olunmak lâzım gelmekle (23) sağır-i mezbûrun vâlidesi olup emânet ile ma'rûfe ve istikâmet ile mavsûfe ve her vecihle vesâyete (24) elverişli olduğu zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan (25) Emriye Hâtûn ibnet-i Nemlizâde merhûm Hacı Mustafa nâm Hâtûn kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukta (26) ol dahi vesâyete-i mezkûreyi kabûl eylediği tescîl kılındı. Fî 4 Zi'l-Hicce 302

(27) Vasî-i mezbûre Emriye Hâtûn

(28) Boztepe-i Zîr mahallesinden Hacı Pîr Ağa ibn Abdulazîz

(29) Mahalle-i mezkûreden Pîr Selimzâde Ahmed Efendi ibn İsmâil Efendi

VARAK 54-A

KAYIT-153: VEKÂLET HÜCCETİ**(26 Zi'l-Hicce 1302; 5 Ekim 1885)**

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Zağnos mahallesi ahâlisinden Müderris Efendi ibn Hacı İbrâhim Efendi ibn Hasan (2) Efendi meclis-i şer' de de'âvî vekîllerinden Halîl Asım Efendi ibn Osmân Efendi mahzârında takrîr-i kelâm (3) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Saçlı Hoca mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât (4) eden li-ebeveyn kız karındaşım Selîme Hâtûn'un kerîmesi Zekiye Hâtûn ibnet-i (5) Hulûsi Mehmed Efendi ibn Abdullahın verâset-i zevc-i metrûki Mahmûd Usta ibn İsmâil ve sadrı sağîr (6) oğulları Temel ve İsmâil'e münhasıra olduktan sonra tereke-i müteveffâ-i mezbûreden dolayı zevc-i mezbûr (7) Mahmûd Usta'nın iddiâ gerdesi olan bazı eşyâ ve sâirenin husûmet ve red cevâba (8) ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan (9) vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Halîl Asım Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb (10) nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl etmeğın tescîl kılındı. (11) Fî 26 Zi'l-Hicce 302

(12) Vekîl-i mûmâ ileyh Halîl Asım Efendi

(13) Müvekkil-i mûmâ ileyh Hacı İbrâhim Efendi

(14) Müderriszâde el-Hâc İbrâhim Efendi

KAYIT-154: VEKÂLET HÜCCETİ**(3 Zi'l-Hicce 1302; 12 Eylül 1885)**

(15) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Şarlı nâhiyesine tâbi' Kancuma karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî (16) müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Havva Hâtûn ibnet-i Alemdaroğlu İbrâhim meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (17) medîne-i merkûmenin Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden Çanakçızâde Molla Mehmed b. Mustafa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i (18) 'ani'l-merâm idûp nâhiye-i mezkûrenin mezkûr Kancuma karyesinden 'ammim oğlu Hasan b. Alemdaroğlu Mehmed (19) nâm kimesne bana fuzûli zevce-i menkûhamdır deyû müdâhale eder olmakla husûs-u mezkûrde husûmet ve red (20) cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve 'inde'l-hâce zevcem bulunan Sâbiruoğlu Osmân b. Mahmûd'u tasdîka ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (21) küllisine tarafımdan

vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mezbûr Mehmed Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb (22) nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gibbe't-tasdîk tescîl kılındı. (23) Fî 3 Zi'l-Hicce 303

(24) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(25) Müvekkil-i mezbûre Havva

(26) Mu'arrif nâhiye-i mezkûrenin Bozlu karyesinden Zazaoğlu Osmân b. Bekir

(27) Mu'arrif Kancuma karyesinden Filisoğlu İbrâhim b. Ali

(28) Mu'arrifân-ı mezbûrân Osmân ve İbrâhim nâm kimesnelerin zâtları ma'lûmum olup husûs-u mezkûru (29) arifân olduklarını tasdîk ederim. Fî 3 Zi'l-Hicce 303

(30) Vekîl-i İmam-ı Şarlı

KAYIT-155: VEKÂLET HÜCCETİ

(17 Muharrem 1303; 26 Ekim 1885)

(31) Medîne-i Trabzon mahallâtından Ayafilbo mahallesinde sâkine ve zâtı zeyl-i zabıttâ muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan (32) Şefika Hâtûn ibnet-i Emîn Ağa ibn Osmân meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevci mahalle-i mezkûre ahâlisinden (33) Kabadayızâde Mustafa Ağa ibn Osmân Ağa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr'-i 'ani'l-merâm idûp Boztepe-i (34) Bâlâ mahallesi ahâlisinden olup silk-i celîl-i askeriye dehâletle der-saâdette Kasım Paşa mahallesinde (35) Şişhâne taburunun beşinci bölüğü mülâzımı sânisî iken müptelâ olduğu illetten nâşî askeri bahriye hasta (36) hânesinde li-ecli't-tedâvi sâkin iken bundan akdem vefât eden oğlum Mehmed Râsim Ağa ibn (37) ibn el-mezbûr Mustafa Ağa ibn Osmân'ın mahrûsa-i merkûmede kasâba-i Hasköyde (38) iskele başında cami-i şerîf karşısında Karlıkâne ittisâlinde Kâin ma'lûme'l-hudûd ve bir bâb (39) tütüncü dükkânı derununda mevcûd eshâm muhâsebesi kaleminde mukayyed beyne'l-izâfe

VARAK 54-B

(1) Gedik ta'bir olunur bir beşgün ve iki honi ve bir terâzi maa derâhim ve sâir alât-ı lâzıme-i ma'lûme bir kıt'a (2) senetle şirâen ve müstakillen oğlum ve mûrîsim müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât mâlı olup (3) emlâk-ı muharrere-i mezkûre maa gedik benimle babası hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'ya intikâl etmekle mülk maa gedik (4) muharrere-i

mezkûreyi muâmele-i intikâliyesi memurları huzûrunda üzerimize (5) ba'de'l-icrâ tapularını ahza ve bana isâl ve irsâle (6) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i (7) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile zevcim mezbûr Mustafa Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (8) eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte hâzire mezbûreyi bi'l-cümle sâdire (9) olan kelimât-ı meşrûhâsında zevce-i mezbûr Mustafa Efendi tahkîk ve tasdîk eyledim dedikte tescil kılındı. (10) Fî 17 Muharrem 303

(11) Vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi

(12) Müvekkil-i mezbûre Şefika Hâtûn

(13) Mu'arrif Debbâğoğlu Ahmed b. Ameş

(14) Mu'arrif Mazlumoğlu Ali Efendi ibn Mazlum

KAYIT-156: İZINNÂME HÜCCETİ

(20 Muharrem 1303; 29 Ekim 1885)

(15) Medîne-i Trabzon mahallâtından Ayafilbo mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Sarvakoğlu Osmân Çavuş (16) ibn Sâlih'in verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Fatıma Hâtûn ibnet-i Ahmed ve kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi (17) Ayşe Hâtûn ibnet-i Caferoğlu Mehmed'den mütevellîdeler sulbiye kebîre kızı Kâmile ve sulbiye sağîre kızı Asiye ile li-ebeveyn kız karındaşları Hatice (18) ve Mahbûbe Hâtûnlara münhasıra olduktan sonra sağîre-i mezbûre Asiye'nin bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbu mahalle-i mezkûre (19) imamı Hacı Alizâde Hâfız Mustafa Efendi ibn el-Hâc Ali Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i (20) kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm idûp mâru'l-beyân Ayafilbo mahallesinde Süleyman Reis sokağında vâki' on dördüncü (21) numara ile murakkam bir taraftan Evseb Reis veled-i Etam hânesi ve bir taraftan Kaşoğlu İbrâhim (22) Reis ibn Mehmed hânesi ve bir taraftan zikr-i âtî vakf bahçesi ve taraf-ı rabi' (23) tarîk-i âmm ile mahdûd ma'lûme'z-zira' bahçeyi hâvî bir bâb mülk menzil ile yine sokak ve numara-i (24) mezkûrler ile murakkam bir taraftan cami-i şerîf bahçesi ve bir taraftan Hacı Mustafa ve Ayşe Hâtûn bahçeleri ve bir taraftan (25) Karakoloğlu bahçesi ve taraf-ı rabi' hâne-i mezkûr ile mahdûd Hâtûniye Gülbahar Sultân evkâfından (26) senevî bir gurusu icâre mukâtaalı dört yüz zira' bir kıt'a bahçeden her biri on üç sehm (27) itibarıyla dört sehmden sekiz hisse-i şâyi'aları bintân-ı mezbûretân Kâmile ve Asiye'nin ve beş sehm (28) hisse-i şâyi'aları babaları müteveffâ-i mezbûr Osmân Çavuş'un hayatında ile'l-vefât şirâen bâ-sened yedinde (29) mülk ve hakkı olup vefât ettikte menzil ve bahçe-i mahdûd-u mezkûrlerde mâlik olduğu

ber vech-i muharrer (30) beş sehm hisse-i şâyi'ası kırk sekiz itibarıyla sihâm-ı mezkûreden altı sehm hisse-i şâyi'ası zevce-i mezbûre (31) Fatıma Hâtûn'un ve on altışar sehmden otuz iki sehm hisse-i şâyi'ası bintân-ı mezbûretân Kâmile ve Asiye'nin (32) ve beşer sehmden on sehm hisse-i şâyi'ası ühtân-ı mezbûretân Ayşe ve Mahbûbe'nin intikâlen bâ-sened (33) yedlerinde hakları olup menzil-i mezkûr ile'l-yevm müşrif-i harâp ve mâil-i serâp olup gillesi meûnetine (34) kifâyet etmediği ve bahçe-i mezkûr ise ebniye inşâsına elverişli olmayıp murûr-u zaman ile kıymetine (35) noksan tedarruk edeceği gibi menzil ve bahçe-i mezkûrlerde bir itibârı mezkûr verese-i kibâr-ı mezbûrât (36) hisselerini bu kere semen-i misliyle âhara bey' a murâd etmeleriyle sağîre (37) mezbûre Asiye'nin hissesi 'ala hale terk olunur ise sağîre mezbûre hakkında gadr-i mûcib (38) olacağından sağîre mezbûrenin ber vech-i muharrer menzil ve bahçe-i mahdûd-u mezkûrlerde

VARAK 55-A

(1) Hisse-i şâyi' a-i mezkûresini verese-i sâirûn-u mezbûrûn ile maan semen-i misliyle âhara bey' olunup (2) esmânî sarfla kendim sağîre-i mezbûrenin hissesi ma'rifetü şer'li âhara erbâh ve istirbâh (3) olunmak sağîre mezbûre hakkında min külli'l-vucûh enfa' ve evlâ olmakla sağîre mezbûre Asiye'nin (4) hisse-i şâyi' a-i mezkûresi dahi verese-i sâire ile maan semen-i misliyle âhara bey' a kibel-i şer' den bana (5) izin verilmek bi'l-vesâye matlûbumdur dedikte vasî-i mezbûr Hâfız Mustafa Efendi'nin (6) takrîr-i meşrûsu vakı' a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık idüğü zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî (7) müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olduğu tescîl kılındı. Fî 20 Muharrem 303

(8) Vasî-i mezbûr Hâfız Mustafa Efendi

(9) Mahalle-i mezkûreden Topçuzâde Hacı Temel Efendi ibn Halîl Ağa

(10) Mahalle-i mezkûreden Ateşoğlu Mehmed Reis ibn Mustafa

(11) Mahalle-i mezkûreden Kâtipzâde Süleyman Reis b. Mustafa

(12) Mahalle-i mezkûreden Molla Ahmedoğlu Ahmed Çavuş b. Ali

KAYIT-157: VEKÂLET HÜCCETİ**(20 Muharrem 1303; 29 Ekim 1885)**

(13) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Ayafilbo mahallesi sâkinelerinden ve zâtı zeyl-i (14) vesikada muharreru'l-esâmî kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Zehra Hâtûn ibnet-i Kancaoğlu Ahmed Reis b. Mehmed b. (15) Abdurrahman meclis-i şer' de zâtı ma'rûfe vâlidresi Güllü Hâtûn ibnet-i Ali muvâcehesinde zevcim Yomralıoğlu (16) Abdulazîz b. Ahmed beni fuzûli ve bi-gayrı hak darb ve dışarı atıp eğer beni tatlık eder ise mehrimi ve nafakamı âhz (17) ve muhâlaaya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer' iyye (18) ile vâlidem mezbûreyi vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl (19) eylediğini tahrîr kıldı. Fî 20 Muharrem 303

(20) Vekil-i mezbûre Güllü Hâtûn

(21) Müvekkile-i mezbûre Zehra Hâtûn ibnet-i Ahmed Reis

(22) Mu'arrif Ayafilbo mahallesinden Beşiroğlu Abdulhalim Ağa b. Hasan

(23) Mu'arrif ve Hüseyin Reisoğlu Ahmed b. Hasan

KAYIT-158: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA'VÂSI**(22 Muharrem 1303; 31 Ekim 1885)**

(24) Medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotha mahallesi sâkinelerinden zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan (25) Lütfiye Hâtûn ibnet-i Ali Efendi meclis-i şer'-i şerifte mahalle-i mezkûreden zevc-i dâhili Ömer Ağa ibn Çankaloğlu (26) Mustafa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezbûr Ömer Ağa on beş aded yüzlük mecîdi (27) altını mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevcim olup mezbûr fuzûli ve bi-gayrı hak beni darb ve şetm ve nafakamı (28) lâyıkı vech üzere vermediğinden min ba'de beni darb ve şetm etmeyûp nafakamı vereceğine bir mukırr (29) kefil irâe etmek üzere zevcim mezbûre tenbîh olunmak murâdıdır deyû da'vâ ettikte (30) mezbûr Ömer Ağa dahi cevâbında darb ve şetm eylediğini inkâr nafaka ve kisvesini kendisine (31) i'tâ idûp ve hatta mahallemiz ahâlisinden suâl olunsun deyû da'vâ. (32) Fî 22 Muharrem 303

(33) Müddeâ aleyh zevc-i mezbûr Ömer Ağa

(34) Müddeiye-i mezbûre Lütfiye

(35) Mezbûrenin emri üzere mühürledim. Pederi mûmâ ileyh Ali Efendi

(36) Sofi Mehmed Lütfi Efendi İbn Ali Efendi

(37) Mu'arrif mezbûrenin pederi Ali Efendi ibn

(38) Mu'arrif ve Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil

VARAK 55-B

KAYIT-159: MUHÂLAA HÜCCETİ

(22 Muharrem 1303; 31 Ekim 1885)

(1) Medîne-i Trabzon mahallâtından Eksosha mahallesi sâkinelerinden zâtı zeyilde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan (2) Lütfiye Hâtûn ibnet-i Ali Efendi meclis-i şer' de zevc-i dâhili mahalle-i mezkûreden Ömer Ağa ibn Çankal (3) oğlu Mustafa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm mezbûr Ömer Ağa bundan on beş aded yüzlük (4) mecîdi altını mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup lâkin beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeret olmadığına (5) binâen ben hal'a tâlib ve râgıb olmamla merkûmun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i (6) müeccel-i mezkûr on beş lirâ ile nafaka-i iddet-i ma'lûmum ve meûnet-i süknâm kendi üzerime olmak (7) üzere mezbûr Ömer Ağa ile muhâlaa-i sahiha-i şer' iyye ile hal' olduğumda ol dahi ber vech-i muharrer (8) hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-u zevciyyet ve ibtidâ-i zevciyyetten bu ana değin beynimizde cereyân eden (9) hukûk-u ma'lûme ve mechûleye müteallika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve ıskât (10) ve yine her birimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikte mukirre-i mezbûre Lütfiye Hâtûn'un bi'l-cümle (11) sâdire olan kelimâtı meşrûhasını mezbûr Ömer Ağa tahkîk ve tasdîk ve hal' ve ibrâ-i mezkûrunu (12) kabûl eyledim dedikte tescîl kılındı. Fî 22 Muharrem 303

(13) Zevc-i muhâlaa-i mezbûr Ömer Ağa

(14) Mezbûre Lütfiye

(15) Mezbûrenin mührü olmadığından emri üzere imzâ ve temhîr eyledim. Hacı Süleymanzâde Üc Ali Efendi ibn Mehmed Emîn

(16) Mu'arrif mezbûrenin pederi Ali Efendi ibn Mehmed Emîn

(17) Mu'arrif ve Ali Paşazâde Ali Ağa ibn Mehmed

(18) Mezbûre Lütfiye Hâtûn'dan mütevellid Ömer Ağa'nın firâşından hâsıl tahminen

(19) otuz beş aylık sağır Sâlih'in nafakası ve kisvesi içün (20) yevmiye birer guruş kâbel-i

şer'den bi't-terâzi takdîr olunduğu (21) ve rızâmız olduğunu mubîn deftere tahrîr kılındı. Fî
22 Muharrem 303

(22) Saġîrin babası Ömer Aġa

(23) Saġîrin vâlidesi mezbûre Lûtfiye

(24) Mezbûrenin emri üzere temhîr eyledim.

KAYIT-160: DEYNİNİ İBRÂ VE İSKÂT HÜCCETİ

(23 Muharrem 1303; 1 Kasım 1885)

(25) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Saçlı Hoca mahallesinde sâkine iken bundan (26) akdem vefât eden Zekiye Hâtûn ibnet-i Mehmed Hulûsi Efendi ibn Hasan'ın verâseti zevce-i metrûki (27) Çolakoġlu Mahmûd b. İsmâil ve zevce-i mezbûreden mütevellîd sadrı saġîr oġulları Temel ve İsmâil'e münhasıra (28) olduktan sonra nefsinden asıl ve saġîrân-ı mezbûrânın velî-i mucbirleri babaları mezbûr Mahmûd Efendi meclis-i (29) şer'de Zaġnos mahallesi ahâlisinden el-Hâc İbrâhim Efendi ibn Hasan Efendi muvâcehesinde (30) mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûre Zekiye Hâtûn ile karındaş olup mukaddimen el-Hâc İbrâhim Efendi'nin (31) vasîsi olduġu Hasan'ın vâlideleri müteveffât Selîme Hâtûn'un zimem-i nâsda alacaġı olup hıyne'l-vefât (32) müteveffât-ı mezbûre Zekiye Hâtûn ile mezbûr Hasan li'z-zikr misli hattı'l-ünseyeyn mevrûs olan 4000 guruştan (33) mezbûr Hasan isbât-ı rüşd ettikten sonra zimem-i mezkûrden mezbûr Hasan'ın ma'rifetiyle zevcim müteveffât-ı mezbûre (34) hayatında kendi irâem ve ma'rifetimle makbûzum olan 1333 guruş ve def'a zikri âtî meblâġa (35) takas ve mahsûp olmak üzere 167 guruşki cem'an 1500 guruş hayatında kabz idûp (36) baki 1700 guruş mukâbelesinde mezbûr el-Hâc İbrâhim Efendi'nin zevcesi ve benim kız karındaşım (37) Hatuncuk halen benimle saġîrân-ı mezbûrân sâkine olduġumuz menzilde altı sehm itibarıyla bir sehm hissesini (38) meblâġ-ı bâkî-i mezkûr 1700 guruşa velileri olduġum saġîrân-ı mezbûrân için bana bey' ve temlîk (39) ve teslim idûp ben dahi meblâġ-ı bâkî-i mezkûre takas ve mahsûp olmak üzere saġîrân-ı mezbûrân (40) için iştira ve temellük ve teslim ve kabz ve kabûl idûp ol vecihle mezbûr el-Hâc İbrâhim Efendi ile

VARAK 56-A

(1) Ve mezbûr Hasan zimmetlerinde bir akça ve bir kıyye benimle velileri olduğum sağîrân-ı mezbûrânın (2) alacak hakkımız kalmayûp husûs-u mezkûre ve sâir beynimizde cereyân eden cemi'-i hukûk-u şer'iyeye (3) müteallika âmme-i da'vâdan ibrâ-i sahih-i şer'-î ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer (4) ibrâ-i mezkûru kabûl eyledi dedikte mezkûr el-Hâc İbrâhim Efendi tasdîk eyledi. (5) Fî 23 Muharrem 303

(6) Müderriszâde Hacı İbrâhim Efendi

(7) Asıl ve veli mezbûr Mahmûd Efendi

(8) Müderriszâde el-Hâc İbrâhim Efendi

KAYIT-161: CUM'A VE İDEYN İÇÜN MESCİDİN CAMİYE VAZ'I

(28 Muharrem 1303; 6 Kasım 1885)

(9) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Tonya nâhiyesine tâbi' Manganoba karyesi ahâlisinden (10) Kuçerasioğlu Hasan b. Mehmed ve Latifoğlu Ali b. Mahmûd Kuçerasioğlu Mehmed b. Eyüp ve kara Bektaşioğlu (11) Ali b. Tûfân ve Kukuloğlu Mehmed b. İsmâil ve sâir mazbûtu'l-esâmî müslimîn bâ-mahbûsem medîne-i mezkûre hükümet (12) konağında meclis-i idâre-i vilâyete mahsûs odada mün'akid meclis-i şer'-i meâli ukûdda halen evkâf muhâsebecisi (13) vekîli el-Hâc Abdulhamid Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi hâzır olduğu sırada her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (14) bizim sâkin olduğumuz mâru'z-zikr karyemize karfîb mahalde cami-i şerîf olmadığından mâ-adâ eyyâm-ı şitâ ve matarda edâ-i (15) salât-ı Cuma ve îdeyn içün mesâfe-i ba'idede vâki' cevâmî'a gidûp gelmekte usret ve içimizde ihtiyarımıza (16) kemâl-i meşekkatte ve ikâme-i Cuma ve îdeyn olunmak eşeddü ihtiyâç ile muhtaç olmamızla sâlifü'z-zikr karyemiz kebîre (17) olup musırr hükmünde olmakla karyemiz ahâlisinden ashâb-ı hayrâtın bundan akdem binâ ve inşâ eylediği mescid-i şerîfe (18) minber vaz'ıyla cami olup salât-ı Cuma ve îdeyn edâ ve ifâ olunmak ve hitâbeti yedimizde olup 302 (19) senesi Cemaziye'l-Evvel'inin 15'inci günü tarihiyle müverrih işbu meclis-i şer'de kırâet (20) ve mütâlaa olunan vakfiye-i ma'mûlû'n bihâda takdîm olduğu üzere mâru'l-beyân Manganoba karyesi ahâlisinden (21) sâhibu'l-hayrât İlyasoğlu Ali b. Mehmed'in vakf-ı sahih-i şer'-î ile vakfeylediği 1900 guruş nukûd-u (22) mevkûfenin nemasından senevî 285 guruş vazife almak üzere nizâmına tevkif-i izn ve icâreyi hâvî fermân-ı (23) âlî sadr-ı niyâzından olduğumuzu der

devlet-i sadârete ba'de'l-arz ve'l-icâze cami-i şerîf-i mezkûrde (24) hitâbet cihetinin ledeyyi'l-ımtihân ehliyet ve itkânı zâhir ve nümâyân olan karye-i mezkûrenin (25) 9'uncu hânenin 10'uncu numarasıyla murakkam 1283 senesinde tevellüd idûp karye bakâya ve firârisi olmadığını (26) nufûs-u mukayyed ve redîf zâbitânı taraflarından mevrûd-u mazbût mallarından müstebân olan işbu (27) ba'su'l-arz Kuçerasioğlu Abdülhalim b. Ali dâileri uhdesine şurût-u mukarrara nizâmiyesine (28) tevfikân tevcîh ve yerine mecdü'l-berât-ı şerîf-i âlî şâna sadaka ve ihsan buyurulmak ricasına bi'l-iltimas (29) paye-i şerîri âlâya arz ve i'lâm olunmasını talep ederiz dediklerinde tescil kılındı. Fî 28 Muharrem 303

(30) Hâzır ve vekîl muhâsebeci mûmâ ileyh Hacı Abdülhalim Efendi

(31) Karye-i mezkûreden Kukuloğlu Mehmed

(32) Karye-i mezkûreden Kara Bektaşioğlu Ali

(33) Karye-i mezkûreden Kuçerasioğlu Mehmed

(34) Karye-i mezkûreden Mustafaoğlu Ali

(35) Manganoba karyesinden Kuçerasioğlu Hasan

VARAK 56-B

KAYIT-162: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(8 Safer 1303; 15 Kasım 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Zağnos mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden sağîre Azîze bint-i Seyyid İsmâilzâde Ali Efendi (2) ibn Emir Mustafa'nın ber vech-i âtî min ciheti'l-karz vârisi olduğunu iddiâ eden medîne-i merkûmenin Muhiddin (3) mahallesi ahâlisinden Mehmed Cemâl Efendi ibn Mehmed Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî tereke-i müteveffât-ı mezbûra vaz'-ı yedi (4) ber nehc-i şer'-î sâbit ve mütehakkık olan nefsinden asıl ve sağîrân-ı mezbûrânın bâ-hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbesi zâtı (5) ta'rîf-i şer'-î ile ma'rûfe müteveffât-ı sağîre mezbûrenin vâlidisi Sadberk Hânım ibnet-i Süleyman Ağa tarafından husûsi (6) işte husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi (7) ibn diğeri Mustafa mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müteveffât-ı sağîre mezbûre hayatında vasî (8) ve veliyye-i akrebî vâlidisi müvekkile-i mezbûre bin üç yüz iki senesi Şevvali'l-Mükerrem'inin dokuzuncu günü (9) mahz-ı şuhûdda işbu mahkeme-i şer'îyyede kırk aded

yüzlük mecîdi altını mehr-i müeccel tesmiyesiyle bana tezvîc ve tenkîh (10) eylediğinde ben dahi ber vech-i muharrer tezvîc ve tenkîh ve kabûl idûp ol vecihle zevce-i menkûham iken sağîre mezbûre (11) vefât idûp verâseti zevci benimle vâlidesi müvekkile vasî mezbûre Sadberk Hânım ve li-ebeveyn er ve kız (12) karındaşları İsmâil Hakkı Bâkî ve Azîme'ye münhasıra olup mesele-i mirâsımız on sekiz sehmden (13) siham-ı mezkûreden üç sehmi vâlidesi mezbûre Sadberk Hânım'a ve dört sehmi sağîr-i mezbûr İsmâil Hakkı Bâkî'ye (14) ve iki sehmi sağîre mezbûre Azîme'ye ve dokuz sehmi bana mevrûs olup ol vecihle bizden gayrı vâris (15) ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla müteveffât-ı sağîre mezbûrenin bi'l-cümle terekesini müvekkile asıl ve vasî-i mezbûre (16) Sadberk Hânım zabt ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup vaz'-ul yed olduğu tereke-i müteveffât-ı mezbûreden (17) ber tashîh-i mezkûr benim dokuz sehm hisseme isâbet edeni mahallinde bana edâ ve teslîme müvekkile mezbûre Sadberk (18) Hânım'a izâfetle vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak murâdımdır deyû da'vâ ettikte vekîl-i mezbûr (19) dahi cevâbında müvekkilesi mezbûre Sadberk Hânım sağîre mezbûre Azîze'nin bi'l-cümle terekesine bi'l-isâle ve bi'l-vesâye (20) vaz'-ı yedini ikrâr (21) etmeğın tescîl kılındı. Fî 8 Safer 303

(22) Müddeâ aleyh vekîl-i mezbûr Molla Mehmed

(23) Müddeî-i mezbûr Mehmed Cemâl Efendi

(24) Şuhûd

(25) Muhiddin mahallesinden Yusuf kadızâde Mehmed Efendi ibn Ahmed Ağa

(26) Mahalle-i mezkûreden Mollaoğlu diğeri Mehmed b. Mustafa

KAYIT-163: VEKÂLET HÜCCETİ

(11 Safer 1303; 18 Kasım 1885)

(27) Kemer kaya mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kırımlıoğlu Emîn Ağa ibn Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûha-i (28) metrûkesi Şükriye bint-i Hüseyin Ağa ve sulbi sağîr oğulları Râgıp ve Murâd'a münhasıra sağîrân-ı mezbûrânın (29) tesviye-i umûrlarına vasî-i mansûbeleri vâlideleri ma'rifetü'z-zât mezbûre Şükriye Hâtûn meclis-i şer'î şerîf-i enverde (30) Eksotâ mahallesinden Hallaçoğlu Mehmed Yazıcı Efendi ibn Mustafa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (31) zevcim ve mûrîsim müteveffâ-i mezbûrun bi'l-cümle terekesini vaz'-ul yed olanlardan talep ve da'vâ ve ledeyyi'l (32) iktizâ husûmet ve red cevâba ve inde'l-hâce ancak nefsim izâfetle sulh ve ibrâya (33) ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye (34) ile mûmâ ileyh Mehmed Yazıcı'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin

eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi (35) kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gibbe't-tasdîk tescîl kılındı.(36) Fî 11 Safer 303

(37) Vekîl-i mûmâ ileyh Mehmed Yazıcı

(38) Müvekkile mezbûre Şükriye

(39) Mezbûre Şükriye'nin mührü olmadığından emri üzere imzâ eyledim

(40) Mahalle-i mezkûreden Süleymanoğlu İbrâhim b. Abdülhalim

(41) Karındaşı Mehmed b. Abdülhalim

VARAK 57-A

KAYIT-164: VEKÂLET HÜCCETİ

(17 Safer 1303; 24 Kasım 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Bâlâ mahallesinden mütevaffâ Hacı Kâmilzâde Ömer Kâşif Efendi ibn Hacı Kâmil'in sulbi sağîr oğlu Zühtü'nün (2) tesviye-i umûruna bâ-hüccet-i şer'iyeye mansûbe-i vasîsi zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe Emriye Hâtûn ibnet-i (3) Nemlizâde Hacı Mustafa Efendi meclis-i şer'de mahalle-i mezkûreden Pîr Selîmzâde Ahmed Mürteza Efendi ibn İsmâil Efendi (4) mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp oğlum sağîr-i mezbûrun vasîsi olup bundan akdem vefât eden (5) ceddese vâlidem Zübeyde Hâtûn ibnet-i Hacı Şükrü Efendi nâm Hâtûn hıyn-u hayatında muhâsesini rü'yet (6) ve sağîrin nafakasını lâzım gelenlerden bi'l-ahz taleb-i da'vâ ve lede'l-iktizâ ve husûmet ve red cevâba ve makbûzunu dahi zuhûr eder ise sağîr-i mezbûrun mâlına zamma ve bundan Hacı Kâmilzâde Sâlim Efendi'yi vekil etmiş olduğu bu kere mûmâ ileyhi vekâletten azl ettiğine ve husûs-u mezkûr mütevakkıf (7) olduğu umûrun küllisine tarafından vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Ahmed Mürteza Efendi'yi (8) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i (9) lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gibbe't-tasdîku's-şer'-î tescîl kılındı. (10) Fî 17 Safer 303 Vekîl-i mûmâ ileyh

(11) Müvekkile vasî-i mezbûre Emriyye

(12) Mu'arrif Boztepe-i Zîr mahallesinden Hacı Pîr Ağa ibn Abdulazîz

(13) Mu'arrif mahalle-i mezkûreden Kâmil Reis oğlu Seyfeddin ibn Kâmil b. Seyfeddin

KAYIT-165: VESÂYET HÜCCETİ**(18 Safer 1303; 25 Kasım 1885)**

(14) Medîne-i Trabzon'a merbût Canbur karyesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i aliyenin Rum milleti nisvânından (15) olup şahsî ve gayrı reşîde idüğü zeyl-i rakmiyyede murakkamu'l-esâsı kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan (16) Keşişoğlu kızı Kreki bint-i Dimitri veled-i Etam'ın hala yedinde olup mâlike ve mutasarrife olduğu emlâk (17) ve arâzilerini hıfz-u hırâsete ve umûr-u lâzimesini tesviye ve rü'yete kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin (18) olunmak ehem ve elzem olduğu ecelden gayrı reşîde merkûmenin li-ebeveyn er karındaşı olup beyne'l-milel (19) doğruluk ile ma'rûfe ve umûr ve hayatı rü'yete muktedir idüğü kezâlik zeyl-i rakmiyyede murakkamu'l-esâsı (20) kesân ihbârıyla ledeyyi's-şer'il-enver zâhir ve mütehakkık olan işbu ba'sû'l-rakmiyyesi içün (21) ve ledeyyi'l-merkûm Dimitri gayrı reşîde-i merkûmenin emlâk ve arâzilerini hıfz-u hırâsete ve umûr-u (22) lâzimesini tesviye ve rü'yete kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olundukta ol dahi vesâyet-i (23) merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm etmeğın tescil kılındı. (24) Fî 18 Safer 303

(25) Vasî-i merkûm Simon

(26) Şuhûd

(27) Karye-i merkûme muhtarı Lakoğlu Harlembo veled-i Haristor

(28) Azâdan Yoriko veled-i Tarakçioğlu Yani

(29) Azâdan Yor veled-i Macaroğlu Apostol

(30) Ahâlisinde Kostantin veled-i Zaltalı Estavbo

(31) Ahâlisinden Tavşanoğlu Nikola veled-i Etam

VARAK 57-B**KAYIT-166: VESÂYET HÜCCETİ****(18 Safer 1303; 25 Kasım 1885)**

(1) Medîne-i Trabzon'a merbût Kilat karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât eden Ömeroğlu Mehmed Ali b. İsmâil b. (2) Abdullah'ın sulbiye sağîre kızı Fatıma ve müteveffâ-i mezbûrun li-ebeveyn er karındaşı (3) olup muahharan vefât eden Hasan b. el-

mezbûr İsmâil'in sulbi sağır oğulları Ömer ve Hamdi ve İsmâil'in (4) babaları müteveffiyân-ı mezbûrûndan mevrûs emlâk ve arâzileri hıfz-u hırâsete kibel-i şer' den bir vasî nasb ve ta'yin olunmak (5) ehem ve elzem olduğu ecelden Bayram Bey mahallesinden sıgâr-ı mezbûrûnun 'ammeteleri oğlu olup emânet ile ma'rûf (6) ve istikâmet ile mavsûf ve her vecihle vesâyet-i uhdesinden gelmekle kadir idüğü zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî (7) müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan Hacıoğlu Mustafa ibn İsmâil kibel-i şer' den vasî nasb ve ta'yin (8) olundukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahüt ve iltizâm (9) etmeğın tescil kılındı. Fî 18 Safer 303

(10) Vasî-i mezbûr Mustafa

(11) Şuhûd

(12) İmam-ı karye-i Kilât Hacıoğlu Mahmûd b. Mehmed

(13) Azâdan Uzunoğlu Emîn b. Mustafa

(14) Azâdan Sinanoğlu Ali b. Abdullah

KAYIT-167: NAFKA HÜCCETİ

(25 Safer 1303; 2 Aralık 1885)

(15) Medîne-i Trabzon nevâhisinden Akçaabad nâhiyesine tâbi' Ağrı karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rif-i şer'-î ile ma'rûfe olan (16) Züleyha Hâtûn ibnet-i Karabinaoğlu Halîl Çavuş ibn Abdullah tarafından husûsi işte vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'yye ile (17) vekîl-i müseccel-i şer'îsi Bayram Bey mahallesinden Osmân Çavuş ibn Hacıoğlu Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde nâhiye-i merkûmenin (18) Hurdimera karyesi sâkinlerinden Seferoğlu Temel b. Osmân b. Abdullah tarafından kezâlik zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i (19) şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp müvekkil-i mezbûr (20) Temel mehr-i müseccel-i ma'lûm tesmiyesiyle müvekkilem mezbûre Züleyha'nın hala zevc-i dâhili olup lâkin galk-ı murafıkı (21) başkaca bir mesken-i şer' de müvekkilem mezbûreyi iskân etmedikten başka nafaka ve kisvesini def'atle (22) talep eyledikse de vermeyûp murahhil-i suver etmekle kibel-i şer' den müvekkilem mezbûre içün müvekkil-i mezbûr Temel üzerine (23) kadar-ı ma'rûf nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l- vekâle matlûbumdur dedikte müvekkile-i mezbûre Züleyha Hâtûn'a (24) izâfetle vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş'un takrîr-i meşrûsu vakı'a mutâbık ve nefsu'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî (25) meblâğ kadar-ı ma'rûf idüğü zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan yevmî yüzer paradan (26) şehri yetmiş beş guruş nafaka farz ve takdîr olduğu tescil kılındı. (27) Fî 25 Safer 303

- (28) Müvekkil-i müddeâ aleyh mezbûr Mehmed Efendi
 (29) Müvekkil-i müddeî-i mezbûr Osmân Çavuş
 (30) Şuhûd
 (31) Ziganos karyesinden Dervişoğlu Mustafa b. Ahmed
 (32) Gâzi Osmân Efendizâde Tevfik Efendi ibn Osmân Efendi

VARAK 58-A

KAYIT-168: VEKÂLET HÜCCETİ

(9 Rabîu'l-Evvel 1303; 16 Aralık 1885)

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' Zanbur karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem (2) vefât eden Murâdoğlu Osmân b. Emîn'in zevcesi Fatıma Hâtûn ibnet-i Mehmed ve vâlidesi Havva (3) Hâtûn ibnet-i diğeri Mehmed ve sulbi kebîr oğlu Hasan ve sulbi sağîr oğlu Rıfat ve sulbiye-i sağîre (4) kızları Esmâ ve İfâkat ve sulbiye-i kebîre kızları Tevhîde ve Ferîde'ye münhasıra olup (5) ba'dehu ümmü mezbûre Havva Hâtûn dahi vefât idûp verâseti sadrı kebîr oğlu Mahmûd ve sadriye-i kebîre kızı (6) Fatıma'ya münhasıra olduktan sonra nefsinden asıl sığâr-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'îyye (7) vasî-i mansûbeleri zevce-i mezbûre Fatıma Hâtûn ibnet-i Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i (8) mezkûrenin Bayram Bey mahallesinde Hacıoğlu Osmân Çavuş ibn Mehmed Ağa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (9) idûp mûrîsimiz müteveffâ-i mezbûrun terekesini ve zimem-i nâsda olan hukûkunu erbâbından taleb-i (10) da'vâ ve lede'l-iktizâ husûmet ve red cevâba ancak nefsimiz izâfetle sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr (11) mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile mezbûr (12) Osmân Çavuş'u vekîl eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte tescil kılındı. (13) Fî 9 Rabîu'l-Evvel 303

- (14) Vekîl-i mezbûr Osmân Çavuş
 (15) Müvekkile-i mezbûre Fatıma Hâtûn
 (16) Mu'arrif Hacıoğlu Mustafa ibn İsmâil
 (17) Mu'arrif Çolakoğlu Hüseyin b. Emîn

KAYIT-169: TENFİZ-İ VESÂYET HÜCCETİ

(10 Rabîu'l-Evvel 1303; 17 Aralık 1885)

(18) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kemer kaya mahallesinde sâkin iken 1303 senesi (19) Saferu'l-Hayr'ın yedinci günü vefât eden Kırmıoğlu Mustafa Emîn Ağa ibn Hüseyin b. Abdullah'ın verâseti (20) zevce-i menkûha-i metrûkesi Şükriye Hâtûn ibnet-i Tevrîdioğlu Hüseyin Ağa ve zevce-i mezbûreden mütevellîdler (21) sulbi sağır oğulları Râgıb ve Murâd ve kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi Şemsi Hâtûn ibnet-i Abdullah'dan (22) mütevellîde sulbiye kebîre kızı Sâbire'ye münhasıra olduğu mahz-ı hasm-ı câhid-i şer'îyyede beyne âdile ile ber nehc-i şer'-î (23) sâbit ve subût-u verâsetlerine hükmü şer'-î lâhik olduktan sonra müteveffâ-i mezbûrun ber vech-i âtî vasî-i muhtar (24) olduğunu iddiâ eden mâru'l-beyân Kemer kaya mahallesi ahâlisinden müteveffâ-i mezbûrun li-ümmü er karındaşı Mehmed Efendi (25) ibn Abdulazîz Ağa tarafından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa (26) meclis-i şer'-î şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan (27) zevce-i mezbûre ma'rifetu'z-zât Şükriye Hâtûn tarafından kezâlik zikr-i âtî husûsta husûmet (28) ve red cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi ve sağırân-ı mezbûrânın husûs-u âtîde kezâlik husûmet ve red cevâba (29) kîbel-i şer'îl-enverden vasî nasb ve ta'yin kılınan Hallaçzâde Mehmed Yazıcı ibn Mustafa (30) mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp ve Boz Mustafa Emîn Ağa ibn Hüseyin b. Abdullah (31) hayatında şehri mezkûrun üçüncü gecesini vefâtından dört gün mukaddem kemâl-i aklı sıhhatinde salif-üz (32) zikr Kemer kaya mahallesinde sâkin olduğu menzilde ben bâ-murâdı teâlî vefât eylediğimde bi'l-cümle terekem zimem-i (33) nâsda olan hukûkum ahz u kabz olunup duyûnu müsebbitem zuhûr eder ise ba'de'l edâ bâkî (34) kalan bi'l-cümle terekemin sülüsü bi'l-ifraz sülüs-ü mezkûrden techîz ve tekfînim görölüp kefareti (35) imân ve tezevvürât-ı sâirem için mikdâr-ı kâfi meblâğ devr olunup fukara-i müslimîne tasadduk (36) oluna ve sülüs-ü mezkûrden her ne bâkî kalır ise bâkî-i mezkûr vasî-i muhtarım ile nâzırıma verile deyû vasîyet (37) ve vesâyaya-i mezkûresini tenfiziyle sağırân-ı mezbûrân Râgıb ve Murâd'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına (38) değin tesviye-i umûruna müslimîn huzûrlarında müvekkilem mezbûr Mehmed Efendi'yi vasî-i muhtar ve karındaşı (39) gâib 'ani'l-meclis Ahmed'i nâzır nasb ve ta'yin idûp müvekkilim mezbûr dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i (40) mezkûreyi muvâcehesinde ba'de'l-kabûl musırran 'ala isâl vefât etmekle müvekkile-i mezbûreye izâfetle (41) vekîl mezbûr Mehmed Yazıcı'ya suâl olunup müteveffâ-i mezbûrun terekesi sülüsünün

tenfiz-i vesâyesi için (42) müvekkilem mezbûre teslîmiyle sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarından keff-i yedleriyle kibel'i şer'den

VARAK 58-B

(1) Müvekkilesine izâfetle vekîl ve vasî-i mezbûr Mehmed Yazıcı'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte (2) vekîl ve vasî-i mezbûr Mehmed Yazıcı dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mezbûre müvekkilesi Fatıma Hâtûn'a izâfetle bi'l-vekâle (3) ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'nin ber vech-i muharrer mâ-adâ müddeâsını inkâr (4) eylediği. Fî 10 Rabû'l-Evvel 303

(5) Vekîli mezbûr Mehmed Yazıcı

(6) Müddeî vekîli mezbûr Mehmed Efendi

KAYIT-170: VEKÂLET HÜCCETİ

(14 Rabû'l-Evvel 1303; 21 Aralık 1885)

(7) Boztepe-i Zîr mahallesi sâkinelerinden ve zâtı zeylde muharreru'l-esâmî kesân ta'rifleriyle ma'rûfe olan Şükriye Hâfize bint-i (8) ve Lâl Pâşa Hüseyin Ağa mecliste zâbita mülâzımlarından Süleyman Efendi ibn Ali Efendi muvâcehesinde (9) Muhiddin mahallesinden Mumcu Mustafa oğlu Hacı Sâlih bundan mukaddem mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup (10) bundan çend gün akdem beni terk ve tatlık etmekle mehir ve nafakamı mezbûrdan talep ve da'vâ ve ahz u kabza (11) ve bana irsâl ve isâle ve teslîm ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun (12) küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Süleyman Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin (13) ve âharı tevkîle dahi me'zûn eyledim dedikte gıbbe't-tasdik tescil kılındı. Fî 14 Rabû'l-Evvel 303

(14) Vekîl mûmâ ileyh Süleyman Efendi

(15) Müvekkile-i mezbûre Hâfize Şükriye

(16) Mu'arrif Yüzbaşı Hüseyin Ağa

(17) Mu'arrif Mataracıoğlu Hasan Ağa ibn Mahmûd

KAYIT-171: VEKÂLET HÜCCETİ**(17 Rabîu'l-Evvel 1303; 24 Aralık 1885)**

(18) Akçaabad nâhiyesine tâbi' Sera deresi kurûlâlarından Bodamiye karyesi ahâlisinden Hacı Sâlihzâde Hacı Mehmed Ağa ibn Ali Ağa (19) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden Arif Efendi ibn Mehmed Tâhir Efendi mahzârında takrîr-i (20) kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Yeni Cuma mahallesinde müste'ciran sâkine zevce-i mutlakam Güllü Hâtûn ibnet-i Hacı Sâlim (21) zâde Pîr Ağa ile nikâh ve nafaka ve eşyâ ve emlâk ve 'akar ve sâireden dolayı mahkeme-i şer'iyede ve nizâmiyyede (22) ve bidâyeten ve istînâfen ve temyizen husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce da'vâ ve itiraz 'ani'l-hükm ve reddi azâya (23) ve leh ve 'aleyhime verilen evrâkın istihsâline ve lâyiha ve istid'a takdîmine ve inde'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u (24) mezkûr mutevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh (25) Arif Efendi'yi vekîl nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini (26) kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbbe't-tasdîku'ş-şer'-î tescîl kılındı. (27) Fî 17 Rabîu'l-Evvel 303

(28) Vekîl-i mûmâ ileyh Arif Efendi

(29) Müvekkil-i mûmâ ileyh Hacı Mehmed Ağa

KAYIT-172: VEKÂLET HÜCCETİ**(9 Şa'bân 1303; 12 Mayıs 1886)**

(30) Bâlâ-i zabıtta ismi muharrer mûmâ ileyh Hacı Sâlihzâde Hacı Mehmed Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden (31) Lazar Efendi veled-i Yovanni mahzârında tekrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm Yeni Cuma mahallesinde müste'ciran sâkine zevce-i mutlakam Güllü Hâtûn (32) ibnet-i Hacı Sâlihzâde Pîr Ağa ile meyânımızda tekevvun eden nikâh ve nafaka ve eşyâ ve emlâk ve 'akar ve sâireden dolayı (33) mahkeme-i şer'iyeye ve nizâmiyyede taleb-i da'vâ ve husûmet ve red cevâba bundan akdem bâlâ-i zabıtta ismi muharrer de'âvî vekîllerinden (34) Arif Efendi'yi tevkîl etmiş isemde bu kere hasbe'l-icâb efendi-i mûmâ ileyhi azl ettim ve husûs-u (35) mezkûreyi mahkeme-i şer'iyeye ve nizâmiyyede ve bidâyeten ve istînâfen ve temyizen taleb-i da'vâya ve lede'l-hâce husûmet ve red cevâba ve itiraz 'ani'l-hükme (36) ve leh ve aleyhime verilen hükm ve evrâkın ahz u kabzına ve lâyiha ve istid'a takdîmine ve inde'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr (37) mutevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye

ile mûmâ ileyh Lazar Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb (38) nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gıbb et- tasdîku's-şer'-î tescîl kılındı. Fî 9 Şa'bân 303

(39) Vekîl-i mûmâ ileyh Lazar Efendi

(40) Müvekkil-i mûmâ ileyh el-Hâc Mehmed Ağa

VARAK 59-A

KAYIT-173: VEKÂLET HÜCCETİ

(20 Rabîu'l-Evvel 1303; 27 Aralık 1885)

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesinin nefsi kasâbası mahallâtından Dürbinar mahallesi sâkinlerinden (2) Kâmilzâde Mesûd Efendi ibn Hacı Hamîd Efendi meclis-i şer'-î şerîf-i enverde de'âvî vekîllerinden (3) Arif Efendi ibn Tâhir Efendi mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp nâhiye-i mezkûrenin nefsi kasâbasında (4) Kazancı kerîmesi Güllü Hâtûn ibnet-i (boş) ile vakf şadırvân su yolu intifa'ı da'vâsından dolayı husûmet (5) ve red cevâba ve lede'l-hâce müddeî sıfatıyla ikâme-i da'vâya ve inde'l-hâce sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf (6) olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Arif Efendi'yi (7) vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eydiğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini (8) kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbb et- tasdîku's-şer'-î tescîl kılındı. (9) Fî 20 Rabîu'l-Evvel 303

(10) Vekîl-i mûmâ ileyh Arif Efendi

(11) Müvekkil-i mûmâ ileyh Mesud Efendi

KAYIT-174: VEKÂLET HÜCCETİ

(20 Rabîu'l-Evvel 1303; 27 Aralık 1885)

(12) Medîne-i Trabzon'da Tekye mahallesinde sâkine ve zâtı zeyl-i zabıtta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Hâce Hâtûn (13) ibnet-i Kamışoğlu yetim Osmân meclis-i şer'-î şerîf-i enverde Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında (14) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Yomra nâhiyesinin Hosmeşalos

karyesi ahâlisinden Ali Efendi (15) oğlu Ali Osmân b. Abdülhalim bundan mukaddem mehr-i müseccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup mezbûrun firâşından (16) hâsıl ve benden mütevellid sulbi sağır oğlu Nazmî ile beraber hânesinden dışarı atarak infâk ve iksâ (17) etmediği cihetle husûs-u mezkûru zevcim mezbûrdan talep ve da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce (18) hal' ve tatlik eder ise ve mehr-i mezkûrumu ve nafakamı taleb-i da'vâ ve ahz (19) ve kabza ve makbûzunu bana irsâl ve ve isâle ve teslîme ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya husûs-u mezkûrun (20) mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Mehmed Efendi'yi (21) vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte (22) gibbe't-tasdîku'ş-şer'-î tescil kılındı. Fî 20 Rabû'l-Evvel 303

(23) Vekil-i mezbûr Mehmed Efendi

(24) Müvekkile-i mezbûre Hâce Hâtûn

(25) Mu'arrif Tekye mahallesinden Hasan Ağa ibn Birincioğlu Mehmed Usta

(26) Mu'arrif Saçlı Hoca mahallesinden Çakıroğlu Hüseyin b. Ali

KAYIT-175: VEKÂLET HÜCCETİ

(20 Rabû'l-Evvel 1303; 27 Aralık 1885)

(27) Yomra nâhiyesinin Hosmeşalos karyesi ahâlisinden Ali Efendi oğlu Ali Osmân Ağa ibn Abdülhalim Efendi (28) meclis-i şer'-i şerif-i enverde İmâret mahallesinden Ali Fâik Ağa ibn Mehmed mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm (29) idûp Tekye mahallesinden Kamışoğlu kerîmesi Hâce Hâtûn ibnet-i yetim Osmân bundan akdem mehr-i müeccel-i (30) ma'lûm tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlün bihâm olub el-halete hazihi ber nefsi sulbi sağır oğlum (31) Nazmî ile beraber hânemden çıkup bana itaat ve hukûk-u zevciyyete riâyet etmediğinden (32) bana riâyet ve hukûk-u zevciyyete müraat ve hâneme gelmek husûslarını mezbûreden (33) taleb-i da'vâ ve husûmet ve red cevâba ve inde'l-hâce terk ve tatlik ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya (34) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile (35) mezbûr Ali Fâik Ağa'yı vekil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâleti mezkûreyi (36) kabûl eyledi dedikte gibbe't-tasdîku'ş-şer'-î tescil kılındı. Fî 20 Rabû'l-Evvel 303

(37) Vekil-i mezbûr Ali Fâik Ağa

(38) Müvekkil-i mezbûr Ali Osmân

VARAK 59-B

KAYIT-176: VEKÂLET HÜCCETİ

(20 Rabîu'l-Evvel 1303; 27 Aralık 1885)

(1) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesi sâkinelerinden ve zâtı zeyilde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan (2) İrfân bint-i Aldıkaçdızâde Hacı Ahmed Ağa ibn Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezkûre (3) sâkinelerinden li-ebeveyn er karındaşı Hüsni ibn el-mezbûr Hacı Ahmed Ağa mahzârında mahalle-i mezkûrede sâkin iken (4) bundan akdem vefât eden zevcim Küçük Osmânoğlu Tevfikoğlu ibn İsmâil mehr-i müccel-i ma'lûm ile (5) zevc-i dâhilim olup kable'l-edâ vefât etmekle tereke-i müteveffât-ı mezbûre evlâd-ı sıgâr-ı vasîleri (6) Akif b. el-mezbûr İsmâil mehr-i mezkûrum ile semen hisse-i irsiyemi taleb-i da'vâ ve husûmet ve red (7) cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve isâl (8) ve teslîme ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i (9) âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile mezbûr Hüsni Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi (10) vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gibbe't-tasdîku'ş-şer'-î tescîl kılındı. (11) Fî 20 Rabîu'l-Evvel 303

(12) Vekîl-i mezbûr Hüsni ibn Mecîdzâde Hüsni

(13) Müvekkile-i mezbûre İrfân

(14) Zâtı ma'lûmum olan mezbûre İrfân Hâtûn'un emri üzere mühürledim. İskenderzâde

(15) Mu'arrif mahalle-i mezkûreden İskenderzâde Ali Efendi ibn Osmân

(16) Mu'arrif Küçük Osmân oğlu Osmân b. Akif

KAYIT-177: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(20 Rabîu'l-Evvel 1303; 27 Aralık 1885)

(17) Medîne-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Küçük Osmân oğlu Tevfik Ağa (18) ibn İsmâil b. Abdullah verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi İrfân Hâtûn ibnet-i Aldıkaçdızâde (19) Hacı Ahmed Ağa ve mezbûreden mütevellîde sulbiye sağîre kızı Fikriye ve kendisinden mukaddem vefât eden (20) zevcesi Vesîle bint-i Hacı Ömer'den mütevellîde sulbiye sağîre kızı vasîleri ve li-ebeveyn er karındaşı (21) Akif Ağa ibn el-mezbûr İsmâil mahzârında olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık

olduktan sonra verese-i (22) mezbûrûndan olup zâtı ma'rûfe zevce-i mezbûre İrfân Hâtûn tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi Hüsni (23) Efendi ibn el-Hâc Ahmed Ağa meclis-i şer'-i münîrde nefsinden asıl sağırân-ı mezbûrânın bâ-hüccet-i şer'iyye (24) vasileri ve tereke-i müteveffâ-i mezbûre vaz' edenden ehu mezbûr Akif Ağa mahzârında müteveffâ-i mezbûr Tevfik Ağa hayatında bin guruş mehr-i müeccel (25) tesmiyesiyle müvekkilim hemşerim mezbûrenin zevc-i dâhili olup zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun (26) 'aleyh olan mehr-i mezkûrunu kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mehr-i mezkûr bin guruşu (27) vaz'-ul-yed olduğu tereke-i vâfiye-i müteveffâ-i mezbûrdan bana edâ ve teslîme asıl ve vasî-i mezbûr Akif (28) Ağa'ya kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiye-i (29) müteveffâ-i mezbûre vaz'-ı yedini bi'l-isâle ve bi'l-vesâye ikrâr müddeî vekîl-i mezbûr Hüsni Efendi'nin zevce-i (30) meşrûh mâ-adâ müddeâsını inkâr. Fî 20 Rabîu'l-Evvel 303

(31) Asıl ve vasî-i mezbûr Akif Ağa

(32) Müddeî vekili mezbûr Aldıkaçdızâde Hüsni

(33) Şuhûd

(34) Boztepe-i Zîr mahallesi muhtarı Ali Ağa ibn Kakışimoğlu Hasan şahâdet etmiştir

(35) Mahalle-i mezkûreden Kazaz Şükrü Efendi İbn İbrâhim

(36) Mahalle-i mezkûreden ve kasap Arif Ağa ibn Mehmed

(37) Boztepe'de Küçük Osmânoğlu Osmân ibn Mehmed Şahâdet etmiştir

VARAK 60-A

KAYIT-178: VEKÂLET HÜCCETİ

(22 Rabîu'l-Evvel 1303; 29 Aralık 1885)

(1) Medîne-i Trabzon nâhiyesinden Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar mahallesi sâkinelerinden olup zâtı zeylde muharreru'l-esâmî (2) müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Güllü Hâtûn ibnet-i Kazancıoğlu Ahmed Ağa ibn Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i (3) enverde de'âvî vekîllerinden Beşirzâde Midhat Efendi ibn Ahmed Hamdi Efendi mahzârında takrîr-i kelâm (4) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp nâhiye-i mezkûrenin nefsi kasabası medrese karşısında mukaddimen binâ ve inşâ (5) eylediğim bir vakf şadırvânın kunvâtından fuzûlen vaz'-ı yed ve intifa' etmek kasdıyla nâhiye-i mezkûrun (6) Dürbinar mahallesinden Hacı

Hamidoğlu Mesûd Efendi tasallut eylemekle husûs-u mezkûru mezbûr Mesûd Efendi'den (7) taleb-i da'vâ ve lede'l-iktizâ husûmet ve red cevâba ve husûs-u mezkûr mutevakkıf olduğu umûrun (8) küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile mûmâ ileyh Mithat Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb (9) nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhût (10) ve iltizâm eyledi dedikte ğbbe't-tasdıku'ş-şer'-î tescîl kılındı. Fî 22 Rabîu'l-Evvel 303

(11) Vekîl-i mûmâ ileyh Mithat Efendi

(12) Müvekkile-i mezbûre Güllü Hâtûn

(13) Zâtı ma'lûmum olan Güllü Hâtûn'un emri üzere imzâ ve temhîr eyledim

(14) Mu'arrif Kisarna karyesinden Abdullahoğlu Mustafa b. Hasan

(15) Mu'arrif İmâret Caferzâde Hasan Efendi ibn Mehmed Efendi

KAYIT-179: VEKÂLET HÜCCETİ

(26 Rabîu'l-Evvel 1303; 2 Ocak 1886)

(16) Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar mahallesi sâkinelerinden olup ma'rifetü'z-zât Güllü Hâtûn ibnet-i Kazancıoğlu (17) Ağa ibn Mustafa Ağa meclis-i şer'de Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında (18) takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp nefsi Pulathâne kasabasının medrese karşısında mukaddimen (19) binâ ve inşâ eylediğim vakf şadırvânın kunvâtından intifa' etmek üzere mahalle-i mezkûreden (20) Hacı Hamidoğlu Mesûd Efendi fuzûli kunvâta vaz' etmekle husûs-u mezkûru taleb-i da'vâya (21) bundan mukaddem Beşirzâde Mithat Efendi'yi tevkîl etmiş isemde bu kere vekâletten azl ederek (22) yerine mezbûr Mehmed Efendi'yi husûs-u mezkûru talep ve da'vâ ve lede'l-iktizâ husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye vekîl nasb ve ta'yin eylediğimde (23) ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağı edâya taahhût ve iltizâm eyledi (24) dedikte ğbbe't-tasdıku'ş-şer'-î tescîl kılındı. Fî 26 Rabîu'l-Evvel 303

(25) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(26) Müvekkile-i mezbûre Güllü Hâtûn

(27) Mezbûrenin mührü olmadığından emri üzere temhîr eyledim

(28) Mu'arrif Abdullahoğlu Mustafa b. Hasan

(29) Mu'arrif Caferzâde Hasan Efendi ibn Mehmed Efendi

VARAK 60-B

KAYIT-180: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RİÂYET DA'VÂSI

(28 Rabîu'l-Evvel 1303; 4 Ocak 1886)

(1) Tarbzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Tonya nâhiyesine tâbî' Komitak karyesi sâkinelerinden zâtı Kitapçı (2) Hasan Efendi ibn el-Hâc Mustafâ Ağa ve Fâikoğlu Osmân Efendi ibn (boş) ta'ifleriyle ma'rûfe olan Osmânoğlu Kerîmesi (3) Havva Hâtûn ibnet-i Ebubekir b. Osmân meclis-i şer' de karye-i mezkûre ahâlisinden Hacı Kerîmoğlu Ahmed ibn Mustafa muvâcehesinde (4) dört yüz guruşa hâvî elli bir bin akça mehr-i müeccel tesmiyesiyle mezbûr Ahmed zevc-i dâhilim olup lâkin on aydan (5) beri benim nafakam ve kisvemi vermeyûp hukûk-u zevciyyete riâyet etmediğinden binâenaleyh tenbîh olunmak matlûbumdur (6) deyû da'vâ ettikte mezbûr Ahmed dahi cevâbında on iki bin akça mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i (7) medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr lâkin bundan akdem altı ay mukaddem yani geçen Ramazanu'l-Mübârek'in on birinci günü (8) Mustafa Efendi huzûrunda tarih-i mezkûrde talak-ı sülûs ile mezbûre Havva Hâtûn'u tatlîk ve hal' eyledim mehr-i mezkûresiyle (9) nafaka-i iddet-i ma'lûmesi içûn cem'an iki yüz guruşunu kendisine edâ ve teslîm idûp ve hukûk-u zevciyyete tarafeynden (10) her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i sahih-i şer'-î ile ibrâ ve ıskât eylediğimiz nâhiye-i mezkûre tarafından i'lâm ve mazbâtamız (11) vardır deyû da'vâ mezbûr Havva Hâtûn dahi cevâbında mezkûr Ramazanu'l-Mübârek'in bayramı mezbûr Ahmed'in (12) zevce-i menkûhası olduğumu isbât ederim deyû da'vâ mezbûr Ahmed'in iddiâsını inkâr. (13) Fî 28 Rabîu'l-Evvel 303

(14) Müddeî-i mezbûr Ahmed b. Mustafâ

(15) Müddeîye-i mezbûre Havva Hâtûn

(16) Mezbûrenin mührü olmadığından işbu parmağını tasdîk ederim. İmâret mahallesinden Ali Paşazâde Ali Fâik Efendi ibn Mehmed

(17) Mu'arrif nâhiye-i mezkûreden Hubluoğlu Ali Osmân Efendi

(18) Mu'arrif nâhiye-i mezkûreden Hubluoğlu Musa b. Mustafâ

(19) Şehriyyî müdde'îye mezbûr Havva Hâtûn'a zevc-i mezbûr (20) Kerîmoğlu Ahmed üzerine kırk beş guruş nafaka (21) farz ve takdîr olunduğu. Fî 28 Rabîu'l-Evvel 303

(22) Mehmed Efendi oğlu Osmân Efendi ibn Mehmed

(23) Hacı Keleşlerzâde Ahmed Ağa ibn el-Hâc Keleşler

(24) Mukayyed es-Seyyid Bahaddîn Efendi muhızır Hasan Ağa

(25) Ali Beşlerzâde Ali Ağa

(26) Tabâkçızâde Mehmed Efendi

VARAK 61-A

KAYIT-181: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(3 Rabîu'l-Âhır 1303; 8 Ocak 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Amasya mahallesi ahâlisinden olup mehmiyye-i İstanbul'da (2) tersâne-i âmire mektubu kalemi müdürü iken bundan akdem vefât eden Hacı Arif Ağazâde Mehmed Emîn Hilmi Efendi (3) ibn el-Hâc Arif Ağa ibn Alemdar Hüseyin Ağa'nın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve (Zekiye (4) Hânım ibnet-i Bekir Ağa ve) Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah ve zevce-i mezbûre Havva Hânım'dan mütevellîdler (5) sulbi kebîr oğulları İlyas Sâmi ve Mehmed Asım Efendiler ve sulbiye kebîre kızları Sâime ve Hâfize Mihriban ve zevce-i mezbûre (6) Zekiye Hânım'dan mütevellîdler sulbi sağîr oğlu Mehmed Emîn ve sulbiye sağîre kızları Asiye ve Hayriye'ye inhisârı tahakkukundan sonra (7) müteveffâ-i mûmâ ileyh ve dâinlerinden fi'l-asl medîne-i merkûmenin Debbaghâne mahallesi ahâlisinden olup el-yevm (8) Cezayir bahr-ı sefiyye vilâyeti merkez mutasarrıfı saâdetli Hüseyin Rüşdü Pâşa ibn Ali Efendi tarafından bâ-hüccet-i şer'iyye (9) vekîl-i mürsel-i şer'îsi sâlifü'z-zikr Debbaghâne mahallesi ahâlisinden Şehbenderzâde Şükrü Efendi ibn el-Hâc (10) Ömer Efendi meclis-i şer'-i münirde müteveffâ-i mûmâ ileyhın tereke-i vâfiyyesine bi'l-isâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedleri (11) sâbit ve mütehakkık olan nefsinden asıl ve sıgâr-ı mezbûrünün tesviye-i emirlerine bâ-hüccet-i şer'iyye mansûbe-i (12) vasîleri vâlideleri zevce-i mezbûre Zekiye Hânım ile verese-i mezbûrûndan zevce-i mezbûre Havva Hânım ve ibn kebîr (13) mûmâ ileyhimâ İlyas Sâmi ve Mehmed Asım Efendilerle bintân-ı kebîretân-ı mezbûretân Sâime ve Hâfize Mihriban Hâtûnlar taraflarından (14) zikr-i âti husûsta husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îleri medîne-i (15) merkûmenin İçkule mahallesi ahâlisinden Seltenzâde Mükremetli Hâfız Süleyman Efendi ibn el-Hâc Pîr Efendi (16) muvâcehesinde müvekkilim Pâşa-i muşârun ileyhânın medîne-i merkûme dâhilinde Vakfikebîr kazâsının İskefiye nâm mahalde (17) müteveffâ-i mûmâ ileyh Mehmed

Emîn Hilmi Efendi ile müştereken bâ-tapu mutasarrıf oldukları ma'lûme'l-hudûd ve'l-kıt'ât (18) emlâk ve arâzilerinden hisse-i şâyi'alarını icâr-u isti'câre ve icârelerini ahz u kabza ve makhbûzundan (19) cânib-i hazineye ait olan vergilerini ba'de'l-edâ bâkîsini müvekkilim Pâşa-i muşârun ileyhe irsâl (20) ve isâle tarafından ve vekâlet-i mutlaka ile vekîli bulunduğu cihetle güzêran eden doksan senesinden (21) doksan sekiz senesi nihâyetine değin hisse-i şâyi'a-i mezkûrelerden terâkim eden dört (22) bin yüz on üç guruş otuz paradan lâzım gelen vergisi ba'de'l-edâ (23) cihet-i merkûmeden mütebâkî lirâsı yüz yirmi guruş hasbıyla üç bin dokuz yüz yetmiş guruş on para müteveffâ-i mûmâ ileyhın (24) zimmetinde müvekkilim Pâşa-i muşârun ileyhe deynî olduğunu müteveffâ-i mûmâ ileyhe hayatında kendi hattı destiyle defterine (25) kayd ve temhîr ve ol vecihle zimmetinde deynî olan meblâğ-ı mütebâkî-i mezkûr üç bin dokuz yüz (26) yetmiş guruş on parayı müvekkilim Pâşa-i muşârun ileyhe kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle (27) meblâğ-ı mezkûru vaz'-ı yedi olduğu tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden bana edâ ve teslîme müvekkillerine izâfetle (28) vekîl-i mûmâ ileyh Hâfiz Süleyman Efendi'ye kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ (29) ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe müvekkillerinin vaz'-ul-yed olduklarını bi'l-vekâle (30) ikrâr müddei vekîli mûmâ ileyhın mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr. (31) Fî 3 Rabîu'l-Âhır 303

(32) Vekîl-i mûma ileyh Hâfiz Süleyman Efendi

(33) Vekîl-i mûmâ ileyh Şükrü Efendi

(34) Evkâf kâtibi Hacı Abdulhamid Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi

(35) Evrâk müdürü İbrâhim Efendi ibn el-Hâc Mustafa Ağa

(36) 20 2970

(37) 20 470

2500

VARAK 61-B

KAYIT-182: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(3 Rabîu'l-Âhır 1303; 8 Ocak 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Amasya mahallesi ahâlisinden olup mehmiyye-i (2) İstanbul'da tersâne-i âmire mektubu kalemi

müdfürü iken bundan akdem vefât eden Mehmed Emîn Hilmi Efendi (3) ibn el-Hâc Arif Ağa ibn Alemdar Hüseyin Ağa'nın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Havva Hânım ibnet-i Bekir Ağa (4) ve Zekiye Hânım ibnet-i Abdullah ve zevce-i mezbûre Havva Hânım'dan mütevellîdler sulbi kebîr oğulları İlyas Sâmi ve Mehmed Asım (5) Efendilerle sulbiye kebîre kızları Sâime ve Hâfize Mihriban Hâtûnlar ve zevce-i mezbûre Zekiye Hânım'dan mütevellîdler (6) sulbi saġîr oġlu Mehmed Emîn ve sulbiye saġîre kızları Asiye ve Hayriye'ye inhisârı tahakkukundan sonra müteveffâ-i (7) mûmâ ileyh ve dâinlerinden olup medîne-i merkûmenin Debbaghâne mahallesinde Şehbenderzâde Şükrü Efendi (8) ibn el-Hâc Ömer Efendi meclis-i şer' de müteveffâ-i mûmâ ileyhın tereke-i vâfiyyesine bi'l-isâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedleri (9) sâbit ve mütehakkık olan nefsinden asıl ve sıġâr-ı mezbûrünün tesviye-i emirlerine bâ-hüccet-i şer'iyye mansûbe-i (10) vasîleri vâlideleri zevce-i mezbûre Zekiye Hânım ile verese-i mezbûrûndan zevce-i mezbûre Havva Hânım (11) ve ebnân mûmâ ileyhimâ İlyas Sâmi ve Mehmed Asım Efendilerle bintân-ı kebîretân-ı mezbûretân Sâime ve Hâfize Mihriban (12) Hâtûnlar taraflarından zikr-i âti husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye vekîl-i müseccel-i şer'îleri medîne-i merkûmenin (13) İçkule mahallesi ahâlisinden Seltenzâde Mükremetli Hâfiz Süleyman Efendi ibn el-Hâc Pîr Efendi muvâcehesinde müteveffâ-i (14) mûmâ ileyhe hayatında gûzeran eden bin iki yüz doksan sekiz senesi Saferu'l-Hayr'ın on beşinci günü mâlımdan (15) ve yedimden istikrâz ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediġi üç bin altı yüz (16) guruşa mu'âdil otuz altı aded yüzlük mecîdi altını (17) müteveffâ-i mûmâ ileyhın hayatında zimmetinde alacak hakkım olup ve hatta meblâġ-ı mezkûr cihet-i merkûmeden zimmetinde (18) bana edâsı vâcib sahihan deynî olduğunu kendi hattı destiyle kendi defterine kayd ve tahrîr etmiş olmakla (19) ol vecihle zimmetinde alacaġım olan meblâġ-ı mezkûru kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle meblâġ-ı mezkûru vaz'-ul (20) yed olduġu tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhimden bana edâ ve teslîme müvekkillerine izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Süleyman (21) Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe (22) müvekkillerinin vaz'-ul-yed olduklarını bi'l-vekâle (30) ikrâr lâkin müddei-i mûmâ ileyhın mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr. (23) Fî 3 Rabû'l-Âhır 303 (24) Vekîl-i mûma ileyh Hâfiz Süleyman Efendi (25) Müddei-i mûmâ ileyh Şükrü Efendi (26) Evkâf kâtibi Hacı Abdulhamid Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi (35) Evrâk müdfürü İbrâhim Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi

(28) 2600

(29) 200

VARAK 62-A

KAYIT-183: VAKF SUDAN KEFF-İ YED DA'VÂSİ

(11 Rabîu'l-Âhır 1303; 16 Ocak 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhisinden Akçaabad nâhiyesinin nefsi kasâbası mahallâtından (2) Dürbinar mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Kazancıoğlu kerîmesi Güllü Hâtûn ibnet-i Ahmed Ağa ibn Mustafa tarafından (3) zikr-i âti husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa (4) meclis-i şer'î şerîf-i enverde zikr-i âti suya Akçaabad nâhiyesinin Kolyera karyesi ahâlisinden Emâneoğlu Ahmed İbrâhim nâhiye-i mezkûreye tâbi' Dürbinar mahallesi ahâlisinden Mersaboğlu Ömer b. Ali mahalle-i mezkûre ahâlisinden Bîraneoğlu Mustafa ibn Hasan nâm kimesne şahâdetleriyle bahs olan da'vâ üzere vaz'-ı yedi sâbit ve mütehakkık olan mahalle-i mezkûre ahâlisinden (5) Kâmioloğlu Mesûd Efendi ibn el-Hâc Abdulhamid tarafından husûs-u âtîde husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i (6) âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi de'âvî vekîllerinden Arif Efendi ibn Mehmed Tâhir Efendi (7) muvâcehesinde medîne-i merkûme evkâf muhâsebecisi izzetlü Nimetullah Efendi tarafından husûs-u câide (8) vekîl-i müseccel-i şer'îsi olup kibel-i şer'den dahi husûmet re'y olunan evkâf kâtibi Hacı Abdulhamid (9) Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi hâzır olduğu hasra mine'l-kadîm sâhibu'l-hayrât ve'l-hasanât Serdarzâde (10) müteveffâ Hasan Ağa'nın sâlifü'z-zikr Akçaabad nâhiyesinin zikr olunan Dürbinar mahallesinde kâin cami-i şerîf (11) ve talebe-i ulûma mahsûs medreseleri kurbunda inşâ gerdesi olan şadırvânına Efteliza nâm (12) mahalden mine'l-kadîm cereyân idûp gelirken murûr-u eyyâm ve gürûrû a'vâm ile atîk şadırvân-ı mezkûr (13) müşrif-i harâp olduktan sonra sâhibu'l-hayrâtın evlâdı akrabasından müvekkilem mezbûre Güllü Hâtûn (14) bundan mukaddem mahalli mezkûrde binâ ve inşâ eylediği şadırvâna kadîm vech üzere (15) mâ-i mezkûr cereyân eylediği işbu meclis-i şer'de ibrâz olunan fi 8 Haziran 1299 ve fi 19 Eylül 1299 (16) tarihli nâhiye-i mezkûre tarafından vârid olan birer kıt'a mazbâta ve şahâdetnâme nâtik olduğu üzere (17) müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi'nin babası Hacı Abdulhamid hayatında müddet-i müdürde ve ba'de'l-vefât oğlu müvekkil-i (18) mezbûr Mesûd Efendi muvâcehesinde hayli seneler mâ-i mezkûr şadırvân-ı mezkûr kunvâtına câri (19) olup şadırvân-ı mezkûre mine'l-kadîm cereyân idûp kendileri akşam ve sabah şadırvân-ı (20) mezkûrden su ahzıyla şerb idûp bilâ özri şer'-î sükût idûp mâ-i mezkûrun esnâ-i (21) tarîkte

kudem-i asliyyesine aslen taaddi ve taarruz olunmamak lâzım gelirken şart-ı vakfa mugâyir (22) ve kadîme muhâlif ve şer'-i şerîfe gayrı muvâfık olarak müvekkilem mezbûre mâ-i mezkûrden müvekkil-i mezbûr (23) Mesûd Efendi'ye intifa'a meydan vermediği cihetle müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi esnâ-i tarikte (24) mezkûr Dürbinar mahallesinde kendi bahçesi duvarı kenarında mâ-i mezkûr kunvâtına bi-gayrı hak olup (25) kadîme mugâyir mâ-i mezkûru muhdes delikten dışarı cereyân ettirilmesine binâen mezkûr şadırvânın (26) suyuna külli hâlel ve nâkise gelüp hatta bazı zaman külliye münkatı' olarak cemâat-ı müslimîn abdest (27) almaya su bulamadıklarından cami-i mezkûrun cemâatı gayet ekall bir sûret gayrı lâyıkaya tenezzül etmekle vakf-ı (28) mezkûrun sûret-i hasene-i asliyyesine ircâ' ve medrese-i merkûme talebe-i ulûmunun su almak üzere (29) mesâfe-i ba'ide mahallere gidüp gelmekte düçâr oldukları sefâletten tahlîs için (30) suâl olunup mezkûr kadîm kunvâta hâdis olarak vaz' eyledikleri deliğin seddiyle mezkûr (31) sudan keff-i yed ve şadırvân-ı merkûma cereyân eden suyun kunvâtına ke'l-evvel duhulde (32) kadîm-i vechle cereyânına mûmâneât etmemek üzere müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi'ye izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh (33) Arif Efendi'ye cânib-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle ba'de'l-da'vâ ve'l-istintak (34) vekîl-i mûmâ ileyh Arif Efendi dahi cevâbında müvekkilim mezbûr Mesûd Efendi'nin (35) bahçesinden çıkûp mezkûr şadırvâna cereyân eden sudan kadîminden beri bahçenin mutasarıf-ı (36) sâbıkları intifa' ede gelmekle olduğu gibi müvekkilim dahi bir günü zarar ve zararı mûcib olmayacak

VARAK 62-B

(1) Sûretle ve kadîm-i vecihle mezkûr sudan intifa' eylemekte olduğunu iddiâ-i birle vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'nin (2) mâ-adâ müddeâsını inkâr vekîl-i mezbûr Molla Mehmed dahi cevâbında mâ-i mezkûr kadîm eyyâmdan beri atık vechiyle (3) şadırvân-ı mezkûre müstakillen cereyân eylediği ve müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi muvâcehesinde (4) on yedi sene müddet ancak şadırvân-ı mezkûre cereyân eylediğini bilâ özri şer'-î sükût (5) eylediğinde mâ-adâ ve bundan iki sene mukaddem kadîm kunvâtını tagyîr ederek kendi bahçesine bir küp (6) vaz' idüp suyu ahz etmek haddinde iken müvekkilim mezbûre küpünü ref' ettirip kadîm mecrâsından (7) cereyân idüp binâenaleyh müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi bu suda benim hakkım yoktur bu vakf (8) sudan bana bir meşrebe sığacak mahal bey' eyle deyû bu ana kadar şirâyâ tâlib olduğunu meşhûr (9) ve tevâtûran isbât ederim deyû da'vâ

vekîl mûmâ ileyh Arif Efendi dahi tekrar cevâbında (10) vekîl-i mezbûr Molla Mehmed'in iddiâsını inkâr eylediği. (11) Fî 11 Rabîu'l-Âhır 303

(12) Müddeâ aleyh vekîl-i mûmâ ileyh Arif Efendi

(13) Müddeî vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(14) Hâzır-ı mûmâ ileyh

(15) Husûs-u mezkûr hakkında iştirâyâ yani müddeî-i 'aleyh izne tâlib olduğuna dâir (16) müddeîye-i mezbûrenin yazdırmış olduğu şahidlerin (17) isimleri ber vech-i zîr beyân olunur.

(18) Akçaabad nâhiyesinin Lefka karyesinden Kırımlıoğlu Sâlih b. Osmân

(19) " " " " Mulaloğlu Bekâr b. Hüseyin

(20) " " Fiz karyesinden Karbuzoğlu Bekâr b. Hüseyin

(21) " " Kalenüma karyesinden Ayvazoğlu Ömer b. Hüseyin

(22) " " " " Hüseyin Çavuşoğlu Mehmed b. Hüseyin

(23) " " " " Molla Durmuşoğlu İzzet b. Hasan

(24) " " Dürbinar mahallesinden Bayramoğlu Mustafa b. Hasan

(25) " " " " Yağcıoğlu Mikdâd b. Hacı Hasan

(26) " " Kolyera karyesinden Memişoğlu Memiş b. Ahmed

(27) " " Kalenüma karyesinden Yoloğlu Mehmed Ali b. Osmân

(28) Medine-i Trabzon'a merbût Kisarna karyesinden Topal Mustafâ oğlu Mustafâ b. Hasan

(29) Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar

(30) Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar mahallesinden Hacı Tosunoğlu Mehmed Ali b. Bekir Reis

(31) Dürbinar mahallesinden Hacı Tosunoğlu Bekir Reis b. Memiş Kaptan

(32) Mahalle-i mezkûreden Hacı Ahmedoğlu Molla Şükrü Efendi b. Hacı Ahmed Ağa

(33) Mahalle-i mezkûreden Kazancıoğlu Mustafâ b. Ömer Ağa

(34) Mahalle-i mezkûreden Kürkçüoğlu Mehmed Aka b. Abdullah

(35) Mahalle-i mezkûreden Serdarzâde Mehmed Ağa b. Reşîd Ağa

(36) Mahalle-i mezkûreden Hacı Ömerzâde Emîn Efendi b. Dervîş Ağa

(37) Ber vech-i bâlâ yazdırmış olduğum on sekiz nefer şahidlerden başka şahidim (38) olmadığımı mubîn işbu mahalle şerh ve temhîr ettim. (39) . Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 303

(40) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

VARAK 63-A

KAYIT-184: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(20 Rabîu'l-Âhır 1303; 25 Ocak 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından İskender Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât (2) eden Asker-i Şâhâne-i Nizâmiye Tekâüd Binbaşlarından Hüseyin Bey Mustafa b. Abdullah'ın ber vech-i âtî (3) oğlu ve vârisi olduğunu iddiâ eden mezkûr İskender Paşa mahallesinde müsâfiran sâkin Ahmed b. el-mezbûr Hüseyin Bey (4) b. Mustafa meclis-i şer' de müteveffâ-i mûmâ ileyhın zıkr-i âtî medyûnu Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil mahzârında (5) vekîl-i mürsel-i şer'îsi (6) üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp ben müteveffâ-i mûmâ ileyh Hüseyin Bey ibn Mustafa b. Abdullah'ın hayatında (7) firâşından hâsıl ve zevce-i mutlakası Fatıma Hâtûn ibnet-i Abdurrahman'dan mütevellîd sulbi oğlu olup (8) vefât ettikte verâseti oğlu benimle zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice Hâtûn ibnet-i (boş) ile mezbûreden (9) mütevellîd sulbi sağır oğlu Mehmed ve Sâbire ile halen der-aliyyede sâkineler sulbiye kebîre kızları Nurîye ve Adile'ye (10) münhasıra olup bizden başka vâris ve terekesine müstahak âhar kimesnesi olmamakla mûrîsimiz müteveffâ-i (11) mûmâ ileyhın hayatında mezbûr Osmân Ağa zimmetinde cihet-i karzdan alacağı olan yirmi dört gurusu (12) kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûrden mesele-i mirâsımız üzere bana isâbet (13) eden hisse-i irsiyemi bana edâ ve teslîme mezbûr Osmân Ağa'ya kıbel-i şer' den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû ba'de'l-da'vâ (14) ve'l-istintak ol dahi cevâbında cihet-i merkûmeden müteveffâ-i mûmâ ileyhe zimmetinde ol mikdâr gurusı deynî (15) olduğunu ikrâr lâkin müddeî-i mezbûrun mâ-adâ verâset müddeâsını inkâr.

(16) Fî 20 Rabîu'l-Âhır 303

(17) Müddeâ aleyh mezbûr Osmân Ağa

(18) Müddeî-i mezbûr Ahmed Efendi

(19) Şuhûd İskender Paşa mahallesi muhtarı Müezzinzâde Ömer Efendi ibn İbrâhim

(20) Şuhûd Tekye mahallesinden Ayaşzâde Şükrü Efendi ibn Ahmed Ağa

KAYIT-185: VEKÂLET HÜCCETİ**(25 Rabîu'l-Âhır 1303; 30 Ocak 1886)**

(21) Yomra nâhiyesinin Civre karyesi ahâlisinden Sürmelioglu Ahmed b. İsmâil b. Hasan (22) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i (23) 'ani'l-merâm idûp karye-i mezkûre sâkinelerinden Çolakoğlu kerîmesi Cemîle Hâtûn ibnet-i Mehmed nâm hâtûn'a (24) mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i gayrı medhûlün bihâm olup karye-i mezkûre sâkinlerinden (25) Çolakoğlu Mehmed b. Hüseyin fuzûli zevcemdir müdâhale etmekle husûs-u mezkûru merkûmeden (26) telep ve da'vâ ve lede'l-hâce husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce terk ve tatlîka (27) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyeye ile (28) mezbûr Mehmed Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl (29) ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbbe't-tasdîk (30) tescil kılındı. Fî 25 Rabîu'l-Âhır 303

(31) Vekîl-i mezbûr Molla Mehmed

(32) Müvekkil-i merkûm Ahmed

(33) Mu'arrif karye-i mezkûre İmamı Sağıroğlu Molla Ömer b. Molla Ali

(34) Mu'arrif karye-i mezkûreden Pehlivanoglu Süleyman b. Hasan

VARAK 63-B**KAYIT-186: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI****(28 Rabîu'l-Âhır 1303; 2 Şubat 1886)**

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Kemer kaya mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât (2) eden Kırımlioğlu Mustafa Emîn Ağa ibn Hüseyin b. Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Şükriye (3) Hâtûn ibnet-i Tevrîdioğlu Hüseyin Ağa ve mezbûreden mütevellidler sulbi sağır oğulları Râgıp ve Murâd (4) ve Kendisinden mukaddem vefât eden zevcesi Şahsi Hâtûn ibnet-i Abdullahdan mütevellidler sulbiye kebîre kızı (5) Saâbire'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'-il-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra nefsinden asıl (6) ve sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i

emirlerine vasî-i mansûbeleri vâlideleri zevce-i mezbûre Şükriye Hâtûn (7) tarafından husûsi işte vekîl-i müseccel-i şer'îsi medîne-i merkûmenin Eksotha mahallesinden Hallaçzâde Mehmed Yazıcı ibn (8) Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mezkûr Kemerkeya mahallesinden müteveffâ-i mezbûrun li-ümmün er karındaşı Mehmed Efendi (9) ibn Abdulazîz tarafından kezâlik husûs-u câide vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Molla Mehmed ibn Mustafa (10) mahzârında müvekkilem mezbûre Şükriye Hâtûn'la vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrânın mürîsleri mezbûr (11) Mustafa Emîn Ağa vefâtından mukaddem li-ümmün er karındaşı müvekkil-i mezbûr Mehmed ile birlikte Akçaabad nâhiyesinin (12) Dürbinar mahallesinde vâki' bir kıt'a zeytin tarlasını müvekkil-i mezbûrun beyân eylediği iki yüz yirmi beş aded (13) yüzlük Osmânî altınını âhara furûhat idüp meblâğ-ı mezbûru müteveffâ-i mezbûr hayatında müşteriden (14) ahz u kabz ettikten sonra müvekkil-i mezbûr bi'l-emâne ahz u kabz ile yedinde mevcûd iken merkûm Mustafa (15) Emîn Ağa hastalanıp bir müddet zarfında vefât etmekle meblâğ-ı mevcûd huzûr-u şer'de kendisinden talep (16) olundukta i'tâyı takrîr ve itirâfla zîrîni imzâ eylediği muhâsebesi meyânında otuz adedinin (17) tüccârdan Doksanoğlu Hacı Süleyman'a müteveffânın borcu var idi hayatında kendisi verdi idi deyû (18) şerhile meblâğ-ı mevcûdeden tenzîl eylediğinden sonra mezbûr Hacı Süleyman mahkemeye bi'l-celp suâl (19) olundukta diğer zabıtnâmede ikrâr eylediği vecihle müteveffâ-i merkûmede kat'an alacağı olmayıp ancak (20) cihet-i ahz u i'tâdan müvekkil-i mezbûr Mehmed ile karındaşı Ahmed'de olan alacağına mahsûben (21) müvekkil-i mezbûrdan almış olduğunu beyânıyla zîrîni temhîr eylemiş ol vecihle zikr olunan otuz aded (22) lirânın müvekkil-i mezbûr Mehmed zimmetinde olduğunu tebyîn etmiş olduğundan meblâğ-ı mezbûr eytâm sandığına teslîm (23) edilmek üzere halen talep ederim deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında vekîl-i mezbûr Mehmed (24) Yazıcı'nın iddiâ gerdesi olan iki yüz yirmi beş aded lirâ-i Osmânî müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa yedinde (25) hiç bir sûretle mevcûd olmayıp ancak meblâğ-ı mezbûrdan müteveffâ-i mezbûr Mustafa Emîn Ağa hayatında (26) müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa'ya cihet-i karz-ı şer'den seksen aded ve Pulathâne'li Hacı Ahmed Can Efendi'ye (27) yetmiş aded lirâ-i Osmânî vermiş olduğu gibi mukaddimen kendi emri üzere müvekkilim mezbûr tüccârdan (28) Doksanoğlu Hacı Süleyman Ağa'dan istikrâzla kendisine vermiş olduğu otuz aded lirâ-i (29) Osmânî'ye olan kefâletten dolayı meblâğ-ı mezkûru hayatında müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa'ya ba'de'l-edâ (30) ol dahi dâyin-i mezbûr el-Hâc Süleyman Ağa'ya ol vecihle teslîm etmiştir deyû vekîl-i mezbûr Mehmed Yazıcı'nın (31) mâ-adâ müddeâsını inkâr. Fî 28 Rabîu'l-Âhır 303

(32) Vekîl müddeâ aleyh mezbûr Molla Mehmed

(33) Vekîl müddeâ-i mezbûr Mehmed Yazıcı

- (34) Kemer kaya mahallesinden Rize karantinacısı İsbirlioğlu Ali Osmân b. Tûfân
 (35) ” ” ” ” İsbirlioğlu Ahmed b. Tûfân
 (36) Yomra nâhiyesinin Huzari karyesinden Cevranoğlu Ahmed b. Mehmed
 (37) ” ” ” ” Konkoroğlu Hasan b. Mehmed
 (38) ” ” ” ” Cevranoğlu Ali b. Osmân
 (39) ” ” ” ” Cevranoğlu Hasan b. Osmân
 (40) Bâlâda beyân eylediğim altı nefer şâhidlerden başka şâhidim olmadığını mubîn işbu zeyl temhîr kılındı. (41) Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 303
 (42) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi
 (43) Vapurların Rize'ye gitmesinden itibaren on beş güne kadar (44) muharrer olan şâhidlerimi getireceğime mahkeme-i şer'iyeden işbu müddete değin (45) mühlet aldığı mubîn işbu mahalle şerh verildi. Fî 23 Receb 303
 (46) Azîz Alizâde Mehmed

VARAK 64-A

KAYIT-187: MUHÂLAA HÜCCETİ

(19 Cemaziye'l-Evvel 1303; 23 Şubat 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Maçka nâhiyesine tâbi' Cakânoy (2) karyesi sâkinelerinden Sâlihoğlu kızı Gülcemâl bint-i Kürt Ali b. Abdullah tarafından vekîl-i (3) müseccel-i şer'îsi medîne-i merkûmenin Yeni Cuma mahallesinden Mehmedoğlu Abdulhamid b. Mehmed meclis-i (4) şer'de medîne-i merkûmenin Boztepe-i Bâlâ mahallesi sâkinlerinden müvekkile-i mezbûrenin zevc-i (5) gayrı dâhili Hacı Hüseyinoğlu Mehmed b. el-Hâc Hüseyin ibn Memiş muvâcehesinde mezbûr Mehmed beş yüz guruş (6) mehr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilem mezbûrenin zevce-i gayrı dâhili olup lâkin beynlerinde adem-i hüsn-i (7) mu'âşeretten nâşî müvekkilem mezbûre zevce-i gayrı medhûlün bihâsı bulunduğu ecelden lâzım gelen nisf (8) mehr-i müeccel-i mezkûru olan iki yüz elli guruş üzerine sulh olduğumda ol dahi sulh-u mezkûrun (9) ba'de'l-kader hukûk-u zevciyyete müteallik da'vâ tarafından her biri âharın zimmetini bi'l-vekâle ve isâle (10) ibrâ ve iskât eyledikleri işbu mahalle şerh verildi. Fî 19 Cemaziye'l-Evvel 303
 (11) Müddeî aleyh Mehmed

(12) Vekîl-i mezbûr Abdulhamid

(13) Çanakçızâde Mehmed Efendi Osmân Çavuş Muhzır Hasan Ağa

KAYIT-188: VEKÂLET HÜCCETİ

(21 Cemaziye'l-Evvel 1303; 25 Şubat 1886)

(14) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar mahallesinden Hacı Hamîdzâde Mesûd Efendi ibn (15) Hacı Hamîd Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde İmâret mahallesinden Ali Fâik Ağa ibn Mehmed mahzârında takrîr-i (16) kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm nâhiye-i mezkûrenin Dürbinar mahallesinde kâin bir bâb şadırvân suyundan dolayı (17) mahalle-i mezkûre sâkinelerinden Kazancıoğlu kerîmesi Güllü Hâtûn ibnet-i Mehmed ile husûmet ve red cevâba (18) ve husûs-u mezkûr mutevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye (19) ile mezbûr Ali Fâik Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi vekâlet-i (20) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüt ve iltizâm eyledi dedikte gıbb (21) et-tasdikü's-şer'-î tescîl kılındı. Fî 21 Cemaziye'l-Evvel 303

(22) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(23) Müvekkil-i mezbûr Mesûd Efendi

KAYIT-189: MUHÂLAA HÜCCETİ

(21 Cemaziye'l-Evvel 1303; 25 Şubat 1886)

(24) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekye mahallesinde sâkine ve zâtî ta'rif-i şer'-î ile (25) ma'rûfe olan Hâce Güllü Hâtûn ibnet-i Kayınoğlu Osmân b. Abdullah tarafından zikr-i âfî husûsta vekâlet-i (26) mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i (27) enverde medîne-i merkûme nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbî' Hosmeşalos karyesi ahâlisinden Ali Efendi (28) oğlu Ali Osmân Ağa ibn Abdülhalim tarafından zikr-i âfî husûsta husûmet ve red cevâba vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i (29) şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Ali Fâik Ağa ibn Mehmed Ağa muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr Osmân Ağa beş yüz guruş (30) mehr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilem mezbûre Hâce Güllü Hâtûn'un zevce-i dâhili olmakla müvekkil-i mezbûr Ali Osmân'ın (31) firâşından hâsıl ve müvekkilem mezbûreden mütevellîd hala hacr ve terbiyesinde olan sağır oğlu Nazmî ile (32) kendisini bir mesken-i şer'-î olan mahalde iskân ile nafakalarını

vermediğinden müvekkilem mezbûreyi (33) medîne-i merkûmede iskân ile nafakalarını îfâya bir kefil irâe eylemesi matlûbumdur deyû da'vâ ettikte (34) ol dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre müvekkil-i mezbûr Ali Osmân Ağa'nın zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr lâkin (35) müvekkilim mezbûr Ali Osmân Ağa müvekkile-i mezbûreyi nâhiye-i merkûmede akd ve tezvîc eylediğinden müvekkile-i mezbûre nâhiye-i mezkûrede (36) müvekkilem mezbûrun menziline sâkin olsun ve bir mu'teber kefil irâe ederim deyû da'vâ vekîl ve mezbûr Mehmed Efendi (37) cevâbında müvekkilem mezbûre şehir kızı olup burada akd olduğu sicilât-ı (38) mahkeme-i şer'iyede mukayyed olduğu ve akd eylediği esnâda şehirden bir tarafa götürmeyeceğini va'd etmiş olmakla

VARAK 64-B

(1) Olmakla ol vecihle müvekkilem mezbûreyi akd eylediğinden köylere gidemeyeceğinden burada mesken-i şer'-î olan (2) bir mahalde iskân ettirilmiş olmadığı sûrette mikdârı kâfi nafakanın müvekkilem mezbûre ile hala hacr ve terbiyesinde (3) bulunan sağır oğlu mezbûr Nazmî'ye bi't-takrîr i'tâsına tenbîh olunması husûs-u bi'l-vekâle talep ederim deyû her biri (4) âharın ber vech-i bâlâ da'vâlarını inkâr. Fî 21 Cemaziye'l-Evvel 303 (5) Müddeâ aleyh vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(6) Müddeî vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(7) Mezbûre Hâce Güllü Hâtûn zevc-i mezbûresine vekîl Ali Fâik Efendi muvâcehesinde (8) mehr-i müeccel-i mezkûrum olan meblâğ-ı mezkûr beş yüz guruştan meccânen fâriga (9) olunup nafaka-i iddet-i ma'lûmem ve meûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere (10) zevcim müvekkil-i mezbûr Ali Osmân ile muhâlaa-i sahiha-i şer'iyeye ile hal' olduğumda ol dahi hal'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl (11) kendi eşyâlarımдан mâ-adâ zevc-i sâbıkım mezbûr Ali Osmân'ın zimmetini ibrâ-i sahih-i şer'-î ile ibrâ ve ıskât ve yine her (12) birimiz ber vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyû işbu zîr temhîr kılındı.

(13) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Efendi

(14) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

KAYIT-190: VEKÂLET HÜCCETİ**(23 Cemaziye'l-Evvel 1303; 27 Şubat 1886)**

(15) Medîne-i Trabzon'da Eksotha mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Güllü Hâtûn ibnet-i Durmuş Kaptan b. İbrâhim Meclis-i şer' de (16) İmâret mahallesinden Ali Fâik Efendi ibn Mehmed Ağa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp Boztepe-i Zîr mahallesinden (17) Yağcı Hacı Hasanoğlu Abdulazîz b. Hacı Hasan bundan akdem mehr-i müeccel-i ma'lûm tesmiyesiyle zevc-i (18) dâhilim olup beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeret olmadığından beni talak-ı sülûs ile tatlîk (19) eylediğinden zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet-i ma'lûmem ile (20) mezbûrun nezdinde olan ma'lûmu'l-esâmî eşyâ-i muharrere-i mezkûremi mezbûrdan (21) talep-i da'vâ ve ahz u kabza ve bana irsâl ve isâl ve teslîme ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya (22) ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafimdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i (23) sahiha-i şer' iyye ile mezbûr Ali Fâik Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde (24) ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gıbbe't-tasdîk tescîl kılındı. (25) Fî 23 Cemaziye'l-Evvel 303

(26) Vekîl-i mezbûr

(27) Müvekkile-i mezbûre Güllü Hâtûn

(28) Bâlâda muharrer parmak Güllü Hâtûn'un olup mührü olmadığından emri üzere tasdîk ettim.

(29) Mu'arrif Eksotha mahallesinden Hallaçoğlu Osmân b. Hüseyin

(30) Mu'arrif mahalle-i mezkûreden İmamoğlu Hacı Emîn b. İbrâhim

KAYIT-191: VEKÂLET HÜCCETİ**(23 Cemaziye'l-Evvel 1303; 27 Şubat 1886)**

(31) Akçaabad nâhiyesinin Dürbinar mahallesinden Hacı Ömerzâde Mehmed Efendi ibn Dervîş Hacı Hasan Ağa meclis-i şer' de (32) Yeni Cuma mahallesinden Çanakçı Zade Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp (33) Faros mahallesinden müteveffâ Abdi Ağazâde Hacı Osmân Efendi ibn Abdi Ağa'nın Ayyaş Mehmed Rüşdü (34) ve Mehmed Sabri ve Hatice Teberruke'nin mâlından vasîleri vâlideleri Emine Hâtûn ibnet-i Hâşim Ağa ile yedinden istidâne eylediğim mablâğ-ı ma'lûmdan dolayı (35) beynimizde mütekevvin muhâsebemizi rü'yete talep ve hariç-i sıhhatten da'vâlarımızda husûmet ve red cevâba ve inde'l-iktizâ (36) sulh ve ibrâya ve husûs-u mezkûr mütevakkıf

olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i (37) âmme-i sahiha-i şer'îyye ile mezbûr Mehmed Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eylediğimde ol dahi (38) vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledi dedikte gıbbe't-tasdîk tescîl kılındı. Fî 23 Cemaziye'l-Evvel 303

(39) Vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(40) Müvekkil-i mezbûr Hacı Ömerzâde Mehmed Efendi

VARAK 65-A

KAYIT-192: MUHÂLAA HÜCCETİ

(9 Cemaziye'l-Âhir 1303; 14 Mart 1886)

(1) İskender Paşa mahallesinde sâkine ve zâtı zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Neîme Hâtûn ibnet-i Yetrûkioglu (2) Hurşîd b. Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Akçaabad nâhiyesinin Oksu karyesinden Hasan Beşeoğlu (3) Mola Mehmed b. Ahmed b. Abdullah mahzârında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mezbûr Molla Mehmed bundan akdem (4) yedi yüz elli guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup beynimizde adem-i hüsn-i mu'âşeret olmadığına binâen (5) ben meccânen hal'a tâlib ve râgıp olmamla zimmetimde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan mehr-i müeccel-i mezkûrumdan meccânen (6) fârîga ve nafaka-i iddet-i muayyene-i ma'lûmem ve meûnet-i süknâm kendi üzerine olmak üzere altı mâh on günlükte yevmiyye nafaka-i zevciyye gurusunu 570 guruşunda alınan bedeli üzerene 700 guruş cem'an 1270 guruştan mezbûr Molla Mehmed'in zimmetinde olan ba'de'l-terk olarak mezbûr Molla Mehmed ile muhâla-i (7) sahiha-i şer'îyye ile hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkûru ba'de'l-kabûl hukûk-u zevciyyet ve ibtidâ-i (8) zevciyyetten işbu tarihe gelinceye değin beynimizde cereyân eden ve hukûk-u ma'lûme ve meçhûleye müteâllika âmme-i da'vâdan (9) her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmme-i sahiha-i şer'îyye ile ibrâ ve ıskât eyledik dediklerinde tescîl kılındı.(10) Fî 9 Cemaziye'l-Âhir 303

(11) Mezbûr Mola Mehmed b. Ahmed

(12) Mezbûr Neîme Hâtûn ibnet-i Hurşîd Ağa

(13) Mu'arrif mezbûrenin babası Hurşîd Ağa ibn Ali

(14) Mu'arrif Suva karyesinden Baltuoğlu Dervîş b. Mehmed

(15) Suva karyesinden Çolakoğlu Hüseyin b. Hüseyin zâtını ta'rif eden kesân

(16) İskender Paşa mahallesinden Batumda Yüzbaşızâde Sefer Ağa ibn Mustafa

(17) Ve babası Hurşîd onbaşı

(18) Mezbûr Molla Mehmed üzerine bin üç yüz iki senesi (19) Zi'l-Hiccu'l-Şerife'sinden itibâren mahkeme-i şer'iyeden (20) takdîr olunan bir mûcib hüccet-i nafaka yevmî üçer guruştan (21) işbu tarihe gelinceye altı mâh on günlük nafaka-i terâkimesi (22) cem'an beş yüz yetmiş guruş dahi bedel-i hal' namıyla (23) mezbûr Mehmed'e terk eylediğimi mubîn işbu (24) mahalle şerh ve temhîr eyledim. Fî 9 Cemaziye'l-Âhir 303

(25) Hurşîd onbaşı kerfimesi mezbûre Neîme Hâtûn

KAYIT-193: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(25 Cemaziye'l-Âhir 1303; 30 Mart 1886)

(26) Medîne-i Trabzon mahallâtından Eksosha mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Dâğıstânî Mehmed Bey ibn Ahmed Bey b. Abdullah'ın verâseti (27) zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâtûncuk Hâtûn ibnet-i Şükrü ve sulbi kebîr oğlu Mehmed Rızâ Efendi'ye münhasıra olduğu ledeyyi's-şer'-il-enver zâhir (28) ve mütehakkık olduktan sonra zâtı ta'rif-i şer'-î ile ma'rûfe zevce-i mezbûre Hâtûncuk Hâtûn'a meclis-i şer'de ibn mûmâ ileyh muvâcehesinde (29) ben iki yüz elli guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle müteveffâ-i mezbûrun zevce-i menkûha-i metrûkesi olmamla mahalle-i mezkûrede vâki' ma'lûme'l (30) hudûd ve'l-evsâf bir bâb mülk menzil ile bâ-defter-i müfredât bin guruş kıymetli eşyâ müteveffâ-i mezbûrun hayatında (31) yedinde mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât benimle mezbûr Rızâ Efendi'ye mevrûs olmuşken mezbûr Rızâ Efendi fuzûlî zabt (32) ve vaz'-ı yed etmekle suâl olunup mehr-i müeccel-i mezkûr ile menzil ve eşyâ-i muharrere-i mezkûrelerden semen-i hisse-i şâyi'amı (33) bana teslîme mezbûr Rızâ Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur (34) deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi inkâr menzil-i mezkûre vaz'-ı yedini ikrâr lâkin menzil-i mezkûr (35) babam müteveffâ-i mezbûr hayatında yedinde mülk ve hakkı iken 1300 senesi rebî-ul-ferdin 15. günü yedimde bulunan (36) sened mûcibince dört bin guruşa bana bey' idûp semen alacağı olan meblâğ-ı mezkûru bana hibe ve temlik eylediğinde (37) ben dahi ber vech-i muharrer iştira ve temellük ve tesellüm ve ittihab ve kabûl idûp duyûnu ref'a tasaddî eylediğinde ben da'vâ-i mezkûremden (38) bi't-tav' ve'r-rızâ iki yüz guruş üzerine sulh ve ibrâ olunup husûs-u mezkûrce ve sâir beynimizde cereyân eden hukûk-u (39) Şer'iyeye müteallika onu oğlum mezbûr Rızâ

Efendi'nin zimmetine ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahi ibrâ-i mezkûru (40) kabûl eyledikte tescîl kılındı. Fî 25 Cemaziye'l-Âhir 303

(41) İbn mezbûr Rızâ Efendi

(42) Hâtûncuk Hâtûn ibnet-i Şükrü

(43) Hâtûn mûmâ ileyhâ parmak bastığını tasdik ederim

(44) Mu'arrif Eksosha mahallesinden Hallaç Zade Mehmed Yazıcı Efendi ibn Mustafa

(45) Mu'arrif İmâret mahallesinden Hacı Osmân Efendizâde Menâş Efendi ibn el-Hâc Osmân Efendi

VARAK 65-B

KAYIT-194: NAFAKA HÜCCETİ

(8 Receb 1303; 12 Nisan 1886)

(1) Medîne-i Trabzon'da Tekye mahallesinde sâkine ve zâtı ma'rûfe olan Hâce Hâtûn ibnet-i Yetim Osmân b. Hüseyin meclis-i şer'î şerîf-i (2) enverde Yomra nâhiyesine tâbî Komera karyesi ahâlisinden zevc-i mutlakı Ali Efendioğlu Ali Osmân b. Abdülhalim Efendi (3) tarafından zikr-i âti husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi Ali Fâik Ağa ibn Mehmed Ağa mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkil-i mezbûr Ali Osmân Ağa ile beynimizde zevciyyet kâime (5) iken mezbûrun firâşından hâsıl ve benden mütevellid tahminen iki buçuk yaşında işbu hâzır-ı bi'l-meclis sulbi sağır oğlu (6) Nazmî'nin nafaka ve kisve bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyesi içün kıbel-i şer'den kadar-ı ma'rûfe nafaka farz ve takdîr (7) olunmak bi'l-hızâne matlûbumdur deyû takrîr-i meşrûsu vakı'a mutâbık ve nefsu'l-emre muvâfık ve zikr-i âti meblâğ (8) dahi kadar-ı ma'rûf idüğü zeylde muharreru'l-esâmî müslimînin meclis-i şer'de takdîr eyledi yevmî üçer guruştan şehri (9) doksan guruş takdîr olduğu tescîl kılındı. Fî 8 Receb 303

(10) Vekîl müddeî-i 'aleyh mezbûr Ali Fâik

(11) Müddeîye-i mezbûre Hâce Hâtûn

(12) Mezbûrenin mührü olmadığından emri üzere temhîr eyledim

(13) Mu'arrif ve ihbârandan de'âvî vekîllerinden Beşirzâde Ahmed Efendi ibn Ali Efendi

(14) Mu'arrif Tekye mahallesinden ve diğerk Tûfânzâde Emîn Ağa ibn Tûfân

(15) Yomra nâhiyesinden Komera karyesinden Bektaşioğlu Molla Ahmed b. Ali

(16) Tekye mahallesinden Birincioğlu Hasan Avâsî b. Mehmed

VARAK 66-A

KAYIT-195: İSBÂT-I VERÂSET HÜCCETİ

(18 Receb 1303; 22 Nisan 1886)

(1) Fi'l-asl Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' Zazana (2) Oğuz karyesi sâkinlerinden olup müddet-i müdüredan beri medîne-i merkûmede Tekye mahallesinde sâkin iken bundan (3) akdem vefât eden İnce Mehmedoğlu Bahçivancı Hüseyin Baba ibn Mehmed b. Ali'nin li-ebeveyn er karındaşı (4) müteveffâ Ali'nin oğlu ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddiâ eden sâlifü'z-zikr Zazana Oğuz karyesinden (5) İnceoğlu Ömer b. Ali b. Mehmed b. Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-i mezbûrun zikr-i âtî medyûnu (6) Bayram Bey mahallesinden Hacıoğlu Osmân Çavuş ibn Mehmed mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idûp benim babam ince (7) oğlu Ali b. Mehmed b. Ali ile müteveffâ-i mezbûr li-ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi Mehmed ve dedeleri (8) ismi Ali ve vâlideleri ismi Fatıma bint-i Korkutoğlu diğer Ali ve maskat-i re'sleri mezkûr Zazana (9) Oğuz karyesi olup ol vecihle müteveffâ-i mezbûrun verâseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu benimle hala (10) der-aliyyede sâkine sulbiye sağıre kızı Mahcûbe'ye münhasıra olup bizden gayrı vâris ve terekesine müstahak (11) âhar kimesnesi olmamakla müteveffâ-i mezbûrun hayatında ile'l-vefât cihet-i karz-ı şer'den mezbûr Osmân Ağa zimmetinde (12) alacak hakkı olup kable'l-ahz vefât etmekle alacağı olan yirmi dört guruştan mesele-i mîrâsımız (13) üzere on iki guruş hisse-i irsiyemi bana edâ ve teslîme mezbûr Osmân Ağa'ya kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ (14) ettikte ol dahi cevâbında müteveffâ-i mezbûre ile'l-vefât zimmetinde ol mikdâr guruş deynî olduğunu ikrâr müddei-i mezbûrun (15) mâ-adâ verâset müddeâsını bilmem deyû inkâr. Fî 18 Receb 303

(16) Medyûn-u mezbûr Osmân Çavuş

(17) Müddei-i mezbûr Ömer

(18) Şuhûd-u sâbit mezkûr Oğuz karyesinden Hacı Beşiroğlu Pîr Ağa ibn Hasan

(19) Sâbit Moloz tâbi'yesinden Asker-i Şâhâne topçu efrâdından (20) ve karye-i mezkûrde Usta Hüseyin nâm diğer Kozoğlu İsmâil b. Ali

(21) İnce Mehmedoğlu Ali

(22) Mehmed

(23) Hasan /fevt

(24) Ali /fevt

(25) Hüseyin /fevt müddeâ aleyh

(26) Mehmed /fevt

(27) Ömer /fevt

(28) Bint Mahcûbe /gâibe

(29) Mehmed Ali (30) İsmâil

VARAK 66-B

KAYIT-196: İHBARNÂME

(22 Receb 1303; 26 Nisan 1886)

(1) Medîne-i Trabzon İmâret mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Zekiye Hâtûn ibnet-i Bâzzâde Mustafa (2) Ağa'nın evlâdı sıgâr-ına mevrûs ve müntakil medîne-i merkûmeye merbût Tirzik karyesinde kâin ma'lûme'l-hudûd (3) bir kıt'a eşcârı müsmireli bahçe ve arâzilerini semen ve bedel-i misliyle âhara bey' ve ferâğ olunup esmân-ı (4) hasları irbâh ve istirbâh olunmak ve ber vech-i muharrer bey' olunmak sıgâr haklarında min külli'l-vucûh enfa' (5) ve evlâ olduğunu ala tarîku's-şahâde meclis-i şer'a ihbâr eylediğimizi mubîn işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı. (6) Fî 22 Receb 303

(7) Karye-i mezkûreden Tonyalıoğlu Mehmed b. Ali

(8) Muhtar karye-i mezkûre Abanoszâde Küçük Ali Ağa ibn Mehmed Ağa

KAYIT-197: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(24 Receb 1303; 28 Nisan 1886)

(9) Medîne-i Trabzon'da Debbağhâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hâfız Melik Hüseyin Efendi (10) ibn Ali Efendi'nin verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Zehra bint-i Evliya Efendi ve sulbi kebîr oğulları Mehmed ve Mahmûd (11) ve sulbiye kebîre kızı Asiye ve sulbi sağır oğlu Ali ve sulbiye sağire kızları Emine ve Sabriyye'ye münhasıra (12) olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra medîne-i Trabzon'un (boş) (13) mezkûr Debbağhâne mahallesinden müteveffâ-i mûmâ ileyh dâyinlerinden Hârtemâsizâde Edhem Efendi ibn Mehmed Dervîş Efendi (14) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde nefisinden asıl ve sıgâr-ı mezbûrünün vasî-i mansûbeleri ibn kebîr mezbûr (15) Mehmed Efendi muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr hayatında bin üç yüz iki senesi Muharremu'l-Haram'ının (16) on birinci günü mâlımdan ve yedimden iktirâzen ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği yüz yirmi beş (17) aded yüzlük mecîdi altını işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a sened mûcibince zimmetinde bana sahihan deyni olduğunu (18) mahz-ı şuhûdda dahi ikrâr ve itirâf idûp meblâğ-ı mezkûru kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle alacağım olan meblâğ-ı mezkûr (19) yüz yirmi beş aded tammu'l-vezn yüzlük mecîdi altını vaz'-ul-yed olduğu (20) tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden bana teslîme kibel-i şer'den vasî-i

mezbûra tenbîh olunmak matlûbumdur (21) da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe vaz'-ı yedini ikrâr müddeî-i mûmâ ileyhın (22) mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr. (23) Fî 24 Receb 303

(24) Müddeâ aleyh vasî-i mezbûr Mehmed Efendi

(25) Müddeî-i mûmâ ileyh Edhem Efendi

(26) Şuhûd Debbağhâne mahallesinden Dihkânzâde Eyüp Efendi ibn Ali Efendi

(27) Şuhûd mahalle-i mezkûreden Hamzazâde Osmân Efendi ibn Ali Efendi

VARAK 67-A

KAYIT-198: VEKÂLET HÜCCETİ

(26 Şa'bân 1303; 29 Mayıs 1886)

(1) Medîne-i Trabzon'da Kasım Ağa mahallesi ahâlisinden olup müddet-i müdfreden beri medîne-i merkûme nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbi' (2) Kocbe karyesinde sâkin iken bin üç yüz üç senesi Rabîu'l-Âhır'ının yirmi beşinci günü merhûm olan (3) Hoca el-Hâc Ebubekir Efendi ibn Osmân Efendi ibn Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Gülenvar Hâtûn (4) ibnet-i Hacı Feyzullahoğlu Hacı İsmâil ve diğeri Gülenvar Hâtûn ibnet-i Sunguroğlu Halîl Ağa ve zevce-i mezbûre (5) Gülenvar Hâtûn ibnet-i el-Hâc İsmâil'den mütevellîdler sulbi kebîr oğlu Fehmi ve sulbiye kebîre kızları Behîce ve Zehra (6) ve sulbi sağîr oğlu Hakkı ve zevce-i mezbûre diğeri Gülenvar Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi sağîr oğlu Rüşdü (7) ve sulbiye kebîre kızı Zâkire'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan (8) olup zâtları zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfeler zevcetân-ı mezbûretân Gülenvar ve diğeri (9) Gülenvar ve bint-i kebîre mezbûre Zâkire Hâtûnlardan her biri meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (10) karye-i mezkûre ahâlisinden Hocaoğlu Mustafa Efendi ibn Osmân mahzârında her biri takrîr-i kelâm (11) ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp mûrîsimiz müteveffâ-i mûmâ ileyhın burada ve nâhiye-i merkûmede ve mahalli sâirede (12) bi'l-cümle terekesini vaz'-ul-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu erbâbından taleb-i da'vâ (13) ve ahz u kabza ve makbûzunu müteveffâ-i mûmâ ileyhın defter-i kassâmına idhâle (14) ve lede'l-iktizâ husûmet ve red cevâba ve lede'l-hâce ancak nefislerimize izâfetle sulh ve ibrâyâ ve (15) mehr-i müeccel hukûkumuzu kezâlik taleb-i da'vâ ve ahz u kabza ve hisse-i irsiyemizi bir mûcib kassâm bize (16) isâl ve irsâl ve

teslîme ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan (17) vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'yye ile mezbûr Mustafa Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb (18) ve ta'yin ve âharı tevkîle dahi me'zûn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl (19) ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya taahhût ve iltizâm eyledi dediklerinde gıbbe't-tasdîku'ş-şer'-î tescîl kılındı. (20)) Fî 26 Şa'bân 303

(21) Müvekkile-i mezbûre Zâkire Hâtûn

(22) Müvekkile-i mezbûre Gülenvar bint-i Halîl Ağa

(23) Müvekkile-i mezbûre Gülenvar bint-i el-Hâc İsmâil

(24) Zâtları ma'lûmum olan zevcetân-ı mezbûretân Gülenvareyn ve bint-i mezbûre Zâkire Hâtûnların mührü olmadığı cihetle emri üzere imzâ eyledim Ömer Pâşazâde

(25) Mu'arrif karye-i mezkûreden Hocaoğlu Mehmed b. Ömer

(26) Mu'arrif Hacı Ömer oğlu Hâfız Zühdü ibn Ali Hilmi

VARAK 67-B

KAYIT-199: İSBAT-I VESÂYET HÜCCETİ

(26 Şa'bân 1303; 29 Mayıs 1886)

(1) Medîne-i Trabzon'da Kasım Ağa mahallesi ahâlisinden müddet-i müdüreden beri medîne-i merkûme nevâhîsinden Yomra nâhiyesine tâbî Kocbe karyesinde (2) sâkin iken 1303 senesi şehr-i Rabû'l-Âhır'ının yirmi beşinci günü vefât eden Hoca el-Hâc Ebubekir Sıdkı Efendi ibn (3) Osmân Efendi ibn Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Gülenvar Hâtûn ibnet-i el-Hâc İsmâil ve diğer Gülenvar (4) Hâtûn ibnet-i Halîl Ağa ve zevce-i mezbûre Gülenvar Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi kebîr oğlu Fehmi ve sulbiye kebîre kızları (5) Behîce ve Zehra ve sulbi sağır oğlu Hakkı ve zevce-i mezbûre diğer Gülenvar Hâtûn ibnet-i Halîl Ağa'dan (6) mütevellîdler ve sulbi sağır oğlu Rüşdü ve sulbiye kebîre kızı Zâkire'ye münhasıra olduğu mahz-ı hasm-ı câhid-i şer'de şuhûd-u (7) udulle ber nehc-i şer'-î sâbit ve subût-u verâsetlerine kelâm-ı şer'-î lâhık olduktan sonra nâhiye-i merkûmenin Oğuz (8) karyesi ahâlisinden olup el-yevm medîne-i merkûmede Mağara mahallesinde müste'ciran sâkin (9) müteveffâ-i mûmâ ileyhın ber vech-i âtî vasî-i muhtarı olduğunu iddiâ eden Ömer Pâşazâde Ömer Lütfü Efendi ibn Mahmûd (10) b. Ahmed meclîs-i şer'-i şerîf-i enverde nefsinden asıl ve sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i emirlerine vasî-i (11) mansûbeleri ve kibel-i

şer'den dahi husûmet re'y olunan ibn kebîr mezbûr Fehmi Efendi mahzârında verese-i mezbûrûndan ma'rifetü'z-zât (12) zevcetân-ı mezbûretân ile bint-i kebîre mezbûre Zâkire Hâtûnlar tarafından vekîl-i müsecceli şer'îleri karye-i mezkûre (13) sâkinlerinden Hoccoğlu Mustafa Efendi ibn Osmân b. Memiş hâzır olduğu sırada üzerine da'vâ (14) ve takrîr-i kelâm idûp müteveffâ-i mûmâ ileyh Hoca el-Hâc Ebubekir Sıdkı Efendi b. Osmân Efendi ibn Abdullah (15) hayatında vefâtı günü sâlifü'z-zikr şehr-i Rabû'l-Âhire'nin yirmi beşinci pazar günü saat (16) dokuz raddelerinde vefâtından bir saat akdem kemâl-i aklı sıhhatinde ve karye-i mezkûrede sâkin olduğu (17) menziline ben bâ-emrullahi teâla vefât eylediğimde sulbi sağır oğulları mezbûrân Rüşdü ve Hakki'nın tesvîye-i umûrlarına (18) beni huzûr-u müsliminde vasî-i muhtar nasb ve ta'vin ve işhâd idûp ben dahi muvâcehesinde vesâyet-i mezkûreyi (19) kabûl idûp ol vecihle musırnan ale'l-isâl vefât etmekle sağırân-ı mezbûrânın tesvîye-i emirlerinden ibn (20) kebîr mezbûr Fehmi Efendi'nin keff-i yed eylemesi kibel-i şer'den mezbûr Fehmi Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur (21) deyû hâzır vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi'nin tasdîkiyle maan da'vâ ettikte ol dahi cevâbında (22) babası müteveffâ-i mûmâ ileyhın sulbi sağır oğulları mezbûrânın tesvîye-i emirlerine vasî-i mansûb olduğunu (23) ikrâr müddeâ-i mûmâ ileyhın mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr. (24) Fî 26 Şa'bân 303

(25) Müddeâ hâzır vekîl-i mezbûr

(26) Müddeâ vasî-i mûmâ ileyh

(27) Müddeâ aleyh mezbûr

(28) Şuhûd-u sâbit karye-i mezkûreden Hoccoğlu Mehmed b. Ömer

(29) Şuhûd-u sâbit karye-i mezkûreden Hacı Ömeroğlu Hâfiz Zühdü b. Ali Hilmi

VARAK 68-A

KAYIT-200: HUKÛK-U ZEVCİYYETE RÎÂYET DA'VÂSI

(11 Cemaziye'l-Âhir 1303; 16 Mart 1886)

(1) Medîne-i Trabzon nevâhîsinden Akçaabad nâhiyesine tâbî' Cîve karyesinden Kobaloğlu Emîn ibn Mehmed b. İbrâhim nâhiye-i mezkûre tâbî' Zera (2) karyesi sâkinelerinden marifetü'z-zât Fatıma Hâtûn ibnet-i Hüseyin Başoğlu Mustafa tarafından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i (3) şer'îsi Ali Fâik Efendi ibn Mehmed Ağa mahzârında

müvekkille-i mezbûre Fatıma Hâtûn'a Akçaabad nâhiyesinin beyâtib-i şer'îyyesinden verilir (4) işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a izinnâme mücibince bin iki yüz doksan yedi senesi Muharremü'l-Haram'ının dördüncü günü üç yüz (5) gûruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle Cîvane karyesi cami-i şerifinde müvekkille-i mezbûre tarafından mezkûr Cîvane karyesinden Dervîşoğlu (6) Mustafa b. Hüsnü'ye tevkîl ve Mumcuoğlu Emîn Çavuş b. Mehmed ve Kalafatoğlu Şükrü b. Tûfân nâm kimesneleri işhâ ederek (7) mezbûr Mustafa vekâlet-i cihetiyle müvekkile-i mezbûreyi bana tezvîc ben kendi tarafımdan asâleten Mankafaoğlu Mustafa b. Ahmed ve Üstübicioğlu (8) Yunus b. Hüseyin Mumcuoğlu Mehmed b. Osmân ve Mankafaoğlu Sâlih b. Ahmed ve Zeyneloğlu Hasan b. Mehmed hâzır olduğu halde (9) akdu nikâh icrâ olduğundan ol vecihle müvekkilem mezbûre zevce-i menkûha-i gayrı medhûlün bihâm olduğu cihetle benim mesken-i şer'im olan (10) menzile gelip bana itaât ve hukûk-u zevciyyete riâyete kibel-i şer'den müvekkile-i zevce-i mezbûre Fatıma Hâtûn'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyû (11) da'vâ ettikte mezbûr Ali Ağa dahi cevâbında müvekkilem mezbûre tarih-i mezkûrde mehr-i müeccel-i mezkûr (12) üç yüz guruş ile mezbûr Emîn'in zevce-i menkûha-i gayrı medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr lâkin usûlü belde üzere mehr-i mu'accel olan elbisesini (13) yaptırmasına ve bir kefil vermesine ve itaât edecektir deyû da'vâ. Fî 11 Cemaziye'l-Âhir 303

(14) Müddeî-i mezbûr Emîn b. Mehmed (15) Vekîl-i mezbûr Ali Fâik Ağa

KAYIT-201: TALAK-I SÜLÛS MÛDDE'ÂSI

(15 Şevval 1303; 16 Temmuz 1886)

(1) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon nevâhisinden Şarlı nâhiyesine tâbi' Yuvabolu karyesi (17) sâkinlerinden zâtı ma'rûfe Aişe Hâtûn ibnet-i Abdülhalim Ağa ibn Abdullah tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i (18) âmme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl-i müeccel-i şer'îsi Yeni Cuma mahallesi ahâlisinden Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa (19) meclis-i şer'de karye-i mezkûre ahâlisinden mezkûr Yuvabolu karyesi ahâlisinden 'ammi zâdesi Yakûb ibn (20) Ömer Reis oğlu Temel muvâcehesinde mezbûr Yakûb bin guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle müvekkilem mezbûre (21) nin zevci iken bin üç yüz bir senesi Teşrin-i Evvel'inin on beşinci günü karye-i mezkûrede lâzût (22) tarlasında müvekkilem mezbûre ile mezbûr Yakûb lâzût kırarken mezbûr Yakûb'un sığırları tarla-i (23) mezkûre girip bir mikdâr lâzût ve fasulye yemekle mezkûr Yakûb sinirlenip müvekkilem mezbûreyi darb ettikten sonra (24) ben seni talak-ı sülûs ile tatlîk idûp ol vecihle müvekkilem mezbûre babası hânesine gitmekle mehr-i müeccel-i (25) mezbûr alacağını hala talep ederim

deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte mezbûr Yakûb dahi müvekkile mezbûre (26) mehr-i müeccel-i ma'lûm ile hala zevce-i menkûha-i medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr müddeî vekîl-i mezbûrun ber vech-i muharrer talak-ı (27) sülûs müddeâsını inkâr. Fî 15 Şevvel 303

(28) Müddeî aleyh Yakûb

(29) Müddeî vekîli Mehmed Efendi

(30) Göreleden

(31) Vanlı karyesinden Sâlihoğlu Mehmed b. Hüseyin

(32) Akkilise karyesinde Sâlihoğlu Hacı Ali İbrâhim

(33) Şâhmelik karyesinden Ali Muhtaroglu Hüseyin Çavuş

(34) Oğuz karyesinden Hasanoglu Mehmed Ağa b. Hasan

(35) Karye-i mezkûreden Nûsîleroğlu Hasan Çavuş ibn Sâlih

(36) Bayır karyesinden İltimasoglu Mehmed b. Mehmed

(37) İşbu şâhidlerden başka şâhidim (38) olmadığını temhîr olunduğu. Fî 15 Şevvel 303

KAYIT-202: KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET HÛCCETİ

(16 Şevval 1303; 17 Temmuz 1886)

(39) An-asl Gümüşhâne sâncasının nefsi kasabası mahallâtından Karasu mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i devlet-i aliyyenin Ermeni (40) milletinden olup çend seneden berû medîne-i Trabzonda Ayvasıl mahallesinde mütemekkin ma'rûfu'ş-şahs Tâiloğlu (41) Karebet veled-i Sehak veled-i Tanlıyan medîne-i Trabzon'da hükümet konağında mahkeme-i istînâfa mahsûs (42) odada ma'kûd meclis-i şer'-i hattiyede takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp an-asl kasaba-i mezkûreden (43) Aya Tatur mahallesi mütemekkinlerinden ve tebaa-i müşârun ileyhânın Rum milletinden olup müddet-i müdîreden beri (44) medîne-i Trabzon'da mezkûr Ayvasıl mahallesinde mütemekkin işbu hâzır-ı bi'l-meclis Gorgoroğlu Yoriko veled-i Gorgor'un (45) bundan akdem mâlından ve yedinden istidâne ve ahz u kabz ve umûruma sarfla istihlâk eylediğim (46) aslen ve rebhan dört mâh müddetle yirmi sekiz aded yüzlük mecîdi altını zimmetimde Yoriko'ya edâsı vacîb (47) sahihan deynim olmakla ben deynî mezkûrum mukâbelesinde Erzurum vilâyetine mülhâk Bayburt sâncasının (48) Kelkit kazâsına merbût Havcuş karyesinde Yıldırım Tarla demekle ma'rûf tarafları tarîk ve nehr-i câri (49) ve hark ile mahdûd yirmi beş sıra numarasında tahminen elli dönümü hâvî arâzi-i emriyyeden (50) işbu ibrâ eylediğim tapu mûcibince bir kıt'a tarlamı bi-tarîku'l-akar ile merkûm Yoriko'ya ferâğ eylediğim ol dahi (51) teferruğ ve kabûl idûp ancak rehn-i mezkûrumu mahalli meclisinde lâzimu'l-huzûr muvâcehesinde

VARAK 68-B

- (1) Dâyin-i merkûm Yoriko üzerine vikâ-i takrîr ve rehîn ve i'tâsında ve husûs-u mezkûr mütevakkıf olduğu (2) umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile hala mezkûr Kelkit kazâsının nefsi (3) kasabasında mütemekkin tebaa-i müşârun ileyhânın Ermeni milletinden ve tüccârından Nezârioğlu Ağbâr (4) Ağa veled-i Nezâri kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin ve âharı tevkîle dahi me'zûn (5) eyledim deyû hatm-i kelâm etmeğin tescîl kılındı. Fî 16 Şevval 303
- (6) Ayvasıl mahallesinde mütemekkin Tâiloğlu Karabet veled-i Tanlıyan (Rumca isim)
- (7) Hâzır dâyin-i merkûm Yoriko (Rumca isim)
- (8) Mu'arrif el-yevm Yalı cânibinde sâkin Gümüşhâne'li olup Karalceoğlu Bavlı veled-i Hacı Karalce (Rumca isim)

KAYIT-203: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(13 Şevval 1303; 14 Temmuz 1886)

- (9) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Eksotâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden (10) Kara Ağazâde el-Hâc Mahmûd Efendi ibn Mehmed Ağa ibn Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Güllü Hâtûn ibnet-i Hasan Ağa (11) ve Cevâhir Hâtûn ibnet-i Ali Ağa ve zevce-i mezbûre Güllü Hâtûn'dan mütevellidler sulbi sağîr oğlu Temel ve sulbiye sağîre kızı (12) Sâniye ve zevce-i mezbûre Cevâhir Hâtûn'dan mütevellidler sulbi sağîr oğulları Rızâ ve Ahmed ve sulbiye sağîre kızı Seher ve sulbiye (13) kebîre kızları Sâkine ve Zehra'ya münhasıra ba'dehu kable'l-kısme bint-i sağîre-i mezbûre Sâniye dahi vefât idûp verâseti vâlidesi (14) zevce-i mezbûre Güllü Hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşı sağîr-i mezbûr Temel'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'-il-enver (15) zâhir ve mütehakkık olduktan sonra medîne-i merkûmenin İskender Pâşa mahallesi sâkinlerinden Şeyh Abdullahzâde Hacı Abdî (16) Ağa zevcesi Ümmü Gülsüm Hâtûn ibnet-i (boş) tarafından zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahiha-i şer'iyye ile (17) vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa meclis-i şer'iyyede sığâr-ı mezbûrünün tesvîye-i emirlerine bâ-hüccet-i (18) şer'iyye vasî-i mansûbları olup verese-i kibâr-ı mezbûrûndan ma'rifetü'z-zât zevcetân-ı mezbûretân ile bintân-ı (19) kebîretân-ı mezbûretân tarafından dahi zikr-i âtî husûsta vekâlet-i mutllaka-i

âmmе-i sahiha-i şer'iyye ile vekîl-i müsecce-i şer'ileri (20) medîne-i merkûmenin Amasya mahallesi ahâlisinden Kâbazâde Ahmed Efendi ibn el-Hâc Yakûb Efendi muvâcehesinde müteveffâ (21) el-Hâc Mahmûd Efendi hayatında geçen üç yüz bir senesi işbu irâe olunan bir kıt'a sened-i nâtik olduğu üzere Zî'l-Hicce guresi cuma (22) günü müvekkilem mezbûre mâlından ve yedinden karzen ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği dört bin altı yüz (23) guruşa mu'âdil kırk altı aded yüzer guruşluk mecîdi altını zimmetinde müvekkilem mezbûreye edâsı vacîb sahihan (24) deynî olduğunu tarih-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda ikrâr ve itirâf idûp ol vecihle zimmetinde alacağı olan meblâğ-ı merkûme (25) kable'l ahz ve'l-istifâ vefât etmekle tereke-i vâfiyyesinden müvekkilem mezbûreye edâ ve teslîme vasî-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi'ye tenbîh (26) olunmak murâdımdır deyû bi'l-vekâle da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin (27) vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'nin mâ-adâ müddeâsını inkâr. Fî 13 Şevval 303

KAYIT-204: NAFKA HÜCCETİ

(1 Ramazan 1303; 3 Haziran 1886)

(28) Medine-i Trabzon'da Boztepe-i Zîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Zehra Hânım ibnet-i el-Hâc Arif Ağa'nın (29) sadrı sağîr oğlu Mustafa ve Celâl ve sadriye sağîre kızı Makbûle'nin bâ-hüccet-i şer'iyye vasîleri babaları Hamdi (30) Efendi ibn el-Hâc Abdullah Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idûp vasîleri olduğum (31) sığâr-ı mezbûrdan nafaka ve kisve bahâya eşeddü ihtiyâç ile muhtâç olmakla vâlideleri ta'rîfiyle mezbûreden mâlları (32) nemasından kadar-ı ma'rûf nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikte vasî-i mezbûrun takrîr-i meşrûsu vakı'a (33) mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve beherine şehriyye on yedişer guruştan cem'an şehri elli bir guruş kadar-ı kifâye (34) olduğu ala tarîku'ş-şahâde zeylde muharreru'l-esâmî müslimîn huzûr-u şer'de beyân eyledikleri tescîl kılındı. (35) Fî Gurre-i Ramazan 303

(36) Sığâr-ı mezbûrûnu babaları Hamdi Efendi ibn el-Hâc Abdullah Efendi

(37) Şuhûd Boztepe- Zîr mahallesinden ve Tüccârandan İşçizâde Hasan Efendi ibn Osmân Efendi İşçizâde Ahmed

(38) Yeni Cuma mahllesinden Hacı Abdullah Efendizâde Hâfiz Ahmed Efendi ibn el-Hâc Abdullah Efendi el-Hâc Abdullah Efendizâde Hâfiz Ahmed

VARAK 69-A

KAYIT-205: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI

(20 Şevval 1303; 21 Temmuz 1886)

(1) Medîne-i Trabzon Eksotha mahallesinde sâkin iken bundan akdem hicâze azîmetle beklemekte vefât eden Kara Ağazâde Hacı Mahmûd Efendi ibn Mehmed Ağa ibn Abdullah'ın (2) verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Güllü Hâtûn ibnet-i oğlu Hasan Ağa ve Cevâhir Hâtûn ibnet-i Ali Efendi ve zevce-i mezbûre Güllü Hâtûn'dan (3) mütevellîdler sulbi sağîr oğlu Temel ve sulbiye sağîre kızı Sâniye ve zevce-i mezbûre Cevâhir Hâtûn'dan mütevellîdler sulbi sağîr oğlu Ali Rızâ ve sulbiye sağîre kızı (4) Seher ve sulbiye kebîre kızları Zehra ve Sâkine'ye münhasıra ba'dehu kable'l-kısme bint-i sağîre-i mezbûre Sâniye dahi vefât idûp verâset-i vâlidesi (5) zevce-i mezbûre Güllü Hâtûn ile li-ebeveyn er karındaşı ibn sağîr-i mezbûr Temel'e münhasıra olduktan sonra (6) medîne-i merkûmenin İskender Paşa mahallesinde zâtı ma'rûfe Şeyh Abdullahzâde Hacı Abdi Ağa'nın kerîmesi Emine Hatûn ibnet-i Hacı (7) Abdi Ağa tarafından zikr-i âti husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde Mehmed Efendi ibn Mustafa meclis-i şer'de verese-i kibâr-ı mezbûrân (8) tarafından zikr-i husûsta husûmet ve red cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îleri ve sığâr-ı mezbûrûnun vasî-i mansûbeleri Kâba Zade Ahmed Efendi ibn el-Hâc Yakûb Ağa muvâcehesinde (9) müteveffâ-i mezbûr Hacı Mahmûd Efendi hayatında bin üç yüz iki senesi Şa'bân-ı Şerîf'inin on üçüncü günü tarihiyle müverrih müteveffâ-i (10) mezbûrun imzâ ve mührünü hâvî işbu ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn senedi mantûkunca müvekkilem mezbûre Emine Hâtûn'un mâlından (11) ve yedinden ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği kırk beş aded yüzlük mecîdi altını (12) zimmetinde müvekkilem mezbûreye edâsı vacîb sahihan deynî (13) olduğunu tarih-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda dahi kat'iiyen ikrâr ve itirâf idûp ol vecihle meblâğ-ı mezkûr kırk beş (14) aded yüzlük mecîdi altını müvekkilem mezbûreye kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûru vaz'-ul-yed olduğu tereke-i (15) vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden müvekkilem mezbûreye edâ ve teslîme vekîl ve vasî-i mezbûr Ahmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur (16) deyû da'vâ ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiyye-i mûmâ ileyhe bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî vekîl-i mezbûrun (17) mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr eylediği. Fî 20 Şevval 303 (18) Müddeâ aleyh vekîl ve vasî-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi (19) Müddeî vekîl-i mûmâ ileyh Mehmed Efendi

(20) Muhiddin mahallesinden Hacı Süleyman Zade Hacı İbrâhim Efendi ibn el-Hâc Süleyman Efendi

(21) Cami-i Kebîr mahallesinden Bekir Efendizâde Hacı Mehmed Efendi ibn

(22) Bekir Efendizâde Hâfız Mehmed Rüşdü Efendi ibn el-Hâc Hâfız Sâlih Efendi

KAYIT-206: TEREKEDEN ALACAK DA'VASI

(20 Şevval 1303; 21 Temmuz 1886)

(23) Ve yine medîne-i merkûmenin İskender Paşa mahallesinde sâkine ve zâtı ma'rûfe Kadıncık Hâtûn ibnet-i el-mezbûr el-Hâc Abdi Ağa (24) tarafından zikr-i âtî husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îsi Çanakçızâde mezbûr Mehmed Efendi ibn Mustafa yine meclis-i ma'kûd-u mezkûrde (25) vekîl ve vasî-i mezbûr Ahmed Efendi ibn el-Hâc Yakûb Ağa muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr hayatında 1301 senesi Zî'l-Kade (26) eş-Şerîfe'sinin gurreci günü tarihli müteveffâ-i mezbûr el-Hâc Mahmûd Efendi ibn Mehmed Ağa'nın imzâ ve hatm-ini hâvî işbu meclis-i (27) şer'de ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn senedi mücibince yüz elli aded yüzer gurusluk mecîdi altını zimmetinde müvekkilem (28) mezbûre Kadıncık Hâtûn'a edâsı vacîb sahihan deynî olduğunu tarih-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda dahi kat'iyen ikrâr (29) ve itirâf ve işhâd idûp ol vecihle meblâğ-ı mezkûr yüz elli aded yüzer gurusluk mecîdi altını zimmetinde edâsı vacîb sahihan (30) deynî iken kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûru vaz'-ul-yed olduğu tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhden müvekkilem mezbûre (31) Kadıncık Hâtûn'a edâ ve teslîme vekîl ve vasî-i mezbûr Ahmed Efendi'ye kibel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyû bi'l-vekâle da'vâ (32) ettikte ol dahi cevâbında tereke-i vâfiyye-i müteveffâ-i mûmâ ileyhe bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî vekîl-i mezbûrun (33) mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr eylediği. Fî 20 Şevval 303

(34) Müddeî vekîl ve vasî-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi

(35) Müddeî vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(36) Tekye mahallesinden Dervîşzâde Şükrü Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi

(37) Biraderi Zühdü Efendi

(38) Hacı Kara Mustafazâde Hâfız Arif Efendi ibn

KAYIT-207: TEREKEDEN ALACAK DA'VÂSI**(20 Şevval 1303; 21 Temmuz 1886)**

(39) Ve yine sâlifü'z-zikr İskender Paşa mahallesinden ve müteveffâ-i mûmâ ileyhın dâyinlerinden olup zâtı ma'rûfe Şeyhzâde Hacı Abdi (40) Ağa'nın halîlesi Ümmü Gülsüm Hâtûn ibnet-i Sarâcoğlu Ali Ağa tarafından zikr-i âtfi husûsta vekîl-i müseccel-i şer'îleri Çanakçızâde (41) Mehmed Efendi ibn Mustafa Ağa meclis-i şer'-i münîrde vekîl ve vasî-i mezbûr Ahmed Efendi ibn el-Hâc Yakûb Ağa (42) muvâcehesinde müteveffâ-i mezbûr Hacı Mahmûd Efendi ibn Mehmed Ağa hayatında 1301 senesi Zî'l-Hicce-i şerîfe'si

VARAK 69-B

(1) Zî'l-Hiccü's-Şerîfe'si guresi günü tarihiyle müverrih müteveffâ-i mezbûr el-Hâc Mahmûd Efendi ibn Mehmed Ağa imzâsıyla mûmzâ ve hatm-iyle mahtûm (2) işbu meclis-i şer'de ibrâz eylediğim bir kıt'a deyn sened-i nâtik olduğu üzere müvekkilem mezbûre Ümmü Gülsüm Hâtûn'un mâlından (3) ve yedinden ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği kırk altı aded yüzer guruşluk mecîdi altını zimmetinde (4) müvekkilem mezbûreye edâsı vacib sahihan deynî olduğunu tarih-i mezkûrde ve mahz-ı şuhûdda dahi kat'iyyen (5) ikrâr ve itirâf ve işhâd idûp ol vecîhle meblâğ-ı mezkûr zimmetinde müvekkilem mezbûreye edâsı vacib (6) sahihan deynî olup kable'l-edâ ve'l-îfâ vefât etmekle vekîl ve vasî-i mûmâ ileyhın vaz'-ul yed olduğu tereke-i vâfiyye-i (7) müteveffâ-i mûmâ ileyhden müvekkilem mezbûre Ümmü Gülsüm Hâtûn'a edâ ve teslîme vekîl ve vasî-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi'ye kîbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur (8) deyû bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr müddeî vekîli (9) mûmâ ileyh Mehmed Efendi'nin mâ-adâ müddeâsını bilmem deyû inkâr eylediği. Fî 20 Şevval 303

(10) Müddeâ aleyh vekîl ve vasî-i mûmâ ileyh Ahmed Efendi

(11) Müddeî vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi

(12) Tekye mahallesinden Dervîşzâde Şükrü Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi

(13) Biraderi Zühdü Efendi

(14) Hacı Kara Mustafazâde Hâfiz Arif Efendi

KAYIT-208: İSBAT-I VESÂYET HÜCCETİ

(23 Şevval 1303; 24 Temmuz 1886)

(15) Trabzon vilâyetinin makarrı olan medîne-i Trabzon mahallâtından Tekfurçayır mahallesinde müste'ciran sâkin (16) 302 senesi Mayıs'ının 26. günü vefât eden Litoğrafya memuru Hüseyin Efendi ibn İbrâhim b. (17) Abdullah'ın ber vech-i âtî asâbet-i nisbiyye cihetinde vârisi olduğunu iddiâ eden nefsinden asıl li-eb sağırleri er ve kız (18) karındaşları Şükrü ve Emine'nin kıbel-i şer'den vasî-i mansûbeleri İbrâhim Edhem Efendi meclis-i şer'-i enverde müteveffâ-i (19) mezbûrun ber vech-i âtî medyûnu Abazaoğlu Osmân Ağa ibn İsmâil muvâcehesinde ben müteveffâ-i mezbûr Hüseyin (20) Efendi hayatında kendisinden mukaddem vefât eden İfâkat Hâtûn ibnet-i Mehmed Sâlim ile hala zevciyyet (21) beynlerinde kâim iken müteveffâ-i mûmâ ileyh Hüseyin Efendi'nin firâşından hâsıl zevcesi mezbûre İfâkat Hâtûn'dan (22) mütevellid ve vasîleri olduğum sağırân-ı mezbûr Şükrü ve Emine zevce-i mutlakası ise hâtûndan ibnet-i Abdulazîzden (23) mütevellidler olup ol vecihle müteveffâ-i mezbûrun verâset-i sulbi oğulları benimle vasîleri olduğum mezbûr Şükrü (24) ve sulbiye sağire kızı Emine'ye münhasıra olup bizlerden gayrı vâris ve terekesine müstahak âhar kimesne olmamakla müteveffâ-i mezbûrun (25) cihet-i vasî-i şerikleri mezbûr Osmân Ağa zimmetinde beş gurusş alacak hakkını kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle (26) meblâğ-ı mezkûr 5 gurusşu mezbûr Osmân Ağa'dan hala talep ederim deyû bi'l-vesâyeye da'vâ ettikte gıbbe's-suâl (28) ve'l-istintak mezbûr Osmân Ağa dahi cevâbında cihet-i mezkûreden ol mikdâr gurusş müteveffâ-i mûmâ ileyh Hüseyin (29) Efendi'ye zimmetinde sahihan deynî olduğunu ikrâr müddeî-i asıl ve vasî-i mezbûr İbrâhim Edhem Efendi'nin ber vech-i meşrûh (30) müddeâsını beyâna talep olunduğu. Fî 23 Şevval 303

(31) Müddeî-i aleyh Osmân Ağa

(32) Müddeî-i asl ve vasî

(33) Eksotha mahallesinden Mentешеoğlu Osmân Ağa el-Hâc Ahmed Ağa

(34) Şuhûd mahalle-i mezkûre İmâmızâde Ömer Ağa İbn Ali Efendi

İKİNCİ BÖLÜM
2039/225 NO'LU TRABZON ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

A) SOSYAL YAPI

1) Halkın Yapısı:

Bir bölgenin veya bir şehrin sosyal yapısından maksat, sosyal tabakalaşma, müslim ve zimmi ailelerin evlilik durumları, çocuk sayıları, halkın birbiriyle olan münasebetleri, geçim kaynakları ve buna benzer konuların değerlendirilmesidir. Ancak sosyal yapı incelenirken o bölge veya şehrin siyasi, idari ve iktisadi durumunun sosyal yapı üzerindeki tesirinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir.²⁵

Anadolu'nun kuzey doğusunda bulunan, Kara Denizle Doğu Anadolu ve İran yolu bağlantısını sağlayan ve en eski ticaret yollarının üzerinde önemli bir liman kenti olan Trabzon zengin bir tarihi mirasa sahiptir. Osmanlı öncesi çeşitli devlet ve milletlerin hakimiyeti altında kalan Trabzon 1461 tarihinde Osmanlı Devleti'nin hakimiyeti altına girmiştir. 1461 tarihinde Osmanlı Devleti hakimiyetine giren Trabzon 1578 tarihinde "Eyalet" haline getirilmiştir.²⁶

Osmanlı öncesinde de önemli bir liman kenti konumunda olan Trabzon bu özelliğini Osmanlı Devleti'nin hakimiyeti altına girdiğinde de devam ettirmiştir. Bunun başlıca sebebi Trabzon'un önemli ticaret yollarının kesiştiği bir noktada olmasıdır.²⁷

Trabzon'un Osmanlı topraklarına katılmasından önce de yörede Hıristiyan Türklerin varlığı bilinmektedir.²⁸ Ancak Trabzon'un fethinden sonra bölgeye Müslüman Türk ailelerin yerleştirilmesi sonucu kent nüfusu etnik bakımdan çeşitlenmiş ve çeşitli din ve ırka mensup halklar arasında İslam Hukukunun sınırları ve Osmanlı Devleti'nin uyguladığı hoşgörü siyaseti çerçevesinde ilişkiler başlamış ve gelişmiştir. Başlangıçta kendilerine bazı idari ve askeri görevler verilen yerli halk zamanla devletin kendilerine sağladığı emniyet ve huzur içerisinde Müslüman Türk halkı ve yöneticileriyle iyi ilişkiler kurmuşlardır.²⁹ Etnik olarak çeşitlilikler arz eden Trabzon, Osmanlı Devleti'nin gayr-i müslimlere karşı olan tutum, davranış ve uygulamalarının nasıl olduğunu göstermesi bakımından Devletin küçük bir kopyasıdır.

²⁵ İbrahim Yılmazçelik, "XVIII. Yüzyılda Trabzon'un Sosyal Durumu", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s.253.

²⁶ Tuncer Baykara, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I, Ankara, 1988, s. 99.

²⁷ Osmanlı Döneminde Ticaret İçin Bkz. Mübahat s. Kütükoğlu, "XIX Yüzyılda Trabzon Ticareti", Birinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri, Samsun, 1988, ss 97-131.

²⁸ Bkz. Rustam Shukurov, "Doğu Karadeniz Bölgesinde Türkçe Konuşan Bizanslılar", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Çev: Kemal Çiçek, Trabzon, 1999, ss. 111-121.

²⁹ Kemal Çiçek, "Şer'iyeye Sicillerine Göre Trabzon'da Müslim-Gayrimüslim İlişkileri", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s. 235.

İncelemiş olduğumuz 2039/225 no'lu (H. 1301-1305 / M. 1883-1888) Trabzon şer'iyeye sicil defterinin ilk bölümüne göre XIX. Yüzyılın son çeyreğinde Trabzon halkının sosyal yapısı hakkında verecek olduğumuz bilgiler sadece bu defterde geçmekte olan kayıtlardan elde etmiş olduğumuz bilgilerle sınırlı kalacaktır. Biz de defterimizde geçen kayıtların geneline göre Trabzon halkının sosyal yapısı hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Defterimizde geçtiği kadarıyla Trabzon'da nüfus Ermeniler, Rumlar, Müslüman Türkler ve azda olsa Çerkezlerden oluşmaktadır.

Bir halkın sosyal yapısını, bireylerinin ekonomik durumu, meslekleri, kültür düzeyleri, soyları ve bunun gibi diğer özellikleri ortaya koyar. Birey bu vasıfları kendisinde bulundurma durumuna göre toplum içerisinde belirli bir saygınlık elde eder.

H.1301-1303 / M.1883-1888 yıllarına ait 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinde geçen ve Trabzon halkının saygınlık durumlarını ortaya koyan ifadeleri defterimizin geneline göre açıklamaya çalışacağız. Defterimizde halkın sosyal durumunu ortaya koyan ifade ve unvanlar sıkça kullanılmaktadır. Bu saygınlık ifadelerinin kullanımında müslim ve gayr-i müslimler arasında bir ayırım söz konusu değildir.

Defterimizde geçen ve saygınlık belirten ifade ve unvanların başında "Efendi" unvanı gelmektedir. "Efendi" unvanı genelde devletin önemli memurluklarında görevli, tahsilli, eğitilmiş, bilge ve kendisine danışılabilir kimseler için kullanılmıştır. Nitekim Trabzon halkının yaşantısında önemli bir yer tutan ve sosyo-kültürel rol üstlenen ilim erbâbı (Hâkimler, Nâibler, Müderrisler, Cami görevlileri, Vakıf mütevellileri, Müftüler vb.) hakkında da "Efendi" unvanı kullanılmaktadır. Aynı zamanda Eytâm Müdürü, Evkâf Müdürü, Defter-i Hâkânî Müdürü, Davâ vekîli gibi bürokratik ve idari görevliler için de "Efendi" ifadesi kullanılmaktadır.³⁰

"Efendi" unvanı kayıtlarımızda gözlemlediğimiz kadarıyla daha çok şehir merkezinde ve müslim-gayr-i müslim ayırımı yapılmaksızın kullanılan bir saygınlık ifadesi ve unvanıdır. Kanımızca "Efendi" unvanının daha çok şehir merkezinde kullanılmasının sebeplerinden biri şehir merkezinde yaşayan halkın eğitim düzeyinin kırsal kesime göre daha yüksek ve kültürlü olmasıdır. Bizce daha mantıklı olduğunu düşündüğümüz diğer bir sebepse bu kayıtların resmi bir kurum olan mahkeme-i şer'iyede kadı huzurunda kayıt altına alınmasıdır. Günümüzde resmi dairelerdeki duruma baktığımızda insanların birbirlerine hitap ederlerken isimlerinin sonuna "Bey" veya "Efendi" ifadelerini ilave ettiklerini görmekteyiz. Kadı huzurunda kayıt altına alınan bu kayıtlardaki durumun da böyle olabileceğini düşünmekteyiz. Her ne kadar

³⁰ Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, M.E.B.Y., İstanbul, 1993, c. I., s. 505,506.

böyle olmuş olsa da “Efendi” unvanı halk arasında kullanılmakta olan bir saygınlık ifadesidir, diyebiliriz.

Defterimizde “Efendi” kadar olmasa da sıkça kullanılan bir saygı ifadesi de “Zâde” unvanıdır. Bu ifade şehrin ileri gelenleri ve köklü aileleri için kullanılan bir unvandır. Kayıtlarımızda gördüğümüz kadarıyla askeri ve idari memurlar³¹ için kullanılan “Zâde” unvanı “Efendi” unvanıyla beraber geçmektedir. Örneğin kayıt 7’de geçen “Miralayzâde Salim Bey” gibi.

Defterimizde geçen diğer bir saygınlık ifadesi de “Ağa” unvanıdır. Bu unvan halk arasında zengin olarak isimlendirebileceğimiz mal ve servet sahibi, sözü dinlenir kişiler için kullanılmaktadır. Yine kayıtlarımızda idari görevlerde bulunan şahıslar için de aynı unvan kullanılmaktadır. Örneğin kayıt 26’da geçen “merkez muhasebecisi Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa” ve “Orman idare memurlarından Emin Ağa ibn Osman Ağa” gibi.

Defterimizde geçen diğer bir saygınlık ifadesi de “Bey” unvanıdır. Gözlemlediğimiz kadarıyla eğitim düzeyi yüksek, kültürlü zengin ve nüfuzlu idari görevlerde bulunanlar için kullanılmakta olan bir unvandır.

Defterimizde erkekler için kullanılmakta olan “Efendi” unvanına karşılık olarak kadınlar için “Hâtûn” unvanı kullanılmıştır. Kayıtlarımızda genellikle bütün kadınlar için “Hâtûn” unvanı kullanılmaktadır. Kadınların evli olup olmamasına, zengin ve nüfuz sahibi birinin eşi olup olmamasına bakılmaksızın hemen hemen hepsi için “Hâtûn” unvanı kullanılmıştır. Bu unvan halk arasında hiçbir farklılık gözetilmeksizin gayr-i müslim kadınlar için de aynı şekilde kullanılmıştır.

Defterimizde kadınlar için kullanılmakta olan saygınlık ifadelerinden biri de “Hânım” unvanıdır. Kayıtlarımızda gözlemlediğimiz kadar çok zengin ve üst düzey yöneticilerin eşleri, anneleri, kız kardeşleri ve kızları için kullanılmakta olan bir saygınlık ifadesidir. Örneğin kayıt 23’te geçmekte olan “müteveffâ Belediye Reisi Ali Rızâ Efendinin eşi Hatice Hayriye Hânım” gibi.

Defterimizde askeri nitelikli unvanlar da bulunmaktadır. Bunlardan en çok kullanılanları “Paşa” ve “Çavuş” unvanlarıdır. Bunların yanında “Yüzbaşı” ve “Onbaşı” ifadeleri de geçmektedir. Ancak bunlar, toplumda “Paşa” ve “Çavuş” gibi saygınlık ifadesi olarak kullanılmamış, o şahsın askeri rütbesini belirlemek için kullanılmışlardır. Bu saygınlık ifadeleri günümüzde de askeri birliklerimizde kullanılan Paşa/General ve Çavuş unvanlarıyla

³¹ Bunun İçin Bkz., K. 7, 14, 17, 23.

aynı anlamda olup o dönemde Osmanlı ordusunda görev yapmış veya yapmakta olan olanlar için kullanılmakta olan unvanlardandır.

İncelediğimiz defterde geçen önemli bir saygı ifadesi de dini nitelikli olan “Hacı” unvanıdır. “Hacı” unvanı İslam dinine göre Hac ibadetini yapmış olan kişilerin isimlerinin baş tarafına eklenilerek kullanılmakta olan bir saygınlık ifadesidir. Kayıtlarımızda erkekler için kullanılan “Hacı” unvanı “El-Hâc” şeklinde de geçmektedir. Toplumda kadınlardan Hac ibadetini yapanlar için de “Hâce” unvanı kullanılmaktadır. Defterimizde ki kayıtlardan genelde zengin olan kimselerin bu ibadeti yerine getirmiş olduğu anlaşılmakta ve bu unvan defterimizde sıkça kullanılmaktadır. Hac ibadeti defterimizin kayıt altına alındığı yıllardaki şartlar altında yerine getirilmesi bir takım zorluklar içeren bir dini ibadettir ve İslam dinine göre de belli bir refah düzeyine ulaşmış olan insanların bu ibadeti yerine getirmesi istenmiştir. Ancak Trabzon halkı içerisinde Hac ibadetini yerine getirenlerin sayısının azımsanamayacak kadar çok olduğunu görmekteyiz. Bu da Trabzon halkının belli bir ekonomik refah düzeyini yakalamış veya dinine çok düşkün olduğunu göstermektedir. Dini nitelikli bir saygı ifadesi olduğu için de toplumda kullanılması zorunlu olmayan bir saygı unvanıdır. Ancak kayıtlarımızda bu denli sıkça kullanılması bu ibadeti yapmış olanlara karşı toplumda bir saygı ve hürmetin olduğunu göstermektedir.

Defterimizde geçmekte olan bir diğer dini nitelikli saygı ifadesi de “Hâfız” unvanıdır. Hafızlık İslam dininin yapılmasını zorunlu olarak emrettiği bir vecibesi değildir ve her Müslüman’ın yapamayacak olduğu zor ve meşakkatli bir iştir. Bu bakımdan hafızlık gibi dini içerikli zor bir işi yerine getirenlerin isimlerinin başına “Hâfız” unvanının getirilmesi hafızlık yapmış olanlara karşı toplumda bir saygının olduğunu akla getirmektedir. Çünkü “Hâfız” unvanı “Hacı” unvanı gibi dini nitelikli bir saygı ifadesidir ve halk arasında kullanılması zorunlu bir saygı ifadesi değildir.

Trabzon’da Müslümanların dışında kalan gayr-i müslimler için de bir takım saygınlık ifadeleri kullanılmaktadır. “Efendi” ve “Hâtûn” unvanlarını açıklarken toplumda hiçbir dinsel ve etnik ayırım gözetilmeksizin müslim ve gayr-i müslimler için ortak bir kullanımının olduğunu belirtmiştik.

Gayr-i müslimler için de bir ayırım gözetilmeksizin kullanılmakta olan “Efendi” ve “Hâtûn” unvanlarının dışında defterimizdeki kayıtların transkripsiyonu esnasında karşımıza çıktığında yanlış veya başka bir kelime olabileceğini düşündüğümüz dini nitelikli bir saygı ifadesi olan “Hacı” unvanıdır. Bu unvan kendi dinlerine göre Hac ibadetini yapmış olan gayr-i müslimler için kullanılmakta olan bir unvanıdır.

Defterimizde böyle bir kullanımın olması bu tür dini nitelikli unvanların halk arasında kullanılmasının insanlara bir ayrıcalık sağlamadığını ve insanların arasında hiçbir ayrımın olmadığını göstermesi bakımından çok önemlidir. Bütün bunlar Trabzon halkının dine bakışını ve dini vecibelerini yerine getirmekte olan insanlara karşı olan tutumunu da açıkça göstermektedir.

Yukarıda hakkında bilgi vermeye çalıştığımız saygınlık ifadesi olan unvanların dışında kalan ve buldukları idari görevlerden dolayı insanlara verilmekte olan bir takım unvanlar da vardır. Bu unvanlar şunlardır: Müdür, Nâib, Mülâzim, Me'mûr, Muhâsebeci, Vekil, Kâdî, Zâbitân, Muhtâr, İmâm, Müezzin, Mübâşir, Müfettiş, vb. gibi

2) Aile Yapısı:

Aile toplum içerisinde bireyden sonra, iki kişinin karar birliği yaparak ortak bir irade ortaya koymaları sonucu oluşan, en küçük yapı taşıdır. Bireylerin bireylerle, ailelerin ailelerle olan ilişkileri sonucu toplumsal ilişkiler şekillenmekte ve toplumun sosyal yapısı oluşmaktadır.

Türk toplumlarında aile eskiden beri kutsal kabul edilen bir kurumdur. Aileye baba reislik eder ve babanın, eşi ve çocukları üzerinde sevgi ve saygıya dayanan bir otoritesi vardır. Çocuklar anne-babalarına karşı hürmet ve saygı duyguları beslerken, anne-babalarda çocuklarına sevgi ve şefkat duygularıyla yaklaşmaktaydılar.³² İncelediğimiz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinde de durum bundan farklı olmamakla beraber aile reisinin, eşi ve çocuklarına karşı iyi davrandığı sürece eşinin de beyine karşı gelici bir davranışının olmadığı görülmüş ve böyle ailelerde hanımların beylerine ve ailelerine bağlılıkta daha duyarlı olduğu gözlemlenmiştir.

Türk gelenek ve göreneklerini içine sindirmiş ve bu gelenek ve göreneklerimizin oluşmasında etkin rol oynamış olan Türk kadınları, iffet, namus, erdem, şeref, haysiyet ve ailesine bağlılık konularında da daima duyarlı davranmışlardır.³³

İncelediğimiz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterindeki kayıtlarda Trabzon halkının aile yapısının genelde tek eşli evliliklere dayandığını, ancak bunun yanında iki eşli evliliklerin olduğu durumların da mevcut olduğunu görmekteyiz.³⁴ Defterimizdeki kayıtlarda iki eşle evli olduğunu tespit ettiğimiz dokuz kişi bulunmaktadır. Bu kişilerle ilgili kayıtları incelediğimizde iki eşle evli olan kişilerin üç tanesinin³⁵ ilk eşlerinin ölmesi üzerine ikinci kez

³² İsmail Hakkı Danişmend, *Garb Menbalarına Göre Eski Türk Seciye ve Ahlakı*, İstanbul, 1961, s. 92, 93.

³³ Mehmet Eröz, *Türk Ailesi*, İstanbul, 1977, s. 33.

³⁴ Bunun İçin Bkz., K. 27, 123, 138, 143, 156, 177, 186, 198, 203.

³⁵ Bunun İçin Bkz., K. 156, 177, 186.

evlendikleri, bunlardan bir tanesinin de³⁶ ilk hanımının felç olup yatağa bağımlı kalması ve hizmete muhtaç olması üzerine ikinci kez evlendiği görülmektedir. Hanımının felç olması üzerine ikinci bir eşle evlenen Çelikoğlu Mustafa b. Ali b. Abdullah felçli hanımının tedavisi için ona yılda 150 kuruş para tahsisinde bulunmuş ve kendisi vefat edince mirasından mahrum olmaması için de bu hanımını boşamamıştır.

Görüldüğü üzere toplumda görülen iki eşliliğin çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Defterimizde geçen diğer iki eşle evli olduğunu tespit ettiğimiz beş kişiyle ilgili kayıtların da eşler arasındaki anlaşmazlık, kavga ve husumet dolayısıyla olmadığını, beylerinin vefatından sonra tereke taksimi esnasında beylerinin alacaklı oldukları şahıslardan alacaklarını talep etmeleri sebebiyle mahkeme-i şer'iyeye yansıyan kayıtlar olduğunu görmekteyiz.³⁷

Defterimizde geçen kayıtların genelinden tespit ettiğimiz kadarıyla ailelerin sahip oldukları çocuk sayısının genellikle 2 ile 4 arasında değişmekte olduğunu, bazı durumlarda 5-6 olabildiğini ve yukarda sözü edilen iki eşli ailelerde ise 7-8'e kadar çıkabildiğini görmekteyiz.

İncelemiş olduğumuz defterde erkekler tarafından gerçekleştirilmiş olan bir boşanma kaydı yani "Talâk Hücçeti" bulunmamaktadır.

Ancak buna karşılık;

1) Kadının kocasından boşanmak istemesi üzerine gerçekleştirilen sekiz adet "Muhâlaa Hücçeti"³⁸

2) Kadının kocasından ayrılmak istemesi üzerine kadı huzurunda verilmiş olan on adet "Vekâlet Hücçeti"³⁹

3) Kadının kocasından nafaka talebinde bulunduğunu ve bunun üzerine kendisine nafaka tahsis edildiğini gösteren iki adet "Nafaka Hücçeti"⁴⁰

4) Kadının mehrine zam istemesi üzerine mehrine zam yapıldığını gösteren bir adet "Mehrine Zam Hücçeti"⁴¹

5) Kadının kocasından mehrini ve eşyalarını talep ettiği iki adet "Mehr-i Müeccel ve Eşyâlarını Talep Da'vâsı"⁴² bulunmaktadır.

³⁶ Bunun İçin Bkz., K. 27.

³⁷ Bunun İçin Bkz., K. 123, 138, 143, 198, 203.

³⁸ Bunun İçin Bkz., K. 51, 97, 111, 117, 159, 187, 189, 192.

³⁹ Bunun İçin Bkz., K. 47, 62, 78, 92, 129, 157, 170, 171, 174, 190.

⁴⁰ Bunun İçin Bkz., K. 24, 167.

⁴¹ Bunun İçin Bkz., K. 6.

⁴² Bunun İçin Bkz., K. 108, 134.

Aile ve toplum içerisinde kadının konumu hakkında incelemiş olduğumuz defterde tespit etmiş olduğumuz bilgilerden hareketle kadınların aile hukuku açısından hakları şunlardır:

- 1) Evlilikte kadının boşanma hakkı vardır.
- 2) Kocasını öldürünce kadın kocasının bırakmış olduğu mirastan payını alır.
- 3) Kocasını öldüğünde kadın mirastan aldığı pay haricinde mehr-i müeccelini de alır.
- 4) Kocasından boşandıktan sonra kadın nafakasını alır.
- 5) Aile içinde herhangi bir kötü muameleyle karşılaşınca kadın özgürce mahkemeye müracaat edip hakkını arayabilir.

Bütün bunlar kadınların toplum içerisinde gayet özgürce, hiçbir baskı altında kalmaksızın haklarını arayabildiklerini ve Osmanlı Devleti'nde kadınların hor görüldüklerine dair ön yargıların yersiz ve asılsız iddialardan ibaret olduğunu gözler önüne sermektedir. Çünkü bu defterlerdeki kayıtlar Osmanlı Devleti'nde yapılmış olan uygulamaların tespitindeki en güvenilir kaynakları ve dönemleri hakkında en doğru bilgileri yansıtan canlı birer tanıkları hükmündedirler.

a) Evlenme (Nikâh):

İnsanlığın ve toplumların devamını sağlayan en önemli kurumların başında evlenme ve aile kurma olgusu gelmektedir. Evlenme (nikâh) karı-koca arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya imkan veren ve taraflara karşılıklı hak ve ödevler yükleyen bir sözleşmedir.⁴³ İslam hukukunda aile kutsal bir kurum olarak kabul edilmektedir.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlarda evliliğin nasıl olduğuna dair bir bilgiye rastlayamadık. Evlilikle ilgili bir kaydın defterimizde olmamasına rağmen "Muhâlaa ve Nafaka Hüccetleri"nin kayıt altına alınması ve eşlere verilen mehir miktarlarının da "Terekeden Alacak Da'vâları" vb. gibi kayıtlarda net olarak açıklanıyor olması evlenme sözleşmelerinin de kayıt altına alındığını göstermektedir. Bu görüşümüze delil olması bakımından daha önce incelenmiş olan Trabzon şer'iyye sicil defterlerinden 1876/62 no'lu defterdeki 360 kayıttan 154 'ünün "Akd-i Nikâh Hücceti" olması dikkat çekicidir.⁴⁴

İslam hukukuna göre gayr-i bâliğa iken velisi tarafından evlendirilen bir kız çocuğunun buluşma erince bu evlilik akdini kabul etmeme hakkı vardır. Defterimizdeki 63'üncü kayıttan da gayr-i bâliğa iken velisi tarafından evlendirilen bir kız çocuğunun buluşma çağına ulaşınca velisinin yapmış olduğu bu evlilik akdini kabul etmeyip kendisinin başka

⁴³ M. Akif Aydın, "Aile Hayatı", *İlmihal*, T.D.V., İstanbul, 1999, c. II, s. 199.

⁴⁴ İsmet Sezgin, 1876/62 (H.1128-1129 / M. 1716-1717) No'lu Trabzon Şer'iyye Sicil Defterine Göre Yöre Araştırması, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2003, s. 340.

biriyile evlendiğini ve bu durumun dava konusu edildiğini görmekteyiz. Bu durum evlilik konusunda kadınlara herhangi bir baskı yapılmaksızın kadının özgür iradesini kullanabildiğine çok güzel bir örnektir ve evlilik akdinin karşılıklı olarak iki gencin birbirini isteyerek ortaya koydukları ortak bir irade sonucu yapıldığını açıkça göstermektedir.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlara baktığımızda erkeklerin istisnalar haricinde iki eşle aynı anda evli olduğu durumlar azdır. Erkeklerin ikinci eşle evlenmelerinin sebepleri ise ilk eşlerinin ağır hasta olması⁴⁵ veya ölmesidir.⁴⁶ Bunun dışında kayıtlarımızda aynı anda iki eşle evli beş kişinin ismi geçmektedir.⁴⁷

İncelediğimiz defterdeki 125'inci kayıtta ikinci bir eşle evlenmek istediğini hanımına söyleyen Dedeoğlu Hüseyin b. Hüseyin b. Abdullah'ın geceleyin hanımı tarafından balta ile ensesine vurularak ağır bir şekilde yaralanması sonucu öldürüldüğünü görmekteyiz. Hiç hoş olmayan bu durum kadının ikinci bir eşle evlenmek isteyen kocasına karşı göstermiş olduğu tepkinin uç ve ağır bir örneğidir. Ancak kadınların kocalarının ikinci bir eşle evlenmelerine izin vermeyecekleri de bir gerçektir.

Evlilik Müessesinde Sosyal Güvenlik:

İncelediğimiz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinde evlilik akdiyle alakalı bir kayıt olmamasına rağmen defterde geçmekte olan ve bu konu hakkında bize bilgi veren kayıtlardan elde ettiğimiz bulgular ışığında konuyu açıklamaya çalışacağız. Evlilik müessesinde kadın evinin işleri, çocuklarının bakımı ve kocasına hizmet etmek gibi yüce bir vazife üstlendiği için kocasının vefatı veya kocasının onu boşaması durumunda kadına verilmiş ve kadının bir nevi sigortası olan sosyal güvenlik hakları şunlardır:

Mehir: Nikâh sebebiyle, erkeğin evlendiği kadına, gönül rızasıyla verdiği mala mehir denir. Bu malda kadının babasının, kardeşlerinin ve diğer akrabalarının hakkı olmadığı gibi kocasının da hakkı yoktur. Mehir İslâm dininin nikah akdi için aradığı bir şart ve kadının şeref ve haysiyetini korumak için bir tazminat ve ileriye dönük güvencedir. Verilen bu mehirler hiçbir zaman kadının değeri ve pahası/fiyatı olmamıştır. Evlenmeden önce belirlenen ve nikah akdi sırasında şahitler huzurunda gelin adayına verilmesi gereken mehir, mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Mehr-i Muaccel: İslâm Hukuku'na göre nikah akdinden önce veya nikâh akdi esnasında, şahitler huzurunda damat adayı tarafından gelin adayına verilmesi gereken para

⁴⁵ Bunun İçin Bkz., K. 27.

⁴⁶ Bunun İçin Bkz., K. 156, 177, 186.

⁴⁷ Bunun İçin Bkz., K. 123, 138, 143, 198, 203.

ya da maldır. Bu mehir, hemen peşin olarak ödenmesi gereken miktardır.⁴⁸ Defterimizde geçmekte olan kayıtlar arasında mehr-i muaccel olarak kadınlara verilen bir mal veya para miktarına rastlanılmamıştır.

Mehr-i Müeccel: Nikâh esnasında, damat adayının evleneceği kadına peşin olarak ödemediği ve sonradan vermeyi taahhüt etmiş olduğu mehirdir.⁴⁹ İncelediğimiz defterde geçen kayıtlar arasında mehr-i müeccel miktarlarıyla ve hangi durumlarda kadınların bunu aldıklarıyla ilgili pek çok bilgi bulunmaktadır. Buna göre kadın mehr-i müeccelini eşinin ölümü halinde bırakmış olduğu mallarından mirastan kendisine düşen payla beraber almakta veya eşinin kendisini boşaması halinde geçimini sağlayacak olduğu nafakasıyla beraber almaktadır.

İncelediğimiz defterde ortalama mehr-i müeccel miktarının 1.000-2.000 kuruş arasında değiştiği görülmektedir. En yüksek mehr-i müeccel miktarının 25.000 kuruş⁵⁰ en düşük mehr-i müeccel miktarının ise 100 kuruş⁵¹ olduğu tespit edilmiştir.

Mehr-i müeccel miktarları arasındaki bu değişiklikler damadın maddi durumuna ve saygınlığına, gelinin kültür, zenginlik ve bekar olup olmamasına bağlıdır. Bunun için defterimizde geçmekte olan 60. kayıttaki durumu örnek olarak verebiliriz: Kemer kaya mahallesinde oturan Kethûda Zâde Abdülhalim Ağa ibn Mehmed Emin Ağa b. Abdullah, Zekiye Hânım İbnet-i Mahmud Bey b. Abdullah için 25.000 kuruş mehr-i müeccel vermeyi taahhüt etmiştir.

b) Boşanma:

Aile hayatı, evlilikle (nikâhla) başlayıp uzun süre devam edebileceği gibi, geçimsizlik ve anlaşmazlık gibi çeşitli sebeplerle işlevini yitirip iki tarafın anlaşmasıyla veya tek taraflı olarak nikah akdinin fesh edilmesiyle yani boşanmayla da sonuçlanabilmektedir.

Erkeğin tek taraflı iradesini kullanıp hanımını boşamasına talak denmektedir.⁵²

Kadının mali bir ödeme yapması veya mali bir hakkından feragat etmesi suretiyle tarafların anlaşarak evlilik birliğine son vermelerine ise muhâlaa denmektedir.⁵³

İncelediğimiz defterdeki kayıt 111'de Zülfiye Hânım ibnet-i müteveffâ Hâfiz Zühdü Efendi ibn el-Hâc İsmâil Efendi nâm hatunun kocası Hacı Zâimzâde Mehmed Şevki Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi ile aralarındaki geçimsizlikten dolayı boşanmak istediği ve Zülfiye

⁴⁸ Aydın, "a.g.e.", c. II, s. 219.

⁴⁹ Aydın, "a.g.e.", c. II, s. 219.

⁵⁰ Bunun İçin Bkz., K. 60.

⁵¹ Bunun İçin Bkz., K. 104.

⁵² Aydın, "a.g.e.", c. II, s. 224.

⁵³ Aydın, "a.g.e.", c. II, s. 224.

Hânım'ın Hacı Zâimzâde Mehmed Şevki Efendi'den alacak olduğu iki bin kuruş mehr-i müeccelini ve kocasının evinde ve tasarrufunda bulunan 4686 kuruş kıymetindeki eşyasından bedel-i hal' nâmıyla vazgeçtiği görülmektedir. Buna göre Zülfiye Hânım'ın mehir ve mallarını boşanma bedeli olarak kocasına bıraktığı ve boşandıktan sonra alacak olduğu iddet nafakası ve meûnet-i süknâsından da vazgeçerek eşinden boşandığını görmekteyiz.

İncelediğimiz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinin 27 aylık bir süreyi kapsayan 70 varaklık ilk bölümünde erkeğin tek taraflı iradesini kullanarak hânımını boşaması demek olan "Tatlîk Hüceti" bulunmamaktadır. Fakat erkeklerin hânımlarının kendilerine itaat etmeleri için yedi adet "Hukuk-u Zevciyyete Riâyet ve Akd-i Nikâha İtaat Da'vâsı"⁵⁴ açtıklarını ve altı kayıta da bu gibi durumlardan dolayı dava açmak için bir başkasına "Vekâlet Hüceti"⁵⁵ verdiklerini görmekteyiz. Ancak bu 27 aylık süreyi içeren bölümde kadının isteği üzerine gerçekleşmiş olan sekiz adet "Muhâlaa Hüceti" bulunmaktadır.⁵⁶ Yine kadınların on kayıta eşlerinden boşanmak ve boşanmayla beraber mehir ve nafakasını talep etmek için bir başkasına "Vekâlet Hüceti"⁵⁷ verdiklerini, iki kayıta nafaka talebinde bulduklarını⁵⁸, iki kayıta "Mehir ve Eşyâlarını Talep Da'vâsı"⁵⁹ açtıklarını ve bir kayıta da kadının mehrine zam istediğini ve gereken zammın yapıldığını⁶⁰ görmekteyiz.

Hemen hemen üç yılı kapsayan bir dönemde eşler arasındaki anlaşmazlıklardan dolayı nikahla doğrudan veya dolaylı olarak alakalı olan kırka yakın davanın olduğunu ve bunlardan sadece sekiz tanesinin boşanmayla sonuçlandığını görmekteyiz. Bu durumu günümüzdeki boşanma olaylarıyla kıyasladığımızda o dönemdeki boşanma olaylarının ne kadar az olduğunu görürüz.

Yukarıdaki tespitlerimiz o dönemde kadınların toplum içerisinde kendi şahıslarıyla ilgili konularda rahatlıkla karar verebildiklerini ve kararlarını tatbik geçirip kendi haklarını en iyi şekilde savunabildiklerini ve koruyabildiklerini göstermektedir. Tespit ettiğimiz bu bilgiler Türk toplumunda kadınların geri plana atıldığı, hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı önyargısının da yanlış olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Gayr-i müslimlerin evlenme ve boşanmalarıyla veya aralarında olan ailevi anlaşmazlıklarla ilgili olarak incelediğimiz defterde hiçbir kayıta rastlamadık. Bunun

⁵⁴ Bunun İçin Bkz., K. 66, 98, 144, 148, 158, 180, 200.

⁵⁵ Bunun İçin Bkz., K. 80, 93, 132, 140, 175, 185.

⁵⁶ Bunun İçin Bkz., K. 51, 97, 111, 117, 159, 187, 189, 192.

⁵⁷ Bunun İçin Bkz., K. 47, 62, 78, 92, 129, 157, 170, 171, 174, 190.

⁵⁸ Bunun İçin Bkz., K. 24, 167.

⁵⁹ Bunun İçin Bkz., K. 108, 134.

⁶⁰ Bunun İçin Bkz., K. 6.

sebebinin, gayr-i müslimlerin bu gibi durumlarda kendi cemaat mahkemelerine müracaat etmelerinden olduğu düşünülebilir. Aksi takdirde onların evlenme ve boşanmalarıyla alakalı kayıtların da defterimizde geçmesi gerekirdi.

c) Çocuğun Durumu:

Osmanlı devletinde İslâm Hukuku geçerli olduğu için çocuk dahi olsa hiç kimsenin hakkının zayi olmasına ve ister müslim ister gayr-i müslim olsun insanların birbirlerinin haklarını gasp etmelerine göz yumulmamıştır. Burada konumuz çocuğun ailedeki yeri ve hakkının korunması olduğu için diğer konulara değinmeden bu konuyu açıklamaya çalışacağız. Bu bağlamda bazı uygulamalarla Osmanlı Devleti'nde çocukların haklarının korunması için bir takım tedbirin alındığını söyleyebiliriz.

Bu uygulamaların başında küçük yaşta yetim kalmış ve kendilerine kalan mirası idare edemeyecek olan çocuklara, miraslarını idare edebilecek yaşa gelinceye kadar, onlar adına bu miraslarını idare etmesi için bir "Vasî" tayin edilmesi, ihtiyaçlarını gideremeyecek derecede düşkün olan çocuklar içinse, ihtiyaçlarını gidermelerine yetecek kadar "Nafaka" tayin edilmesi ve küçük yaşta yetim kalmış olan çocuğun kendisine kalan mallarını koruyamayacağı ve bunların zayi olacağı endişesiyle çocukların mallarının korunması için mahkeme-i şer'iyeden izin alınması gibi durumlar gelmektedir.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlar içerisinde on adet "Vesâyet Hüceti"⁶¹, çocuklara nafaka tayin edilmesiyle ilgili beş adet "Nafaka Hüceti"⁶², çocuğun mallarının korunmasıyla ilgili üç adet "İzinnâme Hüceti"⁶³ ve çocuğun mallarının zayi olmaması için meclis-i şer'â haber verildiğini gösterir bir adet "İhbarnâme Hüceti"⁶⁴ bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti, çocuk için velî veya vasî tayin edilmesini ön görerek, ebeveynlerin ölmesi halinde ya da çocuğun hakkının korunması gerektiği herhangi bir durum söz konusu olduğunda, çocuğun hakkının korunmasını sağlamıştır.

Defterimizde geçen kayıtlarda çocuk için günlük 60 para ile 3 kuruş arasında değişen miktarlarda nafaka takdir edildiği görülmektedir. Nafaka miktarları arasındaki bu farklılıkların çocukların ailelerinin maddi durumuyla ilgili olduğunu düşünmekteyiz.

Defterimizdeki kayıtlarda nafaka miktarlarının belirlenmesinde kız ve erkek çocuk arasında herhangi bir farklılık söz konusu değildir. Erkek çocuklara ne kadar nafaka veriliyorsa kız çocuğuna da o kadar nafaka verilmiştir.⁶⁵

⁶¹ Bunun İçin Bkz., K. 88, 94, 135, 139, 152, 165, 166, 169, 199, 208.

⁶² Bunun İçin Bkz., K. 24, 86, 107, 194, 204.

⁶³ Bunun İçin Bkz., K. 29, 32, 156.

⁶⁴ Bunun İçin Bkz., K. 196.

⁶⁵ Bunun İçin Bkz., K. 24, 204.

Bütün bunlar, toplumda çocuğa verilen değeri göstermesinin yanında insanlara verilen değer de açık bir ifadesidir.

d) Kölelik:

Kölelik kurumunun, günümüzde varlığını sürdürmese bile, daha eski çağlardan beri varlığını sürdüren bir kurum olduğunu bilmekteyiz. Kölelik İslâm diniyle beraber kaldırılmak istenmiş ancak bunun bir anda yapılması mümkün olmamıştır. İslâm dininin getirmiş olduğu yenilikler ve İslâm dinindeki bazı uygulamalarla kölelik tedrici olarak kaldırılmaya çalışılmıştır.⁶⁶

İncelemiş olduğumuz 2039/225 no'lu şer'iyeye sicil defterinde de kölelikle ilgili iki tane kayıt bulunmaktadır.⁶⁷ Biz de kısa da olsa bu kayıtlardaki bilgiler ışığında aile kurumunun bir alt başlığı olarak kölelik konusunda bilgi vermeye çalışacağız. Kölelik konusunu aile kurumunun bir alt başlığı olarak ele almamızın sebebi köle olan kişilerin bir ailenin veya bir şahsın emri ve himayesi altında bulunmasından dolayıdır. Zaten köleler sahiplerine hizmet etmekte ve onların işlerinde çalışmaktaydılar.

İncelediğimiz defterdeki 5. kayıta Boztepe-i Zîr mahallesinden müteveffâ Çarıkçı Ömer Efendi'nin itknâmesi ile zevcesi Zehra Hâtûnun itknâmesinin Çarıkçı Ömer Efendi'nin evlâd-ı sığârının vasîleri ve vekîlleri Esat Basrizâde tarafından mahkeme-i şer'îyede kabul edildiği kayıt altına alınmıştır. Bu kayıta geçmekte olan itknâme kelimesi; azad edilmiş olan köle veya cariyeye azad edildiklerini bildirmek üzere verilen vesika, azad etme ve salıverme kağıdı anlamlarına gelmektedir.⁶⁸

Kölelikle ilgili defterimizde geçmekte olan 31. kayıta ise Halep vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Halep mahallâtından Soykıt Hânım Mahallesi ahâlîsinden olup Trabzon vilâyetinin makarrı olan Medîne-i Trabzon mahallâtından Musa Paşa mahallesinde müsâfiraten sâkin Cemâlzâde Mehmed Selim Efendi ibn Emîn Efendi ibn Ahmed Efendi'nin mahkeme-i şer'îyyede kısa boylu, beyaz sarıya meyyal çehreli, elâ gözlü çerkesiyyetü'l-asl müslimetü'l-hal tahminen otuz yaşında olan Feride bint-i Abdullah'ın, kendisinin cariyesi olduğunu belirterek cariyesini azad ettiğini, artık mezbûrenin diğer hür Müslümanlar gibi olduğunu ve kendisiyle miras bırakma hususu dışında hiçbir alakasının olmadığını söylediğini görmekteyiz.

⁶⁶ M. Akif Aydın, "Köle md.", TDV İslam Ansiklopedisi, Ankara, 2002, c. 26, ss. 237-246.

⁶⁷ Bunun İçin Bkz., K. 5, 31.

⁶⁸ Develioğlu, a.g.e., s. 475.

İncelediğimiz defterde geçen ve yukarıya özet olarak aldığımız kölelikle ilgili kayıtların ilkinde kölelikten azad edilen şahıslara verilen itknâmelerini yani azad edilme belgelerinin kabul edildiğini ve bunun üzerine kayıt altına alındığını görmekteyiz. İkinci kayıtta ise Çerkez asıllı cariyenin sahibi tarafından azad edildiğini ve bundan sonra hür Müslümanlar gibi olduğunu gösterir bir itknâmenin düzenlendiğini görmekteyiz. Sonuç olarak defterimizdeki kölelikle ilgili her iki kaydın da bu kayıtlardaki kölelerin azad edilmesi üzerine kayıt altına alındığını ve defterimizde köle edinme ve edinilen bu kölelerin çalıştırılmasıyla ilgili bir kaydın olmadığını söyleyebiliriz.

3) Dini ve Etnik Yapı:

XIX yüzyılın son çeyreğinde Trabzon'da dini menş'e itibarıyla Müslüman ve Hıristiyanlar yaşarken etnik olarak da Türkler, Rumlar, Ermeniler ve Çerkezler bulunmaktaydı.⁶⁹ 1882-1884 yıllarında Trabzon sancağının nüfus yapısını gösterir tablo aşağıya aynen alınmıştır.⁷⁰

Kazalar	Müslim		Rum		Ermeni		Katolik		Protestan	
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
Trabzon	37.091	42.038	3.027	14.561	4.440	5.106	588	621	41	51
Ordu	39.596	40.175	4.702	5.696	3.586	3.966	---	---	146	142
Giresun	27.877	28.907	5.118	6.251	610	629	---	---	---	---
Tirebolu	16.622	17.607	2.659	3.213	232	281	---	---	---	---
Görece	14.584	14.889	331	377	99	82	---	---	---	---
Vakfikebir	9.080	9.305	---	---	29	27	---	---	---	---
Akçaabad	19.062	19.472	1.838	1.997	1.367	1.591	---	---	---	---
Sürmene	15.003	20.926	351	446	---	---	---	---	---	---
Of	30.163	29.697	351	446	---	---	---	---	---	---
Toplam	209.078	223.286	30.365	35.165	10.434	11.789	588	621	187	193

Yukarıda ki tabloya göre Müslümanlar nüfusun %82.93'ünü, Rumlar %12.56'sını, Ermeniler %4.25'ini, Katolikler %02.3'ünü, Protestanlar %0.072'sini meydana getiriyorlardı. Gayr-i müslimlerin tüm nüfusa oranı %17.12 idi. Ermeniler'in Müslüman nüfusa oranı %5.13,

⁶⁹ Abdurrahman Okuyan, *XIX. Yüzyılın Son Çeyreğinde (1875-1900) Trabzon*, Basılmamış Doktora Tezi, Samsun, 2003, s. 69, 70.

⁷⁰ H. Kemal Karpat, *The Ottoman Population 1830-1914 Demographic and Social Characteristics*, London, 1985, s. 138, 139. E: Erkek / K: Kadın

Rumlar'ın Müslüman nüfusa oranı ise %15.14 idi. Trabzon vilâyetinde Hıristiyanlar toplam nüfusun %17.12'sini oluşturuyorlardı. Bu tarihte toplam gayr-i müslim sayısı 89.432 kişiden ibaretti. Trabzon vilâyetinin toplam nüfusu ise 1.085.328 kişiydi.

Bu tabloda Çerkezlerin varlığına dair herhangi bir bilgi yoktur. Ancak Trabzon'da az da olsa Çerkezlerin varlığından söz edilmektedir. İncelediğimiz defterde de Çerkez olan birkaç kişinin ismi geçmektedir.⁷¹ Defterimizde ki 27. kayıta Çerkezlerin hicret ettiği sene doğrudan verilmemiş, ama hicri 1301 tarihli kayıta “bundan on beş sene önce, yani Çerkezler hicret ettiği senesi” diyerek dolaylı da olsa Çerkezlerin varlığına işaret edilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin hemen hemen her vilâyetinde olduğu gibi Trabzon vilâyetinde de Müslümanlar, çok farklı etnik köken ve kültüre sahip olan gayr-i müslimlerle bir arada yaşamışlardır. Rum ve Ermeni gibi farklı etnik yapılara mensup olmalarına karşın gayr-i müslimlerin hemen hepsi Hıristiyandı. Bu Hıristiyanlar Katolik, Ortodoks ve Protestan mezheplerine mensuptular.⁷² Yukarıda ki tabloda da bu durum açık olarak görülmektedir. Şimdi Müslim-gayr-i müslim ilişkilerini konu edinerek Trabzon halkının dini ve etnik yapısının farklı olmasına karşın, bu farklılıkların toplumsal hayata nasıl yansındıklarına bakacağız.

a) Müslim-Gayr-i Müslim İlişkileri:

Osmanlılar, fetihten sonra idari bakımdan tipik bir Osmanlı sancak merkezi haline dönüştürdükleri Trabzon'u nüfus bakımından da İslamlaştırmak ve Türkleştirmek için büyük çaba göstermişlerdir. Bunun için de Samsun, Tokat, Çorum ve Amasya gibi Türklerin yoğun olarak yaşadıkları yerlerden Trabzon'a Müslüman Türkler getirilerek yerleştirilmiş ve bu sayede kent nüfusu etnik bakımdan çeşitlenmiştir. Ancak Osmanlı Devleti değişik dil, din, ırk ve kültürlere mensup toplulukları aynı potada komşu, hemşehri kimliğiyle kaynaştırmayı başararak yüzyıllarca huzur ve istikrar içinde yan yana yaşamalarını sağlamıştır.⁷³

Önceleri kendilerine verilen bazı idari görevlerle Müslüman halkla ve yöneticilerle iyi ilişkiler kurmaları sağlanan gayr-i müslimler, devletin ve Müslüman halkın kendilerine gösterdiği hoşgörü, ilgi ve güzel komşuluk ilişkileriyle de Müslümanlara ve dolayısıyla İslam dinine karşı daha fazla ilgi duymaları sağlanmış ve bunların bir kısmı da gönüllü olarak zamanla Müslüman olmuştur.⁷⁴ Bu bakımdan gayr-i müslimlere karşı her zaman hoşgörü içinde bir tutumla yaklaşıldığını söyleyebiliriz.

⁷¹ Bunun İçin Bkz., K. 27, 31, 98, 112, 113.

⁷² Okuyan, “a.g.e.”, s. 64,65.

⁷³ Çiçek, “a.g.m.”, s. 235.

⁷⁴ Çiçek, “a.g.m.”, Aynı Yer.

Trabzon'daki en kalabalık gayr-i müslim unsur olarak Rumları görmekteyiz. Din, eğitim ve ticaret konuları başta olmak üzere hemen her konuda istedikleri gibi davranmış ve kendilerine herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Rumların çoğunluğu şehir merkezinde yaşarken, geçimlerini daha çok ticaretle uğraşarak sağlıyorlardı. Ticaretle meşgul oldukları için ekonomik yönden de Müslüman halktan daha zengin durumdaydılar.⁷⁵ Ancak incelediğimiz defterdeki kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla Müslümanların da onlardan geri kalır bir durumda olmadıklarını görmekteyiz.

Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan gayr-i müslimler hukuken zimmi⁷⁶ statüsünde idiler. Buna göre zimmi'lere, hayatlarını kendi dini ve hukuki esaslarına göre düzenleme imkanı tanınmıştır. Başka bir ifadeyle, zimmi'lere hukukî ve kazaî muhtariyet verilmiştir. Bu muhtariyetle, zimmi'lere kendi aralarında evlenme, boşanma, miras ve vakıf gibi ahval-i şahsiyye ile ilgili dava ve ihtilafları kendi cemaat mahkemelerinde halletme imkanı tanınmıştır. Ancak zimmi'lerle Müslümanlar arasındaki ihtilaflarda, tek ve tartışmasız yetkili kaza mercii kadı mahkemeleridir.⁷⁷

Incelediğimiz defterde gayr-i müslimlerle ilgili altı adet Ermeni milleti⁷⁸ ve dokuz adet Rum milleti⁷⁹ davası olmak üzere toplam on beş kayıt bulunmaktadır. Dört kayıta da gayr-i müslimlerin Müslüman Türklerden borç aldıkları görülmektedir.⁸⁰ Defterimizdeki kayıtlarda arsasını veya evini satmak isteyen kimsenin, müslim veya gayr-i müslim olmasına bakmadan bir başkasına arsasını veya evini satması, bedelinin ve makbuzunun alınıp kendisine teslim edilmesi hususlarında vekalet verdiğini ve malın müslim veya gayr-i müslim birisine satılması hususunda da bir sınırlamanın olmadığını görmekteyiz.

Farklı dini inanışa ve etnik kökene mensup insanların arasındaki ekonomik ilişkilerde bu şekilde bir ayrımın olmaması bu insanların arasında; hoşgörü ortamının hakim olduğunu, buna bağlı olarak da güçlü ve samimi ilişkiler içerisinde olduklarını bize düşündürmektedir.

Defterimizdeki kayıtları incelediğimizde bir müslimin mahkeme-i şer'îyyeye intikal etmiş davası için rahatlıkla bir gayr-i müslimi vekil tayin ettiğini⁸¹ ve davasını ispatlamak için bir gayr-i müslimi şahit gösterebildiğini⁸² görmekteyiz. Bu durum Trabzon yöresindeki müslimler ile gayr-i müslimler arasında veya müslimlerin kendi aralarında zaman zaman

⁷⁵ Okıyan, "a.g.e.", s. 70, 71.

⁷⁶ İslâm yurdunda eman altında yaşayan gayr-i müslimlere verilen addır. Bkz.: Mehmet Erdoğan, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, 1998, s. 495.

⁷⁷ Çiçek, "a.g.m.", s. 237.

⁷⁸ Bunun İçin Bkz., K. 34, 40, 122, 135, 150, 202.

⁷⁹ Bunun İçin Bkz., K. 41, 43, 44, 54, 64, 94, 95, 113, 165.

⁸⁰ Bunun İçin Bkz., K. 9, 14, 21, 133.

⁸¹ Bunun İçin Bkz., K. 63, 95, 128.

⁸² Bunun İçin Bkz., K. 115.

ortaya çıkan ve mahkemeye intikal eden anlaşmazlıklarda tarafların haklılıklarını ispat etmek için birbirlerinin şahitliklerine başvurduklarını ve birbirlerinden yardım aldıklarını göstermektedir.

İncelediğimiz defterde geçmekte olan gayr-i müslimlerle ilgili kayıtlar kendi aralarındaki anlaşmazlıklardan dolayı mahkeme-i şer'iyeye müracaat ettikleri, yani kadıya getirdikleri davalar sonucu şer'iyeye sicillerine işlenmiş olan kayıtlardır. Bu kayıtların çoğu için gayr-i müslimler kendi cemaat mahkemelerine müracaat edebilecek oldukları halde, kadıya müracaat etmiş bulunmaktadırlar. Bu da gayr-i müslimlerin, aralarındaki anlaşmazlıklarda rahatlıkla kadıya müracaat edebildiklerini ve mahkeme-i şer'iyede kadının verecek olduğu karara itimat ettiklerini göstermektedir.

İncelediğimiz defterdeki alım-satım işlemlerinden, terekeyle ilgili davalardan ve bunun gibi işlemler için vekil tayininde bulunulan kayıtlardan ve yukarda açıklanan bilgilerden anlaşıldığı kadarıyla müslimlerle gayr-i müslimlerin komşuluk ilişkileri de oldukça iyi durumdadır.

Trabzon'da bulunan mahallelerin hemen hepsinde gayr-i müslim tebaadan Osmanlı Devleti vatandaşı bulunmaktadır. Trabzon'un mahalleleri arasında müslüman mahallesi ve gayr-i müslim mahallesi diye bir ayırım bulunmamaktadır. Ancak bazı mahallelerde müslim veya gayr-i müslim tebaanın çoğunlukta olduğunu söyleyebiliriz. Bu söylediklerimizin sonucu olarak da halk arasında bir kutuplaşmanın olmadığını söyleyebiliriz.

Trabzon'daki Müslim-gayr-i müslim tebaa arasındaki ilişkileri göstermesi bakımından altta birkaç örnek vereceğiz:

Trabzon vilâyeti Mahkeme-i İstinâfi Cezâ Reis-i Esbakı Mehmed Rauf Bey ibn Ali Necip Bey ibn Mehmedzâde Efendi Van vilâyeti Mahkeme-i İstinâfi cezâ dairesi riyâsetine tayini dolayısıyla Trabzon'da olduğu dönemde alamadığı maaşlarını alması ve borçlarını ödedikten sonra kalan kısmını kendisine teslim etmesi için Trabzon vilâyeti Müdde-i umumîsi olan Ayık Efendi Veled-i Etam'ı kendisine vekil tayin etmiştir.⁸³ Bu kayıтта vekil tayin edilen şahsın hangi milletten olduğu belirtilmemiş olup müslim mi gayr-i müslim mi olduğuna dair bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak isminin yabancı olması kendisinin gayr-i müslim olduğunu akla getirmektedir. Çünkü gayr-i müslim tebaadan müslüman olanlar isimlerini de değiştirmektedirler.

Marimoğlu Begasi Veled-i Etam Trabzon'da meydan-ı şarkîdeki dükkânını tütüncü Kâsım b. Hasan b. Kâsım'a, işletmesi için kiraya vermiştir. Abdi Efendi ibn Abdurrahman b.

⁸³ Bunun İçin Bkz., K. 36.

Abdullah'ın, tütüncü Kâsım b. Hasan b. Kâsım'ın malından ve yedinden almış olduğu yüz otuz beş kuruş râic akçayı vefatı üzerine, tütüncü Kâsım Efendi'nin mahkeme-i şer'iyeye müracaat ederek Abdi Efendi'nin borcunun, bırakmış olduğu terekesinden kendisine verilmesini talep ettiğinde, bu hususta İskender Paşa mahallesi mütemekkinlerinden Eczâcî Filip Veled-i Markovic de kendisine şahitlik etmiştir.⁸⁴

Nesime Hânım ibnet-i Hüseyin Ağa ibn Mahmud Ağa isimli hanım, Havva Hânım *ibnet-i Mehmed Emîn Efendi isimli hanımla aralarındaki tereke ve sair den dolayı olan davaları için Mehmed Midhat Efendi ibn Ahmed Hamdi ve Kantarcı Yorgi Efendileri vekil tayin etmiştir.*⁸⁵

Falcızâde Hasan Ağa ibn Ömer Ağa'nın almış olduğu 8954 kuruşa Tekye mahallesinden tebaa-i devlet-i aliyenin Ermeni milletinden Kedlikoğlu Ohannis veled-i Kırkor'un kefil olduğunu görüyoruz.⁸⁶ İncelediğimiz defterde geçen dört kayıta da gayr-i müslimlere müslimlerin borç verdiklerini görmekteyiz.⁸⁷

Müslim ve gayr-i müslim tebaa arasındaki ilişkileri gösteren bu kayıtlardaki borç verme ve birbirlerinin borcuna kefil olma gibi davranışlar ve birbirlerine, gerektiğinde davalarında şahitlik yaparak destek olmaları Trabzon halkının çeşitli ırk ve dini gruplara mensup olmasına rağmen, ne ölçüde birbirleriyle kaynaştıklarını ve birbirleriyle uyum içerisinde geçindiklerini göstermesi bakımından önemlidir.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlarda gözlemleyip tespit ettiğimiz yukardaki bilgiler müslim ve gayr-i müslimlerin komşuluk ilişkilerinin de nasıl olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

İncelediğimiz defterde geçen ve yukarda belirttiğimiz tütüncü Kâsım b. Hasan b. Kâsım'ın gayr-i müslim birinin dükkanını kiracı olarak işletmesi örneğinde olduğu gibi; arsa, ev ve dükkan satımları için düzenlenen belgelerde de müslimlerle gayr-i müslimlerin ev, arsa ve dükkanlarının yan yana olduklarını ve alım satımla ilgili belgelerde de satılacak olan malın sadece müslim veya gayr-i müslimlere satılması gibi herhangi bir sınırlamanın olmadığını ve bu durumlardan kaynaklanan müslim-gayr-i müslim çekişmesini içeren herhangi bir kaydın da bulunmadığını görmekteyiz.

İslâm hukukuna göre bir mülk satışı esnasında bitişik komşuların öncelikli olarak o mülkü satın alma veya mülk başkasına satılmışsa bu satışa komşuluk açısından itiraz etme

⁸⁴ Bunun İçin Bkz., K. 115.

⁸⁵ Bunun İçin Bkz., K. 128.

⁸⁶ Bunun İçin Bkz., K. 19.

⁸⁷ Bunun İçin Bkz., K. 9, 14, 21, 133.

hakkı vardır. Yukarıda belirttiğimiz gibi incelediğimiz defterde bu tür ihtilaf ve davaların olmaması Trabzon'da müslim ve gayr-i müslimlerin komşuluk ilişkilerinin de iyi olduğunu ve halk arasında dinsel farklılıklardan kaynaklanan bir ayrımın olmadığını göstermektedir.

Trabzon'daki müslim-gayr-i müslim ilişkilerini ortaya koyacak bir örnek de, azınlık mesabesindeki gayr-i müslimlerin idari görevler de yürütebilmeleridir. Osmanlı Devleti'nde Türkler dışındaki milletlerin de idari görevler yürütebilme hakları vardır. Osmanlı tarihinde padişahlık hariç bunun çok çeşitli örnekleri bulunmaktadır. İncelediğimiz defterdeki kayıtların bize verdiği bilgiler de bu yönde olup Trabzon vilâyetinde gayr-i müslimlerin de idari görevlerde bulduklarını göstermektedir. Buna örnek olarak Trabzon vilâyeti Müddea'-i Umumîsi Ayık Efendi Veled-i Etam⁸⁸, Ayvasıl mahallesi muhtarı Baniko⁸⁹ ve Frenkhisar mahallesi muhtarı Ohannis veled-i Sarkis'i⁹⁰ verebiliriz.

İncelediğimiz defterde geçmekte olan gayr-i müslimlerle ilgili kayıtları ve bu kayıtların yerlerini gösterir tablo aşağıda verilmiştir.

Sıra	Kayıt Numarası	Milleti	Varak	Sayfa
1	34	Ermeni	8-A	38
2	40	Ermeni	10-A	46
3	41	Rum	10-B	47
4	43	Rum	11-A	49
5	44	Rum	11-B	50
6	54	Rum	15-A	60
7	64	Rum	20-B	74
8	94	Rum	31-A	107
9	95	Rum	31-A	108
10	113	Rum	38-A	129
11	122	Ermeni	42-A	138
12	135	Ermeni	46-B	152
13	150	Ermeni	52-B	169
14	165	Rum	57-A	184
15	202	Ermeni	68-A	218

⁸⁸ Bunun İçin Bkz., K. 36.

⁸⁹ Bunun İçin Bkz., K. 64.

⁹⁰ Bunun İçin Bkz., K. 34.

b) İhtida Hareketleri:

İslâm literatüründe, bir başka din mensubu şahsın, putperest veya dinsiz bir insanın Müslümanlığı seçmesi ve yaşantısını İslâm dinine göre şekillendirmesine ihtida denilmektedir. Şer‘iyye sicilleri, yaptığımız çalışmadan ve günümüzde yapılan bu alanlardaki çalışmalardan anlaşılacağı üzere, belli bir yöre halkının birbiriyle olan hukuki, ticari, iktisadi, sosyal ve dini münasebetlerini diğer kaynaklara oranla en iyi ortaya koyan belgelerdir. Bu yönüyle şer‘iyye sicillerinden faydalanarak Osmanlı’nın toplum hayatını takip edebilme imkanına sahip bulunmaktayız.

Şer‘iyye sicillerinde yalnız Müslümanlarla ilgili değil, gayr-i müslimlerle ilgili kayıtlar da bulunmaktadır. Bu şekilde müslim-gayr-i müslim ilişkilerini sağlıklı bir şekilde şer‘iyye sicillerinde bulmak mümkündür.

Zimmî statüsüne veya farklı din ve mezhebe mensup gayr-i müslimlerin toplum içindeki yerlerini, sosyal statülerini, ekonomik durumlarını, halkla ve devletle olan ilişkilerini ve kendi aralarındaki meselelerini yansıtan şer‘iyye sicillerinde doğrudan veya dolaylı olarak gayr-i müslimlerin ihtidası ile ilgili kayıtlara da rastlanmaktadır. Diğer arşiv kaynaklarında nadiren rastlanan ihtida hareketleriyle ilgili bilgiler, çeşitli şekillerde şer‘iyye sicil defterlerinde kayıt altına alınmışlardır.

İncelemiş olduğumuz 2039/225 no’lu Trabzon şer‘iyye sicil defterinde geçmekte olan kayıt 113’te Trabzon’un merkezine bağlı Mesariya karyesinden ve Rum milletinden Kehâoğlu Lisafe bint-i Niyâyot’un dinini değiştirip İslâm dinini kabul ettiği isminin de Hânımcık bint-i Abdullah şeklinde değiştirildiği ve kendisine İslâm dininin anlatıldığı belirtilmektedir.

22 Ekim 1887’de mahkeme-i şer‘iyyede incelemiş olduğumuz şer‘iyye sicil defterinin 38. varağında kayıt altına alınmış olan bu “Telkin-i Din Hüceti”, ihtida olaylarının bir baskı ve zorlamaya tabi tutulmaksızın, gayr-i müslimlerin kendi arzularıyla gerçekleştiğini göstermektedir. Gayr-i müslimlerin dinlerini değiştirip İslâm dinini benimsediklerinde isimlerini de değiştirip İslâma uygun bir isim aldıklarını görmekteyiz.

B) EKONOMİK YAPI

1) Ticari ve İktisadi Yapı:

Trabzon, Orta Asya ve İran'dan gelen büyük bir ticaret yolunun denize açılan kapısı durumundadır. Trabzon ticaret merkezi olarak Orta Asya'yı Afrika kıtalarına bağlayan bir ticaret merkeziydi.⁹¹

Trabzon'un Doğu Karadeniz bölgesinin en mühim ticaret merkezi olmasının sebebi, coğrafi şartların ona sağladığı imkanlardan kaynaklanmaktadır. Doğu Karadeniz'deki diğer yerleşim yerlerine göre Trabzon iç bölgelere geçit veren en mühim şehir olma özelliğine sahiptir.⁹² Bu bağlamda gerek Orta doğuyla ve gerekse Anadolu'nun iç bölgeleriyle sıkı ticari ilişkiler içinde olan Trabzon, deniz ticareti başta olmak üzere, ipek yolunun da önemli bir halkasını oluşturmaktadır.

Bunun yanında Trabzon'un ticari özelliği kadar askeri önemini de vurgulamak gerekmektedir. Çünkü hemen her zaman şarka ve Kafkasya taraflarına bir sefer vuku bulacaksa veya Doğu Karadeniz sahillerinde tahkimat yapılacaksa Trabzon, askeri mühimmat sevkinde önemli bir yer tutuyordu ve dolayısıyla donanmanın önemli bir üssünü teşkil ediyordu.⁹³

Trabzon'daki ticari faaliyetler Türk, Rum ve Ermeni tüccarında yürütülmesine rağmen Rum ve Ermeniler bu alanda söz sahibiydiler. Trabzon'un şehir merkezinde ticari faaliyetler sürdürülürken, köylerde de çeşitli zirai faaliyetler yapılmış ve çeşitli tarım ürünleri yetiştirilmiştir. Yetiştirilen bu tarım ürünleri de şehir merkezinde kurulan pazarlarla yerli ve yabancı halka pazarlanmıştır. Bütün bunlar Trabzon'daki iktisadi hayatın temelini oluşturmaktadır.

İncelemiş olduğumuz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinde ticari ve zirai faaliyetler hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak değerlendirmelerimize ışık tutması bakımından bu alanda yapılmış diğer çalışmalardaki bilgilerden de yararlanmak suretiyle Trabzon'daki ticari ve zirai faaliyetler hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

⁹¹ Cavit Akın, "19. Yüzyılın Son Yarısında Trabzon Vilayeti", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s. 197.

⁹² İbrahim Güler, "XVIII. Yüzyılda Trabzon'un Sosyal ve Ekonomik Durumuna Dair Tesbitler", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s. 327.

⁹³ İdris Bostan, "Karadenizin Dış Ticarete Kapalı Olduğu Dönemde Trabzon Limanı", Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s. 307.

Trabzon halkının şehirde yaşayanları daha çok ticaretle meşgul olurken, şehir merkezinde yaşayan bir kısım vatandaş da el sanatlarıyla uğraşmaktaydı. Trabzon'un şehir merkezinde bu el sanatlarının yapıldığını gösteren mekanlar mevcuttu. Bunlar arasında kuyumcular, bakırcılar, demirciler, marangozhaneler, sobacılar, silah yapım dükkanları, hattatlar vs. önde gelmektedir.⁹⁴

Trabzon halkının köylerde ve kırsal kesimlerde yaşayanları ise tarım ve hayvancılıkla meşgul olup geçimlerini bu şekilde temin etmekteydiler. Bu da göstermektedir ki kırsal kesimlerde tarım ve hayvancılığa dayalı bir ekonomik yaşam mücadelesi bulunmaktadır.

Trabzon'da tarımı yapılan ürünlerin başında mısır, buğday, arpa, tütün ve fındık gelmektedir. Hayvancılık alanında ise büyük ve küçük baş hayvancılık yaygındır. Kırsal kesimlerde hayvancılığa bağlı olarak süt ve süt ürünleri olan peynir, yağ ve yoğurt da üretilmektedir.⁹⁵

Trabzon'da kurulan ticaret merkezleri iki başlık altında toplanabilir. Bunlardan birincisi, gümrük kapısında kurulan ticaret merkezi, ikincisi ise şehrin içinde kurulan ticaret merkezidir. Trabzon vilâyetinin bir liman kenti olduğu hatırlanırsa, Rusya ve çevre devletlerden gelen malların Trabzon'da kurulan pazarlar yoluyla halka arz edildiği kolayca anlaşılır.⁹⁶

Trabzon'un şehir merkezinde ise mağaza, dükkan ve bakkal usulüyle yürütülen ticareti Türk, Rum ve Ermeniler ellerinde bulundurmaktaydı. Gerek dış ülkelerden gelen mallar gerekse Trabzon ve çevresinde üretilen mallar bu şekilde pazarlanmaktaydı.

İncelemiş olduğumuz defterdeki kayıtların pek çoğu, Trabzon'da yaşayan halkın birbiriyle olan iktisadi ilişkilerini gösteren "Terekeden Alacak Da'vâları", "Nafaka Hüccetleri", "İstidâne Hüccetleri"ne konu olan alacak-verecek işlemleri ve arsa, ev, dükkan ve mağazasını satmak veya kiralamak isteyenlerin vermiş oldukları "Vekâlet Hüccetleri" gibi işlemlerdir.

Defterimizdeki kayıtlarda geçmekte olan mehir miktarları da iktisadi yapıyla doğrudan alakalıdır. Çünkü mehir miktarları, kişilerin zenginlik, kültür ve soy yapılarına göre değişim arz etmektedir. Defterimizdeki kayıtlarda Trabzon'un merkezindeki bir mahalleden diğer mahalleye, kırsal kesimdeki bir köyden diğer bir köye mehir miktarları değişmektedir. Mehir miktarlarının daha yüksek olduğu yerler daha ziyade zenginlerin oturduğu mahallelerdir.

⁹⁴ H. Vehbi İmamoğlu, 2093/279 (H.1327-1329, M. 1909-1911) No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterine Göre *Yöre Araştırması*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2003, s. 432.

⁹⁵ Ahmet Yazıcı, 2091 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterinin Değerlendirilmesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 1999, s. 369.

⁹⁶ İmamoğlu, a.g.e., Aynı Yer.

Bütün bu saydıklarımız da Trabzon'un iktisadi ve ekonomik yapısı hakkında bize bilgi veren unsurlardır.

İncelediğimiz defterdeki Kuyumcu⁹⁷, Gazâz⁹⁸, Berber⁹⁹, Bakırcı¹⁰⁰, Tüttüncü¹⁰¹, Attar¹⁰² ve Bezâz¹⁰³ dükkanlarıyla Fırın¹⁰⁴, Kargı Mağaza¹⁰⁵ ve iki göz Su Değirmeni¹⁰⁶ defterimizde geçmekte olan ticari meslek ve iş yerleridir.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlarda gayr-ı menkûl olarak ev, arsa, bahçe ve tarladan söz edilmektedir. Trabzon'daki evler halkın ekonomik yaşantısına uygun olarak inşa edilmiş olup kişilerin maddi imkanlarına bağlı olarak da tek katlı veya çok katlı olabilmekteydiler. Genellikle evler üç oda ve bir mutfaktan oluşmaktadır. Buldukları yerlere göre evler bahçe içinde iki-üç katlı inşa edilmiş olup zemin katları, ihtiyaca göre dükkan, mağaza, depo veya ahır olarak kullanılmaktadır. Bu da göstermektedir ki evler, şehirde veya köyde inşa edilmiş olmalarına ve ihtiyaçlara göre farklılıklar arz etmektedir.

Müslim ve gayr-i müslim halkın ticaretle uğraşanları dışında, hususen köylerde yaşayanlar tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadırlar. İncelediğimiz defterde alacak-verecek ve isbât-ı verâset davaları gibi kayıtlarda dolaylı olarak geçmekte olan fındık bahçelerinden¹⁰⁷ anlaşılacağı üzere fındık Trabzon'da en çok ekili alana sahip olan ticari bir üründür. Hatta defterimizdeki iki kayıтта borç alan şahısların borçlarına mukabil olarak fındık bahçelerini rehin olarak gösterdiklerini görmekteyiz.¹⁰⁸ Yine incelediğimiz defterin 70. kayıttında İbrahim b. Mehmed ve Ahmed'in aylık 150 kuruş ücretle Tokmakçızâde Mahmud Ağa ibn Arif Ağa için fındık satın alımı yaptıklarını görmekteyiz. Bu saydıklarımız fındığın Trabzon ekonomisinde önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

İncelediğimiz defterde Trabzon'da tütün alım satımının yapıldığı dükkanların da olduğu görülmektedir.¹⁰⁹ Defterimizdeki 88. kayıтта Durmuşoğlu Ahmed Usta b. Durmuş b. Abdullah'ın Akçaabat nâhiyesinin Kalentüma karyesine tâbi Simli Karaman karyesindeki arazisinin tütün hâsılâtından kendisine isâbet eden miktar ile Tekfurçayır mahallesindeki

⁹⁷ Bunun İçin Bkz., K. 40.

⁹⁸ Bunun İçin Bkz., K. 43.

⁹⁹ Bunun İçin Bkz., K. 49.

¹⁰⁰ Bunun İçin Bkz., K. 72.

¹⁰¹ Bunun İçin Bkz., K. 115, 155.

¹⁰² Bunun İçin Bkz., K. 147.

¹⁰³ Bunun İçin Bkz., K. 151.

¹⁰⁴ Bunun İçin Bkz., K. 57, 147.

¹⁰⁵ Bunun İçin Bkz., K. 130.

¹⁰⁶ Bunun İçin Bkz., K. 130.

¹⁰⁷ Bunun İçin Bkz., K. 38, 50, 58, 91, 125.

¹⁰⁸ Bunun İçin Bkz., K. 13, 15.

¹⁰⁹ Bunun İçin Bkz., K. 115, 155.

bahçesinin tütün hasılatından hissesine isâbet eden miktarı zevcesi Kadın Hâtûn ibnet-i Hasan'a bıraktığını vasiyet etmiştir. Bu kayıttan da anlaşılacağı üzere Trabzon'da tütün tarımı da yapılmaktadır. Yapılan bu tütün tarımı sonucu Trabzon'da yetiştirilen tütünler yukarıda da söz edildiği gibi şehir merkezindeki tütün alım satımının yapıldığı dükkanlarda yerli ve yabancı tüccara pazarlanmaktadır.

Trabzon'da yaşayan ve çeşitli devlet kademelerinde çalışan memurlar da ekonomik hayatın bir parçasını oluşturmaktadırlar. Bunun yanında şehirdeki askeri birimler ve bu birimlerde çalışanların da şehrin ekonomik yapısına katkısı olduğunu unutmamalıyız. Trabzon Osmanlı Devleti'nin büyük ve önemli bir eyalet merkezidir. Bundan dolayı Trabzon ve civarında büyük askeri birlikler bulunmaktadır. Bu askeri birliklerin bir kısmı kayıtlarımızda dolaylı olarak geçmektedir.¹¹⁰ Defterimizde geçmekte olan askeri birliklerin isimleri ileride inceleyecek olduğumuz Trabzon'un idari yapısı başlığı altında verilecektir.

İncelediğimiz defterde geçmekte olan bilgilerden dolayı Trabzon'daki ekonomik ve iktisadi yapı hakkında şu kanaate varmış bulunuyoruz: Trabzon halkının ekonomik ve iktisadi bakımdan çok keskin hatlarla olmamakla birlikte hayat standardı bakımından ikiye ayrıldığını söyleyebiliriz. Birincisi ekonomik ve iktisadi bakımdan belli bir refah düzeyine ulaşmış ve bu refah düzeyinin üzerinde olanlar diye nitelendirebilecek olduğumuz ticaretle uğraşanlar ve devlet kademelerinde çalışanlardır. İkincisi ise bu refah düzeyine ulaşamamış olanlar diye nitelendirebilecek olduğumuz belli bir geliri olmayan, tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sağlamaya çalışanlardır.

İncelediğimiz defterde Trabzon'un ekonomik ve iktisadi yapısı hakkında bizi yukarıda ki gibi düşünmeye sevk eden bilgilerden bazıları şunlardır:

1) Nikah akdi esnasında daha sonra verilmek üzere tayin edilen mehr-i müeccel miktarlarının Trabzon'un şehir merkezinde 1.000 ila 2.000 kuruş arasında değişmesi ve bazen de bu miktarların üstüne çıkması¹¹¹ köylerde ise 500 ila 1.000 kuruş arasında değişmesi ve bazen de bu miktarların altına düşmesi.¹¹²

2) Trabzon'da Tekye mahallesindeki bir evin fiyatının 4.000 kuruş¹¹³, Trabzon'a bağlı Yomra nâhiyesindeki dört dönüm arsanın 1.000 kuruş¹¹⁴ ve yine Trabzon'a bağlı Şarlı nâhiyesinin Seyyid Ahmed Maa Likona karyesinin Bavra mevki'indeki on dört dönüm fındık bahçesinin 1.500 kuruş olması.¹¹⁵

¹¹⁰ Bunun İçin Bkz., K. 33, 53, 55, 83, 119, 121, 146, 147, 155, 195.

¹¹¹ Bunun İçin Bkz., K. 60, 162.

¹¹² Bunun İçin Bkz., K. 80, 85, 104.

¹¹³ Bunun İçin Bkz., K. 123.

¹¹⁴ Bunun İçin Bkz., K. 38.

¹¹⁵ Bunun İçin Bkz., K. 91.

3) Trabzon vilâyeti mahkeme-i istînâfi cezâ reisinin maaşı 3.500 kuruş¹¹⁶ iken bir başkası için fındık alımı yapan birinin maaşının 150 kuruş¹¹⁷, bir ineğin fiyatının yaklaşık 135 kuruş¹¹⁸ ve bir öküzün fiyatının 300 kuruş olması.¹¹⁹

Trabzon'da devlet kademelerinde çalışan ve ticaretle uğraşanların, defterimizdeki kayıtlara yansıdığı kadarıyla, ekonomik ve iktisadi olarak köylerde yaşayan, tarım ve hayvancılıkla uğraşanlardan daha varlıklı oldukları açıktır.

Ekonomik durum, insanların yaşamlarını ve sosyal hayatlarını etkilemektedir. Toplum içerisinde ortaya çıkan ve yukarıda belirtmeye çalıştığımız bu farklılıklar da bunun bir göstergesidir. Ekonomik durumu iyi olanlar şehir merkezinde ve lüks evlerde yaşamaktayken durumu iyi olmayanlar ise şehirde ev sahibi olamayacaklarından dolayı kenar mahallelerde ve köylerde oturmaktadırlar. Bunun yanında köylerde de ağa diye tabir ettiğimiz zengin kimseler vardır.

2) Rusya İle Olan Ticari İlişkiler:

Trabzon ipek yolunun denize açılan kapısı olması bakımından Osmanlı Devleti idaresine girmeden önce de pek çok devletle ticari ilişkiler içinde olan bir kenttir. Bu durum Osmanlı idaresine girdikten sonra da bazı dönemler ticari ilişkilerde bir azalma olsa dahi devam etmiştir. Ancak burada incelediğimiz defterde bizim dikkatimizi çeken ve asıl üzerinde durulacak olan konu Trabzon'dan Rusya'ya ticaret ve çalışmak için gidilmesi ve orada birkaç yıl müddetle kalınıp ticaret yapılmasıdır. Aşağıda defterimizde geçen bu kayıtlarla ilgili bilgi verip bunların değerlendirmesini yapacağız.

Trabzon'un Mesariya karyesinden ve Rum milletinden Şeto oğlu Dimitri veled-i Yoriko veled-i Horşostume ticaret için Rusya'ya gitmiş ve orada ticaret yapmaktayken Zimiski kasabasında vefat etmiştir.¹²⁰

Trabzon'un Ayvasıl mahallesinden ve Rum milletinden Ekşioğlu Yor veled-i Nikola Veled-i Vasilik ticaret için Rusya'nın Tiflis vilâyetinin Meyhabiloski kazâsına gitmiş ve orada vefat etmiştir.¹²¹

Trabzon'un İmâret mahallesinden Bilazeroğlu Ruşen ibn Osman ticaret yapmak için Rusya'nın Kefe kazâsına gitmiş ve bir müddet orada kaldıktan sonra geri dönmüştür.¹²²

¹¹⁶ Bunun İçin Bkz., K. 36.

¹¹⁷ Bunun İçin Bkz., K. 70.

¹¹⁸ Bunun İçin Bkz., K. 108.

¹¹⁹ Bunun İçin Bkz., K. 71.

¹²⁰ Bunun İçin Bkz., K. 44.

¹²¹ Bunun İçin Bkz., K. 64.

¹²² Bunun İçin Bkz., K. 93.

Trabzon'un İmâret mahallesinden Bilazeroğlu Ruşen ibn Osman'ın Rusya tarafından refikleri Çerkes Hasan b. Abdullah ve eniştesi Kakışimoğlu Kara Mehmed b. Ali Rusya'da belli bir müddet kalıp ticari faaliyetlerde bulunduktan sonra geri dönmüşlerdir.¹²³

İncelediğimiz defterdeki kayıtlar içerisinde, çeşitli sebeplerle, geçmekte olan yukarıda ki bilgiler Rusya'ya ticaret yapmak için gidildiğini ve orada belli bir müddet kalınıp ticari faaliyetlerin yürütüldüğünü göstermektedir.

Bu şekilde kayıtlarımıza yansımamakla birlikte Trabzon ve civarından Rusya'ya çalışmaya ve ticaret yapmaya pek çok kimsenin gitmiş olabileceğini düşünmekteyiz.

İncelediğimiz defterde yukarıdaki bilgilerin haricinde Rusya ile olan ticari ilişkiler hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak yukarıda ki bilgilerden yola çıkarak o dönemde Rusya'nın ekonomik bakımdan insanların çalışmasına ve ticaret yapmasına elverişli bir durumda olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü günümüzde olduğu gibi eski dönemlerde de çalışmak ve ticaret yapmak için insanlar her zaman ticarete ve çalışıp para kazanmaya elverişli olan yerlere gitmişlerdir.

3) Para:

Osmanlı Devleti'nde paranın seyri incelendiğinde gittikçe değerini kaybettiği ve ayarının düştüğü görülmektedir. Osmanlı'nın uzun dönem kullanmakta olduğu para birimi olan akçe artık değerini tamamen yitirmiş ve yerini para ve kuruş'a bırakmıştır. İncelemiş olduğumuz defterde de genellikle para birimi olarak kuruş ve lira kullanılmaktadır. Ancak nadir de olsa incelediğimiz defterdeki kayıtlarda para'nın¹²⁴ kullanıldığını akçe'nin¹²⁵ ise sadece iki yerde geçtiğini görmekteyiz.

İncelediğimiz defterde geçmekte olan 180. kayıttaki şu ifade; "400 guruşu havi 51.000 akçe mehr-i müeccel" akçenin değerinin o dönemde ne kadar düşük olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Bu ifadeden anlaşıldığı kadarıyla 1 kuruş yaklaşık olarak 127,5 akçeye karşılık gelmektedir.

İncelediğimiz defterin 167. kaydındaki; "yevmî yüzer paradan şehri yetmiş beş guruş nafaka farz ve takdîr olduğu tescil kılındı" şeklindeki ifadeden anlaşıldığı kadarıyla 1 kuruş yaklaşık olarak 40 para'ya karşılık gelmektedir.

Yine incelediğimiz defterde geçmekte olan kayıtlarda 100 kuruşun da bir liraya karşılık geldiğini görmekteyiz.¹²⁶

¹²³ Bunun İçin Bkz., K. 112.

¹²⁴ Bunun İçin Bkz., K. 123, 133, 181.

¹²⁵ Bunun İçin Bkz., K. 72, 180.

¹²⁶ Bunun İçin Bkz., K. 70, 71, 98, 130.

Trabzon'da paranın değerini anlamak için defterde kayıt altına alınan işlemlere baktığımızda şunları görmekteyiz:

1) Annesi-babası ölen bir çocuk için mahkemenin günlük takdir ettiği nafaka miktarı ortalama 2 kuruştur.

2) Boşanma durumunda kadının bir günlük ihtiyacı için kendisine takdir olunan günlük nafaka miktarı ortalama 3 kuruştur.

3) Trabzon'da fındık alım-satımı yapan birisi için fındık alımı yapan bir işçinin aylık maaşı 150 kuruştur.¹²⁷

4) Trabzon vilâyeti mahkeme-i istinâfi cezâ reisinin bir ayda almış olduğu maaş 3.500 kuruştur.¹²⁸

5) Kadınlara verilen mehr-i müeccel miktarları köylerde 500 ila 1.000 kuruş, şehirde ise 1.000 ila 2.000 kuruş arasında değişmektedir.

6) Trabzon'un Tekye mahallesinde 150 zirâ'arsayı havi bir ev 4.000 kuruştur.¹²⁹

7) Trabzon'a bağlı Şarlı nâhiyesinin Seyyid Ahmed Maa Likona karyesindeki 14 dönüm fındık bahçesi 1.500 kuruştur.¹³⁰

8) Trabzon'a bağlı Yomra nâhiyesinin Kadaruksa karyesindeki 4 dönüm arazi yaklaşık olarak 1.000 kuruştur.¹³¹

9) Üç baş inek 400 kuruştur.¹³²

10) Bir öküz 300 kuruştur.¹³³

Yukarda bu bilgileri vermemizin amacı paranın alım gücü ve değerinin anlaşılmasını sağlamak ve yukarda ki bu somut bilgilerden hareketle daha gerçekçi bir değerlendirme yapabilmektir.

Trabzon vilâyeti mahkeme-i istinâfi cezâ reisinin maaşına oranla, kadınlara ve çocuklara verilen nafaka miktarlarının ve fındık alımı yapan bir işçinin maaşının çok düşük olduğunu görmekteyiz. Bundan iki sonuç çıkmaktadır; birincisi devlet kademelerinde çalışanların maaşları yüksektir, ikincisi kadın ve çocuklara verilen nafaka miktarıyla fındık alımı yapan işçinin maaşı düşüktür. Ancak kadın ve çocuklara verilen nafaka miktarları ne kadar düşük olursa olsun onların bir günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir meblağ olması gerekmektedir. Çünkü nafakalar, mahkemede kadı huzurunda, nafakayı verecek olanın gücü

¹²⁷ Bunun İçin Bkz., K. 70.

¹²⁸ Bunun İçin Bkz., K. 36.

¹²⁹ Bunun İçin Bkz., K. 123.

¹³⁰ Bunun İçin Bkz., K. 91.

¹³¹ Bunun İçin Bkz., K. 38.

¹³² Bunun İçin Bkz., K. 108.

¹³³ Bunun İçin Bkz., K. 71.

nispetinde olmakla beraber, nafakayı alacak olanın da mağdur olmaması dikkate alınarak belirlenmektedir. Bu durumda kadı huzurunda belirlenen nafaka miktarları bir kişinin asgari olarak geçimini temin edebilecek olduğu miktarlardır ve devlet kademelerinde çalışanların maaşları çok yüksektir diyebiliriz.

Trabzon'un Tekye mahallesindeki 150 zirâ¹³⁴ arsayı havi yani yaklaşık olarak 125 m²'lik bir evin fiyatına oranla, Yomra nâhiyesindeki 4 dönüm arsanın fiyatının daha düşük olduğunu ve bunlara oranla da Şarlı nâhiyesindeki 14 dönüm fındık bahçesinin fiyatının daha da düşük olduğunu görmekteyiz. Bu durum şehir merkezinden uzaklaştıkça arsa/arazi fiyatlarının düştüğünü ve günümüzdeki gibi arsaların/arazilerin, buldukları mevkilere göre fiyatlarının değiştiğini göstermektedir.

Şehir merkezindeki mehir miktarlarına oranla köylerdeki mehir miktarlarının hemen hemen yarı yarıya olduğunu görmekteyiz. Bu durum genel olarak şehirde yaşayan insanların köyde yaşayan insanlardan daha zengin olduklarını göstermektedir. Şehir merkezinden kırsal kesimlere doğru gidildikçe ev ve arsa fiyatlarında da büyük azalmalar olmaktadır. Şehir merkezinde bir kadına verilen mehir miktarı yine şehir merkezindeki bir ev fiyatının hemen hemen yarısı kadar veya dörtte biri kadardır. Köylerde de durum bundan farklı değildir. Şöyle ki köylerde kadınlara verilen mehir miktarıyla 2 ila 8 dönüm arsa veya bahçe alınabilmektedir. Bu da göstermektedir ki kadınlara verilmekte olan mehr-i müeccel miktarlarıyla kadınlar kocalarının kendilerini boşamaları veya kocalarının ölmeleri durumunda geçimlerini kimseye muhtaç olmadan sürdürebilmekteydiler. En önemlisiyse belirlenen mehr-i müeccellerle kadınların daha evliliğin başlangıcında koruma altına alınmış olmalarıdır.

Trabzon'da o dönemde bir ineğin fiyatı takriben 135 kuruş iken bir öküzün fiyatının 300 kuruş olduğunu görmekteyiz. Yani bir öküz iki inekten daha pahalıdır ve bir öküzün fiyatı hemen hemen Yomra nâhiyesindeki bir dönüm arsanın fiyatına eşittir. Bunun sebebi o dönemde öküzlerin Osmanlı Devleti'nin her yöresinde olduğu gibi Trabzon'da da sabana koşulmalarından ve iş gücü olarak kendilerinden yararlanılmasından kaynaklanmaktadır diye düşünmekteyiz.

İncelediğimiz defterin kayıt altına alındığı dönemde Trabzon'da bir ineğin fiyatının yaklaşık olarak 135 kuruş olduğunu söylemiştik; günümüzde ise 100 kiloluk bir ineğin fiyatının takriben 1 milyar olduğunu düşünürsek o dönemde boşanan kadınlara ve yetim kalan çocuklara verilmek üzere belirlenen nafaka miktarlarının normal düzeyde olduğunu

¹³⁴ Zira' dirsekten orta parmak ucuna kadar olan bir uzunluk ölçüsüdür. (75-90 cm arasında değişen şekilleri vardır), Bkz., Develioğlu, a.g.e., s. 1430.

söyleyebiliriz. Çünkü boşanmış kadına ortalama günlük 3 kuruştan aylık 90 kuruş ve yetim kalmış çocuğa ortalama günlük 2 kuruştan aylık 60 kuruş nafaka verilmekteydi.

Yine o dönemde bir başkasının yanında fındık alımı yapan bir işçiye aylık 150 kuruş maaş verilmekte olduğunu belirtmiştik. Bu işçinin maaşının yukarıda vermiş olduğumuz bir ineğin fiyatına kıyasla takriben 1 milyanın üzerinde olduğunu söyleyebiliriz. O zamanda bir başkasının yanında çalışan birinin almış olduğu 150 kuruşun yani günümüze oranla 1 milyanın üzerindeki bir maaşın çok iyi bir meblağ olduğunu ve günümüzde bir başkasının yanında çalışmakta olan insanların pek çoğunun almış oldukları maaşların bu miktarın çok altında olduğunu bilmekteyiz. Günümüzdeki şartlar altında 1 milyanın üzerinde maaş alan bir kişi rahatlıkla ailesinin geçimini sağlayabilmektedir.

2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterinde geçmekte Olan Para Çeşitleri Şöyledir:

Guruş¹³⁵

Akçe¹³⁶

Para¹³⁷

Pul¹³⁸

Osmanlı Lirası (Lira / Lira-i Osmânî)¹³⁹

Beşi Bir Mahalde Beşlik Lira-i Osmânî¹⁴⁰

Yüzlük Mecîdî Altını¹⁴¹

Ellilik Mecîdî Altını¹⁴²

Yirmibeşlik Mecîdî Altını¹⁴³

Yirmilik Gâzî Altını¹⁴⁴

Sîmî Mecîdiye¹⁴⁵

Cihâdi Beşliği¹⁴⁶

Fransız Lirası¹⁴⁷

¹³⁵ Bunun İçin Bkz., K. 6, 17, 18, 19, 20, 21, 22,...

¹³⁶ Bunun İçin Bkz., K. 72, 180.

¹³⁷ Bunun İçin Bkz., K. 123, 133, 181.

¹³⁸ Bunun İçin Bkz., K. 122.

¹³⁹ Bunun İçin Bkz., K. 70, 71, 98, 130, 141, 144,...

¹⁴⁰ Bunun İçin Bkz., K. 37.

¹⁴¹ Bunun İçin Bkz., K. 7, 17, 18, 19, 20 23,...

¹⁴² Bunun İçin Bkz., K. 19.

¹⁴³ Bunun İçin Bkz., K. 143.

¹⁴⁴ Bunun İçin Bkz., K. 37.

¹⁴⁵ Bunun İçin Bkz., K. 141.

¹⁴⁶ Bunun İçin Bkz., K. 141.

¹⁴⁷ Bunun İçin Bkz., K. 112.

4) Faiz İşletimi:

İncelemiş olduğumuz 2039/225 no'lu Trabzon şer'iyeye sicil defterinde dikkatimizi çeken bir konu da faizli borç para verilmesiyle ilgili olan kayıtlardır. Faizi İslâm dini kesin olarak yasaklamıştır. Osmanlı Devleti'nde de İslâm dininin öngördüğü şer'i hukuk uygulanmakta idi. Ancak incelemiş olduğumuz defterde 18 adet faiz işletimiyle ilgili kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtların 17'si doğrudan faizli borç para vermeyle ve bir tanesi de bir cami için vakf edilen para ve bu paranın yıllık 285 kuruş olan faizinin caminin masrafları için harcanmasıyla ilgilidir.¹⁴⁸

Faiz işletimiyle alakalı olan bu kayıtların şer'i mahkemelerde kayıt altına alınan defterlere işlenmesi bu dönemde Osmanlı Devleti'nde faiz işletiminin yasak olmadığını göstermektedir.

Şer'i hukukun uygulanmakta olduğu Osmanlı Devleti'nde bir de cami için vakf edilen paranın yıllık faiz karşılığında işletilmesi bu görüşümüzü daha da kuvvetlendirmektedir. Ancak faizli borç para verilmesiyle ilgili kayıtlarda faiz oranı %15 iken cami için vakf edilen paradan alınan faiz oranı %6,6'dır. İncelediğimiz defterde verilen borçların faiziyle beraber kayıt altına alınması Osmanlı Devleti'nde açık bir şekilde faiz işletiminin olduğunu göstermektedir. Bunun yanında yukarıda para başlığı altında da söylediğimiz gibi Osmanlı Devleti'nde kullanılmakta olan paranın ayarının düşürülüyor ve değerinin azalıyor olması faizli borç para verilmesiyle ilgili kayıtlardaki faizler oranında enflasyon olduğunu akla getirmektedir. Bu bağlamda cami için vakf edilen paranın ihtiyacı olanlara daha uygun şartlar altında borç verilmesinin sebebinin de almış oldukları borç altında ezilmemeleri ve giriftar oldukları sıkıntıların hafifletilmesi olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü diğer faizli borç vermeyle ilgili kayıtlara oranla cami için vakf edilen paranın faiz oranı 5'te 2'dir.

İncelemiş olduğumuz defterdeki faizli borç işletimiyle ilgili kayıtlarda Müslüman Türklerin gayr-i müslimlerden borç aldıkları görülmemiş; ancak üç kayıta gayr-i müslimlerin Müslüman Türklerden borç aldıkları görülmektedir.¹⁴⁹

Müslüman Türklerin gayr-i müslimlere borç para vermiş olmaları onların ekonomik bakımdan gayet iyi durumda olduğunu göstermektedir.

¹⁴⁸ Bunun İçin Bkz., K. 110.

¹⁴⁹ Bunun İçin Bkz., K. 9, 14, 21.

İncelediğimiz defterdeki faiz işletimiyle ilgili olan kayıtların kayıt numarasını, borç alınan anaparayı, borç alınan miktarın faizini, toplam borç miktarını, alınan borcun kaç yıllık olduğunu ve alınan borçların yıllık faiz oranını gösterir tablo aşağıdadır:

Sıra	Kayıt no	Ana para	Faiz	Toplam	Yılı	Oranı
1	7	4.000	1.800	5.800	3 Yıllık	%15
2	8	2.000	1.500	3.500	5 Yıllık	%15
3	9	1.667	753	2.420	3 Yıllık	%15
4	10	4.800	2.160	6.960	3 Yıllık	%15
5	11	4.500	1.350	5.850	3 Yıllık	%10
6	12	1.958	880	2.838	3 Yıllık	%15
7	13	10.000	4.500	14.500	3 Yıllık	%15
8	14	2.500	750	3.250	2 Yıllık	%15
9	15	2.183	518	2.701	19 Aylık	%15
10	16	340	255	595	5 Yıllık	%15
11	17	10.000	3.000	13.000	2 Yıllık	%15
12	18	13.000	9.750	22.750	5 Yıllık	%15
13	19	6.175	2.779	8.954	3 Yıllık	%15
14	20	1.666	500	2.166	2 Yıllık	%15
15	21	6.700	3.015	9.715	3 Yıllık	%15
16	22	2.823	2.115	4.938	5 Yıllık	%15
17	23	10.000	4.500	14.500	3 Yıllık	%15
18	110	1.900	285	2.185	1 Yıllık	%6,6

C) KÜLTÜREL YAPI

Kültürel yapı denince ilk olarak aklımıza eğitim-öğretim faaliyetleri ve Trabzon halkının eğitim-öğretim seviyesi gelmektedir. Yaklaşık altı yüzyıl, üç kıtada geniş topraklar üzerinde hüküm süren Osmanlı Devleti'nde, çoğu zaman dini, dili ve kültürü farklı olan bir toplumda, Türk kültürünü yeni nesillere aktaran, aşıl原因 ve sevdiren eğitim müesseselerinin büyük payı bulunmaktadır.

İncelediğimiz defterdeki kayıtlarda Trabzon'da bir Mekteb-i Rüşdiyye'nin var olduğundan söz edilmektedir.¹⁵⁰

Yine defterimizdeki kayıtlarda Trabzon'da ilmi faaliyetlerin yürütülüp eğitim-öğretimin işinin yapılmakta olduğu medreselerin de var olduğuna dair bilgilerin olduğunu görmekteyiz.¹⁵¹

Bu bilgiler dışında incelediğimiz defterde herhangi bir eğitim kurumundan söz edilmemektedir. Bu yüzden incelediğimiz defterdeki bu bilgilerden hareketle Trabzon'un kültürel yapısı hakkında isabetli bilgiler vermemiz mümkün değildir.

İncelediğimiz defterin kayıt altına alınmış olduğu dönemle ilgili olarak Trabzon'un kültürel yapısı hakkında isabetli bilgilere ulaşmak için müstakil olarak Trabzon'un kültürel yapısını inceleyen eserlere bakmamız gerekmektedir.

Osmanlı Devleti'nin genelinde olduğu gibi Trabzon vilâyetinde de eğitim müesseselerinin gelişmesi daima normal ve dengeli bir şekilde olmuştur. Bu yapıya paralel olarak okullaşma oranı da ortalama %11 dolaylarındadır. Aynı dönemde Osmanlı Devleti'nde okullaşma oranı %17 civarındadır. Trabzon genel sıralamada da baştan 18. sırada bulunmaktaydı.¹⁵²

Osmanlı Devleti'nde, devlet sınırları içerisinde bulunan herkes devletin tebaası yani bir üyesidir. Bu anlayışa göre ırk ve milliyet ayrımı olmadan her birey Osmanlı Devleti vatandaşıdır. 1876'da uygulanmaya başlanan Kanun-u Esasi'nin/Anayasanın 15. ve 114. maddeleri aynen şöyledir:¹⁵³

“Öğretim işini herkes özgürce yapabilir; ilgili kanuna uymak şartıyla her Osmanlı vatandaşı genel ve özel eğitim yapmaya izinlidir.”

¹⁵⁰ Bunun İçin Bkz., K. 137.

¹⁵¹ Bunun İçin Bkz., K. 131, 178, 179, 183.

¹⁵² Halil AYTEKİN, “Trabzon Vilâyetinde Eğitim Teşkilatı (19. Yüzyılın İkinci Yarısından 20. Yüzyılın İlk Yarısına Kadar)”, Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri, Trabzon, 1999, s. 474.

¹⁵³ Yahya AKYÜZ, Türk Eğitim Tarihi, 4. Baskı, İstanbul, 1993, s. 195.

“Osmanlı bireylerinin tümü için ilköğretim zorunlu olacaktır.”

Kanun-u Esasi’de geçen bu maddeler devlet bünyesindeki her vatandaşın herhangi bir dayatmaya maruz kalmadan kendi kültürünü öğrenip öğretebildiğini ve Osmanlı devleti vatandaşı olması hasebiyle de devlet tarafından açılmış olan ilköğretim okullarına gidip Osmanlı vatandaşlığı kimliğini kazanması gerektiğini göstermektedir.

Trabzon vilâyetinde ilk defa 1884 yılında İdâdî adı verilen okullar açılmıştır. Trabzon’da Sultanî ve İdâdîlerin eğitim durumları ilkokullara göre daha iyi düzeyde olup Trabzon Sultanîsi devlet bünyesindeki diğer okullara göre dönemin en iyi okullarından biridir.¹⁵⁴

Trabzon’un dini ve etnik yapısı hakkında daha önce vermiş olduğumuz bilgilerde Trabzon’da Türk, Ermeni, Rum ve az da olsa Çerkezlerin yaşamakta olduğunu söylemiştik. Dini ve etnik yapısı böyle çeşitlilik arz eden Trabzon’da birbirinden farklı kültürlerin olmaması mümkün değildir. Ancak bu farklılıkların dini inanış ve yaşayışın dışına çıktığını gösteren bir durumun defterimizdeki kayıtlarda söz konusu olduğunu görmemekteyiz.

Müslim gayr-i müslim ilişkileri konusunda da belirttiğimiz gibi farklı milletlere ve dini inanışlara mensup halkın hoşgörüye, anlayışa, sevgiye ve saygıya dayalı bir şekilde Trabzon yöresinde bir arada yaşadıklarını ve birbirleriyle gayet iyi ilişkiler içinde olduklarını görmekteyiz.

Trabzon’un ekonomik bakımdan normal ve normalin üstünde bir düzeyde olduğunu daha önceki bölümlerde bölgenin ekonomik yapısını incelerken açıklamaya çalışmıştık. Osmanlı Devleti’nde olduğu gibi diğer devletlerde de ekonomik yapıyla kültürel yapı arasında doğrusal bir orantı vardır. Günümüzde dahi bir devletin ekonomik durumu iyi olduğu zaman o devletin kültürel olarak da iyi bir düzeyde olduğunu görmekteyiz. Öyleyse Trabzon’un ekonomik durumuna paralel olarak kültürel yapısının da iyi bir durumda olduğunu söyleyebiliriz.

¹⁵⁴ AYTEKİN, a.g.m., s. 474.

D) İDARİ YAPI

İncelediğimiz defterdeki kayıtlardan anlaşıldığı üzere Trabzon Osmanlı Devleti'nin büyük bir eyâlet merkezidir. İdari olarak Trabzon sancaklara, nâhiyelere ve kazâlara ayrılmaktadır. Trabzon'un sancaklarında, nâhiyelerinde ve kazâlarında yönetim birbirinden ayrı olup kendi içlerinde halledemedikleri durumlarda bir üst kurum olan eyâlet merkezine müracaat etmektedirler.

Trabzon'un idari yapısıyla ilgili olarak incelediğimiz defterdeki kayıtlarda geçmekte olan bilgiler sınırlıdır. Şöyle ki:

Kayıtlarımızda geçmekte olan “müteveffâ Belediye Reisi Ali Rıza Efendi” ifadesinden eyâlet merkezi olan Trabzon şehrin bir belediye başkanı tarafından idare edildiğini anlamaktayız.¹⁵⁵

İncelediğimiz defterdeki kayıtlardan mahallelerde bir muhtar¹⁵⁶ ve ona yardımcı olmak üzere muhtar azalarının¹⁵⁷ bulunduğunu ve bazı konularda kendilerine danışılmak üzere ihtiyar meclislerinin¹⁵⁸ oluşturulduğunu görmekteyiz.

Osmanlı Devleti'nin en küçük birimi olan mahallelerdeki idari yapı böyleyse diğer birimlerdeki idari yapının daha teşekküllü olduğu düşünülebilir.

1) Trabzon Vilâyetinin Sancakları, Kazâları Ve Nâhiyeleri:

19. yüzyılın son yarısında Trabzon Vilâyetinin sancak, kazâ ve nâhiyelerinin ismini şöylece sıralayabiliriz:¹⁵⁹

Trabzon Vilâyetinin Sancakları:

1- Trabzon Sancağı	2- Canik Sancağı
3- Lazistan Sancağı	4- Gümüşhane Sancağı

Trabzon Vilâyeti, Trabzon Sancağı Kazâları:

1- Ordu Kazâsı	2- Giresun Kazâsı
3- Tirebolu Kazâsı	4- Rize Kazâsı

Trabzon Vilâyeti, Trabzon Sancağı Nâhiyeleri:

1- Akçaabat Nâhiyesi	2- Akköy Nâhiyesi

¹⁵⁵ Bunun İçin Bkz., K. 23.

¹⁵⁶ Bunun İçin Bkz., K. 16, 34, 59, 64, 81, 100, 106...

¹⁵⁷ Bunun İçin Bkz., K. 89, 136, 165, 166.

¹⁵⁸ Bunun İçin Bkz., K. 77.

¹⁵⁹ Trabzon Vilâyeti Salmâmeleri Haritaları, Def'a 11.

3- Aybastı Nâhiyesi	4- Ulubey Nâhiyesi
5- Perşembe Nâhiyesi	6- Hopsemena Nâhiyesi
7- Keşap Nâhiyesi	8- Kunk Nâhiyesi
9- Vakfikebir Nâhiyesi	10- Görele Nâhiyesi
11- Maçka Nâhiyesi	12- Maa Yomra Vakf-ı Sağır Nâhiyesi
13- Sürmene Nâhiyesi	14- Kuru İseba Nâhiyesi
15- Mapavri Nâhiyesi	

Trabzon Vilâyeti, Canik Sancağı Kazâları:

1- Bafra Kazâsı	2- Samsun Kazâsı
3- Çarşamba Kazâsı	4- Ünye Kazâsı
5- Niksar Kazâsı	

Trabzon Vilâyeti, Canik Sancağı Nâhiyeleri:

1- Kavak Nâhiyesi	2- Terme Nâhiyesi
3- Bolaman Nâhiyesi	4- Çameş Nâhiyesi

Trabzon Vilâyeti, Gümüşhane Sancağı Kazâları:

1- Gümüşhane Kazâsı	2- Şîrân Kazâsı
3- Kelkit Kazâsı	4- Ardasa Kazâsı

Trabzon Vilâyeti, Gümüşhane Sancağı Nâhiyeleri:

1- Kürtün Nâhiyesi	2- Kovans Nâhiyesi
3- Yağmurdere Nâhiyesi	

Trabzon Vilâyeti, Lazistan Sancağı Kazâları:

1- Atina Kazâsı	2- Livâna Kazâsı
3- Hopa Kazâsı	4- Batum Kazâsı ¹⁶⁰
5- Acarategn Kazâsı	

Trabzon Vilâyeti, Lazistan Sancağı Nâhiyeleri:

1- Hemşin Nâhiyesi	2- Arhavi Nâhiyesi
3- Günye Nâhiyesi	4- Macahel Nâhiyesi

2) Trabzon'un Mahalleleri:

Trabzon vilâyetinin 19. yüzyılın son çeyreğindeki merkez kazâya bağlı mahallelerini ve bu mahallelerin günümüzde varlığını sürdürenlerinin bu günkü adlarını alfabetik olarak aşağıdaki tabloda vermek istiyoruz.¹⁶¹

¹⁶⁰ Batum Kazâsı 1876-1877 Osmanlı-Rus savaşı ve imzalanan Berlin Anlaşması ile Rusya'ya bırakılmıştır.

¹⁶¹ Trabzon Vilâyeti Salnâmeleri, Def'a 8, s. 110-113.

Sıra	Eski Adı	Yeni Adı	Sıra	Eski Adı	Yeni Adı
1	Amasya	-	20	Kasım Ağa	-
2	Ayafilbo	Araflı Boyu	21	Kavak Meydanı	Kavak Meydanı
3	Ayasofya	Ayasofya	22	Kemerkaya	-
4	Ayvasıl	-	23	Kindinar	Bahçecik
5	Bayram Bey	-	24	Mağara	-
6	Boztepe-i Bâlâ	Boztepe	25	Molla Siyah	-
7	Boztepe-i Zîr	Boztepe	26	Muhiddin	-
8	Cami-i Kebîr	-	27	Musa Paşa	-
9	Çarşı	Çarşı	28	Pazarkapusu	Pazar Kapı
10	Debbağhane	Tabakhane	29	Protestan	-
11	Eksotha	Hızırbey	30	Saçlı Hoca	-
12	Esvâk-ı Sâir	-	31	Sarây-ı Atik	-
13	Faros	Yalı / Kurtuluş	32	Şirin Hâtûn	-
14	Frenkhisar	-	33	Tekfurçayır	Erdoğdu
15	Hasan Ağa Mescidi	-	34	Tekye	-
16	Hoca Halil	-	35	Tuzluçeşme	-
17	İçkule	-	36	Yeni Cuma	Yeni Cuma
18	İmâret	-	37	Zağnos	-
19	İskender Paşa	İskender Paşa			

3) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterinde Geçmekte Olan Mahalle Muhtarları, İmamları ve Azaları:

a) Defterde Geçen Mahalle Muhtarları:

i) Trabzon Vilâyeti Mahalle Muhtarları:

Ayasofya mahallesi muhtarı	: Köroğlu Ömer b. Ali ¹⁶²
Ayvasıl mahallesi muhtarı	: Baniko ¹⁶³
Boztepe-i Zîr mahallesi muhtarı	: Hasan Ağa ibn Mustafa Ağa ¹⁶⁴
Boztepe-i Zîr mahallesi muhtarı	: Ali Ağa ibn Kakışimoğlu Hasan ¹⁶⁵

¹⁶² Bunun İçin Bkz., K. 16.

¹⁶³ Bunun İçin Bkz., K. 64.

¹⁶⁴ Bunun İçin Bkz., K. 136.

¹⁶⁵ Bunun İçin Bkz., K. 177.

Debbağhâne mahallesi muhtarı	: Salih Yazıcı Zâde Mehmed Ağa ibn Salih ¹⁶⁶
Frenkhisar mahallesi muhtarı	: Ohannis veled-i Sarkis ¹⁶⁷
Hoca Halil mahallesi muhtarı	: Hüseyin Ağa ibn İsmail ¹⁶⁸
İskender Paşa mahallesi muhtarı	: Müezzinzâde Ömer Efendi ibn İbrahim ¹⁶⁹
Pazar Kapsu mahallesi muhtarı	: İbrahim Ağa ibn ¹⁷⁰
Yeni Cuma mahallesi muhtarı	: Salih Ağa ibn ¹⁷¹

ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Köy ve Kazâlardaki Mahalle Muhtarları:

Bayburt sancâğı Şenkâh mahallesi muhtarı	: Kemisriyan Esdader Ağa veled-i Karabet ¹⁷²
Giresun Kale mahallesi muhtarı	: Eber oğlu Hüseyin Ağa b. Ali ¹⁷³
Tirzik karyesi muhtarı	: Abanoszâde Küçük Ali Ağa ibn Mehmed Ağa ¹⁷⁴
Canbur karyesi muhtarı	: Lakoğlu Harlembo veled-i Haristor ¹⁷⁵

b) Defterde Geçen Mahalle İmamları:

i) Trabzon Vilâyeti Mahalle İmamları:

Ayafilbo mahallesi imamı	: Hafız Mustafa Efendi ibn el-Hâc Ali Efendi ¹⁷⁶
Boztepe-i Zîr mahallesi imamı	: Abdulgafurzâde Mehmed Tevfik Efendi ibn el-Hâc Hamdi Efendi ¹⁷⁷
Eksotha mahallesi imamı	: Ömer Ağa İbn Ali Efendi ¹⁷⁸
Kemerkaya mahallesi imamı	: Vehbi Efendi ibn Mahmûd Efendi ¹⁷⁹
Tekye mahallesi imamı	: Molla Reiszâde Salih Efendi ibn Mustafa ¹⁸⁰
Tekye mahallesi imamı	: Hacı Hamzazâde Salih Efendi ibn Osman ¹⁸¹
Tekfurçayır mahallesi imamı	: Hafız Mehmed Efendi ibn Ali Efendi ¹⁸²
Mehmiyye-i İstanbul'da Karaköy İmâmı	: Ali Efendi

¹⁶⁶ Bunun İçin Bkz., K. 120.

¹⁶⁷ Bunun İçin Bkz., K. 34.

¹⁶⁸ Bunun İçin Bkz., K. 100.

¹⁶⁹ Bunun İçin Bkz., K. 184.

¹⁷⁰ Bunun İçin Bkz., K. 106.

¹⁷¹ Bunun İçin Bkz., K. 59.

¹⁷² Bunun İçin Bkz., K. 135.

¹⁷³ Bunun İçin Bkz., K. 81.

¹⁷⁴ Bunun İçin Bkz., K. 196.

¹⁷⁵ Bunun İçin Bkz., K. 165.

¹⁷⁶ Bunun İçin Bkz., K. 51, 65, 107, 156.

¹⁷⁷ Bunun İçin Bkz., K. 136.

¹⁷⁸ Bunun İçin Bkz., K. 208.

¹⁷⁹ Bunun İçin Bkz., K. 99.

¹⁸⁰ Bunun İçin Bkz., K. 86.

¹⁸¹ Bunun İçin Bkz., K. 89.

¹⁸² Bunun İçin Bkz., K. 77, 119.

ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Köy, Nâhiye ve Kazâlardaki Mahalle İmamları:

Kilat karyesi imamı	: Hacıoğlu Mahmûd b. Mehmed ¹⁸³
Seyyid Ahmed Maa Likona karyesi yaylağında cami-i şerif hatibi	: Veli Hasanoğlu Hafız Yunus Efendi ibn Mehmed ¹⁸⁴
Yomra nâhiyesi Civre karyesi imamı	: Sağıroğlu Molla Ömer b. Molla Ali ¹⁸⁵
Giresun Çandır Kıran karyesi imamı	: Tutkal oğlu Veli Efendi ¹⁸⁶
Giresun kûmbet karyesi İmamı	: Molla Kadir b. Ali ¹⁸⁷
Giresun kale mahallesi İmamı	: Vekîl-i Şahin Efendi ibn ¹⁸⁸

c) Defterde Geçen Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Azâları:**i) Trabzon Vilâyeti Mahalle Muhtarı ve İhtiyar Meclisi Azâları:**

Boztepe-i Zîr mahallesi muhtar azâsı	: Serdarzâde Salih ibn Hamdi Efendi ibn ¹⁸⁹
Tekfurçayır mahallesi ihtiyar meclisi azâsı	: Sandıkçı el-Hâc Abdullah usta ibn Ali ¹⁹⁰
Tekye mahallesi muhtar azâsı	: Melikzâde Hacı Abdulhalim Efendi ¹⁹¹

ii) Trabzon'un Merkezine Bağlı Bağlı Köy Muhtarı ve Nâhiye Meclisi Azâları:

Yomra nâhiyesi meclis azâsı	: İskenderzâde Ali Efendi ibn Osman Ağa ¹⁹²
Canbur karyesi muhtar azâsı	: Yor veled-i Macaroğlu Apostol ¹⁹³
Canbur karyesi muhtar azâsı	: Yoriko veled-i Tarakçioğlu yani ¹⁹⁴
Kilât karyesi muhtar azâsı	: Sinanoğlu Ali b. Abdullah ¹⁹⁵
Kilât karyesi muhtar azâsı	: Uzunoğlu Emin b. Mustafa ¹⁹⁶

¹⁸³ Bunun İçin Bkz., K. 166.¹⁸⁴ Bunun İçin Bkz., K. 91.¹⁸⁵ Bunun İçin Bkz., K. 185.¹⁸⁶ Bunun İçin Bkz., K. 81.¹⁸⁷ Bunun İçin Bkz., K. 81.¹⁸⁸ Bunun İçin Bkz., K. 81.¹⁸⁹ Bunun İçin Bkz., K. 136.¹⁹⁰ Bunun İçin Bkz., K. 77.¹⁹¹ Bunun İçin Bkz., K. 89.¹⁹² Bunun İçin Bkz., K. 125.¹⁹³ Bunun İçin Bkz., K. 165.¹⁹⁴ Bunun İçin Bkz., K. 165.¹⁹⁵ Bunun İçin Bkz., K. 166.¹⁹⁶ Bunun İçin Bkz., K. 166.

4) 2039/225 No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri'nde Geçen İdari, Adli ve Askeri Kurumlar ve Bu Kurumlarda Görevli Olanların İsimleri:

a) Defterde Adı Geçen Dava Vekillerinin İsimleri:

Salih Safvet Efendi ibn Mehmed Pîr Efendi¹⁹⁷

Efremoğlu Pemandi veled-i Kostantin¹⁹⁸

Beşirzâde Ahmed Hamdi Efendi ibn Mehmed Memiş Efendi¹⁹⁹

Gülşenoğlu Lazar Efendi ibn Yovanni²⁰⁰

Agop Efendi veled-i Evâkim²⁰¹

Beşirzâde Midhat Efendi ibn Ahmed Hamdi Efendi²⁰²

Kantarcı Yorgi Efendi veled-i Yani veled-i Apostol²⁰³

Arif Efendi ibn Mehmed Tahir Efendi²⁰⁴

Halîl Asım Efendi ibn Osmân Efendi²⁰⁵

Beşirzâde Ahmed Efendi ibn Ali Efendi²⁰⁶

b) İdari Kurumlar ve Görevlileri:

Trabzon Belediye Reisi Müteveffâ Ali Rıza Efendi²⁰⁷

Trabzon Müftü-i Esbâkı Müteveffâ Hacı Mahmûd Fâik Efendi²⁰⁸

Trabzon Orman Ser Müfettişi Mehmed Kadri Bey ibn Ömer Tâhir Bey ibn Dervîş Ağa²⁰⁹

Trabzon Orman Ser Müfettişi Sanisi İbrahim Efendi ibn Ali Efendi²¹⁰

Trabzon Orman İdâre Memuru Emin Ağa ibn Osman Ağa²¹¹

Trabzon Ormanhâne Memuru İbrahim Ağa b. Süleyman Ağa²¹²

Trabzon Orman İdâresi Kâtibi Tahsin Efendi ibn Süleyman Efendi²¹³

¹⁹⁷ Bunun İçin Bkz., K. 37, 74, 90.

¹⁹⁸ Bunun İçin Bkz., K. 43.

¹⁹⁹ Bunun İçin Bkz., K. 27, 53.

²⁰⁰ Bunun İçin Bkz., K. 63, 130, 172.

²⁰¹ Bunun İçin Bkz., K. 95.

²⁰² Bunun İçin Bkz., K. 35, 36, 62, 96, 128, 130, 178.

²⁰³ Bunun İçin Bkz., K. 128, 130.

²⁰⁴ Bunun İçin Bkz., K. 171, 173, 183.

²⁰⁵ Bunun İçin Bkz., K. 153.

²⁰⁶ Bunun İçin Bkz., K. 194.

²⁰⁷ Bunun İçin Bkz., K. 23.

²⁰⁸ Bunun İçin Bkz., K. 17, 28.

²⁰⁹ Bunun İçin Bkz., K. 26.

²¹⁰ Bunun İçin Bkz., K. 26.

²¹¹ Bunun İçin Bkz., K. 26.

²¹² Bunun İçin Bkz., K. 26.

²¹³ Bunun İçin Bkz., K. 26.

Trabzon Orman Müfettişi İbrahim Fevzi Efendi²¹⁴

Trabzon Litografya Memuru Hüseyin Efendi ibn İbrahim b. Abdullah²¹⁵

Trabzon Emtia Gümrük Müdürü Salim Bey ibn Musa Efendi ibn Abdullah²¹⁶

Trabzon Merkez Muhâsebecisi ve Beytü'l-Mâli'l-Emin Hüseyin Efendi ibn Mehmed Ağa²¹⁷

Trabzon Muhâsebe Kalemi Hulefâsı Mehmed Rasim Efendi ibn Tufan Efendi²¹⁸

Trabzon Muhâsebe Kalemi Ketebesinden Hasan Tahsin Efendi ibn Hüseyin Efendi²¹⁹

Trabzon Evkâf Muhâsebecisi Nimetullah Efendi ibn Abdullah Efendi²²⁰

Trabzon Vilâyeti Evkâf Muhâsebecisi İzzetli Ta'temiran Efendi²²¹

Trabzon Evkâf Muhâsebecisi Vekîli ve Evkâf Kâtibi Hacı Abdulhamid Efendi ibn el-Hâc Mehmed Tayip Efendi²²²

Trabzon Evrâk Müdürü İbrahim Efendi ibn el-Hâc Mustafa Efendi²²³

Trabzon Evkâf Kâtibi Hacı Abdulhamid Ragıp Efendi ibn Mehmed Tayyib Efendi²²⁴

Trabzon Vilâyeti Muhâsebe Hulefâsı Hacı Emin Alemdarzâde İbrahim Efendi ibn²²⁵

Trabzon Vilâyeti Muhâsebe Mecidi Tavacızâde Mehmed Efendi ibn İbrahim²²⁶

Trabzon Tapu Memuru Hacı Mustafa Efendi ibn²²⁷

Trabzon Vilâyeti Kethûdalarından Rafet Bey ibn Süleyman²²⁸

Trabzon Vilâyeti Kethûdalarından Abdülhalim Ağa ibn Mehmed Emin Ağa b. Abdullah²²⁹

Trabzon Subaşısı İzzetlû Pertev Efendi ibn Abdulaziz Ağa²³⁰

Trabzon Vilâyeti İmâret Mahallesinden Arzuhalci Temel Hafız ibn Ahmed Usta²³¹

Trabzon İdâre-i Mahsûsa Acentesi Memuru Mahmûd Ağa ibn Mustafa Ağa²³²

²¹⁴ Bunun İçin Bkz., K. 142.

²¹⁵ Bunun İçin Bkz., K. 208.

²¹⁶ Bunun İçin Bkz., K. 124.

²¹⁷ Bunun İçin Bkz., K. 26, 36, 115, 121, 124.

²¹⁸ Bunun İçin Bkz., K. 36.

²¹⁹ Bunun İçin Bkz., K. 26.

²²⁰ Bunun İçin Bkz., K. 77, 181.

²²¹ Bunun İçin Bkz., K. 151.

²²² Bunun İçin Bkz., K. 120, 151, 161, 181.

²²³ Bunun İçin Bkz., K. 151, 181.

²²⁴ Bunun İçin Bkz., K. 145.

²²⁵ Bunun İçin Bkz., K. 143.

²²⁶ Bunun İçin Bkz., K. 143.

²²⁷ Bunun İçin Bkz., K. 26.

²²⁸ Bunun İçin Bkz., K. 17.

²²⁹ Bunun İçin Bkz., K. 53, 60, 87.

²³⁰ Bunun İçin Bkz., K. 73, 87, 111.

²³¹ Bunun İçin Bkz., K. 85.

²³² Bunun İçin Bkz., K. 87.

Trabzon Vilâyeti Zâbita Yüzbaşısı Hüseyin Bey ibn Hüseyin Efendi ibn Memiş Efendi²³³

Trabzon Vilâyeti Merkez Zabıta Mülâzımlarından İsmail Ağazâde Ali Ağa ibn İsmail²³⁴

Trabzon Vilâyeti Merkez Zabıta Mülâzımlarından Süleyman Efendi ibn Ali Efendi²³⁵

Trabzon Vilâyeti Merkez Zabıta Mülâzımlarından İbrahim Ağa ibn Halil²³⁶

Giresun Zabıta Mülâzımlarından Mehmed Çavuş ibn²³⁷

Trabzon Hâtûniye Medresesi İmâreti Aşçısı Sarı Mehmed oğlu Hüseyin Efendi ibn Mehmed b. Abdullah²³⁸

Hicri 1292 senesi Trabzon Merkez Nâibi Faziletli Süleyman Vehbi Efendi²³⁹

Akçaabad Nâhiyesi Nâibi Bayram Efendi²⁴⁰

Ürgüp Kazâsı Nâibi Mükremetli İsmail Efendi²⁴¹

Hicri 1302 senesi Sivas Nâibi Faziletli Abdurrahman Hulusi Efendi²⁴²

Defter-i Hakâni Ketebesinden Hacı Sa'izâde Ömer Efendi ibn Hasan Efendi²⁴³

Defter-i Hakâni Baş Katibi Hâfız İbrahim Efendi ibn Ali Efendi²⁴⁴

Trabzon Kemer kaya Mahallesinden Rize Karantinacısı İsbirlioğlu Ali Osman b. Tufan²⁴⁵

Tersane-i Amire Kalemî Mektubu Müdürü Mehmed Emin Hilmi Efendi ibn el-Hâc Arif Efendi ibn Alemdar el-Hâc Hüseyin Ağa²⁴⁶

Tersane-i Amire Ner Güverte Kılâ-ı Hümayunu Berîk Ketebesinden Yomralızâde Mustafa Efendi b. Hacı Süleyman b. Abdullah²⁴⁷

Sultan Bayezid Hân Veli Tâbe Serâh Hazretlerinin divân odasında umûr ve hususâtı rü'yet olunan neferden merhûm ve mağfûr Sadrazâm-ı Esbâk Bayram Paşa Hazretleri²⁴⁸

Cezayir Bahr-ı Sefiyye Vilâyeti Merkez Mutasarrıfı Saâdetli Hüseyin Rüşdü Paşa ibn Ali Efendi²⁴⁹

²³³ Bunun İçin Bkz., K. 88.

²³⁴ Bunun İçin Bkz., K. 14.

²³⁵ Bunun İçin Bkz., K. 170.

²³⁶ Bunun İçin Bkz., K. 147.

²³⁷ Bunun İçin Bkz., K. 81.

²³⁸ Bunun İçin Bkz., K. 131.

²³⁹ Bunun İçin Bkz., K. 130.

²⁴⁰ Bunun İçin Bkz., K. 112.

²⁴¹ Bunun İçin Bkz., K. 137.

²⁴² Bunun İçin Bkz., K. 121.

²⁴³ Bunun İçin Bkz., K. 145.

²⁴⁴ Bunun İçin Bkz., K. 145.

²⁴⁵ Bunun İçin Bkz., K. 186.

²⁴⁶ Bunun İçin Bkz., K. 139, 145, 149, 181.

²⁴⁷ Bunun İçin Bkz., K. 119.

²⁴⁸ Bunun İçin Bkz., K. 72.

²⁴⁹ Bunun İçin Bkz., K. 181.

c) Adli Kurumlar ve Görevlileri

Trabzon Vilâyeti Mahkeme-i İstînâf Cezâ Reisi Esbakı Mehmed Rauf Bey ibn Ali Necip Bey ibn Mehmedzâde Efendi²⁵⁰

Trabzon Mahkeme-i İstînâfı Baş Kâtîbi Arif Efendi ibn Ahmed Ağa²⁵¹

Trabzon Mahkeme-i Şer‘îyye Katiblerinden Süleyman Efendi ibn Ahmed Efendi²⁵²

Trabzon Bidâyet Mahkemesi Cezâ Dâiresi azâsı Kuzinzâde Hacı Hafız Efendi²⁵³

Trabzon Müddeâ-i Umumi Muâvini Karabet Efendi veled²⁵⁴

Vakfikebir Kazâsı Mahkeme-i Bidâyet Baş Katibi Tarhanacızâde Emin Efendi ibn Hacı Mustafa Efendi ibn İsmail Efendi²⁵⁵

Yomra Tevkîfhâne Muhâfızı Hacı Ahmed b. Süleyman²⁵⁶

Yomra Tevkîfhâne Müdürü Mahmûd Kamil Efendi ibn Hacı Ahmed²⁵⁷

Yomra Tevkîfhâne Hâl kâtibi Derviş Efendi Yunus Ağazâde Mehmed Derviş²⁵⁸

Hicri 1270 senesi Trabzon Kadısı Ali Şemseddin Efendi²⁵⁹

Batum sancağına bağlı Livane Kazâsı Kadısı Mustafa Hami Efendi²⁶⁰

Giresun Mahkeme-i Ticâret Azâsı Bayezidzâde Mahmûd Efendi ibn Hacı Ömer Ağa²⁶¹

d) Askeri Kurumlar ve Görevlileri

Trabzon Redif-i Tâlî Taburunun Birinci Bölüğü Yüzbaşısı Kalyeli Hafız İsmail Efendi ibn Ferhad²⁶²

Trabzon Redif-i Tâlî Taburunun Birinci Bölüğü Mülâzım-ı Evveli Mecidiyeli Mehmed Efendi ibn Veli²⁶³

Trabzon Redif-i Tâlî Taburunun İkinci Bölüğü Mülâzım-ı Evveli Hacı Debbağzâde Mehmed Efendi ibn Ahmed²⁶⁴

²⁵⁰ Bunun İçin Bkz., K. 36.

²⁵¹ Bunun İçin Bkz., K. 36.

²⁵² Bunun İçin Bkz., K. 147.

²⁵³ Bunun İçin Bkz., K. 112.

²⁵⁴ Bunun İçin Bkz., K. 36.

²⁵⁵ Bunun İçin Bkz., K. 82.

²⁵⁶ Bunun İçin Bkz., K. 125.

²⁵⁷ Bunun İçin Bkz., K. 125.

²⁵⁸ Bunun İçin Bkz., K. 125.

²⁵⁹ Bunun İçin Bkz., K. 120.

²⁶⁰ Bunun İçin Bkz., K. 42.

²⁶¹ Bunun İçin Bkz., K. 81.

²⁶² Bunun İçin Bkz., K. 33.

²⁶³ Bunun İçin Bkz., K. 33.

²⁶⁴ Bunun İçin Bkz., K. 33.

Trabzon Asker-i Şâhâne-i Nizâmiye Tekâüd Binbaşlarından Hüseyin Bey Mustafa b. Abdullah²⁶⁵

Trabzon'un Moloz Asker-i Şâhâne Topçu Efrâdından Usta Hüseyin Nâm Kozoğlu İsmail b. Ali²⁶⁶

Trabzon Asker-i Şâhâne Kolağalarından Mistarzâde Rif'atlı Ethem Bey ibn Mehmed Talib Bey b. Mehmed Mikdad Bey²⁶⁷

Trabzon Asker-i Şâhâne Kolağalarından Tahir Efendi ibn İzzet Efendi²⁶⁸

Trabzon Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn Yirmi Yedinci Alay Üçüncü Tabur İkinci Bölüğü Neferlerinden Hacı Kadı oğlu Ali b. Osman b. Abdullah²⁶⁹

Trabzon Yirmi Dokuzuncu Alay İkinci Taburunun Dördüncü Bölüğü müstahdemi Cebrioğlu Mustafa b. Osman b. Abdullah²⁷⁰

Trabzon Kale Topçu Taburu Üçüncü Bölüğü Birinci Topu Neferlerinden Kara Hasan oğlu Mehmed b. Sâlih b. Ali²⁷¹

Trabzon Mektebi Rüşdiyye-i Askerî Ser Hademesi İbrahim b. Yunus b. Ahmed²⁷²

Trabzon Askerî Zabt-ı Süvârî Mülâzımı Arabkîrî İbrahim Ağa ibn Hamza²⁷³

Trabzon'un İskender Paşa Mahallesinden Batum'da Onbaşı Hurşid Ağa ibn Ali²⁷⁴

Trabzon'un İskender Paşa Mahallesinden Batum'da Yüzbaşı Sefer Ağa ibn Mustafa²⁷⁵

Hopa Silk-i Celîl-i Askerîsi Müstahdemlerinden Resuloğlu İbrahim b. Resuloğlu Mehmed b. Ali b. Abdullah²⁷⁶

Amasya Asâkir-i Şâhâne Binbaşısı Çanakçıoğlu Hacı Mehmed Ağa ibn Ali b. Hasan²⁷⁷

Der-Saâdette Kasım Paşa Mahallesinde Şişhâne Taburunun Beşinci Bölüğü Mülâzımı Sânisî Mehmed Rasim Ağa ibn Mustafa Ağa ibn Osman²⁷⁸

²⁶⁵ Bunun İçin Bkz., K. 184.

²⁶⁶ Bunun İçin Bkz., K. 195.

²⁶⁷ Bunun İçin Bkz., K. 53.

²⁶⁸ Bunun İçin Bkz., K. 115.

²⁶⁹ Bunun İçin Bkz., K. 147.

²⁷⁰ Bunun İçin Bkz., K. 83.

²⁷¹ Bunun İçin Bkz., K. 146.

²⁷² Bunun İçin Bkz., K. 137.

²⁷³ Bunun İçin Bkz., K. 121.

²⁷⁴ Bunun İçin Bkz., K. 192.

²⁷⁵ Bunun İçin Bkz., K. 192.

²⁷⁶ Bunun İçin Bkz., K. 55.

²⁷⁷ Bunun İçin Bkz., K. 84.

²⁷⁸ Bunun İçin Bkz., K. 155.

SONUÇ

Günümüz ABC'sine transkripte ettiğimiz 2039/225 no'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defteri üzerinde yaptığımız incelemelerimiz sonucunda Trabzon kentinin sosyal, kültürel, ekonomik ve idari yapısı hakkında ulaştığımız bilgileri şu maddeler altında toplayabiliriz.

1. Etnik yapı olarak Trabzon'da Türkler, Rumlar, Ermeniler ve az da olsa Çerkezler yaşamaktadır.

2. Dini yapı olarak Trabzon'da Müslümanlar ve diğer gayr-i müslim unsurlar bulunmaktadır.

3. Trabzon kentinde farklı etnik ve dini yapıya mensup olan halklar hoşgörü, dostluk ve barış içerisinde yaşamışlardır.

4. Müslüman Türkler toplam nüfusun %73,56'sını, gayr-i müslim azınlık ise %26,44'ünü oluşturmaktadır.

5. Gayr-i müslim azınlıklar genellikle ticaretle uğraşmışlar ve bu yüzden ekonomik olarak da iyi konumdadırlar.

6. Trabzon ekonomisine gayr-i müslimlerin olduğu kadar Müslüman Türklerin de canlılık getirdikleri ve ekonomik olarak gayr-i müslimlerden geri kalmadıkları görülmektedir.

7. İslam'ın belli bir zenginliğe ulaşmış olan Müslümanlara farz kıldığı "Hac" ibadetini yapanların azımsanamayacak kadar çok olması Müslümanların gelir düzeyinin iyi olduğunu göstermektedir.

8. Trabzon halkının ekonomik durumunun normal ve normalin üstünde olduğu söylenebilir.

9. İpek Yolunun kuzeyden denize açılan kapısı durumunda olması dolayısıyla bir liman şehri olan Trabzon büyük bir jeopolitik öneme sahiptir.

10. Bölgede ekonomik durum kötü olmamakla birlikte paranın değerinin azalıyor ve ayarının düşüyor olması ve verilen borçlarda faiz uygulamasının görülmesi az da olsa enflasyonun var olduğunu akla getirmektedir.

11. Trabzon'da gayr-i müslim azınlığın ve ticaretle uğraşan Müslüman Türklerin yaşadıkları mahallelerdeki gayr-i menkul fiyatlarının diğer mahallelere göre daha pahalı oldukları görülmektedir. Dolayısıyla bu mahallelerde daha zengin insanların oturdukları anlaşılmaktadır.

12. Bölge halkının yaklaşık olarak dörtte üçünün Müslüman Türklerden oluşmasına rağmen kullanılmakta olan yer adlarının değiştirilmediği görülmektedir.

13. Şer'iyye mahkemeleri hiçbir etnik ve dini grup ayrımı yapmaksızın bütün Osmanlı tebaasına karşı aynı mesafede durmaktadır.

14. Aile yapısına baktığımızda ataerkil bir aile yapısı olduğunu, ailelerde genellikle tek eşle evliliğin hakim olduğunu ve nadir de olsa iki eşli evliliklerin olduğunu görmekteyiz.

15. Aile içi geçimsizliklerden veya başka nedenlerden dolayı vuku bulan boşanma olaylarının çok fazla olmadığı, buna karşın boşanmaların daha çok kadınların mahkemeye müracaat etmesi sonucu gerçekleştiği görülmektedir.

16. Trabzon'da kadın ve çocuklara verilen değer sanıldığından daha iyidir. Bilindiği gibi Osmanlı Devleti'nde İslâm hukuku uygulanmaktadır ve uygulanmakta olan bu hukukun koymuş olduğu bazı kurallarla kadınlar ve çocuklar mağdur olmaktan korunmuştur.

17. Gerek Müslim gerekse gayr-i müslim tebaadan Rusya'ya çalışmak ve ticaret yapmak için gidenlerin olduğu görülmüştür.

18. Bölgede gayr-i müslim tebaanın da idari görevlerde buldukları ve onlara karşı milliyetçi bir politikanın izlenmediği görülmüştür.

19. Gayr-i müslim tebaadan İslâm Dinine giren bir kişinin ismi defterimizde kayıt altına alındığı görülmektedir. Gayr-i müslim tebaanın isimlerine bakılınca bir yerden sonra isimlerin Türkçeleştikleri görülmektedir. Bu durum onların da İslâm dinine girmiş olabileceklerini akla getirmektedir.

BİBLİYOGRAFYA

- AKGÜNDÜZ**, Ahmet, **Şer'iyeye Sicilleri**, T.D.A.V. Yayınları, İstanbul, 1988.
- AKIN**, Cavit, "19. Yüzyılın Son Yarısında Trabzon Vilayeti", **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss 193-199.
- AKYÜZ**, Yahya, **Türk Eğitim Tarihi**, 4. Baskı, İstanbul, 1993.
- AYDIN**, M. Akif, "Aile Hayatı", **İlmihal**, TDV., İstanbul, 1999, ss. 195-246.
- AYDIN**, M. Akif, "Köle md.", **TDV İslam Ansiklopedisi**, Ankara, 2002, c. 26, ss. 237-246.
- AYTEKİN**, Halil, "Trabzon Vilayetinde Eğitim Teşkilatı (19. Yüzyılın İkinci Yarısından 20. Yüzyılın İlk Yarısına Kadar)", **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss. 461-478.
- BAYINDIRLI**, Abdülaziz, **İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları)**, İstanbul, 1986.
- BAYKARA**, Tuncer, **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I**, Ankara, 1988.
- BOSTAN**, İdris, "Karadenizin Dış Ticarete Kapalı Olduğu Dönemde Trabzon Limanı", **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss. 303-309.
- ÇİÇEK**, Kemal, "Şer'iyeye Sicillerine Göre Trabzon'da Müslim-Gayrimüslim İlişkileri", **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss. 235-243.
- DANIŞMEND**, İsmail Hakkı, **Garb Menbalarına Göre Eski Türk Seciye ve Ahlakı**, İstanbul, 1961.
- DEVELİOĞLU**, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara, 1970.
- DOĞAN**, D. Mehmed, **Büyük Türkçe Sözlük**, Rehber Yayınları, Ankara, 1990.
- ERDOĞAN**, Mehmet, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, 1998.
- ERÖZ**, Mehmet, **Türk Ailesi**, İstanbul, 1977.
- GÜLER**, İbrahim, "XVIII. Yüzyılda Trabzon'un Sosyal ve Ekonomik Durumuna Dair Tesbitler", **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999,ss. 327-349.
- İMAMOĞLU**, H. Vehbi, **2093/279 (H.1327-1329, M. 1909-1911) No'lu Trabzon Şer'iyeye Sicil Defterine Göre Yöre Araştırması**, OMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2003.
- KARPAT**, H. Kemal, **The Ottoman Population 1830-1914 Demographic and Social Characteristics**, London, 1985.

- KÜTÜKOĞLU**, Mübahat S., “XIX Yüzyılda Trabzon Ticareti”, **Birinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri**, Samsun, 1988, ss. 97-131.
- KÜTÜKOĞLU**, S. Mübahat, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1994.
- OKUYAN**, Abdurrahman, **XIX. Yüzyılın Son Çeyreğinde (1875-1900) Trabzon**, OMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Samsun, 2003.
- PAKALIN**, Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, 1993.
- SEZGİN**, İsmet, **1876/62 (H.1128-1129 / M. 1716-1717) No’lu Trabzon Şer’iyye Sicil Defterine Göre Yöre Araştırması**, OMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2003.
- SHUKUROW**, Rustam, “Doğu Karadeniz Bölgesinde Türkçe Konuşan Bizanslılar”, **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, Çev: Kemal Çiçek, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss. 111-121.
- Trabzon Vilâyeti Salnâmeleri**, Salname Haritaları, Def’a 11, Vilayet Matbaası, Trabzon.
- Trabzon Vilâyeti Salnâmeleri**, Def’a 8, Vilayet Matbaası, Trabzon, s. 110-113.
- YAZICI** Ahmet, **2091 No’lu Trabzon Şer’iyye Sicil Defterinin Değerlendirilmesi**, OMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 1999.
- YILMAZÇELİK**, İbrahim, “XVIII. Yüzyılda Trabzon’un Sosyal Durumu”, **Trabzon Tarihi Sempozyumu Bildirileri**, T.B.K.Y., Trabzon, 1999, ss. 253-266.

**EK: 2039/225 NO'LU TRABZON ŞER'İYYE SİCİL
DEFTERİNİN ÖZGÜN METNİ**

Kayıt No 25 1-b
 1 برزیه ویزه تکمیل...
 2 جیسا ایتم...
 3 عضت...

Kayıt No 6
 15 ایضا...
 16 اتم...
 17...
 18...
 19...
 20...

11...
 12...
 13...
 14...
 15...
 16...
 17...
 18...
 19...
 20...

Kayıt No 7
 19...
 20...
 21...
 22...
 23...
 24...
 25...
 26...
 27...
 28...
 29...
 30...

Kayıt No 8
 27...
 28...
 29...
 30...
 31...
 32...
 33...
 34...
 35...
 36...
 37...
 38...
 39...
 40...

Kayıt No 1
 1 نظر...

2...
 3...
 4...
 5...

6...
 7...
 8...
 9...
 10...

Kayıt No 2
 6...
 7...
 8...
 9...
 10...

Kayıt No 3
 11...
 12...
 13...
 14...
 15...

Kayıt No 4
 16...
 17...
 18...
 19...
 20...

72.121
 11.205
 1.700.1

77.033
 11.205
 1.700.1

1.237.03
 11.205
 1.020.1

11.237.03
 11.205
 1.020.1

P. S. M.
 SETI SICLER
 2039

Kayıt No: 17

ایرانی لایحه
تاریخ: ۱۳۰۳

بسم الله الرحمن الرحیم
این لایحه در خصوص...
موضوع: ...
تاریخ: ...

۱۰ ...
۱۱ ...
۱۲ ...
۱۳ ...
۱۴ ...
۱۵ ...
۱۶ ...
۱۷ ...
۱۸ ...

Kayıt No: 18

۱۸ ...
۱۹ ...
۲۰ ...
۲۱ ...

۲۲ ...
۲۳ ...
۲۴ ...
۲۵ ...
۲۶ ...

۲۷ ...
۲۸ ...
۲۹ ...
۳۰ ...

Kayıt No: 19

۳۱ ...
۳۲ ...
۳۳ ...
۳۴ ...

۳۵ ...
۳۶ ...
۳۷ ...
۳۸ ...
۳۹ ...

۴۰ ...
۴۱ ...
۴۲ ...
۴۳ ...

۴۴ ...
۴۵ ...

Kayıt No: 20

۱ ...
۲ ...
۳ ...

۴ ...
۵ ...
۶ ...
۷ ...
۸ ...

۹ ...
۱۰ ...
۱۱ ...
۱۲ ...
۱۳ ...
۱۴ ...

Kayıt No: 21

۱۴ ...
۱۵ ...
۱۶ ...
۱۷ ...

۱۸ ...
۱۹ ...
۲۰ ...
۲۱ ...
۲۲ ...

۲۳ ...
۲۴ ...
۲۵ ...
۲۶ ...
۲۷ ...
۲۸ ...
۲۹ ...
۳۰ ...

Kayıt No: 22

۳۱ ...
۳۲ ...
۳۳ ...
۳۴ ...

۳۵ ...
۳۶ ...
۳۷ ...
۳۸ ...
۳۹ ...

۴۰ ...
۴۱ ...
۴۲ ...
۴۳ ...
۴۴ ...
۴۵ ...

Kayıt No: 23

۴۵ ...
۴۶ ...
۴۷ ...
۴۸ ...

۴۹ ...
۵۰ ...
۵۱ ...
۵۲ ...
۵۳ ...
۵۴ ...
۵۵ ...
۵۶ ...
۵۷ ...
۵۸ ...
۵۹ ...
۶۰ ...

1 بر وجه محمد قبول دفعه اول و دوم دیوانات مذکور بر این اجنه بیرون الفتنه عذبت
 2 قبه و ایضا ایروب باقی متوفی سلاله و دست افروز اود بیع لغوی بوز و قده سه عفت
 3 کسوم سلاله بر طرف بل قبال اولاد و اولاد و ذات اینکله بیع باقی مذکور اود بیع لغوی
 4 قده سه عفت و ایضا ایروب باقی متوفی سلاله مذکور ایروب باقی متوفی سلاله
 5 اضافی و کبر سلاله ایروب باقی متوفی سلاله مذکور ایروب باقی متوفی سلاله
 6 اولاد حق جویان ترک سلاله سلاله باقانه و بیع سلاله اولاد سلاله

7 سلاله
 8 سلاله
 9 سلاله
 10 سلاله
 11 سلاله
 12 سلاله
 13 سلاله
 14 سلاله
 15 سلاله
 16 سلاله
 17 سلاله
 18 سلاله
 19 سلاله
 20 سلاله

21 سلاله
 22 سلاله
 23 سلاله
 24 سلاله
 25 سلاله
 26 سلاله
 27 سلاله
 28 سلاله
 29 سلاله
 30 سلاله
 31 سلاله
 32 سلاله
 33 سلاله
 34 سلاله
 35 سلاله
 36 سلاله
 37 سلاله
 38 سلاله
 39 سلاله
 40 سلاله
 41 سلاله
 42 سلاله
 43 سلاله
 44 سلاله
 45 سلاله

46 سلاله
 47 سلاله
 48 سلاله
 49 سلاله
 50 سلاله
 51 سلاله
 52 سلاله
 53 سلاله
 54 سلاله
 55 سلاله

1 طنبه و دیوانت قوی اولاد سلاله طنبه و دیوانت قوی اولاد سلاله
 2 اولاد قبال ذیل سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 3 قبال ذیل سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 4 سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 5 سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 6 سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 7 سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله
 8 سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله سلاله

9 سلاله
 10 سلاله
 11 سلاله
 12 سلاله
 13 سلاله
 14 سلاله
 15 سلاله
 16 سلاله
 17 سلاله
 18 سلاله
 19 سلاله
 20 سلاله

21 سلاله
 22 سلاله
 23 سلاله
 24 سلاله
 25 سلاله
 26 سلاله
 27 سلاله
 28 سلاله
 29 سلاله
 30 سلاله
 31 سلاله
 32 سلاله
 33 سلاله
 34 سلاله
 35 سلاله
 36 سلاله
 37 سلاله
 38 سلاله
 39 سلاله
 40 سلاله
 41 سلاله
 42 سلاله
 43 سلاله
 44 سلاله
 45 سلاله

46 سلاله
 47 سلاله
 48 سلاله
 49 سلاله
 50 سلاله
 51 سلاله
 52 سلاله
 53 سلاله
 54 سلاله
 55 سلاله

Kayit No 47

1 هرگزونی و بیست متری اولاد مدینه طبرزدی چنانکه فاروس محمدی ساکن در آن اولاد
 2 تا 20 ذیل ضبطه کردار اسامی که در توپخانه موزا اولاد لطیفه خانان ابنته حاجی مراد خانی
 3 صالح بن الحاج عمر محمد سرحدی ابوبی ادریس بن احمد خفیزه بن بکت خراسانی سرحدی سید
 4 جامع کبر محمدی ساکن در سنه افسدی این زوینه مذکور مذکور بهای اولاد کهنه
 5 عدم حسن معاصر سنه اوجم موزا حسن افسدی اید خضر و نظیفه و مهر توپخان مذکور المکر با خند
 6 مخصوص مذکور متصرف اولاد یعنی اموات عیسیه لفران و کالت مطلقه عامه هیچ سرحدی اید فرزانم
 7 موزا احمدی و کس و نامی مناب نصب و تعیین المذکور اولاد و کالت مذکور به قول و خدمت
 8 موزا حسن کجایینی اولاد معده و الزام اید و مذکور عبد القصدین الشرف موزا علی بالطلب است اولاد
 9 و دای خلیفه

Kayit No 49

1 طبرزدی و بیست متری اولاد مدینه طبرزدی چنانکه فاروس محمدی ساکن در آن اولاد
 2 دو تاجه معبران نهم زاده الحاج احمد افسدی و الحاج محمود افسدی ابن الحاج
 3 صالح افسدی مدینه طبرزده حکومت قوناق حکم استخفاف
 4 امضای اولاد به معهود مجلس شرح شریف اولاد نقریه حکام و غیره اولاد
 5 کایه بجهت است بخنده جوهر یا محمد سنه اولاد زاده زلفه صالح افسدی
 6 کایه بزی که بری لبقه بقا امیه زاده الحاج احمد غا و الحاج محمد غا و الواس
 7 زاده خوله سنه افسدی و حاج حسن خانو و فقیده سید برینه مخلوط
 8 اولاد حسین محمدیه و خضر و علی بنی دار سید و فرزند سردار زاده
 9 زلفه بنیور قوه زاده سنه واقع بر طرفه خنده حاجی ابراهیم افسدی خان
 10 در طرفه خنده زاده صالح افسدی خان و دیگر طرفه نعلب حاج
 11 و علی خدای و فرزند کوی اسامی علی افسدی خان لری و طرفه افسدی خان
 12 محمد افسدی بنیور اید مرم ریاب و کاند عهده سن مذکور بنیور قوه زاده
 13 اولاد بنیور اید مرم ریاب بکار افسدی و مکر اولاد بنیور اید مرم
 14 ملک ام کندی ریاب بر ریگان و اولاد خفیزه بنیور اید مرم
 15 هر بری اباره موهبه معلومی حاوی سندات رسمی معلوم در آن
 16 موزا افسدی وجه اولاد عسکرات مذکور است بر وجه نصیبت تقفا
 17 و شتر کایه مذکور و داخل حوزه نفوذ مایک اطمنه زلفه افسدی
 18 موزا مذکور لری جمع مستخدمه بر وجه سندات مذکور است
 19 اجزین طالبی ظاهره نمه و کس و کس مستخدمه اخره قطع بیج و فرزند
 20 و جنبه نمه و کس و کس مستخدمه بر وجه سندات مذکور است
 21 نقره و اعطای سنه و خفیزه مذکور متوقف اولاد کس کلند
 22 ط خوزه و کالت مطلقه عامه صحیح است عیالیم حال محض مذکور
 23 موزا عطار خان طبرزدی موزا موزا موزا افسدی با فخر موزا موزا
 24 و کس تا با نصیب و نصیب ایدک دیو ختم کلام استیکه استوضف
 25 هر چه به تحصیل افسدی
 26 موزا معاریه موزا
 27 موزا معاریه موزا
 28 موزا معاریه موزا
 29 موزا معاریه موزا
 30 موزا معاریه موزا

Kayit No 50

28 هرگزونی و بیست متری اولاد مدینه طبرزدی چنانکه فاروس محمدی ساکن در آن اولاد
 29 اولاد وفات امیه حسد است ایش احمد افسدی محمد بن عبد اللطیف و اولاد موزا
 30 هر چه کس زاده خافیه امیه و کس موزا موزا موزا موزا موزا
 31 ایش و کس کس زاده خافیه امیه و کس موزا موزا موزا موزا موزا
 32 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 33 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 34 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 35 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا

Kayit No 48

10 طبرزدی و بیست متری اولاد مدینه طبرزده کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس
 11 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 12 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 13 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 14 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 15 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 16 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 17 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 18 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 19 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 20 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 21 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 22 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 23 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 24 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 25 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 26 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 27 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 28 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا

29 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 30 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 31 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 32 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 33 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 34 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا
 35 موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا موزا

1 هذینف دیونف مفدی اولده مدینه قزنده فواجینه حاجه ناهینه تابع
 2 اخورس قری متکلمند دین و دین عبودیه روم غننه ایله بونده اوج ستمه
 3 قطنون دیون جیبس لاهن ارکلی قضاسته تابع ایوم ناهینه عینجه اولده
 4 قویجیله صنعتیه مشغول ایله بونده ان ماه مقدم وفات ابره علفاسری
 5 اشاع یاز و لر قطنله و لد اطامک برده ای صلیه بکره قری و دواتی و قوی
 6 اوعا ایله سلفا لوزر اخورس قریس متکلمند لرنه و قوی دین صلیله و قوی
 7 کیم بقصدیه مؤخر اولده کیم و لدی لر قطنم یاز و لر قطنله و لد اطام
 8 مدینه و قوه کلون حکومت فوناقه حکوم استیاضه کلون اولده سعید
 9 محس سراج خطه لازم التورده بیه سلفا لوزر اخورس قریه متکلمند
 10 اولده لوزر قوی عینجه اولدین اوعا ایله بقول و لر قطنله و لد اطام
 11 حیف اولدین حال مؤنای مؤنای فکر ای مدین ایضا لوزر اخورس
 12 قریس متکلمند و کوزلک دولت سار البرابله مدینه و قوه سینه یا بولاق
 13 یاز و لد دیکر قطنله مؤهده اولدین اوزر و لدی و لغیر کلوم ایضا مؤنای
 14 و قوه علفاسری اشاع یاز و لر قطنله و لد اطام سبب ایام ایضا و قوه
 15 ایله کوه و رات سید هینا لوزر سیم و مدینه العصبیه ایضا سبب
 16 بقول و لدی لایق مقلطه و لد اطام مؤهده و زنده عری و رات و زکر
 17 مستحقه افر کیم اطامغه مؤنای مؤنای زبدرن جبارت ال الوقات
 18 مؤنوم یاز و قوه حینا قوه اولدین عوده الوجه حق اولدین
 19 قی الوجه و لدی سبباً و قات ایضا بیغ مؤنای مؤنای الایوم
 20 اولدین بیغ زبدر اولدین عودی بیه اولدین توبه مؤنوم یاز و قوه
 21 قی مؤنای تبه ایومه مطوبه دیو حیف مؤنوم بقولیه بقه بقیه
 22 معا دعوی ایله کوه غلبه سولک و لاسیله اولدین مؤنای هینا
 23 مؤنای مؤنای مؤنای ال الوقات و قوه الایومه مؤنای
 24 دینی اولدین طایفه و قطنله اوزار اریبا ماعدا و رات مدعاس
 25 انظار ایتمک سبب قوه ایتمک
 26 و قوه مؤنای کرک
 27 و قوه مؤنای و لر قطنله
 28 و قوه مؤنای و لر قطنله
 29 و قوه مؤنای و لر قطنله
 30 و قوه مؤنای و لر قطنله
 31 و قوه مؤنای و لر قطنله
 32 و قوه مؤنای و لر قطنله
 33 و قوه مؤنای و لر قطنله
 34 و قوه مؤنای و لر قطنله
 35 و قوه مؤنای و لر قطنله
 36 و قوه مؤنای و لر قطنله
 37 و قوه مؤنای و لر قطنله
 38 و قوه مؤنای و لر قطنله
 39 و قوه مؤنای و لر قطنله
 40 و قوه مؤنای و لر قطنله
 41 و قوه مؤنای و لر قطنله
 42 و قوه مؤنای و لر قطنله
 43 و قوه مؤنای و لر قطنله
 44 و قوه مؤنای و لر قطنله
 45 و قوه مؤنای و لر قطنله
 46 و قوه مؤنای و لر قطنله
 47 و قوه مؤنای و لر قطنله

1 هذینف دیونف مفدی اولده مدینه قزنده فواجینه حاجه ناهینه تابع
 2 طوق کلسیه قری ایلمینه اولدین طفاقه و دوات سنس فیه قفاسینه
 3 اولدین حال طفاقه مدینه سنس سلفا جیبس عکری و دواته مؤنای ده
 4 منعب اولدین طایفه ای نوزده مستحق ایله بونده اوزر قات اریب
 5 سلفا اشاع ایلمه بیه سلفا اشاع محمد بیه علی بیه عبد اللطیف باباس دروه
 6 ای و سلفا اولدین اوعا ایله سلفا لوزر اخورس قریه متکلمند
 7 سلفا اشاع مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 8 سلفا لوزر مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 9 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 10 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 11 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 12 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 13 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 14 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 15 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 16 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 17 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 18 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 19 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 20 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 21 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 22 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 23 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 24 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای
 25 مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای مؤنای

- 1 طبرزد و بوشند مقری اولاده مدینه طبرزد مخدومه بی هم عمر اهلیزه
- 2 ابله بونه اقم وفات ایسه قوای زاده عمده اندی ای محمد بن عبد اللطیف
- 3 وراثتی زوجه منگوه متوکلی کلغم خانومه ابنه احمد اغا ابی الخ و بکرافه
- 4 و صلیبه قرلی مروت و رفیه خانومه ایسه لایبویه ارغنه ای سیمه حایره
- 5 و لایبویه قر قند ای سیمه محبوبه خانومه محضه بده قبل القسوه و بوسیدیه حایره
- 6 کله فی وفات ایده با وراثتی زوجه منگوه متوکلی هده خانومه ابنه متوکلی حایره
- 7 قرلی سرجه خانومه ایسه لایبویه قر قند ای زبوره محبوبه خانومه کلغم بده
- 8 بنت زبوره رفیه خانومه و فی وفات ایده با وراثتی والده من زبوره زبوره
- 9 کلغم خانومه و لایبویه قر قند ای زبوره مروت خانومه محضه بده
- 10 قبل القسوه بنت زبوره سرجه خانومه و فی وفات ایده با وراثتی زبوره
- 11 زبوره هده خانومه محضه و ستمه میراتری بطلایه المناسخی الشریعیه
- 12 در تیز و قده سرجه و صهب سلام مذکوره و ده ایوز یکه ای سیمه
- 13 زوجه قر قند کلغم خانومه و بیوز ای که کله سیمه بنت زبوره مروت
- 14 خانومه و بیوز ای که سیمه زبوره محبوبه خانومه و بیوز ای که سیمه
- 15 سیمه زوجه زبوره هده خانومه اصحابی لدی الشریع الاوقاف خاخر
- 16 و محضه اولد قنده صبره کالف الذکر ای جمع کله من ستمه زبوره ایده با
- 17 ذاک ذیل و ستمه کله لایبویه سیمه بیه زبوره محضه اولاده بنت زبوره مروت خانومه
- 18 مدینه مروت ای کلغم قوای خاخر محکوم استیفازه محضه اولد م محضه
- 19 محضه شریع سر فیفا اولد کله ذاک ای سیمه زبوره مروت
- 20 مروت زوجه زبوره کلغم و هده خانومه ایسه اخبر زبوره محبوبه خانومه
- 21 محضه اولد قرلی حاکم مدینه مروت نوا جیمده ای ایبار نا جیمه شریع محضه
- 22 و سیمه الهاسنه ابویا عت الکتبا صهب قوای عمده صهب بکرافه ایسه
- 23 ای جمع عم اغا محضه هده بی و بی جمع تقریر کلام و تقریر علم اللطیف ایده با
- 24 مدینه مروت و اخره صلیب بی عنده نفس قوای نعلیه شریع قرانجیر
- 25 محمد بنه کانه معلوم السان ملک استجار سیمه و سیمه ای سیمه ای
- 26 ارض ایده با و بی بی قطع حایره مروت معلوم الخودر و اولد حایره سیمه
- 27 قطع تار لار مروت سیمه اعتباریم ای سیمه مروتای اولد زبوره عت الکتبا
- 28 و ای سیمه محضه و فی مروتای ناز زبوره صلیبه حایره مروت بده نصیف
- 29 با حایره بیوز و داخل حوزة مروتای مروتای دامول و مروتای و فی
- 30 مروتای زبوره عت الکتبا مروتای مستفادینه مروتای و فی ای سیمه مروتای
- 31 بی نصیف سیمه مروتای حقیقت زبورت کلغم و مروتای مروتای مروتای
- 32 و تار لاهای مروتای مروتای مروتای عت الکتبا ای سیمه مروتای
- 33 سیمه قرلی سیمه مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 34 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 35 کلغم خانومه بعد انتقال و مروتای ناز زبوره سیمه حایره مروتای
- 36 باعتبار مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 37 حایره انتقال ایده با اولد فی وفات ایده با مروتای مروتای مروتای
- 38 والده مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

- 1 انتقال کلغم سیمه حقیقت زبورت کلغم و مروتای مروتای مروتای مروتای
- 2 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 3 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 4 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 5 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 6 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 7 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 8 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 9 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 10 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 11 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 12 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 13 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 14 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 15 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 16 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 17 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 18 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای
- 19 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

20 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

21 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

22 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

23 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

24 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

25 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

26 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

27 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

28 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

29 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

30 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

31 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

32 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

33 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

34 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

35 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

36 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

37 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

38 مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای مروتای

Kayit No 60

- 1 طرزوه و در پشت مقری اولاد مدینه طرزوه محدثه که قیام کرده است
- 2 اینکه بویزه مقدم و فانی امیه که زاده علی الخلیف اغا ابره محمد امیه اغا ابره
- 3 و رانی زوجه منکوحه مزبور که زکیه خانم است محمد علی و شهبان صغیر علی
- 4 غالب و نظام الدیده و سیف الدیده و صلیب صغیره قزلی سایه و ساکنه
- 5 و صلیب کبریه قزلی لطیفه فانی محضه اوردنی لدی الشیخ الاقره ظاهر و محضه
- 6 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 7 و زوجه زاده وکیل من شرعی هیا فانی زاده محمد فانی امیه مصطفی اغا مجلس شرعی
- 8 مزوره صغار مزبور و غالب و نظام الدیده و سیف الدیده و سایه
- 9 ساکنه مذکوره اوردنی لاجل الدعوی قبل شرعیه و در نصب و تعیین
- 10 او فاضله متوفای موهل الیک شکره بالوصایه وضع بی تانت و محضه
- 11 اولاد بانی زاده محمد علی فانی امیه مصطفی اغا محضه اوردنی و قوی و کور
- 12 محکم ایدوب موهل من الیای زکیه خانم زوجی متوفای موهل الیای علی الخلیف
- 13 امیه محمد امیه اغا غالب جهانیه الاموات ذمت منقره و معقود علی اولاد
- 14 بشیخ غوثیه مر موهل الیای حقی الیوب حتی زوجی متوفای
- 15 موهل الیای علی الخلیف اغا حال حیانت و کلی عقل صحنه مر موهل مذکور بزرگ
- 16 بشیخ غوثیه ذمت من موهل من الیای ذمت دینی اولاد یعنی
- 17 محضه ستورده اقرار من ایدوب قبل اولاد الیای فانی اغا محکم مبلغ
- 18 مر موهل و قوم بکرین بشیخ غوثیه و من زوجه محمد علی فانی
- 19 واضح الیای اولاد یعنی موهل الیای زوجی متوفای موهل الیای
- 20 شکره و ذمت من طلب ایدوب سوال اوسونه دید که غیا السور
- 21 و من زوجه محمد علی فانی دخی جوانیه متوفای موهل الیای شکره و ذمت
- 22 برده مر موهل بالوصایه وضع بی دینی موهل من الیای زکیه خانم متوفای
- 23 موهل الیای زوجه منکوحه مزبور که اوردنی اقرار و اقرار ایدوب
- 24 که ماعدا معاشی انظار ایدوب کی تحصیل فوضه
- 25 محرم الحرام
- 26 و کور موهل 28 و من موهل

27 و کور موهل 28 و من موهل
 29 و کور موهل 28 و من موهل
 30 و کور موهل 28 و من موهل
 31 و کور موهل 28 و من موهل
 32 و کور موهل 28 و من موهل
 33 و کور موهل 28 و من موهل
 34 و کور موهل 28 و من موهل
 35 و کور موهل 28 و من موهل

Kayit No 61 18-b

- 1 طرزوه و در پشت مقری اولاد مدینه طرزوه محدثه که قیام کرده است
- 2 ایدوب و ذمت منکوحه مزبور که زکیه خانم است محمد علی و شهبان صغیر علی
- 3 سیف الدیده و سیف الدیده و صلیب صغیره قزلی سایه و ساکنه
- 4 اوردنی موهل من شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 5 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 6 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 7 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 8 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 9 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 10 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 11 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 12 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 13 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 14 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم

15 محرم الحرام
 16 و کور موهل
 17 و کور موهل
 18 و کور موهل
 19 و کور موهل
 20 و کور موهل
 21 و کور موهل
 22 و کور موهل
 23 و کور موهل
 24 و کور موهل
 25 و کور موهل
 26 و کور موهل
 27 و کور موهل
 28 و کور موهل
 29 و کور موهل
 30 و کور موهل
 31 و کور موهل
 32 و کور موهل
 33 و کور موهل
 34 و کور موهل
 35 و کور موهل

Kayit No 62

- 20 مدینه طرزوه و در پشت مقری اولاد مدینه طرزوه محدثه که قیام کرده است
- 21 ایدوب و ذمت منکوحه مزبور که زکیه خانم است محمد علی و شهبان صغیر علی
- 22 سیف الدیده و سیف الدیده و صلیب صغیره قزلی سایه و ساکنه
- 23 اوردنی موهل من شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 24 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 25 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 26 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 27 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 28 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم
- 29 اوردنی فانی تقریف شرعی ام موفقه اولاد زوجه من الیای زکیه خانم

30 و کور موهل
 31 و کور موهل
 32 و کور موهل
 33 و کور موهل
 34 و کور موهل
 35 و کور موهل

در صورتی که در وقت اجرای حکم
 از طرف احدی اعتراضی نشود
 و در وقت اجرای حکم
 از طرف احدی اعتراضی نشود
 و در وقت اجرای حکم
 از طرف احدی اعتراضی نشود
 و در وقت اجرای حکم
 از طرف احدی اعتراضی نشود

1. طرفه و دلیلی واحدی که سوره قضاست نفسی قضیه محصوره
2. قسم محسوس اهل سینه یعنی اقراره احدی از طرفی است لطف الهی است
3. ابراهیم بطریق عدلیه قضای فقه محکم شرعی است (حکایت اول)
4. تا زنجیر اعطا اوشانده است عدلیه حکمیت عدم قبول ابراهیم از طرفی محکم
5. شرعی است در وقت اقراره احدی از طرفی است لطف الهی است
6. مطلقاً عام صحیح شرعی است و کین شرعی دعوی و کین شرعی لازم از طرفی
7. ابراهیم یونان مجلسی شرعیه قضیه مذکوره است که در میان مردم است
8. معرفت ذات صدیق خاتمه است عمیق به عارف اندیشه طرفه مذکوره
9. با حجت شرعی و کالت مطلقاً عام صحیح شرعی است و کین شرعی قضیه
10. مذکور است که در حقیقت صاری عمل در آن سوره احدی از طرفی است
11. به محله واحد است مذکور که در حقیقت صاری عمل در آن سوره احدی از طرفی است
12. احدی از طرفی است به جهت آنکه در آن سوره طرفه مذکور است و کالت مطلقاً عام
13. صحیح شرعی است و کین شرعی است بازی از طرفی است احدی از طرفی است
14. جهت اقراره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
15. اکتفا به سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
16. در وقت سینه مابین آنکه سوره قضاست قسم جامع شرعی در وقت
17. بر کونایه است که در آن سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
18. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
19. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
20. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
21. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
22. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
23. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
24. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
25. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
26. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
27. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
28. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
29. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
30. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
31. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
32. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
33. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
34. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
35. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
36. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
37. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
38. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است

1. اول سینه تیر حکم خزن موکلم طرفه باب دلیلی مستحبی است
2. اوشانده است اوزینه جهود حق قوائیه هر دو مندرجات است عاقله
3. مقصد به برکتی است لفظاً نه منقده کجور و فتنه اعظم مقصد
4. سبکی بالوجود احوط غیر موافق و تفاهیل خلدانی تکلف است
5. اول سینه تیر حکم خزن موکلم طرفه باب دلیلی مستحبی است
6. قضای محکوم است از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
7. قضیه مذکور است که در آن سوره احدی از طرفی است
8. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
9. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
10. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
11. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
12. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
13. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
14. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
15. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
16. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
17. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
18. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
19. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
20. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
21. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
22. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
23. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
24. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
25. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
26. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
27. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
28. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
29. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
30. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
31. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
32. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
33. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
34. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است
35. سوره احدی از طرفی است که در آن سوره احدی از طرفی است

- 1 چالستنی حکمہ انسانیہ مذک تاقیس ضبطنام اولادہ بقا ابرو کزیمہ
- 2 بعد غیرت فضول و بیادادہ اولدین ضبطنامہ اول مذکر جائیم حقوقہ علی
- 3 بلا حلالہ اثبوتنا قصہ دعوی توفیقہ کلام بیع اولدینہ قایل اولدیم
- 4 موکلم مذک استخاضه طالب المیس الیکلی جدرت بقول اولدیم
- 5 وین کانی اولدیندنه بقول اولدای مذکورک اساتہ حق صرف قضیعات
- 6 اولدیندنه دازیم موکلم مذک فصله الزکویر مسه اولدیندنه بیع موجود
- 7 موکلم و قوتی بیدی لطفی بی ایضا و مذکر اولدیم اولدیندنه ارازمه جعفر
- 8 اولدیم اولدک تقضیه جانیستخه تقضیم کینه اولدیندنه لایحه اولدیم
- 9 اولدیم اولدای قضیه لکنجی لایحه مذکورک بر عدولت طرف بیع
- 10 اولدیم جزیب اولدیندنه اعلا اولدیندنه اولدیم نظوی عقل جانیست
- 11 کوره مم بنیادیم موکلم مذک احدی قوتی قضیه اولدیندنه لکنجی
- 12 معادل اولدیم مذکورک مستوع اولدیم مذک حکم شرعی اولدیندنه کون
- 13 طبعیه بی حالده دعوی مذکورک من اولدیم بر بیو ج شرعی
- 14 معارضه اولدیم مقدم اولدیم قضیه منقضی لکنجی اولدیم دو طرفه اولدیم
- 15 مذکور محمد مع اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 16 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 17 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 18 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 19 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 20 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 21 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 22 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 23 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 24 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 25 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 26 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 27 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 28 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 29 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 30 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 31 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 32 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 33 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 34 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 35 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 36 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 37 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 38 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 39 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون
- 40 اولدیم اولدیندنه قضیه بقیه معاد دعوی اینه کلون

16 محمد مع
17 محمد مع
18 محمد مع
19 محمد مع
20 محمد مع
21 محمد مع
22 محمد مع
23 محمد مع
24 محمد مع
25 محمد مع
26 محمد مع
27 محمد مع
28 محمد مع
29 محمد مع
30 محمد مع
31 محمد مع
32 محمد مع
33 محمد مع
34 محمد مع
35 محمد مع
36 محمد مع
37 محمد مع
38 محمد مع
39 محمد مع
40 محمد مع

- Keyid No 64
- 1 خیزوه دلاخه مغزی اولادہ مدینه قزوه محمونه ابواس محمد بن محمد
  - 2 ونیہ دولت عدلتہ روم منسندہ ایکد بنسندہ اربع سنہ مقدم محالہ روم
  - 3 نقلیہ دلاخه منجی بیلوسک فضا سنہ لاجن الخیاره غرضیم بنسندہ مقدم اولدیم
  - 4 وقایع ایسہ اکتی ایشیم بیدر و بقولہ ولہ و اسلا بر و جانیست
  - 5 و در تریس اولدیندنه ادعا ایسہ سالف اولدیم ابواس محمد بن محمد بن محمد
  - 6 ذیلی رقیبہ رفیق اولدیم کسه تقضیه بی معذ اولدیم بیسہ اولدیندنه حدیث
  - 7 و قوتی حکایت فوناخه حکمت استیضاه منقضی اولدیم معقدو مجلس
  - 8 استیع خطبہ لایم التوفیقہ منقذای معوقه منقضی صبی کیر اولدیم
  - 9 کونکندیل و اشاع اولدیندنه ادعا ایسہ بیسہ و بقولہ واقضوه جلال
  - 10 اولدیم حالہ منقذای رفیق ذکرانه بریندنه اسانوی ولہ
  - 11 سب مواجدیم اولدیندنه دعوی و فقر کلام ایسہ منقذای رفیق
  - 12 اکتی ایشیم بیدر بیسہ رفیق ایسہ و رات زوم بیسہ منقضی
  - 13 صبی کیر ایشیم جعفر نوم قضیه کونکندیل و منسندہ مقدم دفاتر
  - 14 رفیق ذکرانه منقضی صبی کیر اولدیم انبوجده و قوتی
  - 15 بیسہ و بقولہ منقضی ذکرانه بقولہ و رفیق منقضی اولدیم
  - 16 ایشیم منقضی رفیق جانیست اولدیندنه منقضی
  - 17 رفیق اسانوی ذکرانه اولدیندنه منقضی غرضی منقضی اولدیم
  - 18 وفات ایسہ بیسہ منقضی رفیق ذکرانه منقضی رفیق ذکرانه
  - 19 رفیق جانیست منقضی رفیق اسانوی منقضی اولدیم رفیق ذکرانه
  - 20 رفیق منقضی منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 21 رفیق جانیست منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 22 طابقه رفیق ذکرانه رفیق ایسہ منقضی رفیق منقضی
  - 23 معادل و رات معاری معالیم و کلدر دیوانظار ایشیم منقضی
  - 24 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 25 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 26 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 27 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 28 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 29 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 30 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 31 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 32 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 33 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 34 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 35 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 36 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 37 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 38 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 39 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
  - 40 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی

24 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
25 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
26 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
27 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
28 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
29 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
30 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
31 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
32 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
33 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
34 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
35 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
36 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
37 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
38 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
39 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
40 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی

40 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
41 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
42 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
43 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
44 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
45 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
46 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
47 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
48 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
49 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی
50 رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی رفیق منقضی

Koyt No: 65

1 هر بروج وقتی مرقی اولاد بدنه فرزند هفتاد و پنج کبر خیزنده ستاره سکه غراز
 2 خزانة خالد افغانه سید به شتابه افغانه سید ترعه که مذکور است در نه لقب زاده
 3 امرای افغانه سید سید علی افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه
 4 وقت عصره از زنده مینی بر باب مذکور با افغانه سید امرای حافظ مصطفی و سزاوار
 5 و اشیا اید اولاد نه طلب دعوی واخذ و قهر و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه و خصوص مذکور
 6 منتهی اید یعنی اورک کلبه فرزند و حالت مطلقه عامه صحیحی ترعه اید یعنی اوغل محمد افغانه
 7 و کلبه نصب و تقسیم بنسیم ایدم ای که مذکور در فروردی افغانه و حالت مذکور در غزل
 8 ایدم اولاد خصم مذکور حضرت طلب دعوی واخذ و تقسیم و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه
 9 و عند حاجت صلح و ابرایه و خصوص مذکور منتهی اید یعنی اورک کلبه و حالت مطلقه عامه
 10 صحیحی ترعه اید دعوی امرای افغانه و کلبه و نائب شایب نصب و تقسیم اید یعنی اولاد و حالت
 11 مذکور در عهد و خصومت لازمی کابین اید به عهد و الزام اید و بدیده غیا تصدیق امرای افغانه
 12 با طلب کتب اولاد و اصغر کتب 13 و کتب در 14 معلوم در 15 حال اید

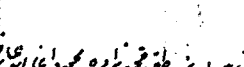
14 معلوم در 15 حال اید

Koyt No: 67

1 هر بروج وقتی مرقی اولاد بدنه فرزند هفتاد و پنج کبر خیزنده ستاره سکه غراز
 2 خزانة خالد افغانه سید به شتابه افغانه سید ترعه که مذکور است در نه لقب زاده
 3 امرای افغانه سید سید علی افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه
 4 وقت عصره از زنده مینی بر باب مذکور با افغانه سید امرای حافظ مصطفی و سزاوار
 5 و اشیا اید اولاد نه طلب دعوی واخذ و قهر و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه و خصوص مذکور
 6 منتهی اید یعنی اورک کلبه فرزند و حالت مطلقه عامه صحیحی ترعه اید یعنی اوغل محمد افغانه
 7 و کلبه نصب و تقسیم بنسیم ایدم ای که مذکور در فروردی افغانه و حالت مذکور در غزل
 8 ایدم اولاد خصم مذکور حضرت طلب دعوی واخذ و تقسیم و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه
 9 و عند حاجت صلح و ابرایه و خصوص مذکور منتهی اید یعنی اورک کلبه و حالت مطلقه عامه
 10 صحیحی ترعه اید دعوی امرای افغانه و کلبه و نائب شایب نصب و تقسیم اید یعنی اولاد و حالت
 11 مذکور در عهد و خصومت لازمی کابین اید به عهد و الزام اید و بدیده غیا تصدیق امرای افغانه
 12 با طلب کتب اولاد و اصغر کتب 13 و کتب در 14 معلوم در 15 حال اید

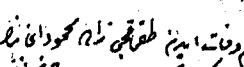
14 معلوم در 15 حال اید

Koyt No: 68

1 هر بروج وقتی مرقی اولاد بدنه فرزند هفتاد و پنج کبر خیزنده ستاره سکه غراز
 2 خزانة خالد افغانه سید به شتابه افغانه سید ترعه که مذکور است در نه لقب زاده
 3 امرای افغانه سید سید علی افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه
 4 وقت عصره از زنده مینی بر باب مذکور با افغانه سید امرای حافظ مصطفی و سزاوار
 5 و اشیا اید اولاد نه طلب دعوی واخذ و قهر و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه و خصوص مذکور
 6 منتهی اید یعنی اورک کلبه فرزند و حالت مطلقه عامه صحیحی ترعه اید یعنی اوغل محمد افغانه
 7 و کلبه نصب و تقسیم بنسیم ایدم ای که مذکور در فروردی افغانه و حالت مذکور در غزل
 8 ایدم اولاد خصم مذکور حضرت طلب دعوی واخذ و تقسیم و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه
 9 و عند حاجت صلح و ابرایه و خصوص مذکور منتهی اید یعنی اورک کلبه و حالت مطلقه عامه
 10 صحیحی ترعه اید دعوی امرای افغانه و کلبه و نائب شایب نصب و تقسیم اید یعنی اولاد و حالت
 11 مذکور در عهد و خصومت لازمی کابین اید به عهد و الزام اید و بدیده غیا تصدیق امرای افغانه
 12 با طلب کتب اولاد و اصغر کتب 13 و کتب در 14 معلوم در 15 حال اید

14 معلوم در 15 حال اید

Koyt No: 69

1 هر بروج وقتی مرقی اولاد بدنه فرزند هفتاد و پنج کبر خیزنده ستاره سکه غراز
 2 خزانة خالد افغانه سید به شتابه افغانه سید ترعه که مذکور است در نه لقب زاده
 3 امرای افغانه سید سید علی افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه افغانه سید به بدنه نه
 4 وقت عصره از زنده مینی بر باب مذکور با افغانه سید امرای حافظ مصطفی و سزاوار
 5 و اشیا اید اولاد نه طلب دعوی واخذ و قهر و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه و خصوص مذکور
 6 منتهی اید یعنی اورک کلبه فرزند و حالت مطلقه عامه صحیحی ترعه اید یعنی اوغل محمد افغانه
 7 و کلبه نصب و تقسیم بنسیم ایدم ای که مذکور در فروردی افغانه و حالت مذکور در غزل
 8 ایدم اولاد خصم مذکور حضرت طلب دعوی واخذ و تقسیم و لدی الا تقاضا خصومت و در جوابه
 9 و عند حاجت صلح و ابرایه و خصوص مذکور منتهی اید یعنی اورک کلبه و حالت مطلقه عامه
 10 صحیحی ترعه اید دعوی امرای افغانه و کلبه و نائب شایب نصب و تقسیم اید یعنی اولاد و حالت
 11 مذکور در عهد و خصومت لازمی کابین اید به عهد و الزام اید و بدیده غیا تصدیق امرای افغانه
 12 با طلب کتب اولاد و اصغر کتب 13 و کتب در 14 معلوم در 15 حال اید

14 معلوم در 15 حال اید

Handwritten notes and signatures at the bottom of page 21-9, including a date '1359' and other illegible text.

Koyt No: 30 29-4

- 1 فرزند در بیک نفی اولاد منیه طهره در سینه کوفه حمله سینه
- 2 ساکنه هانیه اشجلیک بیاس ولس زبور کمال افندی
- 3 اشغلی هفت جلیس اشجلیک بیاس ولس ولس ولس ولس
- 4 فرزند زکی از حضرت دکن سول شریف ولس ولس ولس
- 5 صاحب صفوت افندی ابده محمد بی افندی منیه هانیه بیاس
- 6 کسری افندی منیه مذکور بیک زعفران منیه هانیه بیاس
- 7 زاده نوز علی رضا افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 8 صاحب صفه فری بیاس منیه ولس ولس ولس ولس ولس ولس
- 9 منزه فری منیه ولس ولس ولس ولس ولس ولس ولس
- 10 منیه سلیمان افندی ولس ولس ولس ولس ولس ولس ولس
- 11 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 12 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 13 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 14 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 15 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 16 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 17 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 18 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 19 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 20 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 21 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 22 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 23 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 24 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 25 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 26 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 27 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 28 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 29 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 30 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 31 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 32 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک
- 33 منیه هانیه زاده محمد افندی ابده اشجلیک افندی ابده اشجلیک

عقدتہ باقی شکره مؤلفی زبور صفار فرزند ولس
 1- باغ و استریح اولاد هانیه باکم نسیم ولس زبور محمد افندی
 2- قب سزیده منیه افندی معلوم بر دیو دعوی ابده کمال افندی
 3- صاحب مؤلفی زبورک زاکه فرزند بالو حجاب ولس بیاس
 4- زاکه زبور مؤلفی حسیه بیک برده شروع ما علی
 5- ولس مختار مدعیان انظار ابده کمال افندی

7 ولس بیاس
 8 ولس بیاس
 9 ولس بیاس
 10 ولس بیاس

Koyt No: 53

- 3 منیه فرزند محمد منیه نیک منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 10 منیه فرزند افندی بیاس احمد حیات دمی منیه منیه منیه منیه
- 11 منیه فرزند دین منیه زاده عکف افندی منیه افندی منیه منیه منیه
- 12 منیه فرزند اولاد ابده مذکور منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 13 والدی منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 14 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 15 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 16 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 17 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 18 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 19 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 20 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 21 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
- 22 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه

23 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 24 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 25 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 26 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 27 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 28 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 29 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 30 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 31 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 32 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 33 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه

34 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 35 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 36 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 37 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 38 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 39 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 40 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 41 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 42 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 43 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 44 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 45 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 46 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 47 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 48 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 49 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه
 50 منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه منیه

Koyit No: 115

1 ایراد دولت محترم بنده ادوات جوده ولایت متعلقه در روز ۱۵ شهریور ۱۳۰۳ در وقت صبح
 2 حضور در اطاقات و کاتبه مشایخ سکه نوقی فاسم در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 3 شرفا در حداصل ارتقاء سببی و داخل کیه فاضل الهی بنده بر توفیق مدینه در روز ۱۵ شهریور
 4 بهای شریفه جودت قیامه خانه اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 5 غایب خانه بنده در ایام اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 6 به عبدالله ظاهر و دارت معروف و معروفی و دیوبند در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 7 حاجت بیت المال عاشره و اربعه و اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 8 از محمد صبیح حسین بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 9 کسب یک انگیزه طبعه طغوز نه سیم سیم سالیان در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 10 حاوی کتو نطقه سینه محرم در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 11 استیلا ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 12 مذکور قیامه اولی و اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 13 بایر دادنی مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 14 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 15 سعادت جوانی ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

Koyit No: 117 39-b

1 ایراد دولت محترم بنده ادوات جوده ولایت متعلقه در روز ۱۵ شهریور ۱۳۰۳ در وقت صبح
 2 حضور در اطاقات و کاتبه مشایخ سکه نوقی فاسم در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 3 شرفا در حداصل ارتقاء سببی و داخل کیه فاضل الهی بنده بر توفیق مدینه در روز ۱۵ شهریور
 4 بهای شریفه جودت قیامه خانه اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 5 غایب خانه بنده در ایام اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 6 به عبدالله ظاهر و دارت معروف و معروفی و دیوبند در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 7 حاجت بیت المال عاشره و اربعه و اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 8 از محمد صبیح حسین بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 9 کسب یک انگیزه طبعه طغوز نه سیم سالیان در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 10 حاوی کتو نطقه سینه محرم در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 11 استیلا ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 12 مذکور قیامه اولی و اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 13 بایر دادنی مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 14 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 15 سعادت جوانی ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

Koyit No: 118

17 غایب طریقه مملکت خواجه فیلیک محمد اهل بنده بنیویه زاده احمد رضا به ابراهیم
 18 محمد شریف نورانی قاسم اغا محمد کتبه عبدالله افق زاده مصلحت افق به حاج
 19 عبدالله نورانی تقی کلوم و تقی کلوم ایوب مدینه طریقه شجره شریفه ایلیک
 20 اداره سنه در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 21 ایلیک افق در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 22 مکتوبه کتبه مکتوبه و بنده مدینه مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 23 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 24 بر طریقه مکتوبه مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 25 ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 26 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 27 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 28 ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 29 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 30 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 31 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 32 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 33 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 34 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 35 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

Koyit No: 116

23 فی الاصل حینکه در روز ولایت متعلقه در روز ۱۵ شهریور ۱۳۰۳ در وقت صبح
 24 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 25 مدینه در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 26 مدینه در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 27 و تقی کلوم ایوب مدینه طریقه شجره شریفه ایلیک
 28 داخله عتبه جودت قیامه خانه اولی بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 29 ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 30 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 31 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 32 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 33 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 34 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 35 در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

36 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 37 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 38 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 39 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

40 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 41 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 42 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره
 43 مکتوبه ایلیک بیوزا و توفیق بنده در حین رسیدن مدینه در وقت کنگرین و غیره

1. فدره و دینیت مفق اولاد مدینه فرودند بگوندند بوزنه بزگرمین سکه ایله بودند
 2. ارقام وفات ایند بقه شهر نخب افغانه احمد صفت بیرون لایوبه انقوشی در بران
 3. وزارت اولانها ارجاع ایند محمد مذکور سکه نمن و بعد دولت عدله علم کسین کریم کریم
 4. انور موقای ولایت ذری آن دیوان مدینه در آن آن تکلیف می اهل سینه بگانه لایوبه
 5. ابراهیم موقای اولوزینه دعوی و تقوی کلوم ایدوب موقای ولایت محمد نخب سینه
 6. لایوبه ارجاع شد اولوب بابا اسما احمد صفت دده من اسما محمد عبدالم و اولاده کما
 7. حیات سیکان و سقطه سینه خدیو و قریه نو حیدریه حلقه نمن سینه نام اولوزی قریه
 8. اولوب وفات ایله که در آن حال کشف الکر بوزنه بزگرمین سکه زرین مذکور اولوزی
 9. حیات سینه موقای ایل لایوبه ارجاع شد اولوزی حسی و اولاد و سعیده ایل نام موقای
 10. اولوب سینه غیبه داشت و زکرم سینه موقای اولوزی اولوزی موقای اولوزی
 11. حیات اولوفات ولایت اولوزی موقای اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 12. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 13. اصابت ایند اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 14. بعد دعوی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی

17. امام محمد علیه الصلوة والسلام
 18. محرم صیداع
 19. امیر محمد اولوزی اولوزی اولوزی
 20. امیر محمد اولوزی اولوزی اولوزی

1. فی اصول قویله اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 2. موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای
 3. موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای موقای
 4. ایکه سینه اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 5. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 6. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 7. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 8. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 9. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 10. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 11. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 12. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 13. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 14. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 15. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 16. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 17. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 18. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 19. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 20. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 21. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 22. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 23. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 24. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 25. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 26. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 27. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 28. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 29. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 30. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 31. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 32. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 33. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 34. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 35. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی
 36. اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی اولوزی

1 حیدر علی خان صاحب کرامت ...
 2 ...
 3 ...
 4 ...
 5 ...
 6 ...
 7 ...
 8 ...
 9 ...
 10 ...
 11 ...
 12 ...
 13 ...
 14 ...

Koyit No: 156

15 ...
 16 ...
 17 ...
 18 ...
 19 ...
 20 ...
 21 ...
 22 ...
 23 ...
 24 ...
 25 ...
 26 ...
 27 ...
 28 ...
 29 ...
 30 ...
 31 ...
 32 ...
 33 ...
 34 ...
 35 ...
 36 ...
 37 ...
 38 ...

Koyit No: 154

1 ...
 2 ...
 3 ...
 4 ...
 5 ...
 6 ...
 7 ...
 8 ...
 9 ...
 10 ...
 11 ...
 12 ...
 13 ...
 14 ...

Koyit No: 155

1 ...
 2 ...
 3 ...
 4 ...
 5 ...
 6 ...
 7 ...
 8 ...
 9 ...
 10 ...

Koyit No: 164

1 منته لوزنه در اول کثرت قریب اربعه سیر است که در وقت این امر در آن کثرت است
 2 عدد 9 صحت است
 3 در اول وقت در آن کثرت است
 4 بار بار در وقت در آن کثرت است
 5 در اول وقت در آن کثرت است
 6 در وقت در آن کثرت است
 7 در وقت در آن کثرت است
 8 در وقت در آن کثرت است
 9 در وقت در آن کثرت است
 10 در وقت در آن کثرت است

11 عدد 11
 12 عدد 12
 13 عدد 13
 14 عدد 14
 15 عدد 15

Koyit No: 167

15 منته لوزنه در اول کثرت قریب اربعه سیر است که در وقت این امر در آن کثرت است
 16 در وقت در آن کثرت است
 17 در وقت در آن کثرت است
 18 در وقت در آن کثرت است
 19 در وقت در آن کثرت است
 20 در وقت در آن کثرت است
 21 در وقت در آن کثرت است
 22 در وقت در آن کثرت است
 23 در وقت در آن کثرت است
 24 در وقت در آن کثرت است
 25 در وقت در آن کثرت است
 26 در وقت در آن کثرت است
 27 در وقت در آن کثرت است

30 عدد 30
 31 عدد 31
 32 عدد 32

Koyit No: 165

14 منته لوزنه در اول کثرت قریب اربعه سیر است که در وقت این امر در آن کثرت است
 15 در وقت در آن کثرت است
 16 در وقت در آن کثرت است
 17 در وقت در آن کثرت است
 18 در وقت در آن کثرت است
 19 در وقت در آن کثرت است
 20 در وقت در آن کثرت است
 21 در وقت در آن کثرت است
 22 در وقت در آن کثرت است
 23 در وقت در آن کثرت است
 24 در وقت در آن کثرت است

25 عدد 25
 26 عدد 26
 27 عدد 27
 28 عدد 28
 29 عدد 29
 30 عدد 30
 31 عدد 31
 32 عدد 32

Kayıt No 195

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...

Handwritten notes and signatures in the right margin, including names and dates.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

Kayıt No 196 66-b

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...

Kayıt No 197

9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...

26
27
Handwritten notes and signatures in the left margin.

10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...

15 دکن ...
 16 ...

Kayıt No 203

10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...

Kayıt No 207

16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...

Kayıt No 202

10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...

Kayıt No 204

28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including names and dates.

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...

69-4
 1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...

Koyit No 209

15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...

15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...

Koyit No 206

23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...

34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...

Koyit No 207

39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...

39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...